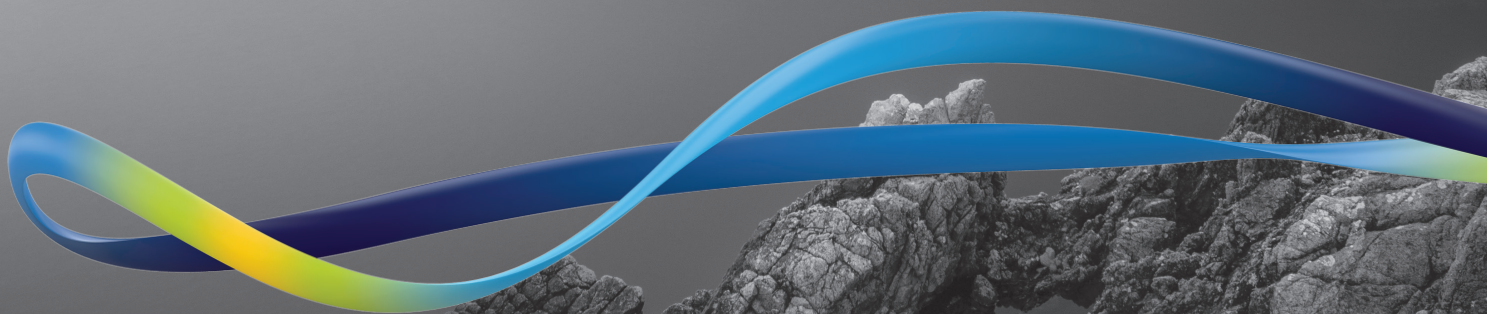

AG COTHÚ AN BHEALAIGH CHUIG TODHCHÁÍ NÍOS FEARR

TUARASCÁIL BHLIANTÚIL AGUS RÁITIS AIRGEADAIS 2018

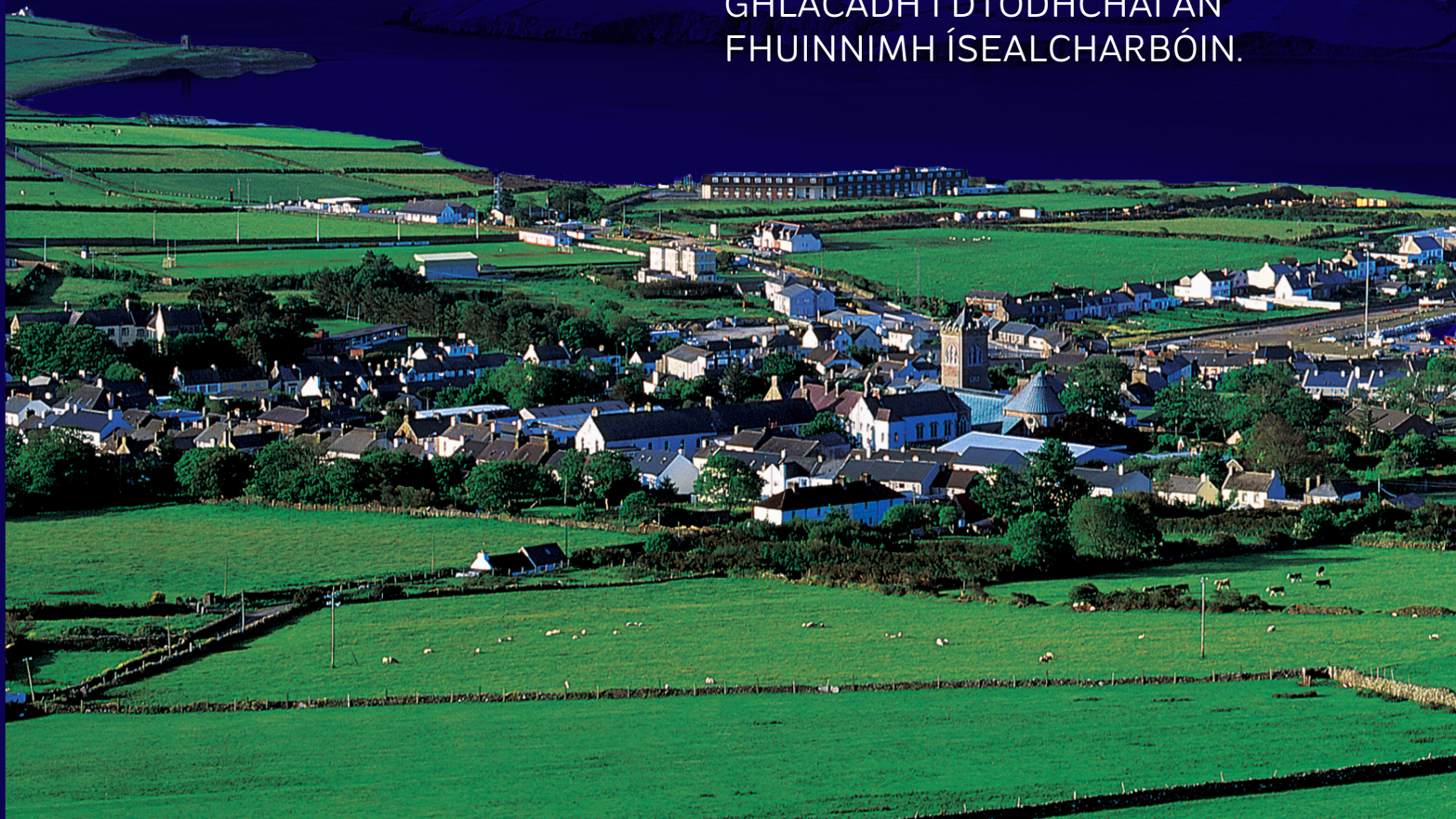

Energy for
generations

EOLAS FAOIN ESB

Bunaíodh an ESB i 1927 mar chomhlacht reachtúil faoin Acht Leictreachais (Soláthar) 1927. Le sealúchas 95.4%, tá an ESB faoi úinéireacht thromlaigh Rialtas na hÉireann. Tá an 4.6% eile i seilbh iontaobhaithe Plean um Scair-Úinéireacht d'Fhostaithe. Is fónas láidir éagsúlaithe é an ESB, agus é comhtháite go hingearach, atá gníomhach i ngach réimse den mhargadh leictreachais, ó tharchur agus dáileadh go soláthar custaiméirí, agus tá méadú leanúnach ag teacht ar a láithreach i margai giniúna agus soláthair na Breataine Móire. Lena hais sin, bainimid tairbhe as luach breise ag pointí áirithe feadh an tslabhra seo mar go soláthraímid ár ngás féin agus go n-úsáidimid ár líonraí chun snáithín optúil a iompar le haghaidh teileachumarsáid. Is fónas ceannródaíoch Éireannach é an ESB, a bhfuil bonn sócmhainne rialaithe (RAB) tuairim is €9.6 billiún aige, (a chuimsíonn €7.9 billiún le ESB Networks agus €1.7 billiún le NIE Networks), sciar 38% den ghiniúint leictreachais sa mhargadh uile-oileáin agus gnó soláthair suntasach, agus soláthraíonn sé leictreachas do thart ar 1.3 milliún custaiméir ar fud oileán na hÉireann. Leanfaidh an ESB de mhéadú a dhéanamh ar scála a ghnó giniúna, trádála agus soláthair ionas gur féidir leis maireachtáil sa timpeallacht iomaíoch uile-oileáin. Tá an ESB dírithe ar seirbhís do chustaiméirí den scoth a chur ar fáil agus a neart airgeadais a chaomhnú. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, bhí os cionn 7,800 fostaí in ESB Group.

TÁ TIONSCADAL AN DAINGIN DE CHUID ESB NETWORKS AG ULLMHÚ AN LÍONRA **DON TODHCHAÍ** TRÍ LEICTRIÚCHÁN TEASA AGUS IOMPAIR A ÉASCÚ AGUS TEICNEOLAÍOCHTAÍ LÍONRA CLISTE A IMLONNÚ AR FUD AN LEITHINIS - AR AN MBEALACH SIN CUIRFIDH SÉ **AR CHUMAS CHUSTAIMÉIRÍ** A RÓL FÉIN A GHLACADH I DTODHCHAÍ AN FHUINNIMH ÍSEALCHARBÓIN.

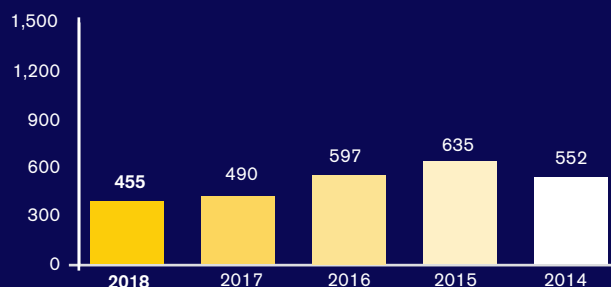
AG COTHÚ AN BHEALAIGH CHUIG TODHCHAÍ NÍOS FEARR

Tá seasamh docht á ghlacadh ag an ESB chun todhchaí Éireann a chosaint, todhchaí a mbeidh leictreachas glan inbhuanaithe ina bhonn léi. Tá an ESB tiomanta do bheith ina cheannródaí ar an trasdul i dtreo todhchaí iontaofa inacmhainne ísealcharbóin, todhchaí ina gcosnófar custaiméirí an ESB agus an geilleagar féin ar bhunús shlándáil agus inacmhainneacht an fhuinnimh a chaomhnú. Tá an ESB ag déanamh infheistíochta i nginiúint ísealcharbóin; tá sé ag dréim leis an eangach a leathnú agus a fheabhsú ionas go mbeidh acmhainní fuinnimh níos dáilte ar fáil, agus tá sé ag iarraidh custaiméirí a chumasú, a n-úsáid fuinnimh a riar ar bhealach níos éifeachtúla.

PRÍOMHFHÍRICÍ AGUS FIGIÚIRÍ

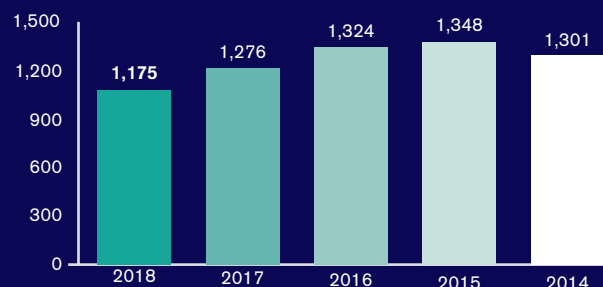
BRABÚS OIBRIÚCHÁIN* €'M

(€35 milliún)

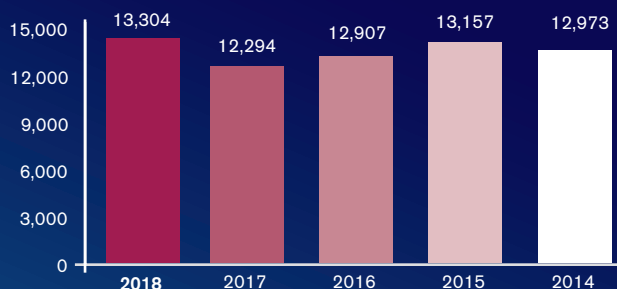
* Roimh mhíreanna eisceachtúla. Féach an t-Athbhreithniú Airgeadais ar leathanach 50.

EBITDA* €'M

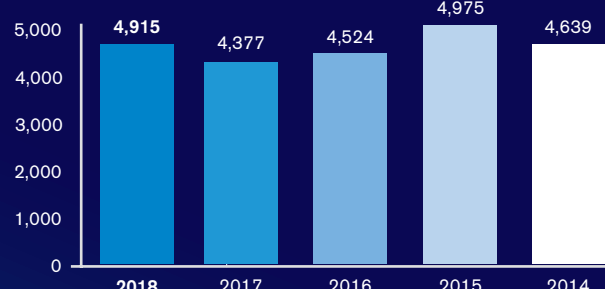
(€101 milliún)

IOMLÁN NA SÓCMHAINNÍ €'M

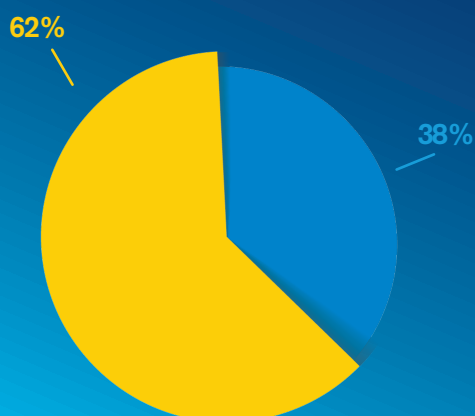
€1,010 mhilliún

GLANFHIACHAS €'M

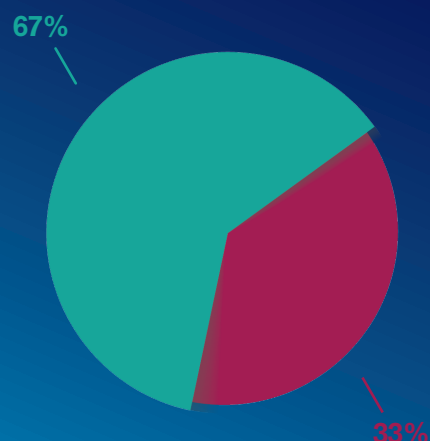
€538 mhilliún

GINIÚINT SCÍAR MARGAIDH UILE OILEÁIN

ESB
TÁIRGEORÍ EILE CUMHACHTA

SOLÁTHAR SCÍAR MARGAIDH UILE OILEÁIN

ESB
SOLÁTHRAITHE EILE CUMHACHTA

CLÁR

CAIBIDIL 1 STRAITÉIS AGUS FEIDHMÍOCHT

FORBHREATHNÚ GNÓ	9
Ráiteas an Chathaoirligh	10
Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh	12
Sracfhéachaint ar an ESB	14
Buaicphointí	15
STRAITÉIS, SAMHAIL GNÓ, TUARASCÁIL RIOSCA AGUS PRÍOMHTHÁSCAIRÍ FEIDHMÍOCHTA (KPIANNA)	16
Straitéis	17
Múnla Gnó	22
Tuairisciú ar Riosca	24
Príomhtháscairí Feidhmíochta (KPlanna)	36
ATHBHREITHNIÚ OIBRIÚCHÁIN AGUS AIRGEADAIS	39
Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht Eagraíochta	40
An Foireann Feidhmiúcháin	42
Struchtúr an Mhargaidh agus an Timpeallacht Oibriúcháin 2018	44
Athbhreithniú Airgeadais	50
Giniúint agus Trádáil (GT)	56
ESB Networks	59
Northern Ireland Electricity Networks (NIE Networks)	62
Electric Ireland (cuid de Réitigh Chustaiméara)	64
Innealtóireacht & Tionscadail Mhóra (E&MP)	67
Seirbhísí Fiontair	68
TUARASCÁIL AR GHNÓ FREAGRACH	71
Forléargas	72
Sábháilteacht	72
Daoine	74
Inbhuanaitheacht	76
Úsáid Fuinnimh in 2018	77
Freagracht Chorporáideach Shóisialta (CSR)	78
Ár mBrabús a Úsáid ar Bhealach Inbhuanaithe	80

CAIBIDIL 2 RIALACHAS CORPARÁIDEACH

An Bord in 2018	84
Ráiteas an Chathaoirligh maidir le Rialachas Corparáideach	88
Tuarascáil Rialachais an Bhoird	90
Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca	98
Coistí an Bhoird in 2018	104
Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird	107

CAIBIDIL 3 RÁITIS AIRGEADAIS

Ráiteas maidir le Freagrachtaí na gComhaltaí Boird	113
Tuarascáil an Iniúcháir Níamhspleách do Stocshealbhóirí Bhord Soláthair an Leictreachais (ESB)	114
Ráitis Airgeadais	121
An tAcht um Íoc Pras	222
Gluais	224

TÁ OS CIONN **1,100** POINTE
LUCHTA AG AN ESB AR FUD
OILEÁN NA HÉIREANN FAOI
LÁTHAIR AGUS THÓG SÉ
LÍONRA POINTE LUCHTA MEAR
LE OS CIONN **60 POINTE LUCHTA**
SA BHREATAIN MHÓR LE GAIRID.

1 CAIBIDIL 1

STRAITÉIS & FEIDHMÍOCHT

- 9 Forbhreathnú Gnó
- 16 Straitéis, Múnla Gnó, Tuaraisciú ar Riosca agus Príomhtháscairí Feidhmíochta (KPlanna)
- 38 Athbhreithniú Oibriúcháin agus Airgeadais
- 70 Tuarascáil ar Ghnó Freagrach

1 FORBHREATHNÚ GNÓ

- 10 Ráiteas an Chathaoirligh
- 12 Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh
- 14 Sracfhéachaint ar an ESB
- 15 Buaicphointí

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH

Tá áthas ormsa mar Chathaoirleach Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais an ESB a chur i láthair don bhliain 2018.

FEIDHMÍOCHT AIRGEADAIS AGUS DÍBHINNÍ

Chruthaigh an ESB go sásúil i dtosca dúshlánacha margaidh le brabús oibriúcháin agus brabús i ndiaidh cánach (roimh mhíreanna eisceachtúla) de €455 milliún agus €181 milliún faoi seach, agus muid ag trasdul chuig todhchaí fuinnimh ísealcharbóin.

De réir bheartas díbhinne an ESB, tá an Bord ag moladh anois go n-íocfaí díbhinn deiridh de €5 milliún do 2018. Mar thoradh air seo, is ionann na díbhinní ar fad do 2018 agus €35 milliún agus is ionann na díbhinní ar fad don deich mbliana a chuaigh thart agus breis is €1.4 billiún.

Tá beartas díbhinne againne a dhéanann soláthar do sprioc díbhinne ag 40% de bhrabús coigeartaithe iarchánach gach bliain.

TIMPEALLACHT STRAITÉISE AGUS GNÓ AN ESB

Faoi mar atáimid ag déanamh ár gcuid chun bualadh faoi dhúshlán an athrú aeráide tá na custaiméirí agus na pobail a ndéanaimid freastal orthu i gcroí-lár ár straitéis. Táimid á dhéanamh seo trí athnuaiteáin a cheangal leis na líonraí, trí mhéadú a chur ar athnuaiteáin inár bpunann giniúna agus trí chustaiméirí a chumasú chun an úsáid is fearr a bhaint as fuinneamh.

Tá na brúnna iomaíochta san earnáil fhuinnimh ag leibhéal an AE agus ag an leibhéal náisiúnta ag ardú. Cuimsíonn na forbairtí sin rialachas líonraí a bheidh á síneadh is á síneadh, úsáid a bhaint as ceantanna chun éifeachtúlacht a thiomáint i measc gineadóirí agus leibhéil arda iontrálaithe nua sa mhargadh soláthair. D'éirigh leis an ESB na dúshláin sin a bhaint amach in 2018, mar a léiríonn ár mbrabús oibriúcháin ag deireadh na bliana. Mar sin féin, tháinig bearnúcháin

suntasach ar ár sócmhainní giniúna de bharr éarlaisí níos lú agus tá cur síos níos iomláine orthu i nótaí 5 agus 11 de na ráitis airgeadais.

Mar fhreagra ar shrianta margaidh in Éirinn, tá an ESB ag coinneáil a scála gnó mar thoradh ar an bhfás rathúil atá ar a n-ioncam sa RA. Is foinse neamhchinnteachta é Brexit mar sin agus tá réimse beartas glactha ag an ESB chun na rioscaí airgeadais agus gnó a bhaineann leis a bhainistiú.

FEIDHMÍOCHT OIBRIÚCHÁIN AN ESB

Cuireadh tús leis an margadh leictreachais mórdhiola, uile-oileáin nua - an Margadh Aonair Leictreachais Chomhtháite (I-SEM) - i mí Dheireadh Fómhair 2018. D'éirigh leis an gcuid is mó de stáisiúin chumhachta an ESB conarthaí a fháil sa chéad cheann acmhainneachta den I-SEM ach níor éirigh le cuid d'aonaid teirmeacha níos sine an ESB agus mar sin rinneadh iad a dhíchoimisiúnú. Lean muid lenár bpunann giniúna a athnuachan in 2018, trí 78 MW d'fhuinneamh inathnuaite a choimisiúnú, agus tá 158 MW eile i mbun tógála.

Chuir ár ngnó soláthair fuinnimh, Electric Ireland, luach den scoth agus trédhearcacht praghaís ar fáil do chustaiméirí in 2018. Ina theannta sin, d'fhógair Electric Ireland nach n-ardódh siad praghsanna chustaiméirí cónaitheacha den dara tréimhse geimhridh as a chéile.

Is cuid lárnach de fhreagra na tíre ar an athrú aeráide é an tionscadal Méadair Cliste atá ESB Networks a chur ag obair. Tacóidh na méadair nua seo leis an trasdul chuig giniúint charbóin níos ísle agus tabharfaidh sé deis d'ár gcustaiméirí a bheith mar chuid den todhchaí fuinnimh inbhuanaithe. Gheobhaidh siad réidh le billí measta agus tabharfaidh siad smacht níos fearr do chustaiméirí. Rinneadh dul chun cinn maith leis an gclár seo le linn 2018.

INFHEISTÍOCHT CHAIPITIL

B'ionann an infheistíocht chaipitil iomlán le linn 2018 agus €1.2 billiún thar ár ngnóthai uile, agus rinneadh an chuid is mó de sin i mbonneagar leictreachais ar mhaithe le leas na bpobal ar a ndéanaimid freastal.

Taispeánann ár dtorthaí do 2018 feidhmíocht oibriúcháin agus airgeadais daingean. Cuireann straitéis agus eagraíocht athnuaite an ESB bonn fóna ar fáil chun luach pháirtithe leasmhara a mhéadú agus chun seachadadh ar son ár gcustaiméirí agus ár bpáirtithe leasmhara.

Ellvena Graham OBE
Cathaoirleach

ATHFHORBAIRT NA PRÍOMHOIFIGE

Tionscadal caipitil suntasach amháin is ea athfhorbairt choimpléasc Phríomhoifig Shráid Mhic Liam ar cuireadh tús leis in 2017. Beidh an fhorbairt nua mar eiseamláir de spás oifige nua-aoiseach inbhuanaithe i gCathair Bhaile Átha Cliath, í deartha go hiogair i leith na timpeallachta agus í ionadaíoch don ré lena mbaineann sí.

RIALACHAS AGUS LUACHANNA

Tá an Bord tiomanta do na caighdeáin is airde sa rialachas corparáideach a chur i bhfeidhm agus riosca a bhainistiú agus tacú le hinbhuanaitheacht agus fás. Tá bearta curtha i bhfeidhm ag an ESB chun cloí leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Ar a bharr sin, cloíonn an ESB, (ar bhonn deonach sa mhéid is féidir é, mar chorparáid reachtúil), le Cód Rialachais Chorparáidigh na RA 2016 agus le hAguisín Rialachais Chorparáidigh na hÉireann.

Is é ceann de na cúig sprioc straitéiseach atá ag an ESB ná cultúr ardfeidhmíochta a sheachadadh. Déanaimid é seo trí na luachanna atá mar ghné den ESB le os cionn 90 bliain a chur i bhfeidhm is a fhorbairt. Cuirimid ár luachanna in iúl inniu, trína rá go bhfuil muid cróga, comhbhách, iontaofa agus diocasach. Tacaíonn an Bord leis na luachanna sin trí bheith rannpháirteach go díreach leis an bhfoireann, trí chruinnithe boird a rith ag láithreacha de chuid an ESB ar fud na tíre agus trí bhreithniú rialta ar tháscairí chultúrtha ar nós suirbhéanna foirne, tionscnaimh éagsúlachta agus, ar ndóigh, méadracht feidhmíochta sábháilteachta. Seoladh tionscnamh mór cultúir sábháilteachta trí bliana, 'Slán agus Sábháilte', in 2018 agus tá baill foirne gafa go mór leis. (Féach freisin le do thoil mo Thuarascáil Rialachais Corparáide ar leathanach 88).

ATHRUITHE BOIRD

Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt don chabhair luachmhar a thug Peter O'Sullivan mar chomhalta Boird agus mar bhall den Choiste Sláinte, Sábháilteachta agus Comhshaoil thar na ceithre bliana seo caite. Ba mhaith liom freisin fáilte a chur roimh Stephen Carrig a tháinig ar an mBord ón 1 Eanáir 2019.

PRÍOMHFHEIDHMEANNACH AGUS BAINISTÍOCHT

Tá fíor-áthas orm mar Chathaoirleach gur ghlac Pat O'Doherty le cuireadh an Bhoird fanacht mar Phríomhfheidhmeannach do na trí bliana amach romhainn. Tá cinnireacht iontach curtha ar fáil ag Pat don ESB thar na seacht mbliana a chuaigh thart agus beidh an Bord ag tnúth le hoibriú i gcomhar leis d'fhonn leanúint lenár Straitéis do Thodhchaí Níos Gile a sheachadadh. Ba mhaith liom tréaslú le Geraldine Heavey agus le Nicholas Tarrant freisin a tháinig isteach i bhFoireann an Stiúrthóir Feidhmiúcháin le linn 2018 agus le Paul Stapleton a ceapadh mar Stiúrthóir Bainistíochta NIE Networks agus gach rath a ghuí orthu ina gcuid ról nua.

FOIREANN AN ESB

Ba mhaith liom aitheantas a thabhairt do thiomantas agus do dhilseacht fhoireann an ESB in 2018. Leanann siad ag cloí le cultúr agus luachanna an ESB ar mhaithe lenár bpáirtithe leasmhara ar fad agus na pobail ar a ndéanaimid freastal.

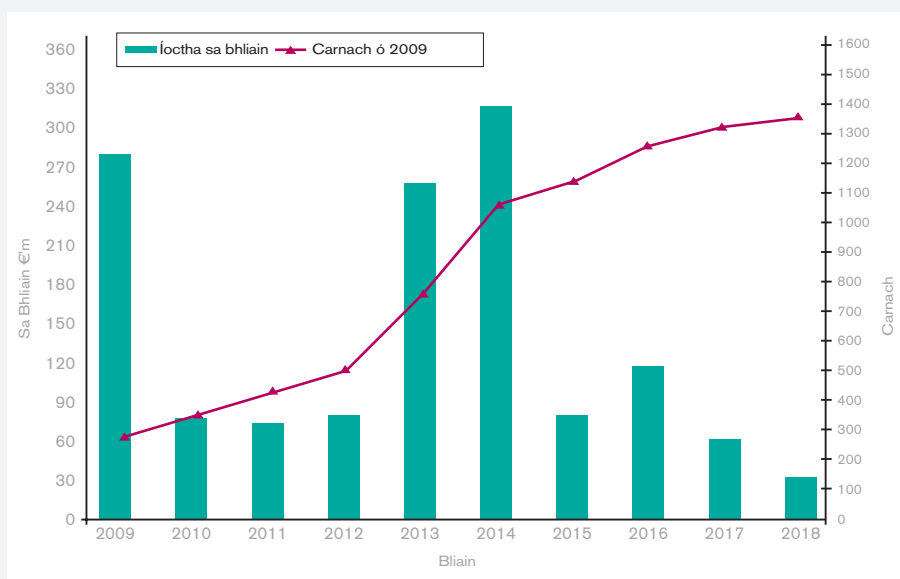
CONCLÚID

De réir fhorálacha na nAchtanna Leictreachais (Soláthar) 1927–2004, cuireann an Bord an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2018 i láthair.

Ellvena

Ellvena Graham OBE, Cathaoirleach
1 Márta 2019

ÍOCAÍOCHTAÍ DÍBHINNÍ Ó 2009 GO 2018

ATHBHREITHNIÚ AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

Pat O'Doherty
Príomhfheidhmeannach

C Bhí athruithe móra le feiceáil san earnáil fuinnimh in Éirinn in 2018, cén tionchar a bhí acu sin ar an ESB?

Léirigh cuid mhaith de na hathruithe a chonaic muid in 2018 na treochtaí níos leithne atá tagtha le blianta gairide i dtreo mhargadh atá níos ilroinnte agus níos iomaíche, agus an phráinn mhéadaithe le haghaidh a thabhairt ar an athrú aeráide. Táimid ag feiceáil níos mó tráchtairacht idirnáisiúnta anois ar thodhchaí an phláinéid agus glactar níos mó agus níos mó leis go mbeidh ról mór ag leictreachas glan chun sochaí ar ísealcharbón a éascú. Tá sé seo ag tiomáint athrú mear agus tugann sé dúshlán agus deiseanna nua don ESB.

C Cén deis is mó atá ag an ESB anois díreach?

Dúirt an chéad Phríomhfheidhmeannach a bhí ar an ESB, Thomas McLaughlin, i 1928 'go laghdóidh leictreachas ualach na ndaoine agus go gcuirfeadh sé feabhas ar a saol' agus tá sé sin fíor inniu i gcomhthéacs an athrú aeráide. Beidh leictreachas mar spreagthach do dhomhan ísealcharbóin. Tá muidne san ESB ag breathnú go háirithe ar theas agus ar iompar. Más féidir linn cabhrú le leictriúchán sna hearnálacha sin, agus carbón a bhaint as táirgeadh leictreachais, ansin beidh leictreachas ina fhórsa a bheidh athraithe ó bhonn.

C An bhfuil an ESB réidh le tabhairt faoi dhúshlán chomh huailmhianach sin?

Táthar ag tabhairt dúshlán don ESB, agus do chuid mhaith fiontais traidisiúnta ar fud an tslabhra luacha agus caithfidh muid ár ngnó a chur in oiriúint chun a bheith oiriúnach don fheidhm. Rinne muid athbhreithniú ar éifeachtúlacht eagraíochta in 2018 agus chuir muid atheagrú ar ár ngnó chun a bheith cinnte go raibh na scileanna agus na struchtúir chearta i bhfeidhm againn chun ár straitéis a sheachadadh. Táthar ag súil leis seo le todhchaí a bheidh bunaithe níos mó ar chaidreamh agus ar chomhaontú, agus tugann sé an aclaíocht agus an tsolúbthacht dúinn chun ár dtaithí agus ár n-acmhainneacht a ghíaráil chun freagra sciobtha a bheith againn ar athrú.

Caitheann Pat O'Doherty súil ar fhorbairtí san ESB le linn 2018 agus tugann sé breac chuntas ar an fhís atá aige do chóras fuinnimh athraithe ó bhonn, a bheadh cumhachtaithe ag leictreachas glan in agallamh domhain leis an iriseoir Bernice Barrington.

C Céard air go sonrach a bhfuil tú dírithe?

Tá trí ghné riachtanach ann chun todhchaí ar ísealcharbón a sheachadadh. Ar dtús, caithfidh an bealach a dtáirgeann muid leictreachas a athrú ó bheith bunaithe ar bhreosla den chuid is mó go bheith bunaithe ar ísealcharbón agus bheith in-athnuaite. Ar an dara rud, tá gá againn le líonra atá in ann foirmeacha nua giniúna agus idithe a cheangal le chéile, chomh fada le leibhéal tionscail, an tomhaltóra agus an tí, agus an triú rud ní mór do thomhaltóirí leictreachas a úsáid ar bhealach a bhainfidh an leas is fearr as éifeachtúlacht agus a laghdóidh an costas foriomlán.

C Céard a chiallaíonn tú leis sin?

Go traidisiúnta bhíodh córais chumhachta deartha i gcomhair buaice; Ar nós san oíche nuair a chasann gach duine air a gcuid soilse. Ní féidir linn é sin a bheith againn i dtodhchaí ísealcharbóin agus in-athnuaite mar bheadh na costais ró-dhaor. Caithfidh custaiméirí mar sin a bheith mar chuid bhunúsach den slabhra luacha; agus a gcuid leictreachas féin a ghiniúint agus a stóráil, ag athrú a n-éileamh go dtí amanna difriúla den lá, i.e. nuair a bheidh an ghaoth ag séideadh nó an ghrian ag scaladh agus go mbíonn praghsanna leictreachais níos ísle. Déanfaidh teicneolaíochtaí nua, ag leibhéil líonra agus chustaiméara araon, é seo a éascú ar bhealach a thabharfaidh níos mó smachta don chustaiméir ar an uair agus an mbealach a úsáideann siad fuinneamh, agus an praghas a íocann siad.

C An bhfuil tú cinnte go mbeidh custaiméirí rannpháirteach ar an mbealach seo?

Ní tharlóidh sé mura dtuigimid riachtanais agus mianta custaiméirí agus muid féin a chur in oiriúint dóibh. Tá muid ag déanamh trialacha agus tionscnaimh phiolótacha san ESB chun tuiscint a fháil ar an rud is fearr a d'oibreodh do chustaiméirí. Mar shampla, táimid ag déanamh tástáil ar fhreagraí custaiméirí ar chásanna difriúla in Electric Ireland nuair a d'fhéadfadh custaiméirí smacht ar a n-éileamh a roinnt lena soláthraí mar fhreagra ar dhreasachtaí éagsúla praghais. Rud eile, tá Tionscadal an Daingin de chuid ESB Networks ag iarraidh déanamh amach cén

chaoi a gcuirfidh an líonra leictreachais sa todhchaí ar chumas chustaiméirí níos mó rannpháirtíochta agus gafachta a bheith acu i dtodhchaí ísealcharbóin.

C Tá sé sin suimiúil - Céard go díreach atá sibh a dhéanamh i nDaingean Uí Chúis?

Táimid ag cruthú éiceachóras de chustaiméirí i nDaingean Uí Chúis a shuiteálfadh raon teicneolaíochtaí nua ina gcuid tithe, amhail feithiclí leictreachais, caidél teasa, painéil ghréine, stóráil chadhnra agus uathobriú baile. Táimid ag cur fearas uathobrioch sa líonra freisin, a dhéanfaidh an líonra i bhfad níos cliste. Gheobhaidh muid tuiscint ar céard a tharlóidh mar fhreagra ar chomharthaí agus dhreasachtaí difriúla i gcomhar leis na líonta tí agus na pobail a bheidh rannpháirteach, agus ar an mbealach a n-oibríonn an líonra i dtosca difriúla.

C Ag filleadh ar leictriúchán teasa agus iompair, céard ata á dhéanamh ag an ESB chun tacú leis an trasdul?

Tá bonneagar náisiúnta lucht fheithicil leictreachais atá comhtháite go hiomlán curtha i bhfeidhm ag an ESB i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann, agus anois tá fuinn uasghrádú suntasach a dhéanamh ar an líonra sin. Beidh daoine ag luchtú a gcuid carranna den chuid is mó ag baile sa todhchaí ach ag móil luchtaithe ar an mótarbhealach nó idiruirbeach freisin. Ag tosú an chéad bhliain eile, cuirfidh muid leathnú agus feabhas ar bhonneagar luchtaithe an mhótarbhealaigh trí mhóil mhearluchtaithe il-fheithicil a shuiteáil. Maidir le leictriúchán teasa, táimid ag obair le lucht déanta beartas chun a chinntiú gur cuid d'fhís níos leithne de thodhchaí dícharbónaithe iad caidél teasa.

C Cá fhad uainn an todhchaí seo - an bhfeicfidh custaiméirí é seo go luath?

Táimid cuid mhaith den bhealach seo cheana. Táimid ar an soláthraí fuinnimh inathnuaite is mó in Éirinn faoi láthair agus tá fuinn dlús carbóin ár bpunann giniúna a laghdú de dhá-thrian thar na deich mbliana amach romhainn. Mar an gcéanna, tacaíonn ár líonra cheana féin le ceann de na treanna gaoithe is airde ar domhan. Rinne muid infheistíocht sa líonra in 2018 chun leibhéal suntasacha fuinnimh inathnuaite a cheangal, agus chuir muid lenár líonra cliste agus ár gcláir Mhéadair Chliste chun an líonra a dhéanamh níos cliste agus níos seasmaí. Tá custaiméirí ag fáil tairbhe cheana féin, ach feicfidh siad níos mó táirgí agus seirbhísí ag teacht ar aghaidh a thabharfaidh níos mó smachta, compoird agus áisiúlachta dóibh

sa chúpla bliain seo amach romhainn. Mar shampla, seoladh ár dtáirge Smarter Home i mbliana agus tabharfaidh sé níos mó smachta de chustaiméirí ar an am agus ar an gcaoi a n-úsáidfídh siad leictreachas.

C An bhfuil sé deacair brabúsacht a choinneáil agus an méid athraithe seo ag tarlú?

Tá dúshlán cinnte ag baint le timpeallacht ghnó an lae inniu atá an-iomaíoch agus deacair. Mar sin féin is é croílár ár samhail oibriúcháin ná gur gnó dian ar chaipiteal fadtéarmach muid, agus mar sin tá neart airgeadais agus ráta sochair ghrád infheistíochta fíor-riachtanach. Caithfidh muid a bheith ag nuáil go siar agus a bheith tuisceanach dár gcustaiméirí agus muid ag trasdul go córas fuinnimh athshamhlaithe. Táimid ag díriú ar n-iarachtaí chun a chinntiú go mbeidh ár ngnóthaí Líonra oiriúnach do chuspóir an tsaoil nua seo agus leanfaidh muid ag infheistiú i bhfuinneamh ísealcharbóin inathnuaite.

C Tabharfaidh muid aghaidh ar Electric Ireland, cén fáth gur ardaigh sibh praghsanna leictreachais i rith na bliana agus an bhfuil sibh ag déanamh aon rud chun an tionchar ar bhur gcustaiméirí a mhaolú?

Ar an drochuair, b'éigean do Electric Ireland praghsanna a ardú mar gheall ar chostais fuinnimh mhórdhiola a bheith ag ardú. Mar sin féin, níor chuir muid aon ardú ar phraghsanna leictreachais thar mhionna an gheimhridh mar go bhfuil a fhios againn gurb é sin an t-am is deacra ag custaiméirí. Chomh maith leis sin, lean gar de mhíllíon custaiméir ag baint leasa as lascainí seasmhacha trí chlár 'Stay Happy' de chuid Electric Ireland a thugann luach saothair do chustaiméirí dílse.

C An bhfuil na struchtúir mhargaidh agus rialála ceart i bhfeidhm chun tacú le d'fhís do thodhchaí ísealcharbóin?

Caithfear an trasdul chuig todhchaí fuinnimh ísealcharbóin a bhainfidh úsáid as leictreachas glan a éascú agus a chumasú trí fhorbairt rialála agus margai. Bhí an Margadh Aonair Leictreachais Comhtháite (I-SEM), an margadh leictreachais mórdhiola nua in Éirinn agus a chuaigh beo i rith na bliana mar phríomhfhorbairt i mbliana. Tá an ESB ag trádáil go rathúil anois sa mhargadh I-SEM.

C An bhféadfá labhairt ar fheidhmíocht airgeadais an ESB?

Chruthaigh an ESB go sásúil i dtosca dúshlánacha margaidh le brabús oibriúcháin agus brabús EBITDA i ndiaidh cánach (roimh mhíreanna eisceachtúla) de €1,175 milliún agus €455 milliún faoi seach in 2018. Bliain dhúshlánach don ghnó giniúna ab ea 2018 agus bhí bearnúcháin i roinnt dá aonaid giniúna de bharr nach raibh ionaid ag rith chomh maith agus go raibh brú anuas ar bhrabúis fuinnimh. D'infheistigh an ESB €1,165 milliún ar a n-áirítear thart ar €250 milliún in athnuaiteáin in 2018 agus muid ag tabhairt

ceannais don trasdul i dtreo ghiniúint ísealcharbóin. B'ionann an díbhinn in 2018 agus €35 milliún, rud a chiallaíonn gur iocadh iomlán díbhinn de €1.4 billiún thar na deich mbliana seo caite.

C Maidir le rud eile, bhí ceithre stoirm mhóra ann in 2018, agus rinne siad cuid mhaith díobhála don líonra. An rud é seo nach mór don ESB pleanáil faoina choinne sa todhchaí?

Feicimid go bhfuil stoirmeacha ag dul i nirt, agus táimid ag pleanáil faoina choinne seo trinár n-infheistíocht i seasmhacht agus in uathobriú, agus inár n-acmhainneacht freagartha ar stoirmeacha, le go mbeidh muid in ann soláthar a chur ar fáil arís do chustaiméirí, chomh héifeachtach agus chomh sciobtha agus is féidir. Bhí an Stoirm Ali suntasach mar gur tháinig sí nuair a bhí an chuid is mó de na crainn fós faoi dhuilliúr, agus go ndearna sí i bhfad níos mó damáiste adhmaid ná mar a bheifí ag súil le stoirm mar i níos déanaí sa séasúr.

C Ar chuid thábhachtach de do straitéis i an Ríocht Aontaithe (RA)?

Is ea. Is cuid dár straitéis leathnú amach i margai eile mar gheall ar na srianta atá orainn i bPoblacht na hÉireann. Níl againn anois ach faoi 50% de mhargai giniúna agus miondiola araon i bPoblacht na hÉireann. Tá an RA 10 méid mhargadh leictreachais Phoblacht na hÉireann, agus tá deis fáis chinnte ann. Táimid leathnaithe amach sa RA chun scála agus acmhainneacht a choinneáil sna gnóthaí giniúna agus miondiola araon.

C Céard iad na hinfheistíochtaí a rinne sibh sa RA le gairid?

Rinne muid ár gcéad infheistíocht i ngaoth ón talamh thar an dhá mhí dhéag seo caite, nuair a cheannaigh muid scair i Galloper, feirm ghaoithe ón talamh 353MW amach ó chósta oirdheisciort Shasana. Sheol muid branda miondiola nua, ESB Energy, sa Bhreatain Mhór agus mhéadaigh muid ár scair margaidh i dTuaisceart Éireann. Táimid freisin ag forbairt píblíne 700MW de ghaoth ón talamh in Albain.

C An gciallaíonn sé sin gur údar mór imní é Brexit?

Tá neamhchinnteacht ag baint lenár n-oibriúcháin gnó i bPoblacht na hÉireann agus sa RA. É sin ráite, tá ár n-oibriúcháin socraithe suas ar bhonn neamhspleách agus tá ár n-ioncam Steirling agus ár gcostais Steirling meaitseáilte go maith. Ó thaobh thrádáil fuinnimh idir I-SEM agus an Bhreatain Mhór, nílimid ag súil go mbeidh aon tionchar mór aige mar go bhfuil an Bhreatain Mhór ag brath cuid mhaith ar leictreachas agus gás a thrádáil leis an Eoraip. Údar eile imní ná an tionchar

a bheidh ag Brexit ar eacnamaíocht Phoblacht na hÉireann, Thuaisceart Éireann agus na Breataine Móire, agus tá sé deacair é sin a thuar mar a sheasann rudaí.

C Breathnaíonn sé go raibh bliain an-chruógach agat; chun achoimre a dhéanamh, cén rud is mó a bhfuil tú mórtasach as in 2018?

Thóg muid céimeanna suntasacha in 2018 a fhágaimid i staid níos láidre maidir leis an todhchaí. Is príomhléiriú intinne ó thaobh théarmaí ullmhúcháin do thodhchaí fuinnimh an-difriúil iad an tAthbheithniú ar Éifeachtúlacht Eagraíochta lenár Straitéis 2030 a sheachadadh, ár ngluaiseacht isteach i ngaoth ón talamh, agus Tionscadal an Daingin. Táim an-sásta freisin go bhfuilimid ina gceannródaithe in 2018 sa phlé ar leictriúcháin agus ar ról an leictreachais agus ar an ról ceannródaithe a bheidh ag an ESB sa trasdul chuig todhchaí ísealcharbóin, tar éis dúinn ár dtuarascáil 'Ireland's Low Carbon Future – Dimensions of a Solution' a chur amach.

Táim an-bhródúil as tiomantas, obair chrua agus fiontar leanúnach fhoirne an ESB ar fud an Ghrúpa chun ár Straitéis a sheachadadh agus córas fuinnimh éifeachtach a choinneáil d'ár gcustaiméirí, d'ainneoin timpeallacht atá an-dúshlánach agus atá ag athrú go mear.

C Agus tú ag breathnú chun cinn... céard é an chéad rud eile?

Tá an-áthas orm gur cuireadh síneadh le mo théarma in 2018 mar Phríomhfeidhmeannach an ESB go ceann trí bliana eile, agus táim ag tuith go mór leis an obair chun straitéis an ESB a sheachadadh le linn 2019. Beidh mé dírithe go mór ar réimsí a chinnteoidh go gcuirfear ár n-athbheithniú eagraíochta i bhfeidhm. Tá sé seo sár-riachtanach don ESB maidir le muid féin a láithriú chun ár straitéis a sheachadadh. Sa chomhthéacs seo, beidh tábhacht bhunúsach i gcónaí le sábháilteacht agus tá nósanna imeachta daingean curtha i bhfeidhm againn chun sábháilteacht ár bhfoirne, ár gconraitheoirí agus an phobail a choimeád.

Táim an-bhródúil as tiomantas, obair chrua agus fiontar leanúnach fhoirne an ESB ar fud an Ghrúpa chun ár Straitéis a chun tosaigh d'fhonn ceannródaithe a thabhairt don trasdul chuig todhchaí ísealcharbóin.

Pat O'Doherty, Príomhfeidhmeannach
1 Márta 2019

SRACFHÉACHAINT AR AN ESB

DEIGHLEOG GHNÓ	GINIÚINT & TRÁDÁIL (GT) GINIÚINT AGUS MARGAÍ MHÓRDHÍOLA (G&MM)	ESB NETWORKS	NORTHERN IRELAND ELECTRICITY NETWORKS (NIE NETWORKS)	ELECTRIC IRELAND (CUID DE STIÚRTHÓIREACHT RÉITIGH CHUSTAIMÉARA)	DEIGHLEOGA EILE
IONCAM	€1,491 m	€1,138 m	€302 m	€1,835 m	€310 m
BRABÚS OIBRIÚCHÁIN*	€37 m	€355 m	€62 m	€54 m	(€53 m)
CAITEACHAS CAIPITIÚIL**	€299 m	€590 m	€171 m	€14 m	€91 m
MEÁNLIÓN FOSTAITHE	1,009	3,440	1,206	420	1,799
NASC LE RANNÁIN EILE SA TUARASCÁIL	→ Féach leathanach 56 Athbhreithniú Oibriúcháin GT	→ Féach leathanach 59 Athbhreithniú Oibriúcháin Líonraí BSL	→ Féach leathanach 62 Athbhreithniú Oibriúcháin NIE Networks	→ Féach leathanach 64 Athbhreithniú Oibriúcháin Electric Ireland	→ Féach leathanaigh 67 agus 68 i gcomhair Innealtóireacht & Mórthionscadail agus athbhreithnithe Oibriúcháin Sheirbhísí Fiontraíochta

FÉACH NÓTA 2 (TUAIRISCIÚ DEIGHLEOG) SNA RÁITIS AIRGEADAIS CHUN TUILLEADH MIONSONRAÍ A FHÁIL.
FÉACH AN T-ATHBHREITHNIÚ AR ÉIFEACHTÚLACHT EAGRAÍOCHTA AR LEATHANACH 40 LE HAGHAIDH TUILLEADH EOLAIS

*ROIMH MHÍREANNA EISCEACHTÚLA (FÉACH NÓTA 5 SNA RÁITIS AIRGEADAIS CHUN TUILLEADH MIONSONRAÍ A FHÁIL)

**COMHLÁN RANNÍOCAÍOCHTAÍ SOLÁTHAIR

BUAICPHOINTÍ

SCAIRSHEALBHÓIRÍ

**DÍBHINN
€35 MILLIÚN DON
BHLIAIN 2018**

**FÁLTAS 4.5% AR
CHAIPITEAL IN ÚSÁID**

**RÁTÁIL CHREIDMHEASA
ATHDHEARBHAITHE A-**

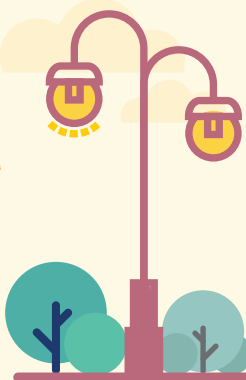
CUSTAIMÉIRÍ

SÁBHÁIL LEANÚNACH DE SUAS LE 8.5%
I GCOMHAIR CUSTAIMÉIRÍ CÓNAITHE
I BPOBLACHT NA HÉIREANN SEOLADH TARAIF
LASCAINE UILE-LEICTREONACH AGUS
BAILE NÍOS CLISTE

**MOILL AR
MHÉADUITHE
RIACHTANACHA**

AR PHRAGHSANNA
GO DTÍ TAR
ÉIS **BHILLÍ**
AN GHEIMHRIDH

**SÁSTACHT
CUSTAIMÉARA
DE 85%** ★ ★ ★

**32,000
NASC**
CUSTAIMÉARA NUA

CREIDIÚNAITHE LEIS AN
IONAD TEAGMHÁLA NÁISIÚNTA
CUSTAIMÉIRÍ AGUS CAIGHDEÁN
DOMHANDA AN CHOMHLACHAIS
TEAGMHÁLA CUSTAIMÉIRÍ AIGE DON
AONÚ BLIAIN DÉAG AS A CHÉILE

GEILLEAGAR NA HÉIREANN

RINNE ESB

BREIS IS €900 MILLIÚN
A INFHEISTIÚ SA BHONNEAGAR
FUINNIMH CHOMH MAITH
LE HINFHEISTÍOCHTAÍ
EILE LE LINN 2018

**CUIREANN
ESB
BEAGNACH
€1.7 BILLIÚN
LE GEILLEAGAR
NA HÉIREANN
GACH BLIAIN**

**BREIS IS
7,800
FOSTAÍ**

**EISIÓCADH
BREIS IS
€2 MILLIÚN
THAR RÉIMSE
TIONSCNAMH
POBAIL**

1

STRAITÉIS, MÚNLA GNÓ, TUAIRISCIÚ AR RIOSCA AGUS PRÍOMHTÁSCAIRÍ FEIDHMÍOCHTA (KPlanna)

—	17	Straitéis
—	22	Múnla Gnó
—	24	Tuairisciú ar Rioscaí
—	36	Príomhtháscairí Feidhmíochta (KPlanna)

STRAITÉIS

I gcaitheamh 2017, thug an Bord faoi athbhreithniú ar straitéis an ESB chun na boinn tuisceana a thástáil agus a bhailiochtú, treo straitéiseach foriomlán an Ghrúpa a athdhearbhú agus an t-ionchas pleanála a shíneadh amach chuig 2030. Cheadaigh an Bord Creat Straitéiseach ilbhlianta nua, bunaithe ar an anailís seo i mí na Samhna 2017. Rinne an Bord athbhreithniú ar fhorbairtí maidir leis na príomhthiománaithe don chreat seo i seisiún straitéise i mí na Samhna 2018. Thug an ESB Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht Eagraíochta (OER) chun críche in 2018 chun a chinntiú go bhfuil struchtúr eagraíochta an ESB oiriúnach don fheidhm chun a chuid spriocanna straitéiseacha a sheachadadh (chun tuilleadh sonraí a fháil ar OER, féach leathanach 40).

STRAITÉIS 2030

Leanúint ar Straitéis 2025 is ea Straitéis an ESB go dtí 2030 (Straitéis 2030) agus tá sí daingnithe in uailmhian an ESB toghchái níos gile a chruthú trí bheith i gceannas ar an trasdul go dtí fuinneamh iontaofa, inacmhainne, ísealcharbóin. Leagtar amach inti treocharlár chun an uailmhian seo a bhaint amach sa chaoi go gcinnteofar freisin go leanfaidh an ESB air ag fás mar ghnó rathúil agus go gcoimeádfaidh sé láidreacht airgeadais go leor chun infheistiú i saol ísealcharbóin amach anseo ag an luas agus ar an scála is gá. Aithnítear léi chomh maith an poitéinseal d'fhás nua gnó ag éirí as an trasdul.

Cuireann an Straitéis béim ar an tábhacht atá le bheith inoiriúnaithe, freagrach agus a bheith in ann an deis a thapú i ré neamhchinnteachta gan fasach, agus láithreacht scála a bheith ann thar an slabhra luacha áirgiúlachta, le meascán de ghnóthaí rialáilte agus neamhrialáilte, agus ag coinneáil rátáil chreidmheasa infheistíochta láidir ag an am céanna.

Ó bunaíodh é in 1927, tá sé ina chomhartha sóirt ag an ESB go bhfuil sé tiomanta don tsochaí a spreagadh ar aghaidh agus do dheiseanna a chruthú do na pobail dá bhfónann sé. Is é an dúshlán atá ag an ESB inniu ná bheith ina cheannródai sa trasdul chuig fuinneamh ísealcharbóin, inacmhainne, iontaofa agus freastal níos fearr a thabhairt ar a chuid custaiméirí agus fás inbhuanaithe a bhaint amach.

LUACHANNA AN ESB

Tá luachanna an ESB, mar atá bheith misniúil, comhbháich, díocasach agus iontaofa, fréamhaithe go domhain san eagraíocht agus cuimsíonn siad an t-ionracas agus an uailmhian is dual don ESB. Is dlúthchuid iad d'fhorbairt agus de sholáthar Straitéis 2030 - mar bhonn eolais ag iompraíocht

agus cinntí an ESB ó lá go lá, agus mar bhonn agus mar thaca leis an iontaoibh uathúil atá ag custaiméirí agus pobail san ESB.

CREAT STRAITÉISEACH

Cinnteoidh an Creat Straitéiseach do Straitéis 2030 (féach leathanach 20) go mbeidh spriocanna straitéiseacha an ESB, a bhfuil breac chuntas tugtha orthu thíos, tiomanta ar bhonn tráchtála agus go dtagann siad le cuspóir agus luachanna uileghabhálach an ESB, mar a bhfuil curtha síos cheana orthu thuas.

Ag feidhmiú Straitéis 2030 dó, beidh mar threoir ag an ESB a Ráiteas Straitéise, ina gcuirtear in iúl fócas geografach an ESB, agus a fhócas gnó, agus tiomantas an ESB do bheith custaiméir-lárnach, don chomhoibriú agus don nuáil.

RÁITEAS STRAITÉISE

Trínár ngnóthaí ilghnéitheacha ar fud na Poblachta, TE agus na Breataine Móire tá beartaithe againn riachtanais fuinnimh na gcustaiméirí a shásamh leis na hacmhainneachtaí is fearr atá againn a chur le chéile chun réitigh nuálaíochta a sholáthar a bheidh bunaithe ar luachanna an tsaoil ísealcharbóin

TOSAÍOCHTAÍ STRAITÉISEACHA

Leagtar amach na cúig Chuspóir Straitéiseach seo a leanas i Straitéis 2030 a bhfuil cuntas níos mionsonraithe tugtha orthu ar leathanach 21:

1. Tús áite a thabhairt inár ngníomhaíochtaí uile, do riachtanais na gcustaiméirí, anois agus sa todhchaí
2. Fuinneamh glan slán inacmhainne a tháirgeadh, a nascadh agus a sholáthar
3. Seirbhísí fuinnimh a fhorbairt chun freastal ar na riachtanais margaidh atá ag teacht chun cinn
4. An gnó a fhás agus san am céanna, láidreacht airgeadais ESB a chothú
5. Cultúr ardfeidhmíochta a chinntiú ina dtacaítear le nuáil agus comhoibriú

TIMPEALLAIGHT GHNÓ AN ESB

Tá achoimre ar na príomhfhachtóirí timpeallachta gnó a bhfuil tionchar acu ar Straitéis ESB Group leagtha amach thíos:

1. Beartas aeráide agus fuinnimh
2. Gluaiseachtaí chun cinn sa teicneolaíocht
3. Céadroghanna athraitheacha custaiméirí
4. Teacht chun cinn samhlacha nua gnó
5. Brexit (cinneadh na Ríochta Aontaithe (RA) imeacht as an Aontas Eorpach (AE))

1 BEARTAS AERÁIDE AGUS FUINNIMH

Tá an t-athrú aeráide ar cheann de na dúshláin is mó dá bhfuil roimh an gcine daonna agus tá riachtanas práinneach ann astuithe gáis ceaptha teasa domhanda (GHG) a laghdú chun na glúine reatha agus na glúine amach anseo a chosaint. Admhaítear é seo i raon de chomhaontuithe idirnáisiúnta agus i mbeartais náisiúnta ina leagtar amach spriocanna uailmhianacha chun an téamh domhanda a chiorrú.

Sa ghearrthearma, faoi chreat 2020 an AE, tá spriocanna ann atá ina gceangal dlí ag an leibhéal náisiúnta chun astuithe carbóin a laghdú i gcomhair eamálacha ar nós iompair, talmhaíochta agus foirgneamh. Leagann Poblacht na hÉireann agus an RA amach spriocanna freisin don chion leictreachais atá lena tháirgeadh ó fhoinsí in-athnuaite gur ionann iad agus 40% agus 30% faoi seach.

Tá sé ina bheartas reatha ag an AE astuithe iomlána GHG a laghdú de 80-95% faoi 2050. Tá an Phoblacht tiomanta do dhícharbónú fadtéarmach, cheimnitheach a córais fuinnimh, laghdú 80% faoi 2050 agus laghdú 100% faoi 2100. Tá sé seo de bhreis ar a sprioc neodrachta carbóin faoi 2050 idir talmhaíocht agus úsáid eile talún ar nós foraoiseachta. Leag Rialtas na RA amach sprioc cosúil leis sin de laghdú 80% in astuithe GHG faoi 2050, go neamhspleách ar na spriocanna AE.

Faoi Scéim Trádála Astuithe Uile-Eorpach (ETS) leagtar cuótaí ar an méid astuithe is ceadaithe ó shuiteálacha móra, stáisiúin giniúna leictreachais san áireamh. Táthar ag laghdú na gcuótaí seo gach bliain céim ar cheim chun dlús a chur leis an nuáil teicneolaíoch is gá chun dicharbónú iomlán a bhaint amach faoi 2050. Faoi struchtúir dlíthiúla agus struchtúir mhargaidh an ETS tá cuideachtaí aonair, seachas rialtais, faoi dhliteanas astuithe a laghdú. Tá eamail an leictreachais, atá freagrach as 18% de na hastuithe sa Phoblacht (Léaráid 2), ag dul ar aghaidh de réir sceidil chun na spriocanna atá socraithe a bhaint amach. Léirítear é seo i Léaráid 1 ina leagtar amach an dul chun cinn atá déanta cheana sa Phoblacht chun inneachar carbóin na hearnála leictreachais a laghdú mar aon leis an dul chun cinn eile atá fortheilgthe.

Murab ionann is an ETS, fághtar an fhreagracht agus na costais chomhlíonta a ghabhann léi sin maidir le hastuithe a laghdú ón talmhaíocht,

ón iompar agus ó fhoirgnimh ar gach aon rialtas náisiúnta. Tá na hearnálacha seo le chéile freagrach as breis is 75% de na hastuithe náisiúnta, méid atá go suntasach níos mó ná na hastuithe ó earnáil an leictreachais de réir mar a léirítear i Léaráid 2. Aithnítear go follasach anois faoi bheartas an Rialtais sa Phoblacht agus sa RA araon go bhfuil sé riachtanach an carbón ón iompar agus ón téamh a laghdú chun spriocanna do na hastuithe náisiúnta a bhaint amach agus dul i ngleic leis an athrú aeráide.

D'fhoilsigh an ESB, i gcomhar le Poyry, tuarascáil chuimsitheach in 2017 – "Ireland's Low-Carbon Future – Dimensions of a Solution" ina leagtar amach treochar praiticiúil atá indéanta go teicneolaíocht d'Éirinn chun a spriocanna laghdaithe carbóin a shásamh, mar chuid de rannchuidiú an ESB don díospóireacht náisiúnta. Féadtar an tuarascáil a íoslódáil ó shuíomh idirlín an ESB (www.esb.ie) agus tá sí mar bhonn eolais ag straitéis an ESB. Lean an ESB le bheith rannpháirteach go gníomhach agus go dearfach in 2018 sa díospóireacht Eorpach agus náisiúnta ar an modh dícharbónaithe ab fhearr.

2 GLUAISEACHTAÍ CHUN CINN SA TEICNEOLAÍOCHT

Tá gluaiseachtaí meara ar aghaidh sa teicneolaíocht dulta i gcion ar chostas agus luas an athraithe in earnáil na bhfóntas ar fud an tslabhra luacha. Luaitear i bPacáiste Fuinnimh Ghlan an AE laghdú 80% i gcostais fótvoltach gréine idir 2009 agus 2015 agus laghdú 30-40% i gcostais giniúna gaoithe (ar an gcladach agus san fharrage amuigh araon) thar an tréimhse chéanna. Lean na treochara céanna sin i rith na bliana seo caite de réir mar a tháinig tuilleadh feabhais ar iomaíochas costais theicneolaíochtaí giniúna cumhachta ísealcharbóin (agus ar na teicneolaíochtaí cadhnra agus stórála a bhfuil gá leo chun tacú lena n-úsáid). Go meántéarmach, tá roghanna ann a chaithfear a dhéanamh chun foinsí eadrannacha giniúna leictreachais a chlúdach agus ní léir go fóill céard iad na teicneolaíochtaí is fearr chun an toradh deiridh a sholáthar - tá raon roghanna ann ach níl aon réiteach aonair ann.

Tá réitigh ann a bhfuil an poitéinseal acu go léir athrú suntasach a spreagadh i ndearadh agus oibriú líonraí leictreachais - feidhmiú teicneolaíochtaí cumarsáide agus digiteacha

ar nós anailísíocht shonraí, comhtháthú córas gnó TF le córais teicneolaíochta oibriúcháin, néalríomhaireacht agus intleacht shaorga.

Le gluaiseachtaí chun cinn sa teicneolaíocht cumasófar leibhéal níos airde táirgthe, stórála agus rialaithe leictreachais, ag custaiméirí go díreach, nó ag soláthraithe seirbhíse a bheidh ag rialú agus ag bainistiú an éilimh ar fhuinneamh thar a gceann.

3 CÉADROGHANNA CUSTAIMÉIRÍ A ATHRÚ

Tá teicneolaíochtaí ag teacht chun cinn a chuireann ar fáil raon roghanna nua do chustaiméirí gabháil leis an gcóras leictreachais i mbealaí éagsúla. Tá athrú ag teacht sa tírdhreach fuinnimh dá bharr seo agus beidh toilteanas agus cumas daoine a stíleanna beatha a chur in oiriúint agus teicneolaíochtaí nua a ghlacadh chucu féin ag croilár an trasdula go dtí todhchaí ísealcharbóin. Is minice anois ná riamh a bhíonn ionchais custaiméirí faoi thionchar an taithí a bhíonn acu lasmuigh d'earnáil an fhuinnimh – ar nós tairiscintí seirbhíse bunaithe go digiteach, freagairtí fíor-ama san áireamh. Tá na céadroghanna athraitheacha seo go léir de bhreis ar ionchais leanúnacha custaiméirí go mbeidh fuinneamh iontaofa, inacmhainne ísealcharbóin acu, ní ina n-ionad.

4 TEACHT CHUN CINN SAMHLACHA NUA GNÓ

Tá sé tuartha ag an ESB go dtiocfaidh raon de shamhlacha nua gnó as na gluaiseachtaí chun cinn sa teicneolaíocht, sa bhfuinneamh agus sa bheartas rialaithe, mar aon leis na céadroghanna athraitheacha custaiméirí. Cruthaíonn na samhlacha gnó tírdhreach atá ag fáil níos iomaíche, rud a chruthaíonn dúshláin agus deiseanna d'fhóntais traidisiúnta. Ionchasaíonn an ESB go mbeidh, sa tírdhreach nua seo, fócas méadaithe ar sheirbhísí ag leibhéal an chustaiméara - "fuinneamh mar sheirbhís" - agus ag an leibhéal mórdhiola chomh maith, chun go mbeidh an córas ag comhlánú an tsoláthair fuinnimh. Ionchasaíonn an ESB freisin gur lú a bheidh an t-idirdhealú traidisiúnta sonraithe idir sócmhainní giniúna, soláthair agus líonra de réir mar a iarrann samhlacha gnó luach a bhaint as teicneolaíochtaí ar nós stórála nó freagartha de réir éilimh. Chun aghaidh a thabhairt ar an treochar seo, agus ar na hathruithe móra eile atá i dtírdhreach an ESB, thug an Bord athbhreithniú mór ar Éifeachtúlacht Eagraíochta chun críche agus chuir siad struchtúr nua tuairiscithe agus príomhphróisis gnó i bhfeidhm in 2018 chun

feabhas a chur ar aclaíocht agus díriú ar riachtanais chustaiméara atá ag teacht chun cinn. (Féach leathanach 40 do mhionsonraithe breise).

5 BREXIT

Tá an RA tar éis vótáil chun imeacht as an AE agus tá sé seo sceidealta chun tarlú faoi 29 Márta 2019. Tá an-éiginnteacht ann faoi fhoirm agus céimniú imeacht na RA agus léireofar na hiarmhairtí iomlána thar na blianta seachas na míonna.

Tá infheistíochtaí an ESB sa RA arna dtreoriú ag an gcuspóir straitéiseach láithreacha ilghnéitheach ar scála mór a bheith aige ar fud an tslabhra luacha i ngnóthaí rialaithe agus neamhrialaithe araon áit a mbíonn an ilghnéitheacht rithabhachtach chun rioscaí agus brabúis a chothromú. Tá raon de bheartais stuama bainistíochta airgeadais glactha chuige féin ag an ESB chun na rioscaí airgeadais agus na rioscaí gnó a bhaineann le Brexit a bhainistiú.

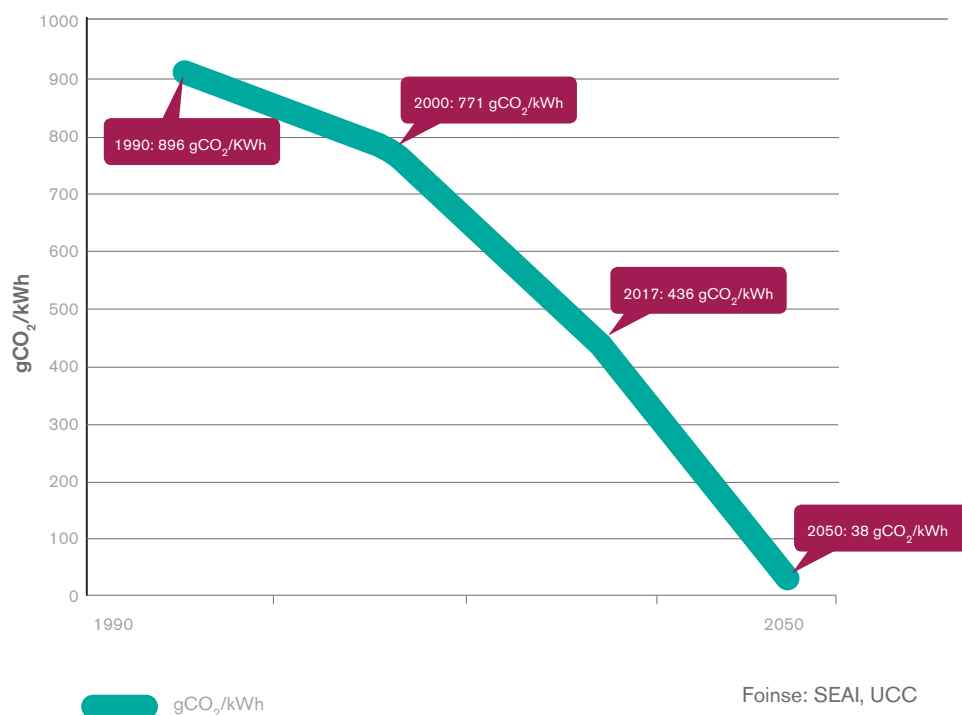
Cuireann infheistíocht an ESB i Northern Ireland Electricity Networks (NIE Networks) le scála a bhíonn sócmhainní rialaithe agus, is cuma faoi Brexit, ionchasaíonn an ESB bheith ag oibriú laistigh de chóras cobhsaí rialaithe a spreagann infheistíocht i dTuaisceart Éireann.

Ta faoi Straitéis 2030 an ESB a ghnó Giniúna, Trádáil-Soláthar a bhfuil scála ag baint leis a fhás i bPoblacht na hÉireann, i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór. De réir mar a choinníonn an Phoblacht agus an Ríocht Aontaithe lena dtiomantas do dhícharbónú an ghiniúna leictreachais, feiceann an ESB i gcónaí deiseanna infheistíochta i sócmhainní fuinnimh de réir mar a mhalartaítear an tsean-ghiniúint atá dian ar an gcarbón. Ba cheart go gcuirfeadh dícharbónú an téimh agus an iompair trí mheán an leictirthe a thuilleadh leis na deiseanna seo.

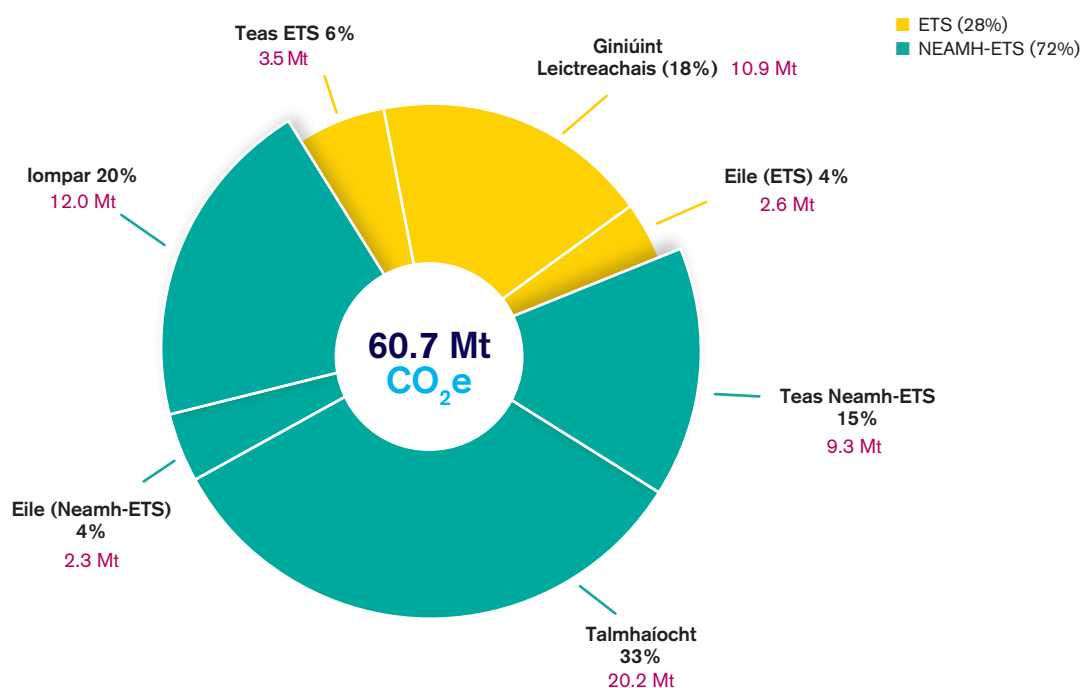
Tar éis chinneadh na RA an AE a fhágáil d'athdhearbhaigh na hÚdaráis Rialaithe sa Phoblacht agus TE le chéile a dtiomantas do thionscadal an Mhargaidh Aonair Leictreachais Comhtháite (I-SEM), (a thosaigh ag feidhmiú beo in 2018) lena gcoinnítear margadh aonair, comhchuibhithe, mórdhiola uile-oileáin.

Go hachomair, in ainneoin na héiginnteachta a bhaineann le Brexit, cuireann earnáil fuinnimh na RA píblíne de dheiseanna fáis ar fáil i gcónaí i margai i gcógar. Leanfaidh an ESB air ag monatóiriú agus ag bainistiú na dtionchar reatha agus na dtionchar atá ag teacht chun cinn de bharr Brexit.

LÉARÁID 1: DÉINE CARBÓIN AN LEICTREACHAIS SA PHOBLACHT - STAIRIÚIL AGUS RÉAMH-MHEASTA

LÉARÁID 2: POBLACHT ASTUITHE GÁIS CHEAPTHA TEASA IN 2017

Foinse: Anailís BSL bunaithe ar Thuarascálacha GCC 2018

CREAT STRAITÉISEACH

ÁR GCUSPÓIR

Tá sé mar chuspóir ag ESB todhchaí níos gile a chruthú do na custaiméirí agus do na pobail dá bhfónaimid agus déanfaimid seo trí bhíthin an t-aistriú chuig fuinneamh iontaofa, inacmhainne, ísealcharbóin a threorú

ÁR LUACHANNA

TÁIMID MISNIÚIL

Tá freagracht ar gach duine dinn agus deis chun an ESB a mhúnlú i ngnó as a mbeadh gach duine bródúil

TÁIMID IONTAOFA

Tá an iontaoibh luachmhar. Caithimid í a thuilleamh

TÁIMID BÁÚIL

Is mian linn a bheith in ann a rá leis an nglúin a thiocfaidh inár ndiaidh go bhfuil ár ndícheall déanta againn oidhreacht dhearfach a fhágáil agus go bhfuil todhchaí níos gile tógtha againn do chách

TÁIMID DÍOCASACH

Déanaimid ár seacht ndícheall fíor-dhifríocht a dhéanamh dár gcustaiméirí, dár gcomhghleacaithe agus dár bpobail, agus sinn ag lorg i gcónaí bealach chun feabhas a chur ar ár seirbhísí dóibh

RÁITEAS STRAITÉISE

Trínár ngnóthaí ilghnéitheacha ar fud na Poblachta, TE agus na Breataine Móire tá beartaithe againn riachtanais fuinnimh na gcustaiméirí a shásamh leis na hacmhainneachaí is fearr atá againn a chur le chéile chun réitigh nuálaíocha a sholáthar a bheidh bunaithe ar luachanna an tsaoil ísealcharbóin

TOSAÍOCHTAÍ STRAITÉISEACHA

TÚS ÁITE
A THABHAIRT INÁR
NGNÍOMHAÍOCHTAÍ
UILE, DO
RIACHTANAIS
NA GCUSTAIMÉIRÍ,
ANOIS AGUS SA
TODHCHAÍ

FUINNEAMH
GLAN SLÁN
INACMHAINNE
A THÁIRGEADH,
A NASCADH
AGUS
A SHOLÁTHAR

SEIRBHÍSÍ
FUINNIMH A
FHOIRBAIRT CHUN
FREASTAL AR
NA RIACHTANAIS
MARGAIDH ATÁ
AG TEACHT
CHUN CINN

AN GNÓ
A FHÁS
AGUS SAN
AM CÉANNA,
LÁIDREACHT
AIRGEADAIS
ESB A CHOTHÚ

CULTÚR
ARDFHEIDHMÍOCHTA
A CHINNTIÚ INA
DTACAÍTEAR
LE NUÁIL AGUS
COMHOIBRÍÚ

TOSAÍOCHTAÍ STRAITÉISEACHA

TIMPEALLACHT GHNÓ 2018

- Beartas Aeráide agus Fuinnimh
- Gluaiseachtaí Chun Cinn sa Teicneolaíocht
- Céadroghanna Athraitheacha Custaiméirí
- Teacht Chun Cinn Samhlacha Nua Gnó
- Brexit

Tús áite a thabhairt inár ngníomhaíochtaí uile, do riachtanais na gcustaiméirí, anois agus sa todhchaí	Fuinneamh glan slán inacmhainne a tháirgeadh, a nascadh agus a sholáthar	Seirbhísí fuinnimh a fhorbairt chun freastal ar na riachtanais margaidh atá ag teacht chun cinn	An gnó a fhás agus san am céanna, láidreacht airgeadais ESB a chothú	Cultúr ardfeidhmíochta a chur ar fáil ina dtacaítear le nuáil agus comhoibriú
■ Glacfaidh an ESB chuige féin cultúr custaiméir-lárnach thar a ghníomhaíochtaí gnó go léir a thógfaidh ar an gclú atá orainn do sheirbhís custaiméara agus don iontascóir, agus a bhreathnóidh go réamhghníomhach chomh maith thar na seirbhísí traidisiúnta chun réitigh nua nuálacha leis an léargas taobh thiar díobh a fhorbairt chun riachtanais ilghnéitheacha custaiméirí a shásamh	■ Leis an staid uathúil ina bhfuil sé mar imreoir ar scála mór i Margai Líonraí agus Giniúna araon tá an ESB in ann ról ceannais a ghlacadh i ndícharbónú na sochaí ■ Neartóimid ár samhlacha traidisiúnta gnó agus oiriúnóimid iad, agus spreagfaimid agus glacfaimid chugainn samhlacha nua gnó a dhéanann sócmhainní giniúna agus líonra nua, mar aon leo siúd atá ann cheana, a ghairil chun táirgí agus seirbhísí eile a fhorbairt	■ Leis an trasdul ó bhreosla iontaise, mar aon le forbairt teicneolaíochtaí nua, tá éileamh á chruthú ar sheirbhísí nua chun an eangach a chothromú agus breis smachta a thabhairt do chustaiméirí ar a n-úsáid fuinnimh féin ■ Deis é seo don ESB luach a cheapadh sa mhargadh mearfháis seo – i dtéarmaí seirbhísí córais don eangach agus, ina theannta sin, i dtéarmaí seirbhísí fuinnimh do chustaiméirí soláthair	■ Is den tábhacht ar fad é do straitéis an ESB feidhmíocht láidir airgeadais a choimeád mar is é sin a chinneadh ar gcumas caipiteal a thiomsú chun infheistiú sa trasdul go dtí todhchaí ísealcharbóin ■ Leanfaidh an ESB air i gcónaí ag cinntiú go mbíonn gníomhaíochtaí ailínithe i dtreo is go seasfar lena sprioc do rátálacha creidmheasa de ghrád infheistíochta (BBB+ ar bhonn saorsheasaimh) ■ Déanfaidh sé iarracht luach a shócmhainní reatha a uasmhéadú d'fhonn leibhéil inghlactha spáis airgeadais a choimeád	■ Braithfidh ár n-uaimhian dul i gceannas ar an trasdul go dtí todhchaí ísealcharbóin ar ár gcumas chun buanna, cruthaitheacht agus inspreagadh dúchasach na ndaoine againn a chur chun tairbhe d'fhonn ár straitéis a sholáthar ■ Saothróidh BSL cultúr ardfeidhmíochta, nuálach, custaiméir-dhírthe a spreagfaidh an comhoibriú chun eolas agus léargais ar fhorbairtí sa tionscal a chomhroinnt

STRAITÉIS I NGNÍOMH - FÉACH LEATHANAIGH 56 GO 68 CHUN MIONSONRAÍ A FHÁIL AR DHUL CHUN CINN AN AONAD GHNÓ LE CUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA

TÁSCAIRÍ FEIDHMÍOCHTA STRAITÉISÍ (SPlanna)			
TÁSCAIRE	MÉADRACH	2018	2030 SPRIOC
Scála thar an Slabhra Luacha	EBITDA* €Ms	€1.2 billiún	>€1.9 billiún
Sciarta den Mhargadh	%	38% de Ghiniúint SEM 33% de Sholáthar SEM 53% de Sheirbhísí Córais SEM	>30% Giniúint SEM c.40% Soláthar SEM ≥40% SEM Seirbhísí Córais
Déine Carbóin Táirge Leictreachais an ESB	gCO ₂ /kWh	454 CO ₂ /kWh	≤200 g CO ₂ /kWh
Scála an Fhuinnimh Ísealcharbóin arna Nascadh lenár Líonraí	MW Athnuateán arna Nascadh	4.0 GW sa Phoblacht 1.6 GW i TE	5 GW sa Phoblacht 2 GW i TE
Rátáil Chreidmheasa Láidir de Ghrád Infheistíochta	Coibhéisí Rátála	Rátálacha Chreidmheasa de A - nó a choibhéis agus BBB+ ar bhonn saorsheasaimh	BBB+ ar bhonn saorsheasaimh
Cóimheas Toradh ar Chaipiteal a Úsáidtear	ROCE (%)	4.5%	ROCE >WACC
Gafacht Lucht Foirne	Ráta Freagartha ar Shuirbhé Foirne (%)	62%	75%
Cultúr Sábháilteachta	Teagmhais Ama Caillte (LTIanna)	52 LTIanna fostaí	0 LTIanna

Féach leathanach 56 go 68 maidir le tosaíochtaí gearrthéarmacha agus meántéarmacha sna rannóga aonad gnó.

*Tuillimh roimh ús, chánachas, dhímheas, bhearnúchán, amúchadh (lena n-áirítear amúchadh ranníocaíochtaí soláthair) agus míreanna eisceachtúla.

MÚNLA GNÓ

Ár gCuspóir 'Todhchaí níos Gile a Chruthú do na custaiméirí agus na pobail a mbíonn muid ag freastal orthu, trí bheith i gceannas ar an aistriú go fuinneamh ísealcharbóin iontaofa, inacmhainne.'

IONCHUIR CHAIPITIL

Caipiteal Monaraithe

- 5,564 MW den chumas giniúna
- Níos mó ná 229,000 km de líonra ar fud Phoblacht na hÉireann agus Thuaisceart Éireann

Caipiteal Airgeadais

- A- rátáil chreidmheasa
- Glansócmhainní €3.6 billiún
- Leachtacht de €1.6 billiún

Caipiteal Intleachtúil

- Nuáil a chur chun cinn
- Struchtúr an rialachais chorporáidigh

Caipiteal Daonna

- 7,874 fostaí
- Cláir forbartha d'fhostaithe
- Straitéis Ceannasaíochta Sábháilteachta

Caipiteal Sóisialta agus Caidrimh

- Os cionn 1.3 milliún custaiméir

Caipiteal Nádúrtha

- 816 MW de ghiniúint in-athnuaite

GIN

Déanann an ESB aschur shócmhainní giniúna leictreachais an ESB a fhorbairt, a fheidmiú agus a thrádáil. Cuimsíonn an phunann 5,564 MW de shócmhainní giniúna teirmeacha in-athnuaite ar fud Phoblacht na hÉireann, Thuaisceart Éireann agus na Breataine Móire, agus tá 158 MW sa bhreis á thógáil faoi láthair

Féach ar leathanach 56 le haghaidh tuilleadh sonraí

TARCHUIR

Tógann, bainistíonn agus cothabhálann an ESB an líonra tarchurtha agus dáileacháin i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann. Os cionn 229,000 KM de líonra.

Féach leathanach 59 agus 62 le haghaidh tuilleadh sonraí

TÁIMID
MISNIÚIL

TÁIMID
IONTAOFA

TÁIMID
BÁÚIL

TÁIMID
DÍOCASACH

SOLÁTHAIR

Ag soláthar sheirbhísí leictreachais, gáis agus fuinnimh do chustaiméirí i bPoblacht na hÉireann, i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór.

Féach ar leathanach 64 le haghaidh tuilleadh sonraí

ASCHUIR

Custaiméirí

- Sásamh custaiméara 85%
- 33% sciar margaidh
- Coigilteas seasmhach do chustaiméir cónaitheach suas le 8.5%
- 38% de sciar an mhargaidh ghiniúna

Scairshealbhóir

- Díbhinn de níos mó ná €1.4 billiún le deich mbliana anuas
- Cóimheas toradh ar chaipiteal a úsáidtear 4.5%
- EBITDA €1.2 billiún

Geilleagar na hÉireann

- Rinne os cionn €900 milliún a infheistiú
- Cuireann €1.7 bhilliún leis an ngeilleagar
- Eisiocadh breis is €2 mhilliún thar raon tionscnamh pobail

TÚS ÁITE
A THABHAIRT INÁR
NGNÍOMHAÍOCHTAÍ
UILE, DO RIACHTANAIS
NA GCUSTAIMÉIRÍ,
ANOIS AGUS SA
TODHCHAÍ

FUINNEAMH GLAN
SLÁN INACMHAINNE
A THÁIRGEADH,
A NASCadh AGUS
A SHOLÁTHAR

SEIRBHÍSÍ FUINNIMH
A FHORBAIRT CHUN
FREASTAL AR NA
RIACHTANAIS
MARGAIDH ATÁ AG
TEAGHT CHUN CINN

AN GNÓ A FHÁS
AGUS SAN
AM Céanna,
LÁIDREAGHT
AIRGEADAIS ESB
A CHOITHÚ

CULTÚR
ARDFHEIDHMÍOCHTA A
CHINNTIÚ INA DTACAÍTEAR
LE NUÁIL AGUS
COMHOIBRÍÚ

TUAIRISCIÚ AR RIOSCAÍ

CUR CHUIGE I LEITH BAINISTÍOCHT RIOSCAÍ

Tacaíonn bainistíocht éifeachtach rioscaí agus deiseanna le forbairt straitéis an ESB agus leasanna a chuid páirtithe leasmhara á gcosaint. (féach creat Bhainistíocht Riosca ar leathanach 26).

Nochtar an ESB do roinnt rioscaí agus deiseanna a d'fhéadfadh go mbeadh tionchar ábhartha acu ar fheidhmíocht agus ar fhorbairt fadtéarmach. Gné lárnach a gcuireann an Grúpa ESB béim uirthi ná bainistíocht agus maolú na rioscaí agus na ndeiseanna sin.

AN CHAOI A NDÉANANN an ESB RIOSCA A BHAINISTIÚ

Tá freagracht fhoriomlán ar an mBord maidir le bainistíocht riosca agus smachtú inmheánach. Leagann Cód reatha na Ríochta Aontaithe um Rialachas Corparáideach 2016 (Cód an RA) (C.2) agus treoir a bhaineann leis amach freagracht an Bhoird le nádúr agus méid na bpríomhrioscaí a dheimhniú a bhfuil sé sásta glacadh leo chun a spriocanna straitéiseacha a bhaint amach. Déanann an Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (Alt 7.2) tagairt freisin do mhaoirseacht an Bhoird ar bhainistíocht riosca ar a n-áirítear an riachtanas "an plean bainistíochta riosca agus an clár riosca a fhaomhadh uair sa bhliain ar a laghad".

Déanann an Bord cinnte go mbíonn nochtadh an Ghrúpa do rioscaí i gcomhréir le tabhairt faoina gcuid cuspóirí straitéiseacha agus le luach fadtéarmach scairshealbhoirí. Tá Polasaí Bainistíochta Riosca agus Creat Rialachais glactha aige chun tacú lena mhaoirseacht ar riosca ar fud an Ghrúpa.

Fágann an Bord an fhreagracht maidir le maoirseacht rioscaí sainiúla faoi na Coistí Boird de réir Théarmaí Tagartha na gCoistí agus a réimsí saineolas ar leith. Tugann Cathaoirligh na gCoistí tuairisc don Bhord iomlán faoi na príomhfhorbairtí agus na ceisteanna a bhfuil tuilleadh plé agus machnaimh ag teastáil uathu. Tá freagracht fhoriomlán ag an gCoiste um Iniúchóireacht agus Riosca faoi chinntiú go ndéantar rioscaí agus deiseanna fiontraíochta a aithint, a mheasúnú, a thuairisciú agus a smachtú thar ceann an Bhoird agus tugann sé comhairle don Bhord maidir lena bhreithiúnas faoi ghlacadh rioscaí, lámhálas riosca agus straitéis riosca an Ghrúpa.

Tá mionsonraí faoin méid a rinne an Bord agus an Coiste um Iniúchóireacht agus Riosca in 2018 i dtaca lena gcuid freagrachtaí riosca leagtha amach ar leathanach 96.

Déanann an ESB comhcheangal idir measúnú straitéiseach ón mbarr anuas ar riosca agus inghlacthacht riosca a thógann san áireamh an timpeallacht gnó seachtrach agus aon athrú ar an samhail gnó chomh maith le próiseas aitheantais oibriúcháin agus tuairiscithe ón mbonn aníos, a thiocfadh ó athbhreithniú agus ó mheasúnú ar na cláir riosca aonad gnó.

Rinneadh Polasaí Bainistíochta Riosca agus Creat Rialachais an ESB a fheabhsú níos mó i rith 2018, lena chinntiú go mbeadh comhsheasmhacht sa chur chuige ar bhainistíocht riosca ar fud an Ghrúpa. Ináirítear ar fheabhsuithe ar an gCreat Rialachais bhí nuashonrú ar Threoir Riosca Eisfhoinisithe an Ghrúpa, forbairt Threoir nua Riosca Cáile agus lámhleabhar le cabhrú le gnóthaí do chigireachtaí seachtracha. Cuirtear na hacmhainní sin ar fáil chun tacú le gnóthaí le gnéithe difriúla riosca a bhainistiú. Rinneadh athnuachan ar na pacáistí um Thuairisciú Riosca Ráithiúil a cuireadh ar fáil don Choiste um Iniúchóireacht agus Riosca le linn na bliana chun tacú leis an gCoiste lena chuid freagrachtaí maoirseachta.

BÉIM I RITH 2018

Go luath in 2018, rinne an Coiste um Iniúchóireacht agus Riosca athbhreithniú ar Phlean Riosca Grúpa an Bhoird do 2018 a leag amach na Príomhrioscaí a bhí ann don Ghrúpa agus na Rioscaí a bhí ag teacht chun cinn. Bhí Plean Oibre cuimsitheach don Choiste ináirithe sa Phlean Oibre a thug mionsonrú ar a chuid gníomhaíochtaí maoirseachta don bhliain. D'aithin an Coiste roinnt ábhair ar leith ar mhian leo díriú orthu i rith na bliana ar a raibh:

- Cibear-riosca
- Cosaint Sonraí
- Brexit
- Forbairtí teicneolaíochta agus digiteacha
- Eisfhoinisí

Rith an Coiste ceardlann lae iomláin lasmuigh de láthair agus tugadh cuireadh de chomhaltaí uile an Bhoird chun scrúdú níos mionsonraithe a dhéanamh ar na hábhair sin. Thug cainteoirí seachtracha léargas breise do chomhaltaí an Bhoird.

Rinneadh athbhreithniú iomlán ar Rioscaí le Tionchar Ard Dóchúlacht Íseal (HILP) an Ghrúpa in 2018. Is rang rioscaí iad HILPanna a d'fhéadfadh damáiste tubaisteach fadtéarmach a dhéanamh don ghnó. Bhí sé de thoradh ar an athbhreithniú seo gur cuireadh roinnt HILPanna nua ar an gClár.

Bionn cruinnithe ráithiúla ag na feidhmeanna Riosca Grúpa, Iniúchóireacht Inmheánaí agus Airgeadas Grúpa chun rialú inmheánach agus tuairisciú riosca a athbhreithniú. Leis sin déantar cinnte go bhfuil ailiniú idir na feidhmeanna, go roinntear níos mó faisnéise agus go mbíonn níos mó deiseanna chun réimsí um feabhas a aithint sa chreat smachta inmheánaí fhoriomlán.

CULTÚR AN RIOSCA

Cinneann ár gcultúr an bealach a n-aithníonn, a dtuigeann, a bpléann agus a ngníomhaíonn ár bhfostaithe i leith na rioscaí a ghlacann siad agus a thagann rompu ar bhonn laethúil (féach luachanna ar leathanach 20).

Chun cur le feachtas riosca, rinne bainisteoirí sinsir plé ar ár luachanna lenár bhfoirne i gcruinnithe halla baile mar chuid den Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht Eagraíochta - chabhraigh sé sin le tuiscint shoiléir agus sheasmhach a chruthú ar an mbealach a bmeid ag obair. Tá glactha ag an ESB le beartais a éascaíonn agus a spreagann timpeallacht ina n-áireoidh daoine ar a suaimhneas ag labhairt ar saincheisteanna agus ina dtabharfaidh bainistíocht tábhacht den chúis imní agus go ndéilealfaidh siad leo go gairmiúil agus de réir na n-oibleagáidí dlíthiúla atá i bhfeidhm faoin Acht um Nochtadh Cosanta 2014, chun tacú le leabú an chultúir riosca. Tacaítear le cinnteoireacht trí leibhéil shoiléire údarais a bheith i bhfeidhm agus anailís dhian a dhéanamh ar riosca mar chuid de phleanáil gnó/tionscadail. Cuirtear oiliúint sonrach ar fáil do ghníomhaíochtaí ardriosca ar a n-áirítear riosca cibear-fheachtas oibriúcháin líonra, príobháideacht sonraí agus gníomhaíochtaí trádála fuinnimh. Leis an gcur chuige sin déantar cinnte go dtarraingítear aird go luath ar rioscaí agus éiginnteachtaí ionas gur féidir gníomh pras a ghlacadh chun go mbeadh a laghad tionchair agus is féidir ar fhostaithe agus ar pháirtithe leasmhara eile.

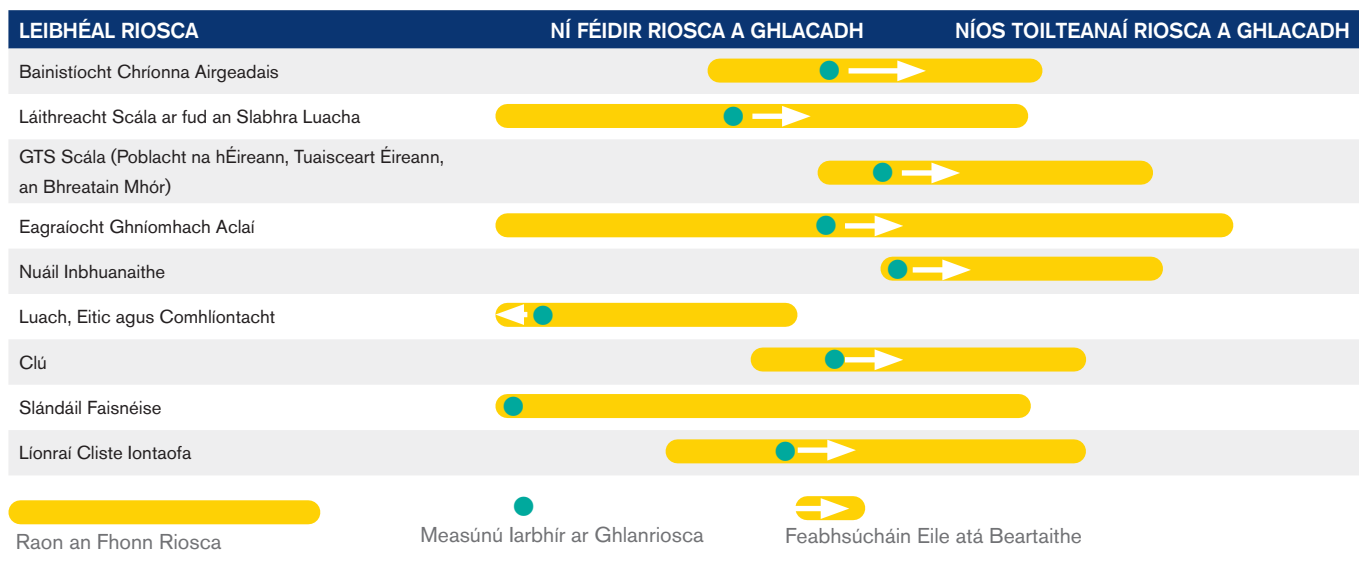
Is é an Bord atá freagrach sa deireadh as an timpeallacht a shocrú ag barr na heagraíochta. Tugann an cur chuige a ndearnadh breac chuntas orthu dearbhú don Bhord go dtacaíonn an cultúr riosca le bainistíocht éifeachtach ar riosca fiontraíochta.

INGHLACTHACHT RIOSCA

Tá Creat an ESB um Inghlacthacht Riosca dírithe ar inghlacthacht riosca a shocrú ag leibhéil Ghrúpa thar thoisí riosca agus cuireann sé an bonn ar fáil chun cumarsáid a dhéanamh ar fhoth riosca tríd an eagraíocht. Déantar breithniú ar ár láithreachth thar gach gné den slabhra luacha tionscail, ár dtiomantas ar bhainistíocht airgeadais stuama agus ár gcur chuige eiticéil láidir ar an gcaoi a dtéimid i mbun gnó.

Tugann inghlacthacht riosca treoir don phróiseas pleanála gnó bliantúil trí shainmhíniú a thabhairt ar an bpróifíl riosca réamhbhreathnaitheach ba mhian leis an ngrúpa chun ár spriocanna straitéiseacha a bhaint amach. Tá sé leabaithe i gcinntiú bainistíochta riosca ó lá go lá trí lámhálas riosca agus teorainneacha ar chineál riosca ábhar

INGHLACTHACHT RIOSCA REATHA

(e.g. trádáil fuinnimh agus oibriúcháin cisteáin) a úsáid. Cinntíonn sé seo go bhfanann ár bpróifíl riosca aillínithe lenár n-inghlacthacht riosca, ag cothromú riosca agus torthaí.

Déanann an Bord Ráiteas Fhonn Riosca an Ghrúpa a fhaomhadh ar chomhairle an Choiste um Iniúchóireacht agus Riosca. Tá an Straitéis um Thodhchaí Níos Gile comhsheasmhach leis an Inghlacthacht Riosca a shinigh an Bord in 2017 maidir le díriú ar infheistíocht, geografaíocht, agus díriú ar theicneolaíocht agus ar chustaiméirí, agus leanadh ag monatóireacht na bpríomhrioscaí le linn 2018 trí thagairt don Ráiteas ar Fhonn Riosca a bhí faofa.

Déanfaidh an Bord athbhreithniú iomlán ar an Inghlacthacht Riosca in 2019.

PRÍOMHRIOSCAÍ GRÚPA 2018

Glacann Plean Riosca 2018 straitéis fhaofa an Bhoird "Straitéis do Thodhchaí Níos Gile-ESB 2030 (Straitéis 2030) mar a phointe tosaí. Ináirítear ar bhreithiúnais sheachtracha bhreise bhí Measúnú Náisiúnta Riosca 2017¹ agus Tuarascáil Riosca Domhanda 2017², forbairtí margaidh seachtracha agus breithiúnais eile dlí agus rialála a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar shamhail gnó. Déantar Rioscaí atá ag Teacht Chun Cinn a thabhairt san áireamh, chomh fada agus is féidir, don tréimhse 2019 go 2021, chun cabhrú le nochtheadh a aithint chomh luath agus is féidir.

Tá na Príomhrioscaí do 2018 leagtha amach ar leathanaigh 28 go 35. Tá tábhacht leis na rioscaí sin chun tuiscint a fháil ar an mbealach a gcruthaíonn an ESB luach. Tá cuid dár bPríomhrioscaí leanúnach ó 2017, ar a n-áirítear an riosca Sláinte, Sábháilteachta agus Comhshaoil, Riosca Margaidh/Nuála agus riosca Cáile. Athraíodh dhá riosca ó Phríomhchlár Riosca an Ghrúpa go dtí Clár Riosca Aonaid

Gnó - an riosca Rochtana Líonra agus riosca Chaidreamh Tionsclaíoch. Tá na rioscaí eile ag leanúint ó 2017, ach tháinig athrú ar ábhar an riosca nó tá ráiteas an riosca níos dírithe. Cuireadh ceithre riosca eile le Clár Phríomhriosca an Ghrúpa.

Tá Plean Riosca an Ghrúpa do 2018 deartha chun dóthain dearbhaith a thabhairt gur:

- tugadh breithniú ar leith do na rioscaí a bhaineann lenár spriocanna straitéiseacha a bhaint amach
- rinne na gnóthaí rioscaí a aithint agus a thomhas ó bhun aníos agus rinne an Grúpa Riosca, an Coiste Bainistíochta Riosca agus Fóram Riosca Fhoireann an Stiúthóir Feidhmíocháin athbhreithniú ón mbarr anuas agus thugadar a ndúshlán
- rinneadh aillíniú ar rioscaí agus inghlacthacht riosca
- cuireadh maoluithe rioscaí cuí i bhfeidhm chun an dóchúlacht go dtiocfadh rioscaí chun cinn a laghdú agus tá meicníochtaí aisghabhála ann chun tionchar theagmhais a laghdú
- bítear ag rianú forbairtí riosca a theacht chun cinn thar am
- tá tuiscint ar ullmhúchán bainistíochta chun riosca a bhainistiú
- leithdháiltear freagracht ar riosca chun freagracht a chinntiú
- tá Plean Cumarsáide i bhfeidhm chun an Bord agus na fochoistí cuí a chur ar an eolas faoi phríomhábhair riosca ar feadh na bliana.

RIOSCAÍ AIRGEADAIS

Baineann príomhrioscaí airgeadais an Ghrúpa le leachtacht, malairt eachtrach, ráta úis agus athruithe praghsanna tráchtearraí (leictreachas agus breosla). Athbhreithníonn, leasaíonn agus ceadalaíonn an Bord beartais go rialta a thugann cosaint don Ghrúpa ó na rioscaí seo agus ó rioscaí eile, amhail riosca creidmheasa (agus tá na sonraí leagtha amach i nóta 27 de na ráitis airgeadais).

RIOSCAÍ ATÁ AG TEACHT CHUN CINN

Cuireann an creat bainistíochta riosca ar chumas an Ghrúpa rioscaí atá ag teacht chun cinn a aithint, a mhionscrúdú agus a bhainistiú chun cabhrú le haird a tharraingt ar nochtheadh do riosca a luaite agus is féidir. Déantar é seo a bhainistiú mar pháirt den phróiseas céanna lena n-aithnítear na príomhrioscaí. Déantar monatóireacht agus athbhreithniú orthu seo i bpáirt leis na príomhrioscaí.

LEANÚNACHAS GNÓ

Tá freagracht ar an ESB bonneagar chriticiúil a sholáthar agus d'fhéadfadh cur isteach ar sheirbhísí agus oibriochtaí dochar a dhéanamh don gheilleagar, don tsochaí agus do ghnó an ESB. Mar sin féin, tá sraith de phleananna agus phróisis dhaingne um leanúnachas gnó i bhfeidhm ag an ESB chun déanamh go ndéantar dea-bhainistiú ar ár gcuid freagairtí agus go gcuirtear i bhfeidhm go maith iad. Tá cleachtadh agus tástáil na bpleananna sin rithabhachtach d'ullmhacht an ESB.

¹ Foilsithe ag Roinn an Taoisigh

² Foilsithe ag Fóram Eacnamaíochta Domhanda

CREAT UM BAINISTIÚ RIOSCA

ÓN MBARR ANUAS

RÓL AN BHOIRD

Formheasann Straitéis ESB Group

Formheasann an Beartas Riosca, an Creat Bainistíochta Riosca iomlán, Inghlacthacht Riosca, Pleananna Riosca agus Spriocanna Feidhmíochta

RIALÚCHÁIN

AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA

Tugann comhairle maidir le hinghlacthacht riosca, rialachas riosca agus ceisteanna eile a bhaineann le riosca ardleibhéil

AN COISTE AIRGEADAIS AGUS INFHEISTÍOCHTA

Tugann comhairle faoi thrádáil fuinnimh, cistíocht agus riosca infheistíochta / tionscadail

AN COISTE SLÁINTE, SÁBHAILTEACHTA AGUS COMHSHAOIL

Tugann comhairle maidir le beartaí agus nósanna imeachta chun a chinntiú go gcomhlíonann ESB a chuid oibleagáidí sláinte, sábhailteachta agus comhshaoil

AN COISTE UM LUACH SAOTHAIR AGUS FORBAIRT BAINISTÍOCHT

Cinntíonn go bhfuil an inghlacthacht riosca faofa, an cúiteamh, an roghnú agus na próisis chinnteoireachta bhainteacha ag teacht le chéile

AN COISTE MARGAÍOCHTA AGUS CUSTAIMÉIRÍ

Cinntíonn go bhfuil tionscnaimh agus cláir chustaiméara ar aon dul le cuspóirí straitéiseacha ESB

RÓL NA BAINISTÍOCHTA SINSEARAÍ

Straitéis a chur le chéile agus a chur i bhfeidhm laistigh de theorainneacha na hinghlacthachta riosca

Freagrach as rialachas agus rialúcháin riosca

INGHLACTHACHT RIOSCA

Déantar cur síos anseo ar na rioscaí a bhfuil an Grúpa toilteanach glacadh leo bunaithe ar straitéis fhadtéarmach, ar bhunphrionsabail riosca, ar luachanna agus ar inniúlachtaí bainistíochta riosca

BEARTAIS BHAINISTÍOCHTA RIOSCA AGUS AN CREAT RIALACHAIS

Cinntíonn go ndéantar maoirseacht chuí ar chuntasacht maidir le bainistíocht riosca

AN TSAMHAIL TRÍ LÍNE COSANTA

Sainíonn ról agus freagrachtaí don bhainistíocht riosca

CULTÚR AN RIOSCA

Cumasáíonn daoine chun an rud ceart a dhéanamh ar son páirtithe leasmhara, custaiméirí agus fostaithe

FEIDHM RIOSCA NEAMHSPLEÁCH

Cinntíonn go ndéantar an t-athbhreithniú agus an mhonatóireacht riachtanach ar riosca

PRÓISIS AGUS NÓSANNA IMEACHTA UM BAINISTÍOCHT RIOSCA

PRÓISIS

PRÍOMHRIOSCAÍ AGUS RIOSCAÍ ATÁ AG TEACHT CHUN CINN

TEASLÉARÁID DÉINE RIOSCA AGUS RIALAITHE

TÁSTÁIL LEANÚNACHAIS GNÓ

PRÓISIS CHUN RIOSCAÍ A THÉANN THAR THEORAINNEACHA NA HINGHLACTHACHTA RIOSCA A AITHINT, MONATÓIREACHT A DHÉANAMH ORTHU AGUS NA RIOSCAÍ A MHAOLÚ

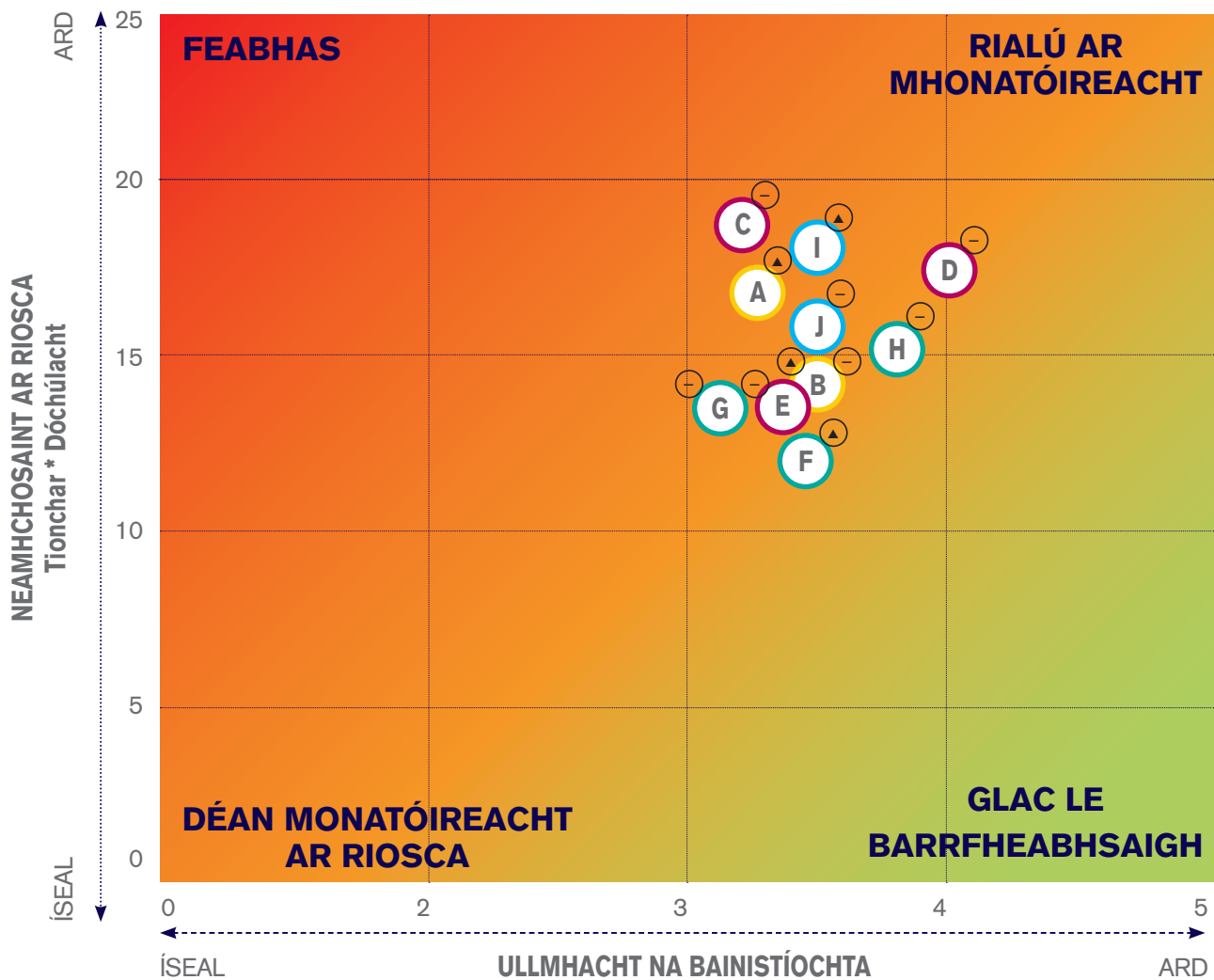
PRÍOMHRIOSCAÍ AN AONAID GNÓ

Rioscaí a eascraíonn ó ghníomhaíochtaí gnó atá tomhaiste, agus a ndéantar monatóireacht agus bainistiú orthu

BUNAITHE AR LUACHANNA ESB

ÓN MBUN ANUAS

TEASLÉARÁID DÉINE RIOSCA AGUS RIALAITHE

PRÍOMHRIOSCAÍ AGUS DEISEANNA

Tá na príomhrioscaí agus na príomhdheiseanna a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar chuspóirí straitéiseacha an Ghrúpa leagtha amach thíos, agus an cuspóir straitéiseach lena mbaineann siad sonraíte, chomh maith le haon athrú ar an timpeallacht riosca le linn na bliana, an té atá freagrach as monatóireacht a dhéanamh ar an riosca, na príomhbhealaí maolaithe, forbairtí maidir leis an riosca le linn 2018 agus réimsí béime le haghaidh 2019.

AIRGEADAIS

A. IONCAM MARGAIDH

Cén riosca atá i gceist?

An riosca go gcoiscfí ioncam margaidh ar bhonn leanúnach inár ngnóthais ghiniúna agus soláthar leictreachais

Tiomántóirí Riosca

- Idirghabhálacha rialála neamhfhabhracha sna margai fuinnimh, acmhainneachta agus fosheirbhísi
- Neamhchinnteacht a eascaíonn ó athrú i ndearadh an mhargaidh – an riosca go soláthródh an Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite (I-SEM) ioncam níos ísle ná mar a bheifí ag súil leis, i gcomhair tréimhsí leanúnacha
- Cumas leordhóthanach le hoibríú go héifeachtach sna margai I-SEM agus Socruithe na Breataine um Thrádáil agus Tarchur Leictreachais (BETTA)
- Iomaíocht mhéadaithe sna margai miondiola
- Luaineacht i bpraghsanna tráchtearraí

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Plé a thionscnamh le comhlachais rialála le gur féidir bonn na gcinntí a thuiscint
- Dearadh an mhargaidh a cheistiú chun dul i ngleic le hiarmhairtí neamhbheartaithe
- An cumas trádála a fheabhsú ionas go soláthrófar sruth ioncaim inbhuanaithe ón margadh
- Fálú gníomhach riosca chun ioncam ón margadh a chosaint
- Trádáil mhéadaithe tráchtearraí fuinnimh ar an malartán sa chaoi go méadófar rochtain an mhargaidh ar tháirgí
- Fáil ar chomhairle ó shaineolaithe de réir mar is gá

B. AISTRIÚ AGUS TRÁDÁIL FUINNIMH I-SEM

Cén riosca atá i gceist?

An riosca a bhaineann le hAistriú I-SEM lochtach agus méadú ar earráidí oibriochtúla le linn an aistrithe

Tiomántóirí Riosca

- Riosca foriomlán maidir le Cur i bhFeidhm an Tionscadail I-SEM – córais SMO
- Rioscaí maidir le Cur i bhFeidhm Tionscadal Córas ESB
- Socruithe rialachais don Mhargadh nua
- Fáil ar acmhainní rithabhachtacha
- Rioscaí maidir le haistriú
- Bainistiú athruithe ó chóras amháin go dtí ceann eile
- Réitigh agus próisis i dtaca le córais nua trádála fuinnimh, mar aon le comhlíonadh rialála nua, agus é sin ag dul i méid
- Caillteanas airgeadais mar thoradh ar earráidí ábhartha ná oibriochtúla de bharr loiceadh córas, daoine agus próiseas

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Táthar tar éis cur chuige foirmiúil a ghlacadh maidir le bainistíocht tionscadal
- Rinne bainistiú riosca eochair-rioscaí a shainathint le linn do thionscadail a bheith á gcur i bhfeidhm
- Tacaíocht agus saineolas seachtarach aimsithe
- Rannpháirtíocht ghníomhach i ngach fóram tionscail
- Beartais agus nósanna imeachta soiléire, agus oiliúint agus eolas nuashonraithe rialta le haghaidh trádálaithe mar thacaíocht dóibh sin
- Athbhreithniú cuimsitheach ar theagmhais rialaithe intuarascála
- Iniúchadh inmheánach bliantúil curtha i gcrích, lena áiríodh athbhreithniú an chreata fhoriomláin um bainistiú riosca trádála, agus measúnú anailísíocht sonraí ar chúrsaí trádála chun réimsí a shainathint, a ndearnadh measúnú breise ar rialuithe ina leith

OIBRIÚCHÁN

C. SLÁINTE, SÁBHÁILTEACHT AGUS COMHSHAOL

Cén riosca atá i gceist?

An riosca go mbeadh gortú tromchúiseach nó bás ann dár bhfostaithe agus conraitheoirí ná do mhuintir an phobail de bharr ár n-oibríochtaí

Tiomántóirí Riosca

- Beartais agus nósanna imeachta neamhleora
- Inniúlacht easnamhach (oiliúint, saineolas agus taithí)
- Neamhchomhlíonadh caighdeán agus nósanna imeachta (iompair an duine)
- Easpa maidir le maoirseacht ar láithreacha
- Sócmhainní gan chothabháil
- Páirtithe conartha nach bhfuil ar an eolas faoi bheartais Sláinte, Sábháilteachta agus Comhshaoil ESB
- Iniúchadh níos doimhne ar dhlíthe agus rialacháin, agus comhlíonadh níos fearr maidir leo
- Gan a bheith suas chun dáta i dtaobh athruithe ar chaighdeán/chleachtais sa tionscal
- Cumarsáid dhona i dtaca le sábháilteacht/feasacht íseal ar an gcomhshaoil
- Gortú ná galar ceirde

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Caighdeán a shocrú don Ghrúpa
- Nósanna imeachta mionsonraithe maidir le hoiliúint, forbairt agus formheas
- Clár um Athrú an Chultúir Sábháilteachta
- Nochtuithe Rúnda a éascú trí Bheolín Iniúchta Inmheánaigh
- Pobail Cleachtais a Fhorbairt maidir le Sábháilteacht agus Comhshaoil/Inbhuanaitheacht
- Córais Bhainistithe Cothabhála, Cigireacht agus Deimhniú Trealamh, Cigireachtaí Reachtúla
- Clár Sábháilteachta Poiblí
- Nósanna imeachta rialachais agus bainistithe feidhmíochta
- Nósanna Imeachta maidir le Dearbhú agus Iniúchadh (Seachtarach agus Inmheánach)
- Creidiúnú seachtarach m.sh. ISO
- Tagarmharcáil sheachtarach an leibhéil feidhmíochta maidir le Comhshaoil agus Inbhuanaitheacht

TÚS ÁITE A THABHAIRT INÁR NGNÍOMHAÍOCHTAÍ UILE, DO RIACHTANAIS NA GCUSTAIMÉIRÍ, ANOIS AGUS SA TODHCHÁI

FUINNEAMH GLAN SLÁN INACMHAINNE A THÁIRGEADH, A NASCADH AGUS A SHOLÁTHAR

SEIRBHÍSÍ FUINNIMH A FHOBAIRT CHUN FREASTAL AR NA RIACHTANAIS MARGAIDH ATÁ AG TEACHT CHUN CINN

AN GNÓ A FHÁS AGUS SAN AM CÉANNA, LAIDREACHT AIRGEADAIS ESB A CHOTHÚ

CULTÚR ARDFHEIDHMÍOCHTA A CHINNTIÚ INA DTACAITEAR LE NUÁL AGUS COMHOIBRÍÚ

Timpeallacht Riosca

Maoirseacht: An Coiste Airgeadais agus Infheistíochta

Forbairtí in 2018

Réimsí Fócais in 2019

Má thagann an riosca chun cinn:

- An straitéis/na córais trádála a athrú chun luach shócmhainní ESB a réadú ar an margadh
- An cumas trádála a fheabhsú
- Plé a dhéanamh ar an gcur chuige i leith pleananna infheistíochta sa todhchaí
- Fáil níos leithne a bhaint amach ar chontrapháirtithe d'fhonn an riosca a roinnt
- Cosaint leachtachta láidir a choimeád lena chinntiú go gcomhlíontar na héilimh maidir le comhthaobhacht trádála

- Bhí an margadh I-SEM beo den chéad uair i nDeireadh Fómhair 2018; meastar go bhfuil láidreacht ag baint leis na córais, na próisis agus an cumas ag an gcéim luath seo d'oibriú an mhargaidh nua
- Tar éis don chéad toilleadh-cheannt I-SEM a bheith ann, rinne ESB cinneadh, a stáisiún ag an Muirine a dhúnadh, chomh maith le haonad amháin in Áth Fhada
- Rinne na Rialtóirí I-SEM conarthaí acmhainneachta ar leith le tríú páirtithe a fhaomhadh, rud nach rabhthas ag súil leis
- Tá monatóireacht á déanamh ar an dúshlán maidir le Sársa Acmhainneachta na Breataine Móire agus an fhionraí dá bharr lena fháil amach an mbeidh aon tionchar aige sin ar ár ngníomhaíochtaí i leith na Breataine Móire (féach leathanach 45 le haghaidh sonraí)
- Mhéadaigh Electric Ireland na praghsanna leictreachais agus gáis in 2018 de bharr go raibh méadú ag teacht ar chostais sa mhargadh mórdhiola, ach tá reo praghsanna i bhfeidhm don gheimhreadh 2018/19

Measann ESB go mbeidh dúshlán ag baint fós in 2019 leis na dálaí margaidh in I-SEM. Leanfaidh ESB de bheith in iomaíocht go láidir ar an margadh; déanfaidh sé a chuid roghanna infheistíochta a phlé agus beidh sé fós ag soláthar luach dá chustaiméirí ar bhonn straitéisí trádála stuama

Timpeallacht Riosca TRÁDÁIL FUINNIMH

AISTRIÚ I-SEM

Maoirseacht: An Coiste Airgeadais agus Infheistíochta

Forbairtí in 2018

Réimsí Fócais in 2019

Má thagann an riosca chun cinn:

- An cumas a bheith ann chun leas a bhaint as an tsamhail acmhainní
- A bheith in ann rioscaí suntasacha a threorú ar aghaidh chuig bainisteoirí sinsearach
- Plean a bheith i bhfeidhm sula mbeidh an córas beo den chéad uair, agus feidhmiúlacht theoranta a bheith forbartha mar phlean tacachumais
- Plé a dhéanamh ar roghanna i dtaca le tascanna nach bhfuil chomh práinneach sin a atreorú chuig plean oibre eile amach anseo
- Nósanna imeachta iniúchta / pleananna bainistithe géarchéime a chur i ngníomh más cuí

- Bhí I-SEM beo den chéad uair ar an 1 Deireadh Fómhair 2018
- D'éirigh le foireann tionscadail ESB córais agus cumas a aistriú chuig an ngnóthas
- Cuireadh an Tionscadal ESB i bhfeidhm laistigh den bhuiséad
- Na hacmhainní riachtanacha uile i bhfeidhm agus oiliúint curtha ar fáil sula raibh an córas beo den chéad uair
- Tá éirithe le ESB trádáil in I-SEM gan aon teagmhas suntasach a bheith tarlaíthe ó bhí an córas beo den chéad uair
- Bainistiú riosca oibriochtúil tar éis a bheith treisithe le haghaidh I-SEM
- Bhí cuid mhaith teagmhas maidir le roghanna iontaofachta in 2018 nach rabhthas ag súil leo; tá iniúchadh agus anailís breise á ndéanamh orthu seo

De réir mar a shocraíonn an margadh nua síos, leanfaidh ESB d'fheabhas a chur ar ár gcórais agus ár nósanna imeachta lena chinntiú go ndéanfar na deiseanna le haghaidh trádáil éifeachtúil sna socrúithe margaidh nua a optamú. Beidh ESB fós ag obair i gcomhar leis an Oibreoir Córais agus leis na hÚdaráis Rialála chun córais agus nósanna imeachta a fheabhsú agus chun I-SEM rathúil a spreagadh. Beidh athbhreithniú leanúnach á dhéanamh ar fhorbairtí Brexit

Timpeallacht Riosca

Maoirseacht: An Coiste Sláinte, Sábháilteachta agus Comhshaoil

Forbairtí in 2018

Réimsí Fócais in 2019

Má thagann an riosca chun cinn:

- Nós imeachta maidir le Bainistiú Teagmhas Criticiúil agus Freagairt Dóibh
- Tástáil cásanna
- Nótanna imeachta i dtaca le bainistiú géarchéime/Leanúnachas Gnó
- Seirbhísí Sláinte & Folláine Ceirde a chur chun feidhme d'fhonn tacú le fostaithe
- Caighdeán & Nótanna Imeachta i dtaca le hlniúchadh Teagmhas
- Bearta Tugtha chun Criche i dtaca le Teagmhais Tromchúiseacha a Mhonatóiriú, a Rianú agus a Thuairisciú

- Feabhsúcháin tugtha faoi deara ar líon na dteagmhais tromchúiseach maidir le sábháilteacht
- Feabhsúcháin tugtha faoi deara ar tháscairí feidhmíochta, lena n-áirítear bearta a tugadh chun críche in am i dtaca le hiniúchtaí tromchúiseacha, mar aon le breitheanna maithe
- Feabhas tagtha ar fheasacht an phobail faoi na contúirtí a bhaineann leis an leictreachas agus le líonraí leictreachais
- Tosaíocht fós atá i Straitéis Sábháilteachta ESB agus tá an straitéis sin ag dul chun cinn mar atá beartaithe
- Laghdú ar theagmhais maidir le cur isteach ó thríú páirtithe agus goid sócmhainní leictreachais
- Rinneadh athbhreithnithe traschuideachta maidir le sábháilteacht dóiteáin agus sábháilteacht conraitheoirí, agus cuireadh na moltaí i bhfeidhm
- Rinneadh athbhreithniú iomlán ar gach coinneoll ceadúnais GCC agus na rioscaí gnó bainteacha i ngach ionad Giniúna & Trádála, agus forbraíodh pleananna feabhsúcháin mar ba ghá

Is fócas lárnach don Ghrúpa fós in 2019 é Sláinte, Sábháilteacht agus Comhshaoil, agus beimid ag dréim le cultúr ardfeidhmíochta a chur i bhfeidhm go forleathan mar chuid dár Straitéis Todhchaí Níos Gile

D. CIBEAR-CHÚRSAÍAGUS INFHAIGHTEACHT CÓRAS

Cén riosca atá i gceist?

An riosca go mbeadh teip mhór ar chórais Teicneolaíocht Faisnéise (TF) / Teicneolaíocht Oibriochtúla (TO) mar thoradh ar theipeanna bonneagair TF mailseacha ná neamh-mhailseacha nó mar thoradh ar chibear-ionsaí a n-éiríonn leis.

Tiomántóirí Riosca

- Cibear-ionsaí a n-éiríonn leis, ar chórais ESB/ chórais a chomhpháirtithe seachfhoinse
- Ionsaí bogearraí éirice/fioscaireachta ar chórais ESB/chórais a chomhpháirtithe seachfhoinse
- Fadhb shuntasach i dtaca le crua-earraí ná bogearraí, nó teipeanna líonraithe a bhfuil teip córais/bonneagair TF mar thoradh orthu
- Fáil ar shaineolas
- Ag brath níos mó ar an teicneolaíocht/ar chórais chun nósanna imeachta gnó a chur i bhfeidhm
- Ionsaithe ag éirí níos sofaisticiúla agus ag tarlú níos minice
- Earráid dhaonna
- Dúshlán a bhaineann le seachfhoinse

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Monatóireacht leanúnach a dhéanamh ar chibear-thimpeallacht ESB (inmheánach agus seachtrach araon)
- Athbhreithniú rialta ar na córais TF agus an teacht aniar a bhaineann leo
- Sraith beartas/nósanna imeachta TF, de réir na gcaighdeán is fearr sa tionscal
- Rialúcháin rochtana córas
- Feasacht faoi shlándáil TF ar fud na heagraíochta
- Uasghrádú tráthúil córas agus feidhmchlár lárnach TF
- Úsáid gléis chriptithe
- Monatóir turscail i gcomhair ríomhphoist amhrasacha
- Bogearraí frithvireas cothrom le dáta in úsáid
- Athshlánú ó thubaiste agus socruithe teipaistrithe
- Athbhreithnithe aibíochta seachtracha
- Saineolas ar fáil laistigh den eagraíocht
- Athbhreithnithe riosca le haghaidh córais nua

E. COSAINT SONRAÍ

Cén riosca atá i gceist?

An riosca go mbeadh sceitheadh suntasach ann i dtaca le sonraí pearsanta nó sárú dlíthe um chosaint sonraí.

Tiomántóirí Riosca

- Rialúcháin/caighdeán neamhleora maidir le slándáil TF
- Go mbainfeadh fostaithe nó páirtithe seachfhoinse úsáid míchóir neamhúdairithe as sonraí pearsanta
- Earráid dhaonna le linn do shonraí pearsanta a bheith á bpróiseáil
- Tuiscint easnamhach ar na ról agus freagrachtaí a bhaineann le cosaint sonraí
- Rialachas/maoirseacht uireasach ar phróiseálaithe sonraí
- Gan cultúr comhlionta a dhaingniú ar fud na heagraíochta mar gheall ar easpa oiliúna agus feasachta ar na cearta agus oibleagáidí a bhaineann leis an bpríobháideachas
- Nach mbeifí ag comhlionadh an Rialacháin Ghinearálta maidir le Cosaint Sonraí (GDPR) chun sástacht an Choimisinéara Cosanta Sonraí (DPC)

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Caighdeán ESB i dtaca le Slándáil TF a bheith sonraithe
- Nuashonrú an Bheartais Cosanta Sonraí chun críche GDPR
- An creat rialachais a fhorbairt d'fhonn tacú le comhliontacht a léiriú maidir lenár n-oibleagáidí faoin reachtaíocht
- Próiseas a bheith sonraithe i dtaca le sárú a bhainistiú, agus an próiseas sin a bheith i bhfeidhm
- Próiseas um Chearta/Rochtain a iarraidh a bheith i bhfeidhm
- Aon phróiseas a áiríonn sonraí pearsanta, tá taifead próiseála forbartha mar chuid de agus déantar athbhreithniú air sin ar bhonn rialta
- Bheith i gcomhairle go leanúnach leis an gCoimisinéir Cosanta Sonraí
- Príobháideachas a chur i bhfeidhm go daingean agus ar bhonn spriocdhírithe i gcultúr ESB

F. BONNEAGAR

Cén riosca atá i gceist?

Dúshlán ó thaobh síneadh starrach bonneagair leictreachais de.

Tiomántóirí Riosca

- Méadú suímh ar an éileamh ar bhonneagair tráchtála (m.sh. ionad sonraí) agus baile araon,
- Dúshlán maidir le réitigh dearaidh theicniúil an Oibreora Córais Tarchurtha
- Moilleanna ar an tionscadal Idirnascaire Thuaidh-Theas
- Brú i dtaca le nascadh giniúna in-athnuaite laistigh de na hamhlínte a mbeifí ag súil leo
- Dúshlán maidir le cead pleanála
- Dúshlán maidir le rochtain ar thalamh
- Méadú ar líon agus candam na n-éileamh cúitimh maidir le cailleadh forbartha agus/ná damáiste do thalamh
- Cuireann scála agus dlús na forbartha brú ar acmhainní agus ar struchtúir bhainistithe tionscadail
- Srianta maidir le foireann a bhfuil taithí acu a earcú, mar shampla, bainisteoirí tionscadail, pleanálaithe, oibreoirí, altairí agus coimisinéirí chun déileáil leis an ualach oibre

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Forbairt chomhoibriúch phlean 10 mbliana chun riachtanais bhonneagair agus atreistithe Bhaile Átha Cliath a chinneadh idir ESB Networks agus EirGrid
- Bunú foireann Cur i bhFeidhm Tionscadal in aonad Soláthair Custaiméirí ESB Networks chun atreisiú éilimh a sholáthar i gceithre réigiúin
- Bunú aonaid Innealtóireachta & Tionscadal Mór chun tionscadail bhonneagair mhóra a chur i bhfeidhm
- Clár oibre tosaíochta a sholáthar d'eagraíocht Soláthair Custaiméirí ESB Networks
- Rannpháirtíocht réamhghníomhach struchtúrtha le príomhpháirtithe leasmhara (EirGrid san áireamh) maidir le soláthar an Idirnascaire Thuaidh-Theas
- Comhoibriú go dlúth le forbróirí, lena n-áirítear faisnéis shoiléir a bheith curtha in iúl faoi dhátaí nasctha.
- Aighneacht déanta chuig comhairliúcháin an Choimisiúin um Athchóiriú an Dlí maidir le headráin agus cúiteamh

TÚS ÁITE A THABHAIRT INAR NGNIOMHAÍOCHTAÍ UILE, DO RIACHTANAIS NA GCUSTAIMÉIRÍ, ANOIS AGUS SA TODHCHAÍ

FUINNEAMH GLAN SLÁN INACMHAINNE A THÁIRGEADH, A NASCÁDH AGUS A SHOLÁTHAR

SEIRBHÍSÍ FUINNIMH A FHOBAIRT CHUN FREASTAL AR NA RIACHTANAIS MARGAIDH ATÁ AG TEACHT CHUN CINN

AN GNÓ A FHÁS AGUS SAN AM CÉANNA, LAIDREACHT AIRGEADAIS ESB A CHOITHÚ

CULTÚR ARDFHEIDHMÍOCHTA A CHINNÍÚ INA DTACAITEAR LE NUÁL AGUS COMHOIBRÍÚ

Timpeallacht Riosca ↔		Maoirseacht: An Coiste Iníúcháireachta agus Riosca
Forbairtí in 2018		Reimsí Fócais in 2019
Má thagann an riosca chun cinn: ■ Cuir pleananna bainistíochta géarchéime i ngníomh ■ Déan an balla dóiteáin a dhianghlásáil ■ Cuir pleananna i bhfeidhm chun freagairt do chibear-theagmhais agus athshlánú uathu ■ Lean de chumas freagartha agus athshlánaithe na feidhme slándála TF a threisiú		Ós rud é gur príomhsholáthróir bonneagair é ESB, is tosaíocht don Bhord é an cibear-riosca. Is é an aidhm ná cloí le haibíocht ceathairle ardleibhéil

Timpeallacht Riosca ↔		Maoirseacht: An Coiste Iníúcháireachta agus Riosca
Forbairtí in 2018		Reimsí Fócais in 2019
Má thagann an riosca chun cinn: ■ I gcás sárú mór, cuir an Plean Freagartha do Mhórtheagmhais i bhfeidhm ■ Cuir faisnéis chruinn thráthúil in iúl do Rialtóirí, d'fhostaithe agus do chustaiméirí de réir ár luachanna ■ Tabhair faoi athbhreithniú láithreach ar phróisis ghnó chun bunchúis an tsáraithe a aimsiú agus chun é a réiteach ■ I gcás gur próiseálaí tríú páirtí de chuid ESB a rinne an sárú ar shonraí ESB, déan plé ar roghanna dlíthiúla i dtaca leis an staid chonarthathe		Tá meas ag ESB ar chearta agus ar shaoirse a chustaiméirí, a fhostaithe agus aon pháirtí eile a fhágann a shonraí pearsanta faoi chúram ESB. In 2019, leanfaidh an DPO de bheith ag obair go dlúth leis na haonaid ghnó lena chinntiú go bhfuil comhlíontacht fós á baint amach ag ESB. Áireofar leis sin comhoibriú agus obair i gcomhpháirt leis an DPC agus le príomhpháirtithe leasmhara eile sa phríobháideachais. Beidh an Comhairle Rialachais Faisnéise fós ag tacú le cultúr comhlíontachta a dhaingniú ar fud an Ghrúpa

Timpeallacht Riosca ↑		Maoirseacht: An Coiste Iníúcháireachta agus Riosca
Forbairtí in 2018		Reimsí Fócais in 2019
Má thagann an riosca chun cinn: ■ Pléigh cur chuige nuálach nua i leith nasc ■ Cosain go hiomlán in éadan aon éileamh dlíthiúil ■ Déan athbhreithniú ar an tsamhail acmhainne optamach le cláir oibre a chur i bhfeidhm ■ Déan machnamh ar phleanálaithe líonra nua a earcú ■ Comhairliúcháin níos leithne le páirtithe leasmhara mar chuid dár straitéis Todhchaí Níos Gile chun tacaíocht a fháil le haghaidh forbairt bonneagair ■ Cumas lándéanta a fhorbairt in ESB ionas gur féidir tionscadail mhóra um nascadh custaiméirí a chur i bhfeidhm ■ Naisc shealadacha a chur i bhfeidhm fad a bhíonn obair atreisiú níos doimhne idir lámha		Leanfaidh ESB Networks de nuáil a chur chun cinn agus de labhairt le custaiméirí, Rialtóirí, EirGrid agus an lucht déanta beartas chun tuiscint a fháil ar na riachtanais bhonneagair atá acu agus chun freastal ar na riachtanais sin ar mhaithe leis an ngeilleagar, an tsochaí agus an comhshaoil

RIALÁLA

G. CUR I BHFEIDHM AN CHLÁIR MÉADRAITHE CHLISTE

Cén riosca atá i gceist?

Riosca ó thaobh clú agus airgeadais de a bhaineann leis an gclár athchur méadar ar fud na tíre, mar aon leis na hathruithe gaolmhara ar phróisis an mhargaidh mórdhíola agus ar chórais TF

Tiomántóirí Riosca

- Clár oibre casta TF ag teastáil chun athruithe a chur i bhfeidhm ar chórais lárnacha margaidh miondíola
- An riosca go mbeadh dúshlán dlíthiúil ann in éadan an phróisis soláthair
- Dúshlán maidir le dul i bhfeidhm ar chustaiméirí – gan na tairbhí a mhíniú dóibh
- Rioscaí dlíthiúla agus rialála éagsúla
- Luas agus castacht i dtaca le cur i bhfeidhm
- Samhail acmhainní

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Táthar tar éis Cur Chuige Foirmiúil a ghlacadh maidir le Bainistíocht Tionscadal
- Tacaíocht agus saineolas seachtrach aimsithe
- Rannpháirtíocht ghníomhach i ngach fóram tionscail
- Comhairliúchán leanúnach le fostaithe
- Plé leanúnach le húdaráis rialála / príomhpháirtithe leasmhara

H. BRANDA / CLÚ

Cén riosca atá i gceist?

An riosca damáiste don bhranda ná do chlú na cuideachta

Tiomántóirí Riosca

- Príomhrioscaí a d'Fheadfadh Teacht chun Cinn
- Freagairt neamhleor ó na meáin/ón bpobal tar éis do dhamáiste tarlú don líonra mar gheall ar dhrochaimsir
- An riosca go n-iompródh soláthraithe nó comhpháirtithe ESB iad féin ar bhealach míchuí nó ar bhealach nach bhfuil ag teacht le luachanna ESB
- Torthaí rialála diúltacha
- Gan freagairt do ghéarchéim nó d'fheachtas diúltach meán/meán sóisialta go tráthúil agus bunaithe ar fhaisnéis chruinn
- An pobal a bheith ag cur i gcoinne, ar bhonn leanúnach, ghníomhaíochtaí ESB a chuireann leis an athrú aeráide

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Foireann Cumarsáide Corparáidí a bheith bunaithe
- Tacaíocht sheachtrach ar fáil maidir le branda, caidreamh poiblí agus na meáin
- Straitéis Meán Sóisialta agus Cumarsáide Digití
- Monatóireacht ghníomhach na meán sóisialta
- Clár comhtháite um chumarsáid agus clú páirtithe leasmhara
- Athbhreithniú, nuashonrú agus tástáil rialta ar phleananna bainistithe géarchéime agus páirtithe leasmhara
- Próiseas docht maidir le roghnú comhpháirtithe agus soláthraithe, agus soiléire ó thaobh ionchais/luachanna de
- Monatóireacht leanúnach ar shástacht custaiméirí agus ar mhéadracht chlú
- Straitéis/Beartas Cumarsáide Seachtrach a bheith i bhfeidhm
- Rannpháirtíocht leanúnach leis na meáin chun cumarsáid oscailte shoiléir a éascú

TÚS ÁITE A THABHAIRT INAR NGNÍOMHAÍOCHTAÍ UILE, DO RIACHTANAIS NA GCUSTAIMÉIRÍ, ANOIS AGUS SA TODHCHAÍ

FUINNEAMH GLAN SLÁN INACMHAINNE A THÁIRGEADH, A NASCÁDH AGUS A SHOLÁTHAR

SEIRBHÍSÍ FUINNIMH A FHORBAIRT CHUN FREASTAL AR NA RIACHTANAIS MARGAIDH ATÁ AG TEACHT CHUN CINN

AN GNÓ A FHÁS AGUS SAN AM CÉANNA, LÁIDREACHT AIRGEADAIS ESB A CHOITHÚ

CULTÚR ARDFHEIDHMÍOCHTA A CHINNÍÚ INA DTACAITEAR LE NUÁIL AGUS COMHOIBRÍÚ

Timpeallacht Riosca

Maoirseacht: Coiste Iniúcháireachta agus Riosca / Bord ESB Networks DAC

Forbairtí in 2018

Má thagann an riosca chun cinn:

- Déanann an bainistiú riosca eochair-rioscaí a shainaithint le linn do thionscadail a bheith á gcur i bhfeidhm
- An cumas a bheith ann chun leas a bhaint as an tsamhail acmhainní
- A bheith in ann rioscaí suntasacha a threorú ar aghaidh chuig bainisteoirí sinsearacha

- Bainisteoir Tionscadail ann agus acmhainní i bhfeidhm don tionscadal
- Bunú Fóram Páirtithe Leasmhara Sinsearacha
- Eochar-chonarthaí bronnta
- An chéad chéim curtha i bhfeidhm maidir le hathruithe córais a chumasú
- Straitéis feasachta agus rannpháirtíochta custaiméara comhaontaithe leis an gCoimisiún um Rialáil Fónas (CRU) agus leis an earnáil tionscail

Réimsí Fócais in 2019

Is bliain shuntasach í 2019 don tionscadal mar go ndéanfar an chéad sraith de mhéadair a shuiteáil in áitribh chustaiméirí, agus go gcuirfear uasghrádú ollmhór na gcóras TF agus an phróisis margaídh miondiola i bhfeidhm de réir mar atá sceidealaithe (Aibreán 2019). Dealraíonn sé go mbainfidh an Tionscadal an gharspíoc thábhachtach seo amach laistigh den sceideal sonraithe. Déanfar an-iarraacht cumarsáid a bheith ann le custaiméirí sula gcuirfear tús le cur i bhfeidhm an tionscadail

Timpeallacht Riosca

Maoirseacht: An Coiste Margaíochta agus Custaiméirí

Forbairtí in 2018

Má thagann an riosca chun cinn:

- Cuir na pleananna ábhartha i ngníomh, mar shampla, pleananna éigeandála, bearta i gcás stoirme, pleananna bainistithe/cumarsáide géarchéime agus páirtithe leasmhara, mar is cuí
- Ba chóir don aonad Cumarsáide Corparáidí na socruithe maidir le caidreamh poiblí seachtrach a chur i bhfeidhm, mar is cuí
- Cuir le hacmhainní na Foirne Cumarsáide Corparáidí i gcás géarchéime
- Freagairt chruinn thráthúil ar fhadhbanna, agus a oiread faisnéise agus is féidir curtha ar fáil
- Cinntigh go bhfuil aon fhreagairt ar ghéarchéim ag teacht lenár gCuspóir agus Luachanna

- Seoladh fógra branda nua ESB, "Todhchaí Níos Gile", a bhfuil mar aidhm aige tacú leis an aistriú chuig todhchaí bunaithe ar fhuinneamh ísealcharbóin
- Rinne ESB a chion chun cur leis an díospóireacht faoi réitigh ar fhadhb an athraithe aeráide nuair a sheol sé 'Todhchaí Ísealcharbóin - Gnéithe de Thuarascáil Réitigh'.
- Rinneadh ár bPunann Urraíochta a athnuachan, agus béim faoi leith ann ar urraíocht ghaolmhar sa réimse Eolaíochta, Teicneolaíochta, Innealtóireachta, na nEalaíon agus Matamaitice (STEAM) mar thacaíocht don Straitéis Todhchaí Níos Gile
- Tá luachanna ESB sonraithe agus curtha in iúl go soiléir do na fostaithe uile.
- Tá méadú tagtha ar scór clú na cuideachta (arna dhearbhu go seachtrach) agus tá sé sa chatagóir láidir anois

Réimsí Fócais in 2019

Beidh ESB ag dréim lenár gclú a fheabhsú tuilleadh in 2019 ar bhonn infheistíocht leantach inár mbrandaí, an comhrá faoi aistriú chuig todhchaí ísealcharbóin a threorú, agus barr feabhais maidir le rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara

STRAITÉISEACH

I. STRAITÉIS

Cén riosca atá i gceist?

An riosca nach n-éireoidh linn ár Straitéis Todhchaí Níos Fearr a chur i bhfeidhm mar gheall ar dhúshlán i dtaca le cumas oibríochtúil ná feidhmíocht airgeadais

Tiomántóirí Riosca

- Gan na spriocanna airgeadais agus oibríocháin a bhaint amach inár ngnóthais Líonraí rialáilte, atá riachtanach de bharr rialúcháin dhúshlánacha
- Gan a bheith in ann spriocorthaí a bhaint amach ar infheistíochtaí tráchtála
- An dúshlán a bhaineann le cloí leis na spriocanna riachtanacha ó thaobh feabhsú feidhmíochta de inár ngnóthais uile
- Gan cloí leis na spriocanna fáis a bhaineann le sócmhainní giniúna nua, ó thaobh an scála agus an luais de, go háirithe i gcás athnuaiteán
- Bíonn drochthionchar suntasach ag beartais nó cinntí rialála diúltacha ar bhrabúsacht
- An dúshlán a bhaineann le foireann a mhealladh/a fhorbairt/a choinneáil a bhfuil an tacar sainscileanna acu chun an gnóthas a oibriú agus a straitéis a chur i bhfeidhm

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Athbhreithniú bliantúil ar an timpeallacht ghnó sheachtrach, lena n-áirítear athbhreithnithe ar Brexit
- Táscairí Feidhmíochta Straitéiseacha (SPInna) sonraithe agus á monatóiriú go gníomhach
- Socrú spriocanna 5 bliana agus Pleanáil Gnó ar bhonn bliantúil lena chinntiú go bhfuil siad ag teacht le cur i bhfeidhm na Straitéise
- Athbhreithnithe feidhmíochta míosúla ar an bPlean Gnó
- Baintear leas as cur chuige straitéiseach i leith Bainistiú Acmhainní Daonna chun ról/tacair sainscileanna a shainiú
- An gá le hathruithe eagraíochtúla a chur in iúl go soiléir

J. IOMAÍOCHT AGUS NUÁIL

Cén riosca atá i gceist?

Gan athruithe céimneacha a aithint agus a chur i bhfeidhm in eochair-mhargai, nó moill maidir leis sin a dhéanamh, mar thoradh ar iomaíocht agus athruithe meara teicneolaíochta ná suaiteacha

Tiomántóirí Riosca

- Iomaitheoirí nua/reatha a bhfuil praghsanna ionsaitheacha/feachtais lascaire i bhfeidhm acu
- Táirgí ná seirbhísí nua á dtabhairt isteach níos tapúla ag iomaitheoirí
- Iomaíocht atá bunaithe ar theicneolaíochtaí fuinnimh Cliste & Nasctha
- Iontrálaithe suaiteacha nua
- Gan lántairbhe a bhaint as na deiseanna a easraíonn ó athruithe sa slabhra luacha fuinnimh
- Gan cultúr a bheith daingnithe san eagraíocht ina bhfuiltear ag díriú ar chustaiméirí agus ag comhoibriú leo
- Gan aon torthaí le feiceáil ar infheistíocht i dteicneolaíochtaí nua
- Easpa sofheargúlachta

Bearta Maolaithe

Chun cosc a chur leis an riosca:

- Soláthar praghsanna iomaíocha agus táirgí nuálacha
- Feachtais Bhanda agus Dilseachta do chustaiméirí, lena n-áirítear "Stay Happy" (Bí Sona)
- Infheistíocht i gcumas agus i gcórais chun an bhéim ar chustaiméirí agus an tseirbhís a chuirtear ar fáil dóibh a fheabhsú
- Straitéis dhigiteach chun costais a laghdú agus rannpháirtíocht custaiméirí a fheabhsú
- Solúbthacht maidir leis an mbonn costais ionas go mbeifear iomaíoch fós agus go mbeifear in ann freastal ar riachtanais na gcustaiméirí, a bhíonn ag siorathrú
- Pleananna leathnaithe i margai cónaithe Thuaisceart Éireann & na Breataine Móra
- Sochar a bhaint as an bpiblíne forbartha gnó sa Bhreatain Mhór
- Leanúint d'fhorbairt réiteach cliste agus nasctha do chustaiméirí cónaithe chun go mbeadh léargas agus smacht níos fearr acu ar a n-úsáid fuinnimh
- Struchtúir nuálaíochta nua le bheith curtha i bhfeidhm mar chuid den Athbhreithniú ar Éifeachtacht na hEagraíochta (OER)
- Iarracht spriocdhírthe taighde & forbartha maidir le príomhchuspóirí straitéiseacha corparáideacha
- Obair i gcomhar le comhpháirtithe straitéiseacha chun tacú le teicneolaíochtaí nua a ghlacadh
- Bain tairbhe as a bhfuil ann cheana de shócmhainní agus as an gcumas chun sruthanna nua ioncaim a bhaint amach

TÚS ÁITE A THABHAIRT INÁR NGNÍOMHAÍOCHTAÍ UILE, DO RIACHTANAIS NA GCUSTAIMÉIRÍ, ANOIS AGUS SA TODHCHAÍ

FUINNEAMH GLAN SLÁN INACMHAINNE A THAIRGEADH, A NASCADH AGUS A SHOLÁTHAR

SEIRBHÍSÍ FUINNIMH A FHORBAIRT CHUN FREASTAL AR NA RIACHTANAIS MARGAIDH ATÁ AG TEACHT CHUN CINN

AN GNÓ A FHÁS AGUS SAN AM CÉANNA, LAIDREACHT AIRGEADAIS ESB A CHOTHÚ

CULTÚR ARDHEIDHMÍOCHTA A CHINNTIÚ INA DTACAITEAR LE NUÁIL AGUS COMHOIBRIÚ

Timpeallacht Riosca

Maoirseacht: Bord ESB

Má thagann an riosca chun cinn:

- Athbhreithniú bliantúil na Straitéise Corparáidí
- Athbhreithniú a dhéanamh ar réimse roghanna i dtaca le bainistiú airgeadais
- Athbhreithniú a dhéanamh ar an gcumas, acmhainní a sholáthar d'fhonn straitéis 2030 a chur i bhfeidhm

Forbairtí in 2018

- Tar éis d'Athbhreithniú a bheith curtha i gcrích ar Éifeachtúlacht Eagraíochta, tá struchtúir nua curtha i gcrích chun an eagraíocht a chur in oiriúint le soláthar na straitéise a bhaint amach
- Rinne an Bord plé ar straitéis agus riosca ag a chruinnithe rialta, lena áiríodh sainathbhreithnithe straitéise mar chuid dá chlár oibre in 2018
- Shocraigh an Bord spriocanna dúshlánacha le haghaidh feidhmíocht feabhsaithe i gcás gach gnóthas
- Mar thoradh ar thimpeallacht mhargaidh dhian i bPoblacht na hÉireann, i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór, bhí gá le beamúcháin maidir le sócmhainní giniúna áirithe agus infheistíochtaí Comhfhiontair
- In ainneoin athruithe sa timpeallacht riosca gnó, tá ESB tar éis rátáil chreidmheasa ghrád infheistíochta A- (BBB+ saorsheasaimh) a choinneáil mar thoradh ar bhainistiú stuama airgeadais

Réimsí Fócais in 2019

Measann ESB go mbeidh dúshlán ag baint fós leis na dálaí margaidh de réir mar a thugaimid aghaidh ar 2019. Beifear ag déanamh plé leanúnach maidir le forbairtí Brexit

Leanfaidh ESB de dhiríú ar a chuspóirí tosaíochta a bhaint amach faoin straitéis Todhchaí Níos Gile i dTreo 2030:

- Riachtanais chustaiméirí faoi láthair agus amach anseo a bheith lámach inár ngníomhaíochtaí uile
- Fuinneamh glan slán inacmhainne a tháirgeadh, a nascadh agus a sholáthar
- Seirbhísí fuinnimh a fhorbairt chun freastal ar na riachtanais margaidh atá ag teacht chun cinn
- An gnó a fhás agus san am céanna, láidreacht airgeadais ESB a chothú
- Cultúr ardfeidhmíochta a chur ar fáil ina dtacaítear le nuáil agus comhoibriú

Timpeallacht Riosca

Maoirseacht: An Coiste Margaíochta agus Custaiméirí

Má thagann an riosca chun cinn:

- Méadaigh feachtais fógraíochta agus margaíochta chun tacú leis an mbranda agus é a idirdhealú
- Scála a chur leis an ngnóthas chun dul i ngleic le rioscaí agus deiseanna
- Roghanna iontrála / scoir a shonrú más gá
- Atheagraigh an gnóthas agus déan infheistíocht a atreorú chuig teicneolaíochtaí ná samhlacha gnó malartacha
- Rannpháirtíocht páirtithe leasmhara
- Cuir dlús faoin infheistíocht chun cuir chuige maidir le samhlacha gnó a fháil ar ais nó chun cinn nua a fhorbairt
- Déan athbhreithniú leanúnach ar straitéis chorparáideach chun tacú le roghanna féideartha maidir le dul isteach i margaí nua, gnó nua a fháil, nó dul sa tóir ar infheistíochtaí breise

Forbairtí in 2018

- I dTuarascáil Gnéithe ESB, déantar an bealach chuig todhchaí fuinnimh isealcharbóin a mhapaíl
- Seoladh Tionscadal Dingle chun ceannródaíocht a dhéanamh ar na Teicneolaíochtaí Cliste nua
- Pleananna infheistíochta fógartha i mBonneagar na bhFeithiclí Leictreacha
- Tá tionscadail maidir le teicneolaíochtaí nua ar na bacáin, lena n-áirítear stóráil ceallra
- Bíonn ESB rannpháirteach sa Chlár Luasaire Fónais Dhomhanda "Free Electrons"
- Treochlár atá forbartha le haghaidh giniúint isealcharbóin, Mórshonraí, Eangacha Cliste, agus Táirgeoir is Tomhaltóir
- Feabhsuithe ar thairseacha ar líne Electric Ireland, rud a mhéadóidh na féidearthachtaí maidir le féinfheastail a fheabhsú do chustaiméirí
- Fás ar Mhargadh na Breataine Móire trí ESB Energy, Smart Energy Services (SES) agus ecars

Réimsí Fócais in 2019

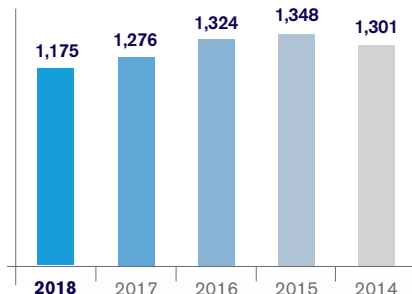
Is bliain thar a bheith dúshlánach a bheidh in 2019 don ghnóthas. Beidh an phraghsáil iomaíoch ina cuid lámach de ghnóthas brabúsach a chur ar fáil agus de chustaiméirí a choinneáil i margadh atá neamhchinnte ó thaobh na praghsála mórdhiála de. Anuas air sin, is amhlaidh a bheidh borradh faoin nuáil, faoin nuálaíocht shuaiteach agus faoin athrú teicneolaíochta sna blianta atá romhainn amach, de réir mar a bheimid ag stiúradh an aistrithe chuig todhchaí isealcharbóin

PRÍOMHTHÁSCAIRÍ FEIDHMÍOCHTA (KPI_{ANNA})

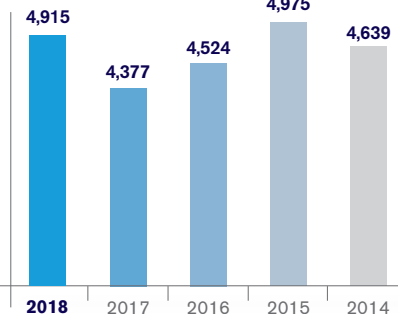
Úsáideann ESB eochairtháscairí feidhmíochta (KPI_{ANNA}) airgeadais agus neamhairgeadais, agus is léiriú iad na táscairí sin ar an dul chun cinn atá déanta maidir le Straitéis ESB Group go dtí 2030 (Straitéis 2030) a bhaint amach. Tá a KPI_{ANNA} féin ag gach aonad gnó, agus tagann siad sin go cruinn le KPI_{ANNA} an Ghrúpa, agus iad cuimsithe sa chuid faoi aonaid ghnó ar leathanach 56 go dtí 68.

AIRGEADAIS

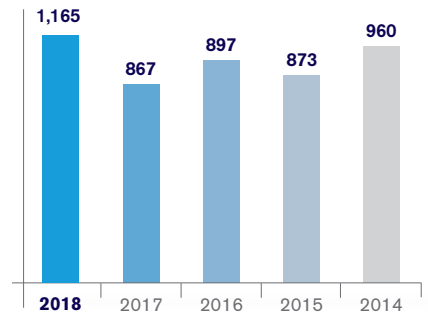
EBITDA €'m

Glanfhiachas €'m

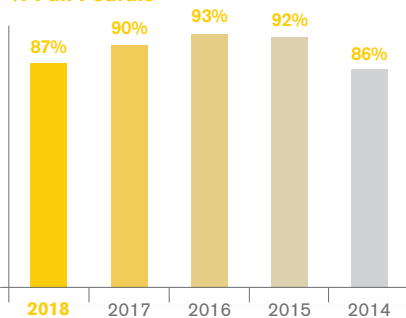
Caiteachas Caipitiúil €'m

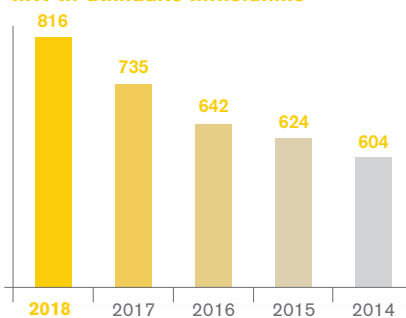
EOCHAIRTHÁSCAIRE FEIDHMÍOCHTA	SAINMHINIÚ	TÁBHACHT STRAITÉISEACH	FEIDHMÍOCHT	TOSAÍOCHT STRAITÉISEACH
EBITDA	Tuillimh roimh ús, chánachas, dhímheas, bhearnúchán, amúchadh (lena n-áirítear amúchadh ranníocaíochtaí soláthair) agus míreanna eisceachtúla.	Is príomhthomhas é EBITDA (tuilleamh roimh ús, cánacha, dímhéas agus amúchadh) den airgead tirim a gineadh le linn na bliana, atá ar fáil ansin le haghaidh infheistíochtaí straitéiseacha, aisiocaíocht fiachais agus iocaíochtaí díbhinní.	Fachtóirí a mbíonn tionchar acu ar an mbrabús oibriúcháin is cúis leis an laghdú ar EBITDA. Féach an t-athbhreithniú airgeadais ar leathanach 50 le haghaidh tuilleadh eolais.	
Glanfhiachas	lasachtaí agus glanfhiachais eile d'airgead tirim agus a choibhéisi airgid.	Is táscaire é an glanfhiachas de leibhéal gearála an Ghrúpa, agus tugann sé le fios cibé an bhfuil nó nach bhfuil an Grúpa ag comhlíonadh a phríomhchúnant. Beidh méadú ag teacht i gcónaí ar an nglanfhiachas, ós rud é go maoiníonn ESB a chuid clár caipitil infheistíochta, go pointe áirithe, le hiasachtaí.	Tá méadú tagtha ar an nglanfhiachas, rud a léiríonn infheistíocht chaipitiúil, costais airgeadais, díbhinní agus iocaíochtaí cánach, arna bhfritháireamh ag EBITDA dearfach. Féach an t-athbhreithniú airgeadais ar leathanach 50 le haghaidh tuilleadh eolais.	
Caiteachas Caipitiúil	Méideanna breise do mhaoin, gléasra agus trealamh, mar aon le sócmhainní dolámhsithe agus infheistíochtaí sócmhainní airgeadais. *Tá figiúr 2018 comhlán na ranníocaíochtaí caipitil de réir IFRS15 - ioncam ó chustaiméirí.	Tá infheistíochtaí caipitiúla suntasacha idir lámha ag ESB faoi láthair i gcás a ghnóthais líonraí agus Giniúna agus Mórdhiola (G&WM) araon. Tá sin amhlaidh ionas gur féidir le ESB an líonra leictreachais a fhorbairt agus a bheith san iomaíocht sa timpeallacht uile-oileáin.	Féach an t-athbhreithniú airgeadais ar leathanach 50 le haghaidh tuilleadh eolais. Is léiriú é an méadú in 2018 ar an athrú a rinneadh ar an gcaoi ar caitheadh, ó thaobh na cuntasíochta de, le ranníocaíochtaí caipitiúla agus infheistíocht ESB san fheirm ghaoithe 353 MW Galloper amach ón gcósta.	

OIBRIÚCHÁN

% Fáil Fearais

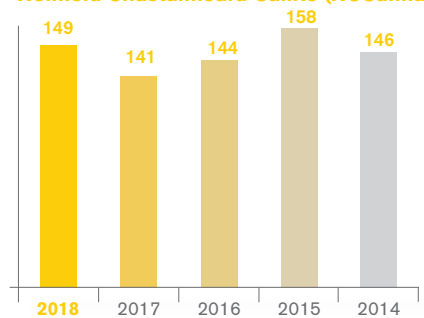

MW In-athnuaithe Infheidhme*

*fuinneamh gaoithe, gréine agus hidreafhuinneamh

Nóiméid Chustaiméara Caillte (NCCanna)*

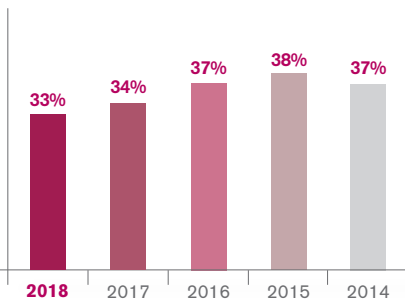

*ESB Networks

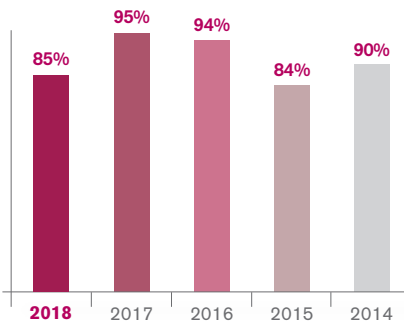
EOCHAIRTHÁSCAIRE FEIDHMÍOCHTA	SAINMHINIÚ	TÁBHACHT STRAITÉISEACH	FEIDHMÍOCHT	TOSAÍOCHT STRAITÉISEACH
Fáil Fearais	Céatadán den am sa bhliain a raibh an stáisiún cumhachta giniúna sin ar fáil chun leictreachas a dhéanamh, cibé ar ghin siad nó nár ghin.	Is gné rithbhachtach d'fheidhmíocht tráchtála ESB é cumas oibriúcháin láidir a sholáthair i stáisiúin chumhachta uile ESB mar thoradh ar ardchaighdeán i dtaca le feidhmíocht agus cothabháil, mar aon le cur i gcrích tráthúil oibreacha ollchóirithe.	Bhí laghdú 3% ar infhaighteacht stáisiún cumhachta in 2018 de bharr éaradh seirbhíse leathnaithe ag Gob na Muine. Féach an chuid faoi aonad gnó GT ar leathanach 56 chun tuilleadh eolais a fháil.	
MW In-athnuaithe Infheidhme*	Meigeavattanna iomlána de ghiniúint in-athnuaithe, áit a bhfuil na sócmhainní tar éis a ndáta feidhmíochta tráchtála a bhaint amach.	Is í an ghiniúint in-athnuaithe an ghné is tábhachtaí de chuspóir ESB i dtaca le déine carbóin a fhiliú giniúna a laghdú.	Baineann an méadú 78MW le feirm ghaoithe Chaisleán an Phúca 34MW agus scair ESB (12.5%) d'feirm ghaoithe Galloper amach ón gcósta 44MW. Féach an chuid faoi aonad gnó GT ar leathanach 56 chun tuilleadh eolais a fháil.	
Nóiméid Chustaiméirí a Caillleadh (CMLanna)	Meánfhad na mbristeacha (pleanáilte agus de bharr fabhtanna) i soláthar leictreachais na gcustaiméirí le linn na bliana.	Is ardtaisíocht de ESB é iontaofacht an eangaiigh agus bristeacha i soláthar leictreachais na gcustaiméirí a laghdú.	Tá ESB tiomanta fós chun tarlú agus fad na mbristeacha i soláthar na gcustaiméirí a laghdú. Is é an líon méadaithe stoirmeacha a bhí ann in 2018 i gcomparáid le 2017 is cúis leis an méadú ar an líon nóiméad custaiméirí caillte (CMLanna) in 2018. Féach an chuid faoi aonad gnó ESB Networks ar leathanach 59 chun tuilleadh eolais a fháil.	

AN CUSTAIMÉIR AGUS AN MARGADH

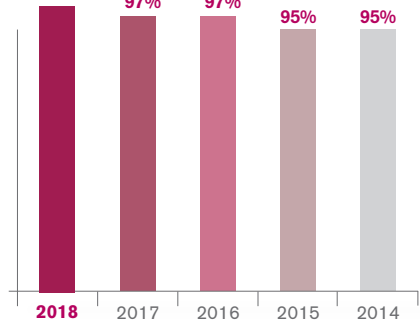
% Sciar an Mhargaidh Miondíola

% Sástacht Custaiméirí Cónaithe

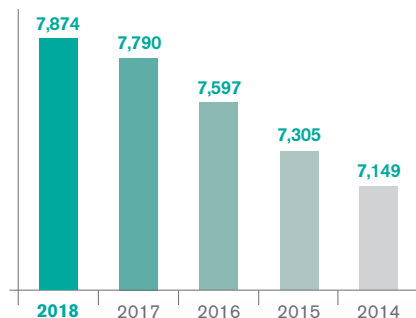
% Feasacht Branda

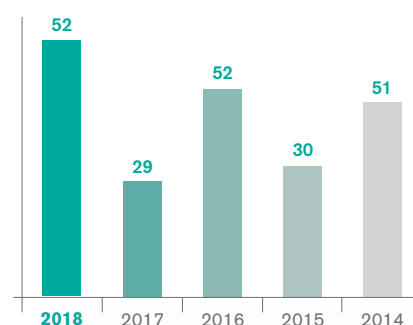
EOCHAIRTHÁSCAIRE FEIDHMÍOCHTA	SAINMHÍNÍÚ	TÁBHACHT STRAITÉISEACH	FEIDHMÍOCHT	TOSAÍOCHT STRAITÉISEACH
Sciar an Mhargaidh Miondíola	Sciar margaigh uile-oileáin iomlán den Mhargadh Leictreachais Aonair (SEM).	Is gnéithe rithabhachtacha do ESB iad coimeád agus fás an sciar mhargaidh atá aige ionas gur féidir leis iomaíochas a bhaint amach sa timpeallacht iomaíoch uile-oileáin.	Bhí laghdú 1% go dtí 33% ar sciar margaigh iomlán Electric Ireland le linn 2018 mar gheall, go príomha, gur cailleadh custaiméirí in earnáil an mhargaidh tionsclaíoch agus tráchtála. Féach an chuid faoi aonad gnó Electric Ireland ar leathanach 64 le haghaidh tuilleadh eolais.	
Sástacht Custaiméirí Cónaithe	Cuireann seo tomhas i dtaca le sástacht na gcustaiméirí ar fáil (Foinse: Torthaí Suirbhéanna Míoslá de chuid Research Perspective). (Rinneadh an mhodheolaíocht a nuashonrú don bhliain 2018 trí ghuthán, ríomhphost agus an painéal tomhaltóirí a nascadh mar réimse cainéal teagmhála a bheifí in ann a úsáid chun tuairisciú ar shástacht custaiméirí. Bhí an bhliain 2017 agus na blianta roimhe sin bunaithe san iomlán ar an nguthán. Tugann an mhodheolaíocht nuashonraithe seo léargas níos iomlánaíoch dúinn ar shástacht ár gcustaiméirí).	Bionn ESB agus Electric Ireland ag déanamh a ndíochill ag iarraidh sársheirbhísí do chustaiméirí a chur ar fáil agus eispéireas na gcustaiméirí a fheabhsú chun an sciar atá acu den mhargadh a choinneáil.	Baineadh torthaí maithe amach le linn 2018 ó thaobh shástacht na gcustaiméirí cónaithe de. Is iad réimsí amháil fócas ar chustaiméirí, an branda agus réitigh chliste nua is cúis leis sin. Cuireadh gníomhaíochtaí eile a bhfeidhm, mar shampla, reo praghsanna an gheimhridh agus an luach fadtéarmach is fearr ar an margadh a sholáthar do chustaiméirí, agus léirigh na gníomhaíochtaí sin dílseacht Electric Ireland dá chustaiméirí. Féach an chuid faoi aonad gnó Electric Ireland ar leathanach 64 le haghaidh tuilleadh eolais.	
Feasacht Branda	Feasacht ar Electric Ireland mar Sholáthraí Fuinnimh (Foinse: Torthaí Suirbhé Custaiméirí de chuid IPSOS Mori).	Branda Electric Ireland a láidriú chun é a phoiblíú mar an soláthraí fuinnimh atá chun tosaigh in Éirinn.	Bhí feasacht branda láidir de 99% fós follasach in 2018 de bharr feabhsuithe ar an margaidh, ar urraíocht agus ar fheachtais bholcsaireachta. Féach an chuid faoi aonad gnó Electric Ireland ar leathanach 64 le haghaidh tuilleadh eolais.	

DAOINE

Líon na bhFostaithe.

Gortuithe Ama Cailte (LTInna).

EOCHAIRTHÁSCAIRE FEIDHMÍOCHTA	SAINMHÍNÍÚ	TÁBHACHT STRAITÉISEACH	FEIDHMÍOCHT	TOSAÍOCHT STRAITÉISEACH
Líon Fostaithe	Meánlíon na bhfostaithe an bhliain sin, lena n-áirítear fostaithe sealadacha.	Chun Straitéis ESB Group a chur i bhfeidhm, beidh ar an eagraíocht a bheith solúbtha fairspreagtha inoiriúnaithe, agus beidh scála áirithe i gceist léi freisin.	Bhí níos mó daoine sa chuideachta in 2018 de bharr earcaíochta i dtaca le línte nua gnó, mar aon le hearcú printiseach agus céimithe. Chun tuilleadh eolais a fháil, féach ar nóta 9 leis na ráitis airgeadais.	
Gortuithe Ama Cailte (LTInna)	Is é atá i gceist le LTInna fostaithe ná gortuithe a bhíonn acu a gcailleann siad ar a laghad lá amháin oibre mar thoradh orthu (agus ní áirítear leis sin an lá ar tharla an gortú).	Bionn an tsábháilteacht i gcoilár gach a ndéanaimid. Cuireann ESB béim i gcónaí ar rioscaí a laghdú sna réimsí den ghnó a dtarlaíonn gortuithe tromchúiseacha iontu. Chun tuilleadh sonraí a fháil, féach ar an gcuid faoi shábháilteacht ar leathanach 73.	Tá méadú tagtha ar LTInna i gcomparáid le 2017; is iad teaghais a bhaineann le láimhsíú is cúis leis an méadú sin go príomha, agus is réimse fócais a bheidh ann fós in 2019.	

TÚS ÁITE A THABHAIRT INÁR NGNÍOMHAÍOCHTAÍ UILE, DO RIACHTANAIS NA GCUSTAIMÉIRÍ, ANOIS AGUS SA TODHCHÁI

FUINNEAMH GLAN SLÁN INACMHAIRNE A THAIRGEADH, A NASCÁDH AGUS A SHOLÁTHAR

SEIRBHÍSÍ FUINNIMH A FHOIRBAIRT CHUN FREASTAL AR NA RIACHTANAIS MARGAIDH ATÁ AG TEACHT CHUN CINN

AN GNÓ A FHÁS AGUS SAN AM CEANNA, LAIDREACHT AIRGEADAIS ESB A CHOITHÚ

CULTÚR ARDFHEIDHMÍOCHTA A CHINNITÚ INA DTACAÍTEAR LE NUAIL AGUS COMHOIBRÍÚ

1

ATHBHREITHNIÚ OIBRIÚCHÁIN AGUS AIRGEADAIS

40	Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht Eagraíochta
42	Foireann Feidhmiúcháin
44	Struchtúr an Mhargaidh agus an Timpeallacht Oibriúcháin 2018
50	Athbhreithniú Airgeadais
56	Giniúint agus Trádáil (GT)
59	ESB Networks
62	Northern Ireland Electricity Networks (NIE Networks)
64	Electric Ireland
67	Tionscadail Innealtóireachta agus Mórthionscadail
68	Seirbhísí Fiontair

ATHBHREITHNIÚ AR ÉIFEACTHÚLACHT EAGRAÍOCHTA

Athstruchtúrú Eagraíochta

Le linn na bliana, chuir ESB athstruchtúrú eagraíochta i bhfeidhm tar éis Athbhreithnithe ar Éifeachtúlacht Eagraíochta (OER) a bheith curtha i bhfeidhm, lena chinntiú go bhfuil struchtúr agus próisis ESB in oiriúint do sholáthar na straitéise Todhchaí Níos Fearr 2030, a bhfuil d'aidhm aige an t-aistriú i dtreo todhchaí fuinnimh ísealcharbóin a stiúradh.

Cuireadh tús leis an eagraíocht nua a chur i bhfeidhm ar an 30 Deireadh Fómhair 2018 ach beidh gá le hidirthréimhse maidir le gluaiseacht daoine, próisis agus cumraíochtaí córas leis an struchtúr eagraíochta nua a leabú.

An fhaisnéis deighleoge atá cuimsithe sna ráitis airgeadais, léiríonn sí an struchtúr eagraíochta a bhí ann roimhe seo, agus a bhí i bhfeidhm don bhainistiú airgeadais le linn 2018

Is iad seo a leanas príomhghnéithe na heagraíochta nua:

- Éadan ar leith amháin don chustaiméir, agus tairiscintí ár gcustaiméirí miondiola / gnó a thabhairt le chéile faoi Réitigh do Chustaiméirí
- Aonaid agus feidhmeanna gnó a bhfuil fócas straitéiseach acu, agus iad ag obair go dlúth le hInnealtóireacht & Tionscadail Mhóra (E&MP), agus seirbhísí roinnte feabhsaithe trí Sheirbhísí Fiontair, a bhfuil próisis agus acmhainní feabhsaithe ó cheann go ceann ag baint leo
- An nuáil a spreagadh ag gach leibhéal de ESB, a chuimsíonn róil nuála níos soiléire agus feidhm nuála lárnach a bhainistíodh deiseanna réamhthráchtála suas go dtí an chéim aistrithe gnó
- Cumas trádála cumhachtaithe ar fud ESB, a éascóidh naisc níos fearr lenár gcustaiméirí
- Cur chuige struchtúrtha i leith na tallainne ar fud ESB, agus é treisithe ag ionaid barr feabhais agus ag comhoibriú méadaithe

- Caighdeán agus próisis choiteanna ar fud ESB áit ar féidir, a mbeifear in ann iad a chur in oiriúint go tapa chun gur féidir linn buntáiste iomaíoch a bhaint amach
 - Cumas láidir spriocdhírithe digiteach agus anailísíochta, a ligfidh dúinn ár dtosaíochtaí gnó a chur i bhfeidhm, a chumasóidh úsáid mhéadaithe sonraí, agus a éascóidh glacadh teicneolaíochtaí digiteacha chun fostaithe a chumasú
- Is é a bhí i gceist leis an athstruchtúrú eagraíochta ná na haonaid ghnó reatha a athbhrandáil agus a atheagrú; is féidir achoimre ar na hathruithe ar na struchtúir eagraíochta a aimsiú thíos:

ACHOIMRE AR NA HATHRUITHE

SEAN	NUA
Electric Ireland	Réitigh do Chustaiméirí: comhdhlúthú brandaí atá dirithe ar an gcustaiméir (lena n-áirítear Electric Ireland, Smart Energy Services, ecars agus Telecoms) in aon ghnóthas amháin
Margaí Giniúna agus Mórdhíola	Giniúint agus Trádáil (GT): socraíonn agus soláthraíonn sé straitéis fhadtéarmach chun na brabúis ó shócmhainní reatha agus nua araon a uasmhéadú
ESB Networks	Soláthar Custaiméirí ESB Networks: béim láidir ar an gcustaiméir agus soláthar slán tionscadal agus clár Sócmhainní ESB Networks: béim ar straitéis líonraí agus infheistíocht i líonraí
An tIonad Seirbhíse Gnó	Seirbhísí Fiontair: soláthar seirbhísí straitéiseacha comhairleacha agus seirbhísí lárnacha gnó chun tacú le gach aonad gnó maidir le soláthar straitéiseach
Nuáil	Tá na codanna den Aonad Nuála atá dirithe ar chustaiméirí, amhail ecars, Seirbhísí Fuinnimh Cliste ecars, agus Teileachumarsáid tar éis bogadh go dtí Réitigh do Chustaiméirí Tá ESB Idirnáisiúnta ina chuid anois d'Innealtóireacht & Tionscadail Mhóra Tá táirgí nua nuálaíochta agus línte gnó ina gcuid anois den aonad gnó Straitéise, Nuálaíochta & Claochlú (SIT)
Innealtóireacht & Tionscadail Mhóra (E&MP): forbraíonn an t-aonad sin cumas innealtóireachta agus teicniúil traschuideachta chun tionscadail mhóra agus seirbhísí innealtóireachta a sholáthar ar fud ESB Group. Áirítear leis an aonad gnó seo an gnóthas sainchomhairleoireachta de chuid Innealtóireacht Idirnáisiúnta ESB	

Straitéis, Nuálaíocht & Claochlú: socraíonn agus bainistíonn an t-aonad seo an treo straitéiseach, téann sé i bhfeidhm ar an mbeartas i leith fuinnimh, agus bainistíonn sé an riosca fiontair chun uailmhian ESB i gcomhair todhchaí ísealcharbóin a bhaint amach. Áirítear san aonad gnó sin infheistíochtaí in NIE Networks, infheistíocht in SIRO, infheistíochtaí NovusModus agus tionscadail nuálacha réamhthráchtála

```
graph TD;
    A["PRÍOMHFHEIDHMEANNACH  
PAT O'DOHERTY"] --> B["STRAITÉIS, NUÁLÁIOCHT & CLAOCHLÚ  
JERRY O'SULLIVAN†  
LEAS-PRÍOMHFHEIDHMEANNACH"];
    A --> C["AIRGEADAS GRÚPA AGUS TRÁCHTÁIL  
PAT FENLON  
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN"];
    A --> D["FORBAIRT DAOINE AGUS NA HEAGRAÍOCHTA  
PAT NAUGHTON  
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN"];
    A --> E["RÚNAÍ GRÚPA NA CUIDEACHTA  
JOHN REDMOND  
RÚNAÍ CUIDEACHTA"];
    A --> F["RÉITIGH DO CHUSTAIMÉIRÍ  
MARGUERITE SAYERS  
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN"];
    A --> G["GINIÚINT AGUS TRÁDÁIL  
JIM DOLLARD  
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN"];
    A --> H["SÓCMHAINNÍ ESB NETWORKS*  
PADDY HAYES*  
STIÚRTHÓIR BAINISTÍOCHTA ESB NETWORKS"];
    A --> I["SOLÁTHAR CUSTAIMÉIRÍ ESB NETWORKS*  
PAUL MULVANEY*  
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN"];
    A --> J["TIONSCADAIL INNEALTÓIREACHTA AGUS MÓRTHIONSCADAIL  
NICHOLAS TARRANT  
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN"];
    A --> K["SEIRBHÍSÍ FIONTAIR  
GERALDINE HEAVEY  
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN"];
```

The organizational chart for ESB Networks Ireland is structured as follows:

- PRÍOMHFHEIDHMEANNACH**
PAT O'DOHERTY
 - STRAITÉIS, NUÁLÁIOCHT & CLAOCHLÚ**
JERRY O'SULLIVAN†
LEAS-PRÍOMHFHEIDHMEANNACH
 - AIRGEADAS GRÚPA AGUS TRÁCHTÁIL**
PAT FENLON
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN
 - FORBAIRT DAOINE AGUS NA HEAGRAÍOCHTA**
PAT NAUGHTON
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN
 - RÚNAÍ GRÚPA NA CUIDEACHTA**
JOHN REDMOND
RÚNAÍ CUIDEACHTA
 - RÉITIGH DO CHUSTAIMÉIRÍ**
MARGUERITE SAYERS
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN
 - GINIÚINT AGUS TRÁDÁIL**
JIM DOLLARD
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN
 - SÓCMHAINNÍ ESB NETWORKS***
PADDY HAYES*
STIÚRTHÓIR BAINISTÍOCHTA ESB NETWORKS
 - SOLÁTHAR CUSTAIMÉIRÍ ESB NETWORKS***
PAUL MULVANEY*
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN
 - TIONSCADAIL INNEALTÓIREACHTA AGUS MÓRTHIONSCADAIL**
NICHOLAS TARRANT
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN
 - SEIRBHÍSÍ FIONTAIR**
GERALDINE HEAVEY
STIÚRTHÓIR FEIDHMIÚCHÁIN

†NIE Networks ag tuairisciú tríd an Leas-Phríomhfheidhmeannach

FOIREANN FEIDHMIÚCHÁIN

Diríonn an Fhoireann Feidhmiúcháin ar Straitéis ESB go dtí 2030 (Straitéis 2030), ar fhorbairtí teicneolaíochta agus tráchtála, cláir a chur i bhfeidhm, feidhmíocht airgeadais agus iomaíoch, forbairt daoine, forbairt eagraíochtúil agus beartais don Ghrúpa ar fad.

Pat O'Doherty, Príomhfheidhmeannach

Ceapachán: Nollaig 2011, téarma sínte faoi thrí bliana eile, éifeachtach ón 1 Nollaig 2018.

Taithí Ghairme: Chuaigh Pat isteach in ESB in 1981. Sular thosaigh sé sa ról atá aige anois, bhí Pat i gceannas ar na gnóthais is mó de chuid ESB, mar Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar ESB International, Stiúrthóir Bainistíochta ar DAC ESB Networks agus Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar ESB Power Generation. Bhain Pat bunchéim agus máistreacht san Innealtóireacht amach ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Chríochnaigh sé an tArdchúrsa Bainistíochta de chuid Harvard Business School. Tá sé ina lontaobhaí ar Bhord Comhdhála na Stát Aontaithe, ina Stiúrthóir ar Energy UK agus ina Chathaoirleach ar Chomhairle Printiseachta Éireann.

Jerry O'Sullivan
Leas-
Phríomhfheidhmeannach

Ceapachán:

Deireadh Fómhair 2014

Taithí Ghairme: Roimh an ról atá aige faoi láthair, bhí Jerry ina Stiúrthóir ar DAC ESB Networks. Thosaigh sé in ESB in 1981 agus bhí cuid mhaith ról aige sna réimsí Tógáil Stáisiún Cumhachta, Dáileacháin agus Tarchurtha, Miondíola, Comhairleoireachta, Margaíochta agus Seirbhísí do Chustaiméirí. Ceapadh é ina Cheann ar Sheirbhísí Líonra in 2002 agus ina Cheann ar Inbhuanaitheacht agus ar Chórais Líonra in 2008. Tá céim san innealtóireacht shibhialta aige ó Choláiste na hOllscoile, Corcaigh agus tá sé ina Chomhalta d'Institiúid Innealtóirí na hÉireann.

Paddy Hayes
Stiúrthóir Bainistíochta
ESB Networks
DAC (Cuideachta
Gníomhaíochta Ainmnithe)

Ceapachán: Meitheamh 2012

Taithí Ghairme: Sular thosaigh sé sa ról atá aige faoi láthair, bhí Paddy ina Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Ghiniúint agus Margaí Mórdhíola, agus bhí ról éagsúla bainistíochta sinsearaí aige in ESB, lenar áiríodh Ceann Giniúna Neamhspleáiche. Sular thosaigh sé ag obair in ESB in 1999, d'oibrigh Paddy le British Steel. Is innealtóir cairte é agus tá céim mháistir aige san innealtóireacht ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus MBA ó Ollscoil Warwick sa Ríocht Aontaithe.

Pat Fenlon
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
Airgeadas agus Tráchtála
an Ghrúpa

Ceapachán: Iúil 2016

Taithí Ghairme: Sula raibh sé sa ról atá aige faoi láthair, bhí cuid mhaith ról sinsearach airgeadais, tráchtála agus ginearálta ag Pat ar fud ESB, lenar áiríodh Bainisteoir Airgeadais agus Tráchtála an Ghrúpa, Cisteoir an Ghrúpa, Bainisteoir Ginearálta Electric Ireland agus Bainisteoir Athruithe Corparáideacha. Is Comhalta é de Chuntasóirí Cairte Éireann agus d'oibrigh sé le PwC i mBaile Átha Cliath sular thosaigh sé ag obair le ESB in 1993.

Marguerite Sayers
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
Réitigh do Chustaiméirí

Ceapachán: Samhain 2014

Taithí Ghairme:

Ceapadh Marguerite ina Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Réitigh do Chustaiméirí i mBealtaine 2018. Roimhe sin, bhí sí mar Stiúrthóir Bainistíochta ar ESB Networks DAC. Thosaigh Marguerite in ESB in 1991, agus tá céim aici san innealtóireacht leictreach ó Choláiste na hOllscoile Corcaigh. Roimhe sin, bhí sí ina Ceann Bainistíochta Sócmhainní ar ESB Networks agus ina Bainisteoir ar Sheirbhísí Custaiméirí do Bhaile Átha Cliath Theas, agus d'oibrigh sí freisin in Acmhainní Daonna agus i bPleanáil, Oibriúcháin agus Tógáil Líonraí. Ba bhainisteoir Marguerite freisin ar Ghiniúint ESB, áit a raibh sí freagrach as punann giniúna ESB in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe. Is Leas-Uachtarán Innealtóirí Éireann í faoi láthair, agus is ball í freisin de Bhord Forbartha an Ospidéal Phéidiatraigh Náisiúnta.

Geraldine Heavey
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
Seirbhísí Fiontair

Ceapachán:

Meitheamh 2018

Taithí Ghairme:

Ceapadh Geraldine

Heavey sa ról mar Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Sheirbhísí Fiontair i Meitheamh 2018. Roimhe seo, bhí roinnt mhaith ról sinsearach airgeadais agus bainistíochta ginearálta aici ar fud ESB Group, lena áiríodh Rialtóir Airgeadais, Ionad Seirbhíse Gnó (BSC) agus Electric Ireland, Bainisteoir, Trádáil ESB, agus le déanaí, Bainisteoir Grúpa Airgeadais agus Tráchtála. Is cuntasóir í agus tá céim mháistir aici sa riarachán gnó (MBA) ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath.

Pat Naughton
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
ar Fhorbairt Daoine
agus Eagraíochta

Ceapachán:

Meitheamh 2012

Taithí Ghairme:

Is innealtóir meicniúil é Pat agus d'oibrigh sé i ról éagsúla ó thosaigh sé ag obair sa Ghrúpa in 1978. Bhí poist shinsearacha aige roimhe seo mar Bhainisteoir Acmhainní Daonna in ESB Energy International, Bainisteoir ar Fhorbairt Straitéise agus Punainne in ESB Energy International agus Bainisteoir ar Hidrea-Stáisiúin in ESB Power Generation.

Nicholas Tarrant
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
ar Innealtóireacht agus
Tionscadail Mhóra

Ceapachán:

Meitheamh 2018

Taithí Ghairme:

Ceapadh Nicholas Tarrant ina Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Innealtóireacht agus Tionscadail Mhóra i Meitheamh 2018. Roimhe seo, bhí ról aige mar Stiúrthóir Bainistíochta in Northern Ireland Electricity Networks. Thosaigh Nicholas in ESB in 1993, áit a raibh cuid mhaith ról sinsearach bainistíochta aige, lena áiríodh Bainisteoir Giniúna, agus é freagrach as punann giniúna ESB. Is innealtóir cairte é in Institiúid Innealtóirí Éireann, agus tá MSc aige sa Bhainistíocht ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath; bhain sé Clár Feidhmiúcháin Stanford amach in 2014.

Paul Mulvaney
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
Soláthar Custaiméirí ESB Networks

Ceapachán:

Deireadh Fómhair 2014

Taithí Ghairme:

Ceapadh Paul Mulvaney ina Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Sholáthar Custaiméirí ESB Networks i mBealtaine 2018. Roimhe sin, bhí ról aige mar Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Nuálaíocht. Tháinig Paul isteach in ESB in 1985 agus bhí poist éagsúla sa bhainistíocht shinsearach aige, mar Bhainisteoir Stáisiúin Ghiniúna an Oileáin Mhóir agus Ghob na Muine, mar Bhainisteoir an Ghrúpa ar Stáisiúin Ghuail / Ola / Gháis, mar Bhainisteoir Sócmhainní i nGiniúint Cumhachta agus mar Chlárbhainisteoir in Athruithe Corparáideacha. Ceapadh é ina Stiúrthóir Bainistíochta ar ecars in 2009 agus ina Cheann ar Dháileachán & Seirbhísí do Chustaiméirí, ESB Networks in 2012. Tá céim san Innealtóireacht Mheicniúil ag Paul agus tá an clár ardbhainistíochta déanta aige ag Scoil Ghnó IESE in Ollscoil Navarra sa Spáinn.

John Redmond
Rúnaí Cuideachta

Ceapachán:

Deireadh Fómhair 2002

Taithí Ghairme:

Sular thosaigh sé sa ról atá aige faoi láthair, bhí John ina Rúnaí Cúnta agus ansin ina Rúnaí Grúpa agus ina Leas-Uachtarán Sinsearach, Cúrsaí Corparáideacha, in GPA Group plc., agus ina dhiaidh sin, bhí sé ina Rúnaí Cuideachta in Debis AirFinance BV. Ó 1980 go dtí 1988, bhí sé fostaithe sa Roinn Gnóthaí Eachtracha agus sa Roinn Airgeadais. Tá céim bhaitsiléara san Fhealsúnacht ó Ollscoil Mhaigh Nuad ag John agus tá cáilíochtaí iarchéime aige sa Rialachas Corparáideach ó Ollscoil Napier, Dún Éideann agus ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Is Comhalta é d'Institiúid na Rúnaíthe Cairte ó 1997.

Jim Dollard
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
Giniúint agus Trádáil

Ceapachán:

Iúil 2013

Taithí Ghairme:

Ceapadh Jim Dollard ina Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar Ghiniúint agus Trádáil i mBealtaine 2018. Roimhe sin, ba Stiúrthóir Feidhmiúcháin é san Ionad Seirbhísí Gnó agus in Electric Ireland. Is cuntasóir bainistíochta cairte é Jim, agus thosaigh sé ar a ghairm réime in ESB in 1992 agus bhí poist éagsúla ardbhainistíochta aige sa Ghrúpa. Tá Céim Bhaitsiléara ag Jim sa tráchtáil agus Céim Mháistir aige sa Staidéar Gnó ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Chríochnaigh sé an tArdchúrsa Bainistíochta de chuid Scoil Ghnó Harvard in 2017.

STRUCHTÚR AN MHARGAIDH AGUS AN TIMPEALLACHT OIBRIÚCHÁIN 2018

1. ACHOIMRE AR STRUCHTÚR NA MARGAÍ LEICTREACHAIS I BPOBLACHT NA hÉIREANN, TUAISCEART ÉIREANN AGUS AN BHREATAIN MHÓR

Is féidir struchtúr an mhargaidh leictreachais i bPoblacht na hÉireann, Tuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór a bhriseadh síos i gceithre dheighleog: giniúint, tarchur, dáileadh agus soláthar. Tá iomaíocht i réim i ngach cuid de ghiniúint agus de sholáthar an leictreachais ar fud Phoblacht na hÉireann, Tuaisceart Éireann agus na Breataine Móire. Is monaplachtaí rialaithe iad tarchur agus dáileachán leictreachais i bPoblacht na hÉireann, Tuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór agus socraíonn an rialaitheoir i ngach áit díobh sin an t-ioncam ceadaithe don tréimhse athbheithnithe praghsanna.

BEARTAS AGUS RIALÁIL FUINNIMH

Bíonn beartais fuinnimh á leagan síos ag an Aire Cumarsáide, Gníomhaíthe ar son na hAeráide agus Comhshaoil i bPoblacht na hÉireann, ag an Roinn Geilleagair i dTuaisceart Éireann agus ag an Rúnaí Stáit Gnó, Fuinnimh agus Straitéise Tionscail sa Bhreatain Mhór. Tá beartas agus rialáil fuinnimh go mór faoi thionchar dhli an Aontais Eorpaigh (AE).

Is é an Coimisiún um Rialáil Fóntas (CRF) an rialtóir neamhspleách don mhargadh fuinnimh i bPoblacht na hÉireann. Is é Údarás Thuaisceart Éireann um Rialáil Fóntas (NIAUR) rialtóir neamhspleách an mhargaidh fuinnimh i dTuaisceart Éireann. Is é Oifig na Margái Gáis agus Leictreachais (OFGEM) rialtóir an mhargaidh fuinnimh sa Bhreatain Mhór.

AN MARGADH LEICTREACHAIS AONAIR (SEM)

Ba é an Margadh Leictreachais Aonair (SEM) an margadh (comhthiomsú) aonair mórdhíola le haghaidh leictreachais i bPoblacht na hÉireann agus Tuaisceart

Éireann, agus bhí sé i bhfeidhm ó 2007 go dtí an 30 Meán Fómhair 2018. Ar an 1 Deireadh Fómhair 2018, tháinig an Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite i bhfeidhm (tuilleadh sonraí thíos). Ós rud é gur comhthiomsú comhlán éigeantach a bhí i gceist, bhí ar na gineadóirí uile cumhacht a dhíol tríd an gcomhthiomsú agus bhí ar na soláthraithe uile cumhacht a cheannach tríd an gcomhthiomsú. Shocraigh an comhthiomsú an spotphraghas don leictreachas, ar a dtugtar an Pragas Imeachais Córais (SMP), gach tríocha nóiméad. Fuair gineadóirí iocaíochtaí ar leith chun acmhainneacht ghiniúna sheasta a sholáthar trí shásra iocaíochta acmhainneachta. Bhíodh luaineacht praghsanna sa chomhthiomsú á bainistiú ag gineadóirí agus soláthraithe a rinne conarthaí airgeadais seasta (conarthaí difríochta).

AN MARGADH LEICTREACHAIS AONAIR COMHTHÁITE (I-SEM)

Cuireadh tús leis na socruithe nua I-SEM ar an 1 Deireadh Fómhair 2018, agus in ionad an chomhthiomsaithe láraithe SEM, tugadh isteach Margái Lá Roimh Ré, Ionlae agus Cothromúcháin, chomh maith le sásra iomaíoch um luach saothair don acmhainneacht in áit réimeas iocaíochta acmhainneachta SEM. Is é a spreag na hathruithe sin go príomha ná an gá cloí le socruithe comhchuíbhithe an AE le haghaidh trádáil trasteorann seirbhísí fuinnimh agus cothromúcháin mhórdhíola ar fud na hEorpa, chomh maith le treoirilinte cúnaimh Stáit an AE maidir le luach saothair don acmhainneacht. Bhí sraith clár I-SEM curtha ar bun ag ESB lena chinntiú go mbeadh an gnóthas ullamh do na socruithe margaidh nua. Bhí I-SEM sceidealaithe le bheith beo den chéad uair ar an 23 Bealtaine 2018, ach rinneadh cinneadh de réir rialachán, cur i bhfeidhm I-SEM a chur siar go dtí an 1 Deireadh Fómhair 2018.

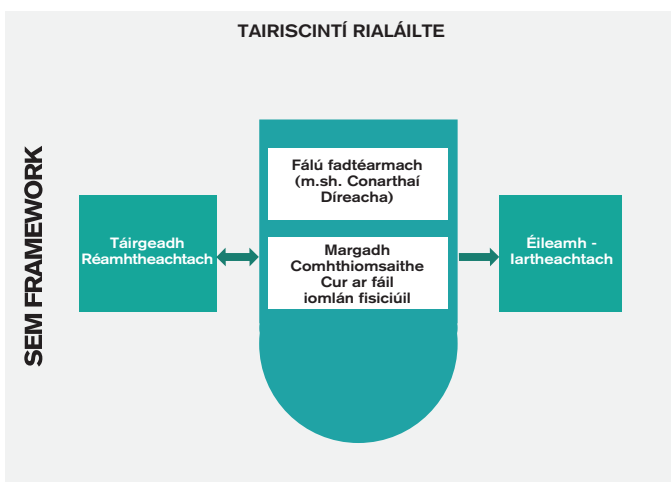
Is mór an difríocht idir an próiseas chun luach saothair a thabhairt d'acmhainneacht in I-SEM agus an próiseas sa scéim acmhainneachta SEM, áit a bhfaigheadh gineadóirí iocaíochtaí ar bhonn acmhainneacht a bheith ar fáil. I gcás

an tsásra nua, ní hamháin go bhfuil iomaíocht éigin ag baint leis le haghaidh conarthaí acmhainneachta trí phróiseas an cheant, ach anuas air sin, gearrtar pionóis iontaofachta ar shealbhóirí na gconarthaí luaite (má iarrtar orthu acmhainneacht a sholáthar agus nach féidir leo amhlaidh a dhéanamh). Ag an gcéad cheant acmhainneachta, a bhí ar siúl i Nollaig 2017, cuireadh ar chumas gineadóirí dul san iomaíocht do Roghanna iontaofachta le haghaidh aon bhliain amháin ar aghaidh (T-1), ach i gceantanna amach anseo, beidh tréimhsí ceithre bliana ar aghaidh (T-4) i gceist, chomh maith le ceant coigeartaithe don bhliain atá le teacht. Fógraíodh torthaí an chéad cheant go luath in 2018, agus fuarthas praghas aonfhoirmeach ag an gceant de €41.80/kW, mar aon le 7.77 GW d'acmhainneacht dhirátáilte.

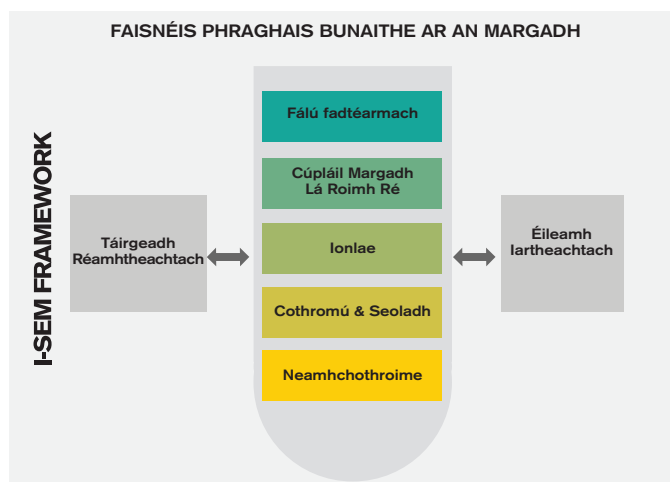
Cé gur bronnadh conarthaí ar an gcuid is mó de stáisiúin chumhachta ESB, níor bronnadh conarthaí ar Aonad 1 Áth Fhada ná an Mhuiríne. Tar éis plé a bheith déanta ar na roghanna maidir leis na haonaid thuas, agus i ndiaidh cuid mhaith de bhlianta feidhmíochta agus seirbhíse den scoth, cinneadh nach raibh aon bhonn tráchtála ann go mbeadh na stáisiúin sin ag oibriú a thuilleadh agus dúnadh iad ansin nuair a tugadh I-SEM isteach.

Fógraíodh na torthaí réamhcháilithe don cheant T-1 2019/20 i Nollaig 2018 agus eagraíodh an ceant níos déanaí an mhí sin. Bhí gach aonad giniúna de chuid ESB, seachas stáisiún gáis an Phoirt Thuaidh (an Port Thuaidh), réamhcháilithe. Beidh stáisiún an Phoirt Thuaidh ag oibriú fós go dtí deireadh Mheán Fómhair 2019 faoina chonradh reatha, ach níl aon bhonn tráchtála ann go mbeadh sé ag oibriú a thuilleadh ina dhiaidh sin, agus déanfaidh ESB an acmhainneacht reatha a dhíchóimisiúnú. Fuarthas praghas aonfhoirmeach ag an gceant T-1 de €40.65/kW, arb ionann é agus laghdú €1.15/kW ar phraghas ceant na bliana seo caite. An chuid is mó díobh siúd ar bronnadh conarthaí acmhainneachta orthu, ba shócmhainní seanbhunaithe iad, cé gur cuireadh 130MW d'acmhainneacht nua leis an stór acmhainneachta.

AN MARGADH LEICTREACHAIS AONAIR (SEM)

AN MARGADH LEICTREACHAIS AONAIR COMHTHÁITE (I-SEM)

SOCRUITHE NA BREATAINE UM THRÁDÁIL AGUS TARCHUR LEICTREACHAIS (BETTA)

Is é is BETTA ann ná an margadh mórdhíola leictreachais atá i bhfeidhm sa Bhreatain Mhór. Murab ionann agus I-SEM, is féidir le gineadóirí agus soláthraithe trádáil a dhéanamh lena chéile ar bhonn déthaobhach nó malairtí, agus is féidir leo conarthaí fisiciúla agus airgeadais araon a dhéanamh chun luaineacht a bhainistiú, i gcomhair tréimhsí ama éagsúla, mar shampla, roinnt mhaith blianta amach anseo nó margai trádála ionlae. Mar chuid dá thionscnamh Leasaithe ar an Margadh Leictreachais (EMR) chun infheistíocht a spreagadh i leictreachas ísealcharbóin agus chun sláine agus inacmhainneacht an tsoláthair a fheabhsú, tá Rialtas na Breataine tar éis scéim luach saothair ar acmhainneacht a thabhairt isteach, agus dá réir sin, bronnar conarthaí acmhainneachta ar ghineadóirí (ar bhunús torthaí ceant), rud a chuirfidh ar a gcumas iocaíochtaí a fháil as acmhainneacht giniúna a sholáthar, ach a mbeidh pionóis ann ina leith mura bhfuil aon soláthar le linn teagmhas ganntanais. Ar an 15 Samhain 2018, rialaigh Cúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh i bhfabhar Tempus Energy, cuideachta a bhfuil seirbhísí freagartha d'éileamh mar speisialtóireacht aici; bhí an cuideachta tar éis cinneadh Choimisiún na hEorpa, cúnamh stáit le haghaidh margadh acmhainneachta Ríochta Aontaithe a cheadú, a cheistiú. Mar thoradh ar an mbreithiúnas sin, ar feitheamh iarratas nua ar imreiteach cúnaimh stáit, tá iocaíochtaí margaidh acmhainneachta na Breataine Móire le haghaidh 2018/19 curtha ar fionraí. I Nollaig 2018, chuir Rialtas na Breataine in iúl go raibh rún aige ceant breisithe a dhéanamh in ionad sin le linn shamhradh 2019, agus é le bheith curtha i bhfeidhm in 2019/20.

LÍONRAÍ LEICTREACHAIS

Is éard atá sa chóras tarchuir leictreachais ná líonra ardvoltais chun soláthar leictreachais builc a tharchur. Seachadann an córas dáileacháin leictreachas do chustaiméirí aonair thar na líonraí 38 kV / meánvoltais / ísealvoltais. I bPoblacht na hÉireann, is le ESB an líonra córais tarchuir agus dáileacháin agus oibríonn sé an líonra córais dáileacháin leictreachais, agus oibríonn EirGrid an líonra córais tarchuir. I dTuaisceart Éireann, is le NIE Networks (ar le ESB é) líonra an chórais tarchuir agus dáileacháin leictreachais, agus is é a oibríonn líonra an chórais dáileacháin leictreachais. Oibríonn Oibreoir Córas Thuaisceart Éireann (SONI) an líonra córais tarchuir.

IDIRNASC

Ar chúiseanna tireolaíochta, tá na córais tarchuir leictreachais ar oileán na hÉireann réasúnta scoite i gcomparáid le córais ar mhór-roinn na hEorpa agus sa Bhreatain Mhór (GB). Nascann Idirnascaire na Maoile eangacha leictreachais Thuaisceart Éireann agus na hAlban trí cháblaí faoi uisce a ritheann idir stáisiúin tiontaire i dTuaisceart Éireann agus in Albain; Tá acmhainneacht 500 MW ag an Idirnascaire sin. Ón 10 Samhain 2017 i leith,

áfach, tá srian docht de 80 MW curtha le honnmhairí (sreabhadh ón lathar i dtreo an Oirthir). Nascann an t-Idirnascaire Soir-Siar an córas tarchuir leictreachais i bPoblacht na hÉireann leis an gcóras tarchuir leictreachais sa Bhreatain Bheag, ionas gur féidir leictreachas a tharchur sa dá threo. Ritheann an t-Idirnascaire Soir-Siar idir Deeside i dtuaisceart na Breataine Bige agus Fearann na Coille, Contae na Mí i bPoblacht na hÉireann. Tá na naisc faoi thalamh agus faoi uisce tuairim is 260 ciliméadar ar fad agus is féidir leo 530 MW a iompar.

In 2018, bhí glansreabhadh allmhaire ar an dá idirnascaire, ach de bharr I-SEM, bhí tréimhsí suntasacha onnmhairí chuig an mBreatain Mhór i gcás gaoth mhór agus le linn tréimhsí lae. Is athrú mór é sin i gcomparáid leis na socruithe SEM, nuair ba ghnách allmhairí i rith an lae agus onnmhairí istoíche, agus is é is cúis leis an athrú sin ná socruithe trádála comhchuibhithe, ina mbíonn sreafaí idirnascaire éifeachtúla spreagtha ag an bpraghas sna margai idirnaschta ábhartha. Bhí ESB ina rannpháirtí gníomhach sa mhargadh idirnascaire le linn 2018. (Féach Léaráid 1 agus 2).

GINIÚINT LEICTREACHAIS

Tá thart ar 15,985 MW d'acmhainneacht san earnáil giniúna SEM/I-SEM, agus an acmhainneacht sin naschta leis an gcóras ar bhonn uile-oileáin; is méadú ó 15,291 MW in 2017 é sin. Ar áireamh in acmhainn an chórais tá meascán de sheanstáisiúin ghiniúna, gástuirbíní timthrialla comhcheangailte nua-aimseartha agus foinsí fuinnimh in-athnuaite amhaíl cumhacht gaoithe. Gineann na stáisiúin sin leictreachas ó bhreoslai amhaíl gás, gual agus ola chomh maith le breoslai dúchasacha, lena n-áirítear hidreachumhacht, gaoth, móin agus bithmhais.

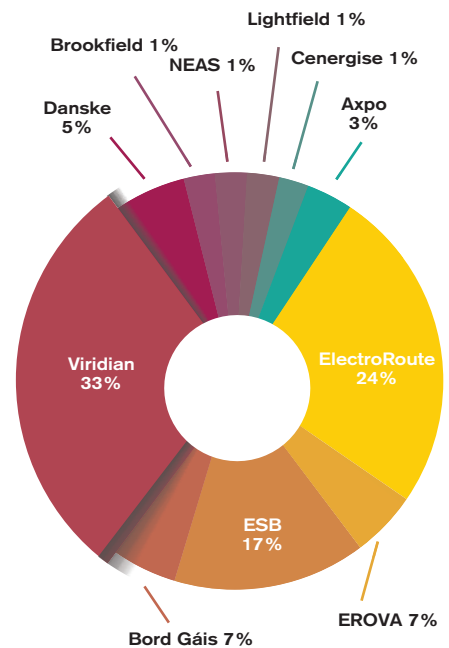
Tá 4,790 MW de ghaoth suiteáilte in SEM/I-SEM, agus tá sin tábhachtach i dtaca le sprioc Rialtas na hÉireann go mbeadh 40% den leictreachas á ghiniúint ag acmhainní in-athnuaite faoi 2020. An ghaoth a ghin 25% den ghiniúint leictreachais in 2018, méadú ó 22% in 2017, agus taifeadadh aschur uasta gaoithe de 3,990 MW ar an 12 Nollaig 2018. Ba é ESB a ghin 38% den leictreachas in SEM/I-SEM in 2018, laghdú beag i gcomparáid leis an mbliain seo caite (féach Léaráid 6).

In 2018, ba é an céatadán de ghiniúint theirmeach bhonnuaigh a bhí ar fáil in SEM/I-SEM ná 76%, agus bhí an gás agus an gual ar na breoslai is mó sa mhargadh.

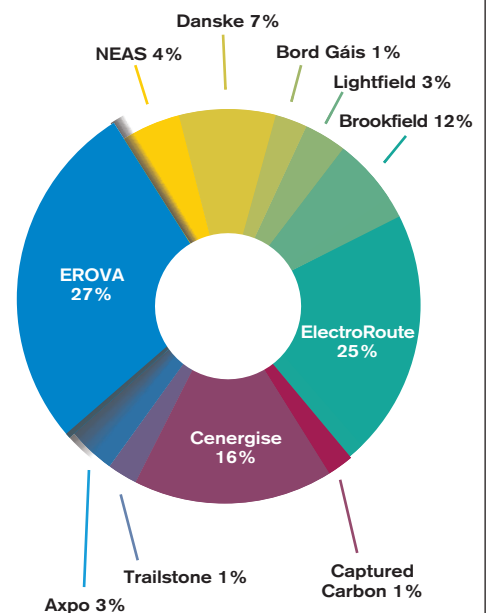
TRÁDÁIL FUINNIMH

Nascar le chéile margai leictreachais agus gáis in Éirinn, i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór ar dhá bhealach, mar thoradh ar úsáid gáis le haghaidh giniúint leictreachais, agus lena chois sin, cuirtear i bhfeidhm é de bharr idirnascadh fisiciúil na líonraí leictreachais agus gáis.

LÉARÁID 1: ALLMHAIRIÚ AN SCJAR DEN MHARGADH LEICTREACHAIS

LÉARÁID 2: ALLMHAIRIÚ AN SCJAR DEN MHARGADH LEICTREACHAIS

Dála an-chuid cuideachtaí i margadh na hÉireann, tá ESB gníomhach sna margai gáis agus leictreachais in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe araon.

Anuas ar na leasanna giniúna atá aige, bíonn ESB gníomhach i ngach earnáil den mhargadh gáis, idir chustaiméirí cónaithe agus chustaiméirí móra tráchtála, agus tá sé ar na seoltóirí gáis is mó i bPoblacht na hÉireann.

2. TIMPEALLACHT OIBRIÚCHÁIN

NA MARGAÍ FUINNIMH DOMHANDA

PRAGHSANNA GÁIS

Shroich na praghsanna gáis 207 p/teirme in 2018 mar thoradh ar an tréimhse fhuar, 'Beithíoch ón Oirthear'. Tháinig laghdú 31% i gcomparáid le 2017 ar na meánphraghsanna foriomlána gáis sa bhliain 2018. An phríomhchúis leis an ardú i bpraghsanna gáis ná praghas na hola, agus tá an-chuid de na conarthaí gáis san Eoraip fós innéacsasctha leis an ola. Bhí méadú mór ar phraghsanna ola freisin mar gheall ar smachtbhannai Stát Aontaithe Mheiriceá ar thionscal fuinnimh na hIaráine. Anuas air sin, mhéadaigh an tSin a hallmhairí gáis nádúrtha leachtaithe (GNL) faoi 37% in 2018, mar go bhfuil sé d'aidhm aici táirgeacht níos glaine leictreachais a bhaint amach i gcathracha. Meastar go mbeidh an tSin ar an allmhaireoir is mó GNL in 2019.

Ó bhí Ráithe 3 ann, áfach, tá praghsanna ola tar éis laghdú as cuimse mar tá an soláthar domhanda ola níos mó faoi láthair ná an t-éileamh ar ola. Cé nach raibh mórán tionchair ag an tobthitim ar phraghsanna ola ag deireadh 2018 ar phraghas an gháis, anuas a bhí an treocht i bpraghsanna gáis le linn na ráithe deireanaí de 2018. An meánphraghas a bhí ar ghás in Eanáir 2018 ná 50.27 p/teirme, agus bhí an meánphraghas sin ardaith go dtí 73 p/teirme faoi Mheán Fómhair, roimh dó titim go dtí 64.16 p/teirme faoi Nollaig. Ba é 58.81 p/teirme an meánphraghas bliantúil ar ghás don bhliain 2018, méadú ó 44.74 p/teirme in 2017.

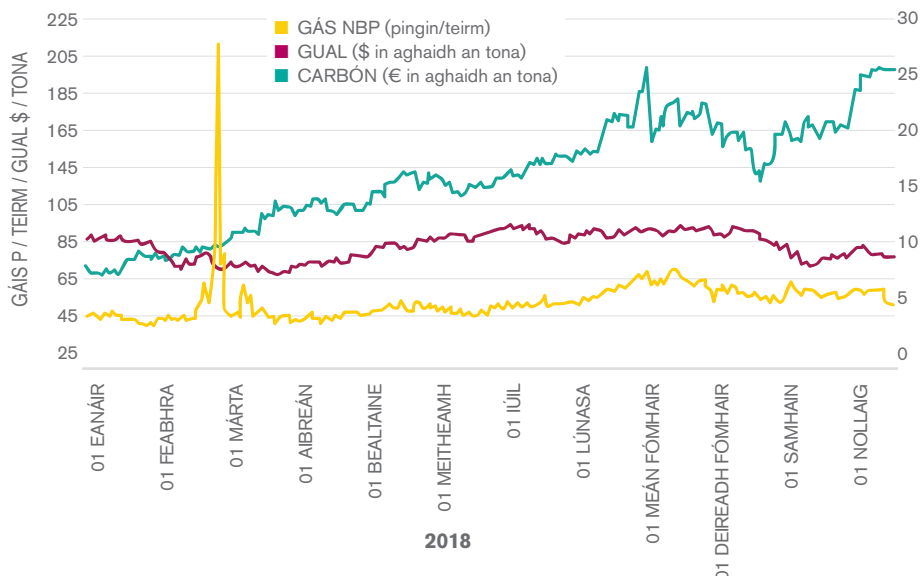
PRAGHSANNA GUAIL

Maidir le praghsanna guail in 2018, thosaigh an bhliain go buacach, ag c. \$95 in aghaidh an tona, agus thit an praghas ansin sa chéad ráithe go dtí c. \$78 in aghaidh an tona; bhí téarnamh praghas ann faoi lár na bliana, ag \$90-\$100 in aghaidh an tona, agus d'fhan sé amhlaidh go dtí deireadh mhí Dheireadh Fómhair. An príomhrud a spreag praghsanna guail ar fud an domhain in 2018 ná éileamh méadaithe i margaí giniúna cumhachta na hÁise ar ghual a bhfuil cáilíocht níos airde agus truailliú níos ísle ag baint leis, ós rud é go bhfuil na rialúcháin chomhsaol tar éis éirí níos doichte. Mar thoradh ar rialúcháin chomhsaol níos doichte maidir le mianadóireacht guail, áfach, is ar éigean a bhí an soláthar guail in ann freastal ar an éileamh ar ghual. B'amhlaidh é sin san Astráil go háirithe, ós ansin a fhaightear an chuid is mó den ghual ardchaighdeán. Bhí laghdú éigin ar na praghsanna i mí na Samhna, áfach, mar gur chuir an tSin stop lena hallmhairí guail toisc go raibh stoc-chairn leordhóthanacha tiomsaithe aici a mhairfeadh go dtí tús 2019. Ba é an meánphraghas ar ghual in 2018 ná \$91.65 in aghaidh an tona, méadú ó \$84.41 in aghaidh an tona in 2017.

PRAGHSANNA CARBÓIN

Lean na praghsanna carbóin d'ardú in 2018; ba é €8 in aghaidh an tona a bhí air ag tús na

LÉARÁID 3: PRAGHSANNA GÁIS, GUAIL AGUS CARBÓIN

bliana, agus shroich sé buaicphointe c. €24 in aghaidh an tona i Meán Fómhair; bhí an praghas thart ar €20 in aghaidh an tona faoi dheireadh na bliana. An chúis a bhí leis an ardú praghsanna carbóin in 2018 ná teanntú sa mhargadh mar thoradh ar chinneadh maidir le leasú an mhargaidh carbóin a rinneadh i Meán Fómhair 2017, a raibh d'aidhm aige astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú faoi 40% ar a laghad faoi 2030. Mar gheall ar an gcinneadh sin, tugadh "Cúlchiste Cobhsaíochta Margaidh" isteach, a bhainfidh lamháltais carbóin bharrachais le himeacht ama ag ráta 24% in aghaidh na bliana idir 2019 agus 2023, rud a d'fhágfadh easnamh de suas le 1.4 billiún tona in aghaidh na bliana, b'fhéidir. Dá bharr sin, meastar, i gcás na n-earnálacha úd ar ghnách lamháltais carbóin bharrachais a bheith ina seilbh, nach gcuirfidh siad na lamháltais sin ar fáil a thuilleadh do na rannpháirtithe sin a mbíonn ganntanas carbóin acu de ghnáth, is é sin, an earnáil cumhachta (nó nach mbeidh na lamháltais acu fiú, b'fhéidir). Is é an cinneadh sin, suas go pointe, ba chúis leis an ardú ar phraghsanna carbóin a bhí follasach le linn 2018.

Ba é €7.78 in aghaidh an tona an meánphraghas carbóin in Eanáir, agus bhí méadú seasta air sin le linn na bliana, go háirithe le linn Ráithe 3 agus Ráithe 4, go dtí gurbh é €20.21 in aghaidh an tona an meánphraghas míosúil a bhí ann i mí na Nollag. Ba é an meánphraghas ar charbón in 2018 ná \$14.84 in aghaidh an tona, méadú ó €5.84 in aghaidh an tona in 2017.

PRAGHSANNA LEICTREACHAIS MHÓRDHÍOLA SEM/I-SEM

Sa chóras SEM, bhí an Praghas Imeallach Córais (SMP) comhdhéanta de dhá chomhpháirt, imeallchostas gearrthréimhseach na táirgeachta

(SRMC), is é sin, an costas breosla, agus an borradh a bhíonn ann mar gheall ar na costais tionscanta agus na costais gan lód a aisghabháil – is costais sheasta iad seo nach mbíonn athrú orthu de réir an leibhéil aschuir. Sa chóras SEM, bhí costais den chineál sin ina n-eilimintí ar leith den phraghas mórdhíola agus deimhníodh go lárnach iad trí algartam na n-oibreoirí margaidh. Faoin gcóras I-SEM, áfach, tá difríocht bhunúsach sa chaoi a ndéanann gineadóirí borradh a aisghabháil, agus dá bharr sin, sa chaoi a léirithear é sa phraghas margaidh, sa mhéid nach sciar follasach den phraghas mórdhíola a thuilleadh é, arna dheimhniú go lárnach, ach rud atá daingnithe i dtairiscint an ghineadóra sa mhargadh; mar sin, ba chóir, go teoiriciúil, go léireodh sé an bealach a mbeidh gineadóir ag oibriú sa ghearrthéarma, dar leis. Tugann sin gné den tairiscint iompraíochta isteach in I-SEM.

Mar a dúradh thuas, is comhartha sóirt de I-SEM é tabhairt isteach na Margaí Lá Roimh Ré, Ionlae agus Cothromúcháin. Go dtí seo, agus mar a bheifeá ag súil leis, is é an ceann is leachtaí díobh sin ná an Margadh Lá Roimh Ré (DAM), ina bhfuil 95% de na hidirbhearta margaidh tar éis a bheith déanta, agus ina bhfuil mórchuid de na cuideachtaí soláthair ag féachaint lena riachtanais chumhachta a cheannach.

In 2018, ba iad breoslaí iontaise, gás agus gual go háirithe, a d'fhreastail ar 64% den ghiniúint i bPoblacht na hÉireann. Ós rud é gurb iad aonaid gáis CCGT (stáisiúin chumhachta comh-thimthrialla gásúcháin) na haonaid is éifeachtúla sa chóras, tá praghas an leictreachais nasctha go dlúth leis an bpraghas gáis mhórdhíola. Bliain i ndiaidh bliana, tá SMP 2018 tar éis ardú faoi 33.5% go dtí meánluach bliantúil náisiúnta de €63.39/MWh, méadú ó €47.48/MWh, agus is iad praghsanna méadaithe gáis an

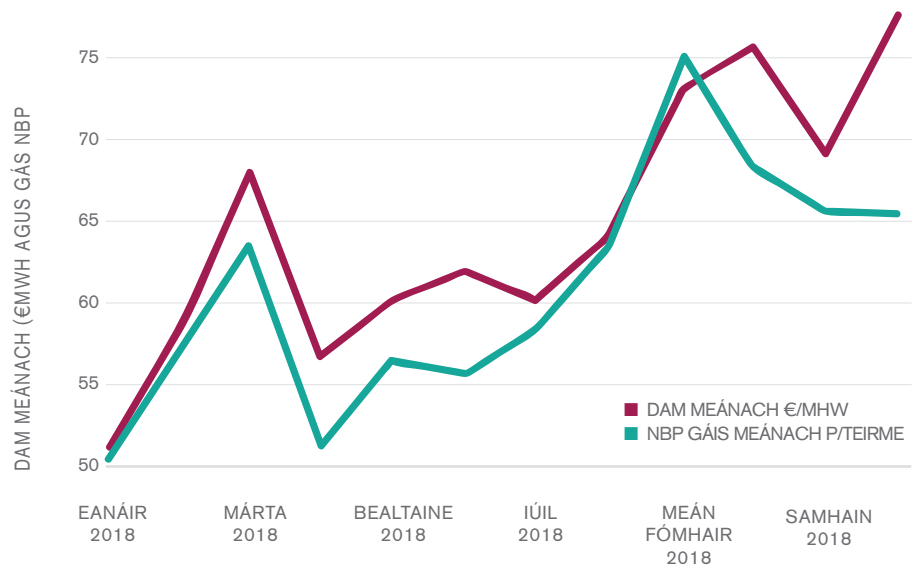
phríomhchúis leis seo. In 2018, bhí tionchar nach beag ag tréimhse aimsire fuair a tharla go déanach i mí Fheabhra/ag tús mhí an Mhárta ar phraghsanna in SEM. D'ardaigh na meánphraghsanna gáis de phreab ós cionn 200 p/teirme in aon lá amháin. Anuas air sin, bhí tréimhsí le linn mhionna an tsamhraidh ina raibh íslíu suntasach ar ghaoth agus ar hidrighiniúint, mar aon le héaradh seirbhíse neamhphleanáilte i stáisiún ghiniúna Ghob na Muine agus an Oileáin Mhoir, a tharla san am céanna le tosú I-SEM.

Ag tús na bliana, bhí meán-SMP míosúil in Eanáir de beagáinín níos mó ná €50/MWh, agus bhí ardú seasta air sin tar éis Ráithe 1 de réir an ardaithe ar an bpraghas gáis go dtí níos mó ná €70/MWh. Ag deireadh na bliana, bhí meánphraghas míosúil de €75.50/MWh i mí na Nollag, i gcomparáid le €56.88/MWh i Nollaig 2017. (Féach Léaráid 5)

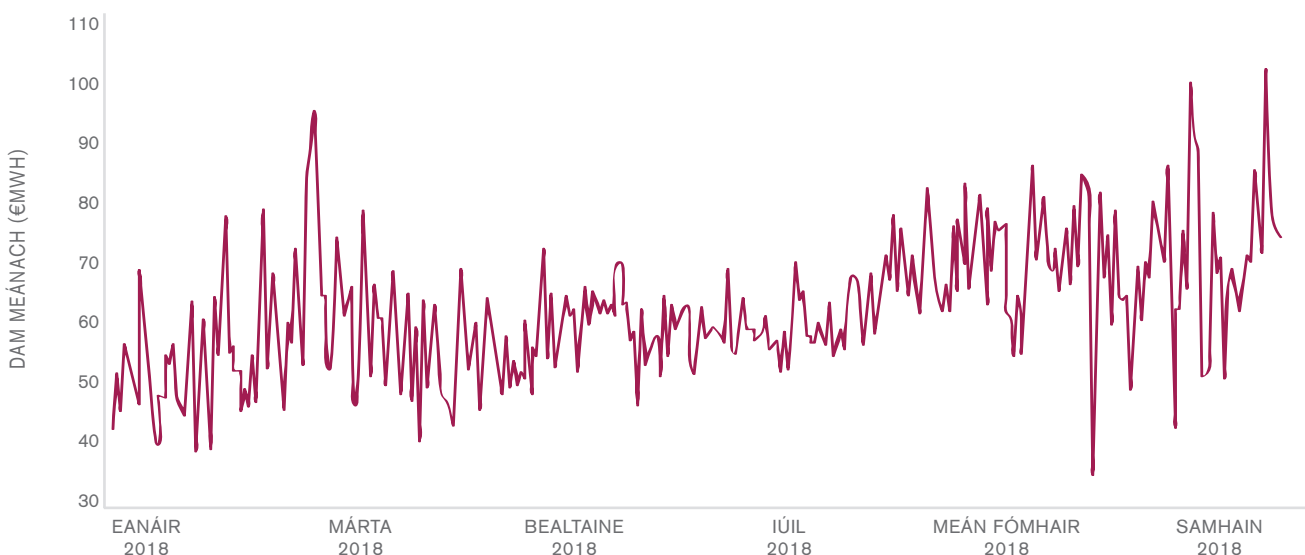
Laistigh den chóras SEM, bhí an borradh ag an leibhéal céanna leis na blianta roimhe, is é sin, 15% den praghas imeallach margaidh (SMP).

Sa chóras I-SEM, níl aon athrú suntasach agus/ná follasach le sonrú ar an bpraghas Margadh Lá Roimh Ré (DAM) ar an meán i gcomparáid leis an bpraghas SMP SEM, agus tá an praghas sin fós spreagtha go príomha ag an bpraghas gáis, mar a fheictear i Léaráid 4, ina dtaispeántar an chaoi a bhfuil na praghsanna gáis rianaithe ag an SMP agus DAM le linn na bliana. Ar bhonn lá i ndiaidh lae, áfach, táthar tar éis roinnt mhaith tréimhsí praghais nialasaigh a fheiceáil, a mhair cuid mhaith uaireanta agus a tharla ag an am céanna le tréimhsí gaoithe airde/éilimh íseal (ístoiche). Sa tréimhse ama ionlae, tá an leachtacht tar éis a bheith i bhfad níos ísle, agus bíonn na praghsanna ag trádáil ar biseach, ar an meán, don Mhargadh Lá Roimh Ré.

FIGIÚR 4: SMP AGUS DAM VERSUS PRAGHAS GÁIS, 2018

LÉARÁID 5: SMP (€/MWH)

MARGADH COTHROMÚCHÁIN I-SEM

Ceann de na hathruithe is suntasaí a tugadh isteach i dteannta na rialacha trádála I-SEM ná an margadh nó sásra cothromúcháin. Faoin margadh cothromúcháin, téann an tOibreoir Córais Tarchuir (TSO) i gceannas (tar éis do ghineadóirí agus soláthraithe idirbheartaíocht a dhéanamh lena chéile) lena chinntiú go bhfreastalaíonn an soláthar ar an éileamh agus go mbainistítear na srianta córais uile. Is gá do gach gineadóir a bheith rannpháirteach sa sásra cothromúcháin, agus ní mór dóibh tairiscintí a chur isteach ionas gur féidir leis an TSO iad a aistriú ó ról chonarthaigh, más gá sin chun sláine an chórais a chosaint.

Go dtí seo, i bhfianaise na n-ardleibhéal srianta agus an ghiniúint shuntasach sa chóras, tá an luaineacht ina gné fhollasach ó bhí an margadh beo den chéad uair, rud nach neamhghnách é tar éis tabhairt isteach córas margaidh nua. Mar atá léirithe i Léaráid 7, bhí praghsanna suas agus síos, agus d'ardaigh siad ó leibhéal íseal faoi bhun -€200/MWh go dtí breis is €1,400/MWh. Bhí ganntanas cumhachta sa mhargadh cothromúcháin ar an iomlán (is é sin, sháraigh an t-éileamh an ghiniúint a ndearnadh conarthaí ina leith), ach bhí na meánphraghsanna ag trádáil ar lascaine don DAM. D'fhéadfadh sin a bheith ina léiriú ar ghaoth níos láidre ná mar a bhí á tuar ag sleamhnú isteach sa mhargadh comhordúcháin, agus d'fhéadfadh sé freisin a bheith ina ghné den chuid shuntasach de bhearta cothromúcháin ar shrianta córais. Anuas air sin, bhí 5 Theagmhas lontaofachta inar bhain an praghas glanta neamhchothromaíospriocphointe os cionn €500/MWh amach, rud a spreag íocaíochtaí difríochta ó ghineadóirí a raibh Roghanna lontaofachta ón margadh acmhainneachta ina seilbh acu.

MARGADH AGUS PRAGHSANNA LEICTREACHAIS SA BHREATAIN MHÓR

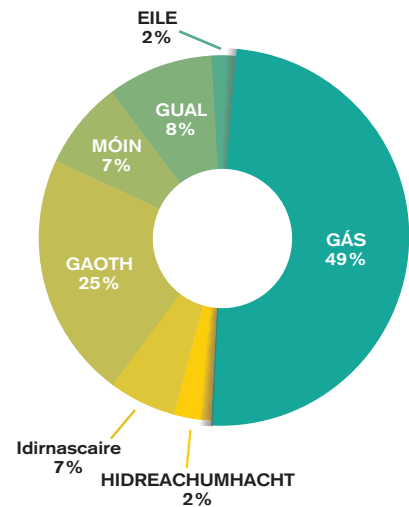
Tá na méideanna foriomlána giniúna leictreachais sa Bhreatain Mhór seasta i gcoitinne le trí bliana anuas, agus tá ról na n-athnuaiteán sa chóras leictreachais go ginearálta ag méadú de shíor. An méadú mear ar an acmhainneacht giniúna fótvoltaí gréine a bhí follasach idir 2011 agus 2017, tháinig maolú air in 2018, agus suiteáladh acmhainneacht iomlán c. 13GW sa chóras do shéasúr giniúna an tsamhraidh.

Taifeadadh buaicphointe nua giniúna gréine ar an 14 Bealtaine 2018. Lena hais sin, socraíodh buaicphointe nua giniúna gaoithe sa Bhreatain Mhór ar an 28 Samhain 2018, nuair a chomhlíon 14.9GW de ghiniúint gaoithe 33% den éileamh foriomlán sa chóras. Is é forbairt leanúnach sócmhainní giniúna amach ón gcósta atá ag tacú leis an mbuaicphointe sin, agus áiríodh leis na sócmhainní an fheirm ghaoithe 353MW Galloper amach ón gcósta, a coimisiúnadh in 2018 agus a bhfuil scair 12.5% de i seilbh ESB. Is ionann acmhainneacht an fhliú gaoithe atá suiteáilte sa Bhreatain Mhór anois agus c. 21GW.

Tá na méideanna giniúna guail fós ag laghdú bliain i ndiaidh bliana, agus bhí méideanna níos ísle giniúna san fhliú guail in 2018 i gcomparáid le 2017. Tá ról nach beag ag Tacaíocht don Phraghas Carbóin sa Ríocht Aontaithe ó thaobh an treocht úd a spreagadh de, agus is é is toradh air sin ná praghas iarbhír carbóin atá i bhfad níos airde le hais an phraghais i dtíortha eile san Eoraip. D'imigh roinnt mhaith aonad guail ón gcóras le linn 2018; cuireadh as feidhm iad nó, i gcás amháin, aistríodh an t-aonad go bithmhais. Bhí méadú ar lódhachtóirí an fhliú guail i Márta 2018 le linn tréimhse fhada d'aimsir fhuar, agus arís i nDeireadh Fómhair/Samhain 2018, mar thoradh ar mhéadú níos mó ar phraghsanna an gháis nádúrtha ná ar phraghsanna guail. Mar gheall ar an tréimhse aimsire an-fhuar i Márta 2018, bhí méadú mór ar phraghsanna an gháis agus na cumhachta baintí.

Ba é 2018 deireadh na céad bliana inar soláthraíodh Margadh Acmhainneachta i Margadh Leictreachais na Breataine Móire, gan Fógra Margaidh Acmhainneachta ná Teagmhas Struis Córais a bheith tionscanta. Tá conradh déanta le haghaidh 55GW d'acmhainneacht dhírátáilte don dara bliain soláthair, agus tháinig sin i bhfeidhm i nDeireadh Fómhair 2018. Áirítear leis sin na stáisiúin 880MW Carrington agus 350MW Corby CCGT de chuid ESB. Cuireadh an Margadh Acmhainneachta ar fionraí ar an 15 Samhain 2018 tar éis toradh arna chinneadh ag Cúirt Ghinearálta Chúirt Breithiúnais an Aontais Eorpaigh. Tar éis na hidirghabhála sin, tá Rialtas na Ríochta Aontaithe tar éis a dhearbhu gurb é an Margadh Acmhainneachta an modh ceart le soláthar slán leictreachais a chur ar fáil ar an

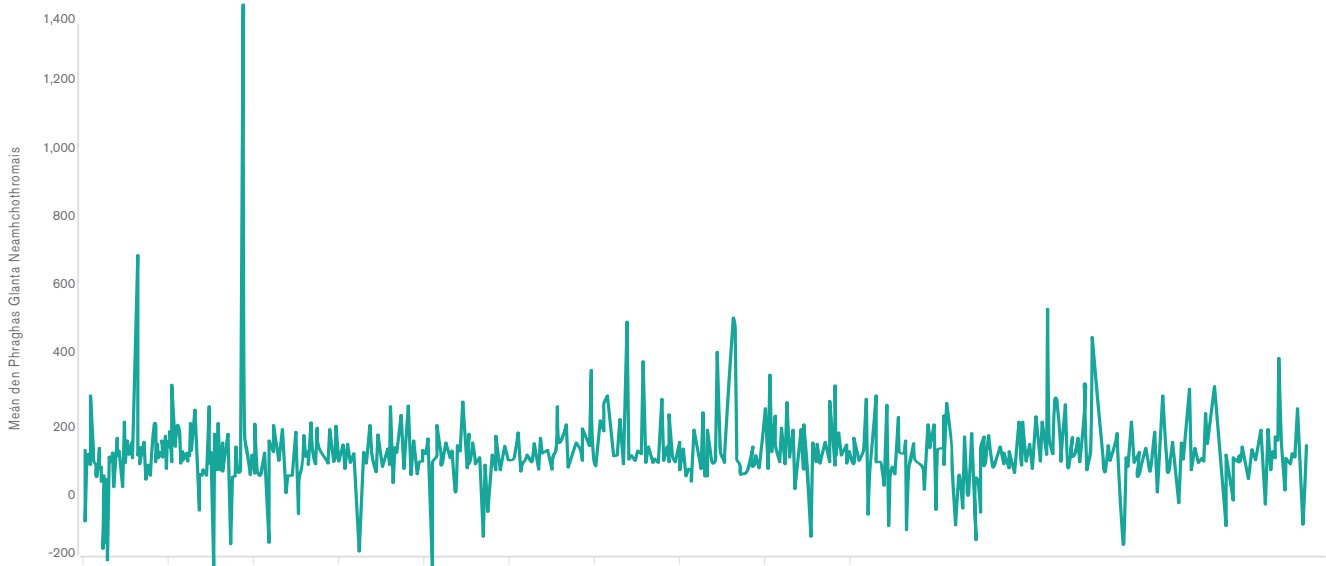
LÉARÁID 6: GINIÚINT LEICTREACHAIS IN I-SEM DE RÉIR CINEÁL BREOSLA

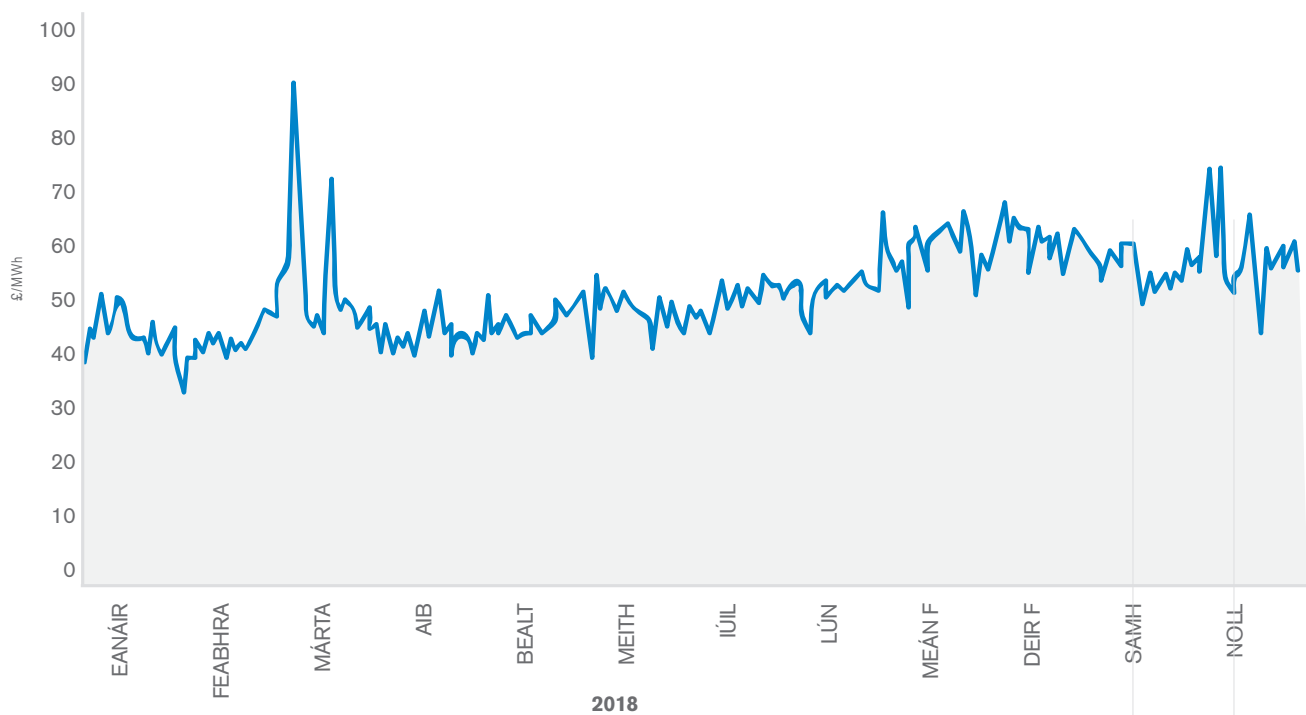
gcostas is lú, dar leo. Tá Rialtas na Ríochta Aontaithe tar éis a dheimhniú freisin go n-eagróidh siad ceann breisithe T-1 le linn shamhradh 2019.

Is léir go bhfuil córas leictreachais na Breataine Móire ag athrú mar gheall ar thionchar na giniúna eatramhaí atá ag dul i bhfód ar an margadh, rud a bhfuil deiseanna méadaithe mar thoradh air, seirbhísí córais a sholáthar. Tá ESB ag féachaint le luach a phunainne giniúna sa Bhreatain Mhór a uasmhéadú ar bhonn conarthaí seirbhísí coimhdeacha, agus léirigh sé é sin nuair a choimisiúnaigh sé a thionscadal ceallra 7MW in Mill Farm le linn 2018, tionscadal ar éirigh leis mar rannpháirtí sa mhargadh Freagartha Minicíochta Daingne agus sa sásra cothromúcháin.

LÉARÁID 7: MARGADH COTHROMÚCHÁIN

LÉARÁID 8: PRAGHSANNA BUNUALAIGH NA BREATAINE MÓIRE

ATHBHREITHNIÚ AIRGEADAIS

Pat Fenlon
**Stiúrthóir Feidhmiúcháin Airgeadas
agus Tráchtála an Ghrúpa**

C. Conas a chuirfeá síos ar an bhfeidhmíocht airgeadais in 2018?

Bhí feidhmíocht shásúil againn in 2018 i gcomhthéacs dálaí margaidh dúshlánacha; bhí luach €1,175 milliún ar Thuilleamh roimh Ús, Cáin, Dímeas, Bearnúcháin, Amúchadh agus Míreanna Eisceachtúla (EBITDA), bhí luach €455 milliún ar Bhrabús Oibriúcháin roimh mhíreanna eisceachtúla, bhí luach €1,165 milliún ar infheistíocht chaipitiúil agus bhí luach ar leibhéal measartha de 56% ar ghíaráil. In 2018, choimeád ESB, an fiontás fuinnimh is mó in Éirinn, a phróifíl ghnó sheasta, agus bhí cuntas tugtha i leith breis is dhá thrian dá thuilleamh, dá shócmhainní agus dá infheistíocht chaipitiúil ag líonraí leictreachais rialáilte in Éirinn faoi chreata rialála seanbhunaithe agus trédhearcacha.

Léiríonn an feidhmíocht sin na rudaí seo a leanas:

- Lean ESB Networks agus NIE Networks de sholáthar líonraí iontaofa le cabhair ó chlár shuntasacha chaipitiúla agus chothabhála i gcomhréir lena gcuid conarthaí rialála, chomh maith le freagairt den scoth do theagmhais stoirme éagsúla in 2018;
- Lean Electric Ireland den nuáil agus de chruthú luacha ar mhaithe le custaiméirí, lena áiríodh sábháil airgid leanúnach fhadtéarmach a chur ar aghaidh chuig beagnach milliún custaiméir cónaithe leictreachais agus gáis;
- D'éirigh le Giniúint agus Trádáil aistriú chuig an Margadh nua Leictreachais Aonair (I-SEM), agus bhain siad fás leantach

amach inár bpunann sócmhainní inathnuaite (lena n-áirítear an chéad infheistíocht dár gcuid i ngaoth amach ón gcósta, nuair a rinneadh infheistíocht 12.5% sa tionscadal 353 MW Galloper sa Bhreatain Mhór), d'ainneoin iomaíocht mhéadaithe agus brú anuas ar chorrailigh fuinnimh.

Tá an Brabús Oibriúcháin roimh mhíreanna eisceachtúla don bhliain 2018 tar éis titim 7% i gcomparáid leis an mbliain 2017, rud a léiríonn an brú anuas ar chorrailigh fuinnimh go príomha, go háirithe i gcás stáisiúin ghiniúna teirmí. Táthar ag tuar go bhfanfaidh na corraigh fuinnimh sin gan athrú, agus is sa chomhthéacs sin a chuir ESB muirear bearnúcháin eisceachtúil de €122 milliún i bhfeidhm in 2018 maidir lena phunann sócmhainní giniúna, mar aon le €18 milliún i dtaca le hiasachtaí scairshealbhora tugtha do Tilbury Green Power Holdings Limited (ar comhfhiontar é) sa Bhreatain Mhór. B'ionann an muirear sin agus thart ar 1% de bhonn sócmhainní iomlán ESB faoi dheireadh 2018.

Ba é méid iomlán chaiteachais chaipitil ESB in 2018 ná €1,165 milliún. Infheistíodh 65% i ngnóthais an líonra i gcomhréir le clár chaipitil rialáilte chomhaontaithe. Mar chuid den aistriú chuig giniúint ísealcharbóin, rinne ESB c.€250 milliún a infheistiú i dtionscadail ghiniúna in-athnuaite.

D'ainneoin an mhuirir bearnúcháin eisceachtúil neamhathfhilltigh, mar atá leagtha amach thuas, bhí feidhmíocht bhunúsach airgeadais shásúil ag ESB in 2018; bhí luach €1,175 milliún ag EBITDA an Ghrúpa, chomh maith le seasamh láidir leachtachta de €1.6 billiún agus rátálacha creidmheasa de A- nó a chomhionann le Standard & Poor agus Moody (BBB+ saorsheasaimh).

BUAICPHOINTÍ

EBITDA (GAN MHÍREANNA EISCEACTÚLA A BHEITH SAN ÁIREAMH)

€1,175 MILLIÚN

BRABÚS I NDIAIDH CÁNACH ROIMH MHÍREANNA EISCEACTÚLA

€181 MILLIÚN

BRABÚS OIBRIÚCHÁIN ROIMH MHÍREANNA EISCEACTÚLA

€455 MILLIÚN

DÍBHINNÍ 2018

€35 MILLIÚN

CAITEACHAS CAIPITIÚIL

€1,165 MILLIÚN

CÓIMHEAS TORADH AR CHAIPITEAL A ÚSÁIDTEAR

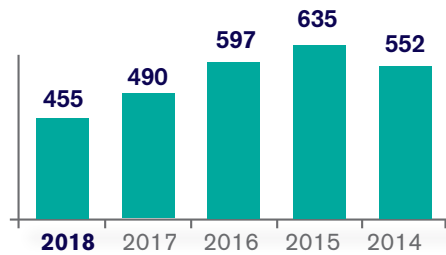
4.5%

GIARÁIL

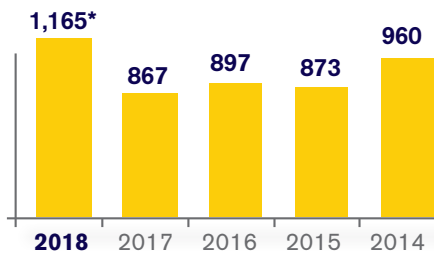
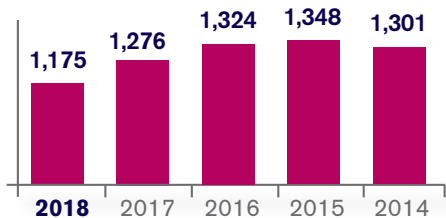
Glanfhiachas roinnte faoi shuim glansócmhainní agus glanfhiachais (gan chomhfhiontair san áireamh)

56%

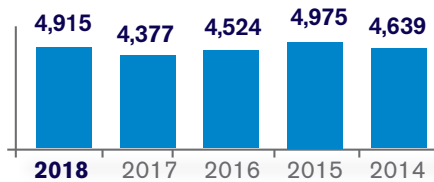
LÉARÁID 1: ACHOIMRE CÚIG BLIANA

IONCAM OIBRIÚCHÁIN ROIMH
MHÍREANNA EISCEACTÚLA¹ € MILLIÚN

CAITEACHAS CAIPITIÚIL € MILLIÚN

EBITDA ROIMH MHÍREANNA
EISCEACTÚLA¹ € MILLIÚN

GLANFHIACHAS € MILLIÚN

¹ Roimh na míreanna eisceachtúla seo a leanas: 2018: muirear bearnúcháin (€140 milliún) 2017: muirear bearnúcháin (€276 milliún) 2015 muirear bearnúcháin (€104 milliún) 2014: brabús ar dhiúscairt sócmhainní (€38 milliún) agus gnóthachan neamhairgid (€94 milliún)

*Caiteachas caipitiúil 2018 comhlán ar ranníocaíochtaí soláthair

LÉARÁID 2: RÁITEAS COIMRITHE AR IONCAM

	2018	2017
	€'m	€'m
Ioncam agus ioncam oibriúcháin eile roimh mhíreanna eisceachtúla	3,433	3,262
Costais oibriúcháin*	(2,978)	(2,772)
Brabús oibriúcháin	455	490
Míreanna eisceachtúla	(140)	(276)
Brabús oibriúcháin tar éis míreanna eisceachtúla a áireamh	315	214
Glanchoistais airgeadais	(193)	(211)
Gluaiseachtaí luacha chóir ar ionstraimí airgeadais	(30)	(5)
Sciar chailteanas na n-institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	(14)	(8)
Brabús / (Caillteanas) roimh cháin	78	(10)
Muirear cánach	(18)	(22)
Brabús / (Caillteanas) tar éis cánach	60	(32)

*Cuimsíonn sé bearnúchán neamheisceachtúil sócmhainní airgeadais (Nóta 16)

IONCAM

Is ionann an t-ioncam agus ioncam oibriúcháin eile roimh mhíreanna eisceachtúla agus €3,433 milliún agus is €171 milliún de mhéadú é sin i gcomparáid le 2017 (€3,262 milliún).

Is é ba chúis leis an méadú ná ioncam níos airde in Electric Ireland mar thoradh ar arduithe praghaí (de bharr méaduithe ar chostas fuinnimh mhórdhiála), ioncam méadaithe rialáilte in ESB Networks agus NIE Networks, agus méadú ar ioncam ó ranníocaíochtaí soláthair mar gheall ar athrú sa chóireáil cuntasaoíochta faoi IRFS (Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais) 15 'Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí', arna fhritháireamh ag ioncam níos ísle i nGiniúint agus Trádáil mar thoradh ar éaradh seirbhíse le linn 2018.

LÉARÁID 3: COSTAIS OIBRIÚCHÁIN (GAN MHÍREANNA EISCEACTÚLA A ÁIREAMH)

	2018	2017
	€'m	€'m
Costais bhreosla agus costais fuinnimh eile	1,141	956
Dímheas agus amúchadh	779	815
Costais fostaí	493	467
Costais oibriúcháin agus cothabhála*	560	530
Bearnúcháin (gan mhíreanna eisceachtúla a áireamh)	5	4
	2,978	2,772

*Cuimsíonn sé bearnúchán neamheisceachtúil sócmhainní airgeadais (nóta 16)

COSTAIS OIBRIÚCHÁIN

Tá costais oibriúcháin fhoriomlána roimh mhíreanna eisceachtúla ag luach €2,978 milliún méadaithe faoi €206 milliún.

- I gcás costais bhreosla agus costais fuinnimh eile, tá siad sin méadaithe faoi €185 milliún i gcomparáid le 2017 mar gheall ar phraghsanna gáis níos airde le linn 2018, a raibh costais níos airde bhreosla i nGiniúint & Trádáil agus costais níos airde fuinnimh in Electric Ireland mar thoradh orthu.
- Tá laghdú €36 milliún ar an dímheas i gcomparáid le 2017 mar thoradh ar thionchar díluachálacha eisceachtúla 2017 maidir le sócmhainní giniúna, arna bhfritháireamh ag dímheas níos airde sna gnóthais Lónraí mar thoradh ar athrú ar an gcur chuige cuntasaiochta i leith ranníocaíochtaí soláthair faoi IFRS 15 'Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí'.
- Tá méadú €26 milliún ar chostais fostaithe mar thoradh go príomha ar chostais scarúna deonaí sna gnóthais NIE Networks agus Giniúint agus Trádáil in 2018, i dteannta le scaoileadh neamh-athfhillteach soláthairtí a bhain le hathstruchtúrú in 2017.

- Bhí méadú €30 milliún ar chostais oibriúcháin agus chothabhála mar thoradh go príomha ar chostais i dtaca le hollchóirithe sceidealaithe móra ar stáisiúin ghiniúna.

Tá miondealú ar na costais oibriúcháin de réir deighleog gnó ar fáil i nóta 2 leis na ráitis airgeadais.

MÍREANNA EISCEACTÚLA

Tar éis athbheithnithe bearnúcháin ar na sócmhainní giniúna, d'aithin ESB muirear bearnúcháin eisceachtúil de €122 milliún i dtaca le hAonad 2 Áth Fhada (€87 milliún), Synergen (€33 milliún) agus €2 milliún i gcás feirmeacha gaoithe áirithe. Léiríonn na muirir bhearnúcháin sin laghdú sa chorrach fuinnimh a bhí á thuair le haghaidh stáisiúin gáis a bhí ag oibriú sa mhargadh I-SEM. Is é atá sa bhearnúchán sócmhainne giniúna neamh-athfhillteach neamhairgid sin ná 1% de shócmhainní iomlána ESB ag deireadh 2018. Aithníodh bearnúchán €18 milliún freisin i ndáil le méideanna a tugadh do Tilbury Green Power Holdings Limited (stáisiún aisghabhála fuinnimh

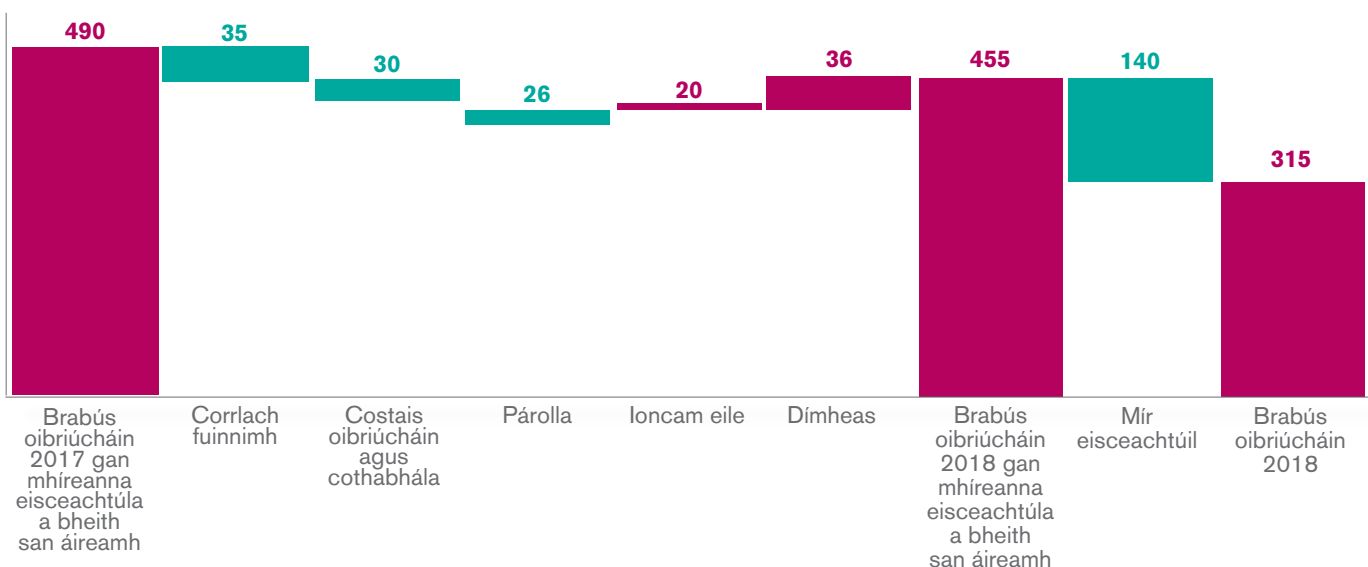
sa Bhreatain Mhór, institiúid infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaiochta an chothromais i bhfeidhm uirthi) mar thoradh go príomha ar bhrú anuas ar phraghsanna fuinnimh na todhchaí sa Bhreatain Mhór, a raibh tionchar aige ar in-aisghabhálacht tuartha na méideanna a tugadh don ghnóthas. [Féach nóta 5, nóta 11 agus nóta 16 sna ráitis airgeadais chun tuilleadh mionsonraí a fháil.]

BRABÚS OIBRIÚCHÁIN

Tá laghdú €35 milliún tagtha ar bhrabús oibriúcháin roimh mhíreanna eisceachtúla. Is iad na factóirí seo a leanas is cúis leis an laghdú:

- Corrlach fuinnimh níos isle de €35 milliún i nGiniúint & Trádáil agus in Electric Ireland araon, arna fhritháireamh, suas go pointe, ag corrlach níos airde in ESB Networks agus NIE Networks de bharr ioncam rialáilte níos airde.
- Costais oibriúcháin agus chothabhála de €30 milliún agus costais fostaí níos airde de €26 milliún – féach costais oibriúcháin chun tuilleadh sonraí a fháil.
- Costais dímheasa níos isle de €36 milliún – féach ar na costais oibriúcháin le haghaidh níos mó sonraí.
- Ioncam eile níos airde de €20 milliún mar thoradh go príomha ar amúchadh níos airde ranníocaíochtaí soláthair de bharr athrú ar an gcur chuige cuntasaiochta faoi IFRS 15 'Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí'. Sonraítear an ghluaiseacht sa bhrabús oibriúcháin idir na blianta 2017 agus 2018 i réiteach an bhrabúis oibriúcháin i Léaráid 4.

LÉARÁID 4: RÉITEACH AN BHRABÚIS OIBRIÚCHÁIN 2017 - 2018

EBITDA

Gan mhíreanna eisceachtúla a bheith san áireamh, tá laghdú €101 milliún ar EBITDA in 2018 (€1,175 milliún) i gcomparáid le 2017. Brabús oibriúcháin íslithe is cúis leis seo (gan dímhéas san áireamh) mar a míníodh thuas.

BRABÚS COIGEARTAITHE ROIMH CHÁNACHAS

An brabús coigeartaithe roimh chánachas don bhliain 2018 ná €224 milliún (2017: €262 milliún). Baineann an éagsúlacht leis an gcorrlach fuinnimh níos ísle, le costais oibriúcháin níos airde agus dímhéas níos ísle mar atá tuairiscithe thuas, agus le costais iomlána úis níos airde, féach ar Léaráid 5.

IOMLÁN NA gCOSTAS AIRGEADAIS

Tá costais iomlána airgeadais na bliana 2018 €7 milliún níos airde ná na costais a bhí ann in 2017.

Tharla an laghdú glanús ar iasachtaí mar thoradh ar athmhaoiniú bannaí in 2017 agus 2018 ag rátaí níos ísle. An laghdú sin ar mhuirir mhaoinithe, baineann sé leis an dlíteanas gan ioc i dtaca le scéim pinsin ESB tar éis íocaíocht 2017.

Tá míniú ar an ngluaiseacht maidir leis na babhtálacha ráta úis boillsíú-nasctha le fáil ar leathanach 187; an méadú ar an gcaillteanas maidir le luachanna córa, is toradh go príomha é ar bhabhtálacha ráta úis 'as an airgead' i dtaca leis an tionscadal Carrington, a bhí criostalaithe ar an ráiteas ioncain nuair a aisíocadh an maoiniú don tionscadal le linn 2018 agus nuair a rinneadh é a athmhaoiniú ansin le fiachas Grúpa ón margadh bannaí ar chostas níos ísle. Tá tuilleadh sonraí le feiceáil i nóta 21 leis na ráitis airgeadais.

CÁNACHAS

Is léiriú é an muirear cánach íslithe de €18 milliún, den chuid is mó, ar an athrú sa mheascán brabúis bliain i ndiaidh bliana. Tá laghdú tagtha ar ráta cánach éifeachtach ESB ar bhrabúis roimh mhíreanna eisceachtúla de bharr sciar níos airde brabús in Éirinn agus sciar níos ísle brabús thar lear. Tá tuilleadh sonraí le feiceáil i nóta 19 leis na ráitis airgeadais.

FEIDHMÍOCHT NA NDEIGHLEOG

Tá an Grúpa eagraithe ina chúig phríomhdheighleog nó rannán intuairiscithe straitéiseach, a mbainistítear gach ceann díobh as féin. Gheofar mionsonraí breise ar fheidhmíocht airgeadais na ndeighleog gnó sna ranna athbheithithe aonad gnó ar leathanaigh 56 go 68 agus i nóta 2 leis na ráitis airgeadais.

LÉARÁID 5: RÉITEACH AN BHRABÚIS CHOIGEARTAITHE ROIMH CHÁNACHAS

	2018	2017
	€m	€m
Brabús / (Caillteanas) roimh chánachas	78	(10)
Míreanna eisceachtúla	140	276
Gluaiseacht luacha chóir ar bhabhtálacha rátaí úis nasctha	6	(4)
Brabús coigeartaithe roimh chánachas	224	262

LÉARÁID 6: IOMLÁN NA GCOSTAS AIRGEADAIS

	2018	2017
	€m	€m
Glan-ús ar iasachtaí	177	188
Muirir mhaoinithe	19	29
Ioncam airgeadais	(3)	(6)
Glanchoistais airgeadais	193	211
Babhtálacha ráta úis boillsíú-nasctha	6	(4)
Caillteanais luacha chóir ar ionstraimí airgeadais	24	9
Iomlán na gcostas airgeadais	223	216

GLANFHIACHAS AGUS GIARÁIL

Léiríonn an méadú ar an nglanfhiachas go dtí €4.9 billiún in 2018 ó €4.4 billiún in 2017 infheistíocht leanúnach caipitiúil, costais airgeadais, cáin agus íocaíochtaí díbhíne in 2018, arna bhfritháireamh ag EBITDA dearfach. Bhí méadú ar an leibhéal gearála ó 52% in 2017 go dtí 56%, ar léiriú é ar an nglanfhiachas ardaithe.

CAITEACHAS CAIPITIÚIL

Bhí caiteachas caipitiúil iomlán de €1,165 milliún ann in 2018, arb ionann é agus méadú de €298 milliún ar chaiteachas caipitiúil 2017. Tá figiúr caiteachais chaipitiúil 2018 comhlán ar ranníocaíochtaí soláthair de réir IFRS 15 'Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí'; is é toradh an athraithe sin i gcur chuige cuntasaoíochta

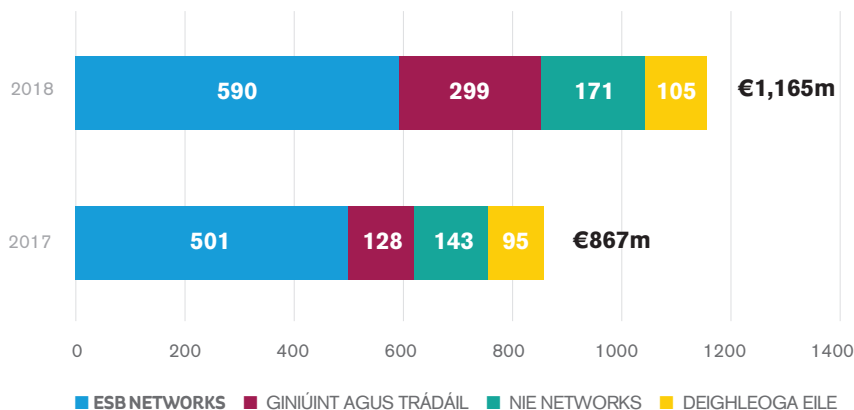
ná caiteachas caipitiúil líonra níos airde de €133 milliún bliain i ndiaidh bliana. Leanadh den infheistíocht chaipitiúil sna gnóthais líonraí in 2018, agus infheistíodh €761 milliún (65% d'iomlán na hinfeistíochta caipitiúla) sa bhonneagar líonraí i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann de réir clár rialála comhaontaithe.

B'ionann is €299 milliún an caiteachas a rinneadh i nGiniúint & Trádála in 2018 (2017: €128 milliún). Bhain an caiteachas sin go príomha le hinfeistíocht leanúnach i nginiúint in-athnuaite, lena áiríodh €127 milliún san fheirm ghaoithe 353MW Galloper amach ón gcósta sa Bhreatain Mhór, €56 milliún i bhfeirm ghaoithe 34MW Chaisleán

LÉARÁID 7: RÁITEAS SREABHAIDH AIRGID COIMRITHE

	2018	2017
	€m	€m
EBITDA (gan mhíreanna eisceachtúla a bheith san áireamh)	1,175	1,276
Úsáid soláthar agus gluaiseachtaí eile	(70)	(139)
Ús agus cáin	(264)	(221)
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin	841	916
Fáltais diolacháin	18	31
Caiteachas caipitiúil agus iasachtaí chuig institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an chothromais i bhfeidhm orthu Eile	(1,120)	(843)
	4	4
Glan-insreabhadh / (eis-sreabhadh) airgid thirim ó ghníomhaíochtaí infheistíochta	(1,098)	(808)
Glan-insreabhadh / (eis-sreabhadh) airgid thirim ó ghníomhaíochtaí airgeadais	106	(90)
Glanmhéadú / (laghdú) ar airgead tirim	(151)	18

LÉARÁID 8: CAITEACHAS CAIPITIÚIL

an Phúca agus €72 milliún i dtógáil feirme gaoithe 114MW Chnocán an Phóna. Áirítear leis an infheistíocht chaipitiúil de €105 milliún a rinneadh i ndeighleoga eile, tionscadail Ghrúpa éagsúla amhail athfhorbairt na Ceannoifige ar Shráid Mhic Liam agus córais TF i gcomhair I-SEM. (féach léaráid 8 ar an gcéad leathanach eile)

CREAT BAINISTÍOCHTA CISTÍOCHTA MAIDIR LE HOIBRIÚCHÁIN CHISTÍOCHTA AGUS TRÁDÁLA

Baineann na príomhrioscaí airgeadais atá roimh an Ghrúpa leis an méid seo a leanas:

- Infhaighteacht leachtachta agus rochtain a choinneáil ar na margáí fiachais chaipitiúil
- Luaineacht maidir le malairt eachtrach
- Gluaiseachtaí rátaí úis i dtaca le punann fiachais an Ghrúpa faoi láthair agus a phunann fiachais réamh-mheasta sa todhchaí
- Gluaiseachtaí i bpraghsanna tráchtearraí
- Neamhchosaint ar riosca creidmheasa an chontrapháirtí, agus an riosca contrapháirtí i gcoitinne
- Riosca oibriúcháin, lena n-áirítear neamhchosaint ar an riosca go ndéanfaí mí-leithghabháil ar chistí, trí chalaos ná trí earráid.

Tá Aonad Cistíochta an Ghrúpa freagrach as gníomhaíochtaí cistíochta an Ghrúpa ó lá go lá, agus dá bhrí sin, tá sé freagrach, go hiomlán nó suas go pointe, as gach ceann de na rioscaí airgeadais sin. Is féidir cuid de na rioscaí sin a mhaolú trí ionstraimí airgeadais diorthacha. Nuair a úsáidtear iad, cuirtear i bhfeidhm ionstraimí den sórt sin de réir Shonraíochtaí an Aire Airgeadais a eisíodh faoin Acht um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile 1992. Faoin Acht sin, cuirtear ar chumas ESB conarthaí diorthacha a dhéanamh chun deireadh a chur leis an

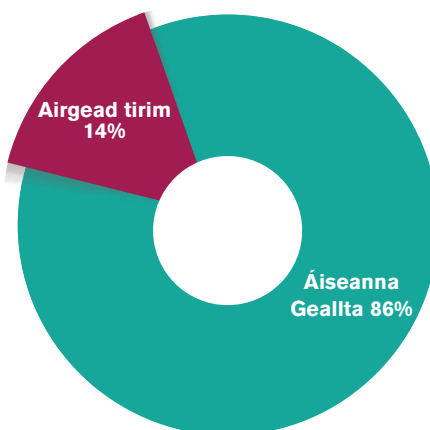
riosca a eascraíonn ó athruithe ar rátaí úis, ar airgeadra, ar phraghsanna tráchtearraí, ná ó fhachtóirí eile den chineál céanna, nó chun an riosca sin a mhaolú. Cuirtear an cur chuige cuntasaioctha fálaíthe ar an sreabhadh airgid faoi IFRS 9 i bhfeidhm ar staideanna diorthacha an Ghrúpa, áit ar cuí.

Coinnítear Coiste Infheistíochta an Bhoird ar an eolas ar bhonn leanúnach maidir le ceisteanna móra cistíochta. Tá cur chuige Chiste an Ghrúpa i leith phríomhrioscaí airgeadais ESB a bhainistiú leagtha amach i nóta 27 leis na ráitis airgeadais, is é sin, Bainistiú Riosca Airgeadais agus Luach Cóir.

LEACHTACHT AGUS GNÍOMHAÍOCHTAÍ MAOINITHE

Tá tábhacht straitéiseach don Ghrúpa ag baint le hoibriúcháin mhaoinithe Chiste an Ghrúpa agus tacaíonn siad le cláir chaiteachais chaipitiúil ESB, le hathmhaoiniú fiachais atá

LÉARÁID 9: LEACHTACHT

Leachtacht ar fáil amhail ar an 31 Nollaig 2018 (€1.6 billiún)

ag dul in aibíocht agus le maolán dóthanach leachtachta a choimeád chun cosaint ar shuaitheadh eacnamaíoch sa todhchaí. Bhí staid láidir leachtachta ag ESB ar an 31 Nollaig 2018, agus bhí beagnach €1.6 billiún in airgead tirim aige, chomh maith le háiseanna geallta, agus iad ar fáil. Faoi láthair, tá sineadh go dtí Eanáir 2022 ag Áis Creidmheasa Imrothlaigh ESB, arna cur ar fáil ag 14 banc caidrimh ar luach €1.44 billiún, agus is í seo príomhfhoinsé fuireachais an Ghrúpa.

Le linn 2018, d'ainneoin dálaí margaidh a bhí luaineach uaireanta, thiomasaigh ESB breis is €1 billiún d'iasachtaí nua. Áiríodh leo sin go príomha, banna 7 mbliana STG £350 milliún arna eisiúint ag NIE Finance plc i Meán Fómhair 2018, mar aon le cúpón 2.5%, agus banna 15 bliana €500 milliún arna eisiúint ag ESB Finance DAC i nDeireadh Fómhair 2018 ar chúpón 2.125%. Rinneadh an chuid is mó den dara banna a mhalartú ó euro go steirling don chuid is mó dá shaolré, agus leas á bhaint as babhtálacha tras-airgeadra arna sindeacáitiú do ghrúpa banc idirnáisiúnta. D'éascaigh na hidirbhearta sin athsholáthar a dhéanamh maidir le STG£560 milliún d'fhiachas steirling fadtéarmach a bhí sách daor, a bhain le gnóthas NIE Networks agus le Stáisiún Cumhachta Carrington i Mórcheantar Mhanchain, a raibh rátaí úis aige ó 5.3% go dtí 6.875%. I gcomhthéacs neamhchinniteacht Brexit, is go mór chun tairbhe an Ghrúpa é athmhaoiniú an fhiachais steirling seo, ag rátaí úis i bhfad níos ísle.

Tiomasaíodh fiachas bainc déthaobhach breise, a cuireadh leis na hidirbhearta bannaí poiblí seo, agus chabhraigh sin maidir le héagsúlacht foinsí maoinithe a chinntiú. Mar shampla, i mBealtaine 2018, baineadh clabhsúr airgeadais amach maidir le feirm ghaoithe 89MW Oweninny i dTuaisceart Chontae Mhaigh Eo (ar comhfhiontar é le Bord Na Móna). Tá 29 turbin san fheirm ghaoithe, a sholáthróidh fuinneamh glan do bhreis is 50,000 teach ná a chomhionann, agus is infheistíocht fhoriomlán €160 milliún a bheidh ann. Déanfar an tionscadal a mhaoiniú trí bhithin fiachas fadtéarmach ó chuibhreannas banc, lena n-áirítear Banc Infheistíochta na hEorpa (EIB), a bhfuil 50% den mhaoiniú á chur ar fáil aige, agus Banc MUFG, BNP Paribas agus AIB.

Faoi dheireadh na bliana, bhí an meánráta úis ualaithe ar iasachtaí an Ghrúpa tar éis titim go dtí 3.4% (Nollaig 2017: 3.9%), agus ní raibh ach 29% d'iasachtaí an Ghrúpa in-aisíochta laistigh de 5 bliana, i gcomparáid le breis is 36% ag deireadh 2017, agus níos mó ná 42% ag deireadh 2016. Is cuí é an méadú breise sin ar meánfhad phunann fiachais an Ghrúpa (7.5 bliana anois), i bhfianaise nádúr fadtéarmach shócmhainní an Ghrúpa, agus is bealach é freisin leis an riosca a mhaolú.

AIRGEADRA EACHTRACH AGUS BAINISTÍOCHT RIOSCA AN RÁTA ÚIS

Tá an chuid is mó de ghnóthais an Ghrúpa lonnaithe i bPoblacht na hÉireann agus sa Ríocht Aontaithe. Dá réir sin, is in euro nó steirling go príomha a bhíonn sreafaí airgid oibriúcháin agus infheistíochta ainmnithe. An eisceacht mhór air seo ná ceannacháin ghuail, a ainmnítear i ndollair na Stát Aontaithe de ghnáth. Is é beartas ESB ná aon nochtadh ábhartha d'airgeadra eachtrach a fháil de réir mar a thagann sé chun cinn agus chuige sin, úsáid a bhaint as díorthaigh airgeadra amhail idirbhearta malairte eachtraí réamhcheaptha, ag rátaí iomaíocha ar an margadh. Is bunriachtanach le haghaidh chur i bhfeidhm an bheartais seo é go gcoimeádfadh Ciste an Ghrúpa línte creidmheasa le réimse leathan contrapháirtithe a bhfuil rátáil mhaith chreidmheasa acu.

Is é beartas an Ghrúpa, gnó dá chuid atá ainmnithe in euro a mhaoiniú trí iasachtaí díreacha in euro nó iasachtaí in airgeadraí eachtracha a thiontú go euro trí bhithin ionstraimí díorthacha, mar shampla, babhtálacha tras-airgeadra. Is gnách go mbíonn infheistíochtaí sa Ríocht Aontaithe (NIE Networks san áireamh) maoinithe ag fiachas a eisíodh i steirling nó a malartaíodh go steirling. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, tá tuairim is 65% de bhunfhiachas ESB ainmnithe in euro, agus an fuilleach de 35% i steirling.

Is é an beartas atá ag an nGrúpa maidir le rátaí úis ná an chuid is mó dá fhiachas a choinneáil ag rátaí úis seasta, agus 50% de a choinneáil ar ráta seasta an t-am ar fad. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, socraíodh thart ar 95% d'iasachtaí an Ghrúpa go dtí go mbeidís aibí, nó ar bhonn a bheith boilsciú-nasctha.

AN RIOSCA MAIDIR LE PRAGHSANNA TRÁCHTEARRAÍ

Praghsanna a íocann ESB ar bhreosla agus carbón i dtaca lena ghníomhaíochtaí giniúna leictreachais, léiríonn siad luaineacht uaireanta, ag brath ar dhálaí an mhargaidh. Bíonn neamhchosaint ann mar thoradh air seo ar ghluaiseachtaí i bpraghsanna breosla i dtaca le tuilleamh sa todhchaí, agus bainistíonn ESB an neamhchosaint sin ar bhonn fálú roghnaitheach. Tá conarthaí réamhcheaptha praghsanna tráchtearraí déanta ag ESB maidir le liúntais gháis, ghuail agus astaíochtaí carbóin go ceann trí bliana chun laghdú a dhéanamh ar nochtadh an Ghrúpa ar ghluaiseachtaí i bpraghsanna leictreachais mhórdhíola a eascraíonn as luaineachtaí dá shórt i bpraghsanna tráchtearraí. Cuireann gnóthais soláthair an Ghrúpa in Éirinn agus, de réir a chéile, i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór, fálú nádúrtha ar fáil i ndáil leis seo.

AN RIOSCA CONTRAPHÁIRTÍ

Tá an Grúpa neamhchosanta ar rioscá creidmheasa ó na contrapháirtithe a bhfuil cuntais bainc aige i bpáirt leo agus lena mbíonn sé i mbun gnó ar na margaí airgeadais. Is é beartas an Ghrúpa teorainn a chur leis an neamhchosaint ar chontrapháirtithe, bunaithe ar mheasúnuithe ar an riosca creidmheasa. Tá an neamhchosaint agus na teorainneacha gaolmhara faoi réir athbhreithniú agus monatóireacht leanúnach i ngach aonad gnó, agus faoi réir Choiste Trádála an Ghrúpa, ar bhonn an Ghrúpa uile. Déantar gníomhaíochtaí déileála a rialú trí shainorduithe déileála a bhunú le contrapháirtithe.

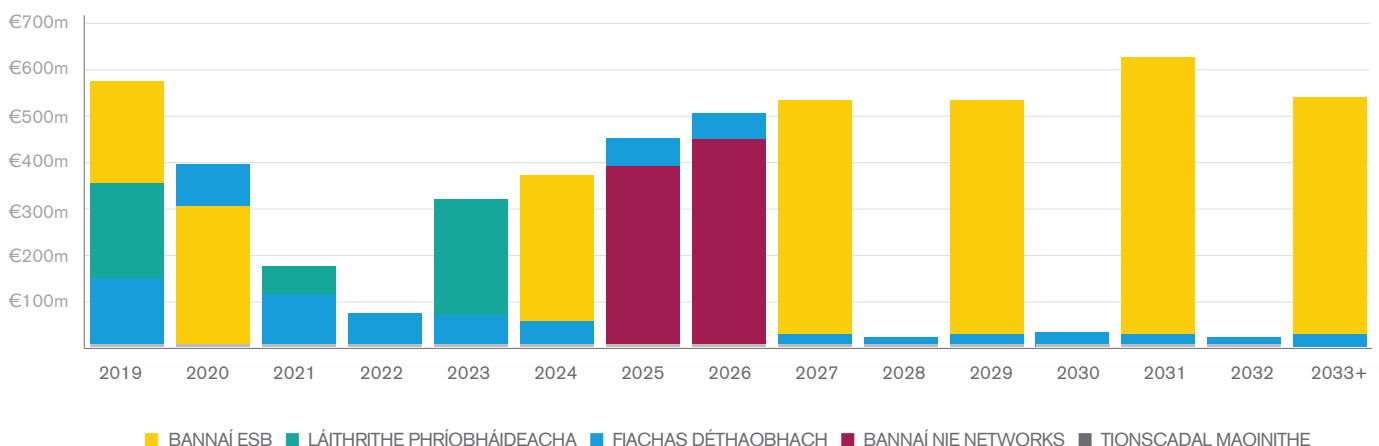
De ghnáth, bíonn dlúthnasc idir teorainneacha creidmheasa contrapháirtí a shocraíonn an GTC agus rátáil chreidmheasa gach

contrapháirtí faoi mar a chinneann na príomhghníomhaireachtaí rátála creidmheasa é, cé gur féidir fachtóirí eile a chur san áireamh freisin, lena gcuimsítear an tslándáil a chuirtear ar fáil agus struchtúr dlíthiúil an idirbhirt. Is é an teorainn a shocraítear do chontrapháirtí an méid nach ceadmhach a shárú i dtaca le suim iomlán an ghlanta, luach na marcála de réir margaidh, agus aon neamhchosaint a d'fhéadfadh a bheith ann sa todhchaí; déantar athbhreithniú ar na staideanna sin ar bhonn rialta. Le linn 2018, rinneadh idirbhearta maidir le sciar níos airde de thrádáil tráchtearraí breosla an Ghrúpa ar mhalartáin margaidh fuinnimh seachas ar bhonn déthaobhach. I gcoitinne, maolaíonn an trádáil ar mhalartáin an riosca contrapháirtí, cé nach gcoisceann sé go hiomlán é, agus freisin, cinntíonn trádáil den chineál sin leachtacht trádála agus trédhearcacht praghsanna.

IONCHAS

Mar gheall ar sheasamh ESB mar an fiontas fuinnimh is mó in Éirinn, a phróifíl ghnó sheasta agus a sheasamh airgeadais daingean, déantar cinnte go bhfuil cumas láidir aige na dúshláin atá romhainn a shárú agus tacú lena uailmhian straitéiseach, mar atá, a bheith i gceannas ar an aistriú go fuinneamh iontaofa, inacmhainne ísealcharbóin ar mhaithe lena chuid custaiméirí.

LÉARÁID 10: PRÓIFÍL AIBÍOCHTA FIACHAIS * ESB AMHAIL AR AN 31 NOLLAIG 2018

* Léiríonn na sreafaí airgid a bhaineann le haisíocaíochtaí láithrithe príobháideacha na socruithe fáilithe atá i bhfeidhm

GINIÚINT AGUS TRÁDÁIL (GT)

Jim Dollard
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
Giniúint agus Trádáil

Cad iad na príomh-éachtaí a baineadh amach in 2018 maidir le GT?

Tacóidh GT le straitéis Todhchaí Níos Gile ESB trí bhithin aistriú chuig flit giniúna ísealcharbóin sna blianta amach romhainn. I rith 2018, lean GT dá chlár tionscadal forbartha a dhíríonn ar fhoinsí fuinnimh in-athnuaite go príomha, a thógáil, d'fhonn dlús carbóin na punainne giniúna a laghdú. Maidir le sócmhainní oibriúcháin, rinneadh dul chun cinn maith i rith 2018 agus 78 MW de shócmhainní in-athnuaite breise curtha leis an bpunann, lena n-áirítear scairshealbhú 12.5% i bhfeirm ghaoithe amach ón gcósta sa Ríocht Aontaithe agus forbairt ar fheirm ghaoithe 34 MW i gCo. Chorcaí i gcomhpháirtíocht le Coillte (ina dhiaidh sin, i mí na Nollag, cheannaigh GT scairshealbhú 50% Choillte).

Tá dul chun cinn ollmhór bainte amach ar fheirm ghaoithe 114 MW Chnocán an Phóna i gCo. Chiarraí a thógáil agus ar an gcéad chéim d'fheirm ghaoithe 89 MW Oweninny i gCo. Mhaigh Eo, (comhfhiontar 50% le Bord na Móna (BnM)). Bhí sábháilteacht agus feidhmíocht oibriúcháin fhoriomlán GT

BRABÚS ÓIBRIÚCHÁIN*
2018 €37 milliún

2017 €121 mhilliún
(€84 milliún)

CAITEACHAS CAIPITIÚIL
2018 €299* milliún

2017 €128 mhilliún
(€171 milliún)

*Roimh mhuiressa as beamúcháin eisceachtúil de €140 milliún (2017: 276 milliún)

sásúil – b'ionann fáil fearais fhoriomlán agus 87%. Forbairt ollmhór a bhí i dtabhairt isteach an margadh nua I-SEM i mí Dheireadh Fómhair - bhí próisis agus córais nua de dhíth lena aghaidh agus b'éacht ollmhór don ghnóthas é a sheachadadh go rathúil in ESB.

C Conas a chabhraíonn an gnóthas le ESB a chuspóirí straitéiseacha agus airgeadais a chur i gcrích?

Ag teacht le Straitéis ESB, tá GT ag aistriú a phunann giniúna go dtí foinsí in-athnuaite. Ag deireadh 2018, foinsí in-athnuaite a bhí i 14% de phunann giniúna ESB. Faoi mbliain, 2030, beidh fás tagtha ar an gcéatadán sin, go dtí 50%.

Tá obair ar bun ag GT chun clár tionscadal a fhorbairt ar feadh réimse teicneolaíochtaí - stóráil cadhnraí, griannfhuinneamh, gaoth ar talamh, gaoth amach ón gcósta, fuinneamh ó dhramhaíl, bithmhais agus stáisiúin ghásadhainte, le seachadadh sna deich mbliana amach romhainn.

Ceann de chuspóirí straitéiseacha ESB, seirbhísí córais a chur ar fáil don mhargadh chun tacú le cobhsaíocht córais. Beidh réitigh chruthaitheacha agus nuálacha de dhíth chun sin a dhéanamh agus tá ról tábhachtach le himirt ag GT lena chinntiú go méadóidh na stáisiúin atá againn cheana féin an leibhéal seirbhísí a chuireann siad ar fáil.

FORLÉARGAS

Déanann an gnóthas GT aschur shócmhainní giniúna leictreachais ESB a fhorbairt, a fheidhmiú agus a thrádáil. Cuimsíonn an phunann 5,564 MW de shócmhainní giniúna ar fud na Breataine Móire (GB) agus I-SEM, agus tá 158 MW sa bhreis á thógáil faoi láthair. Agus é ag díriú go mór ar shábháilteacht, déanann GT luach a sheachadadh mar seo a leanas:

- Táirgí mórthíola agus trádáilte a chur ar fáil chun riachtanais an mhargaidh agus na gcustaiméirí a shásamh;
- Seirbhísí córais a thairiscint chun tacú le heangach láidir leictreachais agus chun comhtháthú fhoinsí fuinnimh in-athnuaite a éascú;
- Oibriúcháin phunann ghiniúna ESB a optamú;
- Sócmhainní fuinnimh nua a sheachadadh chun tacú leis an aistriú go fuinneamh ísealcharbóin; agus
- Gníomhú go dearfach i bpobail sna ceantair ina bhfuil tionscadail tógála agus sócmhainní oibriúcháin.

FEIDHMÍOCHT AIRGEADAIS

Tá brabús oibriúcháin GT roimh mhíreanna eisceachtúla ag €37 milliún laghdaithe faoi €84 milliún i gcomparáid le 2017. Léiríonn sin corrlaigh níos ísle, go príomha, in I-SEM agus sa Bhreatain Mhór, chomh maith le costais reatha stáisiúin

níos ísle. Cé go raibh an fháil fearais fhoriomlán cobhsaí ag 87%, tharla bristeacha suntasacha ag na haonaid i nGob na Muine i rith na bliana. Seachas sin, tugadh olldeisiú fearais chun críche mar a raibh súil leis. Mar gheall ar an laghdú ar an gcorrlach fuinnimh tuartha do na fearais gháis a fheidhmíonn sa mhargadh I-SEM, rinneadh athbheithniú beamúcháin ar shócmhainní giniúna ESB, as a lean muiressa eisceachtúil beamúcháin €122 milliún. I rith na bliana, bheamaigh ESB iasachtaí (€18 milliún) a tugadh do Tilbury Green Power Holdings Limited (fearas dramhaíl-go-fuineamh infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm air atá lonnaithe sa Ríocht Aontaithe) mar gheall, go príomha, ar scaipeadh GB réamh-mheasta níos ísle.

B'ionann an caiteachas caipitiúil de €299 milliún agus ardú €171 milliún ó 2017, mar gheall, go príomha, ar an infheistíocht 12.5% a rinne ESB i dtionscadal Galloper maidir le 353 MW gaoth amach ón gcósta agus ar chaiteachas eile ar fheirm ghaoithe 114 MW Chnocán an Phóna a thógáil.

TIMPEALLAcht OIBRIÚCHÁIN

Díodh go mór in 2018 ar an ullmhúchán do theacht i bhfeidhm I-SEM, margadh nua a sheoladh ar oileán na hÉireann a chuaigh i bhfeidhm an 1 Deireadh Fómhair. Is athruithe bunúsacha ar an margadh iad trádáil sna margai lá roimh ré, ionlae agus cothromúcháin a thabhairt isteach, chomh maith le margadh acmhainne nua agus athruithe ar an margadh seirbhísí córais a thabhairt isteach. Tháinig ardú ar phraghsanna tráchtearraí i mbliana agus bhí praghsanna gáis, guail agus carbóin níos airde go suntasach ná mar a bhí le roinnt blianta anuas. Bhí tréimhse shuntasach sa samhradh ina raibh an ghiniúint cumhachta ón ngaoth íseal agus ina raibh an ghiniúint cumhachta ó ghásadhaint ard. Bhí triomach ann, as a lean lódhachtóirí ísle ó thaobh hidreafluinnimh. Bhí fiúntas le giniúint gualadhainte SEM ar feadh an tsamhraidh, mar gheall, go príomha, ar phraghas ard a bheith ar an ngás. Bhí lódhachtóirí gaoithe níos airde ná 2017 ach d'fhan an scaipeadh splanc ar leibhéal comhchosúil in SEM (c. €10/MWh) cé gur thit sé beagán in GB (£4.5/MWh in aghaidh £5.5/MWh).

DUL CHUN CINN MAIDIR LE CUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA

Rinneadh GT dul chun cinn suntasach ar a chuspóir de phunann fuinnimh ísealcharbóin chothromaithe a fhorbairt in 2018, mar seo a leanas:

Soláthar Sócmhainní

- Tháinig ardú 78MW ar phunann ghiniúna in-athnuaite ESB, nuair a chuaigh feirm ghaoithe Chaisleán an Phúca agus feirm ghaoithe amach ón gcósta Galloper, a bhfuil sciar 12.5% ag ESB inti, ag oibriú ar bhonn tráchtála.

Forbairt Sócmhainní

Bithmhais

- Tógáil an fhearais 40 MW dramhadhmaid in-athnuaite go fuinneamh ag Tilbury (comhfhiontar leis an Green Investment Group agus cuibhreannas EPC), tugtha chun críche agus ag oibriú ar bhonn tráchtála ó mhí Eanáir 2019;
- Leanadh leis an obair forbartha ar roinnt saoráidí féideartha dramhaíl-go-fuinneamh sa Bhreatain Mhór.

Fuineamh Gaoithe ar an Talamh

- Thosaigh an fheirm ghaoithe 34 MW ag Caisleán an Phúca ag oibriú ar bhonn tráchtála.
- Rinneadh dul chun cinn ar thógáil na feirme ghaoithe 114 MW ag Cnocán an Phóna i gCiarraí;
- Leanadh leis an tógáil ar fheirm ghaoithe Oweninny (89 MW), comhfhiontar le BnM, agus aimsíodh airgeadú don tionscadal in 2018;
- Leanadh leis an bhforbairt ar suas le 700 MW de ghiniúint ghaoithe in Albain, i gcomhar le Coriolis agus le REG Holdings, a bhfuil toiliú iomlán faighte ag 100 MW ina leith.

Grianfhuineamh

- Leanúint ar aghaidh ag forbairt tionscadal grianfhuinnimh féideartha i gcomhpháirt le Terrasolar agus trí mheán comhfhiontar le Bord na Móna agus Kingspan (grianfhuineamh maoinithe).

Gaothfhuineamh Ar Muir

- Scairshealbhú 12.5% i bhfeirm ghaoithe 353 MW Galloper amach ón gcósta;
- Measúnú leanúnach ar dheiseanna eile amach ó chósta Phoblacht na hÉireann agus na Breataine Móire;
- Tús curtha le forbairt luathchéime ar thionscadail nua fheirm ghaoithe amach ón gcósta amach ó chósta Phoblacht na hÉireann.

Gás/Eile

- Cadhnraí agus fearais gháis solúbtha féideartha a fhorbairt sa Bhreatain Mhór agus i bPoblacht na hÉireann chun tairiscint a dhéanamh ag ceantanna acmhainneachta T-4 i margai I-SEM agus GB.

INFHEISTÍOCHT I SÓCMHAINNÍ ATÁ ANN CHEANA

- Lean GT d'infheistíochtaí suntasacha a dhéanamh inár bhfearas reatha trí bhithin ollchóiriú ar Aonaid 1 agus 3 Ghob na Muine, Áth Fada, Aonad 2 Carrington agus Ard na Croise.
- Bhí bristeacha fada de dhíth chun fabhtanna a fuarthas in aonaid Ghob na Muine i rith chigireachtaí ollchóirithe a dheisiú. Mar thoradh air sin, bhí fáil níos lú ná mar a rabhtas ag súil leis ar an bpunann foriomlán.

- Lóisteáladh iarratais phleanála ar son Chumhacht Uíbh Fhailí Thiar agus Chumhacht Loch Rí chun sineadh a chur le saol na stáisiún móna sin trí bhithin aistriú go hiomlán go dtí bithmhais ar bhonn céimnithe go dtí 2027.

CUSTAIMÉIRÍ GT

Tá conarthaí éagsúla a thrádáiltear á dtairiscint i gcónaí ag GT do na cuideachtaí soláthair ar fad san I-SEM ar bhonn neamh-idirdhealaitheach trí ardán trádála thar an gcontar a chuir fuinneoga trádála seachtainiúla ar fáil in 2018. Tugann na fuinneoga trádála sin deis do sholáthróirí a neamhchosaintí cumhachta a fháil chun maolú in aghaidh riosca luaineachta sa mhargadh a dhéanamh dá gcustaiméirí. Chomhaontaigh ESB conarthaí margaidh cumhachta réamhcheaptha nua i R4 2017 agus rinne an chéad mhargadh faoi na conarthaí sin don mhargadh nua I-SEM. Le linn 2018, mhéadaigh ESB Trading an méid a fhorghníomhtar sa mhargadh agus cuirfidh sé deiseanna fáilithe leanúnacha ar fáil do sholáthróirí i gcónaí. I rith 2018, chuir GT bailchríoch ar a shocrúithe chun tacú leis an eintreas soláthróra margaidh nua sa Ríocht Aontaithe, ESB Energy, dul isteach go rathúil sa mhargadh.

DAOINE

Tá an líon fostaithe in GT cothrom leis an líon a bhí ann in 2017, eadhon 1,009. Is tosaíocht é go mbeifí in ann feidhmiú leis an líon seo fostaithe, agus ag an am céanna, go mbeifí in ann feidhmíocht shlán éifeachtúil an ghnóthais a chinntiú agus an straitéis a chur chun feidhme.

Tá sláinte, sábháilteacht agus folláine rithbhachtach agus le linn 2018, diríodh clár feabhsaithe na sábháilteachta de chuid GT ar an gclár um sábháilteacht próiseas a dhaingniú níos mó, ar bheim níos mó a chur ar sábháilteacht iompraíochta trí bhithin an chlár Slán Sábháilte agus ar chur chun cinn na sláinte agus na folláine. Tá ár gclár Slán Sábháilte faoi lán seoil anois in ocht suíomh ar feadh an ghnóthais. Tá gach suíomh de chuid GT á chlúdach ag córas bainistíochta sábháilteachta arna iniúchadh go seachtarach agus coimeádadh an creidiúnú ina leith in 2018.

Is gné lárnach d'fheidhmíocht rathúil an ghnóthais GT í rannpháirtíocht na bhfostaithe. I rith 2018, fuair línte gnó agus stáisiún éagsúla an caighdeán cáilíochta creidiúnaithe Scothsheirbhís ó Scothfhostaithe (Poblacht na hÉireann) agus Investors in People (RA). Mar chuid den obair chun éagsúlacht agus uilechuimsitheacht a mhéadú, earcaíodh seisear fostaithe nua in 2018 faoin gclár oiliúna do dhaoine faoi mhíchumas agus seoladh an clár comhghuaillithe BeMe@ESB sa ghnóthas.

INBHUANAITHEACHT

Agus é i mbun a ghnó, is tosaíocht de chuid GT é an tionchar ar an gcomhshaol a íoslaghdú, agus tá sé mar aidhm aige méadú suntasach a dhéanamh ar ghiniúint in-athnuaite agus déine charbóin na giniúna sin a laghdú i gcoitinne. Tá ESB tiomanta aistriú slán agus inacmhainne ó ghual agus móin a úsáid don ghiniúint chumhachta a stiúradh. Tá an t-aschur CO₂ ó stáisiún ghiniúna GT tuairim is 43% níos ísle ná mar a bhí in 2005 (dáta tagartha) agus cuireadh laghdú 32% ar dhéine carbóin na giniúna go dtí 454 kg/KWh.

AG COTHÚ AN BHEALAIGH CHUIG TODHCHAÍ NÍOS FEARR

Galloper

Is feirm ghaoithe 353 MW amach ón gcósta é Galloper atá lonnaithe amach ó chósta theas Shasana. Is suíomh iontach é seo d'fhorbairt ghaoithe amach ón gcósta, mar gheall ar luas na ghaoithe, doimhneacht an uisce agus gaireacht d'áiteanna ina bhfuil éileamh ar leictreachas. Is comhfhiontar é faoi stiúir Innogy SE (25%) agus cuimsíonn sé Siemens Financial Services (25%), Sumitomo (12.5%), ESB (12.5%) agus cuibhreannas arna bhainistiú ag Green Investment Group agus Macquarie Infrastructure agus Real Assets (25%). Chuaigh an tionscadal i mbun oibriúcháin tráchtála i mí Mheán Fómhair 2018.

Cén fáth ar infheistigh ESB in Galloper?

Is é Galloper an chéad infheistíocht mhór ag ESB i nginiúint ghaoithe amach ón gcósta agus tugann ardán cobhsaí do chuideachtaí chun forbairtí comhchosúla a thógáil amach ó chósta Phoblacht na hÉireann agus na Ríochta Aontaithe. Is príomh-chumasóir é Galloper don ESB ina iarrachtaí a phunann sócmhainní giniúna a athchothromú agus a dhéine carbóin a íoslaghdú. Gintear go leor leictreachais ann gach bliain chun cumhacht a sholáthar do thuairim is 380,000 gnáth-theaghlach sa RA.

UASDÁTÚ AR THOSAÍOCHTAÍ 2018 AGUS TOSAÍOCHTAÍ 2019

Tosaíocht 2018	Dul chun cinn 2018	Tosaíocht 2019
OIBRIÚCHÁN		
Leanúint d'ionad oibre sláintiúil, gan ghortuithe a sholáthar Sábháilteacht próiseas a neadú tuilleadh agus leanúint de dhearbhu sábháilteachta a fheabhsú.	■ Criochnaíodh agus cumhdaíodh Céim 2 den Chlár um Shábháilteacht Próiseas. ■ Chuaigh an chéad ghrúpa feidhmithe dár dTionscadal um Athrú Chultúr na Sábháilteachta (Slán agus Sábháilte) i mbun oibre. - Rinneadh Clár Phiolótacha a bhí Saor ó Eachtraí agus Diobháilacha don Chlár um Athrú Chultúr na Sábháilteachta sna stáisiúin chumhachta Áth Fada, Marina agus Cuan Bhaile Átha Cliath.	■ Leanúint d'ionad oibre sláintiúil, gan ghortuithe a sholáthar. ■ Leanúint de dhearbhu sábháilteachta a fheabhsú. ■ Leanúint le grúpaí feidhmiúcháin bhreise inár gclár Slán agus Sábháilte. ■ An clár sábháilteachta próiseas a neadú sa ghnó.
Tógáil Tilbury Green Power agus na punainne tionscadal gaoithe a chur i gcrích go sábháilte.	■ Tugadh tógáil stáisiún Fuinnimh ó Dhramhail Tilbury (40 MW) nach mór chun críche in 2018, agus chuaigh sé i mbun oibriúcháin tráchtála i mí Eanáir 2019, agus chuaigh feirm ghaoithe Chaisleán an Phúca (34 MW) i mbun oibriúcháin tráchtála.	■ Tionscadail Ghaoithe Chnocán an Phóna agus Oweninny a thógáil go sábháilte.
Ardleibhéal feidhmíochta a choinneáil i ndáil le giniúint agus trádáil araon Ullmhú le haghaidh I-SEM.	■ Bhí fáil bhliantúil an fhliú ghiniúna daingean d'ainneoin roinnt bristeacha brúite i R3/R4. ■ Bhí an fheidhmíocht trádála sásúil, d'ainneoin dálaí margaídh deacra. ■ Leanadh leis an ullmhúchán do I-SEM agus chuaigh an margadh nua i bhfeidhm an 1 Deireadh Fómhair.	■ Ardleibhéal feidhmíochta a choinneáil i ndáil le giniúint agus trádáil araon. ■ Oibriochtaí in I-SEM a chomhdhlúthú.
STRAITÉISEACH		
Níos mó tionscadal in-athnuaite, agus ag an am céanna, leanúint d'fhorbairt deiseanna éagsúla i gcomhair fás in-athnuaite teirmeach.	■ Tugadh chun críche 78 MW de thionscadail bhreise um ghiniúint in-athnuaite, agus 158 MW eile á dtógáil.	■ An líon deiseanna um infheistiú i nginiúint isearcharbóin a mhéadú lena n-áirítear sa ghrianfhuinneamh agus i ngaothfhuinneamh amach ón gcósta. ■ Bailchríoch a chur ar phleananna chun Stáisiún Lár na Tíre a aistriú go bithmhais.

ESB NETWORKS

Paddy Hayes
Stiúrthóir Bainistíochta
ESB Networks DAC (Cuideachta
Gníomhaíochta Ainmnithe)

Paul Mulvaney
Stiúrthóir Feidhmiúcháin
Seachadadh do Chustaiméirí
ESB Networks

FORLÉARGAS

Déanann ESB Networks tarchuir agus dáileacháin de bhreis is 180,000 ciliméadar i bPoblacht na hÉireann a thógáil, a bhainistiú agus a chothabháil. Tá teastais ISO 55001 agus OHSAS 18001 araon ag an ngnóthas a chlúdaíonn bainistíocht sócmhainní agus bainistíocht sláinte agus sábháilteacht gairme. Tá tábhacht ag baint leis na teastais seo chun ráthaíocht a thabhairt go bhfuil ESB Networks á reáchtáil go comhsheasmhach de réir tagarmharcanna arda seachtracha. Rinne ESB Networks infheistíocht €590 milliún in atreisiú agus i líonraí nua a thógáil in 2018 agus as sin, caitheadh €67 milliún ar an líonra a bhí ann cheana féin a chothabháil. Ba é 2018 an tríú bliain den tréimhse athbheithniú praghsanna rialála PR4 agus tá dul chun maith á dhéanamh i gcónaí ag ESB Networks ar na cláir cheadaithe um infheistíocht agus cothabháil.

FEIDHMÍOCHT AIRGEADAIS

B'ionann brabús oibriúcháin ESB Networks in 2018 agus €355 milliún, agus is méadú €38 milliún é sin ar 2017 de bharr an ioncaim níos airde a d'eascair as ioncam taraifí rialálte agus méideanna níos airde. Tá ardú €89 mhilliún go dtí €590 mhilliún ar an gcaiteachas caipitiúil i gcomparáid le 2017. Léiríonn an t-ardú sin an t-athrú ar an gcaoi a gcaitear le ranníocaíochtaí soláthair sa chuntasaíocht, go príomha, an caiteachas níos airde ar shócmhainní tarchuir, níos mó athsholáthair sócmhainní ag teacht le clár PR4 agus dul chun cinn suntasach ar an tionscadal méadrú cliste.

TIMPEALLACHT OIBRIÚCHÁIN

Bhí ardú ar an éileamh ar leictreachas sa chéad leath de 2018 mar gheall go raibh an aimsir fuar ag tús na bliana ach bhí sé ar ghnáthleibhéal ón samhradh ar aghaidh. Leanadh leis an ardú ar naisc i dtithe nua, go háirithe i gceantar Bhaile Átha Cliath.

Scéim taraif ar sholáthar leictreachais in-athnuaite an Rialtais a bhí mar bhonn don éileamh ar ghiniúint in-athnuaite, agus rinneadh 336 MW de naisc nua, rud a fhágann go bhfuil os cionn 4 GW de ghineadóirí in-athnuaite nasctha leis na córais tarchuir agus dáileacháin i bPoblacht na hÉireann anois.

Tá Beartas nua um Nasc Seasmhach tugtha isteach ag an Rialtóir agus is é an toradh a bheidh ar chur i bhfeidhm an bheartais nua sin, i gcomhar le EirGrid agus an tionscal, go gcuirfear feabhas ar chumas ESB Networks níos mó foinsi fuinnimh in-athnuaite a nascadh leis an líonra.

Bhí tionchar tromchúiseach ag roinnt stoirmeacha ollmhóra in 2018 - Eleanora (Eanáir), Emma (Márta - sneachta), Hector (Meitheamh), Ali (Meán Fómhair) agus Callum (Deireadh Fómhair) - ar an líonra agus ar ár gcustaiméirí.

C Céard iad príomhghnóthachtáil ESB Networks in 2018?

Leagtar amach thíos príomhghnóthachtálacha in 2018 faoi na ceannteidil seo a leanas:

Níos mó áras cónaithe agus gnóthas a nascadh: Rinne ESB Networks os cionn 26,900 áras cónaithe agus gnóthas nua a nascadh.

Níos mó giniúna in-athnuaite a nascadh: Lean ESB Networks de thacú leis an aistriú chuig todhchaí ísealcharbóin, agus rinne 336 MW de ghiniúint in-athnuaite nua a nascadh, rud a fhágann gur os cionn 4 GW an líon iomlán foinsi fuinnimh in-athnuaite atá suiteáilte ar ár líonra.

Nuálaíocht don todhchaí: Tá ár n-ocht dTreochlár Nuálaíochta taobh thiar de bhealaí níos fearr chun soláthar a dhéanamh dár gcustaiméirí agus áirítear orthu Tionscadal Dhaingean Uí Chúis chun tuisceant níos fearr a fháil ar an tslí a bhféadfaidh pobail agus teicneolaíochtaí atá ag éabhlóidiú idirghníomhú i líonra leictreachais na todhchaí.

An líonra a threisiú: Tugadh tionscadail thábhachtacha chun críche in 2018 chun seasmhacht a fheabhsú, acmhainneacht a mhéadú agus an líonra a neartú, lena n-áirítear stáisiún 38 kV Charraig an Chaisleáin i mBaile Átha Luain agus stáisiún 110 kV i gCoill na Síliní.

Infheistíocht Daonacmhainne: Aithníodh an infheistíocht leanúnach i ndaoine nuair a bronnadh gradam ón gComhghuaillíocht Eorpach do Phrintisigh (Cuideachtaí Móra) ar ESB Networks in 2018 as Sármhaitheas sa Ghairmoideachas agus san Oiliúint.

Ag freagairt d'adhaimsir: Saintréith de 2018 a bhí sna stoirmeacha ollmhóra a d'éiligh freagairtí móra athshlánaithe ó na foime ar fad in ESB Networks. Is mian le ESB Networks buíochas a ghabháil lenár gcustaiméirí as a gcuid foighne agus tacaíochta le linn na n-iarraichtaí athshlánaithe tráth na n-imeachtaí sin.

Méadair Chliste a Thabhairt Isteach: Beidh méadair chliste rithábhachtach ó thaobh custaiméirí a chur i gcróilár todhchaí an fuinnimh inbhuanaithe

agus soláthraíodh an chéad chloch mhíle sa tionscadal Méadrú Cliste, uasghrádú suntasach ar TF, i mí Lúnasa 2018.

C Ceist Conas a chabhraíonn an gnóthas le ESB a chuspóirí straitéiseacha agus airgeadais a chur i gcrích?

In 2018, chuir ESB Networks ardú €0.2bn ar a RAB, trí bhithin dul chun cinn maith ar a chlár tarchuir agus dáileacháin faoin Athbheithniú Praghsanna (PR4).

Agus é ag stiúradh an aistrithe chuig todhchaí ísealcharbóin arna cumhachtú le leictreachas glan slán agus inacmhainne, tá beartaite ag ESB Networks an méid seo a leanas a dhéanamh;

- Méideanna níos mó giniúna in-athnuaite a nascadh;
- An líonra a fhorbairt chun tacú le leictreictreacht iompair agus teasa;
- Nascadh le riachtanais athraitheacha custaiméirí agus freagra a thabhairt orthu freagra a thabhairt orthu;
- Seasmhacht, feidhmíocht agus sábháilteacht an líonra a fheabhsú; agus
- An úsáid a bhaintear as líonraí agus luach ar airgead a uasmhéadú.

BRABÚS OIBRIÚCHÁIN

2018 €355 milliún

2017 €317 mhilliún

€38 mhilliún

CAITEACHAS CAIPITIÚIL

2018 €590* milliún

2017 €501 mhilliún

€89 mhilliún

BONN SÓCMHAINNÍ RIALAITHE (BSR)

2018 €7.9 billiún

2017 €7.7 billiún

€0.2 billiún

*Comhlán ranníocaíochtaí soláthair

An toradh a bhí le teacht Stoirm Ali ach go háirithe, tráth a raibh duilleoga fós ar fhorhóir na gcrann, ná go ndearnadh méid mór damáiste don líonra ag crainn ag titim. B'éigean do chriúna ESB Networks freagra athshlánaithe ollmhór a thabhairt. Is mian le ESB Networks buíochas a ghabháil lenár gcustaiméirí as a gcuid foighne agus tacaíochta le linn na n-iarraichtaí athshlánaithe.

DUL CHUN CINN MAIDIR LE CUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA

Giniúint in-athnuaite a nascadh

Rinne ESB Networks 336 MW de giniúint in-athnuaite a nascadh. As sin, ba ghiniúint ghaoithe a bhí i 328 MW, lena n-áirítear Cnoc an Locha (33.6 MW), An Machaire Mór agus Cluain Tuath (40.8 MW) agus Boolinruda (44.5 MW). Tá atreisiú suntasach ar an líonra tarchuir de dhíth freisin ó naisc in-athnuaite leanúnacha.

Tacú le leictiríú fairsing an iompair agus an teasa

Tá na caighdeáin dhearaidh le haghaidh nasc nua ar Ísealvoltais leasaithe agus méadaithe ag ESB Networks chun cur leis an gcumas tacú le leictiríú an iompair agus an teasa.

Is tionscadal é Méadrú Cliste chun claochlú a chur ar mbonneagar, atá tábhachtach don tír ar fad agus a thacóidh le hiarraichtaí na hÉireann dul i ngleic leis an athrú aeráide agus a spriocanna dicharbónaithe 2030 a bhaint amach. Cuireadh tús in 2017 leis an gcéad chéim den Tionscadal, atá le bheith i bhfeidhm go dtí deireadh 2020. Tá an tionscadal roinnte ina shé chloch mhíle mhóra ó thaobh seachadta agus tugadh an chéad cheann díobh uasghrádú suntasach TF, chun críche i mí Lúnasa 2017. I gCéim 1 suiteálfar 250,000 méadar cliste nua ar fud na tíre faoi dheireadh 2020, agus déanfar uasghrádú ar na chéad mhéadair sa dara leath de 2019. Ach Céim 1 a sheachadadh, tabharfar deis do chuideachtaí soláthair leictreachais taraifi nua Am-Úsáide (ToU) a thairiscint do chustaiméirí ó 2021.

Nascadh le riachtanais athraitheacha custaiméirí agus freagra a thabhairt orthu freagra a thabhairt orthu

Tugadh Stáisiún 38 kV Bhaile Uí Mhatháin chun críche agus fuinnmhíodh é roimh an sprioc-am agus de réir sceidil déine. Thug ESB Networks freagra ar an sceideal sin trí bhithin dearadh modúlach a fhorbairt a lig dóibh an stáisiún a thógáil taobh amuigh den suíomh an t-am céanna a raibh na hoibreacha sibhialta ar siúl ar an suíomh. Seachadadh an stáisiún modúl i ndiaidh modúl nuair a bhí an suíomh réidh le glacadh leo. Thug an cur chuige sin deis an fuinnmhíú a dhéanamh sé mhí roimh an sprioc agus breithneofar é le haghaidh naisc chustaiméirí cuí eile.

Infheistíocht sa líonra chun athléimneacht agus feidhmíocht a threisiú agus a fheabhsú

Ar leibhéal an tarchuir, áirítear príomh-infheistíochtaí in 2018 an tionscadal uasghrádaithe ar an líne Béal Átha Chomhraic-Caisleán an Bharraigh, an t-athchóiriú a thabhairt chun críche ar stáisiún

Laschtrealaimh Gásinslithe Ard na Croise, nasc d'ionad sonraí ag Snugborough a thabhairt chun críche, agus dul chun cinn suntasach ar líne Chois Loinge-Thornberry.

Tugadh roinnt príomhthionscadal chun críche in 2018 chun riosca a íoslaghdú agus chun an líonra dáileacháin a neartú. Áiríodh orthu sin stáisiún 38 kV Charraig an Chaisleáin i mBaile Átha Luain a fhuinnmhíú (agus stáisiún Chartún Chruaich 38 kV a chur as feidhm), stáisiún 38 kV Chill Dara agus stáisiún 110 kV Choill na Silíní. Rinneadh suirbhé agus athbhreithniú suntasach ar na cuailí adhmaid go léir ar an líonra chun tacú le sábháilteacht agus leanúnachas sa soláthar. Saintréith de 2018 a bhí san fhorbairt shuntasach a bhaineann le fás ar an éileamh nua, go háirithe i réigiún Bhaile Átha Cliath.

Nuáil

Mar chuid dá Straitéis Nuálaíochta, tá ESB Networks tiomanta tacú le custaiméirí de réir mar a thagann athrú ar a riachtanais agus ar an tslí a n-úsáideann siad an líonra leictreachais. In 2018, rinneadh nuashonrú ar Chaighdeán Dearaidh Ísealvoltais ESB Networks lena chinntiú go bhféadfaidh an líonra tacú leis na teicneolaíochtaí nua arna nglacadh ag custaiméirí, mar shampla feithiclí agus teaschaidéil leictreacha.

Tá tús curtha leis an triail leictreachais chliste ar Leithinis Dhaingean Uí Chúis. Leis sin, baintear úsáid as teas leictiríche, stóráil cadhnraí, trialacha ar ghrianfhuinneamh fótvoltach agus idir píaraí agus gairis líonra chliste in os cionn 100 suíomh. Diríonn tionscadal Dhaingean Uí Chúis ní hamháin ar nuálaíocht theicniúil ach freisin ar thuiscint a fháil ar an éifeacht ar dhaoine agus ar phobail, ar an idirghníomhú agus ag an bhfreagairt a thugann siad ar dheiseanna chun teicneolaíochtaí a fhorbairt. Fógraíodh cúig ambasadóir don Tionscadal, a roghnaíodh as beagnach 70 iarratasóir ón bpobal níos go ginearálta. Déanann na hambasadóirí idirghníomhú le réimse teicneolaíochtaí inbhuanaithe, lena n-áirítear painéil ghrianfhuinnimh, córais bhainistíochta cadhnraí, teaschaidéil agus luchtairí feithiclí leictreacha. Roinnfidh siad an taithí a fuair siad ar na teicneolaíochtaí le ESB Networks agus leis an bpobal áitiúil le go bhféadfaidh ESB Networks tuiscint a fháil ar an éifeacht ar an bpobal agus ar an tairbhe don líonra, don phobal agus don chustaiméirí aonair.

SÁBHÁILTEACHT

Tá ESB Networks tiomanta do shábháilteacht, sláinte agus folláine a chosaint i gcás fostaithe, conraitheoirí ceadaithe, custaiméirí, baill den phobal agus daoine eile a fhéadfadh a ghníomhaíochtaí dul i gcion orthu. Cuireadh Straitéis Sábháilteachta ESB Networks 2013 - 2018 i bhfeidhm go rathúil trí bhithin thionscadail amháin OneSource (Córas Bainistíochta Doiciméid feabhsaithe), Rannpháirtíocht sa tSábháilteacht agus ár gclár fhairsinge sábháilteachta don phobal. Áirítear i Straitéis Sábháilteachta ESB Networks 2019 - 2023 clár um chultúr na sábháilteachta

ar fud na heagraíochta a bhfuil mar aidhm leis 'áit oibre oscailte agus uilechuimsitheach a chruthú ina mothaíonn daoine go bhfuil luach orthu agus muinín astu agus ina roghnaíonn gach duine freagracht a ghlacadh as a sábháilteacht féin agus as sábháilteacht daoine eile'.

CUSTAIMÉIRÍ ESB NETWORKS

Tá an custaiméir leictreachais ag croílár gach a ndéanann ESB Networks.

Idirghníomhú le Custaiméirí

Is iomaí pointe idirghníomhaithe atá ag custaiméirí le ESB Networks, lena n-áirítear:

■ An tIonad Cúraim do Chustaiméirí: a phléann le 1.6 milliún glao sa bhliain, a fhaigheann rátáil sástachta custaiméirí os cionn 90% ar feadh tháscairí feidhmíochta an tionscail, agus a choimeád Creidiúnú Ionad Cúraim do Chustaiméirí don 11 ú bliain as a chéile.

■ Stoirmeacha: a imríonn an tionchar is mó ar chustaiméirí, agus ar chuir ESB Networks ionaid ghlaonna bhreise i ngníomh lena linn chun an líon glaonna ó chustaiméirí, ar tháinig ardú go 65,000 orthu i rith Stoirm Ali, a bhainistiú go héifeachtach. I rith na stoirmeacha, bhí ardleibhéal airde ar mheáin shóisialta ESB Networks, le 4.4 milliún amharc ar Twitter agus 720,000 cuairt ar Powercheck. Baineadh úsáid as feachtais theilifíse, raidió agus meán freisin chun cumarsáid agus teagmháil a dhéanamh le custaiméirí ar bhealach tráthúil agus réamhghníomhach.

■ Na Meáin Shóisialta: áit a bhfuil lucht leanúna 40,000 ar Twitter agus 27,000 ar Facebook ag ESB Networks anois.

Forbairtí maidir le Custaiméirí

In 2018, lean ESB Networks de sheirbhísí ar líne a fhorbairt chun feabhas a chur ar thaithí an chustaiméara. Cuireadh seirbhís Naisc Nua ar fáil ar bhonn píolótach i gCorcaigh agus san Inbhear Mór, ag féachaint le feabhas a chur ar thaithí aon chustaiméara a bhí ag lorg nasc nua leis an líonra. Tá sé beartaithe é sin a leathnú amach ar feadh an líonra i rith 2019, maille le haip rianaithe ar líne arna dhearadh chun deis a thabhairt do chustaiméirí an dul chun cinn ar a nasc nua a rianú.

Sábháilteacht Phoiblí

Lean ESB Networks lena chuid oibre chun cur leis an bhfeasacht maidir le bheith sábháilte timpeall ar leictreachas. I measc thionscnaimh agus feachtais shábháilteachta in 2018 bhí:

■ Feachtas fógraíochta náisiúnta, 'An bhfuil tú cinnte go bhfuil sé sábháilte?' a bhain feachtas 88% amach i measc an spriocluacht féachana;

■ Oibriú le Irish Farmers Journal chun sraith fiseán ar an téama 'Feim Theaghlach Shábháilte' a fhorbairt i gcomhar. Tá os cionn 1.4 milliún amharc faighte ag na fiseáin go dtí seo;

■ Oibriú le Cónaidhm Thionscal na Foirgníochta (CTF) chun an feachtas 'Cuir glaoch sula dtosaíonn tú ag tochair' a chur chun cinn agus an leabhrán sábháilteachta do 192,000 comhalta CTF agus conraitheoirí ESB Networks a sheoladh.

RANNPHÁIRTÍOCHT LEATHAN

Le linn 2018, rinne ESB Networks teagmháil le páirtithe leasmhara agus le custaiméirí ag imeachtaí ar fud na tíre, lena n-áirítear Seó Fuinnimh an SEAL, the an Comórtas Náisiúnta Treabhdóireachta, Comhdháil Bhliantúil CTF agus Comhdhálacha Ionad Sonraí, agus ag 12 imeacht réigiúnacha le Cumann Chomhlachais Tráchtála na hÉireann. I mí Mheán Fómhair 2018, sheol ESB Networks Straitéis nua um Chaidreamh le Páirtithe Leasmhara chun caidrimh le custaiméirí agus le páirtithe leasmhara a fhás agus a fheabhsú agus ESB Networks ag leanúint d'fhorbairt a dhéanamh ar an líonra agus d'infheistiú ann. Beidh sin tábhachtach in 2019 agus ESB Networks ag déanamh comhairliúcháin leathan mar ionchur riachtanach sa phróiseas don chéad athbhreithniú praghsanna rialála eile (PR5).

DAOINE

Tá an 3,440 fostaí de chuid ESB Networks lámach ó thaobh a straitéis ghnó a chur i bhfeidhm go rathúil agus soláthar maith a dhéanamh do chustaiméirí. I rith 2018, bronnadh gradaim thionscail ar fhostaithe ESB Networks, lena n-áirítear:

- Teicneoir na Bliana ón gCumann Iompair Lastais;
- An gradam Ceannaireacht in Athrú Bonneagair ag an gcomhdháil Oracle Open World: agus
- an Gradam um Athrú Teicneolaíochta ó EPRI PDU as Ceannaireacht sa Chomhtháthú.
- Bhuaigh Clár Printiseachta ESB Networks gradam ón gComhghuaillíocht Eorpach do Phrintisigh (Cuideachtaí Móra) as Sármhaitheas sa Ghairmoideachas agus san Oiliúint in 2018 agus bhuaigh Joseph O'Sullivan comórtas Printiseach na Bliana de chuid ESB (Buanghradam Shane Conlan).

D'éirigh go han-mhaith le feachtas earcaíochta printiseach ESB Networks agus rinne os cionn 5,500 iarrthóir (líon méadaitheach ban ina measc) iarratas ar 72 áit.

Leanadh ar aghaidh ag earcú Teicneoirí Líonra in 2018 agus glacadh isteach 95 fostaí nua i rith na bliana, lena n-áirítear teicneoirí ama n-earcú go seachtrach agus teicneoirí ama gcáiliú trí bhithin chlár Printiseachta ESB Networks.

In 2018, athraíodh struchtúr eagrúcháin ESB Networks chun soláthar níos fearr a dhéanamh do chustaiméirí. Áirítear ar athruithe suntasacha na réimsí ama gcuimsiú ag tionscadail agus foirne soláthair do chustaiméirí a ailiú, béim níos mó ar leictirí agus athruithe chun freagra a thabhairt ar an ardú ionchasach ar ghiniúint nua agus naisc éilimh.

INBHUANAITHEACHT

Tá ESB Networks tiomanta tacú le sprioc Rialtas na hÉireann go dtiocfaidh 40% den idió fuinnimh ó fhoinsi inathnuaite faoi 2020. Nascadh tuairim is 336 MW de ghiniúint in-athnuaite in 2018, rud a fhágann gur os cionn 4 GW a bhí sa mhéid iomlán giniúna in-athnuaite a nascadh leis an líonra. Tá pleananna ar bun chun 550 MW eile de ghiniúint in-athnuaite a nascadh in 2019.

UASDÁTÚ AR THOSAÍOCHTAÍ 2018 AGUS TOSAÍOCHTAÍ 2019

Tosaíocht 2018	Dul chun cinn 2018	Tosaíocht 2019
OIBRIÚCHÁN		
Cinntear leis an aistear sábháilteachta i gcónaí go mbeidh ESB Networks ag cosaint sláinte agus sábháilteachta fostaithe, conraitheoirí agus an phobail.	■ Tugadh Straitéis Sábháilteachta ESB Networks 2013 - 2018 chun críche go rathúil.	■ Áirítear i Straitéis Sábháilteachta ESB Networks 2019 - 2023 clár um chultúr na sábháilteachta ar fud na heagraíochta: Slán agus Sábháilte.
Lean le bheith ag soláthar agus ag monatóiriú feidhmíochta clár caipitil PR4 agus clár oibriúcháin.	■ In 2018, rinneadh athchóiriú ar eagraíocht ESB Networks d'fhonn soláthar agus feidhmíocht a uasmhéadú.	■ Nascadh níos mó giniúna leictreachais iseacharbóin a éascú.
I gcomhréir le conradh PR4, tionscadail chothabhála agus caipiteal tarchuir agus dáileacháin a sholáthar go héifeachtach.	■ Rinne ESB Networks €590 milliún a infheistiú in atreisiú agus líonraí nua a thógáil in 2018. Caitheadh €67 milliún de sin ar an líonra reatha a chothabháil.	■ I gcomhréir le conradh PR4, tionscadail chothabhála agus caipiteal tarchuir agus dáileacháin a sholáthar go héifeachtach chun seasmhacht, feidhmíocht agus sábháilteacht an líonra a atreisiú agus chun an úsáid a bhaintear as na líonraí agus luach a airgead a uasmhéadú.
Treochtaí nua i líonraí leictreachais ar fud na hEorpa a scrúdú i gcónaí agus pleananna straitéiseacha a fhorbairt ar an mbonn sin.	■ Chuaigh ESB Networks isteach sa European Distribution System Operators Association for Smart Grids.	■ Leictirí fairsing iompair agus teasa a éascú, chomh maith le glacadh le Pacáiste an Fhuinnimh Ghlain.
STRAITÉISEACH		
Tús a chur leis an bpróiseas chun pleananna infheistiúcháin 2021 - 2025 (PÁR) a ullmhú chun iad a chur ar aghaidh chuig an CRU, trí bhithin próiseas oscailte agus cuiditheach a léiríonn an méid atá ag teastáil agus de dhíth ó chustaiméirí na hÉireann.	■ Ó dheireadh 2018 ar aghaidh, cuireadh tús le cainteanna le comhlachtaí a dhéanann ionadaíocht ar chustaiméirí, le leasanna na sochaí, le príomhchustaiméirí agus leis an bpobal i gcoitinne lena fháil amach cad é is tábhachtaí do chustaiméirí agus an méid sin a léiriú i bpleananna ESB Networks.	■ Na pleananna infheistiúcháin 2021 - 2025 (PR5) a chur ar aghaidh chuig an CRU, agus mionsonraí a thabhairt ar an gcaiteachas caipitil agus oibriochtúil agus ar na gníomhaíochtaí go léir tríd an tréimhse rithabhachtach seo den aistriú fuinnimh.
Tionscadail atá leagtha amach faoi Straitéis Nuálaíochta ESB Networks a sholáthar.	■ Tá obair déanta ag ESB ar roinnt tionscadal mar chuid Straitéis Nuálaíochta Líonraí. Tá úsáid á baint as Teas Leictirithe, Stóráil Cadhnraí, Grianfhuinneamh PV agus gairis líonra chliste in os cionn 100 suíomh faoi Thionscadal Dhaingean Uí Chúis.	■ Nascadh le riachtanais athraitheacha custaiméirí agus freagra a thabhairt orthu freagra a thabhairt orthu.
Mar chuid den tionscadal Méadrú Cliste, dul chun cinn a dhéanamh ar sholáthar chun conraitheoirí a chur ar obair agus tús a chur le hullmhúcháin inmheánacha chun méadair a úsáid.	■ Rinneadh dul chun cinn suntasach ar an Tionscadal Méadrú Cliste in 2018 agus baineadh amach roinnt príomhspríoc de réir amlinte an tionscadail.	■ An tionscadal Méadrú Cliste a sholáthar ionas go bhféadfaidh custaiméirí a ról a imirt i dtodhchaí an fhuinnimh iseacharbóin.

AG COTHÚ AN BHEALAIGH CHUIG TODHCHAÍ NÍOS FEARR

Is dúshlán ollmhór é dul i ngleic leis an athrú aeráide. Tuigeann ESB Networks go bhfuil ról lárnach aige maidir le todhchaí ina dtiocfaidh giniúint in-athnuaite in áit an charbóin sa leictreachas agus ina dtiocfaidh leictirí in áit an charbóin i gcúrsaí iompair agus teasa. Trí bhithin na Straitéise Nuálaíochta, tá ESB Networks ag déanamh caidrimh trí phríomhchomhpháirtíochtaí le pobail, leis an tionscal agus le gníomhaireachtaí rialtais chun comhfhás a fhorbairt, chun an nuálaíocht is gá ina leith a sholáthar agus chun leas a bhaint as an méid ama fhoghlaim.

Taobh thiar den chur chuige sin tá Tionscadal Dhaingean Uí Chúis, ar eiseamláir é, a bhfuil mar aidhm leis saoránaigh agus pobail an fhuinnimh ghníomhaigh a chumasú agus a spreagadh trí bhithin digitíú agus teicneolaíochtaí cliste a úsáid. Tá úsáid bainte as teas leictirithe, stóráil cadhnraí, grianfhuinneamh fótvoltaice agus trialacha idir píaraí sa tionscadal, agus as gairis líonra chliste in os cionn 100 suíomh ar Leithinis Dhaingean Uí Chúis. Tabharfar deis leis na hiarrachtaí sin an leictirí a éascú agus tabharfar an chumhacht do gach custaiméir a ról a imirt i dtodhchaí an fhuinnimh inbhuanaithe.

NORTHERN IRELAND ELECTRICITY NETWORKS (NIE NETWORKS)

Jerry O'Sullivan
Leas-Phríomhfheidhmeannach

C Céard iad príomhghnóthachtaí NIE Networks in 2018?

Tharla líon ard stoirmeacha in 2018, an ceann ba shuntasai an adhairsir a bhí ann i rith Stoirm Ali i mí Mheán Fómhair nuair a chaill 100,000 custaiméir soláthar. Rinne NIE Networks gach custaiméir a athnascadh go sábháilte laistigh de 3 lá. Chomh maith le leanúint d'infheistiú sa Líonra in 2018, chuir NIE Networks feabhas ar a sheirbhís do chustaiméirí agus laghdaigh an líon nóiméad a chaill custaiméirí nasc leis an Líonra i gcomparáid leis an mbliain roimhe sin. Rinneadh dul chun cinn maith in 2018 maidir le tionscnaimh a chur i bhfeidhm chun coigilteas costais a sholáthar chun freastal ar na liúntais dhúshlánacha ama leagan amach ag Northern Ireland Authority for Utility Regulation (NIAUR) mar chuid den rialú praghsanna reatha a thosaigh an 1 Deireadh Fómhair 2017 (RP6). I mí Mheán Fómhair 2018 d'eisigh NIE Networks banna £350 milliún ar chúpon 2.5% chun a chlár oibre do RP6 a mhaoiniú i bpáirt chomh maith

BRABÚS OIBRIÚCHÁIN

2018 €62 milliún

2017 €35 milliún

€27 mhilliún

CAITEACHAS CAIPITIÚIL

2018 €171* milliún

2017 €143 mhilliún

€28 mhilliún

BONN SÓCMHAINNÍ RIALAITHE (BSR)

2018 £1.5 billiún

2017 £1.5 billiún

lena bhanna £175 milliún a bhí ag dul in éag a aisíoc. Tháinig an banna sin in aibíocht i mí Mheán Fómhair 2018. Chuir NIE Networks oscailt margaidh iomlán ar fáil do gach nasc nua do chustaiméirí an 28 Márta 2018. Nasc NIE Networks 200 MW eile de ghiniúint in-athnuaite leis an líonra in 2018, rud a fhágann gur 1.65 GW an méid iomlán giniúna in-athnuaite atá nasctha.

C Conas a chabhraíonn an gnóthas le ESB a chuspóirí straitéiseacha agus airgeadais a chur i gcrích?

Is é NIE Networks úinéir agus oibrítheoir an líonra dáileacháin leictreachais i dTuaisceart Éireann (NI). Tagann ioncam NIE Networks óna ghnóthais rialáilte go príomha, rud a chuireann go mór le cion ioncaim ESB ó ghnóthais rialáilte. Léiríonn an rátáil creidmheasa atá ag NIE Networks ó Standard and Poor, BBB+, neart airgeadais na cuideachta. Tá ról NIE Networks maidir le héascaíocht a dhéanamh do ghiniúint leictreachais in-athnuaite a nascadh leis an líonra i gcomhréir le todhchaí ísealcharbóin. Fuair NIE Networks maoiniú ó NIAUR in 2018 chun tionscadail nuálaíochta a chur ar bun ar bhonn píolótach. Is é cuspóir na dtionscadal sin roghanna eile seachas an ghnáth-infheistiocht líonra a fhorbairt, roghanna a bheidh éifeachtach ó thaobh an chostais de. D'eisigh NIE Networks Gairm ar Fhianaise in 2018 chun tuiscint a fháil, ó dhearcadh Thuaisceart Éireann de, ar na hathruithe is gá a dhéanamh ar a fheidhmeanna reatha mar Oibrítheoir Líonra Dáileacháin (DNO) chun aistriú go bheith ina Oibrítheoir Córais Dáileacháin (DSO) sa todhchaí. Beidh tuiscint ar an éabhlóid sin mar chuid lámach do phleananna chun córas fuinnimh na todhchaí a dhíchárbónú.

FORLÉARGAS

Tá NIE Networks freagrach as tarchur agus dáileachán leictreachais ó ghineadóirí go dtí gach áras cónaithe, feirm agus gnóthas i dTuaisceart Éireann. Déanann fostaithe NIE Networks an líonra leictreachais a fhorbairt, a thógáil agus a dheisiú agus oibríonn an líonra dáileacháin chun na soilse a choimeád ar siúl do na custaiméirí. Tá NIE Networks freagrach as gníomhaíochtaí méadair chomh maith agus cuireann sé méadair agus faisnéis méadraithe ar fáil do gach soláthraí leictreachais. Forbraíonn agus athchumraíonn NIE Networks an líonra leictreachais chun giniúint foinsí in-athnuaite a nascadh. Mar a éilítear faoi na ceadúnais rialála, is gnó neamhspleách é NIE Networks de chuid ESB, a bhfuil Bord Stiúthóirí, bainisteoirí agus fostaithe dá chuid féin aige.

FEIDHMÍOCHT AIRGEADAIS

€62 milliún a bhí i mbrabús oibríucháin NIE Networks in 2018, is é sin €27 milliún níos airde ná 2017 de bharr ioncam ón Oibleagáid Seirbhíse Poiblí (PSO) agus ioncam ó na Muirir um Úsáid an Chórais (UoS) chomh maith le costais oibríucháin níos ísle de bharr chaipitiú níos airde. €171 milliún a bhí san oll-chaitheas caipitiúil, is é sin €28 milliún níos airde, mar gheall, go príomha, ar an athrú ar an tsli a gcaitear le ranníocaí soláthair ó thaobh na cuntasíochta de. €122 milliún a bhí sa chaiteachas caipitiúil (glan ó ranníocaí soláthair), is é sin €22 milliún níos ísle ná 2017. Bhain caiteachas caipitiúil 2018 le hathchóiriú agus le hathsholáthar ar shócmhainní tarchuir agus dáileacháin a bhí caite, go príomha, chun iontaofacht an tsoláthair a choimeád agus chun sábháilteacht an líonra a chinntiú. Léiríonn an laghdú ar an gcaiteachas (glan ó ranníocaí soláthair) ó 2017 méid níos airde infheistiúcháin in 2017 chun na haschuir a sonraíodh i rialú praghsanna RP5 a sholáthar go rathúil. Tugadh sin chun críche an 30 Meán Fómhair 2017.

TIMPEALLACHT OIBRIÚCHÁIN

In 2018, dhirigh NIE Networks ar a phlean RP6 a chur i bhfeidhm chun freastal ar na liúntais dhúshlánacha ama leagan amach ag a rialtóir. Chomh maith leis sin, tugadh ullmhúchán chun críche sa chéad ráithe de 2018 mar réiteach don mhargadh a oscailt go hiomlán d'iomaiocht i naisc chustaiméirí i dTuaisceart Éireann. D'ainneoin na ndúshlán ar tugadh aghaidh orthu in 2018 (lena n-áirítear an líon ard stoirmeacha a bhí ann), tháinig laghdú ar an líon gearán ó chustaiméirí chuig NIE Networks agus ar an líon iomlán nóiméad cailte ag custaiméirí, bliain ar bhliain. Bhí dhá theagmhas ama cailte ag NIE Networks in 2018.

DUL CHUN CINN MAIDIR LE CUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA

Bhailigh NIE Networks £350 milliún in airgeadas nua chun freastal, i bpáirt, ar a riachtanais maoinithe in RP6. Chuir NIE Networks tús lena chlár oibre faoina phlean infheistiúcháin líonra RP6 agus le soláthar na n-aschur gaolmhar atá de dhíth, chun iontaofacht soláthair a bhaint amach agus chun sábháilteacht an líonra a chinntiú do chustaiméirí. Lean infheistiúchta ar aghaidh le linn 2018 chun nasc na giniúna breise in-athnuaite a éascú agus chun méadair chustaiméirí a athsholáthar. Suiteáladh 42,000 méadar le linn 2018.

CUSTAIMÉIRÍ NIE NETWORKS

D'ainneoin an líon ard imeachtaí drochairsire agus adhairsire in 2018, bhainistigh NIE Networks bristeacha i gcónaí d'fhonn an méid ama a bhíonn custaiméirí gan soláthar

*Comhlán ranníocaíochtaí soláthair

a íoslachdú. Ba é 41 nóiméad meánlíon na nóiméad custaiméara a cailleadh de bharr briseadh seirbhíse planáilte (2017: 62). Ba é 53 nóiméad meánlíon na nóiméad custaiméara a cailleadh de bharr fabhtanna sa líonra dáileacháin (2017: 57).

Dhéileáil Comhairle Tomhaltóirí Thuaisceart Éireann (CCNI) le gearán amháin ar son custaiméirí le linn na bliana (2017: 2). Mar aitheantas ar na hiarachtaí a rinneadh chun an tseirbhís is fearr is féidir a thabhairt dá chustaiméirí, bhuaigh NIE Networks an Gradam Caidreamh le Custaiméirí ag Gradaim na Lárionad Teagmhála 2018 i dTuaisceart Éireann.

DAOINE

Is é an príomhluch atá ina bhonn le hoibríochtaí uile NIE Networks ná sábháilteacht na bhfostaithe, na gconraitheoirí agus an phobail a chinntiú. Is é is aidhm leis sin ná timpeallacht oibre de dhochar nialasach a chur ar fáil, timpeallacht ina ndéantar rioscaí don tsláinte agus don tsábháilteacht a mheasúnú agus a rialú. Bhí 2 theagmhas ama cailte ag NIE Networks i rith na bliana (2017: 1), tiomantas na bhfostaithe do na caighdeáin sábháilteachta is airde a choinneáil a léiriú.

Chuir NIE Networks clár iomarcaíochta i gcrích i rith na bliana, inar fhág 79 bhfostaí faoin gclár in 2018. Tháinig laghdú go dtí 1,206 ar an meánlíon fostaithe i rith na bliana (2017:1,288).

INBHUANAITHEACHT

Le linn na bliana, nascadh 179 bhfeirm ghaoithe mhóra, 24 tionscadal giniúna fuinnimh in-athnuaite ar scála beag, agus cúpla céad tionscadal micrighiniúna leis an líonra, agus b'shin 200 MW de ghiniúint in-athnuaite breise. Faoi dheireadh na bliana, bhí 1.65 MW d'fhoinsí fuinnimh in-athnuaite nasctha.

AG COTHÚ AN BHEALAIGH CHUIG TODHCHÁI NÍOS FEARR

San áireamh le hullmhúcháin NIE Networks le haghaidh todhcháí ísealcharbóin, tá sé ar intinn acu triail a bhaint as teicneolaíochtaí ar féidir leo costais a laghdú do chustaiméirí go fadtéarmach. Cheadaigh NIAUR suas le £6.4 milliún i liúntais in 2018. Aithníodh tionscadail phiolótacha ar feadh chúig réimse: monatóireacht cliste ar shócmhainní, freagairt don éileamh, bainistiú líonra gníomhach ísealvoltais, bainistiú voltais agus seirbhísí stórála fuinnimh a éascú. Cabhróidh na tionscadail seo le nascadh na dteicneolaíochtaí ísealcharbóin leis an líonra agus cabhróidh siad le spás cloiginn an líonra a fhuascailt ar chostas níos ísle ná an gnáth-atreisiú. Direoidh na pleananna le haghaidh núálaíochta ar réitigh chliste atá

UASDÁTÚ AR THOSAÍOCHTAÍ 2018 AGUS TOSAÍOCHTAÍ 2019

Tosaíocht 2018	Dul chun cinn 2018	Tosaíocht 2019
OIBRIÚCHÁN		
Sábháilteacht fostaithe, conraitheoirí agus an phobail i gcoitinne a chinntiú agus timpeallacht oibre a chothú nach ndéanfar aon díobháil inti, le cabhair ó chur i bhfeidhm tionscnamh atá dírithe ar ghorthuithe agus timpistí a chosc.	2 theagmhas ama cailte - An dá chreidiúnú ISO coimeádtá.	Sábháilteacht fostaithe, conraitheoirí agus an phobail i gcoitinne a chinntiú agus timpeallacht oibre a chothú nach ndéanfar aon díobháil inti, le cabhair ó chur i bhfeidhm tionscnamh atá dírithe ar ghorthuithe agus timpistí a chosc.
Ardchaighdeán á soláthar go seasta i ndáil le feidhmíocht líonra agus seirbhísí do chustaiméirí, agus clár infheistíochta RP6 á chur ar fáil, mar aon le leibhéal ard nasc giniúna.	- Ardscór i suirbhé maidir le sásamh custaiméirí tar éis sheoladh an tionscnaimh Think Customer. - Bainistíocht leanúnach ar bhristeacha chun an líon nóiméad cailte ag custaiméirí a íoslachdú. - Dul chun cinn suntasach maidir le 200 MW de ghiniúint in-athnuaite a nascadh.	Ardchaighdeán á soláthar go seasta i ndáil le feidhmíocht líonra agus seirbhísí do chustaiméirí, agus clár infheistíochta RP6 á chur ar fáil, mar aon le leibhéal ard nasc giniúna.
Oscailt margaídh iomlán do naisc a chur ar fáil an 28 Márta 2018.	Oscailt margaídh iomlán curtha ar fáil.	Oibriú go rathúil i margadh nasc iomaíoch.
Clár RP6 a sheachadadh agus ag an am céanna líonra sábháilte agus slán a choinneáil. Caiteachas iomlán a sheachadadh i gcomhréir le liúntais RP6.	Infheistíocht chaipitiúil shubstaintiúil (€171 milliún) i rith 2018 agus caiteachas tabhaithe i gcomhréir le liúntais.	- Leanúint de dhúlús a chur faoi sheachadadh an chlár RP6 agus ag an am céanna líonra sábháilte agus slán a choinneáil. - Leanúint de chaiteachas iomlán a sheachadadh i gcomhréir le liúntais RP6.
STRAITÉISEACH		
Leanúint d'infheistiú sna fostaithe trí bhithin fhorbairt fostaithe éifeachtach agus rannpháirtíocht mhéadaithe fostaithe le béim ar fheabhsú leanúnach a spreagadh.	- Caidreamh le fostaithe trí bhithin fhóiraim éagsúla le linn na bliana. - Cumas ceannaireachta ag gach leibhéal, arna bhfeabhsú ag tionscnaimh éagsúla oiliúna agus forbartha.	Leanúint d'infheistiú sna fostaithe trí bhithin fhorbairt fostaithe éifeachtach agus rannpháirtíocht mhéadaithe fostaithe le béim ar fheabhsú leanúnach a spreagadh.
Leanúint de rannpháirtíocht éifeachtach leis na príomhpháirtithe leasmhara.	Rannpháirtíocht shuntasach le custaiméirí agus le páirtithe leasmhara eile in 2018. Straitéis nua caidrimh ceadaithe agus tús curtha lena chur i bhfeidhm.	Leanúint de rannpháirtíocht éifeachtach leis na príomhpháirtithe leasmhara.
Rochtain a fháil ar mhaoiniú ag an gcostas is fearr chun clár oibre RP6 a mhaoiniú agus chun an banna atá ag dul in éag a athmhaoiniú.	Banna £350 milliún eisithe i mí Mheán Fómhair 2018 ar ráta úis 2.5%.	Leanúint de mhonatóireacht a dhéanamh ar choinníollacha maoinithe an mhargaidh chun measúnú a dhéanamh ar an uainiú is fearr don chéad bhailiú airgid eile.
		- Tuiscint a fháil ar na tionchair agus ar na hathruithe atá de dhith amach anseo i ndomhan décharbónaithe, díláraithe agus digiteach, agus aistriú ó DNO go DSO. - An Líonra a ullmhú don aistriú chuig todhcháí ísealcharbóin.

oiriúnach a chomhtháthú le gnó mar is gnách. Chomh maith leis sin, tá roinnt infheistíochtaí tosaithe i líonra na cumarsáide beartaithe chun na réitigh chliste a chur i bhfeidhm níos leithne i dtéarmaí rialaithe praghsanna amach anseo. I ndiaidh phróiseas Ghaim

ar Fhianaise ama thionscain ag NIE Networks maidir lena éabhlóidiú chuig DSO, tá NIE Networks i mbun caidrimh le páirtithe leasmhara seachtracha chun cabhrú le doiciméad comhairliúcháin a fhorbairt le heisiúint in 2019.

ELECTRIC IRELAND* (CUID DE RÉITIGH CHUSTAIMÉARA)

*Mar chuid den Athbheithniú ar Éifeachtacht na hEagraíochta (OER), rinneadh an tAonad Electric Ireland chomh maith le gnóthais eile a dhéileáil le custaiméirí a aithegáil ina Réitigh Chustaiméara. Baineann na torthaí agus an tráchtairacht thíos le Electric Ireland. Féach ar leathanach 40 le haghaidh tuilleadh mionsonraí faoi OER

Marguerite Sayers
Stíúrthóir Feidhmiúcháin
Réitigh do Chustaiméirí

C Cérbh iad na gnóthachtálacha móra do Electric Ireland in 2018?

I rith 2018, lean Electric Ireland de bheith ag soláthar luacha dá chustaiméirí, d'eispeireas feabhsaithe a thairiscint dá chustaiméirí trí chumas breisithe digiteach agus táirgí nuálacha.

Mar chuid dá thiomantas leanúnach dá chustaiméirí, dhrigh Electric Ireland ar an tionchar a bhíonn ag costais fuinnimh mhéadaitheacha a íoslághdú agus ar an luach fadtéarmach is fearr is féidir a chur ar fáil sa mhargadh do chustaiméirí cónaitheacha. In 2018, lean Electric Ireland den ráta in aghaidh an aonaid ba shaoire sa mhargadh a thairiscint. Ina theannta sin, don dara geimhreadh as a chéile, choimeád Electric Ireland na praghsanna mar a bhí, an tráth a mbíonn na billí is airde ann de ghnáth, agus leis sin bhain custaiméirí an leas ab fhearr ab fhéidir as praghsanna níos ísle ar feadh tréimhse níos faide. Tá beagnach milliún custaiméir ag Electric Ireland a fhaigheann lascaine seasmhach a thugann cúiteamh do chustaiméirí dílse bliain i ndiaidh bliana.

Ag an am céanna, rinne Electric Ireland dul chun cinn ar na táirgí ama dtairiscint aige trí bhithin an tairge 'Teach Níos Cliste' do chustaiméirí cónaitheacha a sheoladh. Baineann Teach Níos

Cliste le smacht, caoithiúlacht agus léargas a thabhairt do chustaiméirí ar a gcuid úsáide fuinnimh, a gcuid gléasanna, téimh agus uisce te. Sheol Electric Ireland taraif lascainithe Uile-Leictreach in 2018. Is do chustaiméirí atá ag bogadh isteach i dtithe uile-leictreacha í an tairiscint seo, a thugann cúiteamh do dhaoine a úsáideann an teicneolaíocht téimh is neamhdhiobhálaí don chomhshaoil. Ina theannta sin, is é Electric Ireland an t-aon soláthróir ar an margadh faoi láthair a chuireann táirge luchtair baile d'Fheithiclí Leictreacha (EV) ar fáil.

In 2018 chruthaigh Electric Ireland a shuíomh i dTuaisceart Éireann agus ghabh sé scair 10% (c.86,000 custaiméir) den mhargadh leictreachais chónaithe. Tháinig ardú suntasach ar an bhfeasacht ar an mbranda i dTuaisceart Éireann freisin i rith na bliana.

Seoladh ár ngnóthas miondiola leictreachais agus gáis, ESB Energy, sa mhargadh cónaithe sa Bhreatain Mhór in 2017 agus tá a acmhainneachtaí á bhforbairt agus fás ag teacht ar an líon custaiméirí i gcónaí. Ach díniú go láidir ar aistear an chustaiméara agus ar thaithí an úsáideora, bhí os cionn 36,000 custaiméir faighte ag ESB Energy faoi dheireadh 2018, custaiméirí débheosla go leor díobh.

C Conas a chabhraíonn an gnóthas le ESB a chuspóirí straitéiseacha agus airgeadais a chur i gcrích?

Tá custaiméirí rannpháirteacha agus nasctha rithábachtach ó thaobh aistriú chuig todhchaí ísealcharbóin. Agus aitheantas á thabhairt don mhéid sin, imríonn Electric Ireland ról criticiúil i ndáil le custaiméirí a chur ag croílár ghníomhaíochtaí ESB. Le tairiscintí nua ó thaobh táirgí agus seirbhísí de, tá Electric Ireland ag glacadh le forbairtí teicneolaíochta chun freagra a thabhairt ar riachtanais athraitheacha na gcustaiméirí, agus trí bhithin sin a dhéanamh, éascaítear do chustaiméirí smacht a bheith acu ar a gcostais fuinnimh agus roghanna ísealcharbóin a dhéanamh. Déanann Electric Ireland a ghnó a éabhlóidiú agus a mhúnlú go seasta chun tairbhe mór don tsochaí a sholáthar.

Fad a chuir sé an luach seasmhach ab fhearr ar fáil do chustaiméirí le blianta beaga anuas, bhain Electric Ireland brabús oibriúcháin amach go leanúnach, agus cabhraíonn sin leis an nGrúpa díbhinn a thabhairt don Stát, a rátáil creidmheasa ghrád infheistíochta a choimeád agus ciste a chur ar fáil le hinfeistiú amach anseo. Baineadh sin amach trí bhithin bainistíocht ghníomhach a dhéanamh ar nochtadh tráchtearraí agus súil a choinneáil ar gach costas soláthair.

FORLÉARGAS

Is é Electric Ireland géag mhiondiola an ESB; soláthraíonn sé seirbhísí leictreachais, gáis agus fuinnimh do chustaiméirí ar fud oileán na hÉireann agus na Ríochta Aontaithe. Tá os cionn 1.3 milliún custaiméir ag Electric Ireland agus sciar 33% den mhargadh leictreachais uile-oileáin. Freastalaíonn sé ar gach cuid den mhargadh, ó árais chónaithe go gnóthais mhóra thionsclaíochta agus tráchtála, i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann. Cuireann Electric Ireland béim láidir ar sheirbhís do chustaiméirí, ar luach a sholáthar do gach custaiméir agus ar rannchuidiú le pobail ar fud na tíre agus aithníonn tomhaltóirí agus gnóthais na hÉireann é mar phríomhbhranda miondiola.

FEIDHMÍOCHT AIRGEADAIS

€1.8 billiún a bhí in ioncam Electric Ireland in 2018, ardú 6% i gcomparáid le 2017. Rátaí aonaid níos airde do leictreachais bhaile agus do chustaiméirí gáis, ama n-eascairt as praghsanna fuinnimh mórdhiola a bhí taobh thiar den ardú ar an ioncam. Bhí laghdú 1% go dtí 33% ar sciar margaidh iomlán Electric Ireland le linn 2018 mar gheall, go príomha, gur cailleadh custaiméirí in eamail an mhargaidh tionsclaíochta agus tráchtála. Thuairiscigh Electric Ireland brabús oibriúcháin de €54 mhilliún, arb ionann é agus corrlach brabúis oibriúcháin 3%. Is ionann sin agus laghdú de €14 milliún ar fheidhmíocht airgeadais in 2017. Praghsanna fuinnimh mórdhiola agus an infheistíocht atá taobh thiar dár margadh isteach i margadh gáis agus leictreachais mhiondiola na Ríochta Aontaithe an bunús don laghdú ar an mbrabús oibriúcháin.

TIMPEALLACHT OIBRIÚCHÁIN

I bPoblacht na hÉireann, oibríonn Electric Ireland i gceann de na margáí is bríomhaire agus is iomaíche san Eoraip, mar a fheictear sa leibhéal ard malartaithe a dhéanann custaiméirí.

Tháinig laghdú beag ar sciar Electric Ireland den mhargadh cónaithe in 2018, ag teacht leis an treocht sna blianta roimhe sin. Tá Electric Ireland dul san iomaíocht trí bhithin dhiriú ar phraghsanna iomaíocha agus tairiscintí nuálacha i gcónaí agus is aige atá an ráta caighdeánach is ísle sa mhargadh ar aonad leictreachais. D'fheach Electric Ireland le custaiméirí a chosaint, a oiread is féidir, ó phraghsanna ardaitheacha breosla i rith 2018 agus is é an t-aon soláthróir é a d'fhógair go raibh sé ag coinneáil praghsanna mar a bhí don dara tréimhse geimhridh as a chéile dá chustaiméirí.

IONCAM

2018 €1.8 billiún

2017 €1.7 billiún

€0.1 billiún

BRABÚS OIBRIÚCHÁIN

2018 €54 mhilliún

2017 €68 mhilliún

(€14 mhilliún)

D'aistrigh gach rannpháirtí sa mhargadh chuig an Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite (I-SEM) freisin in 2018. Chinntigh Electric Ireland go raibh leasanna custaiméirí ag croílár gach comhairliúcháin maidir le dearadh an mhargaidh le go bhféadfadh custaiméirí an tairbhe a bhainfeadh margadh leictreachais na hÉireann as comhtháthú le samhail fuinnimh na hEorpa a fheiceáil.

DUL CHUN CINN MAIDIR LE CUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA

Ghlac Electric Ireland céimeanna suntasacha in 2018 chun a chuspóir straitéiseach a sheachadadh maidir le riachtanais custaiméirí faoi láthair agus sa todhchaí a chur ag croílár a chuid gníomhaíochtaí go léir. Tá Electric Ireland ag leanúint den mheánchostas cónaithe is isle a thabhairt thar thréimhse rollach 3 bliana do chustaiméirí cónaithe. Rinne Electric Ireland dul chun cinn ar an bhforbairt ar a réiteach Teach Níos Cliste, a seoladh in 2018. Leis an táirge sin, tabharfar leibhéal níos airde smachta do chustaiméirí ar a n-úsáid fuinnimh, éascófar do chustaiméirí monatóireacht a dhéanamh ar idliú agus mar sin, cuirfear ar chumas custaiméirí airgead a shábháil.

Chuir Electric Ireland réimse réiteach digiteach ar fáil dár gcustaiméirí ar ghnóthais bheaga agus mheánmhéide ("FBM") iad, rud a chumasaíonn níos mó feidhmiúlachta ar líne, léargais phearsantaithe agus cabhair seirbhíse ar líne.

In 2018, sheol Electric Ireland tairiscint uile-leictreach agus Teach Níos Cliste lena gcúitítear custaiméirí as an teicneolaíocht téimh is éifeachtúlaí agus is neamhdhióbhálaí don chomhshaoil a ghlacadh. Tá teaschaidéil aer-fhoinsithe ag tuairim is 40% d'airis chónaithe nua mar phríomh-fhoinsé fuinnimh agus mar sin cháileoidis don taraif agus don táirge seo.

Rinne Electric Ireland a bhranda a neadú tuilleadh i margadh Thuaisceart Éireann agus cuireadh ar an ngearrliosta é do dhá Ghradam Urraíochta Eorpacha as an bhfeachtas "Game Changers". Dhírigh Game Changers ar pheileadóirí ban a cheiliúradh, ar bhorradh a chur faoi rannpháirtíocht agus ar an bhfeachtas ar mhná sa spórt a mhéadú. I bPoblacht na hÉireann, aithníodh an urraíocht ar Darkness into Light mar an urraíocht ba mhó a raibh tionchar aige ar an Innéacs Náisiúnta Urraíochta (an chéad tagarmharc náisiúnta in Éirinn maidir le héifeachtacht na hurraíochta). Buaicphointe eile in 2018 a bhí in urraíocht Electric Ireland ar Chraobh Mionúr an

UASDÁTÚ AR THOSAÍOCHTAÍ 2018 AGUS TOSAÍOCHTAÍ 2019

Tosaíocht 2018	Dul chun cinn 2018	Tosaíocht 2019
OIBRIÚCHÁN		
Soláthar fheabhsúcháin bhreise ar na tairseacha ar líne, ag cur le haistear na gcustaiméirí agus ag cumasú custaiméirí Electric Ireland a thuilleadh.	- Le Léargais Chustaiméara do chustaiméirí FBM, tugtar léargais phearsantaithe agus moltaí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh do chustaiméirí gnó chun deis a thabhairt dóibh a n-úsáid fuinnimh a bhainistiú agus a laghdú, seans. - Bainistiú costais lena dtugtar deis an gealltanais a sholáthar maidir leis an luach fadtéarmach is fearr sa mhargadh a thabhairt do chustaiméirí fuinnimh chónaithe. - An t-aon soláthraí sa mhargadh chun fógra a thabhairt go gcoinneofaí praghsanna mar a bhí do chustaiméirí cónaithe an dara geimhreadh as a chéile.	- Aistear custaiméara den chéad scoth a sholáthar, ach feabhas a chur ar phearsantú, ar fheidhmiúlacht ar líne, ar acmhainneacht agus ar léargais, trí bhithin infheistiú go leanúnach inár dtairseacha ar líne. - Bainistiú láidir agus stóinseach ar an mbonn costais chun deis a thabhairt do Electric Ireland na gealltanais praghaísa a chomhlíonadh ar feadh an raoin táirgí agus seirbhísi.
Soláthar fheabhsúcháin ar an bhfeidhmíocht thar an mbonn costais chun a chinntiú go soláthrófar tiomantais margaidh Electric Ireland maidir le praghsanna.	- Raon táirgí agus pleananna íoctha ar bun chun mar aon le hidirghníomhú réamhghníomhach le custaiméirí. - Níos lú ná 20 custaiméir in aghaidh an 10,000 dicheangailte. - An tairiscint Teach Níos Cliste seolta in 2018 ag tabhairt deis do chustaiméirí smacht a choimeád ar a gcuid gléasanna, téimh agus uisce té óna bhfón cliste nó óna dtáibléad.	- Soláthar straitéis bainistíochta creidmheasa i gcónaí a bheidh dírithe ar chustaiméirí ach éifeachtach agus a chinnteoidh go gcosnófar custaiméirí soghonta. - Raon táirgí agus seirbhísi nuálacha a sholáthar do chustaiméirí, ag tógáil ar an tairiscint Teach Níos Cliste.
STRAITÉISEACH		
Béim leantach ar áisiúlacht, cumasú agus modhanna rialaithe do chustaiméirí mar thoradh ar fhorbairt leanúnach na hacmhainne seirbhíse digiti i ngach réimse den eispéireas custaiméara.	- Forbairtí suntasacha chun acmhainneacht dhigiteach mhéadaithe a sholáthar do chustaiméirí, lena n-áirítear seoladh na huirilise Premium Insights do chustaiméirí FBM agus an láithreán gréasáin Seiceáil Praghsanna do chustaiméirí cónaithe. - Is é Electric Ireland an t-aon soláthraí in Éirinn a thairgeann clárú ar líne do chustaiméirí FBM.	Tá sé rithabhachtach do Electric Ireland feabhas a chur ar thaithí ár gcustaiméirí i ngach cuid den mhargadh. Cuid lárnach de sin is ea infheistiocht agus forbairt ar ár n-acmhainneacht dhigiteach.
Béim a chur i gcónaí ar spriocanna méadaithe éifeachtúlachta a sholáthar. Tosóidh Electric Ireland ag tairiscint taraifí sainiúla leictirithe in 2018.	- Tá Electric Ireland ar an mbealach lena spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh a bhaint amach. - Seoladh an Taraif Uile-Leictreach agus Teach Níos Cliste in 2018. - Tairiscint um ghrianfhuinneamh fótavoltaic agus luchtairé feithiclí leictreacha curtha ar fáil do chustaiméirí.	Beidh Electric Ireland ina threoraí chuig todhchaí níos gile trí bhithin dhírú ar na spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh ar fad a sholáthar, chomh maith le táirgí agus seirbhísi nua a thairiscint do chustaiméirí chun iompraíocht níos éifeachtúla ó thaobh an fuinnimh de a spreagadh.
A chinntiú go n-oibreoidh agus go ndéanfaidh Electric Ireland trádáil go rathúil faoi na socrúithe nua don mhargadh leictreachais mhórdhíola.	- Cinntíodh go raibh leasanna custaiméirí chun tosaigh i sna comhairliúcháin dearaidh margaidh ar fad don mhargadh nua I-SEM. - Oibriú go rathúil sa mhargadh nua I-SEM bainte amach in 2018 don Dul i bhFeidhm i nDeireadh Fómhair.	Oibriú go rathúil sa mhargadh nua I-SEM i gcónaí chun foinsé iomaíoch leictreachais a aimsiú do chustaiméirí.
Forbróidh Electric an branda i gcónaí agus méadóidh sé an scair den mhargadh i TE agus sa Bhreatain Mhór.	- Baineadh amach fás suntasach ar sciar an mhargaidh i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór. - Curtha ar an ngearrliosta do dhá ghradam urraíochta Eorpacha as Urraíochtaí i dTuaisceart Éireann.	Forbróidh Electric an branda i gcónaí agus méadóidh sé an scair den mhargadh i bPoblacht na hÉireann agus sa Bhreatain Mhór trí bhithin ESB Energy.

CLG dar teideal "This is Major". Ardaíodh feachtas ar an gcraobh mionúr ar chainéil dhigiteacha agus ar chainéil thraidisiúnta na meán trí bhithin an tionscnaimh Imreoir na Seachtaine agus Gradaim na Sárimreoirí.

AG COTHÚ AN BHEALAIGH CHUIG TODHCHAÍ NÍOS FEARR

Tá Electric Ireland ag cúiteamh custaiméirí a dhéanann beart chun éifeachtúlacht fuinnimh a mbailte a fheabhsú tríd an Scéim Dreasachtaí um Éifeachtúlacht Fuinnimh, lena dtugtar lascainí do chustaiméirí ar a mbilli. Bhí Electric Ireland ar an gcéad chuideachta a thug isteach Rialuithe Cliste Téimh, mar chuid de phleananna praghsanna chun cabhrú le custaiméirí a riachtanais fuinnimh a bhainistiú. Cuireann Electric Ireland coigiltis fuinnimh ar fáil mar chuid den chlár Náisiúnta Oibleagáidí Éifeachtúlachta Fuinnimh. In 2018, thug Electric Ireland cúnamh d'údarais áitiúla agus cumainn tithíochta ar fud na tíre chun éifeachtúlacht fuinnimh tithíochta sóisialta a fheabhsú trí réimse beart éagsúil lena n-áirítear insliú áilleir agus ballaí, feabhsúcháin ar an gcóras téimh agus uasghrádaithe rialaithe téimh.

CUSTAIMÉIRÍ ELECTRIC IRELAND

Tugann Electric Ireland tús áite don chustaiméirí i gcónaí. chomh maith le táirgí úra nuálacha a lainseáil, tá Electric Ireland fós i mbun athruithe a chur i bhfeidhm i dtaca le seirbhísí do chustaiméirí, chun an t-eispeireas iontach do chustaiméirí a fheabhsú agus a shimpliú.

Ag diriú i gcónaí ar thairiscint ar ardchaighdeán seirbhíse do chustaiméirí, choinnigh Electric Ireland an t-ardleibhéal sástachta do chustaiméirí. I dTuarascáil Innéacs ar Eispéireas an Chustaiméara 2017, tuarascáil a rangaíonn na príomhbhrandaí ar fad in Éirinn bunaithe ar eispéireas an chustaiméara, bhog Electric Ireland suas 41 áit sa rangú foriomlán i mbliana, agus tá sé rangaithe anois ag uimh. 32 sa 100 is airde. Ina theannta sin, fuair sé an líon ab airde vótaí do Sheaimpin na gCustaiméirí sa Rannóg Fóntais i nGradaim Sámhaitheasa CX 2018. Cén? Rangaíodh Magazine Electric Ireland ina chomhbuaiteoir mar an Soláthróir Leictreachais Is Fearr maidir le Sástacht Custaiméara i dTuaisceart Éireann in 2018.

Ag tógáil ar na héachtaí sin, agus é ag diriú fós ar chumasú custaiméirí agus ar fhéinseirbhís a éascú dóibh, rinne Electric Ireland níos mó forbartha ar a chumas seirbhíse digiti le linn 2018, agus ba é an toradh air seo ná gur seoladh:

- an Réiteach do chustaiméirí Teach Níos Cliste a thugann smacht ar a ngléasanna, teas agus uisce te do chustaiméirí óna bhfón cliste nó óna dtáibléad.
- Láithreán gréasáin Seiceáil Praghsanna Electric Ireland a thug deis do chustaiméirí agus do chustaiméirí féideartha luach fadtéarmach thairiscint Electric Ireland a chur i gcomparáid le tairiscintí na soláthróirí fuinnimh níos mó i margadh Phoblacht na hÉireann.
- Premium Insights, uirlis ar líne chun léargais phearsantaithe agus moltaí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh a thabhairt do chustaiméirí gnó chun deis a thabhairt dóibh a n-úsáid fuinnimh a bhainistiú agus a laghdú, seans.
- Comhrá ar líne do chustaiméirí gnó laistigh dár dtairseach ghnó ar líne.
- Clárú ar líne le Electric Ireland do chustaiméirí FBM. Is é Electric Ireland an t-aon soláthróir leictreachais a thairgeann an tseirbhís seo do chustaiméirí.

DAOINE

Tá cumas, saineolas agus feidhmíocht na bhfostaithe rithábachtach chun tosaíochtaí straitéiseacha agus oibriúcháin Electric Ireland a chur ar fáil go rathúil, i gcomhréir lenár gcuspóirí Todhchaí Níos Gile.

- In 2018, d'earcaigh Electric Ireland fostaithe nua ó dhisciplíní éagsúla, agus ceangal go leor díobh lenár straitéis thábhachtach fáis i dTuaisceart Éireann agus sa Ríocht Aontaithe. Áiríodh ar a gcuid scileanna agus saineolais anailísíocht dhigiteach, margaíocht agus díolachán agus méadrú agus seirbhísí tionscail.
- Ach diriú go láidir i gcónaí ar fhorbairt fostaithe, ar bhainistiú feidhmíochta agus ar earcaíocht saindirthe thar réimse disciplíní, cinnteofar go leanfaidh Electric Ireland de thairiscintí iomaíocha, ardchaighdeán seirbhíse do chustaiméirí agus táirgí nua nuálacha a chur ar fáil chun freastal ar riachtanais mhéadaitheacha custaiméirí.

INBHUANAITHEACHT

Bíonn Electric Ireland aireach dá ghnó a fheidhmiú ar bhealach inbhuanaithe agus freagrach ó thaobh an chomhshaoil de agus tá creidiúnú ISO 14001 aige. Bíonn Electric Ireland ag obair go gníomhach chun cabhrú le custaiméirí inbhuanaitheacht a mbailte agus a ngnóthais a fheabhsú trí úsáid éifeachtach an fhuinnimh a chuirtear ar fáil dóibh.

TIONSCADAIL INNEALTÓIREACHTA AGUS MÓRTHIONSCADAIL

Nicholas Tarrant
**Stiúrthóir Feidhmiúcháin,
Innealtóireacht agus
Mórtionscadail (E&MP)**

C Céard iad príomhghnóthachtála in 2018 do E&MP?

Bunaíodh Innealtóireacht agus Mórtionscadail (E&MP) in 2018 i ndiaidh atheagrú inmheánach chun tacú go héifeachtach le Straitéis Todhchaí Níos Gile ESB a sholáthar. An cuspóir atá leis ná na réitigh innealtóireachta agus mórtionscadail atá de dhíth ó ESB agus óna chustaiméirí a sholáthar chun an t-aistriú chuig fuinneamh iontaofa, inacmhainne agus ísealcharbóin a stiúradh. Bunaíodh E&MP chun soláthar mhórtionscadail de réir dhea-chleachtas agus go seasmhach a chinntiú ar feadh ESB agus chun lárionad innealtóireachta a chur ar fáil chun cuspóir straitéiseach ESB ó thaobh Todhchaí Níos Gile a bhrú chun cinn, d'fhonn táirgeadh, nascadh agus soláthar leictreachais ísealcharbóin a chumasú.

Ag obair le Giniúint agus Trádáil, tá tabhairt chun críche soláthar na feirme gaoithe 114 MW ag Cnocán an Phóna agus freagrachtaí tógála ESB maidir le soláthar na feirme gaoithe 89 MW ag Oweninny, comhfhiontar le Bord na Móna, á n-aistriú chuig E&MP.

Ag obair le ESB Networks, tá E&MP freagrach as roinnt mórtionscadail anois, lena n-áirítear soláthar tógála thionscadal an idimnascaire Thuaidh Theas. Déanfar uasmhéadú ar soláthar chlár oibre foriomlán ESB Networks trí bhithin mórtionscadail á soláthar ag E&MP agus clár oibre eile á soláthar ag Seachadadh do Chustaiméirí ESB Networks.

Faoi Réadmhaoin an Ghrúpa agus Slándáil, rinneadh dul chun cinn maith ar an athfhorbairt ar cheannoifig ESB, Tionscadal Fitzwilliam, i rith na bliana.

Sholáthair ESB International raon réiteach innealtóireachta, oibríochtaí agus cothabhála i gcónaí, chomh maith le seirbhísí comhairleachta, do raon cliant náisiúnta agus idirnáisiúnta.

C Conas a chabhraíonn an gnóthas le ESB a chuspóirí straitéiseacha agus airgeadais a chur i gcrích?

Cuirtear beocht sa Straitéis Todhchaí Níos Gile le soláthar mórtionscadail agus le hinnealtóireacht ach réitigh innealtóireachta agus mórtionscadail a sholáthar a chumasáinn leictreachas ísealcharbóin a tháirgeadh, a nascadh agus a sheachadadh.

Cibé an iad feirmeacha gaoithe nua, tionscadail tarchuir nó dáileacháin leictreachais, nó teicneolaíochtaí amhail bithmhais, stóráil cadhnraí nó giniúint cumhachta sholúbtha, is riachtanas lánach do ESB é cumas innealtóireachta tráchtála. Tacaíonn an cumas sin le cothabháil leanúnach an bhonneagair reatha freisin, agus cinntiú go bhfeidhmíonn na sócmhainní lionra agus giniúna sin go héifeachtúil le linn a saoil, chun freastal ar riachtanais an chustaiméara agus an mhargaidh.

Is éard is aidhm le cur chuige láraithe ar sholáthar mórtionscadail ná tionscadail a sholáthar ar bhealach éifeachtúil, rud a thacaíonn le cuspóirí airgeadais ESB. Tá an cur chuige sin bunaithe ar chumas thionscadail agus chonarthaí a bhainistiú de réir dea-chleachtas, cumas is féidir a fheidhmiú ar feadh an Ghrúpa fad a gcloítear le riachtanais rialála.

FORLÉARGAS

Cuireann an gnó E&MP lárionad innealtóireachta ar fáil don ESB, soláthraíonn mórtionscadail do Ghiniúint agus Trádáil agus do ESB Networks, tá sé freagrach as punann Réadmhaoin Grúpa agus Slándála ESB agus cuireann seirbhísí innealtóireachta agus eile ar fáil do chliaint seachtracha trí bhithin ESB International. Tá os cionn 800 duine sa ghnó a oibríonn i gcomhar le réimsí gnó eile in ESB agus a sholáthraíonn seirbhísí innealtóireachta chuig cliaint sheachtracha sa bhaile agus go hidirnáisiúnta.

LÁRIONAD INNEALTÓIREACHTA

Áirítear sa Lárionad Innealtóireachta innealtóireacht shibhialta agus chomhshaoil, lionraí agus giniúna, agus seirbhísí bainistíochta sócmhainní. Tá baint ag na feidhmeanna innealtóireachta sin le tionscadail forbartha ó choincheap go tógáil agus coimisiúnú. Tacaíonn siad freisin le hoibriú agus cothabháil shócmhainní reatha i nGiniúint agus i dTrádáil agus in ESB Networks, agus oibríonn siad le Réadmhaoin agus Slándáil an Ghrúpa agus le ESB International.

SOLÁTHAR MÓRTHIONSCADAIL

Tá réimsí feidhmiúlachta éagsúla laistigh de E&MP atá freagrach as tionscadail ghiniúna agus tionscadail lionraí. Oibríonn siad leis na gnóthais faoi seach agus tá cumas feabhsaithe á thógáil acu lena chinntiú go soláthraítear na tionscadail sin agus go mbaineann ESB amach na spriocanna atá leagtha amach sa Straitéis Todhchaí Níos Gile.

RÉADMHAOIN AGUS SLÁNDÁIL AN GHRÚPA

Déanann Réadmhaoin agus Slándáil an Ghrúpa (GP&S) punann réadmhaoin ESB a bhainistiú.

An tionscadal suaitheanta do GP&S ná an fhorbairt ar cheannoifig ESB ar Shráid Mhic Liam, Baile Átha Cliath 2.

Chuir ESB tús leis an athfhorbairt ar láithreán Shráid Mhic Liam i mBaile Átha Cliath 2 i Meitheamh 2017 agus rinneadh dul chun maith ar an obair i rith 2018. San fhorbairt nua 45,000 méadar cearmaithe seo, soláthrófar foirgneamh a bheidh beagnach neodrach ó thaobh fuinnimh, ceann de na forbairtí oifige tráchtála is éifeachtúlaí agus is inbhuanaithe i gcathair Bhaile Átha Cliath, fad a léireofar meas tuisceanach agus a gcuirfead feabhas ar an sráid-dreach Seoirseach. San áireamh sa tionscadal tá scartáil na bhfoirgneamh atá ann, roinnt déanmhas Seoirseach a choinneáil agus a athchóiriú agus bloc oifige seacht n-úrlár nua a thógáil.

ESB INTERNATIONAL

Tá ESB International, soláthraí domhanda sheirbhísí comhairleachta innealtóireachta, ag obair sa Mheánoirthear, san Afraic agus sa Chianoirtheall faoi láthair. Tá sé ag obair ar fud na hEorpa i gcónaí freisin, lena n-áirítear in Éirinn agus sa Ríocht Aontaithe. I rith 2018, bhuaigh ESB International conradh chun saineolais oibríocháin agus cothabhála a sholáthar don EDC sna hOileáin Philipíneacha dá bhflit giniúna cumhachta geoteirmí. Tá sé ag obair le cliaint idirnáisiúnta reatha i gcónaí chomh maith. Tá ceangal láidir ag seirbhísí ESB International le cumais innealtóireachta, bainistíochta agus soláthar tionscadal ESB agus dá bhar sin tá sé in ann na cumais sin a thabhairt chuig cliaint idirnáisiúnta.

SEIRBHÍSÍ FIONTAIR

Geraldine Heavey
**Stiúrthóir Feidhmiúcháin,
Fiontar Seirbhísí**

C Céard iad príomhghnóthachtála Sheirbhísí Fiontair in 2018?

Bunaíodh Seirbhísí Fiontair in 2018 i ndiaidh atheagrú inmheánach d'fhonn tacú le Straitéis Todhchaí Níos Gile ESB a sholáthar. Mar sholáthróir raon leathan príomhphróiseas gnó agus seirbhísí ar feadh Ghrúpa ESB, áiríodh ar ghnóthachtálacha Sheirbhísí Fiontair in 2018:

- A chinntiú gur comhlíonadh riachtanais Ghrúpa ESB i ndáil le croisheirbhísí fiontair.
- Treo TF Ghrúpa ESB a stiúradh, fáil ar chóras TF den scoth a chinntiú, lena n-áirítear rioscaí cibearslándála a bhainistiú.
- Cláir agus tionscadail TF a bhainistiú go rathúil ar feadh ghrúpa ESB; agus
- Oibriochtaí airgeadais agus daoine a bhainistiú do Ghrúpa ESB.

C Conas a chabhraíonn Seirbhísí Fiontair le ESB a chuspóirí straitéiseacha agus airgeadais a chur i gcrích?

Is é cuspóir Sheirbhísí Fiontair Straitéis Todhchaí Níos Gile ESB a chumasú trí bhithin chomhairle a chur agus stiúradh agus soláthar a dhéanamh ina phríomhréimsí saineolais. Is iad tosaíochtaí straitéiseacha Sheirbhísí Fiontair:

- Próisís ghnó straitéiseacha agus comhairleachta agus seirbhísí TF a sholáthar go héifeachtach agus go héifeachtúil d'fhonn soláthar straitéise a chumasú agus d'fhonn tacú le cuspóirí airgeadais ESB ar feadh Ghrúpa ESB.
- Soláthar cúrsaí digiteacha agus anailísíochta a luasghéarú ar feadh Ghrúpa ESB mar chumasóir chlaonlú agus feidhmíocht gnó.
- Feabhsú feidhmíochta agus sámhaitheas oibriúcháin/feidhmíochta ar feadh gach cuid de Sheirbhísí Fiontair a bhrú chun cinn; agus

- Foireann rannpháirteach, shábháilte agus chomhoibrioch a thógáil i gcónaí san Aonad Gnó de chuid Sheirbhísí Fiontair.

Tá cumas, saineolas agus feidhmíocht na bhfostaithe rithábachtach chun tosaíochtaí straitéiseacha agus oibriúcháin Sheirbhísí Fiontair a chur ar fáil go rathúil. Ag oibriú i gcomhar agus i gcomhpháirtíocht leis an gcuid eile de Ghrúpa ESB, tá ról riachtanach le himirt ag Seirbhísí Fiontair i soláthar Straitéis Todhchaí Níos Gile ESB trí bhithin díriú i gcónaí ar shámhaitheas oibriúcháin/feidhmíochta, lena n-áirítear ceannaireacht costais, feabhsú próiseas ach leas a bhaint as cumais láraithe agus ceannaireacht teicneolaíochta.

FORLÉARGAS

Mar sholáthar seirbhísí inmheánacha ESB, déanann Seirbhísí Fiontair Straitéis Todhchaí Níos Gile ESB a chumasú trí bhithin stiúradh, comhairle a chur agus a phríomhréimsí saineolais a sholáthar. Tá Seirbhísí Fiontair:

- Ar an gcomhairleoir straitéiseach do Ghrúpa ESB i ndáil le réimsí ama gucuisiú ag Seirbhísí Fiontair.
- Freagrach as seirbhísí agus próisis ghnó chriticiúla a sholáthar don chuid eile de Ghrúpa ESB trína dhá ghéag soláthair, Oibriochtaí Gnó agus Soláthar TF; agus
- Freagrach as claochlú digiteach Ghrúpa ESB a stiúradh, chomh maith le feabhsúchán próiseas a stiúradh ar feadh ESB.

TUGTAR LÉARGAS AR FHEIDHMÍOCHTAÍ SHEIRBHÍSÍ FIONTAIR THÍOS:

Dlí An ról atá ag Dlí ná saineolas agus seirbhísí dlí thar raon leathan réimsí cleachtais agus comhairle a thabhairt maidir le rioscaí dlí ar feadh Ghrúpa ESB, fad a chloítear le riachtanais rialála.

Soláthar An ról atá ag Soláthar ná gníomhaíocht soláthair a bhainistiú ar feadh Ghrúpa ESB fad a chloítear le riachtanais rialála. Áirítear leis sin straitéis, beartais agus nósanna imeachta soláthair a fhorbairt, pleanáil soláthair straitéiseach agus seirbhísí tairisceana.

Pinsin agus Árachas An ról atá ag Pinsin agus Árachas ná na gníomhaíochtaí pinsin agus árachais go léir ar feadh Ghrúpa ESB

a bhainistiú. Áirítear leis sin straitéisí a fhorbairt, sainchomhairle a sholáthar agus bainistiú riosca. Déanann sé seirbhísí árachais foirne agus an Ciste Coigiltis Mhihochaine a bhainistiú freisin.

Feabhsúchán Próiseas An ról atá ag Feabhsúchán Próiseas ná tionscadail feabhsúcháin próiseas a sholáthar agus cultúr d'fheabhsúcháin leanúnach a bhrú chun cinn ar feadh Ghrúpa ESB.

CIO An ról atá ag CIO ná réitigh teicneolaíochta ar chaighdeán domhanda a chumasaíonn fás agus éifeachtúlachtaí gnó a mhúnlú agus cibearslándáil a mhaoirsiú. Áirítear leis sin claochlú Ghrúpa ESB maidir le TF, cúrsaí Digiteacha agus Anailísíocht a stiúradh.

Soláthar TF An ról atá ag Soláthar TF ná tionscadail, táirgí agus seirbhísí TF agus digiteacha a chur i bhfeidhm, a mhéadú agus tacú leo, agus chun cibearslándáil a bhainistiú.

Oibriochtaí Gnó An ról atá ag Oibriochtaí Gnó ná croifheidhmeanna tacaíochta gnó a chur ar fáil, amhail oibriochtaí daoine, oibriochtaí airgeadais, oibriochtaí ciste, foréileamh iocaíochta, saoráidí, chomh maith le tacaíocht do chustaiméirí.

1

TUARASCÁIL AR GHNÓ FREAGRACH

72	Forléargas
72	Sábháilteacht
74	Daoine
76	Inbhuanaitheacht
77	Úsáid Fuinnimh in 2018
78	Freagracht Shóisialta Chorporáideach
80	Ár mbrabús a úsáid ar bhealach inbhuanaithe

FORLÉARGAS

Pat Naughton
Stiúrthóir Feidhmiúcháin, Forbairt
Daoine agus na hEagraíochta

Bliain thar a bheith tábhachtach do ESB agus dár ndaoine a bhí in 2018. Chuireamar cruth nua ar an eagraíocht lena chur ar ár gcumas ár straitéis a sholáthar agus a chinntiú go mbeidh de chumas againn rath a bhaint amach.

Leanamar ar aghaidh in 2018 leis an obair a thosaíomar in 2017. Rinneamar Athbheithniú ar Éifeachtacht na hEagraíochta chun cruth nua a chur ar ESB chun ár spriocanna straitéiseacha a chomhlíonadh ar an tsli is fearr is féidir. Trí bhithin an athbheithnithe sin, rinneamar scrúdú grinn ar na cumais a bheidh de dhíth orainn agus sinn ag gluaiseacht ar aghaidh i dtionscal fuinnimh a bhfuil athrú tagtha air. As sin, rinneadh athdhearadh ar an eagraíocht le linn 2018 chun ESB oiriúnach don fheidhm, a bheadh dírithe ar ár Straitéis Todhchaí Níos Gile a chruthú. Príomhghné de 2018 a bhí inár gcuid fostaithe a spreagadh maidir leis an fhís don ESB nua sin. Chomh maith le miniú dóibh an fáth a chaithimid athrú, labhraíomar faoi bheith dílis i gcónaí do na luachanna a mhúnlaigh a bhfuil ionann inniu – misniúil, comhbhách, díocasach agus iontaofa. Agus sinn ag bogadh ar aghaidh chun ár n-uailmhian maidir le todhchaí ísealcharbóin ama cumhachtú ag leictreachas glan, stiúrfaidh ár luachanna an iompraíocht a bheidh de dhíth chun rath a bhaint amach.

Leis an eagraíocht nuadheartha seo, rinneamar sainmhíniú as an nua ar ár gcur chuige ar bhainistíocht acmhainní daonna agus ar chumas daonachmhainne ESB a dhearbhu amach sa todhchaí. Ach freagracht as Sábháilteacht, Sláinte agus Folláine a chur leis an bhfeidhm Forbairt Daoine agus Eagraíochta, tá céim chun tosaigh á tógáil againn agus táimid ag díriú ar dhaoine agus ar iompraíocht mar chumasóir chultúr ardfeidhmíochta. Tá ár straitéis tógtha ar uailmhian ísealcharbóin chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán an athraithe aeráide agus is straitéis inbhuanaithe go smíor í.

Ach sin a sholáthar ar bhealach firéanta, déanfaimid forbairt ar ár n-iompraíocht agus ar ár ngnóthais, ionas go mbeimid níos inbhuanaithe ar gach bealach.

Agus sinn ag breathnú ar aghaidh chuig 2019, bainimid úsáid as ár luachanna chun díriú ar ár n-iompraíocht agus ár gcaighdeán agus an bealach a oibrímid ag ESB á sainmhíniú. Beidh an bealach a stiúrfaidh daoine, a chruthaímid áit oibre uilechuimsitheach agus bheomhar agus a chuirimid ar chumas gach duine feidhmiú ar a lánacmhainneacht, ina gcúinsí ratha i gcónaí in 2019.

Pat Naughton

Pat Naughton,
Stiúrthóir Feidhmiúcháin.
Forbairt Daoine agus na hEagraíochta

LÉARÁID 1: AN LÁMHLEABHAR, MO CHUID FOLLÁINE

SÁBHÁILTEACHT

FORLÉARGAS

Geallann Bord, bainistíocht agus fostaithe ESB sláinte agus sábháilteacht na bhfostaithe, na gconraitheoirí agus an phobail dá bhfónann sé a chosaint Is ar a sábháilteacht siúd a mhachnaithear ar dtús i mbearta agus gníomhaíochtaí gnó. Creideann ESB gur féidir gach próiseas oibriúcháin a dhearadh agus a oibriú i mbealach sábháilte. Tá an creideamh seo mar threoir aige ina chur chuige i leith na sábháilteachta thar a ghníomhaíochtaí gnó ar fad agus atreistear é le ceannasaíocht láidir shofheicthe ar fud an Ghrúpa.

Is é an Príomhfhéidehmeannach atá freagrach go hiomlán as sláinte agus sábháilteacht san ESB a bhainistiú. Leagtar amach i Ráiteas Sábháilteachta Grúpa an ESB, arna fhaomhadh ag a Bhord, an beartas iomlán agus na socruithe ginearálta atá déanta chun sláinte, sábháilteacht agus folláine a bhfostaithe uile a chinntiú. Comhroinntear an fhreagracht feidhme i measc na ndaoine sinsearach bainistíochta agus, ina dhiaidh sin, le gach bainisteoir, maoirseoir, ceannaire foirne agus foistá. Tacaíonn an Coiste Sláinte, Sábháilteachta agus Comhshaoil le monatóiriú agus rialáil an Bhoird i leith sláinte, sábháilteachta agus folláine. Tá tuilleadh eolais faoin gCoiste Sláinte, Sábháilteachta agus Comhshaoil ar fáil ar leathanach 105.

FEIDHMÍOCHT SÁBHÁILTEACHTA IN 2018

69 an líon gortuithe ama cailte (LTIs) in 2018 i gcomparáid le 63 in 2017 agus 72 in 2016. Bíodh is nach gortuithe tromchúiseacha formhór na ngortuithe seo, bíonn ESB i gcónaí ag díriú ar na rioscaí a laghdú sa ghnó a bhíonn ina gcúis le teagmhais dhiobhálacha. Is iad na cúiseanna is coitianta a bhíonn le LTlanna ná sciortthaí agus tuisli, láimhseáil, ardú agus úsáid uirlisí agus trealamh. Tá sé mar eochair-fhócas ag an nGrúpa i gcónaí na LTlanna a laghdú. Coinnítear le pleananna feabhsaithe, tionscadail, oiliúint agus clár iniúchta a dhiríonn ar ghortuithe a chosc.

I dteannta le díriú ar LTlanna, aicmíonn ESB gach teagmhas díobhálach agus neastimpiste agus dirtear ach go háirithe ar theagmhais ardphoitéinsil arbh fhéidir toradh níos measa a bheith orthu. In 2018, taifeadadh 102 teagmhas ardphoitéinsil. Bíodh is gur líon ard é seo, tá na teagmhais seo ag tarlú ag ráta níos ísle i gcomparáid le 2017 (163) agus le 2016 (255). Iniúchtar gach teagmhas ardphoitéinsil agus LTI chun na buncheistean a bhí leo a chinneadh. Is iad na rioscaí is tromchúisí a thagann ó theagmhais ardphoitéinsil do ESB ná; leictreachas, tiomáint agus iompar, bheith ag obair ag leibhéal ard agus úsáid uirlisí agus trealamh.

Is éard is breith mhaith ann ná nuair a dhéanann duine idirghabháil tar éis dó gníomh nó coinníoll nach bhfuil sábháilte a fheiceáil, agus nuair a chabhraíonn sé le teagmhas sábháilteachta a sheachaint. Eochair-eilimint is ea na breitheanna maithe chun cur ar chumas ESB feidhmíocht den scoth a bhaint amach. In 2018, leagadh amach sprioc de 10,000 tuarascáil breithe maithe do Ghrúpa ESB. Baineadh an sprioc amach faoi mhí Dheireadh Fómhair. 11,466 an líon críochnaithe breitheanna maithe a tháifead fostaithe do 2018.

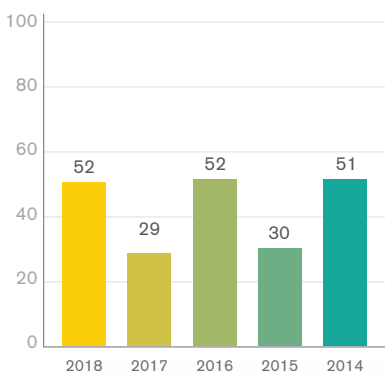
SLÁINTE AGUS FOLLÁINE

Tá ESB tiomanta do thacú go réamhghníomhach lena fhostaithe chun an tsláinte agus an fholláine a choimeád. Cabhraíonn Foireann Sláinte agus Folláine ESB lena fhostaithe a bpoitéinseal iomlán a bhaint amach san áit oibre trí sheirbhís sláinte agus folláine a sholáthar atá réamhghníomhach, coiscitheach agus luath-idirghabhálach. Cuireann sé eolas agus comhairle ar fáil d'fhostaithe chun cabhrú leo stíl bheatha shláintiúil a chruthú agus a choimeád. Soláthraíonn an clár tacaíocht éifeachtach sa chás go mbíonn drochshláinte agus dúshlán eile ina saol pearsanta ag bagairt ar fhostaithe, trí sheirbhís mhíocháine sláinte gairme, Clár Cúnta d'Fhostaithe (EAP), seirbhís neamhspleách chomhairleach agus trí raon beart tacaíochta eile.

STRAITÉIS SÁBHÁILTEACHTA

Dhírigh an clár sábháilteachta ar chur i bhfeidhm na Straitéise Sábháilteachta i gcónaí in 2018. Bunaíonn gach aon réimse gnó a chlár bhliantúla sláinte agus sábháilteachta agus a pleananna bliantúla feabhsúcháin sábháilteachta ar an straitéis.

LTIANNA FOSTAITHE

TIONSCNAIMH AGUS CLÁIR MHÓRA A FEIDHMÍODH NÓ A LEANADH LEO IN 2018

■ Tá córais bhainistíochta sláinte agus sábháilteachta ar bun ag gach aonad gnó de chuid ESB, an-chuid díobh fíoraithe go seachtarach agus deimhnithe de réir caighdeáin Idirnáisiúnta OHSAS 18001 nó a choibhéis.

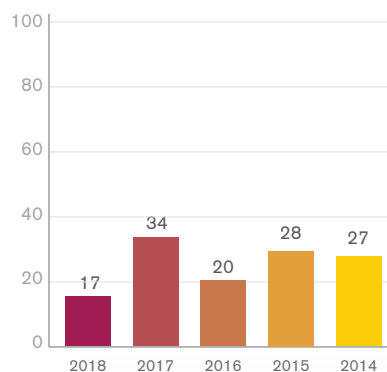
■ Rinneadh ESB dul chun cinn agus monatóireacht i gcónaí ar na príomhtháscairí maidir le feidhmíocht sábháilteachta agus sláinte. Is iad sin, breitheanna maithe, Comhráite Ceannaireachta, Imscrúdú P1 agus dúnadh Ghníomh P1.

■ Tá an tionscadal Claoclú ar Chultúr na Sábháilteachta ('Slán agus Sábháilte') faoi lán seoil agus is in Networks agus i nGiniúint agus Trádála atá na chéad ghrúpaí feidhmíthe. De bharr a fheabhas a d'éirigh leis, cuirfear an clár seo i bhfeidhm ar feadh ESB. Tá pleananna feidhmíthe mionsonraí leagtha amach don chéad dá bhliain eile atá le teacht. Diríonn an tionscadal seo ar chultúr a bhunú ina mbeidh sábháilteacht ag croílár gach a ndéanfaimid, ina mbeidh meon ag daoine nach nglacfaidh le teagmhais ná gortuithe, ina mbeimid freagrach agus cúramach i leith ár sábháilteachta féin agus sábháilteacht na ndaoine timpeall orainn, ina labhróimid amach sa chás go bhfeicimid rud éigin nach bhfuil sábháilte, ina roghnóimid cloí leis na rialacha sábháilteachta, ina mbeimid comhlíontach, ina gcuirfimid córais sábháilteachta chiallmhara i bhfeidhm agus ina mbeimid bródúil as ár ngnóthachtálacha.

■ Rinne ESB dul chun cinn i gcónaí in 2018 maidir le feabhas a chur ar a fheidhmíocht sábháilteachta trí bhithin thionscadail mhóra feabhais a sholáthar in ESB Networks agus in Giniúint agus Trádáil.

■ Bhunaigh ESB próiseas dearbhairthe sábháilteachta lena gcuimsítear an chuideachta ar fad. Cuireadh tús leis i rith Ráithe 2 2018.

LTIANNA CONRAITHEOIRÍ

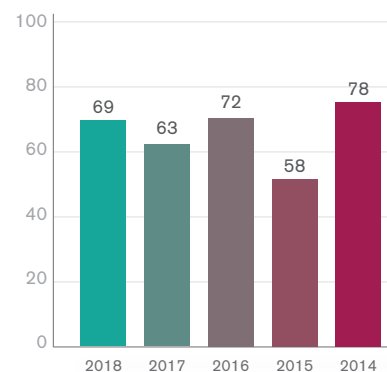
■ Mar aitheantas don éagsúlacht fostaithe agus dá riachtanais folláine, d'fhorbair ESB Straitéis Sláinte agus Folláine nua. Forbraíodh Lámhleabhar Folláine (féach Léaráid 1 ar an leathanach thall) agus seoladh é i rith na Seachtaine Eorpaí um Shábháilteacht agus um Shláinte.

■ Tá ocht lárionad inniúlachta ag ESB chun a phríomhrioscaí a chuimsiú. Is iad sin: Sábháilteacht Bóthair, Sábháilteacht Leictreach, Obair Shábháilte ag Leibhéal Ard, Sláinte agus Folláine, Sábháilteacht Áite Oibre, Sábháilteacht Conraitheora, Sábháilteacht Próisis agus Sábháilteacht Phoiblí. Cuireadh roinnt gníomhartha i gcrích ag gach lárionad inniúlachta i rith 2018.

■ Rinneadh athbheithnithe tras-chuideachta i ndáil le Sábháilteacht Doiteáin agus Sábháilteacht Conraitheoirí agus cuireadh moltaí i ngníomh.

■ Leanadh leis an Straitéis um Shábháilteacht an Phobail agus leis an bPlean Gníomhaíochta a sholáthar in 2018 agus rinneadh caidreamh gníomhach le páirtithe leasmhara sna hearnálacha feirmeoireachta, foirgníochta agus éigeandála. Forbraíodh ábhair shábháilteachta nua, fiseáin ina measc, chun cabhrú le feachtas a ardú ar shábháilteacht leictreachais d'oibrithe foirgníochta agus do phearsanra na seirbhísí éigeandála. Dhearbhaigh an tliúchadh neamhspleách ar Shábháilteacht an Phobail go bhfuil na coinníollacha maidir le ceadúnas um shábháilteacht an phobail á gcomhlíonadh go leanúnach. Rinneadh cumarsáid maidir le sábháilteacht an phobail ar na meáin go léir, lena n-áirítear teilifís, raidió agus an preas, chun oideachas agus feachtas a chur ar an bpobal maidir leis an gcontúirt a bhaineann le sreanga tite, go háirithe i rith stoirmeacha, agus chun aird a tharraingt ar na rioscaí a bhaineann le hinnealra ard a oibriú agus le hualaiigh arda a iompar.

LTIANNA IOMLÁNA

DAOINE

ATHBHREITHNIÚ AR ÉIFEACHTACHT NA HEAGRAÍOCHTA (OER) – AILÍNIÚ STRAITÉISEACH A CHRUTHÚ

Rinneadh Athbhreithniú ar Éifeachtacht na heagraíochta faoi stiúir Fhorbairt Daoine agus Eagraíochta in 2018 lena chur ar chumas ESB an eagraíocht a athmhúnlú chun tacú le Straitéis Todhchaí Níos Gile ESB a sholáthar. Trí bhithin an phróisis sin, rinne ESB scrúdú grinn ar na cumais a bheidh de dhíth agus é ag gluaiseacht ar aghaidh i dtionscal fuinnimh a bhfuil athrú tagtha air.

Tá eagraíocht atá oiriúnach don fheidhm deartha ag ESB, le struchtúr, próisis agus comhéadain trína mbainfidh sé feidhm as a chumas a uailmhian straitéiseach a bhaint amach. Tháinig feidhm leis an eagraíocht nua seo an 30 Deireadh Fómhair nuair a d'aistrigh daoine chuig a ról i gcomhthéacs na heagraíochta nua.

DAOINE A SPREAGADH MAIDIR LE FÍS CHOMHROINTE DON TODHCHAÍ

Tá sé rithábachtach tuiscint na bhfostaithe ar an ngá leis an athrú seo a chothú, fad a thógtar ar a dtacaíocht agus a rannpháirtíocht, lena chinntiú go bhféadfaidh ESB a ghnó a chlauchtú. Le linn 2018, lean ESB de bheith ag labhairt faoina chuspóir agus mar atá sé ag treorú ESB anois agus an t-aistriú chuig todhchaí ísealcharbóin á stiúradh aige.

Spreag ESB a chuid foirne ar fud na cuideachta a bheith rannpháirteach ina scéal maidir leis an am atá caite, an lá atá inniu ann agus an todhchaí. Mhínigh ESB an tionscal agus an tsli a bhfuil athrú ag teacht air agus an tsli a réitigh ESB a ghnó le go n-éireodh leis sa chomhthéacs nua sin le go bhféadfaidh ESB freastal ar na custaiméirí agus na pobail a bhraitheann air i gcónaí. Buaicphointe na hiarrachta cumarsáide sin a bhí i gceiliúradh ar Lá 1 ar fud na cuideachta chun an t-aistriú chuig EBS nua agus beomhar a chomóradaí.

FORBAIRT DAOINE AGUS EAGRAÍOCHTA AG BREATHNÚ AR AN TODHCHAÍ

Trí bhithin an phróisis OER, rinne ESB athdhearadh ar a chur chuige ar Acmhainní Daonna, trí bhithin an fheidhm Forbairt Daoine agus Eagraíochta a dhearadh. Is ionann an fheidhm Forbairt Daoine agus Eagraíochta agus céim shuntasach i dtreo shamhail ESB, Acmhainní Daonna Amháin; cur chuige amháin, ar fud an fhiontair agus faoi stiúir straitéise, ar bhainistíocht acmhainní daonna. Príomh-athrú faoin gcur chuige seo ná an fhoireann Sábháilteacht, Sláinte agus Folláine a chuimsiú faoin fheidhm Forbairt Daoine agus Eagraíochta. Léiríonn an cinneadh tábhachtach seo an bealach chun tosaigh chun áiteanna oibre saor ó ghortuithe a bhaint amach, ina mbeidh gá le hathdhiú go suntasach ar iompraíocht bainisteoirí agus fostaithe.

Is é croi-chuspóir ESB, oibriú ar fud an ghnó lena chinntiú go bhfuil an cumas agus an spreagadh ag an fhoireann an straitéis a chur i gcrích. Agus sin á dhéanamh, aithnímid an tábhacht a bhaineann le heispéireas iomlán an fhostaí, le deis a thabhairt do dhaoine a lánacmhainneacht a bhaint amach agus le freagracht ESB ó thaobh timpeallacht oibre slán a chruthú. Leis an dearadh sin, cuirtear béim ar shamhail comhpháirtíochta gnó lena soláthraítear comhairle straitéiseach daoine do na gnóthais, lárionaid shármhaitheasa a dhíríonn ar na príomhthéamaí straitéiseacha do ESB i gcomhthéacs an ama i láthair agus na todhchaí, agus seirbhísí Acmhainní Daonna ardchaighdeán arna soláthar trí bhithin phróisis éifeachtacha arna gcumasú go digiteach.

CULTÚR UILECHUIMSITHEACH FAOI THREOIR AG LUACHANNA A THÓGÁIL

Luaítear i Straitéis Todhchaí Níos Gile ESB go mbeidh cultúr ardfeidhmíochta rithábachtach le go n-éireoidh leis an straitéis sin a bhaint amach. An eagraíocht a mhúnlú timpeall ar sholáthar na straitéise, gníomhaíochtaí na foirne go léir a ailíniú le cuspóirí straitéiseacha agus áiteanna oibre a chruthú ina mbeidh daoine in ann feidhmiú agus barmhaitheas a bhaint amach; sin an bealach is fearr le rath ESB a chumasú.

Ghlac an líon ab airde riamh fostaithe páirt i mBród Bhaile Átha Cliath. BeMe@ESB (líonra ESB d'Fhostaithe Leispiacha, Aeracha, Déghnéasacha agus Trasinsneacha agus dá gCairde) a d'eagraigh an imeacht agus ghlac teaghlaigh agus cairde páirt sa cheiliúradh.

Aithníonn ESB an chumhacht atá ag fórsa saothair éagsúil nuair a bhaintear leas as trí bhithin cultúr uilechuimsitheach ina bhféadfaidh daoine barmhaitheas a bhaint amach mar go bhféadfaidh siad a bheith ar a suaimhneas iontu féin. Priomhghníomhaíocht i gcónaí a bhí in uilechuimsitheacht a chothú trí bhithin éagsúlacht a thuiscint agus tacú léi in 2018.

CUMAS CHUN ÁR STRAITÉIS A SHOLÁTHAR A FHORBAIRT

Tá iompraíocht na gceannairí rithabhachtach lena chinntiú go gcuirfidh ESB le rannpháirtíocht na bhfostaithe chun ardfeidhmíocht agus soláthar na straitéise a chumasú. In 2018, thug ESB soláthar an Chláir Ceannairí Amach Anseo chun críche. Ghlac os cionn 200 bainisteoir ar fud na cuideachta páirt sa chlár. Dhirigh an clár ar fhéinfeacht a chothú i measc rannpháirtithe le tuiscint níos fearr a fháil ar an tionchar a bhíonn acu ar dhaoine, agus iad ina mbainisteoirí. Dearadh an clár de réir chroí-luachanna ESB, eadhon a bheith misniúil, comhbhách, díocasach agus iontaofa, agus tá sin lárnach chun a chinntiú go gcothóidh ESB cultúr faoi threoir luachanna trí bhithin cheannaireacht faoi threoir luachanna.

Beidh sé tábhachtach do ESB riachtanais cumais na straitéise a thuiscint sna blianta amach romhainn chun rath a bhaint amach. Cumais athraitheacha agus bealaí nua chun acmhainní a chur ar fáil a thug ar ESB díriú ar Fhórsa Saothair don Todhchaí agus an eagraíocht nua á dearadh. Leis sin, maille le Pleanáil Acmhainní Straitéiseach, cinnteofar go mbeidh an cumas cuí aige ag gach céim den aistear chuig 2030.

ATHNUACHAN AN FHÓRSA SAOTHAIR AR FEADH ESB

Le linn 2018, lean ESB den earcaíocht i roinnt príomhréimsí leis an gcumas a chinntiú atá de dhíth chun an Straitéis Todhchaí Níos Gile a sholáthar.

- Trí bhithin an Chláir Earcaíochta Céimithe, d'earcaigh ESB 77 duine sna réimsí Innealtóireachta, Airgeadais, Acmhainní Daonna, Teicneolaíocht na Faisnéise agus Gnó
- Trí bhithin an Chláir Printiseach Líonraí, tugadh isteach 72 duine ar leibhéil éagsúla agus tugadh isteach céimithe chuig an gcéad bhliain den chlár ceithre bliana, chun Teicneoirí Líonra a fhorbairt do ESB Networks
- Earcaíodh 95 Teicneoir Líonra nua in 2018 - 63 díobh ó Chlár Printiseach Líonraí ESB agus earcaíodh 32 ón tionscal taobh amuigh de Earcaíodh 290 duine le taithí ar feadh na réimsí cumais go léir.

In 2018, d'earcaigh ESB 12 bhean as líon iomlán de 72 sa chlár printiseach ceirde. Diol spéise sa tionscadal é sin don réimse ceirde agus baineadh amach é trí bhithin chlár saindirithe chun caidreamh a dhéanamh le scoileanna agus feachtas margaíochta a léiríonn ár bhfostaithe ceirde ban.

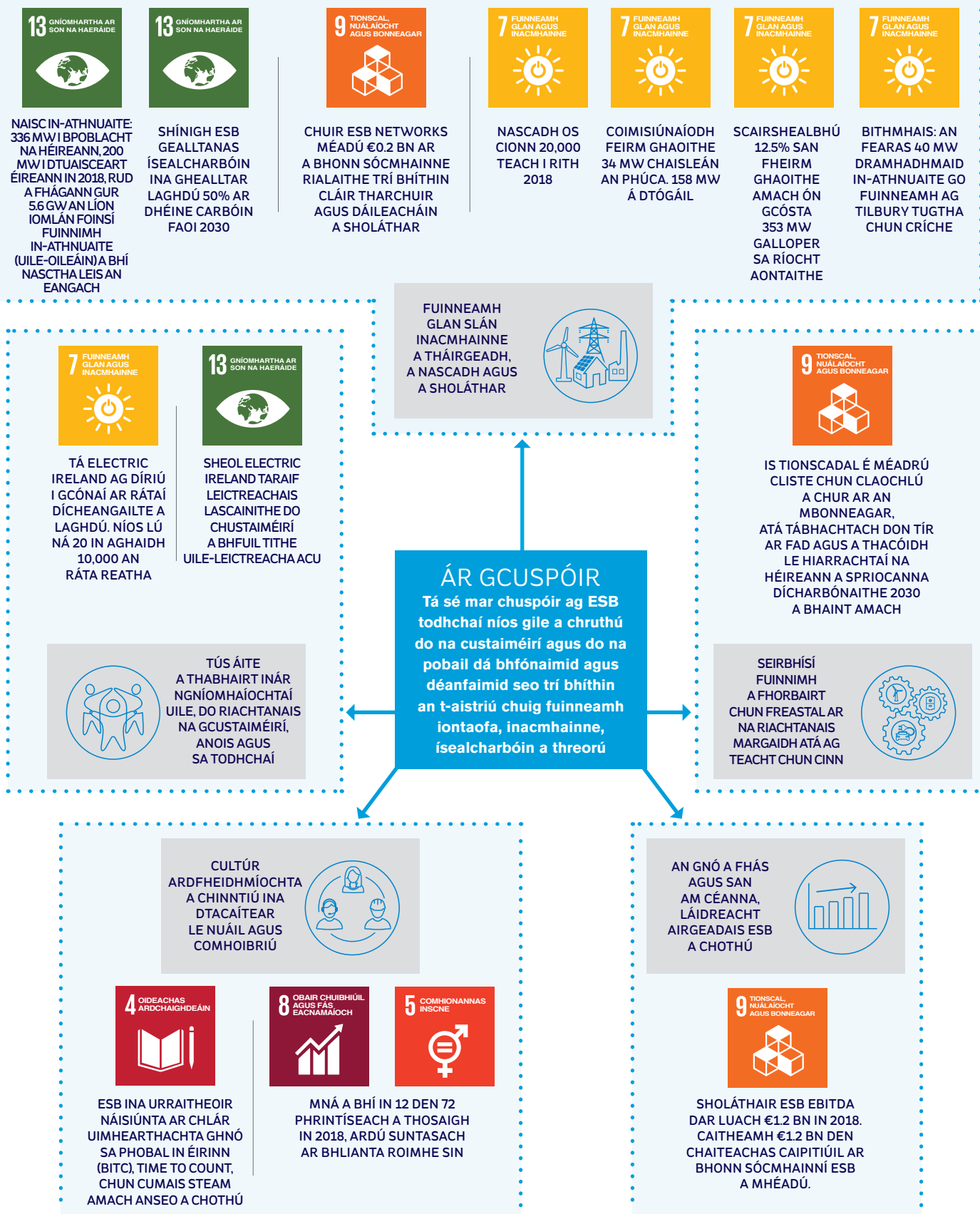
		2018	2017
Meánlíon na bhFostaithe		7,874	7,790
Mná		24%	23%
Mná ar Leibhéal Bainistíochta		25%	23%
Fostaithe faoi Mhíchumas*		3%	4%

→ Cuimsítear i nóta 9 de na ráitis airgeadais an meánlíon fostaithe de réir aonad gnó.

* Tá an sprioc 3% maidir le daoine faoi mhíchumas a fhosú fosta, mar a leagtar amach san Acht um Míchumas 2005, á sárú ag ESB i gcónaí.

INBHUANAITHÉACHT

Le Straitéis Todhchaí Níos Gile ESB, cuirtear inbhuanaitheacht ag croilár ár gcuspóirí straitéiseacha agus ár gcuspóir mar eagraíocht. Maidir leis an uailmhian Todhchaí Níos Gile a chruthú do na custaiméirí agus do na pobail dá bhfónaimid trí bhithin an t-aistriú chuig fuinneamh iontaofa, inacmhainne, ísealcharbóin a threorú, tá tús curtha leis an uailmhian sin a sholáthar a bhuíochas don dul chun cinn i rith 2018 ar é sin a chur i ngníomh. Ach ár ngníomhaíochtaí agus ár ndul chun cinn a ailiú leis na hiarrachtaí uilíochas níos leithne chun na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe a sholáthar, tugtar deis do ESB a rannchuidiú leis an gcuspóir uilíoch agus leis an mbéim ar ghníomhú ar son na haeráide atá taobh thiar de na Spriocanna sin a léiriú.

ÚSÁID FUINNIMH

ÚSÁID FUINNIMH IN 2018

Faoi I.R. 426/2014, tá ceanglas ar ESB a úsáid fuinnimh bliantúil a nochtadh, chomh maith leis na tionscnaimh atá ar bun aige chun feidhmíocht fuinnimh a fheabhsú, lena n-áirítear sprioc feabhsaithe éifeachtúlachta fuinnimh 33% a bhaint amach faoi dheireadh 2020. Sa Tuarascáil Bhliantúil is déanaí ón SEAI, bhí dul chun cinn 31.6% déanta ag feidhmíocht fuinnimh ESB in aghaidh sprioc 2020. Déanann an SEAI athbhreithniú bliantúil ar chúinsí tionaithe bunaithe ar éifeachtúlacht fhoriomlán an phróisis tiontú fuinnimh agus an mheascáin fuinnimh go náisiúnta.

AN CLÁR UM FHEABHSÚ FUINNIMH

Lean Giniúint agus Trádáil d'Infheistíochtaí suntasacha a dhéanamh san fhearas reatha trí bhithin ollchóirí ar Aonad 1 Ghob na Muine 1 agus ar Aonad 3, Áth Fada, Carrington, agus ar Ard na Croise.

Cuireadh tús le rolladh amach Mol bainistíochta fuinneamh foirgneamh i rith 2018, lenar suiteáladh fomhéadrú agus lena ndearnadh soláthar d'anailis fuinnimh mhionsonraithe ar phátrúin idithe agus do dheiseanna coigiltis a aithint.

Rinneadh iarfheistiú domhain in iosta amháin agus tá ceann eile go maith chun cinn maidir le planáil d'uasghrádú ar chórais bhainistíochta foirgneamh agus creatlach tógála. Tá clár athsholáthair chreat LED ar bun anois.

I ndiaidh anailis a dhéanamh ar an bhflít, aithníodh 70 veain bheag san fhflít atá oiriúnach a athsholáthar le cinn iomlán leictreacha. D'éirigh leis an gclár trialach an teicneolaíocht a chruthú agus déanfar an t-athsholáthar a sheachadadh i rith 2019. Tá an tionscadal athfhorbartha chun ceanncheathrú ESB a athsholáthar le háitreabh nua úrscothach a bheidh éifeachtúil ó thaobh fuinnimh fós ar siúl.

BAINISTIÚ CARBÓIN

Tá ESB tiomanta aistriú slán agus inacmhainne ó ghual agus móin a úsáid don ghiniúint chumhachta a aimsiú. Tá an t-aschur CO₂ ó stáisiún ghiniúna GT de chuid SEM fós tuairim is 43% níos ísle ná mar a bhí in 2005 (bonnline) agus cuireadh laghdú 32% go dtí 454 g/kWh ar dhéine carbóin na giniúna. Ó 2009, tá a astaíochtaí carbóin á nochtadh ag ESB trí bhithin CDP, carthanas neamhbhrabúis domhanda a réachtáilann an córas nochta carbóin d'infheisteoirí, cuideachtaí, cathracha, stáit agus réigiúin chun a dtionchair ar an gcomhshaol a bhainistiú. Is ionann sin

ÍDIÚ FUINNIMH OIBRIÚCHÁIN

FOINSE FUINNIMH	2018* (GWh)	2017 (GWh)
Gual	5,683	10,091
Gás Nádúrtha	22,925	21,981
Móin	4,045	4,253
Ola	205	300

FUINNEAMH OIBRIÚCHÁIN (COIBHÉIS PRÍOMHFHUINNIMH I KWH) *

Leictreachas	53,489,805	64,539,479
Teirmeach	4,986,783	2,827,693
Iompar	56,146,927	54,148,236

TÁSCAIRE FEIDHMÍOCHTA FUINNIMH (ENPI)

kWh/Fostaí CL	20,852	22,692
---------------	--------	--------

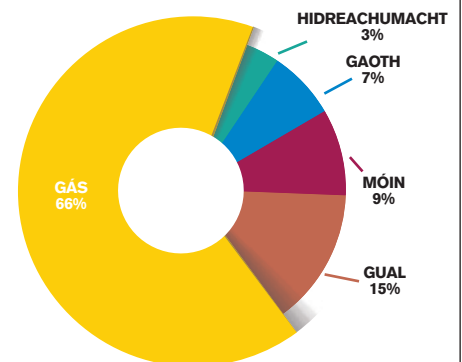
*Coibhéis Príomhfhuinnimh Oibriúcháin (neamh-Ghiniúint) mar a tuairiscíodh chuig Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, Tuarascáil Bhliantúil 2018 faoi Fheidhmíocht na hEarnála Poiblí ó thaobh Éifeachtúlachta Fuinnimh.

Réamhfhigiúirí foinsi fuinnimh 2018 don ghiniúint.

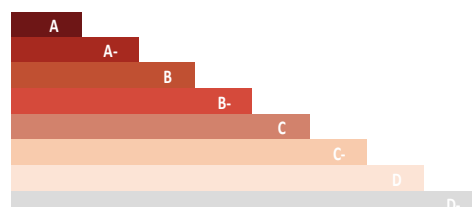
agus an bailiúchán is cuimsithí ar domhan de shonraí comhshaoil féin-tuairiscithe. Fuair nochtadh ESB in 2018 scór B- faoi mhodheolaíocht scórála CDP.

I rith 2018, chuaigh ESB isteach sa Ghrúpa Ceannairí maidir le hInbhuanaítheacht, grúpa príomhghnóthas de chuid Gnó sa Phobal in Éirinn (BITCI) a bhfuil Comhartha an Ghnóthais ag Oibriú go Freagrach acu. An Gealltanas Ísealcharbóin a bhí ar cheann de na chéad ghníomhartha a d'fhógair an Grúpa – an chéad ghealltanas poiblí tiomnaithe arna dhéanamh ag gnóthais Éireannacha chun an t-aistriú chuig geilleagar ísealcharbóin a stiúradh agus chun laghdú 50% ar an déine carbóin a bhaint amach faoi 2030.

GINIÚINT LEICTREACHAIS DE RÉIR CINEÁL BREOSLA

CREAT SCÓRÁLA CDP

BAINISTIÚ DO SCÓIR CDP B-

Meán san earnáil: C

Meán réigiúnach: C

FREAGRACHT SHÓISIALTA CHORPARÁIDEACH

Ónar bunaíodh é in 1927, bhí tuisceant mhaith i gcónaí ag ESB ar fhreagracht shóisialta chorporáideach (CSR). Tacaíonn sé i gcónaí le pobail agus le cláir a fheabhsaíonn creatlach eacnamaíoch agus shóisialta na hÉireann, agus bíonn sé i gcónaí ag cabhrú le solas agus fuinneamh a chur ar fáil do na daoine dá bhfónann sé, sa chaoi gur féidir le daoine agus le pobail barr feabhais a bhaint amach i ngach réimse den saol.

CISTE UM FHUINNEAMH LE HAGHAIDH NA NGLÚN

Tá ESB tiomanta páirt a ghlacadh maidir le dul i ngleic le cuid de na príomhfhadhbanna atá romhainn sa tír faoi láthair. Bhí baint at ESB i maoiniú foirmiúil ó bunaíodh a Chiste um Chúnamh Leictreach Éireann i mí Iúil 2005. In 2014, athbhrandáladh an Ciste um Chúnamh Leictreach Éireann go dtí an Ciste um Fhuinneamh le haghaidh na nGlúnta. Is í an aidhm atá ag ESB maidir leis an gCiste um Fhuinneamh le haghaidh na nGlúnta ná cur chuige níos straitéise a chur i bhfeidhm chun tionchar na hinfheistíochta a mhéadú a oiread agus is féidir. Sa bhliain 2018, íocadh amach os cionn €2 mhilliún le haghaidh réimse leathan tionscnamh pobal agus tionscnamh dírithe ar shaincheisteanna.

Bhain beagnach €1 mhilliún den mhéid seo le maoiniú díreach trí chiste ráithiúil, arna bhainistiú ag Coiste tras-ESB, a tugadh do 94 charthanas (thar 105 tionscadal) atá gníomhach sna réimsí cosc féinmharaíthe, easpa dídine, agus rochtain is tacaíocht maidir le hoideachas. Tá na tionscadail seo fréamhaithe i bpobail ar fud na hÉireann agus is é a n-aidhm ná caighdeán saoil na ndaoine a chónaíonn sna pobail sin a fheabhsú.

CEISTEANNA OIDEACHAIS

Cosúil le go leor cuideachtaí eile in Éirinn, tá ESB ar thóir fostaithe a bhfuil scileanna láidre acu san eolaíocht, sa teicneolaíocht, sa mhatamaitic agus sa litearthacht, agus tá na scileanna seo go léir bunaithe ar thús chomh maith agus is féidir a thabhairt do pháistí ó thaobh an oideachais de. Cabhraíonn cláir amhail Time to Read, TechSpace agus Science Blast le ESB é seo a dhéanamh, agus ag an am céanna, is deis iontach é d'fhostaithe obair dheonach fhiúntach a dhéanamh sa phobal.

Ta ESB sásta leanúint ar aghaidh le tacaíocht a thabhairt do Choláiste Pobail Fíorúil An Cosán, an chéad ardán oideachais fhíorúil do dhaoine fásta in Éirinn riamh, a bhfuil d'aidhm aige níos mó oideachais agus oideachas níos airde a chur ar fáil ar fud na tíre, agus dul

i ngleic le neamhionannas sóisialta le cabhair ó theicneolaíocht ar líne agus ó theicneolaíocht mhóibíleach.

In 2018, lean ESB lena thiomantas tacú le clár Rochtana ar Phrintiseacht ITBÁC a bhfuil d'aidhm aige aghaidh a thabhairt ar na constaicí reatha atá roimh dhaoine óga ó cheantair atá faoi mhibhuntaíste socheacnamaíoch maidir le printiseacht a fháil. Cuirfidh tacaíocht ESB scileanna riachtanacha agus eolas ar fáil do dhaoine óga áitiúla chun gairm bheatha sásúil a thosú trí phrintiseacht.

COSC FÉINMHARAITHE

Tá ESB tiomanta tacú le cláir um chosc féinmharaíthe ó 2005. Ceann de na príomhréimsí oibre le trí bliana dhéag anuas ná cosc agus tacaíocht féinmharaíthe. Chun é seo a léiriú, thug ESB breis is €6.5 mhilliún do sheirbhísí féinmharaíthe ó 2005. Is ceist an-tromchúiseach é féinmharú atá bainteach le gach pobal sa tír, agus d'aithin ESB an gá atá ann maidir le tacú le seirbhísí láidre agus acmhainneach agus le hacmhainn a fhorbairt san earnáil seo. Trí iarrachtaí CSR (freagracht shóisialta chorporáideach) a ailíniú le polasáí náisiúnta, tá ESB tiomanta do ról lárnach a bheith aige maidir le cur le feabhas níos leithne ar shocháil na hÉireann.

CISTE UM FHUINNEAMH LE HAGHAIDH NA NGLÚN

■ GACH BLIAIN, TUGANN AN CISTE TACAÍOCHT DO **CHARTHANACHTAÍ** A OIBRÍONN SNA RÉIMSÍ A BHAINNEAN LE **FÉINMHARÚ**, **EASPA DÍDINE** AGUS **OIDEACHAS**

■ IN 2018 DHEONAIGH AN CISTE **€926,707** DO **105** **THIONSCADAL** AR FUD NA HÉIREANN

Thosaigh ESB comhpháirtíocht 3 bliana le Aware chun tacú le cur i bhfeidhm ar fud na tíre de na cláir Scileanna Saoil do Scoileanna do mhic léinn san Idirbhliain. Tá sé mar aidhm ag an dianchlár 4 seachtaine seo daoine óga a mhúineadh conas a gcuid mothúchán, a bhfearg agus a gcantal a bhainistiú, agus conas déileáil le go leor dúshlán a d'fhéadfadh teacht le linn na hógantachta, chun a sláinte a fheabhsú. Ó seoladh é n 2016, rinne an clár teagmháil le os cionn 4,000 mac léinn 15–18 bliana d'aois.

In 2018, lean ESB lena thacaíocht do MyWorld Survey 2 de chuid Jigsaw, an staidéar taighde is mó dá chineál a rinneadh in Éirinn riamh, dírithe ar thriúreach meabhairshláinte na hóige sa lá atá inniu ann a mhapaíl. Déanfaidh an staidéar an t-eolas comhchoiteann i réimse meabhairshláinte na hóige a fheabhsú ionas gur féidir an domhan a fheiceáil trí shúile na ndaoine óga agus an bealach is fearr a aithint chun tacaíocht a thabhairt dóibh.

TACAÍOCHT D'OBAIR DHEONACH NA BHFOSTAITHE

Aithníonn ESB nach bhfuil maoiniú ach cuid den scéal agus is gá do ESB tionchar na scileanna agus eolais atá laistigh de ESB a threisiú chun torthaí níos dearfaí agus níos inmharthana a bhaint amach. Déanann an ESB iarracht a fhostaithe a spreagadh le hobair dheonach a dhéanamh, mar aon le tacaíocht a thabhairt don phobal áitiúil, agus reáchtáil an Ciste Fuinneamh le hAghaidh na nGlúnta clár deonach cuimsitheach agus soláthraíonn sé tacaíocht d'fhostaithe ESB a dhéanann obair dheonach ina bpobail féin.

Fostaí ar bith a bhfuil os cionn fiche uair an chloig d'obair dheonach déanta aige le carthanais, is féidir leis iarraidh ar an ESB €250 a bhronnadh ar an eagraíocht sin. In 2018, bronnadh €25,000 ar charthanais éagsúla, lena n-áirítear Alone, COPE Foundation, Cluichí Oilimpeacha Speisialta Éireann agus Cumann Naomh Uinseann de Pól (SVP) trí bhithin obair dheonach a rinne fostaithe.

EASPA DÍDINE

Tá ESB tiomanta dul i ngleic le heaspa didine trína Chiste Fuinneamh le hAghaidh na nGlúnta. Le linn 2018, bhronn an Ciste €231,840 ar eagraíochtaí a bhíonn ag oibriú chun deireadh a chur le heaspa didine in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann.

CISTE POBAIL FEIRME GAOITHE

Tá BSL tiomanta do bheith mar chomharsa mhaith agus do thacaíocht a thabhairt do phobail ina n-oibríonn ár bhfochuideachtaí feirme gaoithe. Tá sé seo mar chuid de thiomantas ESB chun tairbhí buana agus soiléire a áirithiú sna pobail atá timpeall a fheirmeacha gaoithe. Trí bhithin breis is €1.1 mhilliún a chur ar fáil do ghrúpaí gar d'fheirmeacha gaoithe ar fud Phoblacht na hÉireann, Thuaisceart Éireann agus na Breataine Móire, tá na cistí pobail ag cur le forbairt bonneagair agus seirbhísí riachtanacha, agus tá sé ag cur le Todhchaí Níos Gile a chruthú do chónaitheoirí ina phobail tuaithe atá in aice láimhe.

URRAÍOCHT

Tá punann ghníomhach urraíochta á bainistiú ag an nGrúpa, lena n-áirítear iad seo a leanas:

- Daoine óga i spórt a chur chun cinn trí Chraobhchomórtas Mionúr na hÉireann CLG-Electric Ireland agus trí rugbaí na hÉireann faoi 20
- Bródúil as a bheith inár dtacaí agus urraitheoir d'imeacht bliantúil Pieta House, Darkness into Light
- Ag tacú leis na healaíona agus leis an gceol trí urraíochtaí don Fheis Cheoil, don Phicnic Leictreach agus do Dhánlann Náisiúnta na hÉireann
- Ag tacú le forbairt scileanna san eolaíocht, sa teicneolaíocht, san innealtóireacht, san ealaíon agus sa mhatamaitic (STEAM) trí chomhpháirtíochtaí le TechSpace, Science Blast agus Innealtóirí Éireann.

CSR IDIRNÁISIÚNTA

Is é ElectricAid carthanais ceartas sóisialta agus forbartha fostaithe agus pinsinéirí ESB (agus EirGrid). Tá 2,500 comhartha ag ElectricAid a thugann tabhartais dó agus faigheann sé tacaíocht láidir leanúnach ó ESB, i bhfoirm tabhartais chomhfhreagracha 2:3, suas chuig uasmhéid bliantúil de €250,000. Is scéal rathúil 30 bliain é ElectricAid agus is é an carthanais ceirdbhunaithe is mó sa tír.

In 2018, thacaigh ElectricAid le 113 thionscadal forbartha agus fóirithinte agus chuir sé maoiniú beagnach €1 mhilliún ar fáil chuige sin. Soláthraíodh maoiniú in Éirinn agus in 35 thír éagsúil i mbéal forbartha san Áise agus san Afraic fho-Shahárach.

Ta cóip de Thuarascáil Bhliantúil ElectricAid le fáil ar láithreán gréasáin ElectricAid – www.electricaid.ie

ÁR MBRABÚS A ÚSÁID AR BHEALACH INBHUANAITHE

INFHEISTÍOCHT

Beagnach €1 billiún a infheistiú in aghaidh na bliana chun timpeallacht fuinnimh níos inbhuanaithe a chothú, agus soláthar leictreachais sábháilte agus iontaofa a chur ar fáil do thithe agus do ghnóthais chun tacú le fás eacnamaíoch

€1,165 MILLIÚN

CÁNACHA

Íocaíochtaí bliantúla de réir ceanntáisc éagsúla

OS CIONN €400 MILLIÚN

FOSTAÍOCHT

Cur chuige fadtéarmach a ghlacadh maidir le fostaithe, an t-am a chur ar fáil dóibh lena gcuid scileanna a fhorbairt agus an deis a thabhairt dóibh dul chun cinn a dhéanamh ar a ngairm réime. Tacú le poist trí chonarthaí seirbhíse conraitheora agus soláthraí

**EARCAÍODH 149
PRINTÍSEACH AGUS
CÉIMÍ IN 2018**

TORTHAÍ DON SCAIRSHEALBHÓIRÍ

Díríonn ESB ar dhíbhinn bhliantúil de 40% de bhrabúis choigeartaithe iarchánach

€35 MILLIÚN DO 2018

AG TACÚ LEIS AN BPOBAL

Tá sé mar aidhm aige an clár freagrachta sóisialta corparáidí a úsáid chun daoine agus an pobal a chumhachtú agus cur lena saol

**OS CIONN
€2 MHILLIÚN**

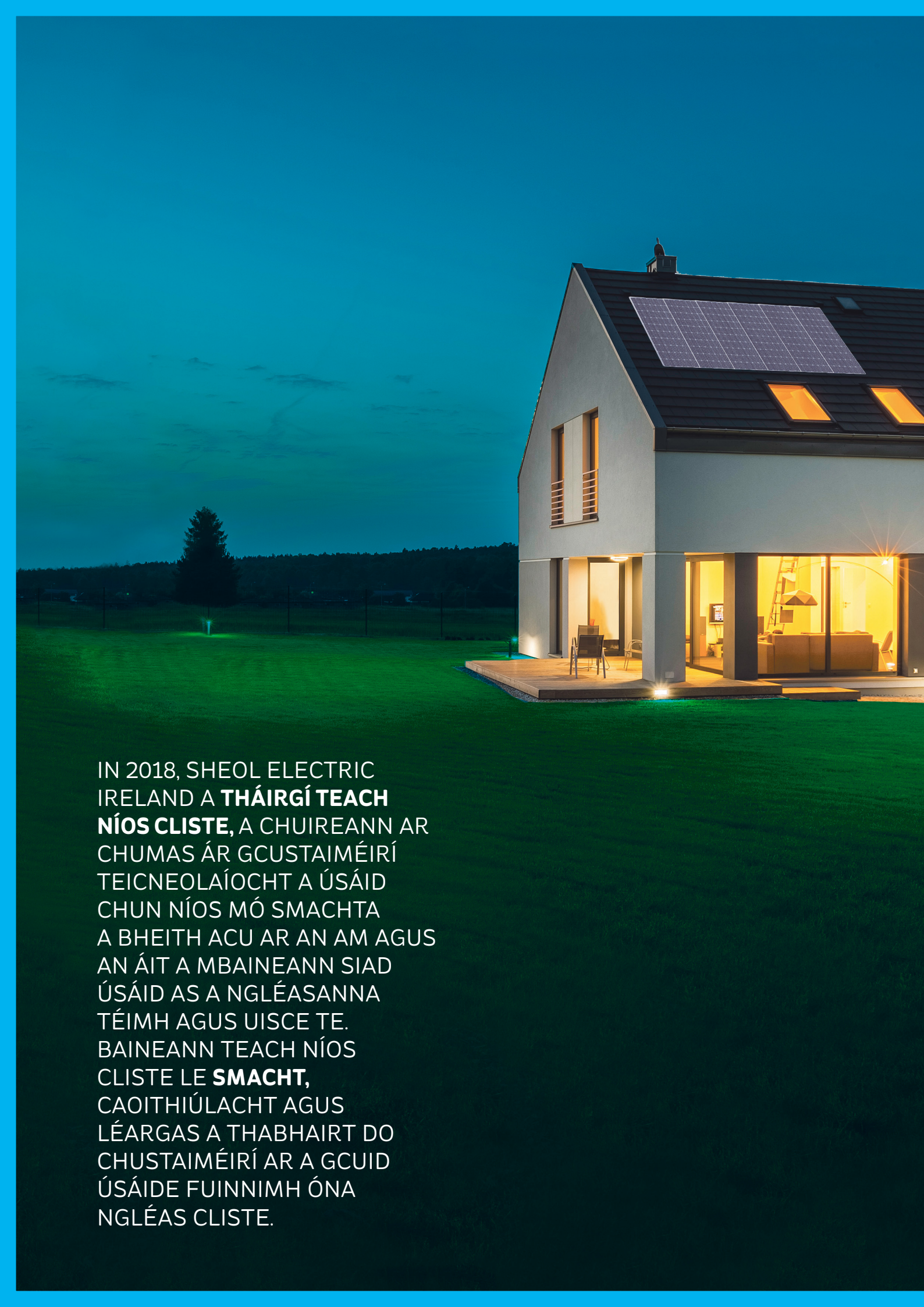
INFHEISTEORÍ FIACHAIS
Ús bliantúil agus aisiocaíochtaí

€1,133 MILLIÚN

Sástacht Custaiméirí Cónaithe

Táirgí agus seirbhísí nua agus nuálacha a fhorbairt do chustaiméirí, atá dírithe ar eispéireas an chustaiméara a fheabhsú agus an custaiméir a chumhachtú

85%

A photograph of a modern, two-story house at night. The house has a dark roof with several solar panels installed. The interior lights are on, and the house is surrounded by a green lawn. The sky is dark blue.

IN 2018, SHEOL ELECTRIC
IRELAND A **THÁIRGÍ TEACH**
NÍOS CLISTE, A CHUIREANN AR
CHUMAS ÁR GCUSTAIMÉIRÍ
TEICNEOLAÍOCHT A ÚSÁID
CHUN NÍOS MÓ SMACHTA
A BHEITH ACU AR AN AM AGUS
AN ÁIT A MBAINEANN SIAD
ÚSÁID AS A NGLÉASANNA
TÉIMH AGUS UISCE TE.
BAINEANN TEACH NÍOS
CLISTE LE **SMACHT**,
CAOITHIÚLACHT AGUS
LÉARGAS A THABHAIRT DO
CHUSTAIMÉIRÍ AR A GCUID
ÚSÁIDE FUINNIMH ÓNA
NGLÉAS CLISTE.

A modern house with a dark roof and light-colored walls is shown at night. A window on the left is brightly lit from within, showing a desk and chair. A small garden with green grass and a few plants is in the foreground. A large, stylized number '2' is overlaid on the left side of the page, partially covering the house.

2 CAIBIDIL 2

RIALACHAS CORPARÁIDEACH

84 An Bord in 2018

88 Ráiteas an Chathaoirligh maidir le Rialachas Corparáideach

90 Tuarascáil Rialachais an Bhoird

98 Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca

104 Coistí Boird in 2018

107 Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird

AN BORD IN 2018

Tá an Bord mar cheannasaí agus treoraí ar an ngnóthas, agus is é atá freagrach as rath fadtéarmach ESB. Ní dhéantar aon chinneadh sula gcuirtear an t-eolas ábhartha ar fad faoi bhráid chomhaltaí an Bhoird agus tar éis plé cuimsitheach a bheith déanta ar na rioscaí a aithnítear tríd an bpróiseas bainistithe riosca. Cabhraíonn an Bord le forbairt moltaí maidir le straitéis agus ceistíonn na moltaí seo go dearfach; ansin déanann an Bord na moltaí a athbhreithniú agus a fhaomhadh.

ELLVENA GRAHAM OBE

Cathaoirleach

Ceapachán don Bhord: Meán Fómhair 2010 agus ceapadh í ina Cathaoirleach ó Iúil 2015 i leith.

Sealbhaíocht: Ocht mbliana agus trí mhí (trí bliana agus cúig mhí mar Chathaoirleach).

Taithí ghairme: Bainfidh Ellvena úsáid as a taithí fhairsing ag ar chúrsaí gnó agus rialála/beartais ina ról mar Chathaoirleach ESB. D'oibrigh sí sa bhaincéireacht ar feadh breis is 30 bliain. An post is déanaí a bhí aici ná ar leibhéal an fheidhmeannaigh shinsearaigh i mBanc Uladh/ Royal Bank of Scotland (RBS) i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann, agus bhainistigh sí oibríochtaí mórsála san Eoraip, sa Mheánoirthear agus san Afraic. Comhalta den Institiúid Bancéireachta í.

Ceapacháin sheachtracha: Cathaoirleach ar Belfast Waterfront and Ulster Hall, Comhalta de Sheanad Ollscoil na Banríona, Uachtarán ar Chomhlachas Tráchtála agus Tionscail Thuaisceart Éireann (go dtí mí na Nollag 2018), Cathaoirleach ar an nGrúpa Comhairleach Eacnamaíochta (EAG) i dTuaisceart Éireann.

PAT O'DOHERTY

Príomhfheidhmeannach

Ceapachán don Bhord: Ina chomhalta Boird ó Eanáir 2013 agus ina Phríomhfheidhmeannach ó Nollaig 2011. Cuireadh síneadh trí bliana lena théarma mar Phríomhfheidhmeannach agus mar chomhalta Boird, le héifeacht ón 1 Nollaig 2018.

Sealbhaíocht: Sé bliana mar chomhalta Boird.

Taithí ghairme: Buncheim agus céim mháistreachta san innealtóireacht ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Roimhe sin, bhí Pat i gceannas ar na gnóthais is mó de chuid ESB, mar Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar ESB International, Stiúrthóir Bainistíochta ar ESB Networks agus Stiúrthóir Feidhmiúcháin ar ESB Power Generation. Chríochnaigh sé an tArdchúrsa Bainistíochta de chuid Harvard Business School.

Ceapacháin sheachtracha: Tá sé ina lontaobhaí ar Bhord Comhdhála na Stát Aontaithe, ina Stiúrthóir ar Energy UK agus ina Chathaoirleach ar Chomhairle Printiseachta Éireann.

ANNE BUTLER

Comhalta Neamhspleách den Bhord ● ●

Ceapachán don Bhord: Samhain 2012.**Sealbhaíocht:** Sé bliana agus dhá mhí.**Taithí ghairme:** Innealtóir cairte. D'oibrigh sa réimse comhairleacht innealtóireachta le haghaidh údaráis áitiúla Bhaile Átha Cliath, agus bhí sí ina Stiúrthóir bunaidh (Feidhmiúcháin) ar an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA). Iar-Uachtarán Institiúid na nInnealtóirí agus comhalta d'Acadamh Innealtóireachta na hÉireann.**Ceapacháin sheachtracha:** Bhí sí ar roinnt mhaith Bord, lena n-áirítear an tÚdarás um Bóithre Náisiúnta (NRA), Suirbhéireacht Ordanáis Éireann (OSI) agus Institiúid Teicneolaíochta Bhaile Átha Cliath (ITBÁC), agus tá sí faoi láthair ar Bhord REPAK agus ar Bhord Forbartha an Ospidéal Phéidiatraigh Náisiúnta.**DAVE BYRNE**

Oibrí is Comhalta Boird ●

Ceapachán don Bhord: Eanáir 2011 faoin Acht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977. Athcheaptha don Bhord i Meán Fómhair 2018 i gcomhair téarma ceithre bliana ag tosú 1 Eanáir 2019.**Sealbhaíocht:** Ocht mbliana.**Taithí ghairme:** Is ball foime é i bhfoireann atá mar chuid d'eagraíocht Ionad Seirbhíse Gnó ESB faoi láthair, agus d'oibrigh sé i Soláthar Custaiméara (ar a dtugtar Electric Ireland anois) roimhe seo.**Ceapacháin sheachtracha:** Uachtarán Chumann Oifigeach ESB (ESBOA) go dtí Aibreán 2010 agus ceaptha ina dhiaidh sin mar ionadaí an Ghrúpa Ceardchumann sa Chomhpháirtíocht Lámach.**SEÁN KELLY**

Oibrí is Comhalta Boird ●

Ceapachán don Bhord: Eanáir 2011 faoin Acht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977. Athcheaptha don Bhord i Meán Fómhair 2018 i gcomhair téarma ceithre bliana ag tosú 1 Eanáir 2019.**Sealbhaíocht:** Ocht mbliana.**Taithí ghairme:** Gairm 20 bliain in ESB Networks, sa réimse Seirbhíse Sábháilteachta agus Teicniúla faoi láthair. Tá céim onóracha aige sa ghnó ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus ard-dioplóma san eadráin agus sa réiteach coimhlinte ó Ollscoil Mhá Nuad. Tá deimhnithe sláinte agus sábháilteachta aige ón an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, chomh maith le deimhniú sa stiúthóireacht cuideachta ó Institiúid Stiúrthóirí Éireann.**Ceapacháin sheachtracha:** Iar-Chathaoirleach Choiste Aoisliúntais Sochair Sainithe ESB, Cathaoirleach den Choiste Náisiúnta um Shábháilteacht Lionraí agus Oifigeach Oiliúna don Ghrúpa Náisiúnta Stiúrthóirí is Oibrithe. Is comhalta é den Chartered Institute of Personnel and Development (CIPD).**ANDREW HASTINGS**

Comhalta Neamhspleách den Bhord ● ● ●

Ceapachán don Bhord: Iúil 2015.**Sealbhaíocht:** Trí bliana agus sé mhí.**Taithí ghairme:** Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin neamhspleách agus Meantóir tar éis gairm 30 bliain a chur de sa réimse seirbhíse baincéireachta agus airgeadais. Is Stiúrthóir Cairte, Baincéir Cairte agus Stiúrthóir Deimhnithe Bainc é, a bhí ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin in Barclays Bank Ireland plc go dtí Márta 2015, agus é freagrach as Tuaisceart Éireann freisin. Bhí sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar BNP Paribas Ireland ó 2007 go 2011.**Ceapacháin sheachtracha:** Stiúrthóir Elavon Financial Services DAC, fochuideachta i mBaile Átha Cliath de chuid US Bancorp, Pepper Finance Corporation (Ireland) DAC agus sainchomhairleoir do Valuation Consulting LLP, atá lonnaithe i Londain.

ALF SMIDDY

Comhalta Neamhspleách den Bhord

Ceapachán don Bhord: Deireadh Fómhair 2016.**Sealbhaíocht:** Dhá bhliain agus trí mhí.

Taithí ghairme: Is Cuntasóir Cairte é, a fuair a chuid oiliúna le PwC. Cathaoirleach agus Stiúrthóir Bainistíochta Beamish & Crawford plc, a bhfuil a cheanncheathrú i gCorcaigh, le breis is 12 bhliain, agus comhalta ar Bhord a mháthairchuideachta Scottish & Newcastle (UK) Ltd. Comhalta de Chomhairle Feidhmiúcháin Náisiúnta Chónaidhm Ghnólaigh agus Fhostóirí na hÉireann (IBEC), Stiúrthóir Chomhlachas Chorcaí, Cathaoirleach Choiste Rialtais Áitiúil Chorcaí agus d'fhóin sé ar Bhord Údaráis Aerfort Chorcaí. Comhalta d'Institiúid Margaíochta na hÉireann é.

Ceapacháin sheachtracha: Stiúrthóir Sinsearach Neamhfheidhmiúcháin Neamhspleách ar Dalata Hotel Group Plc, Cathaoirleach Quintas (Cuntasaíocht, Cánachas agus Airgeadas Corparáideach) agus Stiúrthóir ar Chiste Nuála Sóisialta Éireann, a dtacaíonn an Rialtas leis.

PAUL LYNAM

Comhalta Neamhspleách den Bhord

Ceapachán don Bhord: Deireadh Fómhair 2016**Sealbhaíocht:** Dhá bhliain agus trí mhí.

Taithí ghairme: Tá BSc san eolaíocht anailiseach ó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath (DCU) aige, dioplóma iarchéime sa staidéar gnó ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath agus MBA ó City University Seattle. Tá taithí 25 bliana aige ar chúrsaí gnó. D'fhóin sé ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar Whitfield Clinic i bPort Láirge, ina Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin ar Siemens Limited Ireland agus ina Phríomhoifigeach Airgeadais in Siemens Limited Ireland sa tréimhse 2008 go 2010. Roimh an 10 mbliain a chaith sé le Siemens, bhí Paul i mbun ról bhainistíochta éagsúla in Smurfit Group agus Kappa Packaging sa Ghearmáin ar feadh 14 bhliain.

Ceapacháin sheachtracha: Stiúrthóir ar Siemens Limited Ireland agus Stiúrthóir ar chuideachtaí a bhain le Whitfield Clinic.

NOREEN O'KELLY

Comhalta Neamhspleách den Bhord

Ceapachán don Bhord: Aibreán 2013**Sealbhaíocht:** Cúig bliana agus ocht mí.

Taithí ghairme: Cuntasóir cairte a fuair oiliúint in KPMG. Bhí roinnt post sinsearach aici in Independent News and Media Group, mar Cheann Cistíochta agus Rúnaí an Ghrúpa, agus ba Rúnaí Cuideachta í freisin ar C&C Group. Is comhairleoir faoi láthair í sa réimse rialachais chorporáidigh.

Ceapacháin sheachtracha: Stiúrthóir, Leas-Chathaoirleach agus Cathaoirleach ar Choiste Iniúchóireachta Rehab agus comhalta seachtrach de Choiste Iniúchóireachta Institiúid Teicneolaíochta Shligigh.

NOREEN WRIGHT

Comhalta Sinsearach Neamhspleách den Bhord

Ceapachán don Bhord: Meitheamh 2011.**Sealbhaíocht:** Seacht mbliana agus sé mhí.

Taithí ghairme: Glaoch chun Barra Thuaisceart Éireann í i 1976. D'oibrigh sí sa tionscadal leictreachais ar feadh 25 bliain agus bhí roinnt post ardbhainistíochta aici in Northern Ireland Electricity plc agus Viridian plc, Rúnaí na Cuideachta agus Ceann Seirbhíse Dlí san áireamh.

Ceapacháin sheachtracha: Gúistís Tuata, comhalta de Bhinse Tionsclaíoch agus de Bhinse Fostaíochta Thuaisceart Éireann, agus Comhalta de Bhinse Luachála Thuaisceart Éireann. Stiúrthóir Neamhfheidhmiúcháin ar Camerata Ireland.

PETER O'SULLIVAN

Oibrí is Comhalta Boird

Ceapachán don Bhord: Eanáir 2015 faoin Acht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977. Thug Peter a thionacht chun críche ag deireadh 2018.

Sealbhaíocht: Ceithre bliana.

Taithí ghairme: Thosaigh sé ag obair leis an ESB don chéad uair mar theicneoir lionra in 1980. Ba eisean an tIonadaí Sábháilteachta i gCiarraí / in Iarthar Chorcaí é roimhe sin.

Ceapacháin sheachtracha: Iar-Uachtarán an Chomhlachais Teicneoirí Lionra, ball idirbheartaíochta den Ghrúpa Ceardchumann. Ina Chomhalta Boird ar ESB ESOP Trustee Limited.

TONY MERRIMAN

Oibrí is Comhalta Boird

Ceapachán don Bhord: Eanáir 2007 faoin Acht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977. Athcheaptha don Bhord i Meán Fómhair 2018 i gcomhair téarma ceithre bliana ag tosú 1 Eanáir 2019.

Sealbhaíocht: Dhá bhliain déag.

Taithí ghairme: Thosaigh sé ag obair leis an ESB mar theicneoir gréasáin i 1979. Bhí sé ina oifigeach ar Ghrúpa Ceardchumann ESB.

Ceapacháin sheachtracha: Comhalta Boird de Phlean um Scair-Úinéireacht d'Fhostaithe ESB (ESOP) Trustee Limited agus Cathaoirleach an Ghrúpa Náisiúnta Stiúthóirí is Oibrithe.

COMHALTA NUA DE BHORD IN 2019

Ceapadh Stephen Carrig ina Chomhalta Boird is Oibrí le héifeacht ón 1 Eanáir 2019 faoin Acht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977.

Ceapachán don Bhord: Eanáir 2019

Taithí Ghairme: Chuaigh isteach in ESB mar phrintiseach leictreora in 1985. Bhain sé bunchéim agus máistreacht san Innealtóireacht amach ó Choláiste na Tríonóide Baile Átha Cliath agus ón gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath faoi seach. Faoi láthair, is é an Speisialtóir Bainistíochta Sócmhainní Rialuithe agus Ionstraimí (C&I) é don Phunann Ghiniúna.

Ceapacháin sheachtracha: Comhalta d'Institiúid Innealtóirí na hÉireann (IEI) agus iar-Chathaoirleach ar Energy Sector Professional Association (ESPA) ó 2014 go 2018.

SONRAÍ FAOI BHALLRAÍOCHT COISTÍ

- AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA
- AN COISTE SLÁINTE, SÁBHÁILTEACHTA AGUS COMHSHAOIL
- AN COISTE MARGAÍOCHTA AGUS CUSTAIMÉIRÍ
- AN COISTE UM LUACH SAOTHAIR AGUS FORBAIRT BAINISTÍOCHTA
- AN COISTE AIRGEADAIS AGUS INFHEISTÍOCHTA

- ➔ LEATHANACH 98
- ➔ LEATHANACH 105
- ➔ LEATHANACH 106
- ➔ LEATHANACH 106
- ➔ LEATHANACH 104

RÁITEAS AN CHATHAOIRLIGH MAIDIR LE RIALACHAS CORPARÁIDEACH

Is bunchloch de chruthú luach fadtéarmach ESB é an dea-rialachas agus tá Bord ESB agus mé féin, mar Chathaoirleach, ag díriú go mór air sin. Óna thaobh sin de, agus ar aon dul le Cód na Ríochta Aontaithe um Rialachas Corparáideach 2016 (Cód na Ríochta Aontaithe) agus leis an gCód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (Cód an Stáit), feictear dúinn go bhfuilimid freagrach as rath fadtéarmach Ghrúpa ESB a bhaint amach, as ceannasaíocht agus treorú a chur ar fáil don ghnóthas ina iomláine, agus as tacaíocht agus dúshlán a chur roimh na bainisteoirí chun na torthaí is fearr a fháil d'ESB agus dá bpáirtithe leasmhara.

Tá an saineolas is gá ag na bainisteoirí chun riachtanais oibriúcháin an ghnóthais a shásamh. Ní faoin mBord atá sé an obair sin a dhéanamh arís. An Bord a bhunaíonn cuspóir, luachanna agus straitéis na cuideachta agus tugaimid dúshlán na bainistíochta agus tugaimid tacaíocht di ó thaobh luachanna agus treo straitéiseach ESB. Dar linn, na cinntí is fearr a dhéantar, is toradh iad ar chaidreamh gníomhach idir an Bord agus na bainisteoirí.

RIALACHAS

Agus é ag tabhairt faoina chuspóirí rialachais a bhaint amach, déanann ESB Cód an Stáit a chomhlíonadh. Déanann ESB Cód na Ríochta Aontaithe agus larscríbhinn Rialachas Corparáideach na hÉireann a chomhlíonadh go deonach (a oiread agus is féidir, ós rud é gur corparáid reachtúil é). D'eisigh an Chomhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRC) Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit 2009 (Cód an Stáit) Cód athmheasta na

Ríochta Aontaithe in Iúil 2018 agus baineann sé le tréimhsí a thosaigh ar an 1 Eanáir 2019, nó ina dhiaidh sin. Tá athbhreithniú mionsonraithe á thabhairt chun críche ag ESB i ndáil le cód athbhreithnithe na Ríochta Aontaithe a chomhlíonadh. Comhlíonann ESB ghnéithe áirithe de Chód na Ríochta Aontaithe cheana féin, amhail an ceanglas go gcaithfidh an Bord caidreamh a dhéanamh leis an bhfórsa saothair, a dhéantar trí bhithin ceithre phost do Stiúrthóirí is Oibrithe ar an mBord. Ar an mbealach seo, cloíonn ESB chomh dlúth agus is féidir leis na caighdeáin liostaithe maidir le rialachas cuideachtaí.

Tá na bearta cuí curtha i bhfeidhm ag ESB chun an Cód Stáit a chomhlíonadh, ina leagtar amach an creat rialachais a d'aontaigh an Rialtas don bhainistíocht inmheánach agus do chaidrimh inmheánacha agus seachtracha na gComhlachtaí Stáit. Déanann ESB athbhreithniú agus nuashonrú ar a chuid beartas agus nósanna imeachta ar bhonn leanúnach chun comhlíonadh Chód an Stáit a chinntiú agus tuairiscítear an comhlíonadh sin gach bliain don Choiste Iniúcháireachta agus Riosca. Tá an Bord sásta go bhfuil riachtanais an Chóid Stáit comhlíonta ag ESB. Cuirtear tuarascáil faoi bhráid an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil ar bhonn bliantúil ina ndearbhaítear go bhfuil an Cód Stáit á chomhlíonadh.

Tá an Bord sásta go bhfuil na bearta cuí curtha i bhfeidhm lena chinntiú go bhfuil fochuideachtaí Éireannacha ESB ag comhlíonadh cheanglais infheidhme Acht na gCuideachtaí 2014.

Mar chomhlacht reachtúil, níl ESB faoi réir ag na riachtanais maidir le nochtadh arna bhforordú Rialacháin ón AE (faisnéis neamhairgeadais agus éagsúlachta a nochtadh ag gnóthais agus ag grúpaí móra áirithe) 2017. Mar sin féin, déanann ESB faisnéis neamhairgeadais maidir le Sábhálteacht (leathanach 72), Daoine (leathanach 74), Inbhuanaitheacht (leathanach 76), Úsáid Fuinnimh (leathanach 77), Freagracht Shóisialta Chorporáideach (leathanach 78), Éagsúlacht Boird (leathanach 94) agus Beartas Sclábhaíocht Nua-aimseartha (leathanach 107) a nochtadh go deonach.

Tá a Chód Eitice féin glactha ag ESB, ina leagtar amach ár gcur chuige i leith iompar

freagrach eiticíúil. Is é bunphrionsabal an Chóid Eitice gur trí chloí leis na caighdeáin is airde ionracais, dílseachta, cothromais agus rúndachta, agus trí na riachtanais uile dlíthiúla agus rialála a shásamh is fearr a mbeidh fostaithe ESB chun leasa na cuideachta. Tá an Cód Eitice foilsithe ar láithreán gréasáin ESB. Déanann Iniúchadh Inmheánach an Ghrúpa imscrúdú ar aon sárú a ndearna tuairiscíú air agus cuireann siad an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca ar an eolas faoi. Tá cur síos mionsonraithe ar ár gcreat comhlíonta rialachais leagtha amach ar leathanaigh 90 go 97.

ÉIFEACHTACHT AN BHOIRD

Bionn an Bord ag féachaint i gcónaí lena éifeachtacht a fheabhsú go leanúnach. Déantar sin trí chomhráite neamhfhoirmiúla idir chomhaltaí an Bhoird agus aiseolas a thabhairt don Chathaoirleach agus do Rúnaí na Cuideachta. Cuirtear measúnú foirmiúil i bhfeidhm gach bliain, agus is meastóir seachtrach a dhéanann é seo go neamhspleách gach triú bliain. Rinneadh an t-athbhreithniú neamhspleách is déanaí in 2017. Ba dhearbhu iad torthaí mheastóireacht fhoirmiúil 2017 go bhfuil an Bord ag feidhmiú go héifeachtúil, agus tá minicí iomlán ar an athbhreithniú leagtha amach ar leathanach 93.

ATHRUITHE AR AN MBORD AGUS AR AN gCOISTE

Ní raibh aon athrú ar an mBord i rith 2018. Athcheapadh Sean Kelly, Dave Byrne agus Tony Merriman agus ceapadh Stephen Carrig den chéad uair ar feadh ceithre bliana, ag tosú ón 1 Eanáir 2019 i gcomhréir leis an Acht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977. D'éirigh Peter O'Sullivan as mar chomhalta Boird is Oibrí nuair a d'imigh a théarma in éag an 31 Nollaig 2018; Is mian liom buíochas a ghabháil le Peter as a rannchuidiú mar Chomhalta Boird le ceithre bliana anuas. Léirigh sé eolas fairsing agus taithí fhairsing ar ghnó ESB agus bhí sé tiomanta don Ghrúpa agus dá fhoireann. Is mian liom freisin fáilte a chur roimh Stephen Carrig, a chuaigh isteach sa Bhord mar Chomhalta is Oibrí in Eanáir 2019.

Ní raibh aon athrú ar chomhaltacht Coistí le linn na bliana, agus tá cur síos ar na Coistí agus ar a ngníomhaíochtaí i gcaitheamh na bliana leagtha amach ar leathanaigh 98 go 106.

BAINISTIÚ RIOSCA

Is príomhréimse fócais fós iad bainistiú riosca agus tuairisciú don Bhord agus don Choiste Iniúchóireachta agus Riosca araon, agus is gnéithe lárnacha de chur chuige ESB i leith bainistiú riosca iad Beart Riosca ESB agus creat láidir rialaithe inmheánaigh sa chuideachta. Cé gurb é an Bord atá iomlán freagrach as cur chuige an Ghrúpa i leith riosca, is é an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca atá freagrach as tacú le hathbhreithniú an Bhoird ar éifeachtúlacht an rialaithe inmheánaigh agus an bhainistithe riosca, agus bhí ról lárnach ag an gCoiste sin in 2018 maidir le cinntiú gur daingníodh an rialachas agus an ceistiú cuí i dtaca le riosca agus dearbhú ar fud an Ghrúpa. Leagtar amach an cur chuige seo i leith riosca sa Tuarascáil Riosca ar leathanaigh 24 go 35.

ÉAGSÚLACHT AN BHOIRD

Tá an Bord lántiomanta d'éagsúlacht mar luach lárnach, ar mhaithe leis féin agus ar mhaithe leis an nGrúpa ina iomláine, maidir le cur i gcrích chuspóirí gnó ESB. Tá an Bord tiomanta an chothromaíocht is fearr scileanna, taithí agus éagsúlachta ag a chomhaltaí a bhaint amach. Maidir le héagsúlacht ar an mBord, tá meas ag Cathaoirleach an Bhoird, agus í ag cabhrú leis an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil (DCCAE) an tsonraíocht a leagan amach do cheapacháin chuig an mBord, ar na buntáistí a bhaineann le héagsúlacht ar an mBord, dá ndéantar foráil faoi Threoirlínte Chód Cleachtais an Stáit agus na "Treoirlínte maidir le Ceapacháin chuig Comhlachtaí Stáit" gaolmhara. Tá sonraí na gcomhaltaí Boird leagtha amach ar leathanaigh 84 go 87.

CULTÚR

Is maith an rud don ghnó é dea-rialachas agus tá sé bunaithe ar inniúlacht, trédhearcacht agus freagracht. Agus muid ag dréim lenár spriocanna a bhaint amach, tá an Bord agus na bainisteoirí tiomanta a bheith inniúil trédhearcach agus freagrach i ngach gníomh dár gcuid. Sa ról atá agam mar Chathaoirleach, táim freagrach as a chinntiú go bhfeidhmíonn an Bord go héifeachtach, agus chuige sin, éascóidh mé rannpháirtíocht iomlán gach comhalta Boird agus cinnteoidh mé cumarsáid éifeachtach le húinéirí agus geallsealbhóirí ESB.

Ciallaíonn cultúr "meascán de luachanna, dearcthaí agus iompraíocht arna léiriú ag cuideachta ina hoibríochtaí agus ina caidreamh le páirtithe leasmhara" (Tuarascáil FRC "Cultúr Corparáideach agus ról an Bhoird"). Sainmhíniú níos gonta air: "an tslí a ndéanaimid rudaí anseo".

Déanann an Bord machnamh cúramach ar an tslí a ndéantar cultúr a mheasúnú agus a thuairisciú trí bhithin suirbhéanna caidrimh le fostaithe, suirbhé foirmiúil ar ár bpáirtithe leasmhara agus trí bhithin cuairteanna ar láithreáin ón mBord agus caidreamh díreach le fostaithe.

Maidir leis sin, tuairiscítear na "Táscairí Cultúir" seo a leanas ar leibhéal an Bhoird:

- Sonraí sceithireachta;
- Saincheisteanna dlí agus rialála;
- Suirbhéanna fostaithe;
- Beartas cánachais;
- Éagsúlacht;
- Sláinte agus Sábháilteacht;
- Táscairí airgeadais;
- Sonraí faoi shástacht an chustaiméara;
- Rannpháirtíocht le carthanachtaí.

CONCLÚID

Sna leathanaigh thíos, cuirimid síos go mion ar an mbealach ar chomhlíon an Bord agus a gCoistí a bhfreagrachtaí le linn na bliana lena chinntiú go ndaingneofar cleachtais rialachais láidre ar fud an Ghrúpa.

Ellvena Graham, OBE
Cathaoirleach
1 Márta 2019

TUARASCÁIL RIALACHAIS AN BHOIRD

PRIONSABAIL AN RIALACHAIS

Agus é ag tabhairt faoina spriocanna rialachais a bhaint amach, déanann ESB an páirtithe leasmhara Cód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit 2016 (Cód an Stáit) a chomhlíonadh a oiread agus is féidir, mar aon le Cód Rialachais Chorporáidigh na Ríochta Aontaithe 2016 (Cód na Ríochta Aontaithe) agus larscribhinn Rialachas Chorporáideach na hÉireann (larscribhinn na hÉireann). D'eisigh an Chomhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRC) Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit 2009 (Cód an Stáit) Cód athmheasta na Ríochta Aontaithe in Iúil 2018 agus baineann sé le tréimhsí a thosaigh ar an 1 Eanáir 2019, nó ina dhiaidh sin. Tá athbhreithniú mionsonraithe á thabhairt chun críche ag ESB i ndáil le cód athbhreithnithe na Ríochta Aontaithe a chomhlíonadh. Is féidir cóip den Chód Stáit a fháil ó láithreán gréasáin an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, www.per.gov.ie. Is féidir cóip de Chód na Ríochta Aontaithe a fháil ó láithreán gréasáin na Comhairle Tuairiscithe Airgeadais, www.frc.org.uk, agus tá cóip d'larscribhinn na hÉireann ar fáil ag www.ise.ie.

Leagtar amach cúig phrionsabal rialachais i gCód na Ríochta Aontaithe: Ceannaireacht, Éifeachtacht, Cuntasacht, Luach Saothair agus Caidreamh le Geallsealbhoirí. Tá Tuarascáil Rialachais an Bhoird leagtha amach dá réir.

1 CEANNAIREACHT

AN BORD

Tugann an Bord ceannaireacht don Ghrúpa agus déanann sé ceisteanna straitéise, feidhmíochta, acmhainní agus rialachais a bhreithniú go neamhspleách, go díreach nó trí obair na gCoistí. Le linn 2018, ba iad na comhaltaí Bhoird iad siúd a shonraítear ar leathanaigh 84 go 87. Ba é an Rialtas a cheap an Cathaoirleach, an Príomhfheidhmeannach agus na comhaltaí Neamhspleácha Bhoird, agus ceapadh na ceathrar Comhaltaí i Oibrithe de bhun an Achta um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977. Is iad na hAchtanna Leictreachais (Soláthar) 1927–2004 agus an tAcht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) a rialaíonn an líon daoine ar an mBord agus struchtúr an Bhoird. Ní ag an té céanna a bhíonn ról an Chathaoirleach agus ról an Phríomhfheidhmeannach.

COMHALTAS AR AN MBORD

Sa bhliain 2018, chuir comhaltaí Bhord ESB taithí, neamhspleáchas agus dúshlán ar fáil chun tacú le cinnteoireacht éifeachtach. Tugtar cuntas ar an réimse leathan taithí atá ag comhaltaí an Bhoird san innealtóireacht / sa réimse teicniúil, san airgeadas, sa dlí, sa mhargaidh agus in oibríochtaí ESB sna beathaisnéisí ar leathanaigh 84 go 87. Tá an Bord muiníneach go bhfuil an saineolas, an cumas agus

an taithí riachtanach ag a chomhaltaí go léir chun na feidhmeanna a láimhseáil ar gá do chomhalta Bhoird iad a chur i gcrích.

Is é príomhról an Bhoird breithiúnas feasach neamhchlaonta a dhéanamh chun Straitéis ESB Group a cheistiú, a fhorbairt agus a fhaomhadh go tairbheach, lena chinntiú go bhfuil foireann bhainistíochta láidir ann chun an straitéis a chur i bhfeidhm, an fheidhmíocht ghnó a mhonatóiriú agus creat rialuithe stuama éifeachtacha a choimeád chun an riosca a mhaolú. Déantar foráil sa Chód Stáit go bhféadfaidh an Cathaoirleach dul i dteagmháil leis an Rialtas i ndáil le comharbas Bhoird, agus is deis é seo chun a chinntiú go mbeidh meascán cuí oileachtaí, éagsúlacht agus taithí ag na comhaltaí Bhoird.

Braitheann cumas an Bhoird chun na dualgais agus na hoibleagáidí sin a chur i gcrích ar dhá bhunfhachtóir:

- Tá éagsúlacht agus raon leathan scileanna agus taithí ag na comhaltaí Bhoird;
- Próisis lena gcinntítear go bhfuil tuiscint mhaith ag na comhaltaí Bhoird uile ar oibriúcháin an Ghrúpa agus ar an timpeallacht sheachtrach, agus go bhfuil sé de chumas acu cinntí feasacha a dhéanamh. Féach leathanach 93 le haghaidh tuilleadh eolais faoin bpróiseas ionductaithe.

COMHALTA SINSEARACH NEAMHSPLÉACH DEN BHORD

Ceapann an Bord comhalta Neamhspleách Bhoird amháin le ról an Chomhalta Bhoird Shinsaraigh Neamhspleách a thógáil air ná uirthi féin ionas go mbeidh sé ná sí ina b(h)onn braite don Chathaoirleach agus ina (h)eadránaí do Chomhaltaí Bhoird eile agus do pháirtithe leasmhara nuair is gá. Comhalta Sinsearach Neamhspleách reatha den Bhord - Noreen Wright.

COMHAIRLE PHROIFISIÚNTA NEAMHSPLÉACH

Féadfaidh na Comhaltaí Bhoird, agus iad i mbun a gcuid dualgas, comhairle neamhspleách ghairmiúil a fháil ar chostas an ESB. Bíonn teacht ag gach Comhalta Bhoird ar chomhairle agus ar sheirbhísí Rúnaí na Cuideachta. Tá clúdach árachais socraithe chun cosaint a thabhairt do Chomhaltaí Bhoird agus d'Oifigigh i gcoinne dliteanas a d'fhéadfadh a eascairt as caingne dlí ina n-aghaidh le linn dóibh a gcuid dualgas a chomhlíonadh.

2 ÉIFEACHTACHT

CRUINNITHE AN BHOIRD

Tháinig an Bord le chéile deich n-uaire in 2018. Is é an Bord atá freagrach as athbhreithniú a dhéanamh ar fheidhmíocht oibriúcháin agus airgeadais an Ghrúpa agus as rialáil inmheánach éifeachtach agus bainistiú riosca a chinntiú.

Tá sceideal foirmiúil ábhar ag an mBord a fhorchoimeádtar go sonrach dó i gcomhair cinnteoireachta. Tá cur síos air sin ar leathanach 91.

Tá údarás tarmilgthe ag an mBord chuig na bainisteoirí chun gnáthchinní gnó a dhéanamh faoi réir ag teorainneacha agus tairseacha sonraithe. Tá creat láidir tuairiscithe i bhfeidhm chun go ndéanfar maoirseacht ar chinntí ama dtarligeann ag an mBord, agus is gné lárnach den chreat sin caidrimh éifeachtacha idir Coistí an Bhoird, an Príomhfheidhmeannach, Stiúrthóir Feidhmeannach Airgeadais agus Tráchtála an Ghrúpa, agus an Fhoireann Feidhmiúcháin.

Bíonn tuairiscí airgeadais agus oibriúcháin á dhéanamh don Bhord ar bhonn leanúnach, agus cuirtear páipéir go leictreonach chuig gach comhalta Bhoird roimh ré chun dóthain ama a thabhairt dóibh le gur féidir leo athbhreithniú agus machnamh a dhéanamh ar na ceisteanna atá le plé nó a bhfuil cinneadh le déanamh ina leith. Áirítear le cáipéisíocht an Bhoird na miontuairiscí ó Chruinnithe Coiste an Bhoird.

Is é aidhm na gcruinnithe Bhoird an chothromaíocht cheart maoirseachta a bheith ann ó thaobh daoine, cultúr, straitéis, oibríochtaí, airgeadas agus rialachas, agus cúrsaí bainistíochta riosca. Déantar monatóireacht rialta air seo trí Mheasúnú an Bhoird agus aiseolas neamhfhoirmeálta lena chinntiú go bhfuil dóthain ama á chaitheamh ar gach ceist agus go gcloítear leis an gchothromaíocht chuí. Tá an Bord sásta gur ghlac an Cathaoirleach agus gach duine de chomhaltaí an Bhoird go leor ama i rith na bliana le go raibh siad in ann a ndualgais a chur i gcrích mar chomhaltaí de Bhord ESB.

Is ar chur i bhfeidhm na Straitéisí nua go dtí 2030 a bheidh aird an Bhoird á díriú le linn 2019: an t-aistriú chuig fuinneamh iontaofa inacmhainne ísealcharbóin a stiúradh. Bainfeadh sin amach trí bhithin díriú ar na cúig chuspóir straitéiseach gaolmhar ag ESB mar seo a leanas:

- Tús áite a thabhairt inár ngníomhaíochtaí uile, do riachtanais na gcustaiméirí, anois agus sa todhchaí.
- Fuinneamh glan slán inacmhainne a tháirgeadh, a nascadh agus a sholáthar.
- Seirbhísí fuinnimh a fhorbairt chun freastal ar na riachtanais margaidh atá ag teacht chun cinn.
- An gnó a fhás agus san am céanna, láidreacht airgeadais ESB a chothú.
- Cultúr ardfeidhmíochta a chur ar fáil ina dtacaítear le nuáil agus comhoibriú.

Ina theannta sin, leanfaidh an Bord de mhonatóireacht a dhéanamh ar:

- Breis forbairtí sa Mhargadh Aonair Leictreachais Comhtháite (I-SEM).
- Na hidirbhearta leanúnacha maidir le Brexit le gur féidir bainistiú agus monatóireacht a dhéanamh ar na dúshláin agus ar na deiseanna i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór.

STRUCHTÚR NA HEAGRAÍOCHTA

Tá an eagraíocht leagtha amach sa chaoi go n-éascaítear cinnteoireacht éifeachtach éifeachtúil, mar aon le cuntasacht shoiléir.

RÓL AN BHOIRD

Tugann an Bord ceannaireacht agus treoir don ghnóthas go ginearálta agus tá sé freagrach as rath fadtéarmach ESB a chinntiú. Ní dhéantar aon chinneadh sula gcuirtear an t-eolas ábhartha ar fad faoi bhráid chomhaltaí an Bhoird agus tar éis plé cuimsitheach a bheith déanta ar na rioscaí a aithnítear tríd an bpróiseas bainistithe riosca. Cabhraíonn an Bord le forbairt moltaí maidir le straitéis agus ceistíonn na moltaí seo go dearfach; ansin déanann an Bord na moltaí a athbhreithniú agus a fhaomhadh. Tá na príomhchinntí seo a leanas forchoimeáda ag an mBord dá bhreithniú féin:

- Faomhadh Straitéis ESB Group, buiséid bhliantúla agus ráitis airgeadais bhliantúla is idirthréimhseacha

- Athbhreithniú ar fheidhmíocht oibriúcháin agus airgeadais
- Faomhadh ollchaiteachais chaipitiúil, iasachtaíochtaí agus beartas státhchiste
- Athbhreithniú foriomlán ar fheidhmíocht an Ghrúpa maidir le sláinte agus sábháilteacht
- Ceapadh an Phríomhfheidhmeannach
- Ceapacháin don Fhoireann Feidhmiúcháin arna moladh ag an bPríomhfheidhmeannach
- Ceapadh Rúnaí na Cuideachta
- Mórédálacha, diúscairtí nó scoir
- Measúnú agus faomhadh ar chreat rialála airgeadais, ar rialuithe inmheánacha agus ar bhainistíocht riosca an Ghrúpa
- Taraifi Cónaithe
- Príomhchúrsaí rialála, dlí, caidreamh tionsclaíoch, cuntaíochta agus beartais

Cathaoirleach - Ellvena Graham OBE

- An Bord a stiúradh
- Clár an Bhoird a chinneadh
- Éifeachtacht an Bhoird a chinntiú agus lánpháirtíocht gach Comhalta den Bhord a éascú
- Cumarsáid éifeachtach le húinéirí agus le geallsealbhóirí an Ghrúpa a chinntiú

AN BORD

- An Cathaoirleach, seisear comhaltaí Boird neamhspleácha, ceathrar comhaltaí Boird is oibríthe, agus an Príomhfheidhmeannach
- Freagrach as rath fadtéarmach ESB agus as a bhreithiúnas foriomlán maidir le ceistanna straitéise, feidhmíochta, acmhainní agus rialachais

Príomhfheidhmeannach -

Pat O'Doherty

- Ceannaireacht feidhmiúcháin ar ghnó an Ghrúpa
- Straitéisí agus beartais an Ghrúpa a chur i bhfeidhm
- Dlúthchaidreamh oibre a chothú leis an gCathaoirleach
- An Fhoireann Feidhmiúcháin a stiúradh

Comhalta Sinsearach Neamhspleách den Bhord - Noreen Wright

- A bheith mar bhonn braite don Chathaoirleach
- A bheith mar idirghabhálaí ar son na gcomhaltaí eile den Bhord agus na bpáirtithe leasmhara nuair is gá

Rúnaí na Cuideachta - John Redmond

- Cabhraíonn sé leis an gCathaoirleach a chinntiú go gcuirtear an t-eolas ábhartha iomlán ar fáil do na comhaltaí Boird uile, agus go n-éascaítear ionductú / forbairt phroifisiúnta comhaltaí Boird
- Freagrach as a chinntiú go gcomhlíonfar nósanna imeachta an Bhoird i gceart agus as comhairle a chur ar an mBord maidir le cúrsaí rialachais chorparáidigh
- Idirchaidreamh a dhéanamh idir an Bord agus an Fhoireann Feidhmiúcháin

Coiste Iniúcháireachta & Riosca

Cathaoirleach - Noreen O'Kelly

- Cuidiú leis an mBord lena gcúraimí i dtaca le:
 - Tuairiscíú airgeadais
 - Rialú inmheánach agus bainistíú riosca
 - Comhlíonadh, sceithreacht agus calaois
 - Iniúcháirí seachtracha agus inmheánacha

An Coiste Sláinte, Sábháilteachta & Comhshaoil

Cathaoirleach - Anne Butler

- Comhairle a chur ar an mBord maidir le ceistanna sláinte, sábháilteachta agus comhshaoil
- Monatóireacht a dhéanamh ar an dul chun cinn le hais tascáirí feidhmíochta comhaontaithe maidir le sláinte agus sábháilteacht, an comhshaoil agus bainistíú riosca sna réimsí seo

An Coiste um Luach Saothair agus Forbairt Bainistíochta

Cathaoirleach - Ellvena Graham

- Luach saothair (i) an Phríomhfheidhmeannach agus (ii) na Foirne Feidhmiúcháin tar éis dul i gcomhairle leis an bPríomhfheidhmeannach
- Monatóireacht a dhéanamh ar fhorbairt ceannairí reatha agus todhchaí ESB

An Coiste Airgeadais & Infheistíochta

Cathaoirleach - Andrew Hastings

- Athbhreithniú ar thograí maidir le tiomsú caipitil agus caiteachas caipitiúil
- Athbhreithniú ar bheartais agus nósanna imeachta maidir leis an státhchiste agus trádáil fuinnimh
- Athbhreithniú ar thograí infheistíochta agus diffeistithe atá dírithe ar a chinntiú go bhfuil ESB á láithriú sa chaoi go n-éireoidh leis sa todhchaí, de réir na straitéise atá aontaithe ag an mBord

An Coiste Margaíochta & Custaiméirí

Cathaoirleach - Alf Smiddy

- Ailíniú tionscnamh agus clár margaíochta agus custaiméara le spriocanna straitéiseacha na cuideachta
- Táirgí agus seirbhísí nua agus na réamh-mheastacháin ioncain bhainteacha
- Caidrimh a fhorbairt le custaiméirí móra
- Clár fógraíochta agus urraíochta, agus measúnú a dtionchar siúd

AN FOIREANN FEIDHMIÚCHÁIN

Ceannaireacht agus Rialú an Ghrúpa

➔ Tá sonraí beathaisnéise i ndáil leis an gCathaoirleach, an Príomhfheidhmeannach agus an Stiúthóir Sinsearach Neamhspleách le fáil ar leathanaigh 84 agus 86.

➔ Tá sonraí beathaisnéise faoi na Comhaltaí Boird le fáil ar leathanaigh 84 go 87.

➔ Tá sonraí beathaisnéise faoi Rúnaí na Cuideachta le fáil ar leathanach 43.

➔ Tá sonraí beathaisnéise faoin bhFoireann Feidhmiúcháin le fáil ar leathanach 42 go 43.

COISTÍ DE CHUID AN BHOIRD

Faigheann an Bord cabhair ó chúig Choiste Boird lena chuid freagrachtaí a chur i ngníomh, agus tarmligeann an Bord freagrachtaí ar leith do Choistí Boird áirithe de réir mar atá leagtha amach ina dTearmaí Tagartha. Cabhraíonn na Coistí leis an mBord trí bhreithniú níos mionsonraithe a dhéanamh ar shaincheisteanna rialachais, oibriúcháin, airgeadais agus gnó agus cuireann siad tuairisc chuig an mBord maidir le moltaí riachtanacha. Tá dóthain acmhainní ag na Coistí lena bhfreagrachtaí a chur i bhfeidhm. Tá tuilleadh eolais le fáil faoi na Coistí agus a gcomhaltai ar leathanaigh 98, 104 agus 106 den tuarascáil seo.

CEAPACHÁIN AR AN MBORD

Ní dhéanann ESB measúnú ar chomhaltai aonair den Bhord, ós rud é gurb é an Rialtas atá freagrach as daoine a cheapadh ar an mBord, é sin nó bionn toghchán ann d'fhostaithe chuige sin. Téann an Cathaoirleach chun cainte leis an Rialtas roimh an bpróiseas ceapacháin ar an mBord, áfach, maidir leis na scileanna sonracha agus na buntáistí ón éagsúlacht a theastaíonn ar an mBord. Bionn ceapacháin ar an mBord ag teacht leis na Treoirínte maidir le Ceapacháin ar Bhoird Stáit, de réir mar a d'fhoilsigh an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe i Samhain

2014. Ceaptar na Comhaltai Boird ar feadh téarmaí suas le cúig bliana nó ceithre bliana i gcás comhaltai Boird is Oibrithe, agus is amhlaidh, mar sin, nach dtagann siad faoi réir atoghadh ar an mBord roimhe sin. D'fheadfadh go ndéanadh an Rialtas an Príomhfheidhmeannach agus comhaltai Boird Neamhspleácha a athcheapadh ar an mBord, agus má dhéantar aon Chomhaltai is Oibrí a athcheapadh, tá seo faoi réir an Achta um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977.

SAMPLAÍ DE CHEISTEANNA A BHREITHNIGH AGUS/NÓ A D'FHAOMH AN BORD IN 2018

DAOINE	OIBRIÚCHÁIN
- Athbhreithniú ar Éifeachtacht na hEagraíochta - Ceapacháin Feidhmeannach Sinsearach - Tuarascáil ar Shláinte, Sábháilteacht agus Folláine an Ghrúpa - Straitéis Daoine an Ghrúpa - Torthaí an tSuirbhé ar Rannpháirtíocht Fostaithe	- Tuairiscí oibriúcháin an Phríomhfheidhmeannaigh - Tuairiscí sláinte agus sábháilteachta - Nuashonruithe ar thrádáil fuinnimh - Clár infheistíochta in ollchóiriú fearais - Feachtas fógraíochta don straitéis Todhchaí Níos Gile - Meastacháin ar infheistíocht chaipitil - Feidhmíocht chiste Novusmodus ESB - Tuairiscí ar chomhfhiontair - An t-eolas is déanaí maidir le gnó rialaithe - An t-eolas is déanaí ar athfhorbairt cheannoifig ESB - Infheistíocht agus Straitéis ESB maidir le carranna leictreacha
STRAITÉIS	RIALACHAS AGUS BAINISTIÚ RIOSCA
- Athbhreithniú agus nuashonrú na straitéise - Nuashonruithe ar bheartas fuinnimh agus margaidh - Gníomhaíochtaí na n-íomaitheoirí agus treochtaí in earnáil na bhfóntas - Clár um chumasú tráchtála I-SEM agus toilleadh-cheannt I-SEM - NIE Networks - Méadrú Cliste - Foinsí inathnuaite fuinnimh, lena n-áirítear gaoth ón talamh	- Éifeachtacht na bainistíochta riosca agus an rialaithe inmheánaigh - Plean iniúchóireachta inmheánach don bhliain - Tearmaí Tagartha an Choiste - Cód Eitice Bhord ESB - Éifeachtacht an bhainistithe riosca agus an rialaithe inmheánaigh - Beartais Stáitchiste an Ghrúpa - Leibhéil údaráis an Ghrúpa agus leibhéil údaráis Trádála an Ghrúpa - Beartas Riosca agus Creat Rialachais ESB Group - Cibearshláindáil - Nuashonruithe maidir leis an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (GDPR) - Pleanáil Rialachais Ghnó
AIRGEADAS	
- Torthaí foilsithe bliantúla agus leathbhliantúla - Feidhmíocht agus réamhaisnéisí airgeadais ráithiúla - Príomhthascairí Feidhmíochta Miosúla (KPIIna) - Buiséad bliantúil agus plean gnó cúig bliana - Dibhinn idirthréimhseach agus deiridh	- Cistiú margaí caipitiúla - Costas rátaí caipitiúla agus íosrátaí toraidh i gcás infheistíochtaí nua - Cuntais rialála ESB

FREASTAL AR CHRUINNITHE 2018

Reachtáladh naoi gCruinniú Ginearálta agus Cruinniú Speisialta amháin den Bhord i rith na bliana 2018. Féach thíos sonraí faoin méid cruinnithe ar fhreastail gach comhalta Boird ar leith orthu le linn na bliana. Chomh maith leis na comhaltaí Boird agus an Rúnaí Cuideachta, tá go leor bainisteoirí sinsearach a fhreastalaíonn ar chuideanna bainteacha de chruinnithe Boird, ach cuireadh a bheith faighte acu.

COMHALTAÍ BOIRD 2018	TINREAMH AG CRUINNITHE
Ellvena Graham OBE	10
Anne Butler*	9
Dave Byrne^	9
Andrew Hastings*	10
Sean Kelly^	9
Paul Lynam*	10
Tony Merriman^	9
Noreen O'Kelly*	10
Peter O'Sullivan^	10
Alf Smiddy*	10
Noreen Wright*	10
Pat O'Doherty	10

* Comhalta neamhspleách den Bhord

^ Oibrí is Comhalta Boird

ÉIFEACHTACHT AN BHOIRD

Déanann an Bord measúnú bliantúil ar a feidhmíocht féin agus ar fheidhmíocht a Choistí. Déantar an measúnú seo chun Cód an Stáit agus Cód na Ríochta Aontaithe a chomhlíonadh, a oiread agus is féidir. Bainneann an measúnú le feidhmíocht an Bhoird agus na gCoistí ina iomláine agus ní le feidhmíocht chomhaltaí aonair den Bhord. Is é cuspóir an mheasúnaithe athbhreithniú a dhéanamh ar oibriúchán an Bhoird féin agus bealaí a aithint chun a éifeachtacht a fheabhsú. Cabhraíonn sé freisin scileanna sonracha atá de dhíth nó inmhiannaithe i measc chomhaltaí an Bhoird a aithint, agus is féidir leis an gCathaoirleach moltaí a dhéanamh don Rialtas le go mbeithnítear iad nuair a bhíonn ceapacháin á ndéanamh.

Is deimhniú é an measúnú seo go bhfuil an Bord tiomanta do na leibhéil rialachais is airde. Is é an Cathaoirleach a bhíonn i gceannas ar an measúnú, le tacaíocht ó Rúnaí na Cuideachta. Ceistneoir atá sa mheasúnú bliantúil, agus i bhfianaise fhreagraí na gcomhaltaí Boird, seoltar tuairisc ar na torthaí chuig an mBord, agus moltar gníomhartha chun aghaidh a thabhairt ar na fadhbanna a luadh. Déantar athbhreithniú i lár na bliana ar fhorfheidhmiú na mbeart. Gach trí bhliain, déantar measúnú neamhspleách atá bunaithe ar agallamh idir an t-éascaitheoir seachtrach agus gach comhalta aonair den Bhord as ná aisti féin, agus

MOLTAÍ AR BHONN MEASÚNÚ INMHEÁNACH AR AN MBORD 2018

MOLTAÍ 2018

An clár cuairteanna Boird ar láithreáin na cuideachta chun bualadh le baill foirne le bheith coinnithe agus forbartha.

Is ceart do pháipéir Bhoird a bheith chomh gonta agus is féidir.

Deiseanna níos mó do Chomhaltaí Boird caidreamh a dhéanamh le bainisteoirí agus le speisialtóirí seachtracha maidir le príomhrioscaí don ghnó.

Níos mó caidrimh le páirtithe leasmhara maidir leis na príomh-ábhair imní dóibh.

rinne an tInstitiúid Rúnaithe agus Riarthóirí Cairte (ICSA) measúnú neamhspleách den saghas sin go luath in 2017 (níl ceangail d'aon saghas ag ICSA le ESB). Tá forléargas ar an bpróiseas measúnaithe inmheánach a rinneadh in 2018 agus sonraí faoi na torthaí leagtha amach thuas.

Ina theannta sin, casann an Cathaoirleach leis na comhaltaí Boird, an Comhalta Sinsearach Neamhspleách den Bhord san áireamh, i seisiún malartaithe tuairimí oscailte i measc comhaltaí Boird maidir le héifeachtúlacht agus éifeachtacht an Bhoird.

EOLAS AGUS CRUINNITHE FAISNÉISE

Tá sé rithábachtach go gcoinneofaí comhaltaí Boird ar an eolas faoi mhóthrúithe gnó, ionas gur féidir éifeachtacht an Bhoird a choimeád agus a fheabhsú. Tá achoimre ar ghníomhaíochtaí an Bhoird in 2018 leagtha amach ar leathanach 92. Cuirtear an Bord ar an eolas go rialta faoin timpeallacht rialála, faoin margadh agus faoi oibriúcháin, lena n-áirítear tuarascáil mhiosúil ar Phríomhtháscairí Feidhmíochta.

Beartaíodh cruinnithe Boird taobh amuigh de láthair na ceannoifige in 2018, lena n-áirítear oifigí NIE Networks i mBéal Feirste, Stáisiún Cumhachta Ard na Croise i gCo. an Chláir, oifigí ESB Networks i gCo. Sligigh agus oifigí ESB International atá lonnaithe ag Aerfort Bhaile Átha Cliath. Reachtáiltear cuairteanna ar an láthair do chomhaltaí Boird aonair agus do ghrúpaí comhaltaí Boird chun cur lena dtuiscint ar ghnó ESB.

NEAMHSPLEÁCHAS

Tá an Bord tar éis a dheimhniú go raibh na Comhaltaí Boird sin (mionsonraí ar leathanaigh 84 go 87) neamhspleách i rith 2018. Tugadh aird sa deimhniú seo ar na forálacha ábhartha i gCód na Ríochta Aontaithe maidir le neamhspleáchas

GNÍOMHARTHA A CUIREADH I bhFEIDHM IN 2018

As na naoi gCruinniú Boird a tionóladh in 2018, tionóladh ceithre cinn lasmuigh den láthair ar shuíomhanna ESB.

Déantar gontacht agus soléiteacht Pháipéir an Bhoird a athbhreithniú go cúramach sula n-éisítear iad.

Chomh maith le tuairisciú riosca rialta don Bhord/don Choiste Iniúchóireachta agus Riosca, reachtáladh lá iomlán plé ar phríomhrioscaí in 2018 le Comhaltaí Boird, leis an mbainistíocht agus le sainchomhairleoirí/speisialtóirí seachtracha.

Chomh maith leis an gcaidreamh le páirtithe leasmhara a éilítear faoin gCód Cleachtais maidir le Rialachas Comhlachtaí Stáit, tugadh cuireadh do roinnt príomhpháirtithe leasmhara chun bualadh leis an mBord agus labhairt leo in 2018.

Comhaltaí Boird ó thaobh carachtar agus breithiúnas de, agus easpa caidreamh nó cúinsí a d'fhéadfadh cur isteach ar neamhspleáchas Comhaltaí Boird. I bhfianaise na n-imthosca sin, is amhlaidh atá an Bord sásta maidir le neamhspleáchas na gComhaltaí Boird ama sainaitheint thuas.

COINBHLEACHTAÍ LEASA

Nochtann na Comhaltaí Boird ar bhonn bliantúil aon choimbhleachtaí leasa atá ann nó a d'fhéadfadh a bheith ann. Tá de fhreagracht ar chomhaltaí Boird, an Rúnaí Cuideachta a chur ar an eolas ar bhonn leanúnach más eol dóibh aon athrú atá tagtha ar a gcúinsí i dtaca le coinbhleachtaí leasa de.

Tá sonraí beathaisnéise faoi na comhaltaí Boird uile le fáil ar leathanaigh 84 go 87, lena n-áirítear aon cheapacháin sheachtracha atá acu.

IONDUCHTÚCHÁN

Tá an clár ionduchtúcháin ann ionas gur féidir le comhaltaí nua Boird eolas a chur ar oibriúcháin an Ghrúpa. Cuirtear an clár in oiriúint do thaithí, chúlra agus riachtanais an duine ábhartha. Is gnéithe lámacha do rannpháirtithe sa chlár, bualadh leis na Feidhmeannaigh, cuairteanna a thabhairt ar shuíomh, agus seisiúin eolais a fháil ar Straitéis ESB Group agus ar na gnóthais ar leith.

OILIÚINT AGUS FORBAIRT LEANÚNACH

Tá clár forbartha leanúnach ann do na comhaltaí Boird ar fad. Déanann an Cathaoirleach agus Rúnaí na Cuideachta idirchaidreamh le Comhaltaí Boird maidir lena sainriachtanais, amhail seisiúin fhaisnéise ó bhainisteoirí ar ábhair shonracha nó freastal ar chomhdhálaí/ar chúrsaí a bhaineann leis an ngnó.

3 CUNTASACHT

NA CÓID UM RIALACHAS CORPARÁIDEACH A CHOMHLÍONADH

Déanann ESB an Cód Stáit a chomhlíonadh, ina leagtar amach prionsabail maidir le rialachas corparáideach, agus iarrtar ar Bhoird na gComhlachtaí Stáit déanamh dá réir. Ina theannta sin, déanann ESB na dualgas a chomhlíonadh maidir le rialachas corparáideach agus eile faoin Acht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995, faoin Acht um Chaighdeán in Oifigí Poiblí, 2001, agus faoin Acht um Brústocaireacht a Rialáil, 2015.

Cloíonn ESB a oiread agus is féidir, agus ar bhonn deonach, le cód na Ríochta Aontaithe agus le hlarscribhinn na hÉireann. Is éard atá i gCód na Ríochta Aontaithe ná prionsabail (phríomhúla agus tacúla) agus forálacha. Tá ceangal ar chuideachtaí atá liostaithe ar Stocmhalartán na hÉireann, mar chuid de na Rialacha Liostaithe, tuairisc a thabhairt ar an gcaoi a gcuirtear prionsabail Chód na Ríochta Aontaithe agus larscribhinn bhainteach na hÉireann i bhfeidhm, agus a dheimhniú gur sásaíodh gach foráil iomchuí lena mbaineann, nó go dtugtar miniúchán ar aon neamhchomhlíonadh.

Is corparáid reachtúil é ESB arna bhunú faoin Acht Leictreachais (Soláthar) 1927 (arna leasú) agus dá bharr sin, níl dualgas air Cód na Ríochta Aontaithe ná larscribhinn na hÉireann a chomhlíonadh. Mar a luadh thuas, tacaíonn ESB le prionsabail agus le forálacha Chód na Ríochta Aontaithe agus le hlarscribhinn na hÉireann agus comhlíontar iad go deonach faoi réir ag na heisceachtaí seo a leanas:

- Is gnó de chuid an Rialtais é ceapacháin a dhéanamh chuig an mBord agus, dá réir sin, níl coiste ainmniúcháin ag ESB.
- Ceaptar na Comhaltaí Boird ar feadh téarmaí suas le cúig bliana nó ceithre bliana i gcás comhaltaí Boird is Oibríthe, agus is amhlaidh, mar sin, nach dtugann siad faoi réir atoghadh ar an mBord roimhe sin.
- Tá beartais agus nochtheadh faisnéise ESB maidir le luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh ag teacht le treoirlinne infheidhme an Rialtais. Ní áirítear i sonraí luach saothair na gcomhaltaí Boird ar leathanach 97 suimeanna a iocadh leis an gceathrar Comhaltaí is Oibríthe Boird, mar fhostaithe ESB (mar ní dhéantar ardú ná laghdú ar an bpá sin mar gheall ar a gcomhaltas ar an mBord), ach áirítear suimeanna a iocadh leo i bhfoirm táillí Boird.

- Ní dheanadh measúnú go dtí seo ar fheidhmíocht na gComhaltaí aonair Boird mar chuid de phróiseas measúnaithe an Bhoird, mar níl aon ról foirmiúil ag an mBord i ndáil lena chomhdhéanamh féin a chinneadh. Déantar athbhreithniú rialta ar an gceist seo.

- Tá Cathaoirleach an Bhoird ina Cathaoirleach ar an gCoiste um Luach Saothair agus Forbairt Bainistíochta freisin, ós rud tábhachtach é go gcomhlíonadh ESB beartas an Rialtais sa réimse seo agus mar gheall ar an ról atá ag an gCathaoirleach mar phríomh-idirghabhálaí leis an Rialtas.

- Ní thagann na comhaltaí Boird neamhspleácha le chéile gan an Cathaoirleach a bheith i láthair chun feidhmíocht an Chathaoirleach a bhreithniú, mar gur cuid de ghnó an Rialtais é an Cathaoirleach a cheapadh.

TUAIRISCIÚ AIRGEADAIS AGUS GNÓ

Aithníonn an Bord an fhreagracht atá air as an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais a ullmhú, agus measúnú cothrom intuisceana ar sheasamh an Ghrúpa agus ar a bhfuil i ndán dó sa todhchaí a chur i láthair. Tá freagrachtaí an Bhoird i leith ráitis airgeadais agus gnóthas leantach leagtha amach ar leathanach 113.

SOLÁTHAR

Cuireann ESB a ghníomhaíochtaí soláthair i gcrích i gcomhlíonadh le dlíthe infheidhme maidir le soláthar agus le Cód an Stáit.

RIALÚ INMHEÁNACH

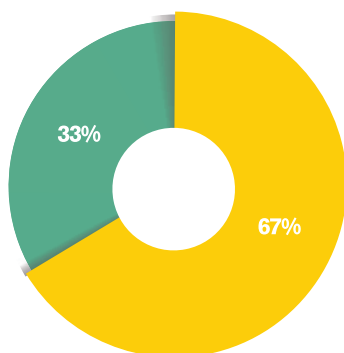
Is ar an mBord atá an fhreagracht fhoriomlán maidir le córas an rialachais inmheánaigh sa Ghrúpa agus maidir le monatóireacht a dhéanamh ar a éifeachtaí atá sé ag feidhmiú. Tá an córas rialaithe inmheánaigh ceaptha dearbhú réasúnta, ach ní dearbhú iomlán, a sholáthar go bhfuil na spriocanna seo a leanas curtha i bhfeidhm:

- Éifeachtacht agus éifeachtúlacht oibríochtaí agus cosaint shócmhainní na heagraíochta ar chaillteanas
- Iontaofacht tuairiscithe le haghaidh úsáid inmheánach agus sheachtrach
- Comhlíonadh le dlíthe agus rialacháin infheidhme

D'fhonn a fhreagrachtaí a chur i gcrích ar bhealach a chinntíonn comhlíonadh leis an reachtaíocht agus na rialacháin, is amhlaidh a bhunaigh an Bord struchtúr eagrúcháin a bhfuil nósanna imeachta soiléire oibríocháin agus tuairiscithe, linnte freagrachta, teorainneacha údaraithe, deighilt dualgas agus údarás tarmilgthe ag baint leis.

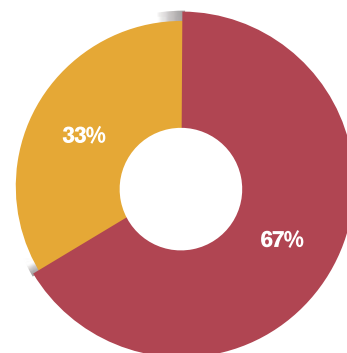
Baineann an Grúpa leas as creat comhtháite um rialú inmheánach de réir mar a d'fhorbair Coiste na nEagraíochtaí Urraíochta ar Choimisiún Treadway (COSO) é mar threoir chun rialú inmheánach a dhearadh agus a chur i gcrích agus a éifeachtacht a mheas. Eisíodh an Creat COSO den chéad uair in 1992 agus rinneadh é a nuashonrú in 2013.

TRÉIMHSE I SEILBH OIFIGE

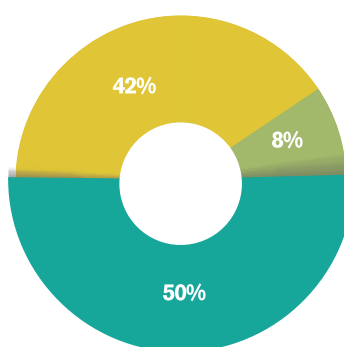
■ 2 - 5 bliain
■ 5 - 11 bhliain

COMHDHÉANAMH AN BHOIRD (INSCNE)

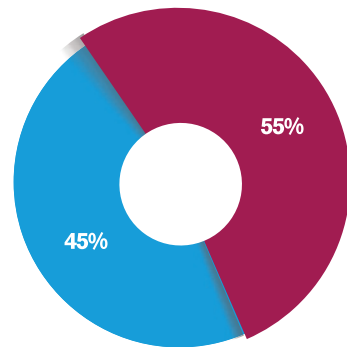
■ Bean
■ Fear

TAITHÍ AN BHOIRD

■ Innealtóireacht / Teicniúil
■ Gnó / Airgeadas
■ Dlí

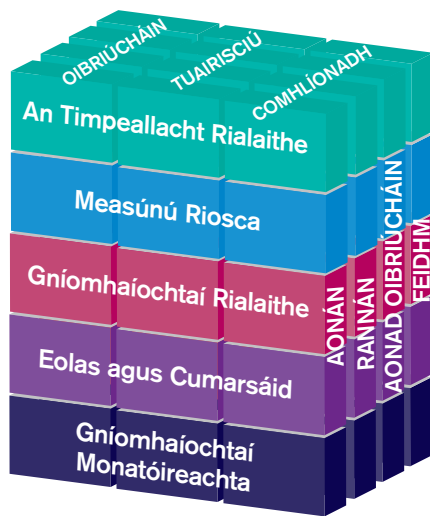
NEAMHSPLEÁCHAS AN BHOIRD*

■ Nach bhfuil Neamhspleách
■ Neamhspleách

*Neamhspleáchas an Bhoird seachas an Cathaoirleach

CREAT COSO

CREAT RIALAITHE INMHEÁNAIGH ESB

An Timpeallacht Rialaithe

1. Tiomantas don rialú agus do phrionsabail eiticiúla a léiriú
2. Freagracht a ghlacadh as maoirseacht
3. Struchtúr, údarás agus freagracht a bhunú
4. Tiomantas don inniúlacht a léiriú
5. Cuntasacht a fhorfheidhmiú

Measúnú Riosca

6. Cuspóirí oiriúnacha a shainiú
7. Riosca a aithint agus a anailísiú
8. Riosca calaoise a mheas
9. Athruithe suntasacha a aithint agus a anailísiú

Gníomhaíochtaí Rialaithe

10. Gníomhaíochtaí rialaithe a roghnú agus a rialú
11. Rialuithe ginearálta ar ghníomhaíochtaí a roghnú agus a fhorbairt
12. Na gníomhaíochtaí seo a chur i bhfeidhm le húisáid beartas agus nósanna imeachta

Eolas agus Cumarsáid

13. Eolas ábhartha a úsáid
14. Cumarsáid a dhéanamh go himmheánach
15. Cumarsáid a dhéanamh go seachtach

Gníomhaíochtaí Monatóireachta

16. Measúnuithe leanúnacha agus / nó ar leithligh a dhéanamh
17. Measúnú agus cumarsáid maidir le heasnamh

Tá creat daingean rialaithe inmheánaigh i bhfeidhm ag ESB ina gcuimsítear an méid seo a leanas:

- Cód eitice a éilíonn ar gach Comhalta den Bhord na caighdeán eitice is airde a chothú agus iad i mbun gnó
- Struchtúr eagrúcháin ama shainiú go soiléir, ina sonraítear teorainneacha údarás ar leith agus modhanna tuairiscithe chuig leibhéil bhainistíochta níos airde agus chuig an mBord, a chuidíonn le timpeallacht thréan rialaithe a choinneáil
- Creat rialachais chorparáidigh lena n-áirítear anailísiú riosca, athbhreithniú ar rialú airgeadais agus ráitis fhoirmiúla bhliantúla um chomhlíonadh trí línte gnó agus comhfhiointair (JV) a bhainistiú
- Sraith chuimsitheach beartas agus nósanna imeachta maidir le rialuithe oibriúcháin agus airgeadais
- Ní mór faomhadh an Bhoird a fháil le haghaidh mórthionscadal caipitiúil agus déanann an Coiste Airgeadais agus Infheistíochta monatóireacht leanúnach ghéar orthu sin, agus d'fhéadfadh go ndéanfaí iniúchadh orthu freisin tar éis dóibh a bheith curtha i gcrích
- Córais chuimsitheacha buiséadaithe lena ngabhann buiséad bliantúil ama fhaomhadh ag an mBord
- Córas cuimsitheach de thuiriscí airgeadais
- Tuairiscítear torthaí iarbhire agus príomhthascairí feidhmíochta camacha os coinne an bhuiséid agus breithníonn an Bord ar bhonn rialta iad
- Seirbhís line cabhrais chun bealach rúnda, agus gan ainm más gá, a chur ar fáil d'fhostaithe chun calaois nó cúiseanna imní eiticiúla a thuairisciú

Déanann Iniúchadh Inmheánach an Ghrúpa athbhreithniú rialta ar na rialuithe sin. Cuirtear béim san athbhreithniú rialta seo ar na réimsí is mó a mbaineann riosca leo ama sainaitheant ag anailísiú riosca. Áit a bhfuil laigí sa chóras rialaithe inmheánach sainaitheanta ag an gcreat monatóireachta thuas, cuirtear pleananna i bhfeidhm le dul i ngleic leis na laigí seo agus déantar monatóireacht rialta ar na pleananna sin go dtí go bhfuil siad curtha i gcrích.

BAINISTIÚ RIOSCA

Tá an bainistiú riosca éifeachtach rithábachtach do ghnóthú chuspóirí straitéiseacha ESB agus d'fhás fadtéarmach inbhuanaithe a ghnó. Is rithábachtach i bhfad i bhfianaise na n-athruithe meara atá ag tarlú in ESB (agus sa mhargadh agus sa timpeallacht oibriúcháin ina bhfeidhmíonn ESB) go ndéanfaí athmheasúnú leanúnach ar rioscaí agus go mbeadh straitéisí soiléire ann chun iad a bhainistiú. Is ar an mBord atá an fhreagracht fhoriomlán maidir le cur chuige an Ghrúpa i leith riosca.

Is amhlaidh go sonrach atá an Bord freagrach as:

- A chinntiú go gcuirtear próiseas leordhóthanach ar bun atá ceaptha na príomhrioscaí agus na príomh-éiginnteachtaí a aithint
- Maoirseacht a dhéanamh ar chultúr riosca iomchuí a chur i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa
- Na próis bhainistithe riosca agus bhainistithe géarchéime a bhainistiú
- Measúnacht ar éifeachtacht dhóchúil na mbeart maolaithe agus rialuithe ón lucht bainistíochta

Rinne an Bord measúnú láidir ar na príomhrioscaí roimh an nGrúpa, lena n-áirítear na rioscaí a chuirfeadh a mhúnla gnó, a fheidhmíocht amach anseo, a shócmhainneacht agus a leachtacht i mbaol. Tá próiseas athbhreithnithe timhriallach chun na rioscaí móra a aithint, a mheas agus a bhainistiú, ar bun don bhliain atá á meas agus suas go dtí dáta formheasa na tuarascála bliantúla. Leagtar amach na príomhrioscaí agus éiginnteachtaí roimh an nGrúpa, mar aon leis na straitéisí maolaithe, ar leathanaigh 28 go 35.

Is eol don Bhord nach mór dó a bheith ina eiseamláir chun luachanna uasdátaithe an Ghrúpa a mhúnla agus tacú leo, agus is iad na luachanna seo a bheidh mar bhonn taca ag an gcur chuige i leith riosca. Teastaíonn ón mBord freisin a chinntiú go bhfuil dóthain oileachtaí agus

inniúlachtaí bainistithe riosca ar fáil sa ghnó agus go mbaintear úsáid as saineolas agus taithí na bhfostaithe uile in ESB a bhfuil tuiscint acu ar na rioscaí a bhaineann lenár gcuid oibriúcháin. Cabhraíonn tuairisciú rialta le heolas reatha a thabhairt don Bhord faoi rioscaí agus éiginnteachtaí atá ag teacht chun cinn.

Diríonn an Bord ar na rioscaí a d'fhéadfadh an bonn a bhaint ó straitéis ESB, go príomha, nó ar na rioscaí a d'fhéadfadh drochthionchar a imirt ar innharthanacht fadtéarmach nó ar cháil an Ghrúpa. Fágann an Bord an fhreagracht maidir le maoirseacht rioscaí sainiúla faoi na coistí Boird de réir Théarmaí Tagartha na gCoistí agus a réimsí saineolas ar leith. Tagann an Bord ar chomhaontú maidir le conas a choinníonn na Coistí a chéile agus an Bord ar an eolas maidir le rioscaí agus cleachtais mhaoriseachta rioscaí. Chun éifeachtúlacht agus éifeachtacht a bhaint amach, teastaíonn teorainneacha, cainéil chumarsáide agus pointí aistrithe soiléire. Déanann an Bord na gnéithe sin a shainmhíniú go soiléir agus déanann coigeartuithe de réir mar is gá. Tugann Cathaoirligh na gCoistí tuairisc don Bhord iomlán faoi na príomhfhorbairt agus na ceisteanna a bhfuil tuilleadh plé agus machnaimh ag teastáil uathu. Tá freagracht fhoriomlán ar an gCoiste um Iniúchóireacht agus Riosca faoi chinntiú go ndéantar rioscaí agus deiseanna fiontraíochta a aithint, a thuairisciú agus a rialú thar ceann an Bhoird.

D'fhéadfadh an fonn riosca athrú le himeacht ama freisin, agus tá breithniú follasach déanta ag an mBord ar leibhéal an fhoinn riosca sin agus ar aon athrú óna fhonn riosca faoi leith, a mbeadh ESB sásta glacadh leis i ndáil le rioscaí sonracha. Bíonn an claothadh i dtreo riosca cothromaithe i gcónaí ag ár bhfócas ar rialú a chur i bhfeidhm.

AR NA GNÍOMHAÍOCHTAÍ A RINNE AN BORD AGUS AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA LE LINN 2018 I NDÁIL LENA FHREAGRACHTAÍ UM RIOSCA, ÁIRÍODH NA CINN SEO A LEANAS:

GNÍOMHAÍOCHT	MIONSONRAÍ
Plean Riosca an Ghrúpa	Rinne an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca athbhreithniú agus ceistiú maidir le Plean Riosca an Ghrúpa 2018 agus mhol don Bhord é lena bhfaomhadh.
Athbhreithniú ar Phleanáil Leanúnachais Gnó (BCP) agus Bainistiú Géarchéime	Athbhreithniú ar an tuarascáil a cuireadh faoi bhráid an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le héifeachtúlacht na bpleananna BCP agus socrúithe maidir le tástáil seasmhachta ar fud an Ghrúpa, lena n-áirítear athbhreithniú 'ceachtanna foghlamtha' ar bhunús gach ar tharla le linn 2018.
Athbhreithniú Beartais Riosca agus Creata Rialachais ESB Group	Athbhreithniú an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca ar Bheartas Riosca agus Creata Rialachais ESB Group.
Athbhreithniú Riosca Lár Bliana	Rinne an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca breithniú ar aon athruithe ar phríomhrioscaí an Ghrúpa agus ar rioscaí a bhí ag teacht chun cinn, de réir mar a faomhadh na rioscaí sin ag tús na bliana, lena áiríodh athbhreithniú ar athruithe ábhartha ar an bpróifíl rioscaí, agus rinne an Coiste na hathruithe sin a thuairisciú don Bhord.
Tuarascálacha Riosca Ráithiúla	Rinne an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca athbhreithniú ar athruithe ar stádas na bpríomhrioscaí go ráithiúil, lena áiríodh éifeachtacht oibriú na rialuithe agus stádas na mbearta maolaithe.
Cibear-riosca	Rinneadh athbhreithniú cuimsitheach ar chibear-riosca leis an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca. Áiríodh ann dearcadh seachtrach ar an timpeallacht cibear-riosca ar leibhéal náisiúnta, nuashonrú ar an ullmhúchán faoin Treoir maidir le Slándáil Líonra agus Faisnéise (NIS) agus nuashonrú ar stádas chlár beart chun tacú le tionscadal ESB maidir le socrúithe cibearshlánda a neartú.
Seachfhoinsí Riosca	Tá spleáchais ar phríomhsholáthróirí tríú páirtithe áirithe áitheanta ag ESB mar Riosca Ard-tionchair Dóchúlachta Ísle, ó thaobh an Ghrúpa de. Rinne cur i láthair ar nádúr agus ar scála an riosca agus ar na rialuithe agus na bearta maolaithe atá i bhfeidhm chun an riosca a bhainistiú.
An Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (GDPR)	Cuireadh roinnt nuashonruithe faoi bhráid an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le hullmhúchán an Ghrúpa do chur i bhfeidhm GDPR agus maidir le feidhmíocht an chomhlíonta ó chuaigh sé i bhfeidhm an 25 Bealtaine 2018.
Teicneolaíocht atá ag Teacht Chun Cinn	Tugadh seisiún faisnéise ina ndearnadh measúnú ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag teicneolaíochtaí suaiteacha amhail intleacht shaorga, teicneolaíochtaí dróin agus 'Idirlíon na nEarraí', ar an tionscal fuinnimh agus fóntas.
Brexit	Tugadh mionsonraí don Choiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le socrúithe teagmhasacha ESB chun dul i ngleic leis na himpleachtaí a bheadh ag Brexit mí-ordúil nó crua.
Teacht leis an gCód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit	Tugadh nuashonrú don Choiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir leis na próisis chun comhlíonadh leis an gCód Stáit nuashonraithe a chinntiú.
Lá Taobh lasmuigh den láthair	Méadaíodh cruinniú beartaithe den Choiste Iniúchóireachta agus Riosca chun cuireadh a thabhairt don Bhord iomlán lá a chaitheamh ag déanamh mionscrúdú ar na Ríomhrioscaí agus Rioscaí Nua arbh ábhar inní faoi leith iad.

ATHBHREITHNIÚ 2018 AR ÉIFEACHTACHT BHAINISTÍOCHT NA RIALUITHE INMHEÁNACHA AGUS AN RIOSCA

Is ar an mBord atá an fhreagracht fhoriomlán as bainistiú riosca ESB agus as an gcóras rialála inmheánaí. Le linn 2018, rinne an Bord athbhreithniú ar éifeachtúlacht chórais rialaithe inmheánaigh an Ghrúpa, go díreach agus trí údarás tairmligthe an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca, lena gcuimsítear rialuithe airgeadais, oibriúcháin agus comhlíonta agus córais bainistithe riosca do 2018, agus cinnteoidh an Bord go ndéanfar athbhreithniú dá mhacasamhail in 2018.

Tá na gnéithe seo a leanas ag baint leis an bpróiseas a úsáideann an Bord agus an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca chun athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh:

- Feidhm shainithe um bhainistiú riosca in ESB
- Athbhreithniú agus breithniú a dhéanamh ar an bpróiseas leathbhliantúil athbhreithnithe riosca agus tuairiscí rialta a thabhairt maidir le bainistiú riosca
- Comhairle neamhspleách a fháil maidir le leordhóthanacht an phróisis bainistithe riosca atá i bhfeidhm in ESB i láthair na huairé (cuireadh an t-athbhreithniú deireanach i bhfeidhm in 2015)
- Athbhreithniú agus breithniú ar dheimhniú ón lucht bainistíochta maidir le hoibriú sásúil éifeachtach

na gcórais rialaithe inmheánaigh, idir chórais airgeadais agus oibriúcháin

- Athbhreithniú ar chlár Iniúchóireachta Inmheánaí an Ghrúpa agus breithniú ar a gcuid torthaí agus tuairiscí. Tuairiscíonn Iniúchóireacht Inmheánach an Ghrúpa go rialta freisin ar stádas chur chun feidhme moltaí a d'eascair óna gcuid tuairiscí féin roimhe seo.
- Measúnú neamhspleách ar éifeachtacht na feidhme iniúchóireachta inmheánaí (déantar é seo gach cúig bliana) Rinneadh an t-iniúchadh deireanach in 2016

Athbhreithniú ar thuairiscí na n-iniúcháirí seachtracha, ina bhfuil sonraí le fáil ar an obair a rinneadh maidir leis na príomhrioscaí iniúchta

Ar bhonn an athbhreithnithe sin, deimhníonn an Bord an méid seo a leanas don bhliain 2018:

- Tá córas leanúnach ar siúl chun príomhrioscaí an Ghrúpa a aithní, a mheasúnú agus a bhainistiú
- Tá córais rialaithe inmheánaigh ar bun don bhliain atá á hathbhreithniú agus suas go dtí an dáta ar a bhfaomfar an Tuarascáil Bhliantúil seo
- Tá na córais ag teacht le Treoir na Comhairle Tuairiscithe Airgeadais (FRC) maidir le Bainistíocht Riosca, Rialú Inmheánach agus an Tuairiscíú Airgeadais agus Gnó Gaolmhar
- Níor aithníodh aon teip ná laige san athbhreithniú, agus i gcás aon réimsí ar féidir feabhas a dhéanamh iontu, tá próisis ann lena chinntiú go nglacfar an gníomh is gá agus go ndéanfar monatóireacht ar dhul chun cinn go dtí go bhfuil cúrsaí ina gceart

Mar thoradh ar a rannpháirtíocht leanúnach agus a fhorbheathnú ar ghníomhaíochtaí rialaithe inmheánaigh agus bainistithe riosca, tá an Bord sásta go bhfuil éifeachtacht ag baint i gcónaí leis an rialú inmheánach agus an bainistiú riosca.

GNÓTHAS LEANTACH

Tá feidhmíocht, múnla gnó, straitéis agus príomhrioscaí agus éiginnteachtaí an Ghrúpa, chomh maith leis an gcaoi ina ndéantar na nithe sin a bhainistiú, leagtha amach sa tuarascáil maidir le straitéis agus feidhmíocht ar leathanaigh 1 go 81.

Tá cur síos ar staid airgeadais an Ghrúpa, a shreabhanna airgid, a staid leachtachta agus a chuid saoráidí iasachtaíochta ar fáil san Athbhreithniú Airgeadais ar leathanaigh 50 go 55. Áirítear le Nóta 27 leis na ráitis airgeadais forbheathnú ar bhainistiú riosca airgeadais, sonraí maidir le hionstraimí airgeadais agus gníomhaíochtaí fálaithe an Ghrúpa, mar aon lena neamhchosaint ar rioscaí creidmheasa agus leachtachta.

Tá acmhainní airgeadais nach beag ag an nGrúpa agus creideann an Bord go bhfuil an Grúpa ullamh lena chuid rioscaí a bhainistiú go rathúil. Tar éis fiosrúcháin iomchuí a dhéanamh, tá an Bord sásta go bhfuil dóthain acmhainní ag ESB le leanúint ar aghaidh i mbun na hoibre don am atá le teacht.

Dá réir sin, tá an Bord fós ag dul i muinín bhonn an ghnóthais leantaigh agus ráitis airgeadais an Ghrúpa á n-ullmhú.

RÁITEAS INMHARTHANACHTA

De réir Chód na Ríochta Aontaithe, nuair a ghlac na comhaltaí Boird an bonn gnóthais leantaigh don chuntasaíocht, rinne siad a bhfuil i ndán don Ghrúpa a mheasúnú thar thréimhse níos faide ná ba ghá.

Rinneadh measúnú an Ghrúpa thar thréimhse cúig bliana, agus tá seo ag teacht leis an tréimhse ama atá i gceist i dtaca le próiseas pleanála gnó an Ghrúpa. Tá an measúnú bunaithe ar stádas reatha ESB agus a bhfuil i ndán dó a bhreithniú, chomh maith lena láidreach airgeadais a chaomhnú (leathanach 50 go 55), dul chun cinn de réir Straitéis ESB 2030 (leathanach 21), fonn riosca (leathanach 25), príomhrioscaí (leathanach 28 go 35) agus conas a bhainistítear iad seo uile.

Tá an Bord den tuairim gurb é an measúnú cúig bliana is oiriúnaí, mar tá sin ag teacht leis an bpróiseas pleanála gnó a dhéantar gach bliain, a dtacaíonn seisiúin eolais don Bhord ó na haonaid gnó leis, mar aon le Táscairí Feidhmíochta Straitéiseacha (SPLIna) chun dul chun cinn a thomhas. Sna réamh-mheastacháin sa phlean gnó, cuirtear sreafaí airgid, cistiú tiomanta agus staid leachtachta an Ghrúpa san áireamh, agus déantar iniúchadh iontu ar na riachtanais chistithe agus na cúnaint bhaincéireachta a bheidh ann amach anseo, chomh maith le cóimheasa airgeadais tábhachtacha eile, lena n-áirítear na cinn a bhaineann le rátálacha creidmheasa de ghrád infheistíochta a choinneáil. Cuirtear an mhéadracht sa phlean gnó faoi anailís logaireachta, is é sin, na príomhbhoinn tuisceana taobh thiar den phlean a choigeartú chun sainmhéadracht airgeadais a mheas, mar shampla, Glanfhíachas agus EBITDA (Tuilleamh Roimh Úis, Cánacha, Dimheas agus Amúchadh). Nuair is cuí, déantar an anailís sin chun tionchar príomhrioscaí an Ghrúpa a mheas, dá mba rud é go dtarlódís. Mar chuid de na próisis Bhainistíú Riosca Fiontraíochta (ERM), aithnítear gach iarmhairt féideartha a bheadh ar phríomhriosca a theacht chun cinn agus, nuair is féidir agus is cuí, déantar an tionchar airgeadais a mheas. Ina theannta sin, aithníonn na próisis ERM an t-idirspéachas ag príomhrioscaí, go háirithe maidir le tionchar.

Aithníonn an Bord an tábhacht a bhaineann le clár comhardaithe láidir ESB. Tá tábhacht straitéiseach le hoibriúcháin chistiúcháin an Ghrúpa agus tacaíonn siad le caiteachas caipitiúil, le hathmhaoiú fiachais atá ag dul in aibíocht agus le leachtacht dhóthanach a choimeád. De réir straitéis bainistithe fiachais an Ghrúpa, dirítear ar phróifíl phunainne fiachais a bhfuil meascán éagsúil de chontrapáirtithe, foinsi cistiúcháin agus aibíochta ag baint léi. Cuireann áis creidmheasa imrothlaigh an Ghrúpa de €1.44 billiún leibhéal suntasach leachtachta fuireachais ar fáil don

ESB. Léiríonn staid cistiúcháin ESB a neart bunúsach airgeadais, agus rátálacha creidmheasa de BBB+ (nó a gcoibhéis) ar a laghad faighte ó gach ceann den trí mhórgnhiomhaireacht. Tá tuilleadh eolais faoi aibíocht fiachais leagtha amach ar leathanach 55.

Tá measúnú daingean déanta ag an mBord ar na príomhrioscaí atá roimh an nGrúpa. Lena hais sin, déantar tástáil maidir le leanúnachas gnó agus athshlánú ó thubaistí gach bliain chun measúnú a dhéanamh ar chásanna a bhféadfadh drochthionchar a bheith acu ar an eagraíocht, agus ar cén leibhéal maolaithe is féidir a chur i bhfeidhm i gcás na rioscaí sin. Tá tuilleadh eolais ar na rioscaí seo agus ar an mbealach a bhfuil siad á mbainistiú agus á maolú le fáil ar leathanaigh 28 go 35.

Ar bhonn thorthaí na hanailíse thuas, tá ionchas réasúnta ag comhaltaí an Bhoird go bhféadfadh an Grúpa leanúint ar aghaidh ag feidhmiú agus a dhliteanais a ioc de réir mar a bhíonn siad dlite thar an tréimhse cúig bliana dá measúnú.

4 LUACH SAOTHAIR

LUACH SAOTHAIR AN PHRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

Socraítear luach saothair an Phríomhfheidhmeannaigh laistigh de réimse ama shocrú ag an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus ag an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha. Ceapadh Pat O'Doherty ina Phríomhfheidhmeannach ón 1 Nollaig 2011, agus ceapadh ina Chomhalta Boird é in Eanáir 2013. Cuimsítear ina luach saothair tuarastal bliantúil de €318,083, carr cuideachta agus ranníocaíochtaí pinsin an fhóistóra. Is ball de Scéim Pinsin ESB é. Ní bhfuair sé aon iocaíochtaí i dtaca le feidhmíocht in 2018, i gcomhréir le beartas an Rialtais nach ceart do Phríomhfheidhmeannaigh cuideachtaí stáit a leithéid a fháil.

LUACH SAOTHAIR NA gCOMHALTAÍ BOIRD IS OIBRITHE

Tugtar luach saothair do Chomhaltaí Boird a cheapar faoin Acht um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977 mar fhóistaithe de chuid ESB. Is baill de Scéim Pinsin ESB iad.

LUACH SAOTHAIR DO CHOMHALTAÍ NEAMHSPLÉACHA AR BHORD ESB

Is é an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe agus an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha a shocraíonn luach saothair na gComhaltaí neamhspléacha den Bhord (lena n-áirítear an Cathaoirleach) agus ní fhaigheann siadsan pinsin ná aon chineál eile luach saothair. Tá na téarmaí agus coinníollacha leagtha amach sa litir cheapacháin, atá ar fáil ar iarratas ó Rúnaí na Cuideachta.

CAITEACHAIS NA gCOMHALTAÍ BOIRD

Chun go gcomhlionfaí an Cód Stáit, ní mór go mbeadh nochtdh ann maidir le speansais a íoctar le comhaltaí Boird. Le linn 2018, aisíodhadh €55,251 le comhaltaí Boird nó thar a gceannas costais taistil, lóistín agus

LUACH SAOTHAIR CHOMHALTAÍ AN BHOIRD

CATHAOIRLEACH		
	2018	2017
	€	€

Ellvena Graham OBE	31,500	31,500
--------------------	--------	--------

PRÍOMHFHEIDHMEANNAIGH

	2018	2017
	€	€
Tuarastal	318,083	295,000
Sochair inchánach	15,570	15,570
Ranníocaíochtaí pinsin	52,166	48,380
	385,819	358,950

COMHALTAÍ NEAMHSPLÉACHA DEN BHORD

	2018	2017
	€	€
Anne Butler	15,750	15,750
Dave Byrne	15,750	15,750
Andrew Hastings	15,750	15,750
Seán Kelly	15,750	15,750
Paul Lynam	15,750	15,750
Tony Merriman	15,750	15,750
Peter O'Sullivan	15,750	15,750
Noreen O'Kelly ¹	10,806	-
Alf Smiddy	15,750	15,750
Noreen Wright	15,750	15,750
	152,556	141,750

¹Tharscaoil an tUasal O'Kelly a táillí Boird in 2017 agus cuid de 2018

costais ghaolmhara eile. Ní áirítear leo sin costais an Phríomhfheidhmeannaigh ná Oibrítithe is Comhaltaí Boird i ndáil lena ndualgais mar fheidhmeannach nó mar fhóistaithe, faoi seach.

5 GAOL LE PÁIRTITHE LEASMHARA

COMHPHLÉ LE GEALLSEALBHÓIRÍ

Tá 95.4% de ESB faoi úinéireacht Rialtais na hÉireann agus 4.6% faoi úinéireacht lontaobhaí an Phlean Úinéireachta Scaireanna d'Fhostaithe (ESOP). Téann ESB i gcomhairle leis an Rialtas ar bhonn leanúnach gníomhach maidir le beartais thábhachtacha agus saincheisteanna straitéiseacha de réir mar a éilíonn an reachtaíocht agus Cód an Stáit. Soláthraíonn sé sonraí freisin faoin mbuiséad bliantúil agus faoin bplean cúig bliana, chomh maith leis an eolas is déanaí faoina fheidhmíocht airgeadais gach ráithe. Ina theannta sin, bíonn ESB i dteagmháil go rialta le hlontaobhaí ESOP.

CRUINNÍÚ CINN BHLIANA ESB

Reáchtáilann ESB cruinniú cinn bhliana gach bliain, tráth nach déanaí ná cúig mhí dhéag tar éis an chruinnithe dheireanaigh. Tugtar cuireadh do chomhaltaí an Bhoird, Cathaoirleach an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca ina measc, freastal ar an gcruinniú. Tugann an Cathaoirleach léargas ar fhorbairt le linn na bliana agus iarrtar ar scarshéalbhóirí aon bharúlacha atá acu a chur in iúl. Freastalaíonn na hiniúcháirí seachtracha ar an gCruinniú Cinn Bhliana.

TUARASCÁIL AN CHOISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA

RÉAMHRÁ AN CHATHAOIRLIGH

Thar ceann an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca, is mór agam tuarascáil an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018 a chur faoi bhur mbráid. Is é cuspóir na tuarascála ná léargas a thabhairt ar oibriúcháin an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca i gcaitheamh an sé mhí dhéag atá curtha dinn. Dearbhaím gur chomhlíon an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca a bhfreagrachtaí mar a sonraíodh iad sna Téarmaí Tagartha agus faoi Chód Rialachais na Ríochta Aontaithe 2016 (Cód na Ríochta Aontaithe).

Faoi Chód na Ríochta Aontaithe, tá freagracht ar an mBord a dhearbhu gur cóir, cothrom agus intuigthe iad an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais ar an iomlán, agus go soláthraíonn siad an t-eolas riachtanach go léir do scairshealbhóirí / pháirtithe leasmhara chun gur féidir leo feidhmíocht, múnla gnó agus straitéis an Ghrúpa a mheas.

Tá athbhreithniú déanta ag an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca ar an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais, agus tá sé sásta go gcomhlíonfar na critéir sin iontu agus gur féidir iad a mholadh don Bhord lena bhfaomhadh. Bhreithnigh an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca saincheisteanna móra freisin i ndáil leis na ráitis airgeadais agus leis an gcaoi ar tugadh aghaidh ar na saincheisteanna úd. Tá achoimre le fáil ar an obair seo ar leathanaigh 100 go 101.

Coinneoidh an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca a chuid gníomhaíochtaí faoi athbhreithniú lena chinntiú go ndéantar machnamh iomlán ar fhorbairt na todhchaí i ndáil le saothar an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca. Tá achoimre ar fhreagrachtaí an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca le fáil ar leathanach 99 agus leagtar amach iad ina n-iomláine ina Théarmaí Tagartha. Faoi láthair, tá ceathrar comhaltaí Boird Neamhspleácha ar an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca, a bhfuil a sonraí beathaisnéise le fáil ar leathanaigh 84 go 87. Tá réimse leathan taithí agus cumais ó réimse leathan tionscal ar a dtóil ag na comhaltaí, agus is gné rithábachtach é seo den rialachas éifeachtach. Tá an Bord tar éis a dhearbhu gur comhalta neamhspleách é gach comhalta den Choiste Iniúchóireachta agus Riosca agus go sásaíonn na comhaltaí riachtanais Chód na Ríochta Aontaithe i dtaca le taithí ábhartha airgeadais le blianta beaga anuas agus inniúlacht maidir leis an earnáil ina bhfuil an Grúpa ag feidhmiú.

Ar na príomhréimsí a mbeidh an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca ag díriú orthu in 2019, tá na cinn seo a leanas:

- Direofar go leanúnach ar chibear-rioscaí, ar thionchar na dteicneolaíochtaí nua agus ar fhorbairt breise ar an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (GDPR)
- Díriú ar ullmhacht an Ghrúpa ó thaobh na rioscaí a thiocfaidh as Brexit
- Díriú go leanúnach ar phróisis, cumarsáid agus caidrimh idir an bhainistíocht, an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca agus an Bord a fheabhsú
- Athbhreithniú ar na caighdeáin chuntasaíochta nua a ullmhóidh an Grúpa agus an tionchar a bheidh acu
- Monatóireacht ar fhorbairtí reachtúla/rialála atá le teacht

BHÍ SEACHT GCRUINNIÚ AG AN GCOISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA I RITH 2018. AG SEO THÍOS COMHALTAÍ AN CHOISTE, FAD A DTRÉIMHSÍ SEIRBHÍSE, AGUS LÍON NA GCRUINNITHE AR FHREASTAIL SIAD:

COMHALTAÍ	AINMNIÚ	FAD NA TRÉIMHSE SEIRBHÍSE	TINREAMH AG CRUINNITHE
Noreen O'Kelly, Cathaoirleach ¹	Comhalta Neamhspleách den Bhord	5 bliana agus 6 mí	7
Andrew Hastings ²	Comhalta Neamhspleách den Bhord	3 bliana agus 3 mhí	7
Alf Smiddy ¹	Comhalta Neamhspleách den Bhord	2 bhliain	7
Noreen Wright ³	Comhalta Neamhspleách den Bhord	3 bliana agus 3 mhí	7

¹ Comhalta de Chuntasóirí Cairte Éireann

² Taithí ar bhaincéireacht shinsearach agus ar sheirbhísí airgeadais

³ Taithí ar an earnáil fuinnimh mar thoradh ar ról roimhe seo in Northern Ireland Electricity Networks plc.

PRÍOMHCHUSPÓIRÍ

Leagtar amach ról an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca ina Théarmaí Tagartha, ar féidir teacht ar chóip díobh ar láithreán gréasáin ESB. Leagtar amach dualgaí an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca sna Théarmaí Tagartha faoi na cinnlnte seo a leanas:

- Tuirisciú Airgeadais
- Rialú Inmheánach agus Bainistiú Riosca
- Comhlíonadh, Sceithreacht agus Calaois
- Iniúcháireacht Inmheánach
- Iniúcháireacht Seachtrach

DUALGAS

Tuirisciú Airgeadais

Athbhreithniú a dhéanamh ar an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais lena chinntiú go bhfuil siad cóir, cothrom agus intuigthe ar an iomlán agus gur cuireadh na caighdeáin, na meastacháin agus na breithiúnais chuntasaíochta chuig i bhfeidhm

Rialú Inmheánach agus Bainistiú Riosca

Athbhreithniú a dhéanamh ar éifeachtacht an rialaithe inmheánaigh agus an bhainistithe riosca

Comhlíonadh, Sceithreacht agus Calaois

Athbhreithniú ar dhóthanacht agus slándáil na socruithe d'fhostaithe agus conraitheoirí chun cúiseanna imní a ardú, faoi rún, i dtaca le héagóir fhéideartha i dtuirisciú airgeadais nó aon ábhair eile

Iniúcháireacht Inmheánach

Monatóireacht agus measúnú ar ról agus éifeachtacht feidhm na hiniúcháireachta inmheánaí

Iniúcháireacht Seachtrach

Monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh ar neamhchlaontacht, neamhspleáchas agus inniúlacht na n-iniúchóirí seachtracha agus athbhreithniú ar thorthaí an iniúchta i gcomhar leis na hiniúchóirí seachtracha

GNÍOMHAÍOCHTAÍ A CUIREADH I BHFEIDHM IN 2018

- Athbhreithniú ar shoiléire agus iomláine an mhéid a nochtadh sa Tuarascáil Bhliantúil agus sna Ráitis Airgeadais, agus san eolas ábhartha a cuireadh i láthair iontu
- Athbhreithniú ar cé acu ar chuir nó nár chuir an Grúpa caighdeáin chuntasaíochta agus meastacháin agus breithiúnais iomchuí i bhfeidhm, i bhfianaise thuairimí na n-iniúchóirí seachtracha
- Breithniú agus ceistiú na modhanna ar baineadh leas astu chun idirbhearta suntasacha nó neamhghnácha a thabhairt san áireamh, agus ar an gcaoi ar cuireadh i láthair agus ar nochtadh iad sna ráitis airgeadais
- Athbhreithniú ar bhoinn tuisceana maidir le gnóthas leantach/ráiteas inmharthanachta
- Athbhreithniú ar na torthaí idirthréimhseacha, lena mbaineann Ráitis Airgeadais agus nótaí míniúcháin
- Athbhreithniú agus plé ar na teachtaireachtaí tábhachtacha le cuimsiú sna foilseacháin faoi na torthaí airgeadais
- Athbhreithniú ar Thuarascáil Bhliantúil agus ar Ráitis Airgeadais ESB lena chinntiú go raibh siad cóir, cothrom agus intuigthe
- Athbhreithniú ar ráitis airgeadais rialála ESB agus iad a mholadh chuig an mBord lena bhfaomhadh
- Athbhreithniú ar ráitis airgeadais DAC Airgeadais ESB agus iad a mholadh chuig an mBord lena bhfaomhadh
- Athbhreithniú agus monatóireacht ar éifeachtacht chóras rialála inmheánaí an Ghrúpa
- Athbhreithniú ar na socruithe le haghaidh planáil leanúnachais gnó agus bainistiú géarchéime
- Athbhreithniú ar Bheartas Bainistiú Riosca agus Creat Rialachais ESB, ar an bPlean Riosca agus ar Thuarascálacha Riosca rialta, agus iad sin molta don Bhord lena bhfaomhadh
- Plé déanta ar athbhreithniú mionsonraithe ar chibearslandáil agus ar an tionchar a bheidh ag teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn
- Plé déanta ar nuashonruithe ar thorthaí feidhmíthe athbhreithniú seachtrach ar Shlándáil TF ESB
- Plé déanta ar nuashonruithe ar mheasúnuithe ar Brexit
- Plé déanta ar nuashonrú ar an gcur chuige i ndáil le seachfhoinsiú
- Athbhreithniú ar na rialuithe agus na nósanna imeachta atá ann chun dearbhú a sholáthar go bhfuiltear ag comhlíonadh oibleagáidí reachtúla
- Athbhreithniú ar na nósanna imeachta agus na beartais chun calaois a chosc agus a aithint, agus curtha ar an eolas i leith aon chásanna calaoise
- Athbhreithniú ar dhóthanacht agus shlándáil na socruithe chun cúiseanna imní a ardú, faoi rún, i dtaca le haon éagóir a d'fhéadfadh a bheith ann maidir le tuairisciú airgeadais nó eile
- Athbhreithniú ar nuashonruithe ar an tionscadal GDPR i ndiaidh don GDPR dul i bhfeidhm
- Athbhreithniú ar an bplean iniúcháireachta inmheánaí agus monatóireacht ar dhul chun cinn i gcoinne an phlean sin chun éifeachtacht na feidhme a mheas
- Athbhreithniú ar thuairiscí inar tugadh mionsonraí ar thorthaí eochair-iniúchtaí, ar fhreagairt an lucht bhainistíochta agus ar thráthúlacht réiteach na ngníomhartha
- Cruinniú leis an gCeann Iniúcháireachta Inmheánaí gan an lucht bainistíochta a bheith i láthair
- Athbhreithniú ar phríomhtháscairí feidhmíochta maidir leis an iniúcháireacht inmheánach
- Comhairliúchán maidir le Ceannaire nua ar Iniúcháireacht Inmheánach a cheapadh
- Maoirseacht ar an aistriú leanúnach chuig PwC mar iniúchóirí seachtracha
- Measúnú ar éifeachtacht an phróisis iniúcháireachta sheachtraigh, lena n-áirítear neamhspleáchas agus neamhchlaontacht an iniúcháir
- Athbhreithniú agus ceistiú an phlean a bhí molta don iniúcháireacht seachtrach lena chinntiú go raibh gach eochair-riosca aitheanta ag PwC agus go raibh nósanna imeachta iniúchta láidre forbartha acu
- Athbhreithniú ar an tuairisc ó PwC faoina iniúchadh ar na ráitis airgeadais agus a chuid freagraí ar na saincheistanna cuntasóireachta agus rialála airgeadais, chomh maith le haon cheistanna iniúchta eile, de réir mar a tháinig siad chun cinn
- Breithniú agus athbhreithniú ar sheirbhísí neamh-iniúcháireachta ama gcur ar fáil ag PwC agus comhlíonadh le beartas ESB
- Cruinniú leis na hiniúchóirí seachtracha gan an lucht bainistíochta sinsearach a bheith i láthair, a thug an deis do PwC aon chás a thabhairt le fios go rúnda
- Athbhreithniú ar mholtaí PwC ó thaobh rialú inmheánach agus ar fhreagra na bainistíochta ar na moltaí sin

TUAIRISCIÚ AIRGEADAIS

Faigheann an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca na ráitis airgeadais idirbhliana agus deireadh na bliana ó na bainisteoirí lena mbreithniú, chomh maith le tuarascálacha ón bhfoireann iniúcháireachta inmheánaí, agus pléann an Coiste straitéis agus fócas iniúchta na n-iniúcháirí seachtracha.

Agus faisnéis ó na gníomhaíochtaí sin á cur san áireamh, rinne an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca

na príomhréimsí breithiúnais i ráitis airgeadais an Ghrúpa a shainathint i ndáil leis na nithe seo a leanas:

- Luach de réir na leabhar sócmhainní fadsaolacha agus cáilmheasa
- Oibleagáidí pinsin
- Díorthacha agus socruithe fálaíthe
- Nochtadh agus dliteanais theagmhasacha dhlíthiúla

Pléadh na saincheistean sin leis na bainisteoirí i rith na bliana, agus leis na hiniúcháirí tráth a ndearna an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca athbhreithniú agus comhaontú ar phlean iniúchta na n-iniúcháirí don Ghrúpa, agus an plé sin mar chuid d'athbhreithniú na n-iniúcháirí ar na ráitis airgeadais idirthréimhseacha leathbhliantúla agus nuair a bhí an t-iniúchadh ar na ráitis airgeadais deireadh bliana curtha i gcrích.

CEISTEANNA SUNTASACHA A BREITHNÍODH

LUACH DE RÉIR NA LEABHAR SÓCMHAINNÍ FADSAOLACHA AGUS CÁILMHEASA

Punann Giniúna Phoblacht na hÉireann agus na Ríochta Aontaithe

Tugadh faoi athbhreithnithe bearnúcháin ar phunanna giniúna na hÉireann agus na Ríochta Aontaithe lena chinntiú go dtiocfadh na luachanna tugtha anonn le réamhaisnéisí ar shreabhadh airgid lascainithe na todhchaí. B'éigean muirear bearnúcháin €122 milliún a ghearradh i ndáil le sócmhainní giniúna i ndiaidh an athbhreithnithe sin. Tá tuilleadh sonraí (lena n-áirítear sonraí faoi na boinn tuisceana a úsáideadh) le fáil i Nóta 5 agus Nóta 11 de na ráitis airgeadais.

Sócmhainní Fadsaolacha Líonraí Tarchuir agus Dáileacháin

Amhail an 31 Nollaig 2018, ní raibh aon táscairí maidir le bearnúcháin i luach tugtha anonn bhonn sócmhainní ESB Networks (€7.9 billiún), a chinneann an t-ioncam rialaithe atá le tuilleamh amach anseo.

Sócmhainní Fadsaolacha agus Cáilmheas Northern Ireland Electricity Networks Limited (NIE Networks)

Amhail an 31 Nollaig 2018, ní raibh aon táscairí maidir le bearnúcháin i luach tugtha anonn bhonn sócmhainní NIE Networks (£1.5 billiún), a chinneann an t-ioncam rialaithe atá le tuilleamh amach anseo.

Amhail an 31 Nollaig 2018, aithníodh go raibh cáilmheas €170 milliún sa ghnóthas NIE Networks. Ar an ábhar sin, tugadh faoi thástáil bhliantúil bearnúcháin ar luach tugtha anonn NIE Networks i gcomhréir le IAS 36 agus níor ghá laghdú a dhéanamh ar luach an cháilmheasa. I nóta 13 leis na ráitis airgeadais, tugtar miníú iomlán ar na breithiúnais shuntasacha a úsáidtear chun an tástáil seo a chur i gcrích.

CONAS A CHUAIGH AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA I NGLEIC LE FADHBANNA

Aithníonn an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca go bhfuil réimse cinntí breithiúnais taobh thiar de na hathbhreithnithe bearnúcháin maidir le luach anonn sócmhainní, agus braitheann na cinntí sin go mór ar na boinn tuisceana a úsáidtear chun luach úsáide na sócmhainní faoi thástáil a mheas.

Chun cabhrú leo an cinneadh a dhéanamh ó thaobh an mhuirir bearnúcháin de, rinne an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca an méid seo a leanas:

- Rinne siad plé ar pháipéir mhionsonraithe arna n-ullmhú agus arna gcur i láthair ag an Stiúthóir Feidhmiúcháin, Airgeadas agus Tráchtáil an Ghrúpa, lena áiríodh sonraí faoi na modheolaíochtaí agus na boinn tuisceana a cuireadh i bhfeidhm chun na luachanna in-aisghabhála a fháil amach, na rátaí lascaine agus na boinn tuisceana margaidh agus taraife a úsáideadh san áireamh
- Na boinn tuisceana agus na réamh-mheastacháin a chuirtear i láthair sna doiciméid a cheistiú
- Rinne siad breithniú ar an anailís iogaireachta a cuireadh ar fáil, lena áiríodh cásanna le rátaí lascaine difriúla agus cásanna le boinn tuisceana margaidh agus taraife dhifriúla
- Rinne siad breithniú ar an tuairisciú mionsonraithe agus ar na torthaí ó na hiniúcháirí seachtracha.

I ndiaidh an athbhreithnithe thuas, tá an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca sásta gur cur chuige iomchuí atá ann maidir leis an athbhreithniú bearnúcháin agus na príomhbhoinn tuisceana atá in úsáid, agus tá siad sásta freisin gur figiúr cuí é an muirear bearnúcháin eisceachtúil €276 milliún le haghaidh sócmhainní giniúna I-SEM.

OIBLEAGÁIDÍ PINSIN - SCÉIM PINSIN LE SOCHAR SAINITHE ESB (AN SCÉIM)

I gcomhréir le Sochair Fostaithe IAS 19, léiríonn ESB a gcuid oibleagáidí tiomnaithe reatha ar an gclár comhordaithe, mar a leagtar amach i Nóta 22 a ghabhann leis na ráitis airgeadais. Tá an nós sin bunaithe ar na príomhfachtoirí seo a leanas, nár tháinig aon athrú orthu sa bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018.

- Tá an Scéim cláraithe leis an Údarás Pinsean mar Scéim Sochair Sainithe. Leagtar síos i rialacháin na Scéime na sochair atá le cur ar fáil, agus leagtar síos na ranníocaíochtaí atá le híoc ag ESB agus ag na baill atá ag íoc isteach sa scéim freisin.
- Ní gnáthscéim Sochair Sainithe í an Scéim (áit a mbíonn an fostóir faoi dhliteanas iarmhéid na ranníocaíochtaí a íoc chun na sochair a mhaoiniú). Níl sé ar intinn ag ESB go ndéanfaí aon ranníocaíochtaí breise seachas na gnáth-ranníocaíochtaí leanúnacha, chomh maith le hiamhéid ranníocaíochta breise ESB, ar fiú €591 milliún í (geallta faoin gComhaontú Pinsean 2010 agus innéacsaithe ag 6.25%).
- Dá dtiocfadh easnamh aníos amach anseo, bheadh sé ina cheangal ar ESB faoi rialacháin na Scéime dul i gcomhairle leis na páirtithe sa Scéim. Ní bheadh aon dualgas ar ESB, áfach, ranníocaíochtaí a mhéadú chun sochair a chinntiú dá mbeadh easnamh ann agus ní féidir ráta ranníocaíochta ESB a athrú gan chomhaontú ESB agus gan faomhadh an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil.

Ní mór breithiúnas a chleachtadh i gcuntasaíocht na n-oibleagáidí atá le léiriú sna ráitis airgeadais. Tá an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca sásta gurb í an cur chuige cuí cuntasaíochta, arna chinneadh de réir IAS 19 Sochair Fostaithe, ná a chuid oibleagáidí reatha geallta a léiriú, mar atá leagtha amach sna nótaí leis na ráitis airgeadais.

CEISTEANNA SUNTASACHA A BREITHNÍODH

DÍORTHACHA AGUS SOCRUITHE FÁLAITHE

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthaigh agus ionstraimí airgeadais neamhdhíorthaigh chun fálú a dhéanamh ar an neamhchosaint atá ann dó ó rioscaí malairte eachtraí, rátaí úis agus praghas tráchtearraí de bharr gníomhaíochtaí oibriúcháin, airgeadais agus infheistíochta. Áirítear ar na príomhdhíorthaigh a úsáideadh, babhtálacha ráta úis, babhtálacha airgeadra, conarthaí airgeadra eachtraigh, conarthaí babhtála agus babhtálacha tráchtearraí Praghasinnéacs Tomhaltóirí (RPI), agus conarthaí tráchtála sa todhchaí a bhaineann le ceannach breosla agus díol leictreachais. Maidir le réamhchonarthaí ceannaigh nach sanntar mar chonarthaí "úsáide féin" iad, déantar cuntasaiocht orthu go príomha mar fháluithe sreabhadh airgid, i gcás go bhfuil siad ag teacht le critéir chuntasaíochta fálaíthe sreabhadh airgid faoi IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais agus aon ghluaiseacht chórluacha a tharlaíonn ina dhiaidh sin, bíonn tionchar acu go príomha ar chothromas seachas ar thuilleamh tuairiscithe an Ghrúpa.

Áirítear leis an méid thuas na babhtálacha ráta úis atá nasctha le hInnéacs Praghsanna Miondiola (RPI) Thuaisceart Éireann. Fuair ESB na babhtálacha RPI mar chuid d'eadáil NIE Networks in 2010. Is é cuspóir na mbabhtálacha seo ná riosca NIE Networks a bhainistiú agus a neamhchosaint a laghdú i dtaca le gluaiseachtaí ó thaobh boilscithe agus rátaí úis. Níl na babhtálacha RPI i dteideal cuntasaiocht fálaíthe (mar níor chomhlíon siad na critéir riachtanacha chuige seo faoi IFRS 9 nuair a fuair ESB iad) agus mar sin, déantar na gluaiseachtaí uile maidir le cóirluach sna babhtálacha RPI a thaifeadadh sa ráiteas ioncaim.

NOCHTADH AGUS DLITEANAIS THEAGMHASACHA DHLÍTHIÚLA

De dheasca na tuile i gCorcaigh i mí na Samhna 2009, thug Aviva, atá ina árachóir ar Choláiste na hOllscoile, Chorcaí (UCC), caingean dlí ar ESB san Ard-Chúirt ag iarraidh €19 milliún a aisghabháil as damáiste a rinneadh de mhaoín. Ar an 5 Deireadh Fómhair 2015 thug an Ard-Chúirt a bhreithiúnas uaidh sa chás agus chinn sé go raibh an ESB faoi dliteanas 60% as an damáiste a rinneadh, agus go raibh faillí rannpháirteach 40% déanta ag UCC ina leith.

Bunaithe ar chomhairlí dlí a fuarthas, rinne an ESB achomharc in aghaidh an chinnidh os comhair na Cúirte Achomhairc. An 20 Márta 2018, thug an Chúirt Achomhairc a breithiúnas ina fuarthas nach bhfuil ESB dlite as damáiste ar bith a rinneadh do mhaoín UCC de dheasca na tuile. I nDeireadh Fómhair 2018, thug an Chúirt an Chúirt Uachtarach cead do UCC achomharc in aghaidh bhreithiúnas na Cúirte Uachtaraí a dhéanamh. Táthar ag súil go n-éistfeadh le hAchomharc na Cúirte Uachtaraí sa chéad leath de 2019. Bacfar saincheist chostais dlíthiúla chásanna na hArd-Chúirte agus na Cúirte Achomhairc ar feitheamh toradh achomhairc na Cúirte Uachtaraí.

Sa bhreis ar an éileamh a rinne UCC, ó thug an Ard-Chúirt an breithiúnas sa chás UCC, tá 387 sraith d'imeachtaí dlí seirbhéilte ar ESB a bhaineann leis an tuile i gCorcaigh i Samhain 2009. Níl sonraí faighte fós faoi na méideanna atá á n-éileamh i ndáil leis na himeachtaí seo, agus dá bhrí sin ní féidir meastúchán iontaofa a dhéanamh maidir lena gcostas (mura seasfadh an Chúirt Uachtarach le cinneadh na Cúirte Achomhairc) faoi láthair. Bíodh sin mar atá, níl ESB ag súil go ndéanfadh méid iomlán na dámhachtana damáiste, más ann, agus na costais lena mbaineann i ndáil le gach caingean dlí, lena n-áirítear an chaingean Aviva/UCC, a chlúdach árachais is infheidhme a sháru.

Ar bhonn na comhairle dlí inmheánaí agus seachtraí atá faighte, agus de bharr gurb é achomharc UCC, nach gcreideann ESB go n-éireoidh leis, an t-aon achomharc atá fós ar bun, níl foráil déanta d'éilimh den sórt sin sna ráitis airgeadais. Féach nóta 28 le haghaidh tuilleadh sonraí.

An cur síos thuas ar na ceisteanna suntasacha a cuireadh san áireamh, ba chóir é a léamh i gcomhar le Tuirisc na n-Iniúcháirí Seachtracha ar leathanaigh 114 go 120 agus leis an ráiteas maidir le beartais chuntasaíochta a nochtar i nóta 1 de na ráitis airgeadais ar leathanach 129.

CÓIR, COTHROM AGUS INTUISCEANA

Ar iarratas an Bhoird, rinne an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca breithniú ar cé acu, ina thuairimsean, an bhfuil nó nach bhfuil an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais cóir, cothrom agus intuigthe, ar an iomlán, agus an dtugtar an t-eolas riachtanach go léir iontu do scairshealbhóirí / do pháirtithe leasmhara ionas gur féidir leo feidhmíocht, múnla gnó agus straitéis an Ghrúpa a mheas. Déantar breithniú ar cé acu an gcuirtear nó nach gcuirtear an fhaisnéis i láthair sna ráitis airgeadais ar bhealach soiléir achomair, a sheachnaíonn béarlagaí, agus atá intuigthe don léitheoir.

Chun cabhrú leis an bpróiseas chun tacú le ráiteas measúnaithe cóir cothrom agus intuisceana, d'ullmhaigh na bainisteoirí tuarascáil le haghaidh an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca inar leagadh amach na príomhghnéithe a cuireadh san áireamh agus an ráiteas á dhéanamh, agus chun cabhrú maidir leis an dúshlán agus an tástáil a bhaineann le measúnú cóir cothrom intuisceana a sholáthar.

Agus iad ag iarraidh teacht ar thátal, bhreithnigh an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca na nithe seo a leanas:

- Go luath sa timthriall tuairiscithe, fuair gach comhalta Boird cóip den Tuarascáil Bhliantúil agus de na Ráitis Airgeadais chun athbhreithniú a dhéanamh orthu lena chinntiú go raibh príomhphointí na Tuarascála

CONAS A CHUAIGH AN COISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA I nGLEIC LE FADHBANNA

Aithníonn An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca castacht na cuntasaiochta díorthach agus socrúithe fálaíthe, agus go bhfuil breithiúnas nach beag ag teastáil chun an cur chuige cuí cuntasaiochta agus na boinn tuisceana a úsáidtear sna múnlaí a chinneadh. Chun cabhrú leis an gcinneadh maidir lena ciallmhaire is atá an cur chuige cuntasaiochta (go háirithe na boinn tuisceana a úsáideadh sna múnlaí luachála), rinne siad an obair seo a leanas:

- Na múnlaí luachála a phlé leis na bainisteoirí
- Breithniú a dhéanamh ar bheartais fálaíthe, rioscaí á bhfálú agus cuntasaiocht i gcás a leithéid sin d'fháluithe
- Leas a bhaint as próisis tríú páirtí maidir le luacháil díorthach áirithe
- Breithniú a dhéanamh ar thorthaí obair na n-iniúcháirí seachtracha i dtaca le díorthaigh.

Is ar bhunús an tsaothair sin atá an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca sásta gur glacadh cur chuige cuntasaiochta cuí agus luacháil chuí i leith na ndíorthach.

Maidir le héilimh dlí, aithníonn an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca nach mór breithiúnas a fháil maidir leis an leibhéal cuí nochtadh agus soláthar.

Chun cabhrú leis an gcinneadh ar an éileamh ar rangú mar dhliteanas teagmhasach, rinne an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca an obair seo a leanas:

- An chomhairle dlí inmheánach agus sheachtrach i dtaca leis an gcás a bhreithniú.
- Tuairimí an lucht bainistíochta a cheistiú nuair is gá.

Ar bhonn na hoibre sin, tá an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca sásta gur dliteanas teagmhasach é an t-éileamh agus gurb iomchuí é gan soláthar a dhéanamh i dtaca le cás UCC agus cásanna bainteacha eile atá le réiteach.

Bliantúla ag teacht le seasamh, feidhmíocht agus straitéis an Ghrúpa agus go raibh na codanna insinte sa Tuarascáil Bhliantúil ag teacht leis na ráitis airgeadais

- Go raibh próiseas daingean curtha ar bun ag na bainisteoirí chun an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais a ullmhú don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018, lenar áiríodh luathphleanáil, i bhfianaise athruithe rialála agus dea-chleachtas
- Go soláthraítear naisc shoiléire leis na spriocanna straitéiseacha sa tuarascáil tríd síos,
- Go raibh na príomhthascáir feidhmíochta a úsáideadh agus ar tuairiscíodh orthu sa Tuarascáil Bhliantúil ag teacht leis na cinn a thug na bainisteoirí don Bhord i gcaitheamh na bliana.

- Athbhreithniú ar na sonraí agus an fhaisnéis a chuimsigh Iniúchóireacht Inmheánach sa Tuarascáil Bhliantúil
- Athbhreithniú ar Thuarascáil an Iniúcháir Sheachtraigh
- Go ndearnadh tagairt leordhóthanach sa Tuarascáil Bhliantúil do gach teagmhas agus saincheist thábhachtach, idir dhearfach agus dhiúltach, a tuairiscíodh chuig an mBord le linn na bliana.

Tar éis dó a athbhreithniú a dhéanamh, tá an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca den tuairim go bhfuil an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais cóir, cothrom agus intuigthe, ar an iomlán, agus go dtugtar an t-eolas riachtanach go léir iontu do scairshealbhóirí / do pháirtithe leasmhara chun feidhmíocht, múnla gnó agus straitéis an Ghrúpa a mheas.

ÉIFEACHTACHT AN CHOISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA

Déantar feidhmíocht an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca a mheas mar chuid de phróiseas measúnaithe an Bhoird. Ceann de thorthaí na meastóireachta sin ab ea an dúshlán a chruthaíonn an raon agus an méid ábhair a bhí le breithniú ag an gCoiste, i bhfianaise a théarmaí tagartha fairsinge. Ghlac an chomhairle leis gur fadhb choitianta do Choistí Iniúchóireachta agus Riosca í seo agus gur próiseas dinimiciúil ó nádúr é ina gcaithfidh an Coiste agus an bhainistíocht oibriú le chéile ar bhealach tacúil. Chun é sin a bhaint amach, buaileann cathaoirleach an choiste leis an mbainistíocht go rialta lena chinntiú go ndéantar príomhábhair a aithint agus a thuairisciú ar an mbealach is gonta agus is féidir. In 2018 freisin, chomhaontaigh Cathaoirleach an Choiste, Rúnaí na Cuideachta agus an Stiúrthóir Feidhmiúcháin, Airgeadas agus Tráchtáil an Ghrúpa, gur chóir díriú níos mó ar riosca agus tionóladh seisiún aon lae in 2018 chun an measúnú a dhéanamh an Coiste ar riosca a fheabhsú.

INIÚCHÓIREACHT SEACHTRACH

Caighdeán na hIniúchóireachta

Chun cloí le hardchaighdeán i leith na hiniúchóireachta agus chun dearbhú a sholáthar maidir le hiontaofacht an tuairiscithe airgeadais, déanann an Coiste

Iniúchóireachta agus Riosca athbhreithniú agus ceistiú ar an bplean iniúchóireachta seachtraí atá molta, lena n-áirítear a raon agus a ábharthacht, roimh é a fhaomhadh, lena chinntiú go bhfuil na hiniúcháirí seachtracha tar éis na príomhrioscaí iniúchta a aithint agus tar éis cur chuige daingean a fhorbairt. Breithníonn an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca freagairt na n-iniúcháirí seachtracha ar cheisteanna cuntasaithe, rialaithe airgeadais agus iniúchta de réir mar a thagann siad aníos, agus buaileann an Coiste leo ar a laghad uair amháin in aghaidh na bliana gan an lucht bainistíochta a bheith i láthair, rud a thugann deis do na hiniúcháirí seachtracha aon cheisteanna a ardú faoi rún. Bhí cruinniú príobháideach ag an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca le PwC i bhFeabhra 2019.

Plé leis na hIniúcháirí Seachtracha

Tá tuarascáil faighte ag an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca ó na hiniúcháirí seachtracha, agus í sin pléite, maidir le torthaí na hiniúchóireachta, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann leis na réimsí breithiúnacha atá sonraithe ar leathanaigh 100 go 101.

Tar éis dóibh athbhreithniú a dhéanamh ar na cuir i láthair agus na tuarascálacha ón lucht bainistíochta agus ó iniúchóireacht inmheánach, agus tuairimí na n-iniúcháirí seachtracha a chur san áireamh, tá an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca sásta go bhfuil aghaidh tugtha go cuí sna ráitis airgeadais ar na breithiúnais chriticiúla agus ar na príomh-mheastacháin. Tá an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca sásta freisin gur scrúdaíodh go hiomchuí na boinn tuisceana shuntasacha a úsáideadh chun luach sócmhainní agus dlíteanas a chinneadh, agus go bhfuil siad sách daingean.

Le linn na bliana, tharla cumarsáid oscailte leanúnach idir ESB agus PwC maidir le ceisteanna reatha de réir mar a tháinig siad sin aníos.

Neamhspleáchas

Déanann an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca measúnú ar neamhspleáchas na n-iniúcháirí ar bhonn leanúnach. Breithníonn an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca ceapachán na n-iniúcháirí seachtracha gach cúig bliana, agus bíonn an próiseas sin faoi réir ag tairiscint phoiblí. Cuireadh an próiseas tairisceana deireanach i gcrích in 2016.

Déantar neamhspleáchas agus oibiachtúlacht na n-iniúcháirí a chosaint trí réimse beart rialaithe, ar a n-áirítear:

- Srian a chur le cineál agus luach na seirbhísí neamh-iniúchta a dhéanann na hiniúcháirí seachtracha, mar atá cuimsithe faoin mbeartas le haghaidh seirbhísí neamh-iniúchta
- Monatóireacht ar na hathruithe sa reachtaíocht a bhaineann le neamhchlaontacht agus neamhspleáchas iniúcháirí
- Dearbhú ó PwC go bhfuil cosaintí inmheánacha cuí acu atá ag teacht leis na caighdeáin ábhartha
- An comhpháirtí iniúchóireachta a athrú gach cúig bliana
- Deiseanna a chur ar fáil chun bualadh go príobháideach leis an gCoiste Iniúchóireachta agus Riosca
- Éifeachtacht na n-iniúcháirí seachtracha a athbhreithniú go bliantúil
- Dearbhú neamhspleáchais a fháil ó na hiniúcháirí seachtracha gach bliain

Tá an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca sásta go bhfuil PwC neamhspleách neamhchlaonta.

Éifeachtacht an Iniúcháir

Déantar éifeachtacht na n-iniúcháirí seachtracha a athbhreithniú gach bliain, agus aiseolas ó cheistiúcháin de chuid an Choiste Iniúchóireachta agus Riosca maidir le measúnú na n-iniúcháirí seachtracha á chur san áireamh. Tá an meastóireacht dirithe ar réimsí amhail stóinseacht an phróisis iniúchta, an fhoireann iniúchta, cumarsáid agus rialachas.

Tá an Coiste Iniúchóireachta agus Riosca sásta san iomlán le héifeachtacht na hiniúchóireachta seachtraí ar bhunús chaighdeán na gcur i láthair a rinneadh, mheasúnú na mbainisteoirí ar an bpróiseas iniúchta, inniúlacht theicniúil PwC agus láidreacht a dtuisceana ar ghnó ESB.

Rinneadh athbhreithniú foirmiúil go luath in 2018 ar éifeachtacht an phróisis seachtraigh. Rinneadh athbhreithniú mionsonraithe ar phríomhréimsí an phróisis iniúchóireachta lena chinntiú lena chinntiú go gcuirtear i bhfeidhm aon cheachtanna a foghlaimíodh le linn an chéad bhliain.

Seirbhísí Neamh-Iniúcháireachta

Rinne an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca beart leasaithe a bhreithniú agus a fhaomhadh maidir le hiniúcháirí seachtracha ESB a cheapadh le haghaidh seirbhísí neamh-iniúchta a chuimseoidh cur i bhfeidhm Rialachán agus Treoir Iniúchta an AE maidir le seirbhísí neamh-iniúchta i gcomhréir le hlonstraim Reachtúil Uimh. 312/2016 - Aontas Eorpach (Iniúchtaí Reachtúla) (Treoir 2006/43/EC, arna leasú ag Treoir 2014/56/EU, agus Rialachán (AE) Uimh. 537/2014), Rialachán 2016 in Éirinn agus leis an gCaighdeán Eiticiúil d'Iniúcháirí arna eisiúint in Aibreán 2017 ag Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasaíochta Éireann (IAASA).

Leagtar amach sa bheartas na socruithe rialachais a bhaineann le soláthar seirbhísí neamh-iniúchta. Na príomhathruithe a rinneadh ná an liosta seirbhísí coiscthe a uasdátú, míniú a thabhairt ar na socruithe rialachais a bhaineann le soláthar a leithéid de sheirbhísí, agus na socruithe idirlinne a shonrú i gcomhair seirbhísí neamh-iniúchta ceadaithe ar cuireadh tús leo roimh cheapachán PwC. Áirítear sa bheart leasaithe, próiseas formheasa sonraithe, agus comhlíonann sé nósanna imeachta soláthair ESB agus leibhéil údaráis an Ghrúpa.

Aon táillí a thuilleann iniúcháirí seachtracha ESB i dtaca le seirbhísí neamh-iniúchta in aon bhliain airgeadais amháin, gan seirbhísí neamh-iniúchta de réir na socruithe idirlinne san áireamh, ní cóir go sáródh na táillí sin an táille iniúcháireachta bhliantúil don bhliain sin. Cuirtear an t-eolas is déanaí faoi na cineálacha seirbhísí neamh-iniúchta a sholáthair PwC agus luach na seirbhísí sin faoi bhráid an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca go leathbhliantúil chun a léiriú go gcomhlíonann na seirbhísí an beart agus nach sáraíonn luach na seirbhísí an chaidhp.

Cuireadh PwC faoi réir an bhirt um sheirbhísí neamh-iniúchta i dtaca le soláthar seirbhísí neamh-iniúchta ó Nollaig 2016 i leith, cé is moite de mhaolú faoi na socruithe idirthréimhseacha i dtaca le conradh reatha a bhí ann le PwC maidir le seirbhísí tacaíochta le haghaidh bainistíú athruithe.

Leagtar amach i nóta 10 leis na ráitis airgeadais achoimre ar na táillí iniúchta agus neamh-iniúchta a íocadh leis na hiniúcháirí seachtracha. Na príomhsheirbhísí neamh-iniúchta a sholáthair na hiniúcháirí seachtracha le linn na bliana, bhain siad sin leis an gclár Margaidh Aonair Leictreachais Chomhtháite (I-SEM) agus le comhairle cheadaithe maidir le cáin. Ina theannta sin, chuir PwC cabhair riaracháin ar fáil go díreach don ESOP maidir le próiseas cheant ESOP.

Tá an Coiste Iniúcháireachta agus Riosca sásta nár chuir na táillí a íocadh in 2018 neamhspleáchas ná iontaofacht na n-iniúcháirí seachtracha i mbaol. Leanfaidh an Coiste de mhonatóireacht a dhéanamh ar chineál agus ar leibhéal na seirbhísí atá á soláthar chun cosc a chur le haon tionchar féideartha ná iarbhir ar neamhspleáchas na n-iniúcháirí.

CRUINNITHE

Bionn rochtain iomlán neamhsrianta ag na hiniúcháirí inmheánacha agus seachtracha ar an gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca. Tuairiscíonn Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca toradh a gcruinnithe don Bhord. Is gnách leis na páirtithe seo a leanas freastal ar chruinnithe nó ar chuid de chruinnithe: Cathaoirleach an Bhoird, an Príomhfheidhmeannach agus/nó an Leas-Phríomhfheidhmeannach, Stiúrthóir Feidhmiúcháin, Airgeadas agus Tráchtáil an Ghrúpa, Ceann Iniúcháireachta Inmheánaí an Ghrúpa, Bainisteoir Riosca an Ghrúpa agus ionadaithe de chuid na n-iniúcháirí seachtracha. Eagraítear seisiúin i gcomhair comhaltaí Coiste amháin ag tús / deireadh na gcruinnithe, arna gcinneadh ag Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca.

Thar ceann na Coiste Iniúcháireachta agus Riosca

Noreen O'Kelly,
Cathaoirleach,
An Coiste Iniúcháireachta agus Riosca
1 Márta 2019

COISTÍ AN BHOIRD IN 2018

Andrew Hastings,
Cathaoirleach

Ról

Tá freagrachtaí an Choiste Airgeadais agus Infheistíochta leagtha amach ina Théarmaí Tagartha.

AN COISTE AIRGEADAIS AGUS INFHEISTÍOCHTA

Cruinnithe Coiste

Bhí 11 gcrúinniú ag an gCoiste i rith 2018. Ag seo thíos comhaltaí an Choiste, fad a dtréimhsí seirbhíse, agus líon na gcrúinnithe ar fhreastail siad:

COMHALTAÍ	AINMNÍÚ	FAD NA TRÉIMHSE SEIRBHÍSE	TINREAMH AG CRUINNITHE
Andrew Hastings, (Cathaoirleach)	Comhalta Neamhspleách den Bhord	3 bliana agus 3 mhí	11
Dave Byrne	Oibri is Comhalta Boird	5 bliana agus 9 mí	11
Seán Kelly	Oibri is Comhalta Boird	3 bliana agus 3 mhí	10
Paul Lynam	Comhalta Neamhspleách den Bhord	2 bhliain	11
Pat O'Doherty	Príomhfheidhmeannach	5 bliana agus 9 mí	11
Noreen O'Kelly*	Comhalta Neamhspleách den Bhord	3 bliana agus 3 mhí	10

*Níor fhreastail an tUas. O'Kelly ar an gcrúinniú i mí Aibreáin mar bhí a athcheapachán chuig an mBord ar feitheamh.

PRÍOMHGHNÍOMHAÍOCHTAÍ AN CHOISTE AIRGEADAIS AGUS INFHEISTÍOCHTA IN 2018

Dualgas	Gníomhaíocht
Buiséid chaipitil bhliantúla a athbhreithniú roimh iad a chur faoi bhráid an Bhoird	Arna bhreithniú agus arna mholadh don Bhord (áit arb infheidhme): - Buiséad bliantúil 2019 agus an plean gnó cúig bliana - Tuairiscí ráithiúla ar chaiteachas airgeadais agus caipitiúil - Tuairisc ráithiúil ar iasachtaí, babhtálacha agus bannaí - Plean gnó athbhreithnithe SIRO
Iniúchadh maidir le hinfeistíocht agus caiteachas caipitiúil a dhéanamh ar thograí móra gnó	Arna bhreithniú agus arna mholadh don Bhord (áit arb infheidhme): - Infheistíochtaí i bhfoinsí in-athnuaite fuinnimh - Rannpháirtíocht i gceantanna acmhainne I-SEM agus na Ríocht Aontaithe - Clár ollchóirithe agus infheistíochta sócmhainní giniúna 2019–2021 - Tuarascáil ráithiúil ar sheirbhísí comhairleachta - Creat Bainistíochta Saoráidí Comhtháite a fhaomhadh - caiteachas ar fheithiclí leictreacha a fhaomhadh - Feidhmíocht an Chiste Novusmodus - Seachfhoinsiú conarthaí – bailiú fiach agus rialú creidmheasa - Comhaontú um chreat giniúna chun Seirbhísí Meicniúla a sholáthar - Uasghrádú ollmhór ar an gcóras TF
Iniúchadh a dhéanamh ar shaincheisteanna beartais i dtaca le riachtanais airgeadais ESB, lena n-áirítear rátálacha creidmheasa, iasachtaíochtaí, ionstraimí airgeadais agus bainistiú fiacha	Arna bhreithniú agus arna mholadh don Bhord (áit arb infheidhme): - Cistiú margaí caipitiúla - Íosrátaí toraidh maidir leis an gcinneadh infheistíochta - An t-eolas is déanaí faoin margadh státchiste - An t-eolas is déanaí faoi rátálacha creidmheasa
Athbhreithniú a dhéanamh ar bheartais agus nósanna imeachta trádála fuinnimh an Ghrúpa	Athbhreithniú agus measúnú déanta ar: - Stádas Riosca Trádála ESB (margadh, creidmheasa agus oibriúcháin) - An Clár I-SEM agus nuashonruithe ar an dul i bhfeidhm - Straitéis Trádála ESB

Anne Butler,
Cathaoirleach
Ról

Leagtar amach freagrachtaí an Choiste Sláinte, Sábháilteachta agus Comhshaoil ina Théarmaí Tagartha. Nuair is gá, bíonn cruinniú ag Cathaoirleach an Choiste le Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca chun sainfhreagrachtaí riosca an Choiste Sláinte, Sábháilteachta agus Comhshaoil a nuashonrú agus a chomhaontú.

➔ Féach leathanaigh 72 go 73 chun tuilleadh eolais a fháil maidir le Sláinte, Sábháilteacht agus an Comhshaoil in 2018 mar atá leagtha amach sa Tuairisc um Ghnó Freagrach.

AN COISTE SLÁINTE, SÁBHÁILTEACHTA AGUS COMHSHAOIL

Cruinnithe Choiste

Bhí 5 chruinniú ag an gCoiste i rith 2018. Ag seo thíos comhaltaí an Choiste, fad a dtréimhsí seirbhíse, agus líon na gcruinnithe ar fhreastail siad:

COMHALTAÍ	AINMNIÚ	FAD NA TRÉIMHSE SEIRBHÍSE	TINREAMH AG CRUINNITHE
Anne Butler, (Cathaoirleach)	Comhalta Neamhspleách den Bhord	3 bliana agus 3 mhí	5
Paul Lynam	Comhalta Neamhspleách den Bhord	2 bhliain	5
Pat O'Doherty	Príomhfheidhmeannach	7 bliana agus 1 mhí	5
Peter O'Sullivan	Oibrí is Comhalta Boird	3 bliana agus 3 mhí	5

PRÍOMHGHNÍOMHAÍOCHTAÍ AN CHOISTE SLÁINTE, SÁBHÁILTEACHTA AGUS COMHSHAOIL IN 2018

Dualgas	Gníomhaíocht
An straitéis um shláinte, sábháilteacht agus an comhshaoil a fhorbairt agus í a aistriú ina beartais agus ina clár	Athbhreithniú agus measúnú déanta ar: ■ KPIanna maidir le sábháilteacht an Ghrúpa ■ Tionscadail Feabhsúcháin an Ghrúpa um Shábháilteacht, Sláinte agus an Comhshaoil ■ Clár Sábháilteachta ESB Networks ■ Nuashonrú ar Phlean Comhshaoil agus Inbhuanaitheachta 2018 ■ Lárionad Inniúlachta na Sábháilteachta san Áit Oibre ■ An plean tionscadail Slán agus Sábháilte chun an cultúr sábháilteachta a chlaonadh, lena n-áirítear athbhreithniú ar Mheasúnuithe ar an gCultúr Sábháilteachta agus Uirlis Timpeallachta Sábháilteachta Dupont ■ Ráitis Sábháilteachta Athbhreithnithe an Ghrúpa ■ An Lámhleabhar, Mo Chuid Folláine ag an Obair ■ An aip Breith Mhaith le haghaidh gléasanna cliste
Eolas a aimsiú agus a bhreithniú ar na príomhthreochtaí a bhaineann le sláinte, sábháilteacht agus an comhshaoil in Éirinn, san Eoraip agus in áiteanna eile, áit ar cuí	Athbhreithniú agus measúnú déanta ar: ■ Eolas nuashonraithe faoi eochair-rioscaí i dtaca le sábháilteacht, lena n-áirítear am oibre a chailtear mar thoradh ar ghortuithe, eachtraí a bhféadfadh damáiste a bheith mar thoradh orthu i gcúinsí difriúla, neasteagmhais agus breitheanna maithe ■ Aitheasc ó chainteoir seachtrach maidir le dea-chleachtais sábháilteachta ■ Measúnú seachtrach ar an gcultúr sábháilteachta
Athbhreithniú agus plé a dhéanamh ar thuairiscí maidir le comhlíonadh na reachtaíochta ábhartha i dtaca le sláinte, sábháilteacht agus an comhshaoil	Rinneadh athbhreithniú agus plé ar bhearta molta i dtaca le: ■ Tuairiscí ar theagmhais / neamhchomhlíonadh ■ Forbairtí agus dúshlán maidir leis an dlí comhshaoil ■ Nuashonrú ar chomhlíonadh leis na rialacháin maidir le hEolas faoin gComhshaoil a Fháil (AIE)
Tacú leis an mBord, a fhreagrachtaí a chur i bhfeidhm maidir le cinntiú go ndéantar rioscaí sláinte, sábháilteachta agus comhshaoil a shainaithint, a mheas, a thuairisciú agus a rialú i gceart	Na rioscaí a bhreithniú sna réimsí seo a leanas: ■ Sábháilteacht Conraitheoirí ■ Sábháilteacht Phoiblí ■ Tionscadail feabhsúcháin sábháilteachta sna hAonaid Ghnó

Elvena Graham OBE¹,
Cathaoirleach

Ról

Leagtar amach freagrachtaí an Choiste um Luach Saothair agus Forbairt Bainistíochta ina Théarmaí Tagartha.

AN COISTE UM LUACH SAOTHAIR AGUS FORBAIRT BAINISTÍOCHTA

Cruinnithe Coiste

Bhí 4 chruinniú ag an gCoiste i rith 2018. Ag seo thíos comhaltaí an Choiste, fad a dtréimhsí seirbhíse, agus líon na gcruinnithe ar fhreastail siad:

COMHALTAÍ	AINMNIÚ	FAD NA TRÉIMHSE SEIRBHÍSE	TINREAMH AG CRUINNITHE
Elvena Graham OBE, (Cathaoirleach)	Cathaoirleach	7 bliana	4
Andrew Hastings	Comhalta Neamhspleách den Bhord	3 bliana agus 3 mhí	4
Noreen Wright	Comhalta Neamhspleách den Bhord	7 bliana	4

PRÍOMHGHNÍOMHAÍOCHTAÍ AN CHOISTE UM LUACH SAOTHAIR AGUS FORBAIRT BAINISTÍOCHTA IN 2018

Dualgas	Gníomhaíocht
Leanúint d'athbhreithniú a dhéanamh ar chomharbas agus forbairt na bainistíochta sinsearaí	- Athbhreithniú ar struchtúr nua na heagraíochta. Féach mionsonraí faoin Eagraíocht Athbhreithniú ar Éifeachtacht ar leathanach 40 - Athbhreithniú ar phleanáil comharbais agus inniúlachtaí ceannaireachta - Athbhreithniú ar cheapacháin bhainisteoirí sinsearaí
Comhaontú leis an bPríomhfheidhmeannach maidir leis na spriocanna sonracha atá aige i leith feidhmíocht bhliantúil	- Feidhmíocht athbhreithnithe os coinne spriocanna 2017 - Spriocanna 2018 a shocrú
Na pacáistí luach saothair d'Fhoireann Feidhmiúcháin ESB a chinneadh	Na pacáistí luach saothair don Fhoireann Feidhmiúcháin a athbhreithniú agus a fhaomhadh

1. Tá Cathaoirleach an Bhoird ina chomhalta d'aon choiste amháin - an Coiste um Luach Saothair agus Forbairt Bainistíochta - ach freastalaíonn go rialta ar chruinnithe de chuid an Choiste Airgeadais agus Infheistíochtaí agus an Choiste Iníúcháireachta agus Riosca.

Alf Smiddy,
Cathaoirleach

Ról

Leagtar amach freagrachtaí an Choiste Margaíochta agus Custaiméirí ina Théarmaí Tagartha.

AN COISTE MARGAÍOCHTA AGUS CUSTAIMÉIRÍ

Cruinnithe Coiste

Bhí 4 chruinniú ag an gCoiste i rith 2018. Ag seo thíos comhaltaí an Choiste, fad a dtréimhsí seirbhíse, agus líon na gcruinnithe ar fhreastail siad:

COMHALTAÍ	AINMNIÚ	FAD NA TRÉIMHSE SEIRBHÍSE	CRUINNITHE
Alf Smiddy, (Cathaoirleach)	Comhalta Neamhspleách den Bhord	2 bhliain	4
Anne Butler	Comhalta Neamhspleách den Bhord	2 bhliain	4
Tony Merriman	Oibri is Comhalta Boid	2 bhliain	4
Pat O'Doherty	Príomhfheidhmeannach	2 bhliain	3

PRÍOMHGHNÍOMHAÍOCHTAÍ AN CHOISTE MARGAÍOCHTA AGUS CUSTAIMÉIRÍ IN 2018

Dualgas	Gníomhaíocht
Breithniú agus plé a dhéanamh ar thionscnaimh agus chlár mhargaíochta agus chustaiméirí, agus cinntiú go bhfuil siad ailínithe le spriocanna straitéiseacha ESB	Athbhreithniú agus measúnú déanta ar: - An t-eolas is déanaí faoi chustaiméirí ESB Networks - An t-eolas is déanaí faoi chustaiméirí Electric Ireland - Nuashonrú ar chustaiméirí ESB International - Nuashonrú ar Smart Energy Services - Nuashonrú ar Thionscadal Dhaingean Uí Chúis de chuid ESB Networks (Tionscadal Lionraí Cliste, féach leathanach 60) - Bainistíocht Clú ESB - An Tionscadal Méadrú Cliste (ESB Networks)
Breithniú agus plé a dhéanamh ar tháirgí agus seirbhísí nua agus na réamh-mheastacháin ioncaim bhainteacha	An t-eolas is déanaí faighte faoi na pointí seo a leanas: Margadh Miondiola na Ríochta Aontaithe
Breithniú agus plé ar chlár mholta fógraíochta agus urraíochta agus measúnú a dtionchar siúd	Athbhreithniú agus measúnú déanta ar: - Feachtas fógraíochta ESB maidir le Todhchaí Níos Gile - Todhchaí Níos Gile mar urraitheoir don Aonach Eolaíochta Bunscoile san RDS agus do TechSpace

I gcás gach Coiste Boid, athbhreithníonn agus faomhann an Bord a Théarmaí Tagartha ar bhonn bliantúil. Tá téarmaí tagartha gach coiste ar fáil ón Rúnaí Cuideachta ach iad a iarraidh.

TUARASCÁIL CHOMHALTAÍ AN BHOIRD

Cuireann na comhaltaí Boird a dtuarascáil i láthair, mar aon le ráitis airgeadais iniúchta ESB agus an Ghrúpa don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018.

PRÍOMHGHNIOMHAÍOCHTAÍ

Is iad príomhghníomhaíochtaí an Ghrúpa, giniúint, tarchur, dáileachán agus soláthar leictreachais i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann. Oibríonn an Grúpa go hidirnáisiúnta freisin i ngníomhaíochtaí giniúna agus soláthair sa Bhreatain Mhór, agus tá baint aige le roinnt tionscadal comhairleach san Áise agus san Afraic.

ATHBHREITHNIÚ GNÓ

Tugtar tráchtáireacht maidir le feidhmíocht don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018 i Ráiteas an Chathaoirligh agus in Athbhreithniú an Phríomhfeidhmeannaigh, ina gcuimsítear eolas ar na cúrsaí is déanaí agus ar fhorbairt ionchasacha amach anseo. Tá feidhmíocht an ghnóthais agus a sheasamh airgeadais, i dteannta leis na príomhrioscaí atá ann don Ghrúpa, léirithe sna hathbhreithnithe ar gach príomhaonad gnó ar leathanaigh 56 go 68, san Athbhreithniú Airgeadais ar leathanaigh 50 go 55 agus sa Tuairisc Riosca ar leathanaigh 24 go 35.

TORTHAÍ AGUS DÍBHINNÍ DON BHLIAIN

Léiríonn torthaí airgeadais an Ghrúpa brabús iarchánach €181 milliún roimh mhíreanna eisceachtúla don bhliain airgeadais 2018 i gcomparáid le brabús €209 milliún don bhliain 2017. €60 milliún atá sa bhrabús iarchánach agus sna míreanna eisceachtúla (2017: cailteanas €32 milliún). Déanann an beartas díbhinne a comhaontaíodh leis an Rialtas in 2013 soláthar do dhíbhiní spriocdhrithe de bhrabús iarchánach coigeartaithe 40% in 2017 agus ina dhiaidh sin. Íodadh díbhinn eatramhach dar luach €30.0 milliún (1.52 cent in aghaidh an aonaid stoic) i nDeireadh Fómhair i ndáil le 2018. Faoi láthair, tá an Bord ag moladh díbhinn deiridh 0.25 per cent in aghaidh an cent i gcomhair gach aonad stoic don bhliain 2018, arb ionann é agus €5.0 milliún, agus chiallódh seo go mbeadh díbhinní €35.0 milliún san iomlán ann don bhliain 2018. Mar thoradh air sin, b'ionann na díbhinní ar fad le deich mbliana anuas agus beagnach €1.4 billiún.

SCAIRCHAIPITEAL

Rinneadh togra um leachtacht margaidh Phlean Úinéireachta Scaireanna d'Fhostaithe (ESOP) a fhorghas ag cruinniú an Bhoird i mBealtaine 2015. Is é is cuspóir an togra ná leachtacht a fheabhsú sa mhargadh ESOP, áit a bhfuil ESOP Trustee tiomanta, €25 milliún a chaitheamh chun stoc caipitil a fháil sa mhargadh inmheánach ESOP. Shocraigh ESB go gcuirfeadh sé cómhaoiniú ar fáil arbh ionann é agus an caiteachas atá tiomanta ag

an lontaobhaí ESOP don tréimhse 2014 go 2018. Cheannaigh agus chealaigh ESB stoc caipitil dar luach €4.8 milliún in 2018 (2017: €5.6 milliún). Tá tuilleadh sonraí le fáil i nótaí 18 agus 31. Leagtar mionsonraí amach maidir le scairchaipiteal an Ghrúpa i nóta 18 leis na ráitis airgeadais.

FORBAIRTÍ SA TODHCHAÍ

Is fiontas láidir éagsúlaithe é ESB, agus é comhtháite go hingearach, atá gníomhach i ngach réimse den mhargadh leictreachais: ó ghiniúint, tarchur agus dáileadh go soláthar custaiméirí, le láithreach i margadh giniúna na Breataine Móire, atá ag dul i méid. Tríd an Straitéis go dtí 2030, cinnteofar go leanfaidh ESB den fhás mar ghnóthas rathúil, agus san am céanna, beidh de láidreachas airgeadais aige i gcónaí le go mbeidh sé in ann infheistíochtaí a dhéanamh i dtodhchaí ísealcharbóin, agus an méid sin a dhéanamh faoin luas agus faoin scála cuí (féach leathanaigh 17 go 21 le haghaidh tuilleadh eolais).

PRÍOMHRIOSCAÍ AGUS NEAMHCHINNTEACHTAÍ

Tá cur síos ar na príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí roimh an nGrúpa leagtha amach sa Tuairisc Riosca ar leathanaigh 24 go 35.

IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS

I nóta 27 leis na ráitis airgeadais, sonraítear spriocanna agus beartaí an Ghrúpa i dtaca le bainistiú riosca airgeadais, chomh maith le cur síos ar úsáid ionstraimí airgeadais.

TAIFID CHUNTASAÍOCHTA

Measann na Comhaltaí Boird gur fhostaigh siad pearsanra cuntasaíochta a bhfuil an saineolas iomchuí acu agus gur chuir siad acmhainní leordhóthanacha ar fáil don fheidhm airgeadais d'fhonn a chinntiú go bhfuil dualgas an ESB á chomhlíonadh maidir le leabhair chuntais chearta a choimeád. Tá leabhair chuntais ESB coimeáda ag Two Gateway, Bóthar an Phoirt Thoir, Baile Átha Cliath 3.

TUARASCÁIL FAOI ALT 22 DEN ACHT UM NOCHTADH COSANTA 2014

In Alt 22 den Acht um Nochtadh Cosanta 2014, éilítear ar ESB Tuarascáil Bhliantúil a fhoilsiú i dtaca le nochthead faoi chosaint a dhéantar faoin Acht um Nochtadh Cosanta 2014. I gcomhréir leis an riachtanas sin, dearbhaíonn ESB go raibh nochthead amháin faoi chosaint déanta chuig ESB amháin an 31 Nollaig 2018 agus go bhfuil sé á imscrúdú ag an nGrúpa faoi láthair.

AN TACHT UM BRÚSTOCAIREACHT A RIALÁIL 2015

I gcomhréir leis na riachtanais atá leagtha síos san Acht um Brústocaireacht a Rialáil, tá ESB cláraithe leis an gClár Brústocaireachta ar www.lobbying.ie agus tá an tuairisceán cuí déanta aige don tréimhse ón 1 Eanáir go dtí an 31 Nollaig 2018.

AN tACHT UM SCLÁBHAÍOCHT NA LINNE SEO

Tá sclábhaíocht na linne seo ina cion coiriúil faoi Acht um Sclábhaíocht na Linne Seo na Ríochta Aontaithe 2015. Déanann an tAcht oibleagáidí a fhorchur ar eagraíochtaí de mhéid áirithe atá i mbun gnó sa Ríocht Aontaithe. Tá cineálacha éagsúla sclábhaíocht na linne seo ann, lena n-áirítear daoirse, saothar éignithe agus gáinneáil ar dhaoine, agus tá na cineálacha sin cosúil lena chéile sa mhéid go dtarlaíonn siad nuair a bhaineann daoine a shaoirse de dhuine ionas gur féidir leo dúshaothrú a dhéanamh ar an duine sin ar mhaithe leo féin go pearsanta nó ar mhaithe lena ngníomhaíochtaí tráchtála. Is Máthairchuideachta í ESB ar roinnt mhaith fochuideachtaí a bhfuil oibríochtaí suntasacha ar siúl acu sa Ríocht Aontaithe, agus ar an ábhar sin, tá ESB tar éis Beartas a chur i bhfeidhm i dtaca le Sclábhaíocht na Linne Seo, a bhfuil d'aidhm aige a chinntiú nach dtiocfaidh fadhbanna i leith sclábhaíocht na linne seo chun cinn ina ghnóthais nó ina shlabhraí soláthair. De réir an Achta, foilsíonn ESB Ráiteas Bliantúil ina leagtar amach na céimeanna atá curtha i bhfeidhm aige le linn na bliana airgeadais roimhe sin lena chinntiú nach mbeidh sclábhaíocht ná gáinneáil ar dhaoine ag tarlú ina ghnóthais nó ina shlabhraí soláthair. D'fhoilsigh ESB an ráiteas is déanaí den chineál seo ar an 27 Márta 2018.

INBHUANAITHEACHT

Tá coincheapa maidir le hinbhuanaitheacht agus freagracht shóisialta chorporáideach (CSR) daingnithe in oibriúcháin agus gníomhaíochtaí uile ESB. Tá eolas faoi chur chuige an Ghrúpa ar inbhuanaitheacht agus faoi CSR leagtha amach ar leathanaigh 76 go 79.

AN tACHT TOGHCHÁIN 1997

Ní dhearna an Bord aon sintiús polaitiúil i rith na bliana.

PRÍOMHGHNÓTHAIS FOCHUIDEACHTA, COMHFHIONTAIR AGUS GNÓTHAS COMHLACHAITHE

Tá sonraí maidir leis na príomhghnóthais fochuideachta, comhfhiontair agus na gnóthas comhlachaithe ar fáil i nóta 34 leis na ráitis airgeadais.

RIALÚ ÍOCAÍOCHTAÍ PRAS

Déanann an Bord a fhreagracht a shainaitheint maidir le comhlíonadh a chinntiú, i ngach cás ábhartha, le forálacha an Achta um Íoc Pras Cuntas, 1997 agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (íocaíochtaí Déanacha in Idirbhearta Tráchtála), 2012 (I.R. Uimh. 580 de 2012), arna leasú ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (íocaíochtaí Déanacha in Idirbhearta Tráchtála) (Leasú) Rialúcháin 2016 (I.R. Uimh. 281 de 2016) 2002. Tá an Bord sásta go bhfuil riachtanais na Rialachán seo comhlíonta ag ESB.

IDIRBHEARTA LE PÁIRTITHE GAOLMHARA

Tá idirbhearta páirtithe gaolmhara leagtha amach i nóta 29 leis na ráitis airgeadais.

TAIGHDE AGUS FORBAIRT

Tá baint ag gnóthais an ESB le tionscadail agus clár nuálacha i dtaca le hearnáil an fhuinnimh a fhorbairt. Tá tagairtí do mhórchuid na dtionscadal agus clár seo sa chuid faoi Straitéis agus Feidhmíocht ar leathanaigh 1 go 68.

RÁITEAS FAOI ALT 330 D'ACHT NA gCUIDEACHTAÍ 2014

Cuireann rialacháin ESB ceangal ar ESB cloi leis na forálacha in Acht na gCuideachtaí 2014 a bhaineann le haonán d'Acht na gCuideachtaí maidir le hiniúchadh agus / nó iniúcháirí. Éilíonn seo go ndéanfaidh na stiúrthóirí ráiteas sa chaoi a dteastaíonn sin de réir Alt 330 den Acht 2014. Agus an riachtanas seo á chomhlíonadh, dearbhaíonn an Bord go bhfuil na caighdeáin in Alt 330 d'Acht na gCuideachtaí 2014 á gcur i bhfeidhm aige, agus maidir leis sin, dearbhaíonn gach comhalta Boird:

■ chomh fada agus is eol don chomhalta Boird, nach bhfuil aon fhaisnéis ábhartha ann maidir le hiniúchtaí nach bhfuil iniúcháirí reachtúla ESB ar an eolas fúthu

■ go bhfuil gach a bhfuil riachtanach déanta ag gach comhalta Boird chun é nó í féin a chur ar an eolas faoi aon fhaisnéis ábhartha maidir le hiniúchtaí agus chun a chinntiú go bhfuil iniúcháirí ESB ar an eolas faoin bhfaisnéis sin (de réir chiall Alt 330).

AN CHOISTE INIÚCHÓIREACHTA AGUS RIOSCA

Tá Coiste Iniúcháireachta agus Riosca ag ESB, a bhfuil a chomhaltaí sonraithe ar leathanach 98.

INIÚCHÓIRÍ

Meastar go ndeimhneofar ceapachán PwC mar iniúcháirí ESB don bhliain airgeadais 2019, de réir Alt 7 (2) den Acht Leictreachais (Soláthar) 1927 (arna leasú), ag Cruinniú Cinn Bhliana na cuideachta.

Ag an gCruinniú Cinn Bhliana, iarrfar ar na scairshealbhóirí (i) údarás a thabhairt do na stiúrthóirí luach saothair na n-iniúcháirí a shocrú i ndáil leis an mbliain dar críoch 31 Nollaig 2019 agus (ii) PwC a cheapadh mar iniúcháirí don bhliain airgeadais 2019 (de réir na bhforálacha infheidhme in alt 7(2) den Acht, a éilíonn go gceapfaí iniúcháirí ar bhonn bliantúil).

FORMHEAS NA TUARASCÁLA BLIANTÚLA AGUS NA RÁITEAS AIRGEADAIS 2018

Tar éis don Bhord moladh an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca a thabhairt san áireamh, tá sé sásta go bhfuil an tuarascáil bhliantúil agus na ráitis airgeadais cóir, cothrom agus intuigthe san iomlán.

Ellvena Graham OBE,
Cathaoirleach

Pat O'Doherty,
Príomhfheidhmeannach

1 Márta 2019

TÁ AN ESB MAR **CHEANNRÓDAÍ**
AR AN TRASDUL CHUIG
FUINNEAMH INATHNUAITE
AGUS TÁ SÉ AG OBAIR CHUN
DLÚS CARBÓIN A PHUNANN
GINIÚNA A LAGHDÚ D'OS CIONN
DHÁ THRIAN FAOI 2030

3 CAIBIDIL 3

RÁITIS AIRGEADAIS

- 113 Ráiteas faoi Fhreagrachtaí Chomhaltaí an Bhoird
- 114 Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách do
Stocshealbhóirí Bhord Soláthair an Leictreachais
- 121 Ráitis Airgeadais
- 222 An tAcht um Íoc Pras

CLÁR

Ráiteas maidir le Freagrachtaí na gComhaltai Boird	113
Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách do Stocshealbhóirí Bhord Soláthair an Leictreachais (ESB)	114

Ráitis Airgeadais

Ráiteas loncaim an Ghrúpa	121
Ráiteas loncaim Chuimsithigh an Ghrúpa	122
Clár Comhardaithe an Ghrúpa	123
Clár Comhardaithe na Máthairchuideachta	124
Ráiteas an Ghrúpa maidir le hAthruithe ar Chothromas	125
Ráiteas na Máthairchuideachta maidir le hAthruithe ar Chothromas	126
Ráiteas an Ghrúpa maidir le Sreabhadh Airgid	127
Ráiteas na Máthairchuideachta maidir le Sreabhadh Airgid	128

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

1 Ráiteas maidir leis na Beartais Chuntasaíochta	129
2 Tuairisciú ar Dheighleoga	152
3 Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí	153
4 Eolas Geografaíochta	154
5 Míreanna Eisceachtúla	155
6 Ioncam Oibriúcháin Eile / (Costais)	155
7 Costais Oibriúcháin (Glanchailteanais Bhearnúcháin ar Shócmhainní Airgeadais san áireamh)	156
8 Glanchostas Airgeadais agus Muirir Mhaoinithe Eile	156
9 Fostaithe	157
10 Brabús don Bhliain Airgeadais	159
11 Réadmhaoin, Gléasra agus Trealamh	160
12 Sócmhainní Doláimhsithe	163
13 Cáilmheas	165
14 Infheistíochtaí Shócmhainní Airgeadais ag Cóirluach trí Institiúidí Infheistiúcháin ar cuireadh Modh Cuntasaíochta an Bhrabúis, an Chailteanais agus an Chothromais i bhFeidhm Orthu	166
15 Fardail	170
16 Infháiltais Trádála agus Infháiltais Eile	170
17 Airgead Tirim agus Coibhéisí Airgid Thirim	174
18 Athruithe ar Chothromas	174
19 Cánachas	176
20 Iasachtaíochtaí agus Fiachas Eile	180
21 Ionstraimí Airgeadais Diorthacha	186
22 Dílteanais Pinsin	191
23 Dílteanas – Scéim Pinsin an ESB agus Dílteanais a Bhaineann le Fostaithe	195
24 Suimeanna Iníochta Trádála agus Suimeanna Iníochta Eile	196
25 Ioncam Iarchurtha	197
26 Soláthairtí	198
27 Bainistiú Riosca Airgeadais agus Cóirluach	200
28 Ceangaltais agus Teagmhais	214
29 Idirbhearta le Páirtithe Gaolmhara	215
30 Meastacháin agus Breithiúnais	216
31 ESB ESOP Trustee Limited	217
32 Teagmhais Iarchláir Chomhardaithe	217
33 Faomhadh na Ráiteas Airgeadais	217
34 Gnóthais Fochuideachta, Institiúidí Infheistiúcháin ar Cuireadh Modh Cuntasaíochta an Chothromais i bhFeidhm orthu agus Cuideachtaí Comhlachaithe	218

RÁITEAS MAIDIR LE FREAGRACHTAÍ NA GCOMHALTAÍ BOIRD

Tá comhaltaí an Bhoird freagrach as an Tuarascáil Bhliantúil a ullmhú, ina gcorpraítear ráitis airgeadais don ESB (Máthairchuideachta) agus don Ghrúpa ESB, a chuimsíonn an ESB agus a ghnóthais fochuideachta ("An Grúpa").

Faoi rialacháin rialaithe an ESB, arna nglacadh de bhun na nAchtanna Leictreachais (Soláthar) 1927 go dtí 2004, ("Rialacháin ESB"), ceanglaítear ar an mBord ráitis airgeadais a ullmhú de réir mar a cheanglaítear ar chuideachtaí arna mbunú faoi Acht na gCuideachtaí 2014.

Ceanglaítear ar an ESB freisin a thuarascáil bhliantúil, ina gcuimsítear na ráitis airgeadais, a chur ar fáil don Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil de réir treoirilinte rialachais chorpáraidigh, agus a chuid oibleagáidí faoi Alt 32 den Acht Leictreachais (Soláthar) 1927 (arna leasú) a chomhlíonadh maidir le tuarascáil ar imeachtaí na bliana roimhe sin a chur chuig an Aire.

Tá an cinneadh déanta ag an mBord, ráitis airgeadais an ESB a ullmhú de réir IFRS arna nglacadh ag an Aontas Eorpach agus arna gcur i bhfeidhm de réir fhorálacha infheidhme Acht na gCuideachtaí 2014 agus de réir Rialacháin ESB.

Ní cóir do chomhaltaí an Bhoird an ráiteas airgeadais a fhaomhadh mura bhfuil siad sásta go dtugtar léiriú cóir cothrom ann ar shócmhainní, dlíteanais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus an ESB, agus ar bhrabús nó chaillteanas an Ghrúpa don bhliain sin.

Agus iad ag ullmhú na ráitis airgeadais iarrtar ar chomhaltaí an Bhoird:

- Beartais oiriúnacha chuntasaíochta a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach;
- Breithiúnais agus meastacháin réasúnta stuama a dhéanamh;
- Dearbhú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais na caighdeáin IFRS arna nglacadh ag an Aontas Eorpach, agus i ndáil leis an ESB, arna gcur i bhfeidhm de réir Acht na gCuideachtaí 2014; agus
- Na ráitis airgeadais a ullmhú ar bhonn an ghnóthais leantaigh mura bhfuil sé mí-oiriúnach a cheapadh go mbeidh an Grúpa agus an ESB fós i mbun gnó.

Tá comhaltaí an Bhoird freagrach as taifid leordhóthanacha chuntasaíochta a choinneáil ina nochtar, am ar bith agus go réasúnta cruinn, sócmhainní, dlíteanais, staid airgeadais agus brabús nó caillteanas an ESB, agus a chuireann ar a gcumas a chinntiú go n-ullmhaítear ráitis airgeadais an ESB agus an Ghrúpa de réir na gcaighdeáin IFRS is infheidhme arna nglacadh ag an Aontas Eorpach agus arna gcur i bhfeidhm de réir fhorálacha infheidhme Achtanna na gCuideachtaí 2014 agus de réir Rialacháin ESB.

Tá freagracht ar Chomhaltaí an Bhoird freisin as sócmhainní an ESB agus an Ghrúpa a chosaint, agus dá bhrí sin le céimeanna réasúnta a thógáil le calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath.

Tá comhaltaí an Bhoird freagrach as cothabháil agus sláine na faisnéise airgeadais agus corparáide atá ar láithreán gréasáin an Ghrúpa agus an ESB www.esb.ie. D'fhéadfadh difir a bheith idir an reachtaíocht a rialaíonn ullmhúchán agus scaipeadh na ráiteas airgeadais i bPoblacht na hÉireann agus an reachtaíocht i ndlínsí eile.

Dearbhaíonn gach aon chomhalta Boird, de réir mar is fearr is eol dó nó di agus mar a chreideann sé nó sí, an méid seo a leanas:

- Tugtar le ráitis airgeadais an Ghrúpa, arna n-ullmhú de réir IFRS arna nglacadh ag an Aontas Eorpach, agus i ráitis airgeadais an ESB arna n-ullmhú de réir IFRS arna nglacadh ag an Aontas Eorpach, arna gcur i bhfeidhm de réir fhorálacha Acht na gCuideachtaí 2014 agus arna gcur i bhfeidhm de réir Rialacháin ESB, léargas fíorcheart maidir le sócmhainní, dlíteanais, staid airgeadais an Ghrúpa agus an ESB amhail 31 Nollaig 2018 agus ar bhrabús an Ghrúpa don bhliain dar chríoch sin 31 Nollaig 2018;
- Tugtar i dtuairisc na gcomhaltaí Boird atá sa tuarascáil bhliantúil athbhreithniú cothrom ar fhorbairt agus ar fheidhmíocht an ghnó agus ar staid an Ghrúpa agus an ESB, i dteannta le cur síos ar na príomhrioscaí agus éiginnteachtaí a bhfuil aghaidh á thabhairt orthu; agus
- Tugtar sa tuarascáil bhliantúil agus sna ráitis airgeadais ina n-iomláine, an fhaisnéis atá riachtanach le feidhmíocht, samhail ghnó agus straitéis an Ghrúpa a mheas, agus is cóir, cothrom intuigthe í an tuarascáil a chuireann an fhaisnéis riachtanach do scairshealbhóirí ar fáil chun staid, feidhmíocht, samhail ghnó agus straitéis an ESB a mheas.

Thar ceann an Bhoird

Eilvena Graham OBE, Cathaoirleach

Pat O'Doherty, Príomhfeidhmeannach

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁCH DO STOCSHEALBHÓIRÍ BHORD SOLÁTHAIR AN LEICTREACHAIS (ESB)

TUAIRISC AR INIÚCHADH NA RÁITEAS AIRGEADAIS

TUAIRIM

Inár dtuairim tugann ráitis airgeadais chomhdhlúite Ghrúpa ESB agus ráitis airgeadais na Máthairchuideachta (na "ráitis airgeadais"):

- léargas fíorcheart ar shócmhainní, dhliteanais agus staid airgeadais an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta, amhail 31 Nollaig 2018 agus ar bhrabús an Ghrúpa agus ar shreabhadh airgid an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta ag deireadh na bliana céanna;
- bhí siad ullmhuithe i gceart de réir Chaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais ("IFRSanna") arna ghlacadh ag an Aontas Eorpach agus i ndáil ráitis airgeadais na Máthairchuideachta mar a cuireadh i bhfeidhm de réir fhorálacha Acht na gCuideachtaí 2014; agus
- ullmhaithe mar is cuí de réir cheanglais Acht na gCuideachtaí 2014 agus arna gcur i bhfeidhm leis na hAchtanna Leictreachais (Soláthar) 1927 go 2004.

Rinneamar iniúchadh ar na ráitis airgeadais, an Tuarascáil Bhliantúil agus Ráitis Airgeadais (an "Tuarascáil Bhliantúil") san áireamh a chuimsíonn:

- clár comhardaithe an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta amhail an 31 Nollaig 2018;
- Ráiteas Ioncaim an Ghrúpa agus Ráiteas an Ghrúpa ar Ioncam Cuimsitheach don bhliain dar críoch;
- Ráitis Shreabhadh Airgid an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta don bhliain dar críoch;
- Ráitis an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta ar Athruithe i gCothromas don bhliain dar críoch; agus
- Nótaí na ráitis airgeadais, ina bhfuil cur síos ar pholasaithe cuntasaióchta suntasacha.

BUNÚS TUAIRIME

Rinneamar ár n-iniúchadh i gcomhréir le Caighdeán Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (Éire) (CII (Éire)) agus an dli is infheidhme. Cuirtear síos tuilleadh ar ár bhfreagrachtaí faoi ISAnna (Éire) i bhfreagrachtaí an Iniúcháir d'iniúchadh rannáin ráitis airgeadais ár dtuarascáil. Creidimid go bhfuil an fhianaise iniúchóireachta atá faighte againn leordhóthanach agus cuí chun bunús a sholáthar dár dtuairim.

Neamhspleáchas

D'fhanamar neamhspleách ar an nGrúpa de réir riachtanais eitiiciúla atá ábhartha d'ár n-iniúchadh ar na ráitis airgeadais in Éirinn, a chuimsíonn Caighdeán Eitiiciúil IAASAnna agus chomhlíonamar ár bhfreagrachtaí eitiiciúla eile de réir na riachtanais sin.

ÁR GCUR CHUIGE INIÚCHTA

Ábharthacht

- €11 milliún (2017: €13 milliún) - ráitis airgeadais an Ghrúpa
Bunaithe ar c. 5% de bhrabús roimh cháin agus míreanna eisceachtúla. Measann muid gur tagarmharc cuí é seo mar go bhfuil an Grúpa claonta i dtreo brabúis agus is míreanna neamh-athfhillteacha iad na míreanna suntasacha nach léiríonn gníomhaíocht thrádála an Ghrúpa.
- €11 milliún (2017: €13 milliún) - Ráitis airgeadais na Máthairchuideachta
Ar bhunús na hábharthachta a cuireadh i bhfeidhm i dtaca le ráitis airgeadais an Ghrúpa agus ar bhunús an leibhéil trádála sa Máthairchuideachta, cheapamar go raibh sé cuí go gcuirfí ábharthacht €11 milliún i bhfeidhm i dtaca le hiniúchadh ráiteas airgeadais na Máthairchuideachta.

Scóip iniúchta

D'oibríomar thar ceithre dheighleog thuairiscithe agus thar fheidhm na príomhoifige. Chlúdaigh ár n-obair iniúchta breis is 90% d'ioncam an Ghrúpa, an brabús roimh chánachas agus míreanna eisceachtúla, iomlán na sócmhainní agus iomlán na ndliteanas.

Príomhcheisteanna iniúchóireachta

- Luach Sócmhainní Fadsaolacha de réir na Leabhar
- Luacháil ionstraimí airgeadais agus ainmniú fáluithe
- Iomláine na n-oibleagáidí pinsin
- Aitheantas ioncaim - ioncam neamhbhilleáilte Electric Ireland

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁCH DO STOC SHEALBHÓIRÍ BHORD SOLÁTHAIR AN LEICTREACHAIS (ESB) (ar lean)

Scóip ar n-iniúcháireachta

Mar chuid do dhearadh ár n-iniúcháireachta, chinneamar ábharthacht agus mheasamar na rioscaí ar mhíshonrú ábhartha inár ráitis airgeadais. Bhreathnaíomar go háirithe ar an áit a ndearna comhaltaí an Bhoird breithiúnais suibíachtúla, mar shampla i ndáil le meastacháin chuntasaíochta shuntasacha a chiallaigh boinn tuisceana a dhéanamh agus imeachtaí sa todhchaí a mheas atá neamhchinnte go bunúsach. Mar a rinneamar inár n-iniúchadh uile dhéileáil muid le riosca sáraitheach bainistíochta ar rialúcháin inmheánacha, ar a bhfuil a mheas an raibh fianaise ar chlaonadh ó chomhaltaí an Bhoird a thabharfadh riosca ar mhiráiteas ábhartha mar gheall ar chlaonais.

Príomhcheisteanna iniúcháireachta

Príomhábhair iniúchta sin iad na hábhair ba mhó suntais in iniúchadh ráitis airgeadais na tréimhse reatha, de réir bhreith ghairmiúil an iniúchóra agus cuimsíonn siad na rioscaí measúnaithe ba suntasaí ar mhíshonrú ábhartha (más de bharr calaoise é nó nach ea) a aithníonn na hiniúcháirí, ar a n-áirítear iad sin a raibh an éifeacht ba mhó acu ar: an straitéis fhoriomlán iniúcháireachta; leithdháileadh na n-acmhainní san iniúchadh; agus iarrachtaí na foirne rannpháirtíochta a threorú. Déileáladh leis na hábhair sin, agus le haon tuairim a thugaimid ar thorthaí na nósanna imeachta ina thaobh, i gcomhthéacs ár n-iniúchta ar na ráitis airgeadais ina n-íomláine, agus trína dtuairim a fhorbairt ina leith, agus ní thugann muid tuairim ar leith ar na hábhair sin. Ní liosta iomlán é seo de na rioscaí ar fad a aithníodh inár n-iniúchadh.

Príomhcheist iniúchta

Luach Sócmhainní Fadsaolacha de réir na Leabhar

Tagair do leathanach 100 (Tuarascáil an Choiste Iniúcháireachta & Riosca), nóta 1(vii), (ix) agus (x) (Ráiteas Pholasaithe Cuntasaíochta) agus nótaí 5, 11 agus 12 do na ráitis airgeadais

Is é luach anonn réadmhaoin, ghléasra agus threalaimh, agus sócmhainní doláimhsithe an ESB ná €11.2 billiún, agus is sócmhainní fadsaolacha iad a bhformhór atá deartha le toradh os cionn 20+ bliain a sholáthar. Tá sé mar riachtanas ar an nGrúpa a mheas ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe an bhfuil aon chomharthú ann go mbeadh bearnúchán déanta do shócmhainn. Má tá aon chomharthú mar sin ann, caithfidh an Grúpa tástáil bhearnaithe a dhéanamh.

Dhírigh muid ar an réimse seo agus go háirithe, ar na sócmhainní fadsaolacha sin laistigh de phunann ghiniúna teirmigh an Ghrúpa, ag glacadh le scála na n-acmhainní agus an riosca méadaithe ar bhearnúchán amhail an 31 Nollaig 2018. Léiríonn na rioscaí méadaithe corraigh fuinnimh laghdaithe sa RA agus in Éirinn agus na hathruithe atá ag teacht ar an margadh a bhaineann leis an I-SEM a mbeidh tionchar aige ar an margadh ag dul ar aghaidh.

Mar atá leagtha amach i Nóta 5, thabhaigh an Grúpa go cinnte muirear bearnúcháin de €122 milliún de shócmhainní giniúna an Ghrúpa.

Tá gá le breith shuntasach i measúnú an Ghrúpa ar luach anonn réadmhaoin, ghléasra agus threalaimh, agus sócmhainní doláimhsithe a bhaineann leo le hionchuir chuig samhlacha shreabhadh airgid lascainithe a mheas a mbaintear úsáid astu chun an méid aisghabhála sócmhainní a mheas.

Maidir le punann giniúna cumhachta an Ghrúpa, tá bonn tuisceana anseo maidir le costais leictreachais agus breosla, méideanna, rátaí lascaine agus ioncaim acmhainneachta in Éirinn agus sa RA.

Conas ar dhéileáil ár n-iniúchadh leis an bpríomhcheist iniúchta

Mheasamar measúnú an Ghrúpa an raibh aon chomharthú go mbeadh sócmhainn bearnaithe, agus mar sin go gcaithfí tástáil bhearnúcháin a dhéanamh.

Dhíríomar ár n-iarracht iniúchta ar na sócmhainní giniúna teirmeacha sin ina raibh riosca bearnúcháin agus ar na sócmhainní giniúna leictreachais sin ar aithin agus thaifead an bhainistíocht bearnúchán bunaithe ar an tástáil bhearnúcháin a rinneadh.

Mheasamar measúnú na bainistíochta ar na sócmhainní giniúna teirmeacha sin a d'fhéadfadh a bheith bearnaithe trí na boinn tuisceana críciúla sna réamhaisnéisí i sreabhadh airgid thodhchaí a mheas agus tríd an leibhéal íomláine spás cloinn agus an luach iompair na n-aonaid giniúna airgid tirim aonaracha a bhreith.

Ar na príomhbhoinn tuisceana a úsáidtear sna samhlacha shreabhadh airgid do shócmhainní giniúna theirmigh, tá praghsanna dóchúil leictreachais, ioncam acmhainneachta, costais breosla sa todhchaí, feidhmiú dóchúil na gcumhachtstáisiúin (Lódfhachtóirí), rátaí lascaine, boilsciú agus dátaí dhúnta chumhachtstáisiúin.

Fuaireamar tuiscint ar chur chuige na bainistíochta leis na príomhbhoinn tuisceana a dheimhniú sna samhla bearnúcháin do shócmhainní giniúna teirmigh, ar a bhfuil iad a chur i gcomparáid leis na buiséid is deireanaí a bhí faofa ag an mBord. Áit a raibh sonraí foinse neamhspleách chuireamar i gcomparáid é leis na hionchuir sna samhlacha agus thuigamar bonn na bainistíochta faoi na breitheanna a tugadh sna samhlacha. Maidir le hionchuir nach raibh sonraí inbhraite acu bhreith muid iad sin agus thugamar dúshlán bhoinn tuisceana na bainistíochta i gcomhthéacs shonraí inmheánacha a bhí ar fáil, ar a raibh sonraí stairiúil agus eolas buiséid.

Bhreith muid oiriúnacht na rátaí lascaine a úsáideadh sna samhlacha bearnúcháin trí na boinn tuisceana a úsáideadh i meánchostas ualaithe chaipitil a mheas in aghaidh tagarmharcanna sheachtracha. Rinneamar anailís fógaireachta freisin ar athruithe ar phríomhbhoinn tuisceana agus rinneamar breith ar an dealraitheacht go dtiocfadh na hathruithe sin.

Rinneamar breith ar na nochtuithe sna ráitis airgeadais maidir leis na hábhair sin.

Bunaithe ar na nósanna imeachta a bhí againn bhíomar sásta go raibh an muirear bearnúcháin a léiríodh sna ráitis airgeadais cuí.

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁCH DO STOC SHEALBHÓIRÍ BHORD SOLÁTHAIR AN LEICTREACHAIS (ESB) (ar lean)

Príomhcheist iniúchta

Luacháil ionstraimí airgeadais agus ainmniú fáluithe

Féach leathanach 101 (Tuirisc an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca), Nótaí 1 (iii) (a) (Ráiteas ar Pholasaithe Cuntasaíochta) agus nótaí 21 agus 27 leis na ráitis airgeadais

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha agus ionstraimí airgeadais neamhdhíorthacha chun a neamhchosaint ar phraghas tráchtarraí, malairt eachtrach agus ráta úis a eascraíonn as gníomhaíochtaí oibriúcháin, maoinithe agus infheistithe a fháil.

Tá formhór na n-ionstraimí airgeadais díorthacha sin ainmnithe mar fháluithe ar an sreabhadh airgid agus aithnítear an chuid éifeachtach d'aon bhrabús nó cailteanas díreach in ioncam cuimsitheach eile agus athraítear ansin é chuig an ráiteas airgeadais ag an am céanna leis an idirbheart fhálaithe.

Teastaíonn breithiúnas suntasach ó luacháil na n-ionstraimí airgeadais díorthacha. Go háirithe, i gcomhair luachálacha ionstraime airgeadais mar atá leagtha amach i Nóta 27, do Leibhéal 3 níl ionchur sonraí suntasach amháin nó níos mó inbhraite, agus mar sin, ní féidir iad a dhearbhu le tagairt d'fhoinsí tríú páirtí neamhspleách. Déanann an ESB meastachán ar na hionchuir sin, ag tabhairt suibhiachtúlacht don phróiseas luachála.

Dhíríomar ar an réimse seo mar gheall ar an leibhéal breithiúnais i gcontasaíocht agus luacháil na n-ionstraimí airgeadais díorthacha leibhéal 3 agus mar gheall go bhféadfadh tionchar ábhartha a bheith ag athrú in ainmniúchán fál nó sna hionchuir ar an luacháil ar ráiteas ioncaim an Ghrúpa.

Conas ar dhéileáil ár n-iniúchadh leis an bpríomhcheist iniúchta

Rinneamar measúnú ar an gcáipéisíocht atá ann d'fháluithe ar an sreabhadh airgid agus tástáil an Ghrúpa ar éifeachtacht fhálú le IFRS 9 a chomhlíonadh.

Rinneamar tástáil ar luacháil ionstraimí airgeadais díorthacha ag deireadh na bliana. Chuimsigh ár nósanna imeachta iniúcháireacht réasúntacht na n-ionchur do na samhlacha luachála a mheas.

Cuimsíonn cóirluach roinnt réamhchonarthaí áirithe breosla agus leictreachais ionchuir maidir le réamhphraghsanna leictreachais nach bhfuil inbhraite. Maidir leis na luachálacha ionstraime airgeadais Leibhéal 3 sin, rinneamar tástáil ar ionchuir inbhraite a úsáideadh sna samhlacha luachála, ar nós praghsanna ar ghás, gual agus carbón, trína gcur i gcomparáid le sonraí margaidh tríú páirtí. Cheistigh muid na príomhbhoinn tuisceana a rinneadh trí thagairt do mhalairt mheastacháin a rinne foinsí atá neamhspleách ar an ESB maidir le boinn tuisceana eile sna samhlacha luachála nach bhfuil aon sonraí inbhraite ann dóibh. Rinne an ESB athchruthú ar an tsamhail luachála ag baint úsáid as malairt boinn tuisceana ó fhoinsí sheachtracha chun a chur ar ár gcumas réasúntacht na mboinn tuisceana neamh-inbhraite a mheas.

Rinneamar freisin réasúntacht luacháil conarthaí sonracha áirithe a mheas trí thagairt do phríomhthiománaithe luachála (i.e. fuinneamh dheireadh bliana in aghaidh leathadh spréach gáis) agus athruithe luachála ón mbliain roimhe sin.

Rinneamar na nochtuithe maidir le hionstraimí airgeadais díorthacha a mheas.

Bhaineamar de thátal go raibh na boinn tuisceana agus na modheolaíochtaí a d'úsáid an bhainistíocht chun cóirluach ionstraimí airgeadais a ríomh réasúnach.

Iomláine na n-oibleagáidí pinsin

Féach leathanach 100 (Tuirisc an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca), nóta 1 (xx) (Ráiteas ar Pholasaithe Cuntasaíochta) agus nóta 22 leis na ráitis airgeadais

Tá na sochair atá le cur ar fáil agus na ranníocaíochtaí atá le híoc ag an ESB agus na baill ranníocacha araon ordaithe sna rialacháin lena rialaítear "Scéim Sochair Sainithe an ESB" mar atá leagtha amach i Nóta 22 de na ráitis airgeadais.

Tá an ESB tar éis a dheimhniú go bhfuil a chuid oibleagáidí dlíthiúla agus/nó inchiallaithe maidir le ranníocaíochtaí iníoctha aige le Ciste Scéim Sochair Sainithe an ESB teoranta do na méideanna a chuirtear ar fáil dó i Rialacha na Scéime, is é sin, na gnáthranníocaíochtaí leanúnacha agus iarmhéid na ranníocaíochta de €591.0 milliún a bhí geallta ag an ESB faoi chomhaontú Pinsean 2010.

Mar atá leagtha amach i Nóta 22, ní gnáthscéim Sochair Shainithe den chineál "iarmhéid na gcostas" í an Scéim, mar a mbíonn an fostóir faoi dhliteanas fuilleach na ranníocaíochtaí a íoc chun na sochair a mhaoiniú.

Dhírigh muid ar an réimse seo mar go raibh leibhéal ard casachta agus breithiúnais ann i ndáil le léirmhíniúchán rialacha na Scéime agus cinneadh na cuntasaíochta a bhain leis agus dóthanacht nochtuithe sna ráitis airgeadais.

Rinneamar nuashonrú ar ár dtuiscint ar mheasúnú an ESB ar a n-oibleagáidí maidir le. Scéim Sochair Sainithe an ESB agus ina theannta sin, pléimid oiriúnacht na cuntasaíochta i gcomhthéacs na Sochar Fostaithe IAS 19.

Rinneamar fiosrúcháin faoi ardbhainistíocht agus comhairle dlí inmheánach agus léimid miontuairiscí an bhoird don bhliain chun a dhearbhu nach raibh aon athruithe suntasacha déanta ar shocrúithe pinsin ón 31 Nollaig 2017. Fuaireamar uirill ón mBord nach bhfuil i gceist ag an ESB aon suimeanna eile a íoc sa Scéim ach amháin iarmhéid na ranníocaíochta €591 milliún a gheall an ESB faoin gcomhaontú Pinsean 2010, agus ranníocaíochtaí sheasta leanúnach de thuarastail bhail na scéime.

Chuir an ESB in iúl dúinn nach gnáth-scéim "comhardú costas" an scéim ina bhfuil an fostóir faoi dhliteanas iarmhéid na ranníocaíochtaí a theastaíonn chun sochair a mhaoiniú a íoc.

Léiríonn an cur chuige cuntasaíochta sna ráitis airgeadais an staid seo.

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLÉACH DO STOC SHEALBHÓIRÍ BHORD SOLÁTHAIR AN LEICTREACHAIS (ESB) (ar lean)

Príomhcheist iniúchta

Aitheantas ioncaim - ioncam neamhbhilleáilte Electric Ireland

Nóta 1 (iii) (b) (Ráiteas ar Pholasaithe Cuntasaíochta) agus nóta 16 do na ráitis airgeadais

Tagraíonn ioncam neamhbhilleáilte don ioncam ó fhuinneamh a ndéantar soláthar air don chustaiméir idir dáta a mbille deiridh agus dáta dheireadh na bliana, rud a mbíonn gá le meastachán ina leith.

Tá cruinneas ioncam neamhbhilleáilte de réir neamhchinnteacht meastacháin, a chlúdaíonn luachanna measta a idíonn an custaiméir suas go deireadh na bliana. Chun ioncam neamhbhilleáilte a chinneadh, déantar na méideanna fabhráithe a mheas trí thagairt de mhéideanna leictreachais ceannaithe agus bonn tuisceana eile agus tá castacht agus meastacháin i gceist chun ioncam neamhbhilleáilte Electric Ireland a chinneadh ag deireadh bliana.

Mar gheall ar mhéid an bhunús custaiméir in Electric Ireland, baintear úsáid as meastacháin freisin lena luachanna a bhaineann leis na méideanna sin a dheimhniú.

Dhíríomar ar an réimse seo ós rud é go raibh castacht agus meastacháin i gceist chun ioncam neamhbhilleáilte a chinneadh ag deireadh bliana.

Conas ar dhéileáil ár n-iniúchadh leis an bpríomhcheist iniúchta

Rinneamar rialuithe ginearálta TF, cumraíocht feidhme córais agus rialuithe próisis gnó a mheas maidir le meastachán ioncaim agus córais billeála.

Rinneamar ionracas sláine na samhla a d'úsáid an Grúpa le hioncam neamhbhilleáilte a ríomh. Cheistigh muid oiriúnacht na meastachán a úsáideadh sa tsamhail trí thagairt do shonraí stairiúla agus sonraí agus praghsáil reatha. Mar chuid dár n-obair bhí réiteach a fháil idir ionchuir chuí áirithe sa tsamhail agus na sonraí foinse bunúsacha. Bhreithnigh muid freisin an táirgeacht ó athbhreithnithe shiarghabhálacha ar mheastacháin roimhe seo a rinneadh i gcomparáid le sonraí billeála iarbhrí agus bhreithnigh muid eolas eile mar chuid d'ár bplé ar theicnící meastacháin an Ghrúpa.

Bhaineamar de thátal go raibh na boinn tuisceana agus na modheolaíochtaí a d'úsáid an bhainistíocht chun luach cóir ionstraimí airgeadais a ríomh réasúnach.

Mar a chuireamar an scóip iniúchta in oiriúint

tá an Grúpa struchtúraithe thar ceithre phríomhdheighleog tuairiscithe agus thar fheidhm na príomhoifige. Chinneamar go bhfuil cúig comhbhall tuairiscithe, ceithre cinn i bPoblacht na hÉireann agus ceann i dTuaisceart Éireann.

Chuireamar an scóip iniúchta in oiriúint d'ár n-iniúchadh chun a chinntiú go ndearnamar dóthain oibre chun a bheith in ann tuairim a thabhairt ar na ráitis airgeadais ar fad, ag tógáil struchtúr an Ghrúpa, na próisis agus rialála cuntasaíochta agus an tionscal ina n-oibríonn an Grúpa san áireamh.

Chlúdaigh ár n-obair iniúchta breis is 90% d'ioncam an Ghrúpa, an brabús roimh chánachas agus míreanna eisceachtúla, iomlán na sócmhainní agus iomlán na ndlíteanas.

Rinne an fhoireann Ghrúpa an obair iniúchta ar fad a bhí riachtanach maidir leis na ceithre comhbhall i bPoblacht na hÉireann.

Rinne ár ngnóthas líonra i dTuaisceart Éireann iniúchadh ar dheighleog NIE Networks faoi threoir ón a bhfoireann Ghrúpa. Dheimhnigh muid an leibhéal gafachta nár mhór dúinn a bheith againn ina n-obair iniúcháireachta chun a dhéanamh amach an raibh dóthain fianaise iniúcháireachta cuí faighte mar bhunús d'ár dtuairim ar ráitis airgeadais an Ghrúpa trí chéile. Bhí cumarsáid agus plé rialta againn lenár bhfoireann i dTuaisceart Éireann i rith an phróisis iniúcháireachta. Fuair eamar meamram mionsonraithe de scrúdú ar obair a rinneadh agus torthaí ábhartha chomh maith le tuarascáil iniúchóra a chur lenár dtuiscint ar an deighleog.

Ábharthacht

Bhí tionchar ag ár gcur i bhfeidhm ábharthachta ar scóip an iniúchta. Shocraigh muid tairseacha cainníochtúla áirithe d'ábharthacht. Chabhraigh siad sin, i dteannta breithnithe cáilíochta, scóip ár n-iniúchadh, agus an nádúr, tráthúlacht agus méid ár nósanna imeachta iniúchta ar na míreanna líne ráitis airgeadais ar leith agus ar na nochtuithe a dheimhniú agus éifeacht na míshonruithe, astu féin agus le chéile, ar na ráitis airgeadais a mheas.

Bunaithe ar ár mbreithiúnas gairmiúil, dheimhnigh muid ábharthacht na ráitis airgeadais ina n-iomláine mar a leanas:

	Ráitis Airgeadais an Ghrúpa	Ráitis Airgeadais na Máthairchuideachta
Ábharthacht fhoriomlán	€11 milliún (2017: €13 milliún)	€11 milliún (2017: €13 milliún)
Mar a dheimhnigh muid é	c. 5% de bhrabús roimh cháin agus míreanna eisceachtúla.	c. 5% de bhrabús Grúpa roimh cháin agus míreanna eisceachtúla.
Réasúnaíocht do thagarmharc i bhfeidhm	Measann muid gur tagarmharc cuí é brabús roimh cháin agus míreanna eisceachtúla mar go bhfuil an Grúpa claonta i dtreo brabús agus is míreanna neamh-athfhillteacha iad na míreanna suntasacha nach léiríonn gníomhaíocht trádála an Ghrúpa.	Ar bhunús na hábharthachta a cuireadh i bhfeidhm i dtaca le ráitis airgeadais an Ghrúpa agus ar bhunús an leibhéil trádála sa Máthairchuideachta, cheapamar go raibh sé cuí go gcuirf ábharthacht Ghrúpai bhfeidhm i dtaca le hiniúchadh ráiteas airgeadais na Máthairchuideachta, atá faoi bhun an leibhéil ábharthachta a chuirfeadh muid i bhfeidhm ar ráitis airgeadais na Máthairchuideachta ar bhonn neamhspléach.

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁCH DO STOC SHEALBHÓIRÍ BHORD SOLÁTHAIR AN LEICTREACHAIS (ESB) (ar lean)

D'aontaigh muid leis an gCoiste Iniúcháireachta agus Riosca go dtabharfadh muid tuairisc dóibh ar mhíshonruithe os cionn €500,000 a aithníodh le linn ár n-iniúchadh (2017: €500,000) maidir le hiniúchadh Ghrúpa agus Máthairchuideachta chomh maith le míshonruithe faoi shuimeanna níos lú ná sin a cheapamar go raibh gá lena dtuairiscí ar chúiseanna cáilíochta.

Gnóthas leantach

De réir ISAnna (Éireann) tuairiscíonn muid mar a leanas:

Oibleagáid tuairiscithe	Toradh
Iarrtar orainn tuairisc a thabhairt má tá aon rud ábhartha le cur leis againn nó le haird a tharraingt air maidir le ráiteas chomhaltaí an Bhoird sna ráitis airgeadais, ar cheap comhaltaí an Bhoird go raibh sé cuí glacadh le bunús an ghnóthais leantach ar chuntasaíocht leis na ráitis airgeadais a ullmhú agus aon neamhchinnteacht ábhartha a d'aithin comhaltaí an Bhoird ar chumas an Ghrúpa nó na Máthairchuideachta leanúint mar ghnóthas leantach thar tréimhse bliana ar a laghad ón dáta ar faomhadh na ráitis airgeadais.	Níl aon rud ábhartha againn le dearbhú nó ar mhaith linn aird a dhíriú air i dtaca le. Mar sin féin, mar gheall nach féidir gach imeacht nó staid sa todhchaí a thuairisc, ní barántas é an ráiteas seo ar chumas an Ghrúpa nó na Máthairchuideachta le leanúint mar ghnóthas leantach.

TUAIRISCIÚ AR EOLAS EILE

Cuimsíonn an t-eolas eile an t-eolas ar fad sa tuarascáil bliantúil ach amháin na ráitis airgeadais agus tuarascáil an iniúchára faoi. Tá freagracht ar chomhaltaí an Bhoird faoi eolas eile. Ní chlúdaíonn ár dtuairim ar na ráitis airgeadais an t-eolas eile agus, dá réir sin, ní chuireann muid aon tuairim iniúchta, ná aon chineál urrúis ina thaobh ach amháin chomh fada is atá sé sin ráite go sonrach sa tuarascáil seo.

Maidir lenár n-iniúchadh ar na ráitis airgeadais, is í an fhreagracht atá againn ná an t-eolas eile a léamh, agus trí sin a dhéanamh, a mheas an bhfuil an t-eolas eile neamhréireach go hábhartha leis na ráitis airgeadais nó lenár n-eolas a fuairamar san iniúchadh, nó go bhfuil cuma air go bhfuil sé míshonraithe go hábhartha. Má aithnímid aon neamhréireach ábhartha follasach nó míshonrú ábhartha, iarrtar orainn nósanna imeachta a dhéanamh lena dheimhniú an bhfuil míshonrú ábhartha sna ráitis airgeadais nó go bhfuil míshonrú ábhartha san eolas eile. Má cheapaimid, ar bhunús na hoibre atá déanta againn, go bhfuil míráiteas ábhartha maidir leis an eolas eile seo, tá de cheanglas orainn an méid sin a thuairisciú. Níl rud ar bith le tuairiscí againn de réir na bhfreagrachtaí seo.

Maidir le Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird, bhreith muid freisin ar tugadh isteach na nochtuithe a theastaigh ó rialacháin an ESB.

Bunaithe ar na freagrachtaí a bhfuil curtha síos orthu thuas agus an obair a rinneamar ar an iniúchadh, éilíonn ISanna (Éireann) agus Acht na gCuideachtaí 2014 (CA14), atá infheidhmithe ag Rialacháin an ESB arna ghlacadh de bhun na nAchtanna Soláthar Leictreachais 1927 go 2004 d'iniúchadh ráitis airgeadais an ESB orainn tuairisc a thabhairt ar thuairimí agus ábhair áirithe mar a cuireadh síos orthu thíos (éilíthe ag ISAnna (Éireann) mura bhfuil a mhalairt ráite).

Tuarascáil Chomhaltaí an Bhoird
- Inár dtuairim, bunaithe ar an obair a rinneamar le linn na hiniúchta, tá an t-eolas atá tugtha i dTuarascáil Chomhaltaí an Bhoird don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018 ag teacht leis na ráitis airgeadais agus tá sé ullmhaithe de réir na gceanglais dhlíthiúla infheidhmithe. (CA14) - Bunaithe ar an eolas agus ar an tuiscint ar an nGrúpa agus ar an Máthairchuideachta agus a dtimpeallacht a fuarthas le linn na hiniúchta, níor aithníomar aon mhíshonruithe i dTuarascáil Chomhaltaí an Bhoird. (CA14)
Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit (an "Cód")
De réir an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit ('an Cód') ní mór dúinn a thuairisciú duit mura léirítear sa ráiteas i dtaca leis an gcóras rialaithe airgeadais inmheánaigh ar gá leis faoin gCód arna chuimsiú sa Tuairisc Rialachais Bhoird ar leathanaigh 90 go 97, comhlíonadh mír 1.9(iv) den Chód, nó mura bhfuil an ráiteas ag teacht leis an eolas atá againn mar thoradh ar ár n-obair iniúchta ar na ráitis airgeadais. Níl rud ar bith le tuairiscí againn i ndáil leis an bhfreagracht seo.
Measúnú chomhaltaí an Bhoird ar ionchais an Ghrúpa agus na príomhrioscaí a dhéanadh bagairt ar shócmhainneacht nó leachtacht an Ghrúpa
Mar thoradh ar thuairiscí dheonach chomhaltaí an Bhoird faoin gcaoi ar chuireadar Cód Cleachtais um Rialachas Corparáideach na Ríochta Aontaithe ("Cód na RA") i bhfeidhm faoi ISAnna (Éireann) iarrtar orainn tuairiscí duit má tá aon rud ábhartha le cur leis nó le haird a tharraingt air maidir le: - Deimhniú chomhaltaí an Bhoird ar Leathanach 95 den Tuarascáil Bhliantúil go bhfuil measúnú láidir déanta acu ar na príomhrioscaí atá roimh an nGrúpa, iad siúd a dhéanadh bagairt ar a samhail gnó, feidhmíocht sa todhchaí, acmhainneacht nó leachtacht san áireamh. - Nochtadh sa Tuarascáil Bhliantúil a chuireann síos ar na rioscaí sin agus a mhíníonn an chaoi a bhfuiltear á mbainistiú nó á maolú. - Míniú chomhaltaí an Bhoird ar leathanaigh 96 go 97 den Tuarascáil Bhliantúil ar an gcaoi a ndearna siad measúnú ar ionchais an Ghrúpa, i leith cén tréimhse a ndearnadar é agus cén fáth go gceapann siad go bhfuil an tréimhse sin cuí, agus a ráiteas cé acu an bhfuil coinne réasúnach acu go mbeidh an Grúpa in ann leanúint ag obair agus freastal ar a chuid dliteanas mar a thagann siad thar tréimhse na measúnachta, ar a mbeidh aon nochtadh bainteach a tharraingíonn aird aon cháilíochtaí nó boinn tuisceana riachtanach, nó nach bhfuil.

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁCH DO STOC SHEALBHÓIRÍ BHORD SOLÁTHAIR AN LEICTREACHAIS (ESB) (ar lean)

Forálacha eile Chóid na RA

Mar thoradh ar thuairisciú deonach chomhaltaí an Bhoird iarrtar orainn tuairisc a thabhairt duit má tharlaíonn sé, inár dtuairim:

- Nach bhfuil an ráiteas a thugann comhaltaí an Bhoird ar leathanach 113 go measann siad go bhfuil an Tuarascáil Bhliantúil ina iomláine cóir, comhardaithe agus intuigthe agus go dtugann sé an t-eolas a bhfuil gá leis do na comhaltaí chun staid agus feidhmíocht, samhail agus straitéis an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta a mheas comhsheasmhach lenár n-eolas a fuarthas le linn na hiniúchta ar an nGrúpa agus ar an Máthairchuideachta.
- Nach dtugann an rannán ar leathanach 99 sa Tuarascáil Bhliantúil ag cur síos ar obair an Choiste Iniúcháireachta agus Riosca aghaidh i gceart ar ábhair ar chuir muid in iúl fúthu don Choiste Iniúcháireachta agus Riosca.

Níl rud ar bith le tuairisciú againn i ndáil leis an bhfreagracht seo.

FREAGRACHTAÍ I LEITH NA RÁITIS AIRGEADAIS AGUS NA HINIÚCHTA

Freagrachtaí na gcomhaltaí Boird i leith na ráitis airgeadais

Faoi mar a míníodh go hiomlán sa Ráiteas maidir le Freagrachtaí na gComhaltaí Boird arna leagan amach ar leathanach 113, tá na Comhaltaí Boird freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais de réir an chreat infheidhmithe agus as a bheith sásta go dtugtar léargas fórcheart iontu.

Tá na comhaltaí Boird freagrach freisin faoi aon rialú inmheánach a cheapann siad go bhfuil gá leis chun ullmhúchán ráitis airgeadais atá saor ó aon mhíshonrú ábhartha, más de bharr calaoise nó earráide é a chumasú.

Agus iad ag ullmhú na ráitis airgeadais, tá na comhaltaí Boird freagrach as cumas an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta leanúint orthu mar ghnóthas leantach a mheas, ag nochtadh mar go bhfuil ábhair a bhaineann le gnóthas leantach infheidhmithe agus ag baint úsáid as bunús cuntasáíochta ghnóthais leantaigh mura bhfuil sé ar intinn ag na comhaltaí Boird an Grúpa nó an Máthairchuideachta a leachtú nó éirí as oibríochtaí, nó nach bhfuil aon mhalairt réalaíoch acu ach é sin a dhéanamh.

Freagrachtaí iniúcháirí i leith iniúchadh na ráitis airgeadais

Is iad na cuspóirí atá againn ná dearbhú réasúnach a fháil faoi cé acu an bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíshonruithe ábhartha nó nach bhfuil, más de bharr calaoise nó earráide é, agus tuairisc iniúchta a eisiúint a thugann ár dtuairim san áireamh. Is leibhéal ard de dhearbhu réasúnta, ach níl aon ráthaíocht ann i gcónaí go n-aimseoidh iniúcháireacht a dhéantar i gcomhréir le Caighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (Éire) mífhuairisc ábharach nuair is ann dó. Is féidir le míráitis eascairt ó chalaiois nó earráid agus meastar gur míráitis ábhartha iad más féidir bheith ag súil leis go réasúnta, go mbeadh tionchar acu ina n-aonar, nó le chéile, ar chinntí eacnamaíocha úsáideora arna nglacadh ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Tá cur síos breise ar ár bhfreagrachtaí i leith an iniúchta ar na ráitis airgeadais le fáil ar láithreán gréasáin IAASA:

[https://www.iaasa.ie/getmedia/b2389013-1cf6-458b-9b8f-a98202dc9c3a/Cur síos ar fhreagrachtaí iniúcháirí i leith iniúchta.pdf](https://www.iaasa.ie/getmedia/b2389013-1cf6-458b-9b8f-a98202dc9c3a/Cur_sios_ar_fhreagrachta_i_iniuchoiri_i_leith_iniuchta.pdf)

Is cuid de thuairisc ár n-iniúcháir é an cur síos seo.

Úsáid na tuairisce seo

Tá an tuairisc seo, na tuairimí san áireamh, ullmhaithe do stocshealbhóirí an ESB mar chuideachta agus dóibh sin amháin de réir alt 391 d'Acht na gCuideachtaí 2014, arna nglacadh aige mar a rialacháin rialaithe faoi na hAchtanna Soláthair Leictreachais 1927 go 2004, agus ní d'aon chuspóir eile. Agus muid ag tabhairt na dtuairimí sin, ní ghlacaimid le haon fhreagracht d'aon chuspóir eile ná d'aon duine eile a dtaispeántar an tuairisc seo dó/dí ná a bheidh ina lámha seachas é a bheith aontaithe go sainiúil trínár dtoiliú roimh ré i scribhinn.

TUARASCÁIL AN INIÚCHÓRA NEAMHSPLEÁCH DO STOCSHEALBHÓIRÍ BHORD SOLÁTHAIR AN LEICTREACHAIS (ESB) (ar lean)

TUAIRISCIÚ RIACHTANACH EILE

Tuairimí Acht na gCuideachtaí 2014 ar ábhair eile

- Tá an t-eolas agus na minithe ar fad a gceapaimid go bhfuil gá leis faighte againn d'fhonn chuspóir na hiniúchta.
- Dar linn, ba leordhóthanach taifid chuntasaíochta na Máthairchuideachta le go rabhthas in ann na ráiteas airgeadais a iniúchadh go héasca agus i gceart.
- Tagann Clár Comhardaithe na Máthairchuideachta leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú eisceachtúil Acht na gCuideachtaí 2014

Luach Saothair agus Idirghníomhaíochtaí Chomhaltaí an Bhoird

Éilítear orainn faoi Acht na gCuideachtaí 2014 tuairisc a thabhairt duit, an rud é go bhfuil, dar linn, nochtuithe luach saothair agus idirbhearta chomhaltaí an bhoird atá sainithe in ailt 305 go 312 den Acht sin déanta. Níl aon eisceachtaí le tuairisc againn ag teacht ón bhfreagracht sin.

Mary Cleary

Mary Cleary

I gcomhair agus thar ceann PricewaterhouseCoopers

Cuntasóirí Cairte agus Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla

Baile Átha Cliath

1 Márta 2019

RÁITEAS IONCAIM AN GHRÚPA

Don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2018

	Nótaí	2018			2017		
		Gan míreanna eisceachtúla san áireamh € '000	Míreanna eisceachtúla nóta 5 € '000	Iomlán € '000	Gan míreanna eisceachtúla san áireamh € '000	Míreanna eisceachtúla nóta 5 € '000	Iomlán € '000
Ioncam	3	3,431,820	-	3,431,820	3,229,022	-	3,229,022
Ioncam oibriúcháin eile (glan)	6	1,428	-	1,428	32,560	-	32,560
Glan-chailiteanais bearnúcháin ar shócmhainní airgeadais	5/14/16	(10,403)	(17,500)	(27,903)	(8,259)	-	(8,259)
Costais oibriúcháin	5/7	(2,967,757)	(122,166)	(3,089,923)	(2,763,760)	(275,579)	(3,039,339)
Brabús oibriúcháin		455,088	(139,666)	315,422	489,563	(275,579)	213,984
Glan-ús ar iasachtaíochtaí	8	(177,673)	-	(177,673)	(188,102)	-	(188,102)
Muirir mhaoinithe	8	(19,384)	-	(19,384)	(29,206)	-	(29,206)
Gluaiseacht chóirluacha ar ionstraimí airgeadais	8	(29,746)	-	(29,746)	(4,910)	-	(4,910)
Ioncam airgeadais	8	3,678	-	3,678	6,595	-	6,595
Glanchoistas maoinithe		(223,125)	-	(223,125)	(215,623)	-	(215,623)
Sciar chailiteanas na n-institiúidí infheistiúcháin, glan ó cháin	14	(14,023)	-	(14,023)	(8,293)	-	(8,293)
Brabús / (cailliteanas) roimh chánachas		217,940	(139,666)	78,274	265,647	(275,579)	(9,932)
Creidmheas / (costas) cáin ioncaim	19	(36,563)	18,526	(18,037)	(56,673)	34,695	(21,978)
Brabús / (cailliteanas) i ndiaidh cánachas		181,377	(121,140)	60,237	208,974	(240,884)	(31,910)
Inchurtha le:							
Sealbhóirí cothromais na Máthairchuideachta		183,284	(121,140)	62,144	209,011	(240,884)	(31,873)
Leas neamh-urlámhais		(1,907)	-	(1,907)	(37)	-	(37)
Brabús / (cailliteanas) don bhliain airgeadais		181,377	(121,140)	60,237	208,974	(240,884)	(31,910)

Tá na nótaí 1 go 34 ina gcuid dhílis de na ráitis airgeadais seo.

RÁITEAS IONCAIM CHUIMSITHIGH AN GHRÚPA

Don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2018

	2018 € '000	2017 € '000
Brabús / (caillteanas) don bhliain airgeadais	60,237	(31,910)
Míreanna nach n-athrangófar ina dhiaidh sin do bhrabús nó caillteanas:		
Gnóthacháin achtúireacha scéim pinsin NIE Networks (Nóta 22(c))	19,190	9,347
Cáin ar mhíreanna nach n-athrangófar mar bhrabús ná caillteanas	(3,249)	(1,589)
	15,941	7,758
Míreanna atá athrangaithe nó a d'fhéadfaí a athrangú ina dhiaidh sin do bhrabús nó caillteanas:		
Fálú éifeachtach glaninfheistíochta i bhfochuideachta eachtrach	75	413
Difríochtaí aistrithe maidir le comhdhlúthú fochomhlachtaí eachtracha	(1,459)	(3,735)
Gnóthacháin / caillteanais chóirluacha ar fháluithe ar an sreabhadh airgid	38,622	(39,262)
Gnóthacháin / caillteanais chóirluacha ar fháluithe sreabhadh airgid in institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh an chothromais i bhfeidhm orthu	2,161	(22)
Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim ar fháluithe sreabhadh airgid	(89,196)	(35,158)
Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim ar fháluithe sreabhadh airgid in institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh an chothromais i bhfeidhm orthu	3,130	-
Cáin ar mhíreanna atá athrangaithe nó a d'fhéadfadh a bheith athrangaithe ina dhiaidh sin mar bhrabús ná caillteanas	(4,672)	4,978
Cáin ar mhíreanna atá athrangaithe nó a d'fhéadfadh a bheith athrangaithe ina dhiaidh sin mar bhrabús nó caillteanas i ndáil le hinstitiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh an chothromais i bhfeidhm orthu	(424)	35
Cáin ar mhíreanna a aistríodh chuig an ráiteas ioncaim	5,673	3,930
	(46,090)	(68,821)
Costas cuimsitheach eile don bhliain airgeadais, glan ó cháin	(30,149)	(61,063)
Ioncam / (costas) cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais	30,088	(92,973)
Inchurtha le:		
Sealbhóirí cothromais na Máthairchuideachta	31,995	(92,936)
Leas neamh-urlámhais	(1,907)	(37)
Ioncam / (costas) cuimsitheach iomlán don bhliain airgeadais	30,088	(92,973)

CLÁR COMHARDAITHE AN GHRÚPA

Amhail ar 31 Nollaig 2018

	Nótaí	2018 € '000	2017 € '000
SÓCMHAINNÍ			
Sócmhainní neamhreatha			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	11	10,755,177	10,004,980
Sócmhainní doláimhsithe	12	401,804	275,652
Cáilmheas	13	169,643	171,039
Infheistíochtaí in institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasáíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	14	189,787	68,334
Infheistíochtaí sócmhainní airgeadais ar chóirluach trí bhrabús nó caillteanas	14	10,452	22,165
Infháltais trádála agus infháltais eile	16	47,183	74,936
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	68,582	85,077
Sócmhainní Cánach larchurtha	19	176,257	178,660
Sócmhainní Neamh-Reatha iomlána		11,818,885	10,880,843
Sócmhainní reatha			
Fardail	15	133,986	121,985
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	156,534	117,367
Sócmhainn chánach reatha		23,312	9,185
Infháltais trádála agus infháltais eile	16	942,291	783,981
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	17	229,073	380,405
Sócmhainní reatha iomlána		1,485,196	1,412,923
Sócmhainní iomlána		13,304,081	12,293,766
COTHROMAS			
Stoc caipitil	18	1,970,782	1,975,182
Cúlchiste fuascailte caipitil		9,100	4,700
Cúlchiste aistriúcháin		(4,776)	2,740
Cúlchiste fálaíthe ar an sreabhadh airgid		20,684	58,620
Cúlchistí eile		(223,266)	(242,604)
Tuilleamh coinnithe		1,877,448	1,917,619
Cothromas atá inchurtha le sealbhóirí cothromais na Máthairchuideachta		3,649,972	3,716,257
Leas neamh-urlámhais		(5,913)	(3,738)
Cothromas iomlán		3,644,059	3,712,519
DLITEANAIS			
Dlíteanais neamhreatha			
Iasachtaíochtaí agus fiachas eile	20	4,537,692	4,369,705
Dlíteanas - scéim pinsin an ESB	23	99,426	100,190
Dlíteanas - scéim pinsin NIE Networks	22	110,807	143,056
Dlíteanais a bhaineann le fostaithe	23	40,195	46,107
Ioncam iarchurtha	25	1,192,713	460,975
Soláthairtí	26	336,295	305,525
Dlíteanais chánach iarchurtha	19	648,145	677,853
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	625,182	637,825
Dlíteanais Neamh-reatha iomlána		7,590,455	6,741,236
Dlíteanais reatha			
Iasachtaíochtaí agus fiachas eile	20	606,275	388,073
Dlíteanas - scéim pinsin an ESB	23	295,811	294,130
Dlíteanais a bhaineann le fostaithe	23	68,250	65,881
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile	24	789,102	797,822
Ioncam iarchurtha	25	83,356	49,142
Soláthairtí	26	118,471	108,435
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	108,302	136,528
Dlíteanais reatha iomlána		2,069,567	1,840,011
Dlíteanais iomlána		9,660,022	8,581,247
Dlíteanais iomlána agus cothromais		13,304,081	12,293,766

Ellvena Graham OBE, Cathaoirleach

Pat O'Doherty, Príomhfheidhmeannach

Pat Fenlon, Stiúrthóir Feidhmiúcháin, Airgeadas agus Tráchtáil an Ghrúpa

CLÁR COMHARDAITHE NA MÁTHAIRCHUIDEACHTA

Amhail ar 31 Nollaig 2018

	Nótaí	2018 € '000	2017 € '000
SÓCMHAINNÍ			
Sócmhainní neamhreatha			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	11	7,201,022	6,826,015
Sócmhainní doláimhsithe	12	326,810	219,559
Infheistíochtaí in institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	14	106,500	100,000
Infheistíochtaí i ngnóthais fochuideachta	14	61,782	61,782
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	16,304	29,604
Sócmhainní Cánach Iarchurtha	19	80,777	74,574
Sócmhainní Neamh-Reatha Iomlána		7,793,195	7,311,534
Sócmhainní reatha			
Fardail	15	71,582	76,964
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	107,719	58,594
Sócmhainn chánach reatha		18,011	9,362
Infháltais trádála agus infháltais eile	16	3,398,573	2,666,001
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	17	122,276	208,499
Sócmhainní reatha iomlána		3,718,161	3,019,420
Sócmhainní iomlána		11,511,356	10,330,954
COTHROMAS			
Stoc caipitil	18	1,970,782	1,975,182
Cúlchiste fuascailte caipitil		9,100	4,700
Fálú sreabhaidh airgid agus cúlchistí eile		(25,178)	(11,954)
Tuilleamh coinnithe		1,451,497	1,397,519
Cothromas atá inchurtha le sealbhóirí cothromais na Máthairchuideachta		3,406,201	3,365,447
DLITEANAIS			
Dlíteanais neamhreatha			
Iasachtaíochtaí agus fiachas eile	20	959,345	1,160,208
Dlíteanas - scéim pinsin an ESB	23	99,426	100,190
Dlíteanais a bhaineann le fostaithe	23	39,383	45,936
Ioncam iarchurtha	25	804,932	433,892
Soláthairtí	26	271,035	267,787
Dlíteanais chánach iarchurtha	19	434,454	444,160
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	29,993	40,757
Dlíteanais Neamh-reatha iomlána		2,638,568	2,492,930
Dlíteanais reatha			
Iasachtaíochtaí agus fiachas eile	20	390,276	170,370
Dlíteanas - scéim pinsin an ESB	23	295,811	294,130
Dlíteanais a bhaineann le fostaithe	23	58,165	54,759
Suimeanna infíochta trádála agus suimeanna infíochta eile	24	4,502,058	3,799,315
Ioncam iarchurtha	25	53,099	35,719
Soláthairtí	26	83,511	79,394
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	83,667	38,890
Dlíteanais reatha iomlána		5,466,587	4,472,577
Dlíteanais iomlána		8,105,155	6,965,507
Dlíteanais iomlána agus cothromais		11,511,356	10,330,954

Bhí brabús Máthairchuideachta i ndiaidh cáin de €238.7 milliún ann don bhliain airgeadais dar críoch 31 Nollaig 2018 gan míreanna eisceachtúla a chur san áireamh (2017: brabús €302.5 milliún). Bhí brabús Máthairchuideachta i ndiaidh cáin de €151.4 milliún ann don bhliain airgeadais dar críoch 31 Nollaig 2018 le míreanna eisceachtúla a chur san áireamh (2017: caillteanas €261.1 milliún).

Elvena Graham OBE, Cathaoirleach

Pat O'Doherty, Príomhfheidhmeannach

Pat Fenlon, Stiúrthóir Feidhmiúcháin, Airgeadas agus Tráchtáil an Ghrúpa

RÁITEAS AN GHRÚPA MAIDIR LE HATHRUITHE AR CHOITHROMAS

Amhail ar 31 Nollaig 2018

	Stoc caipitil € '000	Cúlchiste aistriúcháin € '000	Cúlchiste fuascailte caipitil € '000	Cúlchiste fálaithe ar an sreabhadh airgid ¹ € '000	Cúlchistí eile ² € '000	Tuilleamh coinnithe € '000	lomlán € '000	Leas neamh- urlámhais € '000	Coithromas iomlán € '000
Réiteach na n-aithruithe ar choithromas									
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	1,979,882	6,062	-	124,119	(220,322)	2,037,459	3,927,200	(3,531)	3,923,669
Ioncam / (costas) cuimsitheach iomlán don bhliain									
Cailteanas don bhliain airgeadais	-	-	-	-	-	(31,873)	(31,873)	(37)	(31,910)
Gnóthachan achtúireacha scéim pinsin NIE Networks	-	-	-	-	9,347	-	9,347	-	9,347
Cúlchiste ar éadail Synergen Power Ltd.	-	-	-	-	(33,258)	33,258	-	-	-
Coigeartuithe um aistriú airgid eachtraigh	-	(3,322)	-	-	-	-	(3,322)	-	(3,322)
Fáluithe ar an sreabhadh airgid:									
- Glanchailteanais chóirluacha	-	-	-	(39,262)	-	-	(39,262)	-	(39,262)
- Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim									
- Costas airgeadais (ús)	-	-	-	7,844	-	-	7,844	-	7,844
- Costas airgeadais (gluaiseachtaí aistrithe eachtraigh)	-	-	-	68,854	-	-	68,854	-	68,854
- Costais oibriúcháin eile	-	-	-	(111,856)	-	-	(111,856)	-	(111,856)
- Cailteanas cóirluacha fháluithe ar institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an choithromais i bhfeidhm orthu	-	-	-	(22)	-	-	(22)	-	(22)
Cáin ar mhíreanna a tugadh díreach ar aghaidh chuig an ráiteas ar ioncam cuimsitheach eile (ICE)	-	-	-	4,978	(1,589)	-	3,389	-	3,389
Cáin ar mhíreanna a aistríodh chuig an ráiteas ioncaim	-	-	-	3,930	-	-	3,930	-	3,930
Cáin ar mhíreanna a tugadh díreach ar aghaidh chuig ICE d'institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an choithromais i bhfeidhm orthu	-	-	-	35	-	-	35	-	35
Ioncam / (costas) cuimsitheach iomlán don bhliain	-	(3,322)	-	(65,499)	(25,500)	1,385	(92,936)	(37)	(92,973)
Idirbhearta le húinéirí atá aitheanta go díreach sa choithromas									
Dibhinní	-	-	-	-	-	(115,624)	(115,624)	(170)	(115,794)
Athcheannach a scaireanna féin ³	(4,700)	-	4,700	-	-	(5,601)	(5,601)	-	(5,601)
Foráil athcheannach ESOP ³	-	-	-	-	3,218	-	3,218	-	3,218
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2017	1,975,182	2,740	4,700	58,620	(242,604)	1,917,619	3,716,257	(3,738)	3,712,519
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2018	1,975,182	2,740	4,700	58,620	(242,604)	1,917,619	3,716,257	(3,738)	3,712,519
Athrú ar bheartas cuntasaoíochta - IFRS 9 (féach nóta 1(iii))	-	-	-	-	-	(62,780)	(62,780)	-	(62,780)
Coithromas iomlán athshonraithe ag tús na bliana	1,975,182	2,740	4,700	58,620	(242,604)	1,854,839	3,653,477	(3,738)	3,649,739
Ioncam / (costas) cuimsitheach iomlán don bhliain									
Brabús na bliana airgeadais	-	-	-	-	-	62,144	62,144	(1,907)	60,237
Gnóthachan achtúireacha scéim pinsin NIE Networks	-	-	-	-	19,190	-	19,190	-	19,190
Coigeartuithe um aistriú airgid eachtraigh	-	(6,878)	-	5,494	-	-	(1,384)	-	(1,384)
Fáluithe ar an sreabhadh airgid:									
- Glanghnóthachainchóirluacha	-	-	-	38,622	-	-	38,622	-	38,622
- Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim									
- Costas airgeadais (ús)	-	(638)	-	28,996	(638)	-	27,720	-	27,720
- Costas airgeadais (gluaiseachtaí aistrithe eachtraigh)	-	-	-	(23,307)	-	-	(23,307)	-	(23,307)
- Costais oibriúcháin eile	-	-	-	(93,609)	-	-	(93,609)	-	(93,609)
- Gnóthacháin cóirluacha fháluithe ar institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an choithromais i bhfeidhm orthu	-	-	-	2,161	-	-	2,161	-	2,161
Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim maidir le coithromas infheistiúcháin ar cuireadh modh an choithromais i bhfeidhm orthu	-	-	-	3,130	-	-	3,130	-	3,130
Cáin ar mhíreanna a tugadh díreach ar aghaidh chuig ICE	-	-	-	(4,672)	(3,249)	-	(7,921)	-	(7,921)
Cáin ar mhíreanna a aistríodh chuig an ráiteas ioncaim	-	-	-	5,673	-	-	5,673	-	5,673
Cáin ar mhíreanna a tugadh díreach ar aghaidh chuig ICE d'institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an choithromais i bhfeidhm orthu	-	-	-	(424)	-	-	(424)	-	(424)
Ioncam / (costas) cuimsitheach iomlán don bhliain	-	(7,516)	-	(37,936)	15,303	62,144	31,995	(1,907)	30,088
Idirbhearta le húinéirí atá aitheanta go díreach sa choithromas									
Dibhinní	-	-	-	-	-	(34,647)	(34,647)	(268)	(34,915)
Athcheannach a scaireanna féin ³	(4,400)	-	4,400	-	-	(4,888)	(4,888)	-	(4,888)
Foráil athcheannach ESOP ³	-	-	-	-	4,035	-	4,035	-	4,035
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2018	1,970,782	(4,776)	9,100	20,684	(223,266)	1,877,448	3,649,972	(5,913)	3,644,059

¹ Bhí méideanna de €0.5 milliún ináirithe laistigh den chúlciste fálaithe sreabhadh airgid a bhaineann le riosca bhonn airgeadra amhail an 31 Nollaig 2018.² Áirithe ar chúlcistí eile (i) tá cúlcistí eile a bhaineann le scéim pinsin (€205.0) milliún de Northern Ireland Electricity Networks Limited (NIE Networks) (2017: (€220.9) milliún), (ii) cúlcistí neamh-indáilte de (€5.0) milliún a cruthaíodh nuair a díoladh sciar an Ghrúpa in Ocean Communications Limited in 2001; agus (iii) soláthar maidir le hathcheannach ESOP a bhaineann leis an méid atá tiomanta ag an ESB go dtí seo a cheannach ó mhargadh inmheánach ESOP (€11.8) milliún (Nollaig 2017 : (€15.9) milliún). Féach nóta 18 i gcomhair tuilleadh sonraí ar chúlcistí eile agus nóta 31 i gcomhair eolas ar athcheannach ESOP.³ Féach nóta 31 le heolas a fháil ar athcheannach ESOP.

RÁITEAS NA MÁTHAIRCHUIDEACHTA MAIDIR LE HATHRUITHE AR CHOITHROMAS

Amhail ar 31 Nollaig 2018

Réiteach na n-athruithe ar choithromas	Stoc caipitil € '000	Cúlchiste fuascailte caipitil € '000	Fálú sreabhaidh airgid agus cúlchistí eile € '000	Tuilleamh coinnithe € '000	Iomlán € '000
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	1,979,882	-	28,959	1,774,267	3,783,108
Ioncam / (costas) cuimsitheach iomlán don bhliain					
Caillteanas don bhliain airgeadais	-	-	-	(261,124)	(261,124)
Fáluithe ar an sreabhadh airgid:					
- Glanchaillteanais chóirluacha	-	-	(56,180)	-	(56,180)
- Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim					
- Costas airgeadais (ús)	-	-	(1,881)	-	(1,881)
- Costas airgeadais (gluaiseachtaí aistrithe eachtraigh)	-	-	68,854	-	68,854
- Costais oibriúcháin eile	-	-	(61,228)	-	(61,228)
Cáin ar mhíreanna a tugadh díreach ar aghaidh chuig an ráiteas ar ioncam cuimsitheach eile (ICE)	-	-	7,022	-	7,022
Cáin ar mhíreanna a aistríodh chuig an ráiteas ioncaim	-	-	(718)	-	(718)
Iomlán an chostais chuimsithigh don bhliain	-	-	(44,131)	(261,124)	(305,255)
Idirbhearta le húinéirí atá aitheanta go díreach sa choithromas					
Díbhinní	-	-	-	(115,624)	(115,624)
Athcheannach a scaireanna féin ¹	(4,700)	4,700	-	-	-
Foráil athcheannach ESOP ¹	-	-	3,218	-	3,218
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2017	1,975,182	4,700	(11,954)	1,397,519	3,365,447
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2018	1,975,182	4,700	(11,954)	1,397,519	3,365,447
Athrú ar bheartas cuntasaoíochta - IFRS 9 (féach nóta 1(iii))	-	-	-	(62,780)	(62,780)
Coithromas iomlán athshonraithe ag tús na bliana	1,975,182	4,700	(11,954)	1,334,739	3,302,667
Ioncam / (costas) cuimsitheach iomlán don bhliain					
Brabús don bhliain airgeadais	-	-	-	151,405	151,405
Fáluithe ar an sreabhadh airgid:					
- Glanchaillteanais chóirluacha	-	-	42,746	-	42,746
- Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim					
- Costas airgeadais (ús)	-	-	(3,518)	-	(3,518)
- Costas airgeadais (gluaiseachtaí aistrithe eachtraigh)	-	-	(23,307)	-	(23,307)
- Costais oibriúcháin eile	-	-	(31,461)	-	(31,461)
Cáin ar mhíreanna a tugadh díreach ar aghaidh chuig an ráiteas ar ioncam cuimsitheach eile (ICE)	-	-	(5,343)	-	(5,343)
Cáin ar mhíreanna a aistríodh chuig an ráiteas ioncaim	-	-	3,624	-	3,624
(Costas) / ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain	-	-	(17,259)	151,405	134,146
Idirbhearta le húinéirí atá aitheanta go díreach sa choithromas					
Díbhinní	-	-	-	(34,647)	(34,647)
Athcheannach a scaireanna féin ¹	(4,400)	4,400	-	-	-
Foráil athcheannach ESOP ¹	-	-	4,035	-	4,035
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2018	1,970,782	9,100	(25,178)	1,451,497	3,406,201

¹ Féach nóta 31 le heolas a fháil ar athcheannach ESOP.

RÁITEAS AN GHRÚPA MAIDIR LE SREABHADH AIRGID

Don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2018

	Nótaí	2018 € '000	2017 € '000
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Brabús / (caillteanas) i ndiaidh cánachas		60,237	(31,910)
Coigeartuithe le haghaidh:			
Dímheas agus amúchadh	7	779,396	815,690
Amúchadh ranníocaíochtaí soláthair agus ioncam iarchurtha eile	25	(111,226)	(70,462)
Gluaiseachtaí astaíochtaí		(48,506)	37,101
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní neamhreacha	6	(8,616)	(1,381)
Brabús ar dhiúscairt fochuideachtaí agus institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasáíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	6	-	(21,998)
Brabús ar dhiúscairt infheistíochtaí	6	-	(2,122)
Díscríobh sócmhainní doláimhsithe	12	-	2,946
Glanchoistas maoinithe	8	223,125	215,623
Tionchar coigeartuithe cóirluacha i gcostais oibriúcháin		18,899	38,947
Caillteanais ó institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasáíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	14	14,023	8,293
Costas cáin ioncain	19	18,037	21,978
Gnóthachan ar DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca ar gnóthas fochuideachta 100% anois í		(4,672)	-
Díbhinn a fuarthas	6	-	(3,026)
Muirear bearnúcháin	5/7	145,033	279,356
Sreafaí airgid oibriúcháin roimh athruithe ar chaipiteal oibre agus ar sholáthairtí		1,085,730	1,289,035
Muirear maidir le soláthar		17,157	9,192
Muirear maidir le dlíteanais a bhaineann le fostaithe		81,311	38,159
Úsáid soláthairtí		(16,000)	(9,739)
Iocaíochtaí i ndáil le dlíteanais a bhaineann le fostaithe		(113,598)	(238,788)
Ioncam iarchurtha a fuarthas		106,362	42,182
(Méadú) / laghdú ar infháltais trádála agus infháltais eile		(32,590)	42,050
Méadú ar fhardail		(12,002)	(19,234)
Laghdú ar shuimeanna iníochta trádála agus ar shuimeanna iníochta eile		(11,543)	(14,634)
Airgead tirim arna ghiniúint ó oibriúcháin		1,104,827	1,138,223
Cáin reatha íochta		(50,313)	(17,786)
Costais mhaoinithe íochta		(213,996)	(203,813)
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		840,518	916,624
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe			
Ceannach réadmhaoine, gléasra agus trealaimh		(804,725)	(734,494)
Ceannach sócmhainní doláimhsithe		(102,280)	(54,020)
Fáltais ó dhíolachán sócmhainní neamhreacha		17,085	3,056
Fáltais ó dhíolachán infheistíochtaí		987	4,390
Fáltais ó dhíolachán fochuideachtaí		-	23,189
Méideanna a tugadh mar iasachtaíochtaí scairshealbhóra do ghnóthais ar cuireadh modh cuntasáíochta an chothromais i bhfeidhm orthu		(81,677)	(52,250)
Méideanna aisíochta ag institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh an chothromais i bhfeidhm orthu		9,724	-
Díbhinní a fuarthas ó ghnólachtaí comhlachaithe		-	3,776
Eis-sreabhadh glan airgid ar cheannach DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca		(11,759)	-
Ceannach shócmhainní airgeadais agus institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasáíochta an chothromais i bhfeidhm orthu		(128,989)	(2,565)
Ús faighte		3,678	682
Eis-sreabhadh glan airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe		(1,097,956)	(808,236)
Díbhinní íochta	18	(34,915)	(115,794)
Aisíocaíochtaí de bhannaí agus shaoráidí fiachais téarma		(823,195)	(461,496)
Fáltais ó eisiúint bannaí		894,455	509,511
Athcheannach scaireanna ESOP		(4,888)	(5,601)
Fáltais ar tharraingt anuas áis chreidmheasa imrothlaigh agus iasachtaíochtaí eile		170,433	-
Iocaíochtaí ar bhabhtálacha ráta úis boillsíú-nasctha		(95,614)	(16,783)
Glan-insreabhadh / (eis-sreabhadh) airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		106,276	(90,163)
Glan(laghdú) / glanmhéadú / ar airgead tirim agus ar coibhéisí airgid thirim			
Airgead agus coibhéis airgid ar an 1 Eanáir	17	380,405	363,624
Eifeachtaí luaineachtaí an ráta malairte ar airgead á choimeád		(170)	(1,444)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim ar an 31 Nollaig	17	229,073	380,405

RÁITEAS NA MÁTHAIRCHUIDEACHTA MAIDIR LE SREABHADH AIRGID

Don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2018

	Nótaí	2018 € '000	2017 € '000
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Brabús / (caillteanas) i ndiaidh cánachas		151,405	(261,124)
Coigeartuithe le haghaidh:			
Dímheas agus amúchadh		509,991	556,311
Amúchadh ranníocaíochtaí soláthair agus ioncam iarchurtha eile	25	(49,347)	(35,002)
Gluaiseachtaí astaíochtaí		(40,901)	27,051
Brabús ar dhiúscairt sócmhainní neamhreacha		(601)	(562)
Glanchoistas maoinithe		62,815	97,091
Éifeacht de ghluaiseacht chóirluacha ar ionstraimí airgeadais i gcostais oibriúcháin		11,694	6,763
Díbhinn a fuarthas ó ghnóthais fochuideachta		(9,060)	(9,380)
Costas cáin ioncam		29,568	3,811
Soláthairtí ar mhéideanna a bhí dlite ag gnóthais ghaolmhara		34,377	330,871
Muirear bearnúcháin		87,276	236,572
Sreafaí airgid oibriúcháin roimh athruithe ar chaipiteal oibre agus ar sholáthairtí		787,217	952,402
Muirear maidir le soláthar		5,142	8,678
Muirear maidir le dliteanais a bhaineann le fostaithe	23	49,764	16,292
Úsáid soláthairtí		(15,028)	(9,148)
Íocaíochtaí i ndáil le dliteanais a bhaineann le fostaithe	23	(66,069)	(203,407)
Ioncam iarchurtha a fuarthas		12,455	69
(Méadú) / laghdú ar infháltais trádála agus infháltais eile		(266,051)	89,690
Laghdú / (méadú) ar fhardail		5,382	(13,045)
Laghdú ar shuimeanna iníoctha trádála agus ar shuimeanna iníoctha eile		176,088	33,934
Airgead tirim arna ghiniúint ó oibriúcháin		688,900	875,465
Cáin reatha íoctha		(44,244)	(22,276)
Ús íoctha		(117,674)	(127,873)
Glan-insreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		526,982	725,316
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe			
Ceannach réadmhaoine, gléasra agus trealaimh		(524,527)	(458,402)
Ceannach sócmhainní doláimhsithe		(90,781)	(48,866)
Fáltais ó dhíolachán na sócmhainní neamhreacha		4,740	918
Méideanna a tugadh mar iasachtaíochtaí scairshealbhóra do ghnóthais ar cuireadh modh cuntasáíochta an chothromais i bhfeidhm orthu		(45,000)	(48,000)
Méideanna réamhíoctha do ghnóthais fochuideachta		(469,284)	-
Ús faighte		44,389	41,271
Díbhinní a fuarthas ó ghnóthais fochuideachta		9,060	9,380
Eis-sreabhadh glan airgid ó ghníomhaíochtaí infheistithe		(1,071,403)	(503,699)
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Díbhinní íoctha	18	(34,647)	(115,624)
Aisíocaíochtaí de shaoaráidí fiachais téarma		(177,155)	(133,485)
Fáltais ó iasachtaíochtaí		100,000	-
Fáltais ar tharraingt anuas áis chreidmheasa imrothlaigh		70,000	-
Fáltais ar iasachtaíochtaí ó fochuideachtaí		500,000	-
Glan-insreabhadh / (eis-sreabhadh) airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		458,198	(249,109)
Glanlaghdú ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid		(86,223)	(27,492)
Airgead agus coibhéis airgid ar an 1 Eanáir	17	208,499	235,991
Airgead tirim agus coibhéisí airgid tirim ar an 31 Nollaig	17	122,276	208,499

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS MAIDIR LE BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA

(I) BUNÚS AN ULLMHÚCHÁIN

Corparáid reachtúil is ea Bord Soláthair an Leictreachais (an ESB) arna bhunú faoin Acht Leictreachais (Soláthar) 1927, agus tá sé lonnaithe in Éirinn. Cuimsíonn ráitis airgeadais chomhdhlúite an ESB don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2018 agus ar an dáta sin, an Mháthairchuideachta agus a fochuideachtaí (a dtugtar "ESB" nó "an Grúpa" orthu le chéile) agus leasanna an Ghrúpa i ngnóilachtaí comhlachaithe agus in aonáin chomhrialaithe.

Ullmhaítear ráitis airgeadais chomhdhlúite na Máthairchuideachta faoin IFRS (na Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Idirnáisiúnta), arna nglacadh ag an AE (IFRS AE) agus, i gcás na Máthairchuideachta, mar atá curtha i bhfeidhm de réir Acht na gCuideachtaí 2014. Cuirtear díolúine ar fáil in Acht na gCuideachtaí 2014 do Mháthairchuideachta a chuireann a ráitis airgeadais aonair isteach in éineacht lena ráitis airgeadais chomhdhlúite ó ráiteas ioncaim na Máthairchuideachta agus ráiteas um ioncam chuimsitheach atá ina gcuid de ráitis airgeadais na Máthairchuideachta a ullmhaítear agus a fhaomhtar de réir an Achta a fhoilsíú. Ullmhaíodh ráitis airgeadais na Máthairchuideachta agus an Ghrúpa de réir na gcaighdeán IFRS an AE agus léirmhínte IFRIC (Coiste Léirmhíniúcháin na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais) a eisíodh agus atá i bhfeidhm le haghaidh na dtréimhsí cuntasaióchta dar críoch nó roimh an 31 Nollaig 2018. Ullmhaíodh ráitis airgeadais chomhdhlúite na Máthairchuideachta ar bhonn an choinbhinsiúin stairiúil ach amháin d'ionstraimí airgeadais díorthacha agus d'infeistíochtaí sócmhainní airgeadais áirithe a thomhaistear ag an gcóirluach.

Ullmhaítear na ráitis airgeadais sin in euro, agus mura shonraítear a mhalairt, tá an fhaisnéis airgeadais ar fad slánaithe go dtí an míle is gaire. Agus na ráitis airgeadais a n-ullmhú i gcomhréir le IFRS AE éilítear ar an lucht bainistíochta breithiúnais, meastacháin agus boinn tuisceana a dhéanamh a théann i gcion ar chur i bhfeidhm beartas agus méideanna tuairiscithe sócmhainní agus dlíteanas, ioncaim agus costas. Tá na meastacháin agus na boinn tuisceana ghaolmhara sin bunaithe ar stair ó thaithí agus ar fhachtóirí éagsúla eile a gceaptar iad a bheith réasúnta faoi na cúinsí.

Déantar athbhreithniú leanúnach ar na meastacháin agus na boinn tuisceana bhunúsacha. Pléitear i nóta 30 leis na ráitis airgeadais aon bhreithiúnais a dhéanann an lucht bainistíochta i dtaca le cur i bhfeidhm IFRS an AE, a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar na ráitis airgeadais agus na réamh-mheastacháin, agus a bhféadfadh riosca mór coigeartaithe ábhartha le linn an chéad bhliain eile a bheith mar thoradh orthu.

Cuireadh na beartais atá leagtha amach thíos i bhfeidhm go comhsheasmhach sna blianta go léir atá sna ráitis airgeadais chomhdhlúite seo agus chuir gach aonán an Ghrúpa i bhfeidhm go comhsheasmhach iad - seachas glacadh na gcaighdeán úr mar atá leagtha amach i nóta 1 (iii).

Tá acmhainní airgeadais nach beag ag an nGrúpa agus creideann an Bord go bhfuil an Grúpa ar fónamh chun a chuid rioscaí a bhainistiú go rathúil. Tá an Bord sásta tar éis fiosrúcháin iomchuí a dhéanamh go bhfuil dóthain acmhainní ag an ESB chun leanúint ar aghaidh i mbun oibre go ceann bliana ar a laghad ón dáta a ceadáíodh ráitis airgeadais rialála Ghrúpa ESB. Ullmhaítear na ráitis airgeadais rialála dá réir an bhonn gnóthais leantaigh cuntasaióchta. Tá tuilleadh sonraí maidir le staid leachtachta an Ghrúpa ar fáil i nóta 20 de na ráitis airgeadais.

(II) BUNÚS AN CHOMHDHLÚTHAITHE

Comhdhlúthaíonn ráitis airgeadais an Ghrúpa ráitis airgeadais na Máthairchuideachta agus ráitis airgeadais na gnóthais fochuideachta go léir, mar aon le sciar an Ghrúpa de thorthaí agus de ghlanshócmhainní na ngnóthas comhlachaithe agus na gcomhfhiontar a rinneadh suas go dtí an 31 Nollaig 2018. Cuimsítear torthaí na bhfochuideachtaí a fuarthas nó a diúscaíodh i rith na bliana i ráiteas ioncaim an Ghrúpa ó dháta na héadála nó suas go dtí dáta na diúscair. Bhain Máthairchuideachta ESB leas as an díolúine in alt 304(2) d'Acht na gCuideachtaí 2014 gan a ráiteas ioncaim aonair, ráiteas ioncam chuimsitheach agus nótaí a bhain leis a dhéanann suas cuid de na ráitis airgeadais na Máthairchuideachta a chur ar fáil.

Cuntasaiócht do chomhcheangail ghnó

Déantar cuntasaiócht i gcás comhcheangail ghnó trí leas a bhaint as an modh éadála amhail ar an dáta éadála ar a n-aistrítear an rialú chuig an nGrúpa.

Éadálacha an 1 Eanáir 2010 nó ina dhiaidh sin

Tá freagracht ar an nGrúpa do chomhcheangail gnó faoi Chomhcheangail Gnó IFRS 3, tomhaiseann an Grúpa cáilmheas ag an dáta ceannaithe mar:

- cóirluach na comaoine a aistríodh; móide
- an tsuim aitheanta a bhaineann le haon leasanna neamhrialaithe sa bhfaighteán; agus má fhaightear an comhcheangail gnó i gcéimeanna, cóirluach an leasa cothromais atá cheana sa bhfaighteán; lúide
- glansuim aitheanta (cóirluach) na sócmhainní inaitheanta a fuarthas agus na dlíteanas a glacadh.

Nuair atá barrachas diúltach i gceist, aithnítear gnóthachan cheannach sladmhargaidh láithreach i mbrabús nó caillteanas.

Cláraítear mar chaiteachas costais a bhaineann leis an éadál, (seachas iad siúd a bhaineann le ceist na n-urrús fiachais nó gnáthscaire), a fhulaingíonn an Grúpa i ndáil leis an gcomhcheangail gnó de réir mar a fhulaingítear iad.

Éadálacha idir an 1 Eanáir 2004 agus 1 Eanáir 2010

Le haghaidh éadálacha idir an 1 Eanáir 2004 agus an 1 Eanáir 2010, is ionann an cáilmheas agus barrachas chostas na héadála thar leas an Ghrúpa i suim aitheanta (cóirluach) shócmhainní inaitheanta, dlíteanas agus dlíteanas theagmhasacha an fhaighteáin. Nuair a bhí an barrachas cáilmheasa diúltach, aithníodh gnóthachan ceannach sladmhargaidh láithreach sa bhrabús nó sa chaillteanas. Rinneadh costais idirbheart, seachas na costais a bhaineann le heisiúint urrúis fiachais nó cothromais, a thabhaigh an Grúpa i ndáil le comhcheangail gnó a chaipitliú mar chuid de chostas na héadála.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(II) BUNÚS AN CHOMHDHLÚTHAITHE (ar lean)

Éadálacha roimh an 1 Eanáir 2004 (dáta an aistrithe chuig na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS))

Mar chuid dá aistriú chuig IFRSeanna, chinn an Grúpa nach n-athshonródh sé ach na comhcheangail ghnó sin a tharla ar an 1 Eanáir 2003 nó ina dhiaidh, de réir cinntí beartas a rinne an Grúpa ag an am. Maidir le héadálacha roimh an 1 Eanáir 2003, léiríonn cáilmheas an tsuim atá aitheanta faoi chreat cuntasáiochta an Ghrúpa roimhe seo, GAAP na hÉireann/RA.

IFRS 10 — Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite

Díríonn samhail rialála IFRS 10 ar cibé an bhfuil nó nach bhfuil cumhacht ag an nGrúpa ar institiúid infheistiúcháin, cibé an bhfuil nó nach bhfuil neamhchosaint nó cearta aige ar thorthaí athraitheacha mar thoradh ar a nasc leis an institiúid infheistiúcháin, agus cibé an bhfuil nó nach bhfuil sé in ann a chumhacht a úsáid chun tionchar a imirt ar na torthaí sin. Go sonrach, ceanglaítear faoi IFRS 10 ar an nGrúpa na hinstitiúidí infheistiúcháin a rialaíonn sé a chomhdhlúthú ar bhonn rialú de facto.

De réir IFRS 10, déanann an Grúpa measúnú ar rialú ar bhonn leanúnach agus déanann an Grúpa athmheasúnú maidir lena rialú ar institiúid infheistiúcháin má léiríonn fianaise nó cúinsí gur athraigh eilimint amháin nó níos mó ná sin den tsamhail rialaithe.

Fochuideachtaí

Is aonáin iad fochuideachtaí arna rialú ag an ESB (tá rialú i gceist nuair atá an ESB nochta d'fháltais athraitheacha, nó nuair atá ceart na bhfáltais athraitheach aige óna bhainteacht leis an aonán agus go bhfuil an cumas aige dul i gcion ar na fáltais sin trína chumhacht ar an aonán). Cuimsítear ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí ar na ráitis airgeadais chomhdhlúite ón dáta a thosaíonn an rialú go dtí an dáta a gcuirtear deireadh leis. I ráitis airgeadais na Máthairchuideachta, déantar infheistiúcháin i bhfochuideachtaí a iompar ag an gcostas lúide muirir bhearnúcháin ar bith.

IFRS 11 - Comhshocruithe

Faoi IFRS 11, rangaíonn an Grúpa a leasanna i gcomhshocruithe mar chomhoibríochtaí nó mar chomhfhiontair ag brath ar chearta an Ghrúpa ar na sócmhainní agus na hoibleagáidí maidir le dliteanais na socruithe. Agus an measúnú sin á dhéanamh ag an nGrúpa, breathnaíonn sé ar struchtúr agus ar fhoirm dhlíthiúil na socruithe, ar théarmaí conarthacha an tsocraithe mar a comhaontaíodh idir na páirtithe, agus nuair is cuí, ar fhachtóirí agus cúinsí eile.

Comhoibríochtaí

Is éard is comhoibríochtaí ann ná na gnóthais sin ina bhfuil sé measta go bhfuil comhsmacht ag an ESB ar an socrú agus go bhfuil cearta chun na sócmhainní agus oibleagáidí maidir le dliteanais an tsocraithe aici. Dá réir sin, aithnítear sciar shócmhainní, dhliteanais, ioncam, chostais agus ioncam cuimsitheach eile na Cuideachta sna catagóirí faoi seach na gcuntas chomhdhlúite.

Comhfhiontair

Is éard is gnóthais comhfhiontair (comhfhiontair) ann na gnóthais sin a bhfuil smacht conarthacha ag an ESB i gcomhar le páirtí eile tharstu, trína bhfuil na cearta ag an nGrúpa chun glansócmhainní an tsocraithe seachas cearta chun na sócmhainní agus oibleagáidí dá dhliteanais.

Tugtar cuntas maidir le comhfhiontair ag baint leas as modh cuntasáiochta an chothromais. Faoi mhodh an chothromais, an sciar atá ag an nGrúpa de bhrabúis nó caillteanais tar éis do cháin a bheith gearrtha ar chomhfhiontair, cuimsítear é sa ráiteas comhdhlúite ioncaim i ndiaidh muirir úis agus maoinithe. Taispeántar sciar an Ghrúpa de mhéideanna ioncaim chuimsitheach eile sa ráiteas um ioncam cuimsitheach.

Cuimsítear leasanna an Ghrúpa sna glansócmhainní mar infheistiúcháin i gcomhfhiontair ar thosach an chlár comhardaithe chomhdhlúite ag suim a léiríonn sciar an Ghrúpa de chóirluachanna na nglansócmhainní ag tráth na héadála, móide cáilmheas, costais éadála, sciar an Ghrúpa d'ioncam agus costais iar-éadála coinnithe, lúide aon soláthar bearnúcháin. Ní aithnítear glansócmhainní ach amháin sa mhéid go bhfuil oibleagáidí dlí nó inchiallathaithe tabhaithe ag an ESB nó íocaíochtaí déanta ar son comhfhiontar.

Fuarthas na suimeanna atá sna ráitis airgeadais chomhdhlúite i ndáil le torthaí iar-éadála comhfhiontar ó na ráitis airgeadais is déanaí dá gcuid a rinneadh suas go dtí dáta chlár comhardaithe an Ghrúpa.

I ráitis airgeadais na Máthairchuideachta, déantar infheistiúcháin i gcomhfhiontair a iompar ag an gcostas lúide muirir bhearnúcháin ar bith.

Déanann an Grúpa measúnú cibé an bhfuil gá le hathmheasúnú a dhéanamh mar gheall ar athrú sna fíricí agus na cúinsí, nó an bhfuil comhsmacht fós ann. Rinneadh an Grúpa a rannpháirtíocht i gcomhshocruithe a mheas agus dhearbhaigh sé go gcomhlíonann na hinfheistiúcháin sin critéir na gcomhfhiontar, a gcoimeádtar cuntas orthu fós le húsáid mhodh an chothromais.

Gnóilachtaí Comhlachaithe

Tugtar cuntas ar aonáin seachas comhshocruithe agus fochuideachtaí ina bhfuil leas rannpháirtíochta ag an nGrúpa, agus a bhfuil an Grúpa ábalta tionchar suntasach a imirt ar a mbeartais oibríocháin agus airgeadais ach nach rialaíonn nó nach gcomhlíonann iad, mar ghnóilachtaí comhlachaithe ag baint úsáid as modh an chothromais agus cuimsítear iad sna ráitis airgeadais chomhdhlúite ón dáta ar a meastar go n-eascraíonn tionchar suntasach go dtí an dáta nach bhfuil an tionchar ann níos mó.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(II) BUNÚS AN CHOMHDHLÚTHAITHE (ar lean)

I ráitis airgeadais na Máthairchuideachta, déantar infheistíochtaí i bhfochuideachtaí a iompar ar chostas lúide muirir bhearnúcháin ar bith.

Idirbhearta a dhíbrítear ar chomhdhlúthú

Déantar iarmhéideanna agus idirbhearta idirghrúpa, agus ioncam agus costais neamhréadaithe ar bith a eascraíonn as idirbhearta idirghrúpa, a dhíbirt agus na ráitis airgeadais chomhdhlúite á n-ullmhú. Déantar gnóthachan neamhréadaithe ar bith a eascraíonn ó institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasáíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, in aghaidh na hinfeistíochta chomh fada le suim an Ghrúpa san institiúid infheistiúcháin a dhíbirt. Déantar caillteanais neamhréadaithe a dhíbirt ar an gcaoi chéanna le gnóthachain neamhréadaithe, ag díreach sa mhéid is nach bhfuil aon fhianaise ar bhearnú.

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA

Bheadh roinnt caighdeán nua nó leasaithe infheidhmithe don tréimhse tuairiscithe reatha. D'athraigh an Grúpa a bheartais cuntasáíochta mar thoradh ar ghlacadh leis na caighdeáin seo a leanas:

- (a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais; agus
- (b) IFRS 15 Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí

Ta an tionchar ó ghlacadh leis na caighdeáin sin agus na beartais cuntasáíochta nua a d'eascair as glacadh leis na caighdeáin sin nochta sa nóta thíos chomh maith le beartais dheireadh bliana 2017.

(a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais

Tagann IFRS 9 in ionad fhorálacha an IAS 39 a bhaineann le sócmhainní airgeadais agus dliteanais airgeadais a aithint a ghrádú agus a thomhas, dí-aithint ionstraimí airgeadais, bearnúcháin shócmhainní airgeadais agus cuntasáíocht fálaíthe.

Tionchar ar na ráitis airgeadais comhdhlúite arna ghhlacadh le IFRS 9

Déanann na táblaí seo a leanas achoimre ar an tionchar, glan ó cháin, ar aistriú chuig IFRS 9 ar chomhardú tosaigh shócmhainní, dliteanais agus chothromas Ghrúpa agus Máthairchuideachta.

GRÚPA	Méid bhunaithe ar iompar 31 Nollaig 2017 € '000	Tionchar aistrithe chuig IFRS 9 € '000	Méid nua ar iompar 1 Eanáir 2018 € '000
Asbhaint clár comhordaithe			
Sócmhainn neamh-reatha			
Sócmhainn cánach iarchurtha	178,660	7,200	185,860
Sócmhainní reatha			
Sócmhainn chánach	9,185	1,800	10,985
Cothromas			
Tuilleamh coinnithe	1,917,619	(62,780)	1,854,839
Dlíteanais neamhreatha			
Iasachtaíochtaí seachtracha*	4,369,705	65,900	4,435,605
Dlíteanais reatha			
Iasachtaíochtaí seachtracha*	388,073	5,880	393,953

* Iasachtaíochtaí Seachtracha

Rinne an Grúpa athmhaoiniú ar bhannaí de luach €500.0 milliún agus €600.0 milliún in 2015 agus 2016 faoi seach agus beidh na hidirbhearta sin faoi réir choigeartuithe cúlghabhálacha. Tá laghdú de €62.8 milliún ríofa ag an nGrúpa ar na cúlchistí tosaigh, ardú de €7.2 milliún chuig sócmhainní cánach iarchurtha, ardú de €1.8 milliún chuig sócmhainní cánach reatha agus ardú de €71.8 milliún ar an 1 Eanáir 2018 chuig iasachtaíochtaí seachtracha agus atá coigeartaithe amhail ar 1 Eanáir 2018.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Méid bhunaithe ar iompar 31 Nollaig 2017 € '000	Tionchar aistrithe chuig IFRS 9 € '000	Méid nua ar iompar 1 Eanáir 2018 € '000
Asbhaint clár comhordaithe			
Sócmhainní reatha			
Infháltais trádála agus infháltais eile			
- Suimeanna dlite ó ghnóthais fochuideachta	2,284,311	9,000	2,293,311
Cothromas			
Tuilleamh coinnithe	1,397,519	(62,780)	1,334,739
Dlíteanais reatha			
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile			
- Méideanna dlite do ghnóthais fochuideachta	3,369,107	71,780	3,440,887

Aicmiú agus Tomhas

Coinníonn IFRS 9 na riachtanais atá in IAS 39 faoi láthair chun dlíteanais airgeadais a aicmiú agus a thomhas ach amháin mar a bhfuil cur síos air sa nóta seo. Tá an tionchar atá ag IFRS ar aicmiú agus tomhas shócmhainní airgeadais leagtha amach thíos.

Tá feidhm leis na beartais cuntasáiochta a leanas le sócmhainní airgeadais i ráitis airgeadais comhdhlúite Ghrúpa ESB a thomhas:

Sócmhainní airgeadais ar chóirluach de bharr brabúis nó caillteanais (FVTPL)

Tomhaistear na sócmhainní sin ag an gcóirluach. Aithnítear glanhnóthachain agus glanchaillteanais, aon ús nó ioncam dhíbhinní san áireamh, sa chuntas brabúis agus caillteanais.

Sócmhainní airgeadais ag an gcóirluach trí ioncam cuimsitheach eile (FVOCI)

Tomhaistear na sócmhainní sin ag an gcóirluach. Aithnítear glanhnóthachain agus glanchaillteanais in ioncam cuimsitheach eile.

Dlíteanais airgeadais ar chostas amúchta

Déantar a leithéid de shócmhainní a thomhas ina dhiaidh sin ar chostas amúchta, agus modh an úis ghlain á úsáid. Laghdaíonn caillteanais bhearnúcháin an costas amúchta. Aithnítear ioncam úis, gnóthachain agus caillteanais malairte eachtraí agus bearnúchán sa chuntas brabúis agus caillteanais. Aithnítear gnóthachan nó caillteanas nó dí-aithint sa chuntas brabúis agus caillteanais.

Míníonn an tábla a leanas na catagóirí tomhais bhunaidh faoi IAS 39 agus na catagóirí tomhais nua faoi IFRS 9 do gach aicme de shócmhainní airgeadais comhdhlúite an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta amhail an 1 Eanáir 2018. Níl aon tionchar ag luach iompair ar aghaidh an Ghrúpa nó na Máthairchuideachta maidir leis na sócmhainní a bhaineann leis nó an cothromas a thagann ó aicmiú agus tomhais faoi IFRS 9.

GRÚPA				Méid bhunaidh ar iompar faoi IAS 39 31 Nollaig 2017 € '000	Méid bhunaidh ar iompar faoi IFRS 9 1 Eanáir 2018 € '000
Sócmhainní airgeadais	Nóta	Aicmiú bunaidh faoi IAS 39	Aicmiú nua faoi IFRS 9		
Infheistíochtaí sócmhainní airgeadais	14	Sócmhainní airgeadais ag FVTPL	Sócmhainní airgeadais ag FVTPL	22,165	22,165
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	Fáluithe ar an sreabhadh airgid	Sócmhainní airgeadais ag FVOCI	202,444	202,444
Infháltais trádála agus infháltais eile	16	Costas amúchta	Costas amúchta	819,549	819,549
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	17	Costas amúchta	Costas amúchta	380,405	380,405
Sócmhainní airgeadais iomlána				1,424,563	1,424,563

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA				Méid bhunaidh ar iompar faoi IAS 39 31 Nollaig 2017 € '000	Méid bhunaidh ar iompar faoi IFRS 9 1 Eanáir 2018 € '000
Sócmhainní airgeadais	Nóta	Aicmiú bunaidh faoi IAS 39	Aicmiú nua faoi IFRS 9		
Ionstraimí airgeadais díorthacha	21	Fáluithe ar an sreabhadh airgid	Sócmhainní airgeadais ag FVOCI	88,198	88,198
Infháltais trádála agus infháltais eile	16	Costas amúchta	Costas amúchta	354,537	354,537
Suimeanna dlite ó ghnóthais fochuideachta	16	Costas amúchta	Costas amúchta	2,284,311	2,284,311
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	17	Costas amúchta	Costas amúchta	208,499	208,499
Sócmhainní airgeadais iomlána				2,935,545	2,935,545

Bearnú sócmhainní airgeadais

Cuireann IFRS 9 samhail caillteanais creidmheasa ionchais (ECL) in ionad an tsamhail caillteanais tabhaithe in IAS 39. Tá an tsamhail bhearnúcháin nua infheidhmíthe i leith sócmhainní airgeadais uile an Ghrúpa a tomhaiseadh ag costas amúchta ach níl sé infheidhmíthe i leith infheistíochtaí in ionstraimí cothromais. Aithnítear caillteanais creidmheasa níos luaithe faoi IFRS 9 ná faoi IAS 39.

Tá roinnt cineálacha difriúla infháltais trádála agus infháltais eile ag an nGrúpa atá faoi réir shamhail caillteanais creidmheasa ionchais nua IFRS 9:

- Infháltais miondíola leictreachais agus gáis (billeáilte agus neamhbhilleáilte)
- Infháltais malartán cumhachta an mhargadh aonair chomhtháite Leictreachais (I-SEM)
- Úsáid Infháltais Córais
- Infháltais eile agus infháltais neamh-leictreachais eile
- Méideanna dlite ó ghnóthais ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu

Cé go bhfuil airgead tirim agus coibhéisí airgead tirim faoi réir riachtanais bhearnúcháin IFRS 9 freisin, níl aon chaillteanas bearnúcháin aitheanta.

Cuireann an Grúpa cur chuige simplithe IFRS 9 i bhfeidhm chun caillteanais creidmheasa ionchais a thomhas a úsáideann lamháltas caillteanais ionchais saoil do infháltais trádála agus infháltais eile ach amháin iasachtaíochtaí geallsealbhóirí curtha ar aghaidh mar institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu agus a tomhaistear ag baint úsáide as an gcur chuige ginearálta. Tá na líuntais caillteanais ar shócmhainní airgeadais bunaithe ar an mbonn tuisceana faoi riosca loicthe agus rátaí caillteanais ionchais. Baineann an Grúpa úsáid as breithiúnas chun na boinn tuisceana sin a dhéanamh agus chun ionchuir ar na háirimh caillteanas creidmheasa ionchais a roghnú, bunaithe ar stair an Ghrúpa, ar na coinníollacha margaidh faoi láthair agus ar réamhmheastacháin ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe.

Cuireann an Mhathairchuideachta cur chuige simplithe IFRS 9 i bhfeidhm chun caillteanais creidmheasa ionchais a thomhas a úsáideann lamháltas caillteanais ionchais saoil do infháltais trádála agus infháltais eile ach amháin iasachtaíochtaí geallsealbhóirí curtha ar aghaidh mar institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu agus méideanna atá dlite ó ghnóthais fochuideachta a tomhaistear ag baint úsáide as an gcur chuige ginearálta.

Infháltais mhiondíola leictreachais agus gáis

Tá infháltais mhiondíola leictreachais agus gáis billeáilte agus neamhbhilleáilte curtha le chéile mar ghrúpa ar laethanta thar téarma agus tá an tsamhail caillteanais ionchais cuí curtha i bhfeidhm.

Is meastachán bunaithe ar thaithí stairiúil ar fhiachais a dhíscríobhadh agus bunaithe ar mheastachán ar thionchar staideanna eacnamaíochta é an lamháltas caillteanais ar 31 Nollaig 2018 maidir le hinfháltais mhiondíola leictreachais agus gáis. I bhfianaise rátaí caillteanais stairiúil agus an cion suntasach infháltas atá laistigh de na téarmaí comhaontaithe, ní raibh aon tionchar ábhartha ar infháltais mhiondíola de bharr an tsamhail caillteanais creidmheasa ionchais a chur i bhfeidhm. Is féidir lamháltas caillteanais a dhéanamh freisin i dtaobh iarmhéideanna faoi leith sa chás go bhfuil fianaise díospóide ann nó easpa cumais an fiachas a shocrú.

Infháltais mhalartán cumhachta I-SEM

Tá Infháltais mhalartán cumhachta I-SEM faoi réir nósanna imeachta riosca creidmheasa diana mar gheall ar na margáí rialaithe a n-oibríonn siad iontu. Cuireann custaiméirí slándáil ar fáil agus tá socruithe diana íocaíochta i bhfeidhm agus meastar go bhfuil riosca creidmheasa an-íseal. Ar an ábhar sin tá siad ar fad curtha i ngrúpa mar infháltais nach bhfuil thar téarma ag deireadh tréimhse agus níl aon chaillteanas creidmheasa ábhartha ionchais infheidhmíthe i leith na n-infháltais sin.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Úsáid Infháltais Córais

Tá Infháltais Úsáide Córais faoi réir nósanna imeachta riosca creidmheasa diana mar gheall ar na margaí rialaithe a n-oibríonn siad iontu. Cuireann soláthraithe slándáil ar fáil agus tá socruithe diana íocaíochta i bhfeidhm. Meastar go bhfuil riosca creidmheasa an-íseal ar na hiarmhéideanna sin mar go socraítear iad sula dtéann siad thar téarma. Socraítear na hinfháltais sin go hiondúil laistigh de 10-36 lá ón dáta a heisítear an sonrasc agus tá siad ar fad curtha i ngrúpa mar infháltais nach bhfuil thar téarma ag deireadh tréimhse. Ós rud é nár tharla aon chaillteanas stairiúil agus go ndearnadh meastachán ar an méid a rinneadh a aisghabháil ó dheireadh tréimhse, ní bheidh aon chaillteanas creidmheasa ionchais infheidhmíthe i leith na n-infháltais sin. Féach Nóta 16 sna ráitis airgeadais comhdhlúite sin chun tuilleadh sonraí a fháil ar na hinfháltais sin.

Infháltais leictreachais eile agus infháltais neamh-leictreachais

Ináirítear ar infháltais leictreachais eile tá méideanna maidir le seirbhísí coimhdeacha agus trádáil leictreachais i margadh an RA agus nach bhfuil ináirítear san I-SEM. Baineann infháltais trádála (neamhleictreachais) le hiarmhéideanna dlite maidir le trádáil neamhleictreachais agus oibríochtaí eile. Áirítear leis méideanna atá dlite i dtaobh oibríochtaí teileachumarsáide, comhairliúcháin, bhainistíocht saoráidí agus oibriúcháin coimhdeacha eile an Ghrúpa. Ní raibh aon tionchar ábhartha ag feidhmiú na samhla creidmheasa ionchais ar infháltais leictreachais eile ná ar infháltais neamhleictreachais.

Méideanna dlite ó ghnóthais ar cuireadh modh cuntasafóchta an chothromais i bhfeidhm orthu

Áirítear le méideanna dlite ó institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasafóchta an chothromais i bhfeidhm orthu iasachtaíochtaí scairshealbhora, ús ar na hiasachtaíochtaí sin agus iarmhéideanna infháltais agus méideanna infóchta trádála. Bhain an Grúpa úsáid as a bhreithiúnas chun boinn tuisceana a dhéanamh agus ionchuir a roghnú don ríomh bearnúcháin, bunaithe ar staideanna margaidh an Ghrúpa chomh maith le meastacháin réamhbhreathnaitheacha ag deireadh na tréimhse tuairiscithe.

Méideanna dlite ó ghnóthais fochuideachta (Máthairchuideachta)

Áirítear le méideanna dlite ó ghnóthais fochuideachta iasachtaíochtaí scairshealbhora, ús ar na hiasachtaíochtaí sin agus iarmhéideanna infháltais agus méideanna infóchta trádála. Déantar bearnúcháin a mheas tríd an tsamhail caillteanas creidmheasa ionchais a úsáid. D'fhone an caillteanas bearnúcháin a chinneadh, déantar méideanna dlite ó fhochuideachtaí a aicmiú mar mhéideanna aisíochta ar éileamh, infháltais riosca íseal creidmheasa agus méideanna ar a bhfuil méadú suntasach sa riosca creidmheasa ó aithníodh é ar dtús. D'fhone caillteanas creidmheasa ionchais a chinneadh, tugtar aird ar fheidhmíocht stairiúil na hiasachta cuí chomh maith le heolas réamhbhreathnaitheach don fhochuideachta cuí ar a n-áirítear réamhaisnéisí sreafaí airgid thirim lascainithe agus sonraithe, nuair is cuí.

Cuntasafócht fálaithe

Tá sé socraithe ag an nGrúpa glacadh leis an tsamhail cuntasafóchta fálaithe ginearálta nua atá in IFRS 9. Éilíonn sé seo ar an nGrúpa a chinntiú go mbeidh an caidreamh cuntasafóchta fálaithe ailínithe lena spriocanna agus a straitéis bainistíochta riosca agus cur chuige a bheidh níos cáilíochtúile agus níos réamhbhreathnaithe chun measúnú ar éifeachtúlacht fál a chur i bhfeidhm.

Úsáideann an ESB iasachtaíochtaí agus ionstraimí éarlais chun cistí breise a infheistiú. Agus úsáideann ESB ionstraimí ráta úis agus airgeadra eachtraigh chun rioscaí ráta úis agus airgeadra a thagann chun cinn de ghnáth in oibríochtaí ó iasachtaíochtaí ainmnithe i ndollair na Stát Aontaithe agus steirling, ó fhochuideachtaí airgeadra iasachta, agus ó úsáid soláthraithe airgeadra iasachta. Baintear úsáid as cuntasafócht fálaithe de bhun IAS 9 i gcomhair fálaithe ar dhliteanas airgeadra eachtraigh agus rioscaí ráta úis ó dhliteanas reatha agus neamhreatha araon. Leanfaidh caidreamh fálaithe reatha an ESB faoi IFRS 9 le bheith cáilithe mar fháluithe agus níl aon tionchar suntasach ar an gcuntasafócht dá chaidreamh fálaithe sa trasdul ó IAS 39.

Ina theannta sin, téann an Grúpa i mbun idirbhearta tráchtearraí fálaithe áirithe chun costais bhreosla a shocrú agus chun nasc níos dlúithe a dhéanamh, nuair is féidir, idir ioncam leictreachais agus ionchuir bhreosla. Tá na socruithe sin go léir ainmnithe i gcoibhnis fálaithe, agus i bhformhór na gcásanna comhlíonann siad critéir shonracha IFRS 9 maidir le cuntasafócht fhálaithe. Sa chás go gcomhlíontar critéir fálaithe IFRS 9 i dtaobh babhtálacha trasairgeadra, babhtálacha ráta úis, conarthaí malairte eachtraigh, conarthaí réamhcheaptha praghaí breosla agus conarthaí réamhcheaptha praghaí leictreachais, tá na hionstraimí sainithe mar fháluithe sreafaí airgid ar ús, ioncam nó costais oibríochtúil eile tuartha a bhfuil an-dóchúlacht ag baint leo. Aithnítear gnóthachain agus caillteanas ar aon díorthach nach bhfuil ainmnithe go sonrach i gcáidrimh fhálaithe mar chuntas brabúis agus caillteanas, laistigh d'ioncam airgeadais agus costais nó aon chostas oibriúcháin eile, mar is cuí.

Aithnítear an chuid éifeachtach d'athruithe i gcóirluach dhíorthach atá ainmnithe agus a cháilíonn mar fhálta shreabhaidh airgid sa chúlchiste fálaithe sreabhaidh airgid laistigh d'ioncam cuimsitheach eile. Aithnítear an gnóthachan nó an caillteanas a bhaineann leis an gcuid neamhéifeachtach láithreach i gcuntais brabúis nó caillteanas, laistigh ioncam airgeadais agus costais nó costais oibriúcháin eile mar is cuí.

Nuair a théann ionstraim fálaithe in éag, nó go ndíoltar nó go gcuirtear deireadh leis, nó nuair nach mbaineann fál amach na critéir do chuntasafócht fál, déantar aon ghnóthachan nó aon chaillteanas iarchurtha agus costais iarchurtha ar fhálú mar chothromas ag an am a athaicmiú láithreach mar chuntas brabúis nó caillteanas.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais: Beartais cuntasaíochta arna fheidhmiú ar Ionstraimí Airgeadais ón 1 Eanáir 2018

Tá athbhreithniú déanta ar na beartais chuntasaíochta seo a leanas agus tá siad leasaithe dá réir chun a chinntiú go gcloíonn beartais chuntasaíochta Ghrúpa ESB leis an IFRS 9 nua: Caighdeán cuntasaíochta ionstraimí airgeadais ón 1 Eanáir 2018.

(i) Sócmhainní agus dliteanais airgeadais neamhdhíorthacha

Infháltais trádála agus infháltais eile

Aithnítear infháltais trádála agus infháltais eile i dtosach ag a gcóirluach, arb é sin an bhunsuim arna sonrascadh de ghnáth, agus tugtar anonn iad ina dhiaidh sin ag an gcostas amúchta ag baint úsáid as modh an úis ghlain, lúide an soláthar a rinneadh do bhearnúchán.

Cuireann an Grúpa cur chuige simplithe IFRS 9 i bhfeidhm chun caillteanais creidmheasa ionchais a thomhas a úsáideann lamháltas caillteanais ionchais saoil do infháltais trádála agus infháltais eile ach amháin iasachtaíochtaí geallsealbhoirí curtha ar aghaidh mar institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu agus a tomhaistear ag baint úsáide as an gcur chuige ginearálta. Tá na liúntais caillteanais ar shócmhainní airgeadais bunaithe ar an mbonn tuisceana faoi riosca loicthe agus rátaí caillteanais ionchais. Baineann an Grúpa úsáid as breithiúnas chun na boinn tuisceana sin a dhéanamh agus chun ionchuir ar na háirimh caillteanais creidmheasa ionchais a roghnú, bunaithe ar stair an Ghrúpa, ar na coinníollacha margaidh faoi láthair agus ar réamh-mheastacháin ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe.

Iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna le hinstitiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu

Is sócmhainní airgeadais neamhdhíorthacha iad iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna nó infháltais uathu nach luaitear i margadh gníomhach le hinstitiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu. Áirítear iad ar na sócmhainní reatha nó na dliteanais reatha ar an gclár comhardaithe, ach amháin na cinn lena bhfuil aibíochtaí níos faide ná dhá mhí dhéag i ndiaidh dháta an chláir chomhardaithe a áirítear ar shócmhainní neamhreatha nó ar dhliteanais neamhreatha, agus a taifeadadh ar dtús ag cóirluach agus ina dhiaidh sin ag costas amúchta ag baint úsáid as modh an úis ghlain a rinneadh do bhearnúchán.

Bearnúchán

Ón 1 Eanáir 2018, déanann an Grúpa na caillteanais creidmheasa ionchais a bhaineann lena ionstraimí fiachais a iompraítear ag costas amúchta a mheas ar bhonn réamhbhreathnaitheachta. Braitheann an mhodheolaíocht bhearnúcháin a cuireadh i bhfeidhm ar an bhfuil ardú suntasach ar riosca creidmheasa. Baineann an Máthairchuideachta feidhm as an gcur chuige ginearálta a cheadaíonn IFRS 9, a éilíonn go n-aithneofar caillteanais creidmheasa ionchais dhá mhí dhéag ar aithint tosaigh na n-infháltais sin, i gcomhair iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna le cuideachtaí Grúpa. Má tharlaíonn méadú suntasach i riosca creidmheasa, éilíonn sé seo go n-aithneofar caillteanais creidmheasa ionchais saoil ar na hinfháltais sin.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Cuimsíonn airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim airgead ar láimh, taisc ag éileamh fócaíochta láithreach agus infheistíochtaí gearrthéarmacha ardleachtachta eile a bhfuil aibíocht bhunaigh trí mhí nó níos lú ag baint leo. Cuimsíonn airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim do chríoch sreabhadh airgid rótharraingtí bainc ag éileamh fócaíochta láithreach. Ar an gclár comhardaithe, taispeántar rótharraingtí bainc laistigh d'iasachtaíochtaí sna dliteanais reatha.

Suimeanna infíochta trádála agus suimeanna infíochta eile

Déantar suimeanna infíochta trádála agus suimeanna infíochta eile a thaifeadadh i dtosach ag an gcóirluach, arb é sin an bhunsuim arna sonrascadh de ghnáth, agus tugtar iad anonn ina dhiaidh sin ag an gcostas amúchta ag baint úsáid as modh an úis ghlain.

Iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna le cuideachtaí Grúpa (Máthairchuideachta)

Is sócmhainní airgeadais nó dliteanais neamhdhíorthacha iad iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna le Cuideachtaí Grúpa nach luaitear i margadh gníomhach. Áirítear iad ar na sócmhainní reatha nó na dliteanais reatha ar an gclár comhardaithe, ach amháin na cinn lena bhfuil aibíochtaí níos faide ná dhá mhí dhéag i ndiaidh dháta an chláir chomhardaithe a áirítear ar shócmhainní neamhreatha nó ar dhliteanais neamhreatha. Cuimsítear iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna laistigh d'infháltais trádála agus infháltais eile nó in infíocaíochta trádála agus infíocaíochtaí eile i gclár comhardaithe na Máthairchuideachta agus déantar iad a thaifeadadh i dtosach ag an gcóirluach agus ag an gcostas amúchta as sin amach.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Iasachtaíochtaí

Faoi Ionstraimí Airgeadais IAS 39: Aitheantas agus Tomhas, ag dáta am mhionathraithe, rinneadh an difríocht idir na sreafaí airgid bhunaidh agus na sreafaí airgid le mionathrú a amúchadh thar an téarma a d'fhan den dliteanas mhionathraithe trí ráta an úis ghlain a athríomh. Éileofar go ndéanfar gnóthachan nó caillteanas a aithint ag dáta an mhionathraithe maidir le aon idirbheart mionathraithe dliteanais sa todhchaí faoi IFRS 9. Rinne IFRS 9 éiginneach é go gcuirfí an caighdeán i bhfeidhm go cúlgabhálach ar idirbhearta bainistíochta dliteanas roimhe seo ón 1 Eanáir 2018 ach gan riachtanas go ndéanfaí athshonrú ar iarmhéideanna thréimhse roimhe seo.

(i) iasachtaíochtaí lena mbaineann ús

Aithnítear iasachtaíochtaí lena mbaineann ús i dtús báire ag an gcóirluach, lúide costais idirbheart inchurtha. I ndiaidh a n-aitheantais tosaigh sonraítear na hiasachtaíochtaí sin ag an gcostas amúchta le húsáid mhodh an ghlanráta úis. Má dhéantar mionathrú ar dhliteanas airgeadais a tomhaiseadh ag costas amúchta agus nach bhfuil dí-aithint mar thoradh air, aithnítear gnóthachan nó caillteanas i gcuntas brabúis nó caillteanais. Déantar an gnóthachan nó an caillteanas a ríomh mar an difríocht idir na sreafaí airgid chonartha bhunaidh agus na sreafaí airgid mionathraithe lascainithe ag an ráta úis ghlain bhunaidh.

(ii) Ionstraimí airgeadais díorthacha agus ionstraimí fálaithe eile

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha chun a neamhchosaint ar mhalairt eachtrach, ráta úis, agus riosca praghsanna tráchtearraí agus fuinnimh a eascraíonn as gníomhaíochtaí oibriúcháin, maoinithe agus infheistithe a fhálú. Áirítear ar na príomhdhíorthaigh a úsáideadh babhtálacha ráta úis, babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha, babhtálacha airgeadra agus réamhchonarthaí airgeadra eachtraigh. Baintear úsáid as conarthaí tráchtearraí freisin chun nochtuithe Grúpa ar cheannach bhreosla agus dhíolachán leictreachais a fhálú.

Laistigh dá ghnáthchúrsa gnó, téann an Grúpa isteach go rialta i gconarthaí díorthacha díola agus ceannaigh le haghaidh tráchtearraí, lena n-áirítear gás agus leictreachas. Sa chás go ndeachthas isteach sa chonaradh agus go leantar lena shealbhú chun na tráchtearraí a fháil nó a sheachadadh de réir riachtanais díola, cheannaigh nó úsáide ionchais an Ghrúpa, ainmnítear na conarthaí mar chonarthaí féinúsáide agus tugtar cuntas orthu mar chonarthaí le comhlíonadh. Dá bhrí sin ní thagann na conarthaí sin faoi scóip Ionstraimí Airgeadais IFRS 9.

Tugtar cuntas ar chonarthaí tráchtearraí nach bhfuil ainmnithe mar chonarthaí féinúsáide, mar dhíorthaigh thrádála agus aithnítear iad ar an gclár comhardaithe ag an gcóirluach. Aithneofar athruithe i gcóirluach nuair atá caidreamh cuntasíochta fáil ann de réir IFRS 9 mar fháluithe shreabhaidh airgid nó fáluithe ag cóirluach.

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha chun ráta úis agus nochtadh airgeadra a fhálú. Áirítear díorthaigh den sórt sin ag an gcóirluach agus déantar iad a atomhas chuig an gcóirluach ar dháta an chláir comhardaithe. Sainítear formhór na n-ionstraimí airgeadais díorthacha eile mar bheith á gcoimeád chun críocha fálaithe, ach amháin babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha.

Socraítear sainiú an chaidrimh fhálaithe nuair a thionscnaítear an conradh. Braithfeann ionramháil na ngnóthachan agus na gcaillteanas nuair a dhéantar iad a atomhas ina dhiaidh sin ar rangú an fhálaithe agus cibé an bhfuil nó nach bhfuil an caidreamh fálaithe ainmnithe mar fhálú cóirluacha nó mar fhálú sreabhadh airgid.

Déantar aon ghluaiseacht cóirluacha ar dhíorthacha nach cuid iad de chaidrimh fhálaithe a thaifeadadh tríd an ráiteas ioncaim.

Fáluithe ar an sreabhadh airgid

Áit a sainítear ionstraim airgeadais dhíorthach mar fhálú den éagsúlacht ar shreafaí airgeadais de chuid dliteanais aitheanta, gealltanais daingin, nó idirbheart tuartha ar mór an dóchúlacht go ndéanfar é, aithnítear an chuid éifeachtach d'aon ghnóthachan nó caillteanas ar an ionstraim airgeadais dhíorthach go díreach in ioncam cuimsitheach eile. Nuair a bhíonn aitheantas sócmhainne nó dliteanais neamhairgeadais ann mar thoradh ar an gceangaltas daingean nó ar an idirbheart réamhaisnéise, baintear an gnóthachan nó an caillteanas carntha d'ioncam cuimsitheach eile agus áirítear é ar thomhas tosaigh na sócmhainne nó an dliteanais sin. Seachas sin baintear an gnóthachan nó an caillteanas carntha d'ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear é sa ráiteas ioncaim ag an am céanna leis an idirbheart fálaithe. Aithnítear an chuid neamhéifeachtach d'aon ghnóthachan nó chaillteanas sa ráiteas ioncaim láithreach.

Nuair a chuirtear deireadh le hionstraim fálaithe nó caidreamh fálaithe ach go bhfuiltear ag súil fós go dtarlóidh an t-idirbheart fálaithe, fágfar an gnóthachan nó an caillteanas ag an bpointe sin in ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear é de réir an bheartais thuas nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Mura bhfuil an t-idirbheart fálaithe dóchúil níos mó, aithnítear an gnóthachan nó an caillteanas carntha neamhréadaithe in ioncam cuimsitheach eile sa ráiteas ioncaim láithreach.

Fálú glaninfheistíochta in aonán eachtrach

Sa chás go bhfáláíonn dliteanas airgeadra eachtraí glaninfheistíocht in oibríocht eachrach, aithnítear difríochtaí malairte eachtraí a eascraíonn ar aistriú an dliteanais go díreach in ioncam cuimsitheach eile, agus cuirtear sa chúlchiste aistrithe é, agus aithnítear cion neamhéifeachtach ar bith láithreach sa ráiteas ioncaim.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

(iii) Conarthaí árachais

Le linn an ghnáthchúrsa gnó, soláthraítear ráthaíochtaí agus bannaí na Máthairchuideachta chuig fochuideachtaí na Máthairchuideachta agus cuireann an Grúpa ráthaíochtaí ar fáil do na n-institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an chothromais i bhfeidhm orthu. Nuair atá éilimh dóchúil, cuirtear an tsamhail chreidmheasa ionchais i bhfeidhm.

Beartais cuntasaoíochta arna fheidhmiú ar Ionstraimí Airgeadais ón 1 Eanáir 2018 (IAS 39)

(i) Sócmhainní agus dliteanais airgeadais neamhdhíorthacha

Infháltais trádála agus infháltais eile

Aithnítear infháltais trádála agus infháltais eile i dtosach ag a gcóirluach, arb é sin an bhunsuim arna sonrascadh de ghnáth, agus tugtar anonn iad ina dhiaidh sin ag an gcostas amúchta ag baint úsáid as modh an úis ghlain, lúide an soláthar a rinneadh do bhearnúchán.

Déantar soláthairt saineúla sa chás go bhfuil fianaise oibiachtúil ar bhearnúchán ann, mar shampla, sa chás nach bhfuiltear ábalta íoc as. Déantar soláthar breise ar bhonn punainne chun caillteanais bhreise a thabhaíodh a íoc, bunaithe ar anailís ar chaillteanas a tharla roimhe sin a tugadh chun dáta de réir dhálaí reatha an mhargaidh.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Áirítear ar airgead tirim agus ar choibhéisí airgid thirim, airgead ar láimh, earlaisí is iníoctha ar éileamh, agus infheistíochtaí ardleachtacha gearrthéarmacha eile a bhfuil aibíochtaí bunúsacha trí mhí nó níos lú ag baint leo, lúide rótharraingtí bainc atá iníoctha ar éileamh. Ar an gclár comhardaithe, taispeántar rótharraingtí bainc laistigh d'iasachtaíochtaí sna dliteanais reatha.

Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile

Déantar suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile a thaifeadh i dtosach ag an gcóirluach, arb é sin an bhunsuim arna sonrascadh de ghnáth, agus tugtar iad anonn ina dhiaidh sin ag an gcostas amúchta ag baint úsáid as modh an úis ghlain.

Iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna le cuideachtaí Grúpa

Is sócmhainní airgeadais nó dliteanais neamhdhíorthacha iad iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna le cuideachtaí Grúpa nach luaitear i margadh gníomhach. Áirítear iad ar na sócmhainní reatha nó na dliteanais reatha ar an gclár comhardaithe, ach amháin na cinn lena bhfuil aibíochtaí níos faide ná dhá mhí dhéag i ndiaidh dháta an chlár comhardaithe a áirítear ar shócmhainní neamhreatha nó ar dhliteanais neamhreatha. Cuimsítear iasachtaíochtaí agus iarmhéideanna laistigh d'infháltais trádála agus infháltais eile nó in iníocaíochta trádála agus iníocaíochtaí eile i gclár comhardaithe na Máthairchuideachta agus déantar iad a thaifeadh i dtosach ag an gcóirluach agus ag an gcostas amúchta as sin amach.

Sócmhainní nó dliteanais airgeadais ag an gcóirluach trí bhrabús nó caillteanas

Is ionann ionstraimí airgeadais a rangaítear mar shócmhainní nó mar dhliteanais ag an gcóirluach tríd an ráiteas ioncain agus ionstraimí airgeadais atá sealbhaithe lena dtrádáil nó atá ainmnithe ag an gcóirluach trí bhrabús nó caillteanas ag an dáta tionscanta.

Nuair a aithnítear na sócmhainní sin ar dtús, aithnítear iad ag an gcóirluach, agus aithnítear costais idirbheart sa bhrabús nó sa chaillteanas, agus tomhaistear ina dhiaidh sin iad ag an gcóirluach. Aithnítear gnóthachain agus caillteanais ar na sócmhainní nó dliteanais airgeadais sin sa bhrabús nó sa chaillteanas de réir mar a thagann siad aníos.

Is iad na hionstraimí a choinnítear i gcomhair trádála ná cinn a fhaightear go príomha chun críche díola sa ghearrthéarma, atá mar chuid de phunann infheistíochta a bhainistítear ina n-íomláine, agus áit a mbíonn gabháil brabúis ghearrthéarmach ann.

(ii) Ionstraimí airgeadais díorthacha agus ionstraimí fálaite eile

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha agus ionstraimí airgeadais neamhdhíorthacha chun a neamhchosaint ar phraghas tráchtearraí, malairt eachtrach agus ráta úis a eascraíonn as gníomhaíochtaí oibriúcháin, maoinithe agus infheistithe a fhálú. Áirítear ar na príomhdhíorthaigh a úsáideadh babhtálacha ráta úis, babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha, babhtálacha airgeadra, réamhchonarthaí airgeadra eachtraigh agus conarthaí babhtála innéacsaithe a bhaineann le ceannach breosla.

Laistigh dá ghnáthchúrsa gnó, téann an Grúpa isteach go rialta i gconarthaí díorthacha díola agus ceannaigh le haghaidh tráchtearraí, lena n-áirítear gás agus leictreachas. Sa chás go ndeachthas isteach sa chonradh agus go leantar lena shealbhú chun na tráchtearraí a fháil nó a sheachadadh de réir riachtanais díola, cheannaigh nó úsáide ionchais an Ghrúpa, ainmnítear na conarthaí mar chonarthaí féinúsáide agus tugtar cuntas orthu mar chonarthaí le comhlíonadh. Dá bhrí sin ní thagann na conarthaí sin faoi scóip IAS 39 Ionstraimí Airgeadais: Aitheantas agus Tomhas.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(a) IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais (ar lean)

Beartais cuntasáiochta arna fheidhmiú ar Ionstraimí Airgeadais roimh 1 Eanáir 2018 (IAS 39) (ar lean)

Tugtar cuntas ar chonarthaí tráchtearraí nach bhfuil ainmnithe mar chonarthaí féinúsáide, mar dhíorthaigh thrádála agus aithnítear iad ar an gclár comhardaithe ag an gcóirluach. Sa chás go bhfuil caidreamh cuntasáiochta fálaíthe ainmnithe agus gur cruthaíodh go bhfuil sé éifeachtach, aithneofar na hathruithe ar an gcóirluach de réir IAS 39 mar fháluithe sreabhadh airgid nó fáluithe cóirluacha.

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha chun ráta úis agus nochtadh airgeadra a fhálú. Áirítear díorthaigh den sórt sin ag an gcóirluach agus déantar iad a atomhas chuig an gcóirluach ar dháta an chlár comhardaithe. Tá formhór na n-ionstraimí airgeadais díorthacha sin ainmnithe mar a bheith coinnte chun críocha fálaíthe. Socraítear sainiú an chaidrimh fálaíthe nuair a thionscnaítear an conradh agus cuirtear nósanna imeachta i bhfeidhm chun déanamh cinnte go bhfuil an díorthach an-éifeachtach ó thaobh a chuspóir a chomhlíonadh agus gur féidir éifeachtacht an fhálaíthe a thomhas go hiontaofa. Braitheann ionramháil na ngnóthachan agus na gcaillteanas nuair a dhéantar iad a atomhas ina dhiaidh sin ar rangú an fhálaíthe agus cibé an bhfuil nó nach bhfuil an caidreamh fálaíthe ainmnithe mar fhálú 'cóirluacha' nó mar fhálú 'sreabhadh airgid'.

Déileáiltear le díorthaigh nach cuid iad de chaidrimh fálaíthe éifeachtacha amhail is dá mba rud é go raibh siad sealbhaithe le haghaidh trádála, agus taifeadtar gach gluaiseacht cóirluacha tríd an ráiteas ioncaim.

Fáluithe ar an sreabhadh airgid

Áit a sainítear ionstraim airgeadais dhíorthach mar fhálú den éagsúlacht ar shreafaí airgeadais de chuid dlíteanais aitheanta, gealltanais daingin, nó idirbheart tuartha ar mór an dóchúlacht go ndéanfar é, aithnítear an chuid éifeachtach d'aon ghnóthachan nó caillteanas ar an ionstraim airgeadais dhíorthach go díreach in ioncam cuimsitheach eile. Nuair a bhíonn aitheantas sócmhainne nó dlíteanais neamhairgeadais ann mar thoradh ar an gceangaltas daingean nó ar an idirbheart réamhaisnéise, baintear an gnóthachan nó an caillteanas carntha d'ioncam cuimsitheach eile agus áirítear é ar thomhas tosaigh na sócmhainne nó an dlíteanais sin. Seachas sin baintear an gnóthachan nó an caillteanas carntha d'ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear é sa ráiteas ioncaim ag an am céanna leis an idirbheart fálaíthe. Aithnítear an chuid neamhéifeachtach d'aon ghnóthachan nó chaillteanas sa ráiteas ioncaim láithreach.

Nuair a chuirtear deireadh le hionstraim fálaíthe nó caidreamh fálaíthe ach go bhfuiltear ag súil fós go dtarlóidh an t-idirbheart fálaíthe, fághtar an gnóthachan nó an caillteanas ag an bpointe sin in ioncam cuimsitheach eile agus aithnítear é de réir an bheartais thuas nuair a tharlaíonn an t-idirbheart. Mura bhfuil an t-idirbheart fálaíthe dóchúil níos mó, aithnítear an gnóthachan nó an caillteanas carntha neamhréadaithe in ioncam cuimsitheach eile sa ráiteas ioncaim láithreach.

Fálú glaninfheistíochta in aonán eachtrach

Sa chás go bhfálaíonn dlíteanas airgeadra eachtraí glaninfheistíocht in oibríocht eachrach, aithnítear difríochtaí malairte eachtraí a eascraíonn ar aistriú an dlíteanais go díreach in ioncam cuimsitheach eile, agus cuirtear sa chúlchiste aistrithe é, agus aithnítear cion neamhéifeachtach ar bith láithreach sa ráiteas ioncaim.

(iii) Iasachtaíochtaí lena mbaineann ús

Aithnítear iasachtaíochtaí lena mbaineann ús i dtús báire ag an gcóirluach, lúide costais idirbheart inchurtha. I ndiaidh a n-aitheantais tosaigh sonraítear na hiasachtaíochtaí sin ag an gcostas amúchta le húsáid mhodh an ghlanráta úis.

(iv) Conarthaí árachais

Le linn an ghnáthchúrsa gnó, soláthraítear ráthaíochtaí agus bannaí na Máthairchuideachta chuig fochuideachtaí na Máthairchuideachta. Rangáítear na ráthaíochtaí agus na bannaí sin faoi IFRS 4 mar chonarthaí árachais. Nuair atáthar ag súil nach ndéanfar aon éileamh ar na conarthaí sin, ní dhéantar aon fhoráil i ráitis airgeadais na Máthairchuideachta. Sa chás go bhfuil éilimh dóchúil, cuirtear an beartas um sholáthairtí (xv) i bhfeidhm.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(b) IFRS 15: Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí

Bunaíonn IFRS 15 creat cuimsitheach chun a chinneadh an aithnítear ioncam agus cá mhéad agus cá háit a aithnítear e. Tháinig sé in ionad IAS 18 Ioncam, IAS 11 Conarthaí Tógála, IFRS 18 Aistrithe Sócmhainní ó Chustaiméirí, IFRIC 13 Cláir Dílseachta Custaiméara agus léirléamha gaolmhara.

Faoi IFRS 15, aithnítear ioncam nuair a fhaigheann custaiméir smacht ar earraí agus seirbhísí. Tá gá le breithiúnas chun uainiú an aistriú smachta a chinneadh - ag pointe ama nó thar am.

Tionchar ar na ráitis airgeadais comhdhlúite arna ghlacadh le IFRS 15

D'fhonn tionchar an aistrithe chuig IFRS 15 a chinneadh, déantar iad seo a leanas a mheas:

- Conarthaí a aithint le custaiméirí (ar a n-áirítear measúnú an bhfuil comhcheangal idir conarthaí i gcásanna áirithe)
- Minicíocht aon mhionathrú conartha agus na himpleachtaí cuntasáiochta a ghabhann leis
- Aon oibleagáid fheidhmíochta a aithint (ag meas go háirithe ar oibleagáid leithleach é sin nó an bhfuil sé comhcheangailte in oibleagáid fheidhmíochta singil)
- Mar atá an praghas idirbhirt leithdháilte d'oibleagáidí feidhmíochta
- Modhanna a húsáidtear chun aon bhreithniú inathraitheach a thomhas
- Eiseadh barántaí
- Aon bhreithiúnais suntasacha eile

Ghlac an Grúpa le IFRS 15 ag baint úsáid as an modh éifeachta carnaigh, leis an éifeacht an caighdeán seo a chur i bhfeidhm ar dtús ag dáta an iarratais (i.e. 1 Eanáir 2018). Roghnaigh an Grúpa an áis phraiticiúil atá ar fáil ar aistriú a chur i bhfeidhm faoin gcur chuige carnach trí nach gcuirtear IFRS 15 i bhfeidhm ach ar chonarthaí nach bhfuil críochnaithe ag dáta an iarratais tosaigh (sé sin, thug an Grúpa neamhaird ar na héifeachtaí a bhain le caighdeáin ioncaim a críochnaíodh roimh an dáta glactha). Ar an mbonn sin, níor rinneadh an t-eolas a tugadh do 2017 a athshonrú - tá sé tugtha, mar a taifeadadh roimhe seo, faoi IAS 18, IAS 11, IFRIC 18, IFRIC 13 agus léirleamha eile.

Níl aon tionchar ábhartha ag feidhmiú IFRS 15 ar an ioncam atá aitheanta i ráiteas ioncaim an Ghrúpa agus i ráiteas ioncam chuimsithigh don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018. Mar sin féin bhí sé de thoradh ar ionramháil cuntasáiochta ranníocaíochtaí soláthair go ndearnadh athrangú ar mhéideanna sa ráiteas ioncaim agus sa chlár comhardaithe. Tá tuilleadh cur síos ar seo thíos. Ní raibh aon tionchar ábhartha ar ráiteas shreabhach airgid an Ghrúpa don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2018.

Cuntasáiocht a dhéantar ar ranníocaíochtaí soláthair

Bhí tionchar athaicmithe ar ranníocaíochtaí soláthair an Ghrúpa ar 1 Eanáir 2018 de bharr tarraingt siar Aistriú Sócmhainní IFRS 18 ó Chustaiméirí. Rinneadh ranníocaíochtaí soláthair neamh-inaisíochta a fuarthas tar éis an 1 Iúil 2009 (dáta éifeachtach an léirléimh) a chuimsiú le réadmhaoin, gléasra agus trealamh ag teacht le costais chaipitlithe bhainteacha faoi IFRS 18. Rinneadh athaicmiú ar na ranníocaíochtaí nach raibh fós dímheasta ar 1 Eanáir 2018 in aonaid gnó ESB Networks agus NIE Networks chuig ioncam iarchurtha agus a ligeadh leis an ráiteas ioncaim ina dhiaidh sin ar bhonn comhsheasmhach le beartas dímheasa na sócmhainne cuí mar thoradh ar IFRS 15. Tugtar faoi deara go bhfuil an chuntasáiocht don réimse ranníocaíochtaí soláthair faoi bhreithniú ghníomhach laistigh den tionscal agus den ghairm cuntasáiochta níos leithne, agus go bhféadfadh tionchar a bheith ag toradh na bpléite atá ar bun fós ar an ionramháil cuntasáiochta ar ghlac an Grúpa leis sa réimse seo.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(b) IFRS 15: Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí (ar lean)

Bhí ranníocaíochtaí soláthair comhláin de €791.4 milliún ag an nGrúpa ináirithe laistigh de réadmhaoin, gléasra agus trealamh ar 1 Eanáir 2018 le luach leabhair ghlain de €733.3 milliún a ndearnadh athaicmiú air mar ioncam iarchurtha amhail an 1 Eanáir 2018.

GRÚPA	Méid bhunaithe ar iompar 31 Nollaig 2017 € '000	Tionchar aistrithe chuig IFRS 15 € '000	Méid nua ar iompar 1 Eanáir 2018 € '000
Asbhaint clár comhordaithe			
Sócmhainn neamh-reatha			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	10,004,980	733,298	10,738,278
Dlíteanais neamh-reatha			
Ioncam iarchurtha	460,975	704,172	1,165,147
Dlíteanais reatha			
Ioncam iarchurtha	49,142	29,126	78,268

Bhí ranníocaíochtaí soláthair comhláin de €401.4 milliún ag an Máthairchuideachta ináirithe laistigh de mhaoín, trealamh agus fearas ar 1 Eanáir 2018 le luach leabhair ghlain de €382.8 milliún a ndearnadh athaicmiú air mar ioncam iarchurtha amhail an 1 Eanáir 2018.

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Méid bhunaithe ar iompar 31 Nollaig 2017 € '000	Tionchar aistrithe chuig IFRS 15 € '000	Méid nua ar iompar 1 Eanáir 2018 € '000
Asbhaint clár comhordaithe			
Sócmhainn neamh-reatha			
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	6,826,015	382,836	7,208,851
Dlíteanais neamh-reatha			
Ioncam iarchurtha	433,892	368,261	802,153
Dlíteanais reatha			
Ioncam iarchurtha	35,719	14,575	50,294

IFRS 15: Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí - Beartais cuntasaiochta a cuireadh i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2018

Tá athbhreithniú déanta ar na beartais chuntasaíochta seo a leanas agus tá siad leasaithe dá réir chun a chinntiú go gcloíonn beartais chuntasaíochta Ghrúpa ESB leis an IFRS 15 nua: Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí.

Is ionann ioncam go príomha agus an luach díolacháin a díorthaíodh as na gnéithe seo a leanas:

- Cuimsíonn ioncaim Electric Ireland ioncam ó leictreachas agus gás a dhíol le custaiméirí.
- Tá ioncam an ghnó Giniúna agus Trádála (Margai Giniúna agus Mórdhiola Roimhe seo) ó ghiniúint leictreachais den chuid is mó.
- Tuilleann ESB Networks agus NIE Networks ioncam Úsáid Córais i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann faoi seach.
- Ioncam a díorthaíodh ó sholáthar teileachumarsáid innealtóireachta agus ó sheirbhísí eile.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASÁIOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(b) IFRS 15: Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí (ar lean)

Electric Ireland - Ioncam ó dhíolacháin chuig custaiméirí leictreachais agus gáis

Is ó dhíolacháin chuig custaiméirí leictreachais agus gáis is mó a fhaigheann Electric Ireland ioncam. Tuiltear an t-ioncam ó chustaiméirí cónaitheacha agus gnó araon i bPoblacht na hÉireann, i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór. Aithnítear ioncam thar am ar idiú gáis agus leictreachais. Áirítear ar ioncam leictreachais luach na n-aonad a sholáthraítear do chustaiméirí idir dáta an léimh mhéadair is déanaí agus deireadh na tréimhse. Áirítear an meastachán seo ar dtús i dtrádáil agus in infháltais eile sa chlár comhardaithe mar leictreachas miondíola - neamhbhilleáilte, faigheann custaiméirí billí gach mí nó gach dara mí ag brath ar an gcineál cuntais, agus aithnítear iad ina dhiaidh sin mar infháltais leictreachais mhiondíola - billeáilte. Is 14 lá an líon laethanta do théarmaí creidmheasa cónaitheacha agus féichiúnaí maidir le hinfháltais leictreachais mhiondíola. Athraíonn téarmaí creidmheasa le custaiméirí gnó trí chonradh.

Ta roinnt tairiscintí ag Electric Ireland ar nós bónaís cláraithe, lascaí agus luach saothair atá ar fáil do chustaiméirí a dtugtar cuntas orthu ar fad mar bhreithniú inathraitheach faoi IFRS 15.

Déanann Electric Ireland tairiscint ar lascaí agus luach saothair atá seasmach agus a chuirtear i bhfeidhm thar am ar ár mbillí custaiméara cuí.

Nuair a théann daoine le Electric Ireland cuirtear feidhm le bónaís chláraithe ar chuntais chustaiméara atá aitheanta thar am ag dul le húsáid chustaiméara.

ESB Networks - Ioncam ó tháillí Úsáidte Córais ar chustaiméirí

Aithníonn ESB Networks ioncam córais den chuid is mó atá déanta suas d'ioncam as Úsáid Dáileacháin Córais (DUoS) agus ioncam as Úsáid Tarchuir Córais (TUoS). Gnólacht rialaithe i bPoblacht na hÉireann é ESB Networks a thuilleann toradh ceadaithe ar a Bhonn Sócmhainní Rialaithe (RAB).

Tuilltear ioncam DUoS trí mhuirir ar sholáthraithe a úsáideann córas dáileacháin ESB Networks. Aithnítear ioncam DUoS ag teacht le húsáid an chórais ag soláthraithe agus áirítear aon úsáid gan íoc billeáilte nó neamhbhilleáilte do DUoS mar infháltas Úsáide Córais ar an gclár comhardaithe. Déantar ioncam DUoS a shonrascadh ar bhonn gach dara mí. Tuilltear ioncam freisin ó tháillí bliantúil oibriúcháin & chothabhála do ghineadóirí atá ceangailte leis an gcóras Dáileacháin. Tá siad sin bunaithe ar mhéid chaighdeánach per km líne cábla agus aithnítear iad thar am de réir mar a shásaítear an oibleagáid feidhmíochta.

Tuilltear ioncam TUoS trí na sócmhainní tarchuir a choimeád chun oibriocht éifeachtach EirGrid a éascú. Aithnítear ioncam TUoS thar am don chonradh seo ar phraghas seasta ar bhonn líne dhíreach agus aithnítear fáltas Úsáide Córais ar an gclár comhardaithe.

Faigheann ESB Networks ioncam ranníocaíochtaí soláthair neamh-iníochta mar thoradh ar cheangail nua a chur ar fáil dá líonra mar atá sé i leith réadmhaoin, gléasra agus trealamh. Coinnítear na ranníocaíochtaí sin i suimeanna iníochta trádála mar íocaíochtaí dul chun cinn nó go mbeifear sásta lena n-oibleagáid feidhmíochta. Aistrítear iad chuig ioncam iarchurtha nuair atá an oibleagáid feidhmíochta bainte amach ag an obair ar an nasc agus scaoiltear iad chuig ioncam reatha sa ráiteas ioncaim thar shaolta úsáideacha eacnamaíochta mheasta na sócmhainní gaolmhara. Meastar saol úsáideach na sócmhainní sin ag 25 agus 30 bliain do dháileadh agus do tharchur faoi seach.

Aithníonn ESB Networks ioncam freisin ó roinnt foinsí neamhrialaithe. Aithnítear ioncam a thagann ó sheirbhísí líonra coimhdeach agus ioncam ilghnéitheach eile. Aithnítear ioncam neamhrialaithe uile ag pointe ama agus iompraítear fáltas comhfhreagrach ar an gclár comhardaithe do gach mír.

NIE Networks - Ioncam ó tháillí Úsáide Córais ar chustaiméirí

Faigheann NIE Networks a chuid ioncaim go príomha trí mhuirir ar úsáid an chórais dáileacháin (DUoS) a thabhaítear ar sholáthraithe leictreachais agus muirir sheirbhíse tarchuir (TSC) (ar úsáid an chórais tarchuir den chuid is mó) a thabhaítear ar Oibreoir Córais do Thuaisceart Éireann (SONI).

Aithnítear ioncam DUoS ag teacht le soláthraithe a bheith ag úsáid an chórais agus áirítear aon úsáid gan íoc billeáilte nó neamhbhilleáilte do DUoS mar infháltas Úsáide Córais ar an gclár comhardaithe. Tuilltear ioncam TSC trí na sócmhainní tarchuir a choimeád chun oibriocht éifeachtach SONI a éascú. Aithnítear ioncam TUoS thar am don chonradh seo ar phraghas seasta ar bhonn líne dhíreach agus aithnítear fáltas Úsáide Córais ar an gclár comhardaithe.

Faigheann ESB Networks ioncam ranníocaíochtaí soláthair neamh-iníochta mar thoradh ar cheangail nua a chur ar fáil dá líonra mar atá sé i leith maoine, trealamh agus gléasra. Coinnítear na ranníocaíochtaí sin i suimeanna iníochta trádála mar íocaíochtaí dul chun cinn nó go mbeifear sásta lena n-oibleagáid feidhmíochta. Aistrítear iad chuig ioncam iarchurtha nuair atá an oibleagáid feidhmíochta bainte amach ag an obair ar an nasc agus scaoiltear iad chuig ioncam reatha sa ráiteas ioncaim thar shaolta úsáideacha eacnamaíochta mheasta na sócmhainní gaolmhara.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(b) IFRS 15: Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí (ar lean)

Giniúint & Trádáil - Ioncam ó Ghiniúint Chumhachta

Poblacht na hÉireann

An Margadh Leictreachais Aonair (SEM)

Feidhmíonn an Grúpa stáisiúin cumhachta agus feirmeacha gaoithe agus is ó ghiniúint leictreachais ó na sócmhainní sin a fhaightear an t-ioncam a thuilltear. Ba é an Margadh Leictreachais Aonair (SEM) an margadh mórdhiola aonair (malartán cumhachta) don leictreachas i bPoblacht na hÉireann agus Tuaisceart Éireann go dtí 30 Meán Fómhair 2018. Ba mhalartán cumhachta comhlán éigeantach é an SEM, agus níor mhór do gach gineadóir cumhacht a dhíol, agus níor mhór do gach soláthraí cumhacht a cheannach tríd an linn. Shocraigh an comhthiomsú an spotphraghas don leictreachas, ar a dtugtar an Praghas Imeachall Córais (SMP), gach tríocha nóiméad.

Fuair gineadóirí iocaíochtaí ar leithligh as acmhainn giniúna sheasta a sholáthar tríd an Mheicníocht Luach Saothair Acmhainne (CRM).

Rinne gineadóirí agus soláthraithe a tháinig isteach i gconarthaí airgeadais seasta (conarthaí do dhifriochtaí), bainistiú ar luaineacht praghas sa mhalartán cumhachta. Tagair do bheartas ar chuntasaíocht fálaíthe.

Aithníodh ioncam maidir le malartán cumhachta SEM ar idiú leictreachais. Aithníodh fáltas malartán cumhachta SEM ar an gclár comhardaithe agus socraítear é uair sa mhí go ginearálta.

An Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite (I-SEM)

Is socrú margadh leictreachais miondiola nua é I-SEM do Phoblacht na hÉireann agus do Thuaisceart Éireann a chuaigh i bhfeidhm ar 1 Deireadh Fómhair 2018. Tá ilmhargáí nó ceantanna tagtha in áit margadh SEM anois, tá gach ceann ag clúdach frámaí ama trádála difriúla, le meicníochtaí imréitigh agus socraithe ar leithligh (ach gaolmhar).

Tá dhá mhargadh ex-ante d'fhuinneamh fisiceach: an Margadh Lá Chun Cinn agus an Margadh Ionlae. Ina theannta sin, déanann gineadóirí (táirgeoirí fuinnimh) agus soláthraithe (tomhaltóirí fuinnimh) tairiscint ar sheirbhísí comhardaithe fuinnimh sa Mhargadh Comhardaithe. Is ionann acmhainneacht agus tiomantas ó ghineadóir nó ó úinéir idirnascaire go mbeidh sé/sí ar fáil chun fuinneamh a sheachadadh chuig an eangach, má iarrtar air/uirthi sin a dhéanamh. Faigheann soláthraithe acmhainneachta atá rathúil sa Mhargadh Acmhainneachta iocaíocht acmhainneachta rialta, rud a chabhraíonn le hacmhainneacht fuinnimh a mhaoiniú. Aithnítear ioncam ó dhíol leictreachais i margáí 1-SEM mar idiú leictreachais agus aithnítear fáltas I-SEM ar an gclár comhardaithe agus socraítear é go laethúil don mhargadh ex-ante agus go seachtainiúil don mhargadh ex-post.

Faightear ioncam acmhainneachta tríd 'an Mheicníocht Luach Saothair Acmhainneachta' (CRM) áit a ndéantar iocaíocht acmhainneachta le rannpháirtí maidir le haonad Giniúna i ngach Tréimhse Acmhainneachta ar bhonn Infhaighteacht Incháilithe Aonaid, atá bunaithe ar Phróifil Infhaighteachta an Aonaid. Aithnítear ioncam thar am, aithnítear é mar fháltas I-SEM ar an gclár comhardaithe agus socraítear é laistigh de mhí amháin.

Faightear ioncam coimhdeach tríd an gclár 'Ag Seachadadh Córais Leictreachais Inbhuanaithe Slán' (DS3) chun seirbhísí freagartha minicíochta a sholáthar don eangach. Aithnítear ioncam coimhdeach thar am. Aithnítear ioncam coimhdeach mar fháltas SEM/I-SEM ar an gclár comhardaithe agus socraítear é laistigh de mhí amháin.

An Bhreatain Mhór

Is é an margadh mórdhiola leictreachais atá ag feidhmiú sa Bhreatain Mhór ná British Electricity Trading and Transmission Arrangements. Murab ionann agus an SEM, is féidir le gineadóirí agus soláthraithe trádáil a dhéanamh lena chéile ar bhonn déthaobhach nó trí mhalairt. Is féidir leo conarthaí fisiceacha agus airgeadais araon a dhéanamh chun luaineacht a bhainistiú, do thréimhsí ama éagsúla, mar shampla, roinnt mhaith blianta amach anseo nó margáí trádála aon lae amháin. Feidhmíonn Rialtas na Breataine scéim luach saothair acmhainneachta agus faoin scéim, bronnar conarthaí acmhainneachta ar ghineadóirí ar bhunús torthaí ceant, rud a chuireann ar a gcumas iocaíochtaí a fháil as acmhainneacht giniúna a sholáthar, ach a mbeidh pionóis ann ina leith mura bhfuil aon soláthar le linn teagmhas ganntanais. Aithnítear ioncam maidir le hiocaíochtaí acmhainne thar am.

Chuir Cúirt Ghinearálta an Aontais Eorpaigh cinneadh an Choimisiúin Eorpaigh gan agóidí a dhéanamh maidir le cúnamh stáit a cheadú do shocruithe margaidh acmhainneachta na Breataine Móire ar neamhní ar an 15 Samhain 2018. Ciallaíonn an cinneadh nach féidir le rialtas na Breataine Móire iocaíochtaí margaidh acmhainneachta a eisiúint le gnólaigh fuinnimh ná ceantanna a rith, ar a n-áirítear ceantanna a bhí sceidealta do mhí Eanáir agus Mí Feabhra 2019, chun acmhainneacht chumhachta bhreise a shlánú do gheimhreadh 2019/2020 agus 2022/23. Níor aithníodh aon ioncam acmhainneachta maidir le meicníocht acmhainneachta na Breataine Móire ó rinneadh an rialú. Aithnítear ioncam ó acmhainneacht ioncaim thar am.

Is trí dhíolachán cumhachta le céilí conartha ar leithligh sa Bhreatain Mhór a fhaightear ioncam agus aithnítear é thar am nuair a shásaítear oibleagáidí feidhmíochta. Aithnítear ioncam a bhaineann le margadh na Breataine Móire mar infháil leictreachais eile ar an gclár comhardaithe agus socraítear é go laethúil nó uair sa mhí ag brath ar théarmaí an chonartha ar leithligh.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(III) CAIGHDEÁIN AGUS LÉIRMHÍNITHE ÚRA (ar lean)

(b) IFRS 15: Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí (ar lean)

Deighleoga Eile - Ioncam eile

Cuimsíonn ioncam, ioncam a dhíorthaíonn ó sholáthar seirbhísí leictreachais, meicniúil, sibhialta, comhshaoil, teileachumarsáide, innealtóireachta agus comhairleoireachta agus léiríonn sé cóirluach ar sheirbhísí agus oibreacha a dhéantar do chustaiméirí.

Meastar go gcuirtear seirbhísí ar fáil do chustaiméirí nuair, agus chomh fada is a chomhlíonann an t-aonán a oibleagáidí faoi na conarthaí. Aithnítear ioncam thar am de réir an mhodh ionchuir sa ráiteas ioncaim ag teacht leis na téarmaí conartha i gcomhréir an staid tabhairt chun críche bunaithe ar chostais iomlán an chonartha. Aithnítear ioncam billeáilte mar fháltais neamhleictreachais trádála agus socraítear é laistigh de 30 la gnó. Aithnítear ioncam neamhbhilleáilte in infháltais eile.

Beartais cuntaisaíochta i bhfeidhm ar Ioncam roimh 1 Eanáir 2018

Ioncam leictreachais agus gáis

Is ionann díolachán agus cóirluach na comaoine atá faighte nó atá le fáil ar earraí a dhíol agus seirbhísí a thabhairt le linn ghnáth-ghníomhaíochtaí an Ghrúpa. Tuairiscítear ar dhíolachán tar éis do cháin bhreisluacha, lacáistí agus lascaí a bheith bainte, agus tar éis díolachán laistigh den Ghrúpa a bheith tógtha as an áireamh. Is ar idió leictreachais atá ioncam leictreachais bunaithe. Áirítear le hioncam leictreachais luach na n-aonad arna soláthar do chustaiméirí idir dáta an léimh méadair is déanaí agus deireadh na bliana, agus áirítear an meastachán seo i bhféichiúnaithe sa chlár comhardaithe mar 'idió neamh-bhilleáilte'.

Is ionann ioncam agus an luach díolacháin a dhíorthaíodh as na gnéithe seo a leanas:

- Cuimsíonn ioncaim Electric Ireland ioncam ó leictreachas agus gás a dhíol le custaiméirí.
- Tá ioncam an ghnó Margai Giniúna agus Mórdhiola ó ghiniúint leictreachais den chuid is mó.
- Tuilleann ESB Networks agus NIE Networks ioncam Úsáid Córais i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann faoi seach.

Ioncam ó chonarthaí

Aithnítear ioncam ó chonarthaí ar bhonn cionroinnt ama trí thagairt do chéim chríochnaithe an chonartha ar dháta an chlár comhardaithe.

Ranníocaíochtaí Soláthair

Taifeadadh ranníocaíochtaí soláthair agus deontais chaipitil neamh-inaisíochta a fuarthas suas go dtí 1 Iúil 2009 mar ioncam iarchurtha agus scaoileadh ar an ráiteas ioncaim iad ar bhonn comhsheasmhach le beartas dímhéasa na sócmhainní ábhartha.

I ndiaidh chur i bhfeidhm IFRIC 18 Aistriú Sócmhainní ó Chustaiméirí, déantar ranníocaíochtaí soláthair neamh-inaisíochta a fuarthas i ndiaidh 1 Iúil 2009 (dáta éifeachtach an léirmhíne) a chaipitliú go hiomlán go réadmhaoin, gléasra agus trealamh de réir na gcostas caipitlithe bainteach.

(IV) CAIGHDEÁIN, LÉIRMHÍNITHE AGUS LEASUITHE I DTACA LE CAIGHDEÁIN FHOILSITHE NACH BHFUIL I BHFEIDHM GO FÓILL

Nil caighdeáin, léirmhíne agus leasuithe curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa i dtaca le caighdeáin atá ann faoi láthair agus atá eisithe ach nach bhfuil i bhfeidhm fós. Is iad seo a leanas na cinn is suntasaí ina measc sin:

IFRS 16: Léasanna (dáta éifeachtach) : Bliain airgeadais ESB dar tosach 1 Eanáir 2019)

Tugann an caighdeán seo aghaidh ar shainmhíniú léasa, ar aitheantas agus tomhas léasanna agus bunaíonn sé prionsabail chun eolas úsáideach a thabhairt d'úsáideoirí ráitis airgeadais faoi ghníomhaíochtaí léasa léasaithe agus léasóirí araon. Is príomhathrú a thagann ó IFRS 16 ná go mineofar an chuid is mó de na léasanna oibriúcháin ar an gclár comhardaithe do léasaithe. Tagann an caighdeán in ionad 'Léasanna' IAS 17, agus léirmhíne gaolmhara.

Faighítear réidh leis an idirdhealú idir léasanna oibriúcháin (den chlár comhardaithe) agus léasanna airgeadais (ar an gclár comhardaithe) i gcomhair cuntaisaíocht léasa. Is é an príomhdhifríocht le cuntaisaíocht léasa faoi láthair faoi IAS 17 ná an riachtanas leis na léasanna ar fad nach mór a chur ar an gclár comhardaithe. Tá áiseanna praiticiúla agus díolúintí aistrithe le fáil ag léasaithe agus tá súil ag an nGrúpa leas a bhaint astu sin mar a leanas:

- Tá an rogha ag léasaithe conclúidí a rinneadh roimhe seo faoi IFRIC 4 a 'mharthanú'. Nil aon chall athmhéasúnú a dhéanamh ar chonarthaí atá ann chun a chinneadh an bhfuil léasanna iontu.
- Tá léasanna nach bhfuil fanta acu ach téarma dhá mhí dhéag nó níos lú díolmhaithe (rogha ar bhonn léas ar léas).
- Tá sócmhainní ar luach íseal díolmhaithe (rogha ar bhonn léas ar léas).

Tá súil ag an nGrúpa glacadh le IFRS 16 tríd an gcur chuige siarghabhálach mhionathraithe a chur i bhfeidhm agus dlíteanas léasa agus sócmhainn cheart úsáide comhfhreagrach de bhonn léas ar léas a aithint. Tomhaistear an tsócmhainn cheart úsáide ar dtús ar chostas agus ina dhiaidh sin tomhaistear í ag costas lúide dímhéas carntha agus cailliúintí bearnúcháin agus i coigeartaithe d'aon ath-thomhas dhlíteanas léasa. Tomhaistear an dlíteanas léasa ar dtús ag luach reatha na n-íocaíochtaí léasa nach bhfuil íoctha amhail an dáta sin. Déantar an dlíteanas léasa a choigeartú ina dhiaidh sin d'íocaíochtaí úis agus léasa, chomh maith le tionchar na mionathruithe léasa sin, i measc rudaí eile. Ní dhéantar ath-thuairisciú ar mhéideanna comparáideacha faoin gcur chuige seo.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(IV) CAIGHDEÁIN, LÉIRMHÍNITHE AGUS LEASUITHE I DTACA LE CAIGHDEÁIN FHOILSITHE NACH BHFUIL I BHFEIDHM GO FÓILL (ar lean)

(b) IFRS 16: Léasanna (dáta éifeachtach: Bliain airgeadais an ESB dar tosach 1 Eanáir 2019) (ar lean)

Táthar ag súil go mbeidh tionchar ábhartha ag an gcaighdeán ar an nGrúpa trí dhliteanais léasa agus shócmhainní ceart úsáide a aithint. Tá próiseas athbhreithnithe curtha i bhfeidhm chun conarthaí a shainaithint atá ann cheana a bhfuil socruithe léasa iontu ar gá iad a aithint faoi IFRS 16.

Beidh muirear ráitis ioncaim níos airde sna chéad bhlianta iar-fheidhmiúcháin a dhéanfar a leachtú thar am sa chaoi go mbeidh tionchar fhoriomlán IFRS 16 neodrach ar an ráiteas ioncaim thar saol léasa. Féach nóta 28 (a) i gcomhair tuilleadh sonraí ar oibleagáidí léasanna oibriúcháin amhail an 31 Nollaig 2018 roimh ghlacadh le IFRS 16.

(V) IONCAM OIBRIÚCHÁIN EILE

Cuimsíonn ioncam oibriúcháin eile ioncam a thabhaítear don Ghrúpa lasmuigh de ghnáthghníomhaíochtaí trádála an Ghrúpa.

(VI) AIRGEADRAÍ COIGRÍCHE

Tá na ráitis airgeadais sin tuairiscithe in euro, airgeadra feidhmiúil na Máthairchuideachta.

(a) Airgeadra feidhmiúil agus tíolactha

Na míreanna atá cuimsithe i ráitis airgeadais gach ceann d'aonáin an Ghrúpa, úsáidtear airgeadra na príomhtimpeallachta eacnamaíochta ina bhfuil an t-aonán ag feidhmiú ('an t-airgeadra feidhmiúil') chun na míreanna sin a thomhas. Tuairiscítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite in euro, airgeadra feidhmiúil tuairiscithe na Máthairchuideachta.

(b) Idirbhearta agus comhéideanna

Aistrítear idirbhearta in airgeadra eachtrach chuig an airgeadra feidhmiúil ar bhunús na rátaí malairte atá i bhfeidhm ar dhátaí na n-idirbheart. De ghnáth, aithnítear i mbrabús nó i gcaillteanas na ngnóthachain agus caillteanais airgeadra eachtraigh atá eascartha ó shocraíocht a leithéid sin d'idirbhearta agus ó aistriú sócmhainní agus dlíteanas airgeadaíochta arna n-ainmniú in airgeadraí eachtracha ag rátaí malairte dheireadh na bliana. Déantar iad a iarchur i ngnáthscaireanna má bhaineann siad le fáluithe sreabhadh airgid cáilithe agus fáluithe cáilithe de ghlan-infheistíocht, nó más cuid den ghlan-infheistíocht in oibriocht eachtrach iad.

Aistrítear míreanna neamhairgeadaíochta a dtomhaistear ag an gcóirluach in airgeadra eachtrach iad, ar bhunús na rátaí malairte atá i bhfeidhm ar an dáta a cinneadh an cóirluach. I gcás difríochtaí aistrithe ar shócmhainní agus dlíteanais a iompraítear ar chóirluach, tuairiscítear iad mar chuid de ghnóthachan nó caillteanas an chóirluacha. Mar shampla, i gcás difríochtaí aistrithe ar shócmhainní agus dlíteanais neamhairgeadaíochta amhail gnáthscaireanna atá sealbhaithe trí bhrabús ná caillteanas, aithnítear iad i mbrabús nó i gcaillteanas mar chuid de ghnóthachan nó caillteanas an chóirluacha.

(c) Cuideachtaí Grúpa

Tá torthaí agus staid airgeadais oibriúcháin eachtracha (níl airgeadra eacnamaíocht hipearbhóilscithe ag aon cheann díobh) a bhfuil airgeadra feidhmiúil acu atá difriúil ón airgeadra taispeána aistrithe go dtí an t-airgeadra taispeána mar a leanas:

- aistrítear sócmhainní agus dlíteanais do gach clár comhardaithe a chuirtear ar fáil ag an ráta dúnta ar dháta an chláir comhardaithe sin.
- aistrítear ioncam agus costais do gach ráiteas brabúis nó caillteanais agus ráiteas ioncaim chuimsitheach ag gnáth rátaí malartaithe (murar meastachán réasúnach d'éifeacht charnach na rátaí atá ann ag dátaí na n-idirbhearta, agus más amhlaidh, aistrítear ioncam agus costais ar dhátaí na n-idirbheart), agus
- aithnítear gach difríocht malartaithe atá mar thoradh air in ioncam chuimsitheach eile.

Agus comhdhlúthú á dhéanamh, difríochtaí malairte a eascraíonn ó aistriú aon ghlan-infheistíocht in aonáin eachtracha, agus ó aistriú iasachtaí agus ionstraimí airgeadais eile arna n-ainmniú mar fháluithe a leithéid seo d'infheistíochtaí, aithnítear iad in ioncam chuimsitheach eile. Nuair a dhíoltar oibriocht eachtrach nó nuair a aisíoctar aon iasachtaí ar cuid iad den ghlan-infheistíocht, déantar na difríochtaí malairte bainteacha a athrangú mar bhrabús nó caillteanas, mar chuid den ghnóthachan ná caillteanas tráth a ndíoltar í.

Cáilmheas a eascraíonn ó éadail oibriochta eachtraí, caitear leis mar shócmhainní agus dlíteanais den oibriocht eachtrach agus aistrítear é ag an ráta reatha.

(VII) RÉADMHAOIN, GLÉASRA AGUS TREALAMH, AGUS DÍMHEAS

Aitheantas agus tomhas

Sonraítear réadmhaoín, gléasra agus trealamh ag an gcostas lúide dímhéas carnta agus forálacha maidir le bearnúchán ar luach, ach amháin do thalamh a thaispeántar ag an gcostas lúide bearnúchán. Cuimsíonn an réadmhaoín, gléasra agus trealamh costais chaipitlithe fostaithe, ús agus costais eile atá inchurtha go díreach i leith na sócmhainne agus i leith cuid chuí de na forchostais bhainteacha.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASÁIOCHTA (ar lean)

(VII) RÉADMHAOIN, GLÉASRA AGUS TREALAMH, AGUS DÍMHEAS (ar lean)

Dímheas

Ríomhtar an muirear don dímheas chun an costas maidir leis an réadmhaoín, an gléasra agus an trealamh a dhíscriobh go dtí a luach iarmharach measta thar a shaolré úsáideach measta ag baint úsáid as modhanna atá oiriúnach do chineál gnó an Ghrúpa agus do shaintréith agus do mhéid a réadmhaoine, a gléasra agus a threalaimh. Ní sholáthraítear dímheas ar bith ar thalamh ruilse nó ar shócmhainní le linn tógála. Ríomhtar dímheas ar mhíreanna eile réadmhaoine, gléasra agus threalaimh ag úsáid modh an mhéid chothroim chun a méideanna in-dímheasa a leidhdháileadh thar a saoil úsáideacha measta mar a leanas:

Gléasra giniúna agus struchtúir na stáisiún teirmeach	20 bliain
Sócmhainní um ghiniúint feirmeacha gaoithe	20 / 25 bliain
Gléasra dáileacháin agus struchtúir	25 / 30 bliain
Gléasra tarchuir agus struchtúir	30 bliain
Foirgnimh ghinearálta agus stáisiúin hidrileictreacha	50 bliain

Caiteachas ina dhiaidh sin

Aon chaiteachas a dhéanfar ina dhiaidh sin ar réadmhaoín, gléasra agus trealamh, cuimseofar é i suim ghlanluacha na sócmhainne nó aithneofar é mar shócmhainn ar leith, mar is cuí, ach ní tharlaíonn seo ach amháin i gcás gurb amhlaidh a bheidh tairbhí eacnamaíochta na míre amach anseo chun leasa an Ghrúpa, agus go mbeifear in ann costas na míre a thomhas go cruinn. Gearrtar aon deisiúcháin agus chothabháil eile ar an ráiteas ioncaim le linn na tréimhse airgeadais ina dtabhaítear iad.

Áirítear le réadmhaoín, gléasra agus trealamh páirteanna spártha straitéiseacha i ndáil leis an ngnó giniúna leictreachais. Déantar stoc caipitil sa ghnóthas Networks a iompar laistigh de shócmhainní atá á dtógáil agus a bhfuil a gcoimisiúnú ar feitheamh.

(viii) Sócmhainní léasaithe

Is é atá i gceist le léasanna airgeadais ná léasanna lena nglacann an Grúpa, atá ina léasaí, formhór na rioscaí agus luach saothair úinéireachta air féin, agus is é atá i gceist le léasanna oibriúcháin ná léasanna lena gcoimeádann an léasaí na rioscaí agus luach saothair úinéireachta sin.

Tá sócmhainní neamhreacha a fuarthas faoi léasanna airgeadais cuimsithe sa chlár comhardaithe ag a luach caipitil coibhéiseach agus tá siad di-mheasta thar an saol úsáideach is giorra den tsócmhainn agus an téarma léasa mura bhfuil aon chinnteacht réasúnach go bhfaighidh an Grúpa úinéireacht ag deireadh an téarma léasa. Déantar na dliteanais chomhfhreagracha a thaifeadh mar léas airgeadais inioctha agus gearrtar an chuid úis de na hiocaíochtaí léasa airgeadais ar an ráiteas ioncaim, agus í faoi réir ráta úis tréimhsiúil seasta. Gearrtar táillí cíosa i dtaca le léasanna oibriúcháin ar an ráiteas ioncaim de réir mhodh an mhéid chothroim thar tréimhse an léasa.

(IX) SÓCMHAINNÍ DOLÁIMHSITHE AGUS CÁILMHEAS

(a) Cáilmheas

Cáilmheas atá ann mar thoradh ar éadail fochuideachtaí, léirítear ina aonair é ar an gclár comhardaithe.

Tomhas ina dhiaidh sin

Déantar cáilmheas a thomhas ag an gcostas lúide caillteanais charntha i dtaca le bearnúchán. Déantar tástáil bhliantúil ar an gcáilmheas le haghaidh bearnúcháin. Aithnítear caillteanas bearnúcháin má sháraíonn suim ghlanluachála na sócmhainne nó aonaid ghiniúna airgid (CGU) an méid in-aisghabhála a ghabhann leis.

Is é an méid in-aisghabhála sócmhainne nó CGU a luach agus é in úsáid, agus a cóirluach lúide costais a d(h)iola, cibé acu sin is airde. Nuair a bhítear ag measúnú luach na sócmhainne/CGU agus í nó é in úsáid, déantar sreafaí airgid réamh-mheasta na todhchaí a lascainiú go dtí a luach reatha trí bhithin ráta lascainithe réamhchánach a léiríonn na measúnuithe margaidh reatha ar luach ama an airgid agus na rioscaí a bhaineann go sáiniúil leis an tsócmhainn nó CGU.

Aithnítear caillteanais bhearnúcháin i ndáil le cáilmheas sa bhrabús agus sa chaillteanas, agus ní fhorchoimeádtar iad.

(b) Lamhálas eisilte agus teastais oibleagáide in-athnuaithe (ROCanna)

Lamhálas astaíochtaí a cheannaíonn an ESB, déantar iad a thaifeadh mar shócmhainní doláimhsithe ag an gcostas.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(IX) SÓCMHAINNÍ DOLÁIMHSITHE AGUS CÁILMHEAS (ar lean)

(b) Lamháltas eisilte agus teastais oibleagáide in-athnuaite (ROCanna) (ar lean)

De réir mar a thagann astaíochtaí aníos, gearrtar muirear ar an ráiteas ioncaim a léiríonn an méid a theastaíonn chun an dliteanas a shocrú don údarás ábhartha. Áirítear leis an soláthar seo luach glanluacha na lamháltas astaíochtaí atá sealbhaithe, mar aon le luach margaidh reatha aon lamháltas breise a theastaíonn chun an oibleagáid a chomhlíonadh. Cuirtear na lamháltais sin ar ais chuig an Údarás ábhartha atá i gceannas ar an scéim laistigh de cheithre mhí ó dheireadh na bliana féilire sin, chun an dliteanas le haghaidh astaíochtaí iarbhir CO₂ le linn na bliana sin a chumhdach.

Is teastais iad ROCanna a eisíodh d'oibritheoirí stáisiún ghiniúna in-athnuaite creidiúnaithe sa RA don leictreachas in-athnuaite incháilithe a ghineann siad. Ceannaíonn an Grúpa ROCanna ó chuid dá chomhfhiontair. Aithnítear ROCanna ceannaithe ar dtús ag costas (praghas ceannaithe) laistigh de shócmhainní doláimhsithe. Tomhaistear an dliteanas ag costas liúntais cheannaithe suas go dtí leibhéal liúntais cheannais shealbhaithe, agus ansin ag praghas mhargaidh liúntas a bhíonn i réim ag dáta an chláir comhardaithe agus aithnítear gluaiseachtaí sa dliteanas i mbrabús oibriúcháin.

Dá bhrí sin ní dhéantar lamháltais a choinnítear ag an gcostas mar shócmhainní doláimhsithe a amúchadh toisc go gcoinnítear iad chun na dliteanas a ghaolmhara a ghlanadh an bhliain dár gcionn.

(c) Costais bogearraí agus sócmhainní doláimhsithe eile

Déantar ceadúnais bogearraí ríomhaire agus sócmhainní doláimhsithe faighte eile lena n-áirítear naisc eangaí agus cearta faighte eile a chaipitliú ar bhonn na gcostas a tabhaíodh chun an tsócmhainn shainiúil a fháil agus a chur in úsáid. Tomhaistear na sócmhainní sin ag an gcostas lúide amúchadh carntha, atá measta thar a saolréanna úsáideacha ar bhonn méid chothrom agus caillteanais bhearnúcháin charntha. Is iad seo a leanas mór-aicmiúcháin sócmhainní agus a saolréanna cionroinnte:

Bogearraí	3/5 bliana
Míreanna doláimhsithe eile	Suas le 20 bliain

Déantar costais forbartha a bhaineann go díreach le táirgeadh táirgí bogearraí inaitheanta agus uathúlá arna rialú ag an nGrúpa, agus ar dócha go nginfidh siad sochair eacnamaíocha a sháróidh costais thar bhliain amháin, a aithint mar shócmhainní doláimhsithe nuair a chomhlíontar na critéir seo a leanas:

- a bheith indéanta go teicniúil an bogearra a chomhlánú chun go mbeidh sé ar fáil i gcomhair úsáide;
- a bheith faoin mbainistíocht an bogearra a chomhlánú agus é a úsáid nó é a dhíol;
- a bheith in ann an bogearra a úsáid nó é a dhíol.
- a thaispeáint cén chaoi ar dócha go nginfidh an bogearra sochair eacnamaíochta amach anseo.
- tá dóthain acmhainní teicniúla, airgeadais agus eile ar fáil chun an fhorbairt a chomhlánú agus chun an bogearra a úsáid nó a dhíol.
- go mbeadh sé éasca an caiteachas a bhaineann leis an mbogearra le linn a fhorbartha a thomhas go hiontaoifa.

Áirítear costais forbartha bogearraí, fostaithe agus rann cuí forchostas ábhartha ar na costais dhíreacha. Tomhaistear na sócmhainní sin ag an gcostas lúide amúchadh carntha, a mheastar thar a saolré úsáideach measta (trí go cúig bliana) ar bhonn méid chothrom agus caillteanais bhearnúcháin charntha.

(d) Taighde agus forbairt

Aon chaiteachas taighde agus caiteachas forbartha nach gcomhlíonann na critéir thuas, aithnítear iad mar chostas a tabhaíodh. Aon chostais forbartha a aithníodh mar chostas roimhe sin, ní aithnítear iad mar shócmhainn sa tréimhse dár gcionn.

(X) BEARNÚCHÁN SHÓCMHAINNÍ NEAMHREATHA SEACHAS CÁILMHEAS

Níl sócmhainní ag a bhfuil saolré úsáideach éiginnte faoi réir amúchta agus déantar iad a thástáil le haghaidh bearnúcháin gach bliain. Déantar sócmhainní atá faoi réir dímhéasa agus amúchta a thástáil le haghaidh bearnúcháin sa chás go léiríonn imeachtaí nó athruithe ar chúinsí go bhféadfadh sé nach bhfuil an méid tugtha anonn in-aisghabhála. Déantar tástáil ar sócmhainní nach bhfuiltear á n-úsáid fós le haghaidh bearnúcháin. Aithnítear caillteanas bearnúcháin don mhéid a sháraíonn méid tugtha anonn na sócmhainne a mhéid in-aisghabhála. Is é an méid in-aisghabhála cóirluach sócmhainne lúide costais le díol nó a luach in úsáid, cibé is airde. Chun measúnú a dhéanamh ar bhearnúcháin, déantar sócmhainní a ghrúpáil ag na leibhéil is ísle a bhfuil sreafaí airgid inaitheanta ar leith acu (CGU).

Maidir le sócmhainní giniúna cumhachta, tá an luach in úsáid bunaithe ar na sreafaí airgid measta a bhfuiltear ag súil lena nginiúint as an tsócmhainn, agus tá an luach sin bunaithe ar mheastacháin maidir le giniúint cumhachta réamh-mheasta agus praghsanna réamh-mheasta cumhachta, gáis, carbóin agus acmhainne (más infheidhme), agus tráthúlacht agus méid na gcostas oibriúcháin agus an chaiteachais chaipitiúil. Déantar na sreafaí airgid a lascainiú go dtí a luach reatha ag baint úsáid as ráta lascainithe réamhchánach a léiríonn measúnú an mhargaidh reatha ar luach ama an airgid agus ar na rioscaí a bhaineann go sainiúil leis an tsócmhainn.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(XI) COSTAIS IASACHTA

Cuirtear costais iasachtaí atá curtha i leith tógáil mórshócmhainní, dá bhfuil sé riachtanach tréimhse shuntasach a chaitheamh lena ndéanamh réidh le húsáid, le costais na sócmhainní sin ag meánchostas ualaithe na n-iasachtaí, go dtí cibé am a bheidh na sócmhainní réidh go hiomlán don úsáid atá beartaithe dóibh. Tá an ráta um chaipitliú a cuireadh i bhfeidhm cothrom le meánchostas fhiachas amuigh an ESB agus, nuair is infheidhme, cuirtear ráta atá sainiúil don tionscadal i bhfeidhm. Aithnítear gach costas iasachtaí eile ar an ráiteas ioncaim le linn na tréimhse airgeadais ina dtabhaítear iad.

(XII) FARDAIL

Déantar fardail a iompar ag an meánchostas nó ag an nglanluach inréadaithe, cibé acu is ísle. Cuimsíonn an costas gach praghas ceannaigh agus costais dhíreacha a tabhaíodh agus na fardail á dtabhairt go dtí a suíomh agus a riocht reatha. Tá an glanluach réadaithe bunaithe ar an ngnáthphraghas díola lúide costais eile a bhfuiltear ag súil lena dtabhú roimh dhiúscairt.

Déantar soláthar ar leith le haghaidh míreanna damáistithe, meathlaithe, as feidhm agus ó úsáid nuair is cuí.

Dearbhaítear obair tógála ag an gcostas nó ag an nglanluach inréadaithe, cibé acu is ísle.

(XIII) STOC CAIPITIL

Tomhaistear aonaid an stoic chaipitil ag an bpraghas ar a n-eisíodh iad i dtosach chuig an Roinn Airgeadais, an Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil agus chuig ESB ESOP Trustee Limited.

(XIV) CÁIN IONCAIM

Cuimsíonn cáin ioncaim ar an mbrabús nó ar an gcaillteanas don bhliain cáin reatha agus iarchurtha. Aithnítear cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim, ach amháin go dtí an méid a bhaineann sé le míreanna atá aitheanta go díreach in ioncam cuimsitheach eile nó i gcothromas.

(a) Cáin reatha

Soláthraítear an cháin reatha ag na rátaí reatha agus ríomhtar í ar bhonn thorthaí na bliana. Ní áiríonn an costas cáin ioncaim sa ráiteas ioncaim cánachas ar sciar an Ghrúpa de bhrabúis na ngnóthas comhfhiontair, toisc go bhfuil sé sin san áireamh laistigh de línte ar leith ar thosach an ráitis ioncaim le haghaidh sciar brabúis / (caillteanas) institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaióchta an chothromais i bhfeidhm orthu, glan ó cháin.

(b) Cáin iarchurtha

Soláthraítear cáin iarchurtha ag baint úsáid as an modh dlíteanas bunaithe ar chlár comhardaithe, lena ndéantar soláthar i leith difríochtaí sealadacha idir méideanna tugtha anonn na sócmhainní agus na ndlíteanas chun críche tuairiscithe airgeadais agus na méideanna a úsáideadh chun críche cánachais.

Ní aithnítear sócmhainní cánach iarchurtha ach go dtí an méid a mheasann an Bord go bhfuil sé níos dóchála go mbeidh brabúis incháinite oiriúnacha ann ónár féidir aisiompú todhchaí na ndifríochtaí bunúsacha sealadacha a asbhaint.

Tomhaistear cáin iarchurtha ag na rátaí cánach a bhfuiltear ag súil lena gcur i bhfeidhm sna tréimhsí ina n-aisiompáítear na difríochtaí sealadacha, bunaithe ar rátaí cánach agus ar dhlíthe a achtaíodh nó a achtaíodh go substainteach ar dháta an chlár chomhardaithe.

(XV) FORÁLACHA

Aithnítear soláthar, má tá oibleagáid dlí nó inchiallaithe reatha ag an nGrúpa, i ngeall ar imeacht san am a chuaigh thart, ar féidir é a mheas go hiontaofa, agus má tá sé dócháil go dteastóidh eis-sreabhadh de shochar eacnamaíoch chun an oibleagáid a ghlanadh. Cinntear soláthairtí trí na sreafaí airgid todhchaí ionchais a lascaíniú ag ráta réamhchánach a léiríonn measúnuithe margaidh reatha ar luach ama an airgid agus na rioscaí a bhaineann go sainiúil leis an dlíteanas. Aithnítear leachtú na lascaíne mar chostas airgeadais.

Forálacha ar oibleagáidí scor sócmhainne

Is ionann an soláthar le haghaidh dúnadh stáisiún ghiniúna, feirmeacha gaoithe agus cuaillí adhmaid a chóireáiltear le créasóid agus luach reatha mheastachán reatha na gcostas a bhaineann le dúnadh na stáisiún ag deireadh a saolré úsáideach.

Aithnítear na costais mheasta a bhaineann le dúnadh stáisiún, mar aon le hoibleagáidí eile i dtaca le sócmhainní a chur as feidhm, ina n-iomláine ag tosach shaolré na sócmhainne, ach déantar iad a lascaíniú ar luachanna reatha ag baint úsáid as ráta saor ó riosca. Déantar na costais a chaipitliú i réadmhaoin, gléasra agus trealamh agus déantar iad a dhímheas thar shaolré eacnamaíochta úsáideach na stáisiún nó na sócmhainní eile lena mbaineann siad, seachas i gcás go bhfuil an tsócmhainn bhainteath tar éis deireadh a saolré úsáideach a shroicheadh. Maidir le hathruithe ar an dlíteanas ina dhiaidh sin i ndáil le sócmhainní atá tagtha chuig deireadh a saolré úsáideach, aithnítear sa ráiteas ioncaim iad de réir mar a tharlaíonn siad. Déantar athbhreithniú ar na costais gach bliain agus leasaítear iad de réir mar is cuí. Déantar na leasuithe ar na costais mheasta lascaíne a chaipitliú sna sócmhainní ábhartha agus déantar iad a dhímheas thar an gcuid atá fanta de shaolré na sócmhainní sin, sa mhéid go bhfuil siad fós

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(XV) SOLÁTHAIRTÍ (ar lean)

Soláthar ar oibleagáidí scoir sócmhainne (ar lean)

in úsáid. De réir mar a dhéantar na costais a chaipitliú agus a sholáthar i dtosach ar bhonn lascainithe, méadaítear an soláthar le muirear airgeadais i ngach tréimhse, a ríomhtar bunaithe ar iarmhéid an tsoláthair agus an ráta lascaine a bhí i bhfeidhm ar an dáta tomhais deireanach (a thugtar cothrom le dáta gach bliain) agus áirítear é ar an ráiteas ioncaim mar mhuirear airgeadais. Ar an dóigh sin, beidh an soláthar cothrom leis na costais mheasta reatha ag deireadh shaoiré úsáideach eacnamaíochta na stáisiún nó na sócmhainní eile. Socraítear an caiteachas iarbhir i gcoinne an tsoláthair de réir mar a dhúntar na stáisiúin nó de réir mar a chomhlíontar oibleagáidí eile.

Áirítear an soláthar maidir le costais dhúnta stáisiún giniúna agus oibleagáidí eile maidir le cur as feidhm sócmhainní mar chuid de na soláthairtí reatha nó neamhreatha mar is cuí ar an glár comhardaithe.

(XVI) DEIGHLEOGA OIBRIÚCHÁIN - IFRS 8

Tá riachtanais nochtta Dheighleoga Oibriúcháin IFRS 8 curtha i bhfeidhm don Ghrúpa ag an ESB. Sainítear in IFRS 8 an dóigh ar cheart d'aonán faisnéis a nochtadh maidir lena dheighleoga ag baint úsáid as an “gcur chuige bainistíochta” faoina gcuirtear faisnéis faoi dheighleoga i láthair ar an mbonn céanna a úsáidtear do thuairisciú inmheánach. Rinneadh an fhaisnéis airgeadais maidir le deighleoga ar a ndéanann an Fhoireann Feidhmiúcháin agus an Bord, an Príomhchinnteoir Oibriúcháin (COMD) le chéile, athbhreithniú rialta, d'fhonn cinntí a dhéanamh maidir le hacmhainní a leithroinnt agus measúnú a dhéanamh ar an bhfeidhmíocht a chur i láthair i nóta 2 leis na ráitis airgeadais.

(XVII) COSTAIS

(a) Costais fostaí

Fabhraítear tuarastail, ragobair, costais, bónais, ranníocaíochtaí leasa shóisialaigh (PRSI), Árachas Náisiúnta, saoire bhliantúil íoctha agus saoire bhreiteachta sa tréimhse ina gcuireann fostaithe an Ghrúpa seirbhíse breise ar fáil.

(b) Costais fuinnimh

Áirítear ar chostais fuinnimh costais dhíreacha breosla (gual agus gás go príomha), leictreachas ceannaithe, muirir um Úsáid an Chórais (costais leictreachais eile) agus glanchostais astaíochtaí. Aithnítear costais bhreosla agus leictreachas ceannaithe de réir mar a úsáidtear iad. Chuaigh an Grúpa isteach i gcomhaontuithe ceannaigh cumhachta fadtéarmacha áirithe le haghaidh méideanna seasta. Is féidir leis an nGrúpa méideanna atá inioctha faoi na conarthaí atá sa bhreis nó faoi na rátaí margaidh a aisghabháil nó is féidir iad a aisíoc leis an margadh faoin tobhach Oibleagáide Seirbhíse Poiblí (OSP).

(c) Costais oibriúcháin agus chothabhála eile

Baineann costais oibriúcháin agus chothabhála eile go príomha le costais ollchóirithe agus tionscadal, costais conraitheoirí agus costais forais. Aithnítear na costais sin sa ráiteas ioncaim de réir mar a thabhaítear iad.

(d) Ioncam airgeadais agus costais airgeadais

Cuimsíonn ioncam airgeadais ioncam úis ar éarlaisí bainc, ar a ngeartar ús ag na rátaí úis éarlaise atá i bhfeidhm, chomh maith le hioncam úis ar iasachtaí.

Cuimsíonn na costais airgeadais costas úis ar iasachtaíochtaí, leachtú na lascaine ar sholáthairtí, muirir mhaoinithe pinsin, gnóthachain agus caillteanais chóirluacha ar ionstraimí airgeadais nach bhfuil cáilithe le haghaidh cuntasaíocht fálaíthe, caillteanais ar ionstraimí fálaíthe nach bhfuil aitheanta sna costais oibriúcháin, agus athrangú ar na méideanna a aithníodh roimhe seo in ioncam cuimsitheach eile.

(XVIII) MÍREANNA EISCEACHTÚLA

D'úsáid an Grúpa an téarma “eisceachtúil” chun cur síos a dhéanamh ar mhíreanna áirithe ar gá, i dtuairim an lucht bainistíochta, iad a nochtadh ar leithligh de bhua a méide nó a dteagmhais, nó i ngeall go ndearbhaítear go bhfuil gnóthachain agus caillteanais áirithe de chineál neamhfhillteach. D'fhéadfadh sé go n-áireofaí ar mhíreanna eisceachtúla athstruchtúrú, bearnúcháin shuntasacha, brabús nó caillteanas ar dhiúscairtí sócmhainní, athruithe ábhartha ar mheastacháin agus costais aonuaire sa chás go bhfuil aitheantas ar leithligh tábhachtach chun tuiscint a fháil ar na ráitis airgeadais. Tá tuilleadh sonraí maidir le míreanna eisceachtúla an Ghrúpa ar fáil i nóta 5 de na ráitis airgeadais.

(XIX) DLITEANAS A BHAINNEAN LE FOSTAITHE

(a) Dlíteanais athstruchtúraithe

Tá sochair i dtaca le foirceannadh deonach inioctha faoi chomhaontuithe comhchoiteanna éagsúla idir Bord an ESB agus Foireann Ceardchumainn nuair a ghlacann fostaí iomarcaíocht dheonach mar mhalairt ar na sochair sin. Aithníonn an Grúpa sochair foirceanta nuair atá sé tiomanta go follasach, in éagmais féidearthacht réadúil go dtarraingeofaí as, do phlean mionsonraithe foirmiúil chun an fhostaíocht a fhoirceannadh roimh an ngnáthaois scoir, nó chun sochair foirceanta a chur ar fáil mar thoradh ar thairiscint a rinneadh d'fhostaithe chun iomarcaíocht dheonach a spreagadh.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS MAIDIR LE BEARTAIS CHUNTASAÍOCHTA

(XIX) DLITEANAIS A BHAINNEAN LE FOSTAITHE (ar lean)

(a) Dlíteanais athstruchtúraithe (ar lean)

Déantar gnáth-shochair foirceanta nach bhfuil cumhdaithe faoin gcomhaontú réamhluaite a aithint nuair nach féidir leis an nGrúpa tairiscint na sochar sin a aistarraingt a thuilleadh nó nuair a thugann an Grúpa faoi chur i bhfeidhm an phlean athstruchtúraithe, cibé acu a tharlaíonn níos luaithe. Déantar sochair a bhfuiltear ag súil lena socrú níos mó ná dhá mhí dhéag i ndiaidh dháta an chlár chomhardaithe a lascainiú go dtí an luach reatha. Ní dhéantar soláthar i gcomhair léasaí oibriúcháin amach anseo.

(b) Dlíteanais ghearrthéarmacha eile a bhaineann le fostaithe

Aithnítear na costais a bhaineann le saoire agus bónaís nuair a sholáthraíonn fostaithe an tseirbhís nó an fheidhmíocht lena méadaítear a dteidlíocht i leith neamhláithreachtaí cúitithe amach anseo.

(XX) OIBLEAGÁIDÍ PINSIN

Feidhmíonn cuideachtaí an Ghrúpa scéimeanna pinsean éagsúla i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann, a maoinítear trí íocaíochta le cistí arna riar ag iontaobhaithe.

Scéimeanna pinsean i bPoblacht na hÉireann

Tá dhá scéim pinsin i bhfeidhm ag an nGrúpa, dá ngairtear Scéim Pinsin le Sochar Sainithe ESB agus Scéim Pinsin le Ranníocaíochtaí Sainithe ESB.

Maoinítear pinsin do thromlach na bhfostaithe i ngnó an leictreachais trí scéim pinsin ranníocach a dtugtar Scéim Sochair Shainithe d'Fhostaithe Ginearálta ESB uirthi. Dilsítear an ciste in iontaobhaithe a ainmníonn an ESB agus a chomhaltaí chun sochar na bhfostaithe agus a gcleithiúnaithe amháin. Tá an Scéim cláraithe leis an Údarás Pinsean mar Scéim Sochair Sainithe.

Tá na sochair atá le cur ar fáil agus na ranníocaíochtaí atá le híoc ag an ESB agus na baill ranníocacha araon ordaithe sna rialacháin lena rialaítear an Scéim. Déantar sochair iníoctha a dhearbhu faoi threoir na samhla pinsean, Meántuilleamh Athluacháilte Gairme (CARE) maidir le sochair a tuilleadh i ndiaidh an 1 Eanáir 2012 (bunaithe ar an tuarastal deiridh roimhe seo). Níl oibleagáid dhlíthiúil ar bith ar an ESB ranníocaíochtaí a mhéadú chun sochair a choinneáil i gcás go bhfuil easnamh ann agus ní féidir ráta ranníocaíochta an ESB a athrú gan chomhaontú ESB agus faomhadh an Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil. Má eascraíonn easnamh amach anseo, tá sé d'oibleagáid ar an gCuideachta faoi rialacháin na Scéime dul i gcomhairle leis an gCoiste Aoisliúntais, na hlontaobhaithe, agus Achtúire na Scéime chun breathnú ar an ngá le Scéim leasaithe a chur isteach chuig an Aire lena faomhadh.

De réir an Chomhaontuithe Pinsean 2010 (arna fhaomhadh ag na fostaithe i mí Iúil 2010 agus arna dhaingniú ag Bord an ESB an 20 Deireadh Fómhair 2010), d'aontaigh an ESB go ndéanfaidís instealladh airgid aonuaire sa Scéim, a bheadh iníoctha thar roinnt blianta, agus a raibh luach aontaithe €591.0 milliún aige chun críche achtúireacha amháin ar 1 Eanáir 2010. Níor athraíodh na rátaí seasta ranníocaíochta don fhóistóir ná do na fostaithe. Dúnadh ballraíocht na Scéime faoin gComhaontú agus ní féidir le duine úr ar bith dul isteach sa Scéim.

Dearbhaíodh na hoibleagáidí don Scéim atá léirithe i ráitis airgeadais an ESB de réir IAS 19 Sochair Fostaí. Ós rud é nach gnáth-Scéim DB "comhardú costas" an scéim (ina bhfuil an fóistóir faoi dhlíteanas iarmhéid na ranníocaíochtaí a theastaíonn chun sochair a mhaoiniú a íoc), ní mór a bheith stuama maidir leis na hoibleagáidí atá le léiriú sna ráitis airgeadais. Má eascraíonn easnamh amach anseo, tá dualgas ar an gCuideachta, mar a luadh thuas, dul i gcomhairle le páirtithe na Scéime. Níl oibleagáid ar bith ar an ESB, áfach, ranníocaíochtaí a mhéadú chun sochair a choimeád i gcás easnaimh agus níl sé beartaithe ag an gCuideachta go ndéanfaí ranníocaíocht ar bith eile, seachas na gnáthranníocaíochtaí leanúnacha agus iarmhéid ranníocaíochta breise €591.0 milliún na Cuideachta (ar ndearnadh tiomantas ina leith mar chuid de Chomhaontú Pinsean 2010). Dá bhrí sin, chinn an ESB gur cheart do na ráitis airgeadais a oibleagáidí don Scéim a léiriú, ina gcuimsítear an méid seo a leanas:

(a) méid ar bith atá fágtha le híoc i ndáil leis an ranníocaíocht aonuaire a aontaíodh de bhun Chomhaontú 2010 (€591.0 milliún in airgead de chuid 2010 le híoc thar roinnt blianta).

(b) gealltanais a bhí déanta cheana maidir le seirbhís san am a chuaigh thart (luach reatha na ranníocaíochtaí comhaontaithe a bhaineann le seirbhís roimh Dheireadh Fómhair 2010), agus

(c) larchláir Théarfa Dheonacha (VS) - d'aithin an Chuideachta in 2010 go bhfuil tiomantas sa todhchaí ann maidir le baill foirne a d'fhág an Chuideachta faoi iarchláir Théarfa Dheonacha. Déanfaidh an ESB ranníocaíochtaí pinsin i ndáil leis na baill foirne sin agus aithnítear iad seo ag an gcóirluach. Aithnítear ranníocaíochtaí leanúnacha (suas le 16.4%) sa ráiteas ioncaim de réir mar a thabhaítear iad. Aithnítear aon mhéid nach bhfuil íoctha ag deireadh na bliana mar dhlíteanais ar an gclár comhardaithe.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

1. RÁITEAS FAOI NA POLASAITHE CUNTASAÍOCHTA (ar lean)

(XX) OIBLEAGÁIDÍ PINSIN (ar lean)

Scéimeanna pinsean i bPoblacht na hÉireann (ar lean)

Is ciste pinsin le ranníocaíochtaí sainithe é Scéim Pinsin ESB; coimeádtar cuntas ar ranníocaíochtaí sa scéim ar bhonn ranníocaíochtaí sainithe, agus gearrtar ranníocaíocht an fhostóra ar an ioncam atá ann sa tréimhse ina mbíonn na ranníocaíochtaí iníoctha.

Scéim pinsean i dTuaisceart Éireann

Tá scéim le sochar sainithe i bhfeidhm ag Northern Ireland Electricity Networks Limited (NIE Networks), ar fochuideachta í atá faoi lán-úinéireacht an Ghrúpa, maidir le gach fostaí incháilithe. Riomhann achtúirí neamhspleácha oibleagáid sochair shainithe NIE Networks ar bhonn bliantúil trí úsáid a bhaint as modh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa, agus déantar í a lascainiú ag ráta a roghnaítear trí thagairt a dhéanamh don ráta toraidh reatha atá ag bannaí corparáideacha ardchaighdeán atá cothrom leis na dlíteanais de réir airgeadra agus téarma. Tomhaistear sócmhainní na scéime pinsean ag an gcóirluach. Faightear luachálacha iomlána achtúireacha ar a laghad gach trí bliana agus tugtar cothrom le dáta iad go bliantúil ina dhiaidh sin. Aithnítear gnóthachain agus caillteanais achtúireacha go hiomlán sa tréimhse ina dtarlaíonn siad agus aithnítear iad in ioncam cuimsitheach eile.

Gearrtar an costas a bhaineann le sochair a sholáthar faoin scéim sochair shainithe ar an ráiteas ioncaim thar na tréimhsí a bhain leas as seirbhís na bhfostaithe. Aithnítear costais seirbhíse san am a chuaigh thart lena n-áirítear caillteanais ghiorrúcháin sa ráiteas ioncaim le linn na tréimhse airgeadais ina dtabhaítear iad. Áirítear an t-ioncam úis ó shócmhainní scéim pinsean agus caiteachas úis ar dhlíteanais scéim pinsean laistigh den ghlanchoistas airgeadais.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

2. TUAIRISCIÚ AR DHEIGHLEOGA

Tá Deighleoga Oibriúcháin IFRS 8 curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa, agus tá nochtadh cuí déanta aige sna ráitis airgeadais sin.

Rinne an ESB Athbheithniú Éifeachtúlacht Eagraíochtúil i rith na bliana. Cuireadh tús leis an eagraíocht nua a chur i bhfeidhm ar an 30 Deireadh Fómhair 2018 ach beidh gá le hidirthréimhse maidir le gluaiseacht daoine, próisis agus cumraíochtaí córas leis an struchtúr eagraíochta nua a leabú. Leanadh le tuairisciú airgeadais inmheánaí don thréimhse ón 1 Samhain 2018 go 31 Nollaig 2018 faoin struchtúr eagraíochtúil a bhí ann cheana.

Chun críocha bainistíochta, tá an Grúpa eagraithe ina cheithre phríomhdheighleog intuairiscithe, ar rannáin straitéiseacha an Ghrúpa iad atá á mbainistiú ar leithligh, agus cuirtear faisnéis bhainistíochta inmheánach maidir leo ar fáil don Fhoireann Feidhmiúcháin agus don Bhord, dá dtagraítear le chéile mar Phríomhchinnteoir Oibriúcháin an Ghrúpa. Tugann trí rannán chorparáideacha eile tacaíocht agus seirbhísí eile do phríomhrannáin oibriúcháin an Ghrúpa agus luaitear le chéile mar Dheighleoga Eile san fhaisnéis thíos iad.

Tá cur síos déanta ar phríomhdheighleoga intuairiscithe an Ghrúpa mar a leanas:

(a) Tá Electric Ireland ar cheann de na príomhsholáthróirí leictreachais agus gáis do chustaiméirí baile i bPoblacht na hÉireann agus chuaigh sé isteach sa mhargadh baile i dTuaisceart Éireann in 2017. Tá scair shuntasach ag Electric Ireland den mhargadh neamhbhaile i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann araon. Faightear ioncaim go príomha ó leictreachas a dhíol le custaiméirí.

(b) Baineann ESB Networks go príomha le húinéireacht agus feidhmiú an líonra dáileacháin leictreachais agus úinéireacht an líonra tarchurtha leictreachais i bPoblacht na hÉireann. Gnólacht rialaithe é ESB Networks a thuilleann toradh ceadaithe ar a Bhonn Sócmhainní Rialaithe (RAB) trí tháillí Úsáide Córais atá iníoctha ag gineadóirí agus soláthraithe leictreachais. Tá sé imfhálaithe mar thoradh ar rialú arna chur i bhfeidhm ag gnó giniúna agus soláthair an Ghrúpa.

(c) Cuimsíonn ESB Generation and Trading (ESB Generation and Wholesale Markets roimhe seo) na gnólachtaí giniúna agus infheistíochta idirnáisiúnta ar fud an Ghrúpa. Oibríonn an Grúpa stáisiúin chumhachta agus feirmeacha gaoithe laistigh den deighleog ghnó seo i bPoblacht na hÉireann, i dTuaisceart na hÉireann agus sa Ríocht Aontaithe.

(d) NIE Networks go príomha le húinéireacht agus oibriú an líonra dáileacháin leictreachais agus le húinéireacht an líonra tarchuir leictreachais i dTuaisceart Éireann. Is gnó rialaithe é NIE Networks a thuilleann brabús a cheadaítear ar a Bhonn Sócmhainne Rialaithe (RAB) agus faigheann sé a ioncam go príomha ó mhuirir ar úsáid chórais dáileacháin toibhithe ar sholáthraithe leictreachais agus ó mhuirir ar sheirbhísí tarchuir a bhailíonn an tOibrítheoir Córais do Thuaisceart Éireann (SONI).

(e) Áirítear ar Dheighleoga Eile torthaí soláthraithe seirbhíse inmheánacha, a sholáthraíonn seirbhísí tacaíochta do phríomhaonaid ghnó an Ghrúpa. Bíonn na deighleoga seo á rialú le rialachán, agus tá comhaontuithe leibhéal seirbhíse deartha lena chinntiú go bhfuil idirbhearta idir deighleoga oibriúcháin ar neamhthuilleamaí, cosúil le hidirbhearta le tríú páirtithe. Áirítear ar an deighleog seo freisin formhór chostais mhaoinithe an Ghrúpa, toisc go ndéantar tromlach ghníomhaíocht an Chisteáin go lárnach. Ní dhéantar costais airgeadais a thabhaítear go lárnach a ghearradh ar dheighleoga oibriúcháin eile arís.

Déanann CODM monatóireacht ar thorthaí oibriúcháin na ndeighleog ar leithligh d'fhonn acmhainní a leithdháileadh idir deighleoga agus chun feidhmíocht a mheas. Déantar feidhmíocht na ndeighleog a luacháil bunaithe ar bhrabús oibriúcháin den chuid is mó. Ní thuairiscítear sócmhainní agus dliteanais de réir na ndeighleog chuig CODM.

Ioncam de réir an táirge

Déantar deighleoga intuairiscithe a roinnt de réir an chineáil ioncaim táirge a thuilltear. Cuimsíonn ioncaim Electric Ireland ioncam ó leictreachas agus gás a dhíol le custaiméirí. Tá ioncam an ghnó Margai Giniúna agus Mórdhíola ó ghiniúint leictreachais den chuid is mó. Tuilleann ESB Networks agus NIE Networks ioncam Úsáide Córais i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann faoi seach. Baineann ioncam atá áirithe laistigh de Dheighleoga Eile le seirbhísí innealtóireachta go príomha.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

2. TUAIRISCIÚ DEIGHLEOIGE (ar lean)

(a) Ráiteas Ioncaim

(i) Ioncam deighleoige - 2018

	Electric Ireland € '000	ESB Networks ¹ € '000	Giniúint agus Trádáil € '000	NIE Networks ¹ € '000	Deighleoga Eile € '000	Comhdhlúthú agus díothú € '000	Iomlán € '000
Ioncaim sheachtracha	1,826,087	751,368	517,347	272,959	64,059	-	3,431,820
Ioncam idir-dheighleog	8,843	386,921	973,767	29,441	246,188	(1,645,160)	-
Ioncam	1,834,930	1,138,289	1,491,114	302,400	310,247	(1,645,160)	3,431,820

Cuirtear ioncaim idir-dheighleoga as an áireamh nuair a dhéantar an comhdhlúthú agus tá siad léirithe sa cholún díchur thuas.

(ii) Costais oibriúcháin deighleoige - 2018

Dimheas agus amúchadh	(8,442)	(412,386)	(192,159)	(143,100)	(23,309)	-	(779,396)
Costais oibriúcháin eile	(1,763,400)	(371,636)	(1,269,662)	(97,365)	(326,091)	1,645,160	(2,182,994)
Glan-chailleanais bearnúcháin ar shócmhainní airgeadais	(8,785)	(254)	(17,500)	(378)	(986)	-	(27,903)
Muirear bearnaithe (Míreanna eisceachtúla san áireamh)	-	-	(124,379)	-	(3,154)	-	(127,533)

(iii) Toradh oibriúcháin - 2018

Brabús / cailleanas oibriúcháin - míreanna eisceachtúla san áireamh	54,303	354,584	(103,069)	61,557	(51,953)	-	315,422
Glanchoistas maoinithe	(39)	(2,256)	(51,270)	(44,757)	(124,803)	-	(223,125)
Sciar cailleanas na n-institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaoíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	-	-	(610)	-	(13,413)	-	(14,023)
Brabús / (cailleanas) roimh chánachas	54,264	352,328	(154,949)	16,800	(190,169)	-	78,274

(i) Ioncam deighleoige - 2017 (athshonraithe)

	Electric Ireland ² € '000	ESB Networks ² € '000	Giniúint agus Trádáil ² € '000	NIE Líonraí € '000	Deighleoga Eile € '000	Comhdhlúthú agus díothú € '000	Iomlán € '000
Ioncaim sheachtracha	1,690,325	663,433	558,564	252,158	64,542	-	3,229,022
Ioncam idir-dheighleog	4,692	394,103	847,870	19,644	232,194	(1,498,503)	-
Ioncam	1,695,017	1,057,536	1,406,434	271,802	296,736	(1,498,503)	3,229,022

Cuirtear ioncaim idir-dheighleoga as an áireamh nuair a dhéantar an comhdhlúthú agus tá siad léirithe sa cholún díchur thuas.

(ii) Costais oibriúcháin deighleoige - 2017

Dimheas agus amúchadh	(5,718)	(386,167)	(257,035)	(137,682)	(29,088)	-	(815,690)
Costais oibriúcháin eile ³	(1,621,270)	(392,474)	(1,032,838)	(99,527)	(304,946)	1,498,503	(1,952,552)
Muirear bearnaithe (Míreanna eisceachtúla san áireamh)	-	-	(275,579)	-	(3,777)	-	(279,356)

(iii) Toradh oibriúcháin - 2017

Brabús / cailleanas oibriúcháin - míreanna eisceachtúla san áireamh	68,029	317,379	(155,177)	34,593	(50,840)	-	213,984
Glanchoistas maoinithe	(87)	(360)	(19,459)	(47,135)	(148,582)	-	(215,623)
Sciar brabús / (cailleanais) na ngnóthas ar cuireadh modh cuntasaoíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	-	-	4,108	-	(12,401)	-	(8,293)
Brabús / (cailleanas) roimh chánachas	67,942	317,019	(170,528)	(12,542)	(211,823)	-	(9,932)

¹ Tá amúchadh ranníocaíochtaí soláthair de €49.3 milliún in ESB Networks agus €14.9 milliún in NIE Networks ináirithe in ioncam seachtrach in 2018 de réir IFRS 15.

² Tugadh faoi deara mar chuid d'fheidhmiúcháin IFRS 15 go rabhtas ag catagóiriú ioncam PSO (oibleagáid sheirbhíse phoiblí) go neamhréireach ag leibhéal deighleoige idir ioncam agus costais inmheánaí agus sheachtraigh, agus tá na méideanna sin athshonraithe chun comhsheasmhacht láithreachta a chinntiú. Ní raibh aon tionchar ar ioncam ná costais iomlán mar nár bhain sé seo ach le méideanna inmheánacha a ndearnadh iad a athrangú idir deighleoga.

³ Ináirithe ar chostais oibriúcháin eile in 2017 bhí glanchailleanais bhearnúcháin ar shócmhainní airgeadais.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

2. TUAIRISCIÚ DEIGHLEOIGE (ar lean)

(b) Nochtuithe eile

	2018 € '000	2017 € '000
Méideanna breise le sócmhainní neamhreacha		
Electric Ireland	14,115	9,325
ESB Networks	589,568	501,043
Giniúint agus Trádáil	298,598	128,179
NIE Networks	171,338	142,791
Deighleoga Eile	91,182	86,101
Iomlán	1,164,801	867,439

Áirítear le sócmhainní neamh-reatha breise infheistíochtaí i réadmhaoin, gléasra agus trealamh, sócmhainní doláimhsithe (cé is moite de liúntais d'astuithe), sócmhainní airgeadais agus institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaiochta an chothromais i bhfeidhm orthu.

Ós rud é go bhfuil an caighdeán cuntasaiochta nua IFRS 15 i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2018, déantar ranníocaíochtaí soláthair a thaifeadh anois mar ioncam iarchurtha. Bhí siad ináirithe ar mhéideanna breise le sócmhainní neamhreacha suas go 31 Nollaig 2017.

3. IONCAM Ó CHONARTHAÍ LE CUSTAIMÉIRÍ

Éilíonn IFRS 15 nochtadh chun nádúr, uainiú, méid agus neamhchinnteacht a ioncam laistigh dá riachtanais nochtaithe a léiriú. Tá sé cinntithe ag an ESB go bhfuil an dí-chomhbhailiú a bhaineann úsáid as deighleoga atá ann cheana agus nádúr na ndeighleog cui da chúinsí.

2018	Electric Ireland € '000	ESB Networks € '000	Giniúint agus Trádáil € '000	NIE Lionraí € '000	Deighleoga Eile € '000	Comhdhlúthú agus díothú € '000	Iomlán € '000
Ioncaim sheachtracha							
Ioncam ó Ghiniúint Chumhachta	-	-	517,347	-	-	-	517,347
Ioncam ó tháillí Úsáidte Córais ar chustaiméirí	-	702,071	-	257,968	-	-	960,039
Amúchadh ar ranníocaíochtaí soláthair	-	49,297	-	14,991	-	-	64,288
Ioncam ó dhiolacháin chuig custaiméirí leictreachais agus gáis	1,826,087	-	-	-	-	-	1,826,087
Ioncam eile	-	-	-	-	64,059	-	64,059
Ioncam ó chonarthaí le custaiméirí	1,826,087	751,368	517,347	272,959	64,059	-	3,431,820
Ioncam idir-dheighleog	8,843	386,921	973,767	29,441	246,188	(1,645,160)	-
Iomlán Ioncam Ghrúpa ESB	1,834,930	1,138,289	1,491,114	302,400	310,247	(1,645,160)	3,431,820

2017	Electric Ireland € '000	ESB Networks € '000	Giniúint agus Trádáil € '000	NIE Lionraí € '000	Deighleoga Eile € '000	Comhdhlúthú agus díothú € '000	Iomlán € '000
Ioncaim sheachtracha							
Ioncam ó Ghiniúint Chumhachta	-	-	558,564	-	-	-	558,564
Ioncam ó tháillí Úsáidte Córais ar chustaiméirí	-	663,433	-	252,158	-	-	915,591
Ioncam ó dhiolacháin chuig custaiméirí leictreachais agus gáis	1,690,325	-	-	-	-	-	1,690,325
Ioncam eile	-	-	-	-	64,542	-	64,542
Ioncam ó chonarthaí le custaiméirí	1,690,325	663,433	558,564	252,158	64,542	-	3,229,022
Ioncam idir-dheighleog	4,692	394,103	847,870	19,644	232,194	(1,498,503)	-
Iomlán Ioncam Ghrúpa ESB	1,695,017	1,057,536	1,406,434	271,802	296,736	(1,498,503)	3,229,022

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

4. FAISNÉIS GHEOGRAFACH

(a) Sócmhainní neamh-reatha de réir suímh gheografaigh

	2018 € '000	2017 € '000
Éire	8,019,326	7,443,227
RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann	3,307,298	3,008,444
Iomlán	11,326,624	10,451,671

Cuimsíonn sócmhainní neamh-reatha sa tábla thuas réadmhaoin, gléasra agus trealamh, sócmhainní doláimhsithe agus cáilmheas. Tá infheistíochtaí in institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, infheistíochtaí sócmhainne airgeadais, trádáil agus fáiltais eile, ionstraimí airgeadais diorthaigh agus sócmhainní cánach iarchurtha as an áireamh. Chuimsigh sócmhainní neamh-reatha i láthair geografach in 2017 infheistíochtaí in institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, infheistíochtaí sócmhainní airgeadais agus trádáil agus infháiltais eile.

(b) Ioncam seachtrach de réir an mhargaidh gheografaigh

	2018 € '000	2017 € '000
Éire	2,566,379	2,396,156
RA lena n-áirítear Tuaisceart Éireann	837,018	806,817
An chuid eile den domhan	28,423	26,049
Iomlán	3,431,820	3,229,022

5. MÍREANNA EISCEACHTÚLA

	2018 € '000	2017 € '000
Muirir bhearnúcháin	139,666	275,579

2018 Muirir bhearnúcháin

Caighdeán Idirnáisiúnta Cuntasaíochta 36 - ordaítear le Bearnú Sócmhainní gurb ionann cailteanas bearnúcháin agus an mhéid a sháraíonn luach tugtha anonn na sócmhainne a mhéid in-aisghabhála. Is é an méid in-aisghabhála cóirluach sócmhainne lúide na costais lena dhiúscairt, nó a luach in úsáid, cibé acu is airde. Ríomhtar an luach in úsáid trí Ghlanluach Reatha (NPV) na sreafaí airgid thirim sa todhchaí a thógáil ón tsócmhainn, arna lascainiú ag ráta lascainithe cuí. Ceanglaítear ar aonáin tástálacha bearnúcháin a dhéanamh má léirítear go bhfuil bearnú sócmhainne ann. Is táscaire iad na corrlaigh leictreachais mhórdhiola níos ísle réamh-mheasta don Mhargadh Leictreachais Aonair Comhtháite nua (I-SEM) a spreag athbhreithnithe bearnúcháin ar chuid áirithe de shócmhainní giniúna an Ghrúpa ar 31 Nollaig 2018.

Is Gástuirbíní Comh-thimthrialla (CCGTanna) iad Áth Fhada Aonad a Dó (435 MW) agus Synergen (410 MW) atá suite i gCorcaigh agus i mBaile Átha Cliath faoi seach. Bhain Áth Fhada amach a dháta oibriúcháin tráchtála i mí na Bealtaine 2010 agus chuir Synergen tús le hoibriúcháin i Lúnasa 2002. Chuir an t-athbhreithniú bearnúcháin a rinneadh béim ar mhuirear bearnúcháin de €87.3 milliún (2017: €69.1 milliún) do Áth Fhada Aonad 2 agus €33.4 milliún (2017: €30.0 milliún) do Synergen agus atá ináirithe sa deighleog Giniúint agus Trádáil (Giniúint agus Margai Mhórdhiola roimhe seo). D'eascair na bearnúcháin mar thoradh ar ioncam réamhaisnéise níos lú de bharr corrlaigh leictreachais mhórdhiola réamh-mheasta níos lú do stáisiúin gásadhainte sa mhargadh I-SEM tiomanta ag leataí réamh-mheasta níos lú agus méideanna feidhmithe níos lú réamh-mheasta do na stáisiúin sin. Ba ráta réamhchánach 6.11% é an ráta lascaine iarbhir chun na sreafaí airgid leis an nglanluach reatha NPV (2017: 6.82%).

Leag athbhreithniú phunainne fheirm ghaoithe I-SEM béim ar an ngá le muirear bearnúcháin de €1.4 milliún. An príomhrud atá taobh thiar den mhuirear bearnúcháin ná íslíú in ioncam margaidh de bharr an laghdú sa phraghas i bhfeirm ghaoithe Hunters Hill atá lonnaithe i dTuaisceart Éireann. Ba ráta réamhchánach 4.02% é an ráta lascaine iarbhir chun na sreafaí airgid leis an nglanluach reatha NPV d'fheirm ghaoithe Hunters Hill a aimsiú.

Tá na hinsreafaí airgid réamh-mheasta do gach sócmhainn agus stáisiún ginte bunaithe ar phróifíilí réachtála réamh-mheasta don ghléasra, tacaíocht rialála, réamhphraghsanna leictreachais, gáis agus carbóin. Tá na heis-sreafaí airgid i ndáil le caiteachas oibriúcháin agus caipitiúil bunaithe ar na pleananna gnó cúig bliana, arna faomhadh ag an mBord, agus ina dhiaidh sin, ar réamhaisnéisí a dhéantar ar tháirgeadh fadtéarmach agus ar an sreabhadh airgid.

IFRS 9 Ionstraimí Airgeadais:

Is stáisiún cumhachta bihmhaisbhreosla 40MW é Tilbury a bhfuil comhúinéireacht ag an ESB air i gcomhar le Green Investment Bank an RA agus páirtithe eile. Tá an stáisiún suite thart ar 30km soir ó Londain agus úsáideann sé fuíolladhmaid inbhuanaithe atá le fáil go háitiúil i mórcheantar London. Tugadh athbhreithniú bearnúcháin ar iasacht scairshealbhóra don tionscadal chun críche, rud a bhí spreagtha ag táscairí bearnúcháin a bhí ann ar a n-áirítear an mhoill leis an dáta clochmhíle oibriúcháin coimisiúnaithe a bhaint amach agus an tionchar ó bhrú anuas ar chorrailigh leictreachais mhórdhiola sa Bhreatain Mhór. Bhí measúnú bearnúcháin na hiasachta scairshealbhóra bunaithe ar na sreafaí airgeadais ionchais ar na méideanna dlite ó Tilbury agus rinneadh é a lascainiú ag 12.56% arbh é an ráta éifeachtúil úis é ar iasacht de réir IFRS 9. Aithníodh muirear bearnúcháin de €17.5 milliún (2017: €nialas) ina dhiaidh sin maidir le hiasacht scairshealbhóra.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

5. MÍREANNA EISCEACHTÚLA (ar lean)

2017 Muirir bhearnúcháin

Spreag na táscairí seo a leanas athbhreithnithe bearnúcháin ar shócmhainní giniúna an Ghrúpa ar an 31 Nollaig 2017:

- An tionchar a bheidh ag tabhairt isteach Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite (I-SEM) in 2018 ar ioncaim réamh-mheasta, go háirithe ioncaim acmhainneachta do stáisiúin ghiniúna i bPoblacht na hÉireann agus i dTuaisceart Éireann.
- Arduithe i bpraghsanna guail i gcomparáid le gás rud a d'fhágadh go dtuillfeadh stáisiún ginte Moneypoint corrlaigh níos lú.
- Corrlaigh leictreachais mórdhiola i bPoblacht na hÉireann (tionchar ag leataí réamh-mheasta agus ag praghas corrlaigh córais (SMP) ar na stáisiúin gásadhaite uile atá ag obair sa SEM).

Is stáisiún cumhachta gualadhainte 915 MW é Moneypoint atá suite gar do Chill Rois i gCo. an Chláir. Rinneadh é a choimisiúnú idir 1985 agus 1987 agus tugadh uasghrádú mór threalamh thimpeallachta chun críche ag an stáisiún in 2008 chun a chinntiú go mbeadh sé ag cloí le riachtanais timpeallachta géara ó thaobh díshulfarú gáis mhúcháin agus laghduithe catalaíocha roghnaitheacha. Taifeadadh muirear bhearnaithe de €141.7 milliún i gcostais oibriúcháin in 2017 (nóta 7) maidir le Moneypoint sa deighleog Giniúint agus Trádáil (Margaí Giniúna agus Mórdhiola roimhe seo), ag léiriú laghdú réamh-mheasta ar acmhainneacht ioncaim bunaithe ar an bpraghas imréitigh i réamhaisnéisí acmhainneachta ceantála agus margaidh I-SEM na Nollag 2017 do réamhaisnéisí bunaithe ar cheantáil agus ar mhargaidh amach anseo do leataí guail in I-SEM.

Is Gástuirbíní Comh-thimthrialla (CCGTanna) iad Áth Fhada Aonad a Dó (435 MW), Synergen (410 MW) agus Poolbeg (463 MW) atá suite i gCorcaigh agus i mBaile Átha Cliath faoi seach. Aithníodh muirear bhearnaithe de €69.1 milliún i leith Áth Fhada, €30.0 milliún i leith Synergen agus €20.9m i leith Poolbeg in 2017. Tharla na bearnúcháin de bharr laghdú réamh-mheasta san ioncam acmhainneachta a thuill na stáisiúin giniúna tar éis an mhargadh nua I-SEM a thabhairt isteach i mí Dheireadh Fómhair 2018 agus an tionchar a bhí ag corrlaigh leictreachais mórdhiola ní ba lú a bhí réamh-mheasta i bPoblacht na hÉireann. Ba ráta réamhchánach 6.82% é an ráta lascaire iarbhir chun na sreafaí airgid leis an nglanluach reatha (NPV) a aimsiú.

Tá stáisiún cumhachta Marina suite i gCeantar Dugaí Chorcaí ar an Laoi. Tá an stáisiún tagtha trí roinnt réimeas reatha difriúla ó d'oscail sé agus athraíodh an t-aonad go hoibriúcháin timthrialla oscailte in 2009 le táirgeadh de 85 MW. Aithníodh muirear bearnúcháin de €1.1 milliún in 2017 de bharr nach raibh an stáisiún rathúil i gceant acmhainneachta I-SEM 2017. Ba ráta réamhchánach 6.82% é an ráta lascaire iarbhir chun na sreafaí airgid leis an nglanluach reatha (NPV) a aimsiú.

Bhí muirear bearnúcháin de €12.8 milliún a aithníodh in 2017 i nGiniúint agus Trádáil (Margaí Giniúna agus Mórdhiola roimhe seo) mar thoradh ar athbhreithniú bearnúcháin a rinneadh maidir le punann fheirm ghaoithe oibriúcháin an Ghrúpa i bPoblacht na hÉireann, i dTuaisceart Éireann agus sa Bhreatain Mhór. Ba ráta réamhchánach é an ráta lascaire iarbhir chun na sreafaí airgid leis an nglanluach reatha (NPV) a aimsiú 4.4% (Poblacht na hÉireann) agus 3.8% (Tuaisceart Éireann). Tháinig an muirear bearnúcháin de bharr laghdú réamh-mheasta sna hioncaim bunaithe ar mhargadh ag an am sin.

6. IONCAM / (SPEANSAIS) OIBRIÚCHÁIN EILE

	2018 € '000	2017 € '000
Brabús ar dhiúscairt maoinne, gléasra agus trealamh, agus sócmhainní doláimhsithe	8,616	1,381
Gnóthachan ar DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca ar gnóthas fochuideachta 100% anois i ¹	4,672	-
Brabús ar dhiúscairt infheistíochtaí (nóta 14)	-	2,122
Brabús ar dhiúscairt fhochuideachtaí ²	-	21,998
Amúchadh ranníocaíochtaí soláthar ³	-	32,772
Díbhinní faighte	-	3,026
Gluaiseachtaí cóirluacha ar shócmhainní arna sealbhú ag an gcóirluach trí bhrabús agus caillteanas ⁴	(11,995)	(33,884)
Ioncam oibriúcháin eile	135	5,145
Iomlán	1,428	32,560

¹ Féach nóta 14 i gcomhair tuilleadh eolais maidir le ceannach DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca.

² Bhain an brabús ar dhiúscairt fhochuideachtaí le díol fochuideachtaí fheirmeacha gaoithe in 2017.

³ Déantar cuntasaocht ar ranníocaíochtaí soláthair ó 2018 laistigh d'Ioncam - féach nóta 1 beartais chuntasaíochta agus nóta 3.

⁴ Baineann na gluaiseachtaí cóirluacha sin le coigeartuithe ar luach infheistíochtaí i bhfiontair in-athnuaite i seilbh an fochuideachta Novusmodus Limited Partnership an ESB, arna sonraí i nóta 14.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

7. COSTAIS OIBRIÚCHÁIN (Glanchailteanais Bhearnúcháin ar Shócmhainní Airgeadais san áireamh)

	2018 € '000	2017 € '000
Costais fostaí (nóta 9)	492,824	466,368
Costais fuinnimh ¹	1,140,766	956,332
Oibriúcháin agus cothabháil ²	549,404	521,593
Glanchailteanais bhearnúcháin ar shócmhainní airgeadais (nótaí 14 / 16) ³	27,903	8,259
Muirir ⁴	127,533	279,356
Dimheas agus amúchadh (nótaí 11 / 12)	779,396	815,690
Iomlán	3,117,826	3,047,598

¹ Áirítear sna costais bhreosla muirear €10.7 milliún (2017: €15.3 milliún) a bhaineann leis an ngluaiseacht cóirluacha i dtaca le babhtálacha tráchtarraí breosla nach bhfuil ainmnithe mar fhálú cuntasaíochta.

² Áirítear le hoibriúcháin agus cothabháil cailteanas i dtaca le hathaistriú in airgeadraí eachtracha, arb ionann é agus €5.1 milliún (2017: Cailteanas de €10.8 milliún) ar riochta idirchuideachta ainmnithe i steirling agus gnóthachan de €7.7 milliún (2017: €nialas) ar shocrú bhabhtálacha airgeadra eachtraigh maidir le hathmhaoiniú fhiachas Carrington.

³ Áirítear cailteanais bhearnúcháin a tabhaíodh ar fháltais trádála agus fháltais eile de €10.4 milliún sna glanchailteanais bhearnúcháin ar shócmhainní airgeadais (2017: €8.3 milliún) agus muirir bhearnúcháin eisceachtúla a tabhaíodh ar iasachtaí d'institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu de €17.5 milliún (2017: €nialas) - féach tuilleadh sonraí i nótaí 5 agus 16.

⁴ Aithníodh muirir bhearnúcháin de €127.5 milliún (2017: €279.4 milliún) in 2018, agus nochtaíodh €122.2 milliún (2017: €275.6 milliún) de mar mhíreanna eisceachtúla sa ráiteas ioncaim agus a bhaineann leis an bpunann giniúna (féach nóta 5) agus baineann an €5.3 milliún (2017: €3.8 milliún) atá fanta le bhearnúcháin eile (féach nótaí 11, 12 agus 14).

8. GLANCHOSTAS MAOINITHE AGUS MUIRIR MHAOINITHE EILE

	2018 € '000	2017 € '000
Ús inioctha ar iasachtaí	203,045	211,558
Lúide ús caipitlithe	(25,372)	(23,456)
Glan-ús ar iasachtaí	177,673	188,102
Muirir mhaoinithe:		
- ar scéim pinsean NIE Networks (nóta 22)	3,354	4,113
- ar scéim pinsean ESB (nóta 23)	14,080	22,515
- ar dhlíteanais a bhaineann le fostaithe (nóta 23)	(5)	511
- ar chostais scor sócmhainne (nóta 26)	2,469	1,611
- ar fhorálacha eile (nóta 26)	(514)	456
Iomlán na muirear maoinithe	19,384	29,206
(Gnóthachain) / cailteanais chóirluacha ar ionstraimí airgeadais:		
- babhtálacha airgeadra/rátaí úis: fáluithe ar an sreabhadh airgid, aistriú ó loncam Cuimsitheach Iomlán (OCI)	28,996	7,844
- babhtálacha rátaí úis agus babhtálacha atá nasctha le boilsciú agus nach bhfuil i dteideal cuntasaíocht fálaíthe	481	(2,985)
- conarthaí malairte eachtraí nach bhfuil i dteideal cuntasaíocht fálaíthe	269	51
Cailteanais iomlán chóirluacha ar ionstraimí airgeadais	29,746	4,910
Costas airgeadais	226,803	222,218
Ioncam airgeadais	(3,678)	(6,595)
Glanchostas maoinithe	223,125	215,623

Ríomhtar na muirir mhaoinithe i leith forálacha i gcomhréir leis an mbeartas um lascainiú oibleagáidí iocaíochta na todhchaí, mar a nochtar sna beartais chuntasaíochta - féach nóta 1.

Anuas ar na méideanna a aistriódh ó ioncam cuimsitheach eile a bhain leis na babhtálacha rátaí úis agus na conarthaí malairte eachtraí a nochtaidh thuas, aistriódh gnóthachan de €23.3 milliún (2017: cailteanas de €68.9 milliún) ón gcúlchiste fálaíthe sreabhadh airgid chuig glanchostais airgeadais agus muirir mhaoinithe eile i gcaitheamh na bliana. Déantar na méideanna sin a fhritháireamh go hiomlán, áfach, ag gluaiseachtaí in aistriú na n-iasachtaí bunúsacha d'airgeadra eachtrach fálaíthe ag na rátaí malairte a bhí i réim.

Áirítear le hioncam airgeadais ús ar iasachtaí €1.6 milliún atá infhála ó Aldeburgh Offshore Wind Holdings Limited (2017: €nialas), DAC Cumhachta Oweninny Power €0.4 milliún (2017: €nialas) agus Tilbury Green Power Holdings Limited €nialas (2017: €5.9 milliún) - féach nóta 14 le haghaidh tuilleadh eolais.

Tháinig gluaiseachtaí cóirluacha diúltacha de €6.5 milliún aníos ar na babhtálacha a bhí nasctha le boilsciú in 2018 (2017: gluaiseachtaí cóirluacha diúltacha de €3.7 milliún) a léiríonn rátaí úis níos ísle agus praghasinnéacs tomhaltóirí (RPI) níos airde sa RA. Tá siad aitheanta laistigh de chostais airgeadais sa ráiteas ioncaim, mar nach bhfuil cuntasaíocht fálaíthe ar fáil do na hionstraimí sin.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

9. FOSTAITHE

GRÚPA

(a) Meánlíon na bhfostaithe sa bhliain de réir gníomhaíochta gnó, lena n-áirítear fostaithe sealadacha:	2018 Líon	2017 Líon
Electric Ireland	420	386
ESB Networks	3,440	3,347
Giniúint agus Trádáil	1,009	1,005
NIE Networks	1,206	1,288
Deighleoga Eile	1,799	1,764
Iomlán	7,874	7,790

(b) Costais fostaí i rith na bliana	2018 € '000	2017 € '000
Costais foirne reatha (gan pinsean a áireamh)		
Tuarastail	513,619	523,474
Ragobair	44,668	41,627
Costais leasa shóisialaigh (PRSI agus árachas náisiúnta)	40,389	38,934
Sochair phárolla eile ¹	36,794	35,243
Costas párolla le haghaidh fostaithe	635,470	639,278
 Pinsean agus costais eile um shochar fostaí		
Costais scoir - cláir théarfa ²	13,677	2,009
Muirear pinsean - scéimeanna eile ³	51,825	47,156
Muirear do scéim pinsin NIE Networks ⁴	7,793	9,203
Scaoileadh ar an fhoráil a athstruchturú ⁵	-	(21,115)
	708,765	676,531
 Párolla caipitlithe	(215,941)	(210,163)
Iomlán na gcostas maidir le fostaithe a gearradh ar an ráiteas ioncaim	492,824	466,368

¹ Is iad liúntais taistil agus cothabhála a áirítear leis na sochair seo don chuid is mó.

² Ináirithe i gcostais chlár téarfa tá costais ciorrúcháin pinsin maidir le NIE Networks de €4.7 milliún (2017: €2.0 milliún).

³ Cuimsíonn an muirear pinsean do scéimeanna eile ranníocaíochtaí do Scéim Phinsin le Ranníocaíochtaí Sainithe ESB, Scéim Pinsin le Sochar Sainithe ESB, rannán Roghanna Scéim Pinsin NIE Networks (NIE Networks Scheme) agus an scéim pinsin stocshealbhóirí d'fhostaithe an Ríocht Aontaithe (FMUK Pension Scheme). Féach nóta 22 le haghaidh tuilleadh sonraí.

⁴ Ní bhaineann muirear scéim pinsin NIE Networks ach amháin leis an gcuid 'Focus' sa Northern Ireland Electricity Scheme (an Scéim NIE Networks). Féach nóta 22 le haghaidh tuilleadh sonraí.

⁵ Tugadh athbhreithniú ar an bhforáil athstruchtúraithe chun críche le linn 2017 agus bhí € 21.1 milliún curtha chun sochair don ráiteas airgeadais (nóta 23) maidir leis an Máthairchuideachta.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

9. FOSTAITHE (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA

(a) Meánlíon na bhfostaithe sa bhliain de réir gníomhaíochta gnó, lena n-áirítear fostaithe sealadacha:	2018 Líon	2017 Líon
Electric Ireland	295	310
ESB Networks	3,429	3,338
Giniúint agus Trádáil	638	626
Deighleoga Eile	969	939
Iomlán	5,331	5,213
(b) Costais fostaí i rith na bliana	2018 € '000	2017 € '000
Costais foirne reatha (gan pinsean a áireamh)		
Tuarastail	367,558	372,293
Ragobair	37,326	33,784
Costais leasa shóisialaigh (ÁSPC)	27,334	24,878
Sochair phárolla eile ¹	25,187	23,170
Costas párolla le haghaidh fostaithe	457,405	454,125
Pinsean agus costais eile um shochar fostaí		
Costais scoir	5,272	-
Muirear pinsin ²	34,217	33,468
Scaoileadh le foráil athstruchtúraithe ³	-	(21,115)
	496,894	466,478
Párolla caipitlithe	(161,979)	(153,655)
Iomlán na gcostas maidir le fostaithe a gearradh ar an ráiteas ioncaim	334,915	312,823

¹ Is iad liúntais taistil agus cothabhála a áirítear leis na sochair seo don chuid is mó.

² Áirítear leis an muirear pinsin ranníocaíochtaí chuig Scéim Pinsean Ranníocaíochtaí Sainithe an ESB agus chuig Scéim Pinsin le Sochar Sainithe an ESB. Féach nóta 22 le haghaidh tuilleadh sonraí.

³ Tugadh athbhreithniú ar an bhforáil athstruchtúrtha chun críche le linn 2017 agus bhí €21.1 milliún curtha chun sochair don ráiteas airgeadais (nóta 23).

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

10. BRABÚS DON BHLIAIN AIRGEADAIS

	2018 € '000	2017 € '000
Luaitear an brabús don bhliain airgeadais tar éis gearradh/(cur chun sochair):		
Dímheas agus amúchadh	779,396	815,690
Muirear bearnúcháin (nótaí 5/11/12/14)	127,533	279,356
Muirir léasa oibriúcháin	21,120	21,719
Amúchadh ranníocaíochtaí soláthar ¹	(64,397)	(32,772)
Brabús ar dhiúscairt maoin, gléasra agus trealaimh, agus sócmhainní doláimhsithe	(8,616)	(1,381)
Brabús ar dhiúscairt infheistíochtaí	-	(2,122)
Brabús ar dhiúscairt fochuideachtaí	-	(21,998)
Luach saothair an iniúcháir:		
- Iniúchadh ar ráitis airgeadais na bhfochuideachtaí aonair agus an Ghrúpa ²	1,018	638
- Seirbhísí dearbhaithe eile	189	118
- Seirbhísí comhairleacha cánach (Máthairchuideachta agus aonáin de chuid NIE Networks amháin)	39	112
- Seirbhísí neamh-iniúcháireachta eile ³	478	1,714
Luach saothair Chomhaltaí Boird ESB (Máthairchuideachta):		
- Luachanna saothair	500	484
- Ranníocaíochtaí pinsin	52	48

Ní áirítear i sonraí luach saothair chomhaltaí Boird suimeanna a iocadh leis an gceathrar Comhalta Boird is Oibrithe mar fhostaithe ESB (mar ní dhéantar ardú ná laghdú ar an bpá sin mar gheall ar a gcomhallas ar an mBord), ach áirítear suimeanna a iocadh leo i bhfoirm táilli.

¹ Áirítear leis an ioncam iarchurtha i nóta 25 amúchadh ranníocaíochtaí soláthair de €64.4 milliún (2017: €32.7 milliún) agus ioncam iarchurtha eile de €46.8 milliún (2017: €37.7 milliún).

² €410,000 (2017: €410,000) a bhaineann le hiniúchadh na Máthairchuideachta. Ina theannta sin tá €68,500 breise iniúchta le PwC Belfast maidir le hiniúchadh 2018 ar NIE Networks (2017: €67,000). Cuimsíonn iniúchadh ráitis airgeadais aonair agus Ghrúpa iniúchadh fochuideachtaí.

³ Ináirítear i seirbhísí neamh-iniúchta eile don bhliain airgeadais a chríochnaigh in 2018 tá €0.4 milliún (2017: €1.6 milliún) maidir le seirbhísí ceadaithe faoi chonradh a bronnadh ar PwC sular ceapadh iad mar iniúcháirí.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

11. RÉADMHAOIN, GLÉASRA & TREALAMH

GRÚPA	Talamh agus foirgnimh € '000	Gléasra agus innealra € '000	Iomlán na sócmhainní i bhfeidhm € '000	Sócmhainní á dtógáil € '000	Iomlán € '000
Costas					
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	1,281,679	17,457,867	18,739,546	1,094,544	19,834,090
Breisithe	711	392,361	393,072	414,400	807,472
Baint as feidhm / diúscairtí	(94)	(68,112)	(68,206)	(1,420)	(69,626)
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	32,443	567,723	600,166	(600,166)	-
Aistrithe ó / (chuig) sócmhainní doláimhsithe	-	(276)	(276)	(22,955)	(23,231)
Difríochtaí aistrithe	(294)	(156,772)	(157,066)	(3,851)	(160,917)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	1,314,445	18,192,791	19,507,236	880,552	20,387,788
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	1,314,445	18,192,791	19,507,236	880,552	20,387,788
Aistriú IFRS 15 chuig ioncam iarchurtha	-	687,818	687,818	103,897	791,715
Iarmhéid Athshonraithe amhail ar an 1 Eanáir 2018	1,314,445	18,880,609	20,195,054	984,449	21,179,503
Breisithe	6	461,265	461,271	453,176	914,447
Baint as feidhm / diúscairtí	(38,080)	(131,685)	(169,765)	(6,620)	(176,385)
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	20,202	175,927	196,129	(196,129)	-
Aistrithe ó / (chuig) sócmhainní doláimhsithe	(405)	(3,964)	(4,369)	1,320	(3,049)
Aistrithe Eile	(78,996)	78,996	-	-	-
Difríochtaí aistrithe	(126)	(43,203)	(43,329)	11	(43,318)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	1,217,046	19,417,945	20,634,991	1,236,207	21,871,198
Dímheas					
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	710,147	8,685,381	9,395,528	-	9,395,528
Muirear don bhliain	34,594	741,234	775,828	-	775,828
Baint as feidhm / diúscairtí	(87)	(6,254)	(6,341)	-	(6,341)
Aistrithe ó / (chuig) sócmhainní doláimhsithe	-	(268)	(268)	-	(268)
Bearnúchán	24,764	254,592	279,356	-	279,356
Difríochtaí aistrithe	(67)	(61,228)	(61,295)	-	(61,295)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	769,351	9,613,457	10,382,808	-	10,382,808
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	769,351	9,613,457	10,382,808	-	10,382,808
Aistriú IFRS 15 chuig ioncam iarchurtha	-	58,417	58,417	-	58,417
Iarmhéid Athshonraithe ar an 1 Eanáir 2018	769,351	9,671,874	10,441,225	-	10,441,225
Muirear don bhliain	26,525	708,793	735,318	-	735,318
Baint as feidhm / diúscairtí	(37,319)	(125,564)	(162,883)	-	(162,883)
Bearnúchán	-	122,166	122,166	-	122,166
Aistrithe chuig sócmhainní doláimhsithe	(3,319)	(293)	(3,612)	-	(3,612)
Aistrithe Eile	(41,921)	41,921	-	-	-
Difríochtaí aistrithe	(23)	(16,170)	(16,193)	-	(16,193)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	713,294	10,402,727	11,116,021	-	11,116,021
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2018	503,752	9,015,218	9,518,970	1,236,207	10,755,177
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2017	545,094	8,579,334	9,124,428	880,552	10,004,980
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 1 Eanáir 2017	571,532	8,772,486	9,344,018	1,094,544	10,438,562

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

11. MAOIN, GLÉASRA AGUS TREALAMH (ar lean)

Le linn na bliana, rinne an Grúpa ús de €25.4 milliún a chaipitliú (2017: €23.5 milliún) i sócmhainní a bhí á dtógáil, agus úsáid á baint acu as ráta úis éifeachtach de 3.6% (2017: 4.0%).

Is é luach tugtha anonn na sócmhainní neamh-in-dímheasa (talamh) amhail ar an 31 Nollaig 2018 ná €89.9 milliún (2017: €91.9 milliún).

Áirítear maoín, gléasra agus trealamh ar ghlánluach de réir na leabhar de €nialas amhail ar an 31 Nollaig 2018 leis an méid thuas ar chostas €4,632.2 milliún (2017: €4,087.9 milliún).

San áireamh le méideanna breise, tá €55.6 milliún i dtaca le sócmhainní a fuarthas maidir le héadail DAC (Cuideachta Gnómháíochta Ainmnithe) Cumhachta Chaisleán an Phúca. Féach nóta 14 (c) - Éadálacha Grúpa, chun tuilleadh sonraí a fháil.

Baineann baint as feidhm / díúscairtí sócmhainní sna blianta 2018 agus 2017 araon go príomha le sócmhainní a aistarraingt a bhí dímheasta go hiomlán.

San áireamh le méideanna breise in 2018, tá caipitliú ar mhéadú sa soláthar maidir le haistarraingt sócmhainní le haghaidh Giniúint agus Trádáil, agus ESB Networks ar luach €19.9 milliún (2017: €90.7 milliún). Féach nóta 26 le haghaidh tuilleadh sonraí.

Mar thoradh ar an gcaighdeán cuntasáíochta nua IFRS 15, a tháinig i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2018, cuirtear ranníocaíochtaí soláthair sna cuntais mar ioncam iarchurtha agus scaoiltear isteach sa ráiteas ioncaim iad ar bhonn atá ag teacht le beartas dímheasa na bunsócmhainne. San áireamh sna haistrithe chuig ioncam iarchurtha, tá €791.7 milliún de ranníocaíochtaí soláthair chomhlán agus amúchadh carntha de €58.4 milliún amhail ar an 1 Eanáir 2018, agus rinneadh na míreanna sin a athrangú mar ioncam iarchurtha.

Muirear bearnúcháin

Rinneadh athbhreithniú bearnúcháin ar shócmhainní a raibh táscairí bearnúcháin á léiriú acu, trí chomparáid a dhéanamh idir glánluach reatha shreafaí airgid na todhchaí agus a nglánluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2018, agus bhí muirear €122.2 milliún mar thoradh air sin (2017: €279.4 milliún).

Ba é tátal na n-athbhreithnithe bearnúcháin a rinneadh ar phunann ghiniúna ESB mar chuid de phróisis deiridh bliana 2018 ná go raibh cuid mhaith bearnúcháin ábhartha ag teastáil in 2018 ar luach iomlán €122.2 milliún (2017: €275.6 milliún). Féach ar nóta 5 le tuilleadh sonraí a fháil ar na míreanna bearnúcháin eisceachtúla sin.

Aithníodh bearnúcháin eile de €nialas (2017: €3.8 milliún) le linn na bliana maidir le sócmhainní réadmhaoine, gléasra agus trealaimh.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

11. MAOIN, GLÉASRA AGUS TREALAMH (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Talamh agus foirgnimh € '000	Gléasra agus innealra € '000	lomlán na sócmhainní i bhfeidhm € '000	Sócmhainní á dtógáil € '000	lomlán € '000
Costas					
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	1,244,632	12,805,695	14,050,327	956,394	15,006,721
Breisiú	57	254,455	254,512	274,490	529,002
baint as feidhm / diúscairtí	(94)	(6,578)	(6,672)	-	(6,672)
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	11,255	363,889	375,144	(375,144)	-
Aistrithe chuig sócmhainní doláimhsithe	-	(268)	(268)	(24,283)	(24,551)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	1,255,850	13,417,193	14,673,043	831,457	15,504,500
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	1,255,850	13,417,193	14,673,043	831,457	15,504,500
Aistriú IFRS 15 chuig ioncam iarchurtha	-	297,547	297,547	103,897	401,444
Iarmhéid Athshonraithe amhail ar an 1 Eanáir 2018	1,255,850	13,714,740	14,970,590	935,354	15,905,944
Breisiú	-	235,793	235,793	325,330	561,123
Baint as feidhm / diúscairtí	(36,977)	(129,229)	(166,206)	(4,959)	(171,165)
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	19,613	141,824	161,437	(161,437)	-
Aistrithe ó / (chuig) sócmhainní doláimhsithe	-	(4,504)	(4,504)	1,351	(3,153)
Aistrithe Eile	(51,538)	51,538	-	-	-
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	1,186,948	14,010,162	15,197,110	1,095,639	16,292,749
Dímheas					
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	688,660	7,233,891	7,922,551	-	7,922,551
Muirear don bhliain	29,392	496,553	525,945	-	525,945
Baint as feidhm / diúscairtí	(87)	(6,228)	(6,315)	-	(6,315)
Aistrithe chuig sócmhainní doláimhsithe	-	(268)	(268)	-	(268)
Bearnúchán	24,764	211,808	236,572	-	236,572
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	742,729	7,935,756	8,678,485	-	8,678,485
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	742,729	7,935,756	8,678,485	-	8,678,485
Aistriú IFRS 15 chuig ioncam iarchurtha	-	18,608	18,608	-	18,608
Iarmhéid Athshonraithe amhail ar an 1 Eanáir 2018	742,729	7,954,364	8,697,093	-	8,697,093
Muirear don bhliain	24,979	448,046	473,025	-	473,025
Baint as feidhm / diúscairtí	(36,975)	(125,017)	(161,992)	-	(161,992)
Aistrithe chuig sócmhainní doláimhsithe	(3,303)	(372)	(3,675)	-	(3,675)
Bearnúchán	-	87,276	87,276	-	87,276
Aistrithe Eile	(34,443)	34,443	-	-	-
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	692,987	8,398,740	9,091,727	-	9,091,727
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2018	493,961	5,611,422	6,105,383	1,095,639	7,201,022
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2017	513,121	5,481,437	5,994,558	831,457	6,826,015
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 1 Eanáir 2017	555,972	5,571,804	6,127,776	956,394	7,084,170

Le linn na bliana, rinne an Mháthairchuideachta €24.1 milliún d'ús a chaipitliú (2017: €21.7 milliún) i sócmhainní a bhí á dtógáil, agus úsáid á baint acu as ráta úis éifeachtach de 4.5% (2017: 4.6%).

Is é luach tugtha anonn na sócmhainní neamh-in-dímheasa (talamh) amhail ar an 31 Nollaig 2018 ná €85.3 milliún (2017: €86.3 milliún).

Áirítear maoin, gléasra agus trealamh ar ghlanluach de réir na leabhar de €nialas amhail ar an 31 Nollaig 2018 leis an méid thuas ar chostas €3,678.9 milliún (2017: €3,199.4 milliún).

Baineann baint as feidhm / diúscairtí sócmhainní sna blianta 2018 agus 2017 araon go príomha le sócmhainní a aistarraingt a bhí dímheasta go hiomlán.

Mar thoradh ar an gcaighdeán cuntasaíochta nua IFRS 15, a tháinig i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2018, cuirtear ranníocaíochtaí soláthair sna cuntais mar ioncam iarchurtha agus scaoiltear isteach sa ráiteas ioncain iad ar bhonn atá ag teacht le beartas dímheasa na bunsócmhainne. San áireamh sna haistrithe chuig ioncam iarchurtha, tá €401.4 milliún de ranníocaíochtaí soláthair chomhlán agus amúchadh carntha de €18.6 milliún amhail ar an 1 Eanáir 2018, agus rinneadh na míreanna sin a athrangú mar ioncam iarchurtha.

Bearnúchán

Rinneadh athbhreithniú bearnúcháin ar shócmhainní a raibh táscairí bearnúcháin á léiriú acu, trí chomparáid a dhéanamh idir glanluach reatha shreafaí airgid na todhchaí agus a nglanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2018, agus bhí muirear €87.3 milliún mar thoradh air sin (2017: €236.6 milliún).

Ba é tátal na n-athbhreithnithe bearnúcháin a rinneadh ar phunann ghiniúna ESB mar chuid de phróisis deiridh bliana 2018 ná go raibh cuid mhaith bearnúcháin ábhartha ag teastáil in 2018 ar luach iomlán €87.3 milliún (2017: €232.8 milliún). Féach ar nóta 5 le tuilleadh sonraí a fháil ar na míreanna bearnúcháin eisceachtúla sin.

Aithníodh bearnúcháin eile de €nialas (2017: €3.8 milliún) le linn na bliana 2018 maidir le sócmhainní réadmhaoinne, gléasra agus trealamh.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

12. SÓCMHAINNÍ DOLÁIMHSITHE

GRÚPA	Bogearraí agus sócmhainní doláimhsithe eile € '000	Lamháltais astaíochtaí & ROCanna (Deimhniú um Oibleagáid Athnuiteáin ¹) € '000	Bogearraí á bhforbairt € '000	lomlán € '000
Costas				
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	676,407	62,423	56,063	794,893
Breisthe bogearraí	1,068	-	56,334	57,402
Ceannach lamháltas astaíochtaí	-	31,795	-	31,795
Diúscairt bogearraí	(2,946)	-	-	(2,946)
Socrú lamháltas	-	(65,232)	-	(65,232)
Aistrithe amach as bogearraí atá á bhforbairt	14,031	-	(14,031)	-
Aistrithe ó / (chuig) maoin, gléasra agus trealamh	24,898	-	(1,667)	23,231
Difríochtaí aistrithe	(6,330)	-	(27)	(6,357)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	707,128	28,986	96,672	832,786
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	707,128	28,986	96,672	832,786
Breisthe bogearraí	6,272	-	96,008	102,280
Éadálacha	11,598	-	-	11,598
Ceannach lamháltas	-	118,233	-	118,233
Socrú lamháltas	-	(59,548)	-	(59,548)
Baint as feidhm bogearraí	(88,815)	-	-	(88,815)
Aistrithe amach as bogearraí atá á bhforbairt	80,863	-	(80,863)	-
Aistrithe ó / (chuig) maoin, gléasra agus trealamh	5,634	-	(2,585)	3,049
Difríochtaí aistrithe	(1,665)	(25)	14	(1,676)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	721,015	87,646	109,246	917,907
Amúchadh				
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	521,672	-	-	521,672
Muirear don bhliain	39,862	-	-	39,862
Aistrithe ó réadmhaoin, gléasra agus trealamh	268	-	-	268
Difríochtaí aistrithe	(4,668)	-	-	(4,668)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	557,134	-	-	557,134
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	557,134	-	-	557,134
Muirear don bhliain	44,078	-	-	44,078
Baint as feidhm	(88,815)	-	-	(88,815)
Aistrithe ó réadmhaoin, gléasra agus trealamh	3,612	-	-	3,612
Bearnúchán	1,221	-	-	1,221
Difríochtaí aistrithe	(1,127)	-	-	(1,127)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	516,103	-	-	516,103
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2018	204,912	87,646	109,246	401,804
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2017	149,994	28,986	96,672	275,652
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 1 Eanáir 2017	154,735	62,423	56,063	273,221

¹ Is é luach tugtha anonn ROCanna atá cuimsithe i lamháltais astaíochtaí agus ROCanna ná €5.9 milliún (2017: €nialas).

Ní amúchtar lamháltais astaíochtaí mar go gcoimeádtar iad lena socrú an bhliain dár gcionn.

Baineann éadálacha le ceannach DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca. Féach nóta 14 (c) - Éadálacha Grúpa, chun tuilleadh sonraí a fháil.

Áirítear le sócmhainní bogearraí, sócmhainní arna bhforbairt go himmheánach agus arna gceannach go seachtrach, ar sócmhainní an chuid is mó díobh a forbraíodh go himmheánach.

Áirítear le hearraí doláimhsithe eile, naisc eangaí a bhfuil glanluach de réir na leabhar de €10.8 milliún (2017: €16.4 milliún) acu.

Gearrtar amúchadh na sócmhainní doláimhsithe chun dochair sa ráiteas ioncaim mar chuid de chostais oibriúcháin.

Bearnúchán

Rinneadh athbhreithniú bearnúcháin ar shócmhainní a raibh táscairí bearnúcháin á léiriú acu, trí chomparáid a dhéanamh idir glanluach reatha shreafaí airgid na todhchaí agus a nglanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2018, agus bhí muirear €1.2 milliún mar thoradh air sin (2017: €nil) ar shócmhainní bogearraí.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

12. SÓCMHAINNÍ DOLÁIMHSITHE (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Bogearraí agus sócmhainní doláimhsithe eile € '000	Lamháltais astaíochtaí € '000	Bogearraí á bhforbairt € '000	lomlán € '000
Costas				
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	507,777	62,505	48,291	618,573
Breisithe bogearraí	80	-	52,167	52,247
Ceannach lamháltas astaíochtaí	-	13,262	-	13,262
Socrú lamháltas astaíochtaí	-	(46,699)	-	(46,699)
Aistrithe amach as bogearraí atá á bhforbairt	13,029	-	(13,029)	-
Aistrithe ó / (chuig) maoin, gléasra agus trealamh	24,606	-	(55)	24,551
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	545,492	29,068	87,374	661,934
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	545,492	29,068	87,374	661,934
Breisithe bogearraí	-	-	90,781	90,781
Ceannach lamháltas astaíochtaí	-	89,275	-	89,275
Baint as feidhm bogearraí	(81,581)	-	-	(81,581)
Socrú lamháltas astaíochtaí	-	(36,551)	-	(36,551)
Aistrithe amach as bogearraí atá á bhforbairt	72,077	-	(72,077)	-
Aistrithe ó / (chuig) maoin, gléasra agus trealamh	4,504	-	(1,351)	3,153
Aistrithe Eile	1,234	-	-	1,234
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	541,726	81,792	104,727	728,245
Amúchadh				
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	411,741	-	-	411,741
Muirear don bhliain	30,366	-	-	30,366
Aistrithe ó réadmhaoín, gléasra agus trealamh	268	-	-	268
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	442,375	-	-	442,375
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	442,375	-	-	442,375
Muirear don bhliain	36,966	-	-	36,966
Baint as feidhm	(81,581)	-	-	(81,581)
Aistrithe ó réadmhaoín, gléasra agus trealamh	3,675	-	-	3,675
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	401,435	-	-	401,435
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2018	140,291	81,792	104,727	326,810
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 31 Nollaig 2017	103,117	29,068	87,374	219,559
Glanluach de réir na leabhar amhail ar an 1 Eanáir 2017	96,036	62,505	48,291	206,832

Áirítear le sócmhainní bogearraí, sócmhainní arna bhforbairt go himheánach agus arna gceannach go seachtrach, ar sócmhainní an chuid is mó díobh a forbraíodh go himheánach.

Áirítear le hearraí doláimhsithe eile, naisc eangaí a bhfuil glanluach de réir na leabhar de €6.6 milliún (2017: €10.6 milliún) acu.

Ní amúchtar lamháltais astaíochtaí mar go gcoimeádtar iad lena socrú an bhliain dár gcionn.

Gearrtar amúchadh na sócmhainní doláimhsithe chun dochair sa ráiteas ioncain mar chuid de chostais oibriúcháin.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

13. CÁILMHEAS

	€ '000
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	177,242
Difríochtaí aistrithe	(6,203)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	171,039
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	171,039
Difríochtaí aistrithe	(1,396)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	169,643

Aithníodh an cáilmheas i ndáil le héadail Northern Ireland Electricity Networks (NIE Networks) i mí na Nollag 2010. Déantar athbhreithniú ar cháilmheas go bliantúil i mí na Nollag maidir le bearnú, trí mheasúnú a dhéanamh ar shuim in-aisghabhála na hinfheistíochta, bunaithe ar a luach úsáide.

Cuireadh an tástáil bhliantúil bhearnúcháin ar cháilmheas i gcrích i mí na Nollag 2018 i gcomhréir le IAS 36 (caighdeán idirnáisiúnta cuntasafíochta). Measadh nach raibh aon laghdú ar luach an cháilmheasa ag teastáil.

Ríomhann an Grúpa an luach úsáide trí bhíthin leas a bhaint as samhail sreabhaidh airgid lascainithe 20 bliain, agus luach intreach bunaithe ar an mbonn sócmhainne rialála (RAB), agus é sin i gcomhréir le saolré úsáideach ionchais na bunsócmhainne foluití. Déantar sreafaí airgid na todhchaí a choigeartú chun rioscaí a bhaineann go sonrach leis an infheistíocht a thabhairt san áireamh, agus déantar iad a lascainiú trí bhíthin ráta lascaine iarchánach de 5.6% (2017: 5.6%).

I measc táscairí tábhachtacha eile de chuid an sreabhaidh airgid lascainithe, áirítear boilsciú agus boinn tuisceana rialála. Na rátaí boilscithe a úsáideadh, fuarthas ón Oifig Freagrachta as an mBuiséad sa Bhreatain Mhór agus ó Bloomberg iad, agus cuireadh ráta fadtéarmach de 3.0% i bhfeidhm. Déantar boinn tuisceana i ndáil leis an toradh rialála agus caiteachas caipitiúil i bhfianaise cinntí rialála roimhe sin a rinneadh do NIE Networks. Tá an ráta lascaine a úsáideadh ina phríomh-thiomántóir luachála freisin agus cinneadh an ráta trí Mheánchostas Caipitil Ualaithe (WACC) iomchuí a chur le chéile do ghnóthas NIE Networks.

Ar na príomhthiomántóirí, tá na hionchais maidir leis na leibhéil chaiteachais chaipitiúil amach anseo agus an toradh ceadaithe ar an mbonn sócmhainne rialála (RAB). Comhaontaítear an dá cheann leis an Rialtóir Fónais i dTuaisceart Éireann (NIAUR) mar chuid de na hAthbhreithnithe Praghais Rialála, ar foilsíodh an ceann is déanaí díobh, RP6, ar an 30 Meitheamh 2017.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

14. INFHEISTÍOCHTAÍ SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AG LUACH CÓIR TRÍ INSTITIÚIDÍ INFHEISTIÚCHÁIN A GCUIRTEAR MODH CUNTASAÍOCHTA AN BHRABÚIS, AN CHAILLTEANAIS AGUS AN CHOITHROMAIS I BHFEIDHM ORTHU

(a) GRÚPA	Cothromas cuntasaíochta institiúid infheistiúcháin € '000	Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó caillteanas € '000	Iomlán € '000
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	80,990	56,502	137,492
Breisihte	-	2,565	2,565
Diúscairtí	-	(2,268)	(2,268)
Aistrithe chuig suimeanna infíoctha eile	(3,427)	-	(3,427)
Sciar de chaillteanas	(8,293)	-	(8,293)
Gluaiseacht luacha chóir ar fháluithe sreabhaidh airgid	13	-	13
Luach cóir trí bhrabús ná caillteanas (nóta 6)	-	(33,884)	(33,884)
Dibhinní faighte	(750)	-	(750)
Difríochtaí aistrithe	(199)	(750)	(949)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	68,334	22,165	90,499
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	68,334	22,165	90,499
Breisihte	135,201	1,275	136,476
Sciar de chaillteanas	(14,023)	-	(14,023)
Gluaiseacht luacha chóir ar fháluithe sreabhaidh airgid	1,734	-	1,734
Gluaiseacht luacha chóir trí bhrabús ná caillteanas (nóta 6)	3,130	(11,995)	(8,865)
Aisíocaíochtaí	-	(987)	(987)
Bearnúcháin	(2,756)	-	(2,756)
Difríochtaí aistrithe	(1,833)	(6)	(1,839)
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	189,787	10,452	200,239

Rinneadh fochuideachta 100% de DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca in 2018 nuair a ceannaíodh an 50% de scaireanna a bhí fágtha ón bpáirtí comhfhiontair Coillte Teoranta. Ba é Énialas an luach tugtha anonn a bhain le hinfheistíocht an Ghrúpa in DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca amhail ar an dáta a ndearnadh an éadail iomlán. Tá mionsonraí faoin éadail sin le fáil sa chuid Nochtuithe i mír (c) den nóta seo.

Institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu

Baineann an ghluaiseacht luacha chóir ar fháluithe sreabhaidh airgid d'institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu le díorthaigh arna seilbh in DAC (cuideachta gníomhaíochta ainmnithe) Cumhachta an Ráithín Léith, DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca, agus Tilbury Green Power Holdings Limited, atá ainmnithe mar chaidrimh fhálaithe sreabhaidh airgid sna heintitis sin.

Aon difríochtaí aistrithe atá ann d'institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu, baineann siad le Tilbury Green Power Holdings Limited agus le Aldeburgh Offshore Wind Holdings Limited, mar is é stairling airgeadra feidhmiúil na gcuideachtaí sin.

Leasanna in institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu

Ainm na cuideachta	Tír	Sealbhaíocht 31 Nollaig 2018 % den scairchaipiteal faoi úinéireacht	Sealbhaíocht 31 Nollaig 2017 % den scairchaipiteal faoi úinéireacht
SIRO Limited	Poblacht na hÉireann	50	50
Raheenleagh Power DAC	Poblacht na hÉireann	50	50
DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca ¹	Poblacht na hÉireann	100	50
DAC Oweninny Power	Poblacht na hÉireann	50	50
DAC Emerald Bridge Fibres	Poblacht na hÉireann	50	50
Kingspan ESB Limited	An Bhreatain Mhór	50	50
Tilbury Green Power Holdings Limited	An Bhreatain Mhór	47	47
Terra Solar Limited	Poblacht na hÉireann	25	25
Aldeburgh Offshore Wind Holdings Limited	An Bhreatain Mhór	50	-

¹ Rinne fochuideachta a raibh seilbh iomlán uirthi de DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca ar an 20 Nollaig 2018, agus áiríodh sna cuntais é ar bhonn iomlán comhdhlúite ón dáta sin i leith.

SIRO Limited (SIRO)

Comhshocrú neamhliostaithe is ea SIRO atá faoi chomhrialtú an Ghrúpa agus ina bhfuil 50% leas úinéireachta ag an nGrúpa. Bhunaigh an Grúpa SIRO agus fuair Vodafone Ireland Limited leas ann de 50% i mí na Samhna 2014.

Fuair Vodafone a chuid scaireanna in SIRO de bhun Socrú Comhfhiontair (JVA) arna chur i gcrích ag an dá pháirtí.

Rinneadh SIRO a struchtúrú mar mheán ar leith, faoi chomhrialtú an Ghrúpa agus Vodafone Ireland Limited, agus tá leas iarmharach ag an nGrúpa i nglansócmhainní na cuideachta. Dá bhrí sin, tá leas an Ghrúpa in SIRO rangaithe mar institiúid infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm uirthi. Gheall ESB maoiniú capítail de €93.0 milliún a chur ar fáil do SIRO, agus cuireadh €93.0 milliún de sin ar aghaidh mar iasacht scairshealbhóra ghearrthéarmach le linn na bliana. Is ionann gealltanais chaipítail an Ghrúpa amhail ar an 31 Nollaig 2018 agus €47.1 milliún (2017: €35.4 milliún).

Tá an Grúpa tar éis 50% de na tarraingtí a ráthú ar shaoaráid iasachta de €200.0 milliún de chuid SIRO. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, bhí €28.0 milliún: (sciar an Ghrúpa: €14.0 milliún) tarraingthe anuas.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

14. INFHEISTÍOCHTAÍ SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AG LUACH CÓIR TRÍ INSTITIÚIDÍ INFHEISTIÚCHÁIN A GCUIRTEAR MODH CUNTASAÍOCHTA AN BHRABÚIS, AN CHAILLTEANAIS AGUS AN CHOITHROMAIS I BHFEIDHM ORTHU (ar lean)

DAC Cumhachta Ráithín Léith (Ráithín Liath)

Is páirtí 50% é an Grúpa in DAC Ráithín Léith, ar comhshocraíocht é a rinneadh le Coillte Teoranta. Is é cuspóir an chomhshocraithe sin ná feirm ghaoithe 35 MW a thógáil agus a fheidhmiú i gCo. Chill Mhantáin. Is é €5.1 milliún an tsuim a infheistíodh in Ráithín Liath go dtí seo, dár cuireadh €3.1 milliún ar aghaidh mar chothromas agus €2.0 milliún mar iasachtaí scairshealbhóra.

Tá DAC Ráithín Léith deighilte go dlíthiúil ó na páirtithe agus ní thugtar dóibh leis an bhfoirm dhlíthiúil ná leis an socrú conarthach aon chearta díreacha ar shócmhainní agus dliteanais an mheáin. Dá bhrí sin, tá leas an Ghrúpa i Ráithín Liath rangaithe mar institiúid infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm uirthi, mar tá leas iarmharach ag an dá pháirtí i nglansócmhainní an tsocraithe.

Chuaigh an Grúpa i mbun shocrú 15 bliana le Ráithín Liath le cumhacht fhisiciúil a cheannach ón bhfeirm ghaoithe. Braitheann na híocaíochtaí a dhéantar faoin gconradh sin ar tháirgeadh iarbhir na cumhachta.

Bhain DAC Ráithín Léith oibriú tráchtála amach in 2016.

Tilbury Green Power Holdings Limited (Tilbury)

Is páirtí 47% é an Grúpa in Tilbury, agus is comhshocraíocht é sin le Green Investment Bank (47%) agus na soláthraithe trealaimh Lochlannacha BWSC agus AET (6%). Is é cuspóir na comhshocraíochta seo ná stáisiún cumhachta a thógáil agus a fheidhmiú sa Bhreatain Mhór ina dtiontófar fuíolladhmaid go fuinneamh.

Is é €35.7 milliún an tsuim a infheistíodh in Tilbury go dtí seo, dár cuireadh €2.4 milliún ar aghaidh mar chothromas agus €33.3 milliún (tar éis bearnúcháin) mar iasachtaí scairshealbhóra. Is ionann an t-ús ar iasachtaíochtaí atá infhála ó Tilbury agus Énialas (2017: €13.8 milliún). Bhí bearnúchán €17.5 milliún ann maidir leis na hiasachtaí do Tilbury amhail ar an 31 Nollaig 2018 (2017: Énialas) maidir le hiasachtaí gan íoc agus ús fabhráithe.

Tá Tilbury deighilte go dlíthiúil ó na páirtithe agus ní thugtar dóibh leis an bhfoirm dhlíthiúil ná leis an socrú conarthach aon chearta díreacha ar shócmhainní agus dliteanais an mheáin. Dá bhrí sin, tá leas an Ghrúpa in Tilbury rangaithe aige mar institiúid infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm uirthi, mar tá leas iarmharach ag an dá pháirtí i nglansócmhainní an tsocraithe.

Chuaigh an Grúpa i mbun shocrú 15 bliana le Tilbury chun cumhacht fhisiciúil agus deimhnithe oibleagáide athnuiteán a cheannach ón stáisiún. Braitheann na híocaíochtaí a dhéantar faoin gconradh seo ar tháirgeadh iarbhir na cumhachta.

Bhain DAC Ráithín Léith oibriú tráchtála amach in Eanáir 2019.

Terra Solar Limited

Le linn na bliana dar críoch 31 Nollaig 2016, rinne an Grúpa infheistíocht €2.5 milliún in Terra Solar Limited, agus mar mhalairt air sin, fuair sé scairsheilbh coithromais 25% sa chuideachta. Is forbróir Terra Solar Limited de ghrianpháirceanna a shuiteáiltear ón talamh aníos. Rangaithe an infheistíocht sin mar chuideachta chomhlachaithe agus coimeádtar cuntas uirthi ar bhonn an mhodha coithromais. Bhí bearnúchán de €1.8 milliún ag baint le Terra Solar amhail ar an 31 Nollaig 2018 (2017: Énialas).

DAC Cumhachta Oweninny (Oweninny)

Is páirtí 50% é an Grúpa in DAC Oweninny, ar comhshocraíocht é a rinneadh le Bord na Móna. Is é cuspóir an chomhshocraithe seo ná feirm ghaoithe 172 MW a thógáil, a bheidh suite i mBéal Átha Chomhraic, Co. Mhaigh Eo. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, is ionann an méid a infheistíodh in Oweninny mar iasacht scairshealbhóra agus €10.8 milliún.

Is ionann an t-ús ar iasachtaíochtaí atá infhála ó Oweninny agus €1.1 milliún (2017: €0.7 milliún). Is ionann gealltanais chaipitil an Ghrúpa amhail ar an 31 Nollaig 2018 agus €38.6 milliún (2017: €16.0 milliún).

Bhí an infheistíocht in Oweninny sealbhaithe ag Énialas amhail ar an 31 Nollaig 2018 (2017: Énialas).

Emerald Bridge Fibres DAC (EBFD)

Is páirtí 50% é an Grúpa in EBFD, ar comhshocraíocht é a rinneadh le Grúpa ZAYO. Is é an cuspóir a bhí leis an gcomhshocrú seo ná bonneagar teiléachumarsáide a fhorbairt agus a chur ar fáil idir Éire agus an Ríocht Aontaithe mar líonra cábla snáthoptaice fomhuirí. Is é €6.0 milliún an tsuim a infheistíodh in EBFD go dtí seo, dár cuireadh €2.3 milliún ar aghaidh mar chothromas agus €3.7 milliún mar iasachtaí scairshealbhóra. Bhí bearnúchán de €5.5 milliún ann maidir leis na hiasachtaí agus an t-ús ar iasachtaíochtaí infhála ó EBFD amhail ar an 31 Nollaig 2018 (2017: €3.9 milliún).

Bhí an infheistíocht in EBFD sealbhaithe ag Énialas amhail ar an 31 Nollaig 2018 (2017: Énialas).

Aldeburgh Offshore Wind Holdings Limited (AOWHL)

I Márta 2018, d'éadail an Grúpa 50% den scairchaipiteal a bhí eisithe i leith AOWHL. Anuas air sin, d'éadail an Grúpa 50% de na nótaí iasachta a d'eisigh Aldeburgh Offshore Wind Investments Limited (AOWIL), fochuideachta atá 100% i seilbh AOWHL, ó Macquarie Corporate Holdings Pty Limited, agus mar thoradh air sin, ba Pháirtí Comhfhiontair 50% é an Grúpa le Sumitomo Corporation Europe Limited. Is é €154.0 milliún an tsuim atá infheistithe ag ESB go dtí seo, dár cuireadh €126.8 milliún ar aghaidh mar chothromas agus €27.2 milliún mar iasachtaí scairshealbhóra (féach nóta 29). Rinneadh na hiasachtaí scairshealbhóra a aisíoc ina n-íomláine in Eanáir 2019.

Tá leas 25% ag AOWHL sa tionscadal Feirme Gaoithe Galloper. Is forbraíocht 353 MW é an tionscadal Galloper, agus é lonnaithe in inbhear na Tamaise Lasmuigh, 30 km amach ó chósta Suffolk, Sasana. Soláthraíonn an infheistíocht 50% in AOWHL leas 12.5% go hindíreach do ESB sa tionscadal Galloper.

Tá AOWHL deighilte go dlíthiúil ó na páirtithe agus ní thugtar dóibh leis an bhfoirm dhlíthiúil ná leis an socrú conarthach aon chearta díreacha ar shócmhainní agus dliteanais an mheáin. Tar éis dó athbhreithniú a dhéanamh ar an infheistíocht in AOWHL/AOWIL, tá ESB den tuairim gur comhrialtóir iad faoi IFRS 10 agus IFRS 11. Dá réir sin, tá leas bainte as modh an choithromais sa chuntas maidir le hinfeistíocht 50% ESB in AOWHL/AOWIL, i gcomhréir le IAS 28.

Féach nóta 29 chun tuilleadh eolais a fháil faoi idirbhearta le hinstiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu do na blianta dar críoch 31 Nollaig 2018 agus 2017.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

14. INFHEISTÍOCHTAÍ SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AG LUACH CÓIR TRÍ INSTITIÚIDÍ INFHEISTIÚCHÁIN A GCUIRTEAR MODH CUNTASAÍOCHTA AN BHRABÚIS, AN CHAILLTEANAIS AGUS AN CHOITHROMAIS I BHFEIDHM ORTHU (ar lean)

Is mar seo a leanas atá sciar comhiomlán an Ghrúpa de na sócmhainní neamhreacha, sócmhainní reatha, dlíteanais neamhreacha, dlíteanais reatha, ioncam agus speansais a bhaineann lena leasanna sna hinstiúidí infheistiúcháin sin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu:

Ráiteas coimrithe ar ioncam	Aldeburgh Offshore Wind Holdings Limited ¹		SIRO Limited ²		Tilbury Green Power Holdings Limited ³		Institiúidí infheistiúcháin eile a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu ^{3&4}	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000
Ioncam	-		7,986	3,172	-	-	9,526	10,176
Brabús / (caillteanas) iomlán	7,650	-	(25,989)	(27,861)	(24,559)	1,826	(850)	2,645
Sciar an Ghrúpa de bhrabús / (caillteanas)	3,825	-	(12,994)	(13,931)	(11,543)	858	529	4,780
Sciar Grúpa de ghluaiseacht luacha chóir ar fháluithe sreabhaidh airgid	(1,537)	-	-	-	-	(593)	-	606
Coigeartuithe eile	-	-	-	-	7,977	-	(280)	-
Brabús / (caillteanas) cuimsitheach iomlán	2,288	-	(12,994)	(13,931)	(3,566)	265	249	5,386
Achoimriú ar an gclár comhardaithe	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000
Airgead tirim	3	-	27,733	11,787	14,912	25,891	10,783	11,139
Sócmhainní reatha	9,025	-	16,436	7,937	35,501	5,569	3,872	6,303
Sócmhainní neamhreacha	116,635	-	312,541	236,530	197,407	199,792	134,177	111,958
Dlíteanais reatha	(12,953)	-	(255,827)	(129,191)	(22,251)	(3,261)	(7,593)	(2,750)
Dlíteanais neamhreacha	(51,144)	-	(570)	(760)	(246,648)	(226,192)	(144,385)	(118,759)
Glansócmhainní / (glandlíteanais)	61,566	-	100,313	126,303	(21,079)	1,799	(3,146)	7,891

Réiteach na suimeanna thuas leis an infheistíocht aitheanta sa chlár comhardaithe comhdhlúite.

Leas coithromais an Ghrúpa	50%	-	50%	50%	47%	47%		
Glansócmhainní / (glandlíteanais)	61,566	-	100,313	126,303	(21,079)	1,799	(3,146)	7,891
Sciar an Ghrúpa	30,783	-	50,156	63,151	(9,907)	845	(2,875)	3,153
Coigeartuithe eile	98,907	-	6,046	(454)	9,907	-	6,770	(1,639)
Luach tugtha anonn leas coithromais an Ghrúpa	129,690	-	56,202	62,697	-	845	3,895	4,792

¹ Is ionann coigeartuithe eile i ndáil le Aldeburgh Offshore Wind Holdings Limited agus an difríocht idir luach tugtha anonn sciar an Ghrúpa de na glansócmhainní atá éadálte, agus an tsuim infheistíochta.

² Is ionann coigeartuithe eile i ndáil le SIRO Limited agus infheistíocht bhreise de chuid an Ghrúpa le linn 2018.

³ I gcás coigeartuithe eile i dtaca le Tilbury Green Power Holdings Limited agus le hinstiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu, baineann siad sin le caillteanais a sháraigh an infheistíocht tosaigh. I gcás gurb ionann ná gur mó sciar an Ghrúpa de chailleanais maidir le fiontar comhlach ná comhfhiontar agus a leas sa fiontar comhlach ná comhfhiontar sin, scoireann an Grúpa dá sciar de chailleanais bhreise a aithint, ach amháin má tá oibleagáid dhlíthiúil nó inchiallaithe ann, tuilleadh caillteanas a aithint.

⁴ Ar na hinstiúidí infheistiúcháin eile a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu, tá scair 50% ag ESB in DAC Emerald Bridge Fibres, Kingspan ESB Limited, DAC Cumhachta Ráithín Léith, DAC Cumhachta Oweninny, agus scair 25% in Terra Solar Limited.

Leasanna i sócmhainní airgeadais arna sealbhú ag luach cóir trí bhrabús ná caillteanas

Tá gnó capítail fiontair, ESB Novusmodus Limited Partnership, in úinéireacht an Ghrúpa, ar gnó é ina bhfuil caipiteal síl infheistithe in aonáin teicneolaíochta atá ag teacht chun cinn. Déantar na hinfheistíochtaí sin a bhainistiú ar mhaithe le toradh infheistíochta amháin, agus tugtar anonn iad mar sin ag a luach cóir tríd an ráiteas ioncaim. Ní rialaíonn ESB aon sócmhainní airgeadais arna sealbhú ag a luach cóir trí bhrabús ná caillteanas. Áirítear leis na hinfheistíochtaí roinnt mhaith cuideachtaí fuinnimh ghlain agus teicneolaíochtaí nua. Rinneadh luacháil chóir ar na hinfheistíochtaí sin ag deireadh na bliana agus léiríodh an ghluaiseacht sa ráiteas ioncaim. Baineann na gluaiseachtaí luacha chóir sna blianta 2018 agus 2017 go príomha le coigeartuithe ar luach infheistíochtaí áirithe sa chiste.

Amhail ar an 31 Nollaig 2018, d'fhéadfadh páirtithe an Ghrúpa sa chiste VantagePoint tabhairt ar an nGrúpa, infheistíocht bhreise €0.5 (2017: €0.5 milliún) a dhéanamh sa chiste.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

14. INFHEISTÍOCHTAÍ SÓCMHAINNÍ AIRGEADAIS AG LUACH CÓIR TRÍ INSTITIÚIDÍ INFHEISTIÚCHÁIN A GCUIRTEAR MODH CUNTASAÍOCHTA AN BHRABÚIS, AN CHAILLTEANAIS AGUS AN CHOITHROMAIS I BHFEIDHM ORTHU (ar lean)

(b) MÁTHAIRCHUIDEACHTA

	Institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais bhfeidhm orthu ¹ € '000	Gnóthais fochuideachta € '000
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2017	100,000	61,782
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2017	100,000	61,782
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir 2018	100,000	61,782
Breisithe	6,500	-
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig 2018	106,500	61,782

¹ Na méideanna a cuireadh san áireamh, léiríonn siad infheistíocht an Ghrúpa i scairchaipitil institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu; i gcás méideanna eile atá dlite ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an choithromais i bhfeidhm orthu, áirítear iad i dtrádáil agus infháltais eile (féach nóta 16).

(c) ÉADÁLACHA AN GHRÚPA

Ar an 20 Nollaig 2018, chríochnaigh an Grúpa éadail na scairseilbhe 50% a bhí fágtha in DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca, feirm ghaoithe atá lonnaithe in Éirinn.

Cuireadh an éadail i gcrích chun go bhféadfadh an Grúpa an fheirm ghaoithe a fháil tar éis do Choillte Teoranta cinneadh a dhéanamh, a scairseilbh 50% a dhiúscairt.

Is iad seo a leanas sonraí na sócmhainní agus dliteanas atá aitheanta mar thoradh ar an éadail:

	€ '000
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	55,577
Sócmhainní doláimhsithe	11,598
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	41
Suimeanna iníochta trádála agus suimeanna infhála eile	814
Dlíteanas chánach iarchurtha	(1,289)
Iasachtaíochtaí seachtracha	(44,907)
Ionstraimí airgeadais	(1,510)
Suimeanna iníochta trádála agus suimeanna iníochta eile	(2,758)
Baint as feidhm sócmhainní	(1,094)
Glansócmhainní agus glandlíteanais inaitheanta	16,472
Luach cóir an leasa 50% a bhíodh ag an nGrúpa roimhe seo in DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca ar an dáta éadála	4,672
Comaoin airgid thirim íochta - cothromas	4,672
Comaoin airgid thirim íochta - iasacht scairsealbhóra Choillte Teoranta aisíochta	7,128
Comaoin cheannaigh mheasta iomlán	16,472

Maidir leis na sócmhainní agus dlíteanais éadailte, arna leagan amach thuas, léiríodh iad i ráitis airgeadais an Ghrúpa ag a luach cóir tráth a n-éadála.

Le go bhféadfaí an éadail a áireamh sna cuntais, chuir an Grúpa cleachtadh i gcrích chun a leas in DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca a luacháil go cóir amhail ar an 20 Nollaig 2018. Ba é toradh na héadála ná gnóthachan €4.7 milliún, atá cuimsithe laistigh d'ioncam oibriúcháin eile (féach nóta 6).

Comaoin cheannaigh - eis-sreabhadh airgid thirim

	€ '000
Eis-sreabhadh airgid thirim chun fochuideachta a éadail, glan ón airgead tirim faighte	
Comaoin airgid thirim íochta - cothromas	(4,672)
Comaoin airgid thirim íochta - iasacht scairsealbhóra Choillte Teoranta aisíochta	(7,128)
Lúide iarmhéid faighte:	
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	41
Glaneis-sreabhadh airgid thirim - gníomhaíochtaí infheistíochta	(11,759)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

15. FARDAIL

	GRÚPA		MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
Ábhair	39,800	50,319	19,604	25,016
Breosla	59,505	58,821	51,978	51,948
Obair tógála idir lámha	34,681	12,845	-	-
Iomlán	133,986	121,985	71,582	76,964

B'ionann agus €95.7 milliún na fardail a ídódh i rith na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2018 (2017: €145.6 milliún). B'ionann agus €3.2 milliún an soláthar i gcomhair bearnúcháin a aithníodh le linn na tréimhse (2017: €nialas).

Áirítear le hobair tógála idir lámha sócmhainní réadmhaoinne atá á dtógáil lena n-athdhíol, agus a dearbhaíodh ag an gcostas nó ag an nglanluach inréadaithe, cibé acu is ísle.

16. INFHÁLTAIS TRÁDÁLA AGUS INFHÁLTAIS EILE

	GRÚPA		MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
Infháltais reatha:				
Infháltais leictreachais mhiondíola - billeáilte	58,631	54,902	45,346	43,093
Infháltais leictreachais mhiondíola - neamhbhilleáilte	200,718	187,600	132,666	139,777
Iomlán na n-infháltais leictreachais mhiondíola	259,349	242,502	178,012	182,870
Infháltais a bhain le comhthiomsú I-SEM / SEM	14,773	72,304	10,326	47,039
Infháltais Úsáide Córais (lena n-áirítear neamhbhilleáilte)	217,353	252,158	44,082	40,528
Infháltais leictreachais eile	13,541	18,230	935	2,935
Iomlán na n-infháltais leictreachais	505,016	585,194	233,355	273,372
Infháltais trádála - neamh-leictreachais	111,822	56,388	78,461	12,585
Méideanna dlíte ó ghnóthais ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	141,422	68,278	96,447	55,935
Infháltais Eile	94,386	34,753	15,487	12,645
Suímeanna dlíte ó ghnóthais fochuideachta	-	-	2,937,368	2,284,311
Réamhíocaíochtaí	89,645	39,368	37,455	27,153
Infháltais reatha iomlána	942,291	783,981	3,398,573	2,666,001

	GRÚPA		MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
Infháltais neamhreatha:				
Infháltais trádála - neamh-leictreachais	-	196	-	-
Méideanna dlíte ó ghnóthais ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu	47,183	74,740	-	-
Infháltais neamhreatha iomlána	47,183	74,936	-	-
Infháltais iomlána	989,474	858,917	3,398,573	2,666,001

Riosca creidmheasa mórdhíola agus miondíola

Is féidir infháltais trádála agus infháltais eile a roinnt ina gcustaiméirí deiridh leictreachais mhiondíola (billeáilte agus neamhbhilleáilte), infháltais a bhaineann leis an gcomhthiomsú I-SEM, úsáid infháltais córais, infháltais (neamh-leictreachais) eile, institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, agus suimeanna atá dlíte ó ghnóthais fochuideachta.

Lamháltas ionchais maidir le caillteanas creidmheasa

Ceann de na príomhathruithe faoi IFRS 9 ná gur tugadh isteach samhail bhearnúcháin maidir le caillteanas creidmheasa ionchais (ECL) chun go bhféadfaí lamháltais maidir le caillteanas bearnúcháin a ríomh. Faoin tsamhail bhearnúcháin sin, glactar leis go bhfuil riosca mainneachtana ag baint le gach infháltas. Úsáidtear an tsamhail bhearnúcháin sin chun dóchúlacht na mainneachtana a ríomh ó thaobh réimse torthaí féideartha de, ualaith ag an dóchúlacht go dtarlódh na torthaí sin. Déantar na ECLeanna a thomhas faoin gcur chuige ginearálta nó faoi chur chuige simplithe.

Cuirtear an cur chuige simplithe i bhfeidhm ar infháltais trádála agus ar infháltais eile ESB laistigh de scóip IFRS 15. Faoin gcur chuige simplithe, aithneoidh eintiteas caillteanas ar bhonn na ECLeanna saoil. Éascaíonn an cur chuige seo úsáid mairís soláthar chun na ECLeanna a ríomh. Cuireann an mhairís na rátaí mainneachtana stairiúla san áireamh níos mó ná saolré ionchais an infháltais trádála, agus déantar í a choigeartú chun leas a bhaint as meastacháin réamhbhreathnaitheacha.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

16. INFHÁLTAIS TRÁDÁLA AGUS INFHÁLTAIS EILE (ar lean)

Baintear leas as an gcur chuige ginearálta maidir le hiasachtaí scairshealbhóra an Ghrúpa a thugtar d'institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaochta an chothromais i bhfeidhm orthu. Faoi gcur chuige ginearálta, is gá d'eintiteas a chinneadh cé acu an bhfuil ná nach bhfuil an tsócmhainn airgeadais i gceann amháin de thrí chéim, lena dheimhniú cén méid den ECL is cóir a aithint;

I gCéim 1, níl aon mhéadú suntasach ar an riosca creidmheasa ó bhí an aithint tosaigh ann. I gcás sócmhainní airgeadais i gCéim 1, tá de cheangal ar eintitis, ECL 12 mhí a aithint agus ioncam úis a aithint ar bhonn comhlán – ciallaíonn sin go ríomhfar an t-ús ar bhonn na suime glanluacha comhlán a bhaineann leis an tsócmhainn airgeadais, sula ndéanfar coigeartú i ndáil le ECL.

I gCéim 2, tá méadú suntasach ar an riosca creidmheasa ó bhí an aithint tosaigh ann. Nuair a aistrítear sócmhainn airgeadais go dtí céim 2, is gá d'eintitis ECL saoi a aithint, ach aithneofar ioncam úis fós ar bhonn comhlán.

I gCéim 3, tá bearnúchán creidmheasa ag baint leis an tsócmhainn airgeadais. Go bunúsach, is é sin an pointe ag a raibh teagmhas caillteanais thabhairthe. I gcás sócmhainní airgeadais i gCéim 3, aithneoidh eintitis fós EBL saoi ach aithneoidh siad ioncam úis anois ar bhonn comhlán. Ciallaíonn sin go ríomhfar an t-ioncam úis ar bhonn shuim glanluacha chomhlán na sócmhainne airgeadais lúide ECL.

Baineann an cur chuige ginearálta le gach iasacht agus infháltas nach bhfuil incháilithe le haghaidh chur i bhfeidhm an chuir chuige shimplithe, agus i gcás an Ghrúpa, áirítear leo sin iasachtaí d'institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaochta an chothromais i bhfeidhm orthu. Cuimsítear thíos athbheithiú ar an dóchúlacht mainneachtana i gcás na n-iasachtaí sin. Féach nóta 14 le haghaidh tuilleadh sonraí faoi na hiasachtaí thuasluaite.

Tá neamhchosaint creidmheasa uasta an Ghrúpa amháin ar an 31 Nollaig 2018 agus 2017 leagtha amach sna táblaí seo a leanas. Réamhíocaíochtaí €89.6 milliún (2017: €39.4 milliún) eisiata ón anailís toisc nach mbraitear aon neamhchosaint creidmheasa a bheith ann maidir leo siúd. I gcás na Máthairchuideachta, ní áiríonn na hiarmhéideanna atá sonraithe sna táblaí thíos méideanna de €2,937.4 milliún atá dlite ó ghnóthais fochuideachta (2017: €2,284.3 milliún).

Cur chuige simplithe - Caillteanais Chreidmheasa Ionchais

	2018*					
	GRÚPA			MÁTHAIRCHUIDEACHTA		
	Méid comhlán infhála € '000	Caillteanas inlamhála € '000	Glanmhéid infhála € '000	Méid comhlán infhála € '000	Caillteanas inlamhála € '000	Glanmhéid infhála € '000
Infháltais nach bhfuil thar téarma	534,410	(3,190)	531,220	212,918	(2,357)	210,561
Dlite thar téarma < 30 lá	152,809	(2,992)	149,817	94,308	(2,809)	91,499
Dlite thar téarma 30 - 120 lá	21,588	(5,394)	16,194	13,884	(4,637)	9,247
Dlite thar téarma > 120 lá	28,172	(11,185)	16,987	23,403	(10,565)	12,838
Dlite thar téarma níos mó ná bliain	24,815	(17,043)	7,772	15,258	(12,100)	3,158
Iomlán	761,794	(39,804)	721,990	359,771	(32,468)	327,303

*Áirítear sa mhéid thuas suimeanna de €10.7 milliún atá dlite ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaochta an chothromais i bhfeidhm orthu.

	2017*					
	GRÚPA			MÁTHAIRCHUIDEACHTA		
	Méid comhlán infhála € '000	Caillteanas inlamhála € '000	Glanmhéid infhála € '000	Méid comhlán infhála € '000	Caillteanas inlamhála € '000	Glanmhéid infhála € '000
Infháltais nach bhfuil thar téarma	751,994	(2,058)	749,936	310,176	(1,729)	308,447
Dlite thar téarma < 30 lá	34,821	(3,339)	31,482	30,768	(3,339)	27,429
Dlite thar téarma 30 - 120 lá	17,539	(5,272)	12,267	8,181	(3,684)	4,497
Dlite thar téarma > 120 lá	24,725	(10,711)	14,014	21,772	(10,711)	11,061
Dlite thar téarma níos mó ná bliain	29,364	(17,514)	11,850	15,650	(12,547)	3,103
Iomlán	858,443	(38,894)	819,549	386,547	(32,010)	354,537

*Áirítear in iarmhéideanna 2017 suimeanna atá dlite ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaochta an chothromais i bhfeidhm orthu, agus a ndearnadh iad a thomhas tríd an gcur chuige ginearálta.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

16. INFHÁLTAIS TRÁDÁLA AGUS INFHÁLTAIS EILE (ar lean)

Cur chuige ginearálta - Caillteanas Chreidmheasa Ionchais

31 Nollaig 2018	GRÚPA			MÁTHAIRCHUIDEACHTA		
	Méid comhlán infhála € '000	Caillteanas inlamhála € '000	Glanmhéid infhála € '000	Méid comhlán infhála € '000	Caillteanas inlamhála € '000	Glanmhéid infhála € '000
Céim 1 - ECL 12 Mhí (gan aon bhearnúchán creidmheasa ina leith)	144,569	-	144,569	96,447	-	96,447
Céim 2 - ECL Saoil (gan aon bhearnúchán creidmheasa)	-	-	-	-	-	-
Céim 3 - ECL Saoil (gan aon bhearnúchán creidmheasa)	33,270	-	33,270	-	-	-
Iomlán	177,839	-	177,839	96,447	-	96,447

Réiteach Ionchais Caillteanas Creidmheasa	GRÚPA		MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
Cur chuige simplithe	721,990	819,549	327,303	354,537
Cur chuige ginearálta ¹	177,839	-	96,447	-
Réamhíocaíochtaí ²	89,645	39,368	37,455	27,153
Suimeanna dlíte ó fhochuideachtaí	-	-	2,937,368	2,284,311
Iomlán	989,474	858,917	3,398,573	2,666,001

¹ Níorbh ábhartha in 2017 an t-idirdhealú IFRS 9 i gcás na gcur chuige simplithe agus ginearálta.

² Ní áirítear réamhíocaíochtaí san anailís toisc nach mbraitear aon neamhchosaint creidmheasa a bheith ann maidir leis an iarmhéid sin.

Suimeanna dlíte ó ghnóthais fochuideachta

Amhail ar an 31 Nollaig 2018, bhí iarmhéideanna infhála de €2,937.4 milliún ag an Máthairchuideachta (2017: €2,284.3 milliún) óna fochuideachtaí. Baineann na méideanna infhála sin go príomha le seirbhísí bainistíochta agus iasachtaí le fochuideachtaí, chomh maith le muirir leictreachais, lena n-áirítear muirir Úsáide Córais. An soláthar iomlán maidir le méideanna dlíte ó ghnóthais fochuideachta amhail ar an 31 Nollaig 2018 ná €365.3 milliún (2017: €330.9 milliún).

An caillteanas bearnúchán a aithníodh sa Máthairchuideachta in ndáil leis na suimeanna atá dlíte ó ghnóthais fochuideachta, úsáideadh an tsamhail caillteanas creidmheasa ionchais chun é a ríomh, mar a éilítear faoi IFRS 9. Agus an caillteanas bearnúcháin á chinneadh, rinneadh suimeanna a bhí dlíte ó fochuideachtaí a rangú mar shuimeanna inaisíochta ar éileamh, mar shuimeanna infhála a raibh riosca íseal creidmheasa ag baint leo, nó mar shuimeanna a raibh méadú suntasach ar an riosca creidmheasa ó bhí an aithint tosaigh ann. Agus an caillteanas creidmheasa ionchais á chinneadh (lena n-áirítear dóchúlacht na mainneachtana agus caillteanas i gcás mainneachtana), cuireadh feidhmíocht stairiúil na hiasachta ábhartha san áireamh, chomh maith le faisnéis réamhbhreathnaitheach i dtaca leis an bhfochuideachta bhainteach, lena n-áirítear réamhaisnéisí mionsonraithe maidir le sreabhadh airgid lascainithe. I gcás iasachtaí a bhí inaisíochta ar éileamh, nuair nach rabhtas in ann an iasacht a aisíoc faoin dáta tuairiscithe, rinneadh caillteanas chreidmheasa ionchais a ríomh trí bhithin machnamh a dhéanamh ar straitéisí aighabhála féideartha na Máthairchuideachta, lena n-áiríodh plé faoi straitéisí 'aisíoc thar thréimhse ama'. I gcás iasachtaí a raibh méadú suntasach ar an riosca creidmheasa ag baint leo, cuireadh gníomhaíochtaí agus sreafaí airgid na fochuideachta amach anseo san áireamh, agus aithníodh caillteanas chreidmheasa ionchais saoil dá réir, áit ar chúil.

Gluaiseacht i gcaillteanas creidmheasa ionchais na trádála agus infháltais eile

Tá na liúntais caillteanas ar shócmhainní airgeadais bunaithe ar an mbonn tuisceana faoi riosca loicthe agus rátaí caillteanas ionchais. Baineann an Grúpa leas as breithiúnas chun na boinn tuisceana sin a dhéanamh agus chun na hionchuir le haghaidh na n-áirimh caillteanas creidmheasa ionchais a roghnú, bunaithe ar stair an Ghrúpa, ar na dálaí margaidh reatha agus ar mheastacháin réamhbhreathnaitheacha ag deireadh gach tréimhse tuairiscithe. Ba é seo a leanas an gluaiseacht sa chaillteanas ionchais i ndáil le hinfháltais trádála le linn na bliana:

	GRÚPA		MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir	38,894	45,106	32,010	36,160
Caillteanas bearnúcháin aitheanta (glan)	10,403	8,259	9,838	10,179
Lamháltas caillteanas a úsáideadh	(9,486)	(14,454)	(9,380)	(14,329)
Difríochtaí aistrithe	(7)	(17)	-	-
Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig	39,804	38,894	32,468	32,010

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

16. INFHÁLTAIS TRÁDÁLA AGUS INFHÁLTAIS EILE (ar lean)

Méideanna dlite ó ghnóthais ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu

Áirítear leis na méideanna dlite ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, iasachtaí scairshealbhóra, ús ar na hiasachtaí sin agus iarmhéideanna infháltais trádála. Déantar iarmhéideanna infháltais trádála ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu a athbhreithniú i gcomhair dhóchúlacht na mainneachtana ar bhonn an chuir chuige shimplithe faoi IFRS 9. Aon iarmhéideanna eile atá dlite ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, déantar iad a athbhreithniú i gcomhair dhóchúlacht na mainneachtana ar bhonn an chuir chuige ghinearálta. Agus an cur chuige ginearálta á chur i bhfeidhm aige, bhain an Grúpa leas as breithiúnas chun boinn tuisceana a dhéanamh agus chun na hionchuir le haghaidh na n-áirimh caillteanais creidmheasa ionchais a roghnú, bunaithe ar dhálaí an mhargaidh, agus ar mheastacháin réamhbhreathnaitheacha ag deireadh na tréimhse tuairiscithe. Níl aon iasachtaí ceannaithe ag an nGrúpa a bhfuil bearnúchán creidmheasa ag baint leo.

Tar éis d'athbhreithniú a bheith déanta ar luach tugtha anonn iasachtaí scairshealbhóra uile ESB a tugadh d'institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, deimhníodh go raibh méadú ar an riosca creidmheasa maidir le hiasachtaí le dhá institiúid infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu ón aithint tosaigh; Tilbury Green Power Holdings Limited (TGPHL) agus Emerald Bridge Fibres DAC (EBFD). An t-athbhreithniú a rinneadh ar na suimeanna a bhí dlite ó TGPHL agus EBFD, bhí sé bunaithe ar na sreafaí airgid ionchais a bheadh ar fáil, agus ar shreafaí airgid lascainaithe ag an ráta úis éifeachtach ar na hiasachtaí scairshealbhóra sin, de réir riachtanais IFRS 9. Dá bharr sin, áirítear na hiasachtaí sin sna cuntais mar shócmhainní Chéim 3 (a bhfuil bearnúchán creidmheasa ag baint leo) agus aithnítear caillteanais chreidmheasa ionchais de €17.5 milliún (2017: €nialas) i ndáil le TGPHL, agus €1.6 milliún (2017: €4.1 milliún) i ndáil le EBFD sa ráiteas ioncain sa bhliain reatha.

Déantar an méid atá fágtha d'iasachtaí scairshealbhóra le hinstiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu a athbhreithniú mar shócmhainní airgeadais Chéim 1 (nach bhfuil bearnúchán creidmheasa ag baint leo). Cuireadh an cur chuige caillteanais creidmheasa 12 mhí i bhfeidhm ar na hiasachtaí Chéim 1, agus chuimsigh sin anailís ar fhaisnéis stairiúil agus ar fhaisnéis réamhbhreathnaitheach cháilíochtúil agus chainníochtúil chun an riosca creidmheasa a dheimhniú. Meastar go bhfuil riosca creidmheasa íseal ag baint leis na hiasachtaí sin, ó rud é nach ndéanraíonn sé go raibh méadú ar an riosca creidmheasa ón aithint tosaigh i leith. Dá bharr sin, níor aithníodh aon chaillteanas creidmheasa ionchais i ndáil leis na hiasachtaí sin. Is é €nialas luach iomlán na gcaillteanas creidmheasa ionchais tráth na haitheanta tosaigh, maidir le sócmhainní airgeadais a ceannaíodh an chéad lá riamh nó a raibh bearnúchán creidmheasa ag baint leo an chéad lá riamh le linn na bliana dar críoch 31 Nollaig 2018 (2017: €nialas).

Infháltais leictreachais mhiondíola

Baineann infháltais leictreachais mhiondíola, lena n-áirítear custaiméirí leictreachais agus gáis, le custaiméirí cónaithe agus gnó araon. Déantar an riosca creidmheasa ar chuntais leictreachais a bhainistiú trí mhonatóireacht leanúnach ar laethanta féichiúnaithe, cúlbhannaí cuí a bheith ann agus beartas bailiúcháin atá bunaithe ar acmhainneacht creidmheasa, méid agus fad an fhiachais. Baineann an riosca is mó in Electric Ireland le cuntais leictreachais mhiondíola a dúnadh agus atá i riaráiste. Anuas air sin, d'fhéadfadh custaiméirí áirithe, i bhfianaise mhéadú na hiomaíochta, athrú ó sholáthraí amháin go dtí ceann eile sula réitíonn siad a n-iarmhéideanna gan íoc. Déantar na cuntais sin a bhainistiú mar chuid de bheartas bailiúcháin fiachais an Ghrúpa, agus chuige sin, úsáidtear meascán de leanúint inmheánach fiachais, úsáid gníomhaireachtaí bailithe fiachais agus caingean dlí nuair is gá lena n-áirítear breithiúnais a fhoilsiú.

Aon soláthar a dhéantar le haghaidh caillteanais ionchais amach anseo i ndáil le hinfháltais leictreachais mhiondíola, lena n-áirítear infháltais bhilleáilte agus neamhbhilleáilte, tá sé bunaithe ar anailís na feidhmíochta fiachais is déanaí agus ar mheasúnú tionchar na ndálaí eacnamaíocha agus na saincheisteanna a bhaineann leis an tionscal. D'fhéadfadh go ndéanfaí soláthar breise ar bhonn punainne chun caillteanais ionchais bhreise a chlúdach. Bíonn cúlbhannaí sealbhaithe i bhfoirm earlaisí urrúis ar chuntais chustaiméirí nua, ní ar shocruithe dochair dhírih.

Tá rialuithe maidir le hinfháltais leictreachais dírithe ar aisghabháil iomlán na méideanna a sonrascadh. Infháltais leictreachais arb ionann luach iad agus €39.8 milliún (2017: €38.8 milliún) ag deireadh na bliana. Bhí luach €48,000 ar an gcuntas custaiméara aonair is mó a díscríobhadh le linn na bliana (2017: €36,000) agus bhain sin le custaiméir a chuaigh faoi leachtú. Tagann infháltais leictreachais aníos go príomha i bPoblacht na hÉireann, agus baineann 10% díobh (2017: 5%) le hioncam Thuaisceart Éireann agus 1% díobh (2017: 0%) le hioncam na Breataine Móire.

Is ionann infháltais leictreachais neamhbhilleáilte agus meastacháin ar thomhaltas nach bhfuil sonrasctha go fóill. Déantar an riosca creidmheasa i ndáil le leictreachas neamhbhilleáilte a bhainistiú i gcomhréir le hinfháltais leictreachais bhilleáilte, mar a phléitear thuas.

Infháltais an Mhargaidh Leictreachais Aonair Comhtháite (I-SEM)

Is iad na feidhmeanna Trádála Fuinnimh agus Riosca (ET&R) a bhainistíonn an riosca creidmheasa i ndáil le hinfháltais a bhaineann le I-SEM laistigh de na haonaid ghnó úd atá gafa le trádáil leictreachais trí I-SEM. Tá gach ceann de na feidhmeanna sin deighilte ón gceann eile, agus san dá chás, cloítear le scaradh freagrachtaí idir feidhmeanna na cúloifige, na lároifige agus na hoifige tosaigh. Tá feidhm na cúloifige Trádála freagrach as custaiméirí a shonrascadh agus as gach cuntas infhála a chothabháil. Is í féilire glanta cuntas I-SEM a rialaíonn na téarmaí íocaíochta le haghaidh gach iarmhéid trádála a bhaineann le gach sruth ioncain I-SEM.

Úsáid Infháltais Córais

Is éard is úsáid ioncain córais i bPoblacht na hÉireann ná ioncam Úsáide Dáileacháin Córais (DUoS), ioncam Úsáid Tarchuir Córais (TUoS) agus muirir oibriúcháin agus cothabhála (O&M) le haghaidh gineadóirí atá nasctha leis an gcóras dáileacháin. Is é 10 lá gnó na téarmaí creidmheasa i leith DUoS agus tá 44 soláthraí ann faoi láthair. Bailíonn EirGrid an TUoS agus déantar ioncam ceadaithe an Úinéara Sócmhainne Tarchurtha (TAO) a shonrascadh do EirGrid thar 12 thráthchuid mhíosúla, agus bíonn gach sonrasc dlite 36 lá gnó tar éis dheireadh na míosa. Eisíodh sonraisc i ndáil le 190 gineadóir le linn 2018 as muirir O&M; is é 30 lá na téarma creidmheasa i leith muirir O&M. Ach amháin i gcás comhlachtaí poiblí, íoctar as naisc nua nó athruithe sula gcuirtear an obair i gcrích. Is é 30 lá gnó na téarmaí creidmheasa maidir leis na sonraisc sin. Ináirithe ar mhéideanna atá dlite ó ghnóthais fochuideachta sa Mháthairchuideachta tá méideanna atá billeáilte agus bailithe trí ESB Networks DAC, fochuideachta den Mháthairchuideachta, maidir le húsáid infháltais Córais de €222.9 milliún (2017: €65.2 milliún).

Déantar an riosca creidmheasa maidir le DUoS a bhainistiú trí chuid 7 den Chreat-Chomhaontú DUoS a ghairm, a d'fhaomh an CRU ar an 1 Lúnasa 2002. Foráiltear leis an gcuid sin go gcaithfidh gach soláthraí urrús a chur ar fáil. Sular féidir le soláthraí clárú mar chustaiméir ní mór dóibh clárú leis an gcomhaontú DUoS. Ní mór do na soláthraithe uile urrús a sholáthar de réir chuid 7.2. Úsáidtear na nósanna imeachta bailiúcháin tráthúla atá i bhfeidhm chun an riosca creidmheasa DUoS a bhainistiú, agus tá na nósanna sin leagtha síos i gcuid 6 den Chreat-chomhaontú DUoS, agus déantar monatóireacht ar laethanta féichiúnaithe chun iad sin a choinneáil chomh híseal agus is féidir. I gcás mainneachtana soláthraí, de réir chuid 7 den Chreat-chomhaontú DUoS, tá cumhdach urrúis i bhfeidhm do gach soláthraí.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

16. INFHÁLTAIS TRÁDÁLA AGUS INFHÁLTAIS EILE (ar lean)

Úsáid Infháltas Córais (ar lean)

Úsáidtear na nósanna imeachta bailiúcháin tráthúla atá i bhfeidhm chun an riosca creidmheasa DUoS a bhainistiú, agus déantar monatóireacht ar laethanta féichiúnaithe chun iad sin a choinneáil chomh híseal agus is féidir. Rialaítear nósanna imeachta maidir le EirGrid a bheith ag íoc ioncam TUoS atá dlite do ESB Networks DAC mar TAO tríd an gComhaontú Bonneagair idir EirGrid agus ESB. Ní gnáthchonradh déthaobhach é sin a rinne na páirtithe as a stuaím féin, ach socrú atá éilithe faoi reachtaíocht agus tá go leor dá théarmaí sonraíthe sa reachtaíocht sin. Meastar dá réir sin go bhfuil an riosca creidmheasa íseal maidir le hinfháltais TUoS. An tsuim a bhí dlite maidir le hioncam TUoS amhail ar an 31 Nollaig 2018 ná €44.1 milliún (2017: €40.5 milliún), arb é sin an t-iarhmhéid infhála Úsáide Córais is mó i bPoblacht na hÉireann.

I ndáil leis an ngnóthas Networks i dTuaisceart na hÉireann, díorthaítear ioncam go príomha ó mhuirir a ghearrtar as úsáid an chórais dháileacháin, ó mhuirir oibleagáide seirbhíse poiblí (PSO) a ghearrtar ar sholáthróirí leictreachais, agus ó mhuirir i gcomhair seirbhísí tarchuir a ghearrtar ar an Oibreoir Córais do Thuaisceart Éireann (SONI). Maolaítear an riosca creidmheasa maidir le hinfháltais Úsáide Córais ó sholáthraithe leictreachais trí urrús a fháil i bhfoirm taisc airgid thirim, litreacha creidmheasa nó ráthaíochtaí ón Máthairchuideachta. Ach amháin i gcás comhlachtaí poiblí, íoctar as naisc nua nó athruithe sula gcuirtear an obair i gcrích. Tá tréimhse 30 lá nó níos lú i gceist leis na gnáth-théarmaí creidmheasa agus laethanta féichiúnaithe i dtaca le hinfháltais trádála. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, ba é an t-infháltas leictreachais Úsáide Córais is mó i dTuaisceart Éireann ná €9.4 milliún (2017: €9.6 milliún).

Infháltais leictreachais eile

Áirítear le hinfháltais leictreachais eile, suimeanna i dtaca le seirbhísí coimhdeacha agus suimeanna i ndáil le trádáil leictreachais i margadh na Ríochta Aontaithe, nach bhfuil cuimsithe in I-SEM.

Infháltais trádála - neamh-leictreachais agus infháltais eile

Baineann infháltais trádála - neamh-leictreachais le hiarmhéideanna atá dlite i leith trádáil neamh-leictreachais an Ghrúpa agus oibríochtaí eile. Áirítear leis méideanna atá dlite i dtobh oibríochtaí teileachumarsáide, comhairliúcháin, bhainistíocht saoráidí agus oibríocháin coimhdeacha eile an Ghrúpa. Ní mheastar gur suntasach an riosca creidmheasa a bhaineann leis na hiarmhéideanna sin. An t-iarhmhéid aonair gan urrús is mó a áirítear sa chatagóir seo amhail ar an 31 Nollaig 2018 ná suim €3.1 milliún (2017: €3.4 milliún) atá dlite ó chuideachta sheachtrach. San áireamh sna catagóirí seo, tá méideanna comhthaobhacha atá geallta ag an nGrúpa i ndáil le staideanna trádála díorthacha de €115.6 milliún (2017: €12.9 milliún). Ós rud é gur iarmhéideanna comhthaobhacha iad sin, meastar go bhfuil riosca creidmheasa de Énias i gceist.

17. AIRGEAD TIRIM AGUS COIBHÉISÍ AIRGID THIRIM

	GRÚPA		MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh	229,073	380,405	122,276	208,499

18. ATHRUITHE AR CHOTHROMAS

(i) Stoc caipitil

Tá eisiúint 1,970,781,852 aonad stoc caipitil i gceist ar pharlúach €1.00 an aonaid (2017: 1,975,181,852 aonad)

	2018 € '000	2017 € '000
Arna gcuimsiú mar:		
Stoc eisithe ó chúlchistí comhshóite	1,880,888	1,880,888
Stoc arna eisiúint lena suibscríobh ag ESOT	89,894	94,294
Iomlán	1,970,782	1,975,182

De réir an Achta Leictreachais (Soláthar) (Leasú) 2001, tiontaíodh cothromas ESB go stoc caipitil ar an 30 Nollaig 2001 agus eisíodh é sin don Roinn Airgeadais. Ag an am céanna, rinne ESB ESOP Trustee Limited, a bunaíodh chun gníomhú mar lontaobhas do scéim scairsheilbhe fostaithe ESB, suibscríbhinn le haghaidh 5% den stoc. I measc na bpríomhchearta a ghabhann le gach aonad stoic chaipitil, áirítear an ceart vóta a chaitheamh ag cruinnithe bliantúla, teidlíochtaí ar dhíbhinní ó bhrabúis aon uair a dhearbhaítear a leithéid agus cearta ar rannpháirtíocht chomhréireach i mbarrachas tráth an fhoirceanta.

Rinne an tAcht Fuinnimh (Forálacha Ilghnéitheacha) 2006 leasú ar Alt 2 d'Acht 2001 chun foráil a dhéanann go bhfuil 10% de stoc caipitil eisithe an ESB dílsithe san Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil anois, agus go gcoinneoidh an tAire Airgeadais 85% de stoc caipitil ESB agus ESOP 5% den stoc amhail ar an dáta sin.

Bunaítear mar thoradh ar an Acht Airí agus Rúnaithe (Leasú), 2011, a tháinig i bhfeidhm an 6 Iúil 2011, oifig an Aire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe. Tá sé d'éifeacht ag Acht 2011 úinéireacht an stoic in ESB a bhí i seilbh an Aire Airgeadais roimhe sin a aistriú go dtí an tAire Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe amhail ar an 6 Iúil 2011 agus ón dáta sin ar aghaidh.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

18. ATHRUITHE AR CHOTHROMAS (ar lean)

(ii) Cúlchiste fuascailte caipitil

I mí na Bealtaine 2015, d'fhaomh Bord ESB togra ESOP maidir le leachtacht mhargaidh. Is é cuspóir an togra ná leachtacht sa Phlean um Scair-Úinéireacht d'Fhostaithe (ESOP) a fheabhsú, agus dá réir sin, tá ESOP Trustee tiomanta, ciste €25.0 milliún a chaitheamh le stoc caipitil a fháil sa mhargadh inmheánach ESOP. Cuirfidh ESB an méid céanna caiteachais ar fáil is atá geallta ag ESOP Trustee suas go dtí €25.0 milliún ó 2014.

Le linn 2018, lean ESB de stoc caipitil ESOP a athcheannach, agus dá bharr sin, bhí méadú ar an gcúlchiste fuascailte caipitil mar gheall ar cheannach agus chealú a scairchaipitil féin de €4.4 milliún (2017: €4.7 milliún) i gcomhair chomaoín €4.9 milliún (2017: €5.6 milliún), agus is méid ainmniúil é sin den scairchaipiteal a cealaíodh (nóta 31).

(iii) Fálú sreabhaidh airgid, athluacháil agus cúlchistí eile - an Grúpa agus an Máthairchuideachta

Is ionann an cúlchiste fálaithe go príomha agus luach cóir na ndíorthach atá ina gcuid de chaidrimh fálaithe éifeachtacha sreabhaidh airgid amhail ag deireadh na bliana. Ós chun críche fálaithe, de réir mar a thugtar sainmhíniú air sin in IFRS 9, atá na díorthaigh sealbhaithe, is in OCI a choinnítear a ngluaiseachtaí luacha chóir seachas iad a bheith mhuirearaithe don ráiteas ioncaim le linn na bliana, agus déanfar iad a mhuirearú d'ioncam sa tréimhse chéanna a bhí i gceist i gcás an idirbhirt chomhfhreagraigh.

(iv) Cúlchistí eile

Áirítear seo a leanas le cúlchistí eile Grúpa:

- Cúlchistí neamh-indáilte de (€5.0) milliún, a cruthaíodh nuair a dóladh sciar an Ghrúpa in Ocean Communications Limited in 2001; agus
- Gluaiseachtaí achtúireacha ar scéim le sochar sainithe NIE Networks, glan ó na coigearuithe gaolmhara cánach iarchurtha, arb ionann iad agus (€205.0) milliún (2017: (€220.9) milliún).
- Soláthar athcheannaigh ESOP de (€11.8) milliún (2017: (€15.9) milliún) a bhaineann leis an méid atá geallta ag ESB go dtí seo, a athcheannach ó mhargadh inmheánach ESOP.

Áirítear seo a leanas le cúlchistí Máthairchuideachta eile:

Soláthar athcheannaigh ESOP de (€11.8) milliún (2017: (€15.9) milliún) a bhaineann leis an méid atá geallta ag ESB go dtí seo, a athcheannach ó mhargadh inmheánach ESOP.

(v) Leasanna neamh-urlámhais - Grúpa

Na leasanna neamh-urlámhais a bhí ann amhail ar an 31 Nollaig 2018, baineann siad leis na scairshealbha mionlaigh i bhFeirm Ghaoithe DAC Crockahenny, in DAC Cumhachta Mountain Lodge, in Airvolution Energy Limited, agus i bhfeirmeacha gaoithe a bhfuil baint acu le Coriolis Energy.

Díbhinní	2018	2017
GRÚPA	€ '000	€ '000
Díbhinní ar stoc caipitil:		
Díbhinn iomlán a íocadh 1.75 (2017: 5.85) cent in aghaidh gach aonad stoc caipitil	34,647	115,624
Díbhinn chuig leas neamh-urlámhais	268	170
Iomlán	34,915	115,794
MÁTHAIRCHUIDEACHTA	2018	2017
Díbhinní ar stoc caipitil:	€ '000	€ '000
Díbhinn iomlán a íocadh 1.75 (2017: 5.85) cent in aghaidh gach aonad stoc caipitil	34,647	115,624
Iomlán	34,647	115,624

B'ionann iomlán na ndíbhinní a íocadh le linn 2018 agus €34.6 milliún, agus áiríodh leis sin díbhinn deiridh de €4.6 milliún (0.23 cent in aghaidh an aonaid stoic) i ndáil le 2017, mar aon le díbhinn eatramhach, a dearbhaíodh agus a íocadh, de €30.0 milliún (1.52 cent in aghaidh an aonaid stoic).

Tá an Bord ag moladh anois go n-íocfaí díbhinn deiridh de 0.25 cent in aghaidh an aonaid stoic, nó comhiomlán €5.0 milliún de réir a bheartais díbhinne de 40% de bhrabús i ndiaidh cánach a comhaontaíodh leis an rialtas.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

19. CÁNACHAS

	2018 € '000	2017 € '000
(a) Costas cáin ioncaim		
Speansas reatha cánach		
Cáin reatha	33,991	25,777
Gannsoláthar / (rósholáthar) na bliana roimhe	2,556	(2,571)
Luach na gcaillteanas cánach a ghéill hinstitiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasáiochta an chothromais i bhfeidhm orthu	2,593	2,568
	39,140	25,774
Speansas cánach iarchurtha		
Tionscnamh agus freaschur difríochtaí sealadacha	(14,780)	(9,634)
Gannsoláthar / (rósholáthar) na bliana roimhe	(6,323)	5,838
	(21,103)	(3,796)
Iomlán	18,037	21,978
	2018 € '000	2017 € '000
Réiteach an ráta cánach éifeachtaigh		
Brabús / (caillteanas) roimh cháin	78,275	(9,932)
Móide: Sciar chaillteanas na n-institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasáiochta an chothromais i bhfeidhm orthu i ndiaidh cánach	14,023	8,293
Brabús / (caillteanas) roimh cháin (gan caillteanas institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasáiochta an chothromais i bhfeidhm orthu a áireamh)	92,298	(1,639)
Cáin gearrtha ag 12.5%	11,537	(205)
Costais neamh-inasbhainte	9,522	18,702
Ioncam neamh-inchánach ¹	-	(3,212)
Cáin níos airde ar ghnóthachana inmhuirir	645	271
Ioncam a ngearrtar cáin air ar ráta cánach corparáide níos airde	300	129
Rátaí cánach níos airde ar bhrabús / (caillteanais) eachtracha	(199)	3,026
Gannsoláthar / (rósholáthar) na bliana roimhe	(3,768)	3,267
Costas cáin ioncaim	18,037	21,978

¹ Baineann sin le diúscairtí scaireanna i gcuideachtaí feirme gaoithe sa Ríocht Aontaithe a bhí i dteideal faoiseamh scairsheilibhe suntasach.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

19. CÁNACHAS (ar lean)

(b) Sócmhainní agus dliteanais chánach iarchurtha

GRÚPA	2018 € '000	2017 € '000
Sócmhainní Cánach Iarchurtha		
Maoin, gléasra agus trealamh agus sócmhainní doláimhsithe	4,510	2,176
Dlíteanas - scéim pinsin NIE Networks	18,866	24,330
Dlíteanas - scéim pinsin ESB	49,405	49,290
Iasachtaíochtaí	7,205	-
Soláthairtí	2,506	1,985
Réamhchailiteanais chánach	9,680	6,191
Ionstraimí airgeadais díorthacha	84,085	94,688
Sócmhainní cánach iarchurtha iomlána	176,257	178,660
Dlíteanais chánach iarchurtha		
Maoin, gléasra agus trealamh agus sócmhainní doláimhsithe	623,414	645,987
Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas	-	-
Soláthairtí	7,212	6,703
Ionstraimí airgeadais díorthacha	16,339	23,983
Cáin ghnóthachain chaipitiúil	1,180	1,180
Dlíteanais chánach iarchurtha iomlána	648,145	677,853
Glandlíteanais chánach iarchurtha	(471,888)	(499,193)

Is iad seo a leanas an ghluaiseacht i ndifríochtaí sealadacha don Ghrúpa:

2018	larmhéid bunaidh 31 Nollaig 2017	Tionchar an aistrithe chuig IFRS 9	larmhéid athluaite 1 Eanáir	Aitheanta in ioncam	Aitheanta in OCI	Difríochtaí aistrithe	Éadail DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca	larmhéid amhail ar an 31 Nollaig € '000
	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	€ '000	
SÓCMHAINNÍ								
Maoin, gléasra agus trealamh agus sócmhainní doláimhsithe	2,176	-	2,176	2,334	-	-	-	4,510
Dlíteanas - scéim pinsin NIE Networks	24,330	-	24,330	(2,215)	(3,249)	-	-	18,866
Dlíteanas - scéim pinsin ESB	49,290	-	49,290	115	-	-	-	49,405
Iasachtaíochtaí	-	9,000	9,000	(1,795)	-	-	-	7,205
Soláthairtí	1,985	-	1,985	521	-	-	-	2,506
Réamhchailiteanais chánach	6,191	-	6,191	3,489	-	-	-	9,680
Ionstraimí airgeadais díorthacha	94,688	-	94,688	(4,071)	(6,683)	151	-	84,085
Sócmhainní cánach iarchurtha iomlána	178,660	9,000	187,660	(1,622)	(9,932)	151	-	176,257
DLITEANAIS								
Maoin, gléasra agus trealamh agus sócmhainní doláimhsithe	645,987	-	645,987	(23,550)	-	(312)	1,289	623,414
Soláthairtí	6,703	-	6,703	509	-	-	-	7,212
Ionstraimí airgeadais díorthacha	23,983	-	23,983	316	(7,684)	(276)	-	16,339
Cáin ghnóthachain chaipitiúil	1,180	-	1,180	-	-	-	-	1,180
Dlíteanais chánach iarchurtha iomlána	677,853	-	677,853	(22,725)	(7,684)	(588)	1,289	648,145
Glansócmhainn / (dlíteanas) cánach iarchurtha	(499,193)	9,000	(490,193)	21,103	(2,248)	739	(1,289)	(471,888)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

19. CÁNACHAS (ar lean)

(b) Sócmhainní agus dlíteanais cánach iarchurtha (ar lean)

GRÚPA (ar lean)

2017	Iarmhéid amhail ar an 1 Eanáir € '000	Aitheanta in ioncam € '000	Aitheanta in OCI € '000	Difríochtaí aistrithe € '000	Iarmhéid amhail ar an 31 Nollaig € '000
SÓCMHAINNÍ					
Maoín, gléasra agus trealamh agus sócmhainní doláimhsithe	1,703	473	-	-	2,176
Dlíteanas - scéim pinsin NIE Networks	28,904	(2,985)	(1,589)	-	24,330
Dlíteanas - scéim pinsin ESB	65,601	(16,311)	-	-	49,290
Soláthairtí	3,136	(1,151)	-	-	1,985
Réamhchaillteanais chánach	9,415	(3,224)	-	-	6,191
Ionstraimí airgeadais díorthacha	91,982	(212)	5,553	(2,635)	94,688
Sócmhainní cánach iarchurtha iomlána	200,741	(23,410)	3,964	(2,635)	178,660
DLÍTEANAIS					
Maoín, gléasra agus trealamh agus sócmhainní doláimhsithe	680,132	(36,698)	-	2,553	645,987
Soláthairtí	796	5,907	-	-	6,703
Ionstraimí airgeadais díorthacha	27,334	3,586	(3,355)	(3,582)	23,983
Cáin ghnóthachain chaipitiúil	1,180	-	-	-	1,180
Dlíteanais chánach iarchurtha iomlána	709,442	(27,205)	(3,355)	(1,029)	677,853
Glansócmhainn / (dlíteanas) cánach iarchurtha	(508,701)	3,795	7,319	(1,606)	(499,193)

Níl aon dáta éaga ag baint le húsáid caillteanas cánach sa Ghrúpa.

Níl soláthar déanta le haghaidh cáin iarchurtha i ndáil le cúlchistí neamhaistrithe fhochuideachtaí an Ghrúpa thar lear ar dhá chúis; níl aon tiomantas ann go ndáilfear na cúlchistí sin go ceann i bhfad, sin nó tá sé deimhnithe nach mbeadh aon cháin i gceist mar thoradh ar an íocaíocht. Níl soláthar déanta le haghaidh cáin iarchurtha i ndáil le cúlchistí neamhaistrithe comhfhiontar an Ghrúpa thar lear mar go bhfuil sé de chumas ag an nGrúpa aisdúichiú na gcúlchistí sin go dtí Poblacht na hÉireann a rialú. B'ionann cúlchistí neamhaistrithe carnacha fochuideachtaí agus comhfhiontar thar lear is €648.5 milliún (2017: €538.0 milliún) amhail ar an 31 Nollaig 2018.

	2018 € '000	2017 € '000
MÁTHAIRCHUIDEACHTA		
Sócmhainní cánach iarchurtha		
Dlíteanas - scéim pinsin ESB	49,405	49,291
Iasachtaíochtaí	7,205	-
Soláthairtí	17,988	17,870
Ionstraimí airgeadais díorthacha	6,179	7,413
Sócmhainní cánach iarchurtha iomlána	80,777	74,574
Dlíteanais chánach iarchurtha		
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	429,056	439,247
Ionstraimí airgeadais díorthacha	4,218	3,733
Cáin ghnóthachain chaipitiúil	1,180	1,180
Dlíteanais chánach iarchurtha iomlána	434,454	444,160
Glandlíteanais chánach iarchurtha	(353,677)	(369,586)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

19. CÁNACHAS (ar lean)

(b) Sócmhainní agus dliteanais cánach iarchurtha (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA (ar lean)

Is iad seo a leanas an ghluaiseacht i ndifríochtaí sealadacha don Mháthairchuideachta:

2018	larmhéid bunaidh 31 Nollaig 2017 € '000	Tionchar aistrithe IFRS 9 € '000	larmhéid amhail ar an 1 Eanáir € '000	Aitheanta san ioncam € '000	Aitheanta in OCI € '000	larmhéid 31 Nollaig € '000
SÓCMHAINNÍ						
Dlíteanas - scéim pinsin ESB	49,291	-	49,291	114	-	49,405
lasachtaíochtaí	-	9,000	9,000	(1,795)	-	7,205
Soláthairtí	17,870	-	17,870	118	-	17,988
Ionstraimí airgeadais díorthacha	7,413	-	7,413	-	(1,234)	6,179
Sócmhainní cánach iarchurtha iomlána	74,574	9,000	83,574	(1,563)	(1,234)	80,777
DLITEANAIS						
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh	439,247	-	439,247	(10,191)	-	429,056
Ionstraimí airgeadais díorthacha	3,733	-	3,733	-	485	4,218
Cáin ghnóthachain chaipitiúil	1,180	-	1,180	-	-	1,180
Dlíteanais chánach iarchurtha iomlána	444,160	-	444,160	(10,191)	485	434,454
Glansócmhainn / (dlíteanas) cánach iarchurtha	(369,586)	9,000	(360,586)	8,628	(1,719)	(353,677)
2017			larmhéid amhail ar an 1 Eanáir € '000	Aitheanta san ioncam € '000	Aitheanta in OCI € '000	larmhéid 31 Nollaig € '000
SÓCMHAINNÍ						
Dlíteanas - scéim pinsin ESB			65,602	(16,311)	-	49,291
Soláthairtí			2,358	15,512	-	17,870
Ionstraimí airgeadais díorthacha			-	-	7,413	7,413
Sócmhainní cánach iarchurtha iomlána			67,960	(799)	7,413	74,574
DLITEANAIS						
Réadmhaoin, gléasra agus trealamh			464,569	(25,322)	-	439,247
Ionstraimí airgeadais díorthacha			2,624	-	1,109	3,733
Cáin ghnóthachain chaipitiúil			1,180	-	-	1,180
Dlíteanais chánach iarchurtha iomlána			468,373	(25,322)	1,109	444,160
Glansócmhainn / (dlíteanas) cánach iarchurtha			(400,413)	24,523	6,304	(369,586)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

20. IASACHTAÍOCHTAÍ AGUS FIACHAS EILE

GRÚPA	Iontaofa iasachtaíochtaí € '000	Neamhiontaofa iasachtaíochtaí € '000	2018 Iomlán € '000	2017 Iomlán € '000
Iasachtaíochtaí reatha				
- Inaisíochta i dtráthchodanna	84,126	1,789	85,915	96,759
- Inaisíochta ach amháin i dtráthchodanna	520,360	-	520,360	291,314
Iasachtaíochtaí reatha iomlána	604,486	1,789	606,275	388,073
Iasachtaíochtaí neamhreatha				
- Inaisíochta i dtráthchodanna				
Idir bliain amháin agus dhá bhliain	84,014	1,823	85,837	119,636
Idir dhá bhliain agus cúig bliana	215,145	4,871	220,016	442,256
Tar éis cúig bliana	354,268	52,072	406,340	500,984
	653,427	58,766	712,193	1,062,876
- Inaisíochta ach amháin i dtráthchodanna				
Idir bliain amháin agus dhá bhliain	307,425	-	307,425	432,485
Idir dhá bhliain agus cúig bliana	305,343	-	305,343	349,259
Tar éis cúig bliana	2,377,701	835,030	3,212,731	2,525,085
	2,990,469	835,030	3,825,499	3,306,829
Iasachtaíochtaí neamhreatha iomlána	3,643,896	893,796	4,537,692	4,369,705
Iasachtaíochtaí iomlána gan íoc	4,248,382	895,585	5,143,967	4,757,778

Féach ar chuid (b) le haghaidh sonraí faoi rátaí úis infheidhmithe.

Iasachtaíochtaí reatha de réir saoráide		2018 € '000	2017 € '000
	Tagairt		
Eorabhannaí ESB	1	214,210	-
Fiachas maoinithe tionscadail fadtéarmach neamhiontaofa	2	1,789	18,094
Eorabhannaí neamhiontaofa NIE Networks	3	-	199,609
Iasachtaíochtaí bainc fadtéarmacha	4	152,925	78,665
Iasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh	5	237,351	91,705
		606,275	388,073
Iasachtaíochtaí neamhreatha de réir saoráide		2018 € '000	2017 € '000
	Tagairt		
Eorabhannaí ESB	1	2,684,567	2,334,037
Fiachas maoinithe tionscadail fadtéarmach neamhiontaofa	2	58,766	426,582
Eorabhannaí neamhiontaofa NIE Networks	3	835,030	448,842
Iasachtaíochtaí bainc fadtéarmacha	4	653,427	636,294
Iasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh	5	305,902	523,950
		4,537,692	4,369,705

Ach amháin i gcás iasachtaíochtaí a bhaineann le fiachas airgeadais tionscadail neamhiontaofa, atá urraithe i gcoinne sócmhainní sonracha, níl aon cheann de na hiasachtaíochtaí urraithe i gcoinne shócmhainní an Ghrúpa.

Bhain ESB rátáil A- amach ó Standard & Poor (ionchas seasta) agus A3 (ionann agus BBB+) ó Moody (ionchas seasta).

1. Eorabhannaí ESB

Taispeántar sonraí sa tábla thíos ar Eorabhannaí ESB a cuireadh san áireamh in iasachtaíochtaí amhail ar an 31 Nollaig 2018:

Eisitheoir	Luach	Dáta Eisiúna	Aibíocht	Cúpón
DAC Airgeadais ESB	Stg\$275.0 milliún	Márta 2010	10 mbliana	6.500%
DAC Airgeadais ESB	Euro €215.2 milliún	Samhain 2012	7 mbliana	4.375%
DAC Airgeadais ESB	Euro €300.0 milliún	Samhain 2013	10 mbliana	3.494%
DAC Airgeadais ESB	Euro €500.0 milliún	Meitheamh 2015	12 bhliain	2.125%
DAC Airgeadais ESB	Euro €600.0 milliún	Meitheamh 2016	15 bliana	1.875%
DAC Airgeadais ESB	Euro €500.0 milliún	Eanáir 2017	12 bhliain	1.750%
DAC Airgeadais ESB	Euro €500.0 milliún	Samhain 2018	15 bliana	2.125%

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

20. IASACHTAÍOCHTAÍ AGUS FIACHAS EILE (ar lean)

2. Fiachas maoinithe tionscadail fadtéarmach neamhiontaofa

I Samhain 2018, rinneadh Carrington Power Limited (CPL) a athmhaoiniú agus aisíocadh gach fiachas gan íoc (2017: €446.0 milliún). Rinneadh fochuideachta 100% de DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca i Nollaig 2018 agus amhail ar 31 Nollaig 2018, tá fiachas gan íoc de €44.9 milliún aige. Baineann an chuid atá fágtha den fhiachas sin le feirm ghaoithe sa Bhreatain Mhór.

3. Eorabhannaí neamhiontaofa NIE Networks

Mar chuid d'éadail NIE Networks, rinneadh Eorabhanna Stg£175.0 milliún a éadail ag luach cóir ar an dáta éadála. Bhí ráta cúpóin seasta 6.875% ag an tsaoirid sin agus aisíocadh é i Meán Fómhair 2018.

I Meitheamh 2011, d'eisigh NIE Networks Limited banna steirling 15 bliana de Stg£400.0 milliún a raibh cúpón seasta de 6.375% ag baint leis.

I Meitheamh 2018, d'eisigh NIE Networks Limited banna steirling 7 mbliana de Stg£350.0 milliún a raibh cúpón seasta de 2.5% ag baint leis.

4. Iasachtaíochtaí bainc fadtéarmacha

Áirítear le hiasachtaíochtaí bainc fadtéarmacha €267.0 milliún (2017: €35.2 milliún) fiachais ar ráta comhlúthach, ar tógadh ar iasacht iad go déthaobhach, agus is fiachas ar ráta seasta an chuid eile.

Tá saoráid chreidmheasa imrothlaigh de €1.44 billiún, a bhfuil sindeacáit 14 banc ann, ar fáil don Ghrúpa go dtí Feabhra 2022 chun gur féidir leis maoiniú a tharraingt anuas nuair is gá. Tá €70.0 milliún tarraingthe anuas amhail ar an 31 Nollaig 2018 (2017: €nialas).

Comhaontaíodh saoráid €200.0 milliún le Banc Infheistíochta na hEorpa (EIB) in 2013 agus 2014 chun tacú le naisc in-athnuaite leis an líonra leictreachais in iardheisceart Éireann, ag brath ar chur i gcrích caiteachais chaipitiúil shonraithe áirithe. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, bhí an €200.0 milliún iomlán sa tsaoirid EIB sin tarraingthe anuas (2017: €100.0 milliún).

5. Iasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh

Eisíodh an chéad láithriú príobháideach de nótaí neamhurraithe sinsearach le raon infheisteoirí institiúideacha i Nollaig 2003. Eisíodh na nótaí ráta sheasta sin i ndollair na Stát Aontaithe agus i steirling, agus amhail ar an 31 Nollaig 2018, áiríodh orthu sin \$273.5 milliún dollar, agus é sin le teacht in aibíocht ar dhátaí idir 2018 agus 2023, agus Stg£10.0 milliún, le teacht in aibíocht in 2023. Aisíocadh \$96.5 milliún dollar agus Stg£10.0 milliún den fhiachas sin i Nollaig 2018 mar a bhí sceidealaithe.

Eisíodh an dara láithriú de nótaí sinsearach gan urrús i Meitheamh 2009. Eisíodh na nótaí sin i ndollair na Stát Aontaithe, i steirling agus in euro, agus amhail ar an 31 Nollaig 2018, áiríodh orthu sin US\$226.0 milliún dollar agus iad le teacht in aibíocht in 2019, €40.0 milliún le teacht in aibíocht in 2019, agus Stg£50.0 milliún le teacht in 2021.

Baineann coinníollacha áirithe leis an bhfiachas láithrithe phríobháidigh agus le saoráidí áirithe eile a éilíonn ar ESB clúdach úis áirithe a choinneáil, mar aon le cúnaint sócmhainne. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, tá ESB ag comhlíonadh gach ceann de na ceanglais chúnaint a bhaineann leis an bhfiachas láithrithe phríobháidigh agus leis na saoráidí eile.

Fálú glaninfheistíochta in oibriúcháin eachtracha

Cuimsítear sna hiasachtaíochtaí thuas iasachtaí bainc atá ainmnithe i steirling, ar sainíodh iad mar fhálú d'infheistíocht an Ghrúpa i bhfochuideachta sa Ríocht Aontaithe atá ainmnithe i steirling, mar a mhínítear thíos:

Iasachtaí atá ainmnithe i steirling a sainíodh mar fhálú d'infheistíocht an Ghrúpa i bhfochuideachta	2018 € '000	2017 € '000
Luach amhail ar an 1 Eanáir	32,254	44,563
Aisíocaíochtaí sa bhliain	-	(10,872)
Gnóthachan ar aistriú go euro	(264)	(1,437)
Luach amhail ar an 31 Nollaig	31,990	32,254
Caillteanas ar aistriú na hiasachta euro inghrúpa go fochuideachta (tugtha go OCI)	(189)	(1,024)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

20. IASACHTAÍOCHTAÍ AGUS FIACHAS EILE (ar lean)

IASACHTAÍOCHTAÍ IONTAOFA

	2018 Iomlán € '000	2017 Iomlán € '000
MÁTHAIRCHUIDEACHTA		
Iasachtaíochtaí reatha		
- Inaisíochta i dtráthchodanna	84,126	78,665
- Inaisíochta ach amháin i dtráthchodanna	306,150	91,705
Iasachtaíochtaí reatha iomlána	390,276	170,370
Iasachtaíochtaí neamhreatha		
- Inaisíochta i dtráthchodanna		
Idir bliain amháin agus dhá bhliain	85,215	76,019
Idir dhá bhliain agus cúig bliana	216,347	204,588
Tar éis cúig bliana	354,268	355,687
	655,830	636,294
- Inaisíochta ach amháin i dtráthchodanna		
Idir bliain amháin agus dhá bhliain	-	228,370
Idir dhá bhliain agus cúig bliana	303,515	56,337
Tar éis cúig bliana	-	239,207
	303,515	523,914
Iasachtaíochtaí neamhreatha iomlána	959,345	1,160,208
Iasachtaíochtaí iomlána gan íoc	1,349,621	1,330,578

(a) Maoiniú agus bainistíocht leachtachta

Baineann na príomhrioscaí leachtachta a gcaithfidh an Grúpa dul i ngleic leo le riachtanais sreabhaidh airgid a eascraíonn ó oibriúcháin laethúla, oibleagáidí fiachais ag teacht chun aibíochta agus maoiniú clár infheistíochta caipitiúil. Déanann feidhm chistíochta an Ghrúpa bainistíocht ar an riosca trí mheascán d'infheistíochtaí leachtachta, airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, agus saoráidí tiomnaithe bainc nár tarraingíodh. Déanann an Grúpa idirbheartaíocht le bainc chaidrimh maidir le saoráidí, agus tiomsaíonn sé cistí i margaí caipitil fiachais chun aon riachtanais mhaoinithe a eascraíonn as fiachas ag teacht in aibíocht, caiteachas caipitiúil nó riachtanais ghnó ghinearálta, a réamhchistiú nó a réamhfhálú.

Amhail ar an 31 Nollaig 2018, bhí níos mó ná €1.6 billiún ar fáil ag an nGrúpa i bhfoirm airgid thirim agus saoráidí bainc tiomanta, agus cinntíonn sin go mbeifear in ann aon riachtanais leachtachta a chomhlíonadh mar is gá. Áirítear leis na saoráidí bainc tiomanta saoráid iasachta sindeacáite le líon mór institiúidí airgeadais a bhfuil rátáil mhaith acu, chomh maith le saoráidí le EIB.

De réir straitéis bainistithe fiachais an Ghrúpa, díreann ar phróifíl phunainne fiachais a bhfuil meascán éagsúil de chontrapháirtithe, foinsí cistíochta agus aibíochta ag baint léi. Baintear leas as maoiniú struchtúrtha neamhiontaofa agus maoiniú a bhfuil iontaofacht shrianta aige, áit ar cuí, agus lena linn sin, is gá costais mhaoinithe agus maolú riosca araon a chur san áireamh. Comhlíonann gach saoráid iasachtaíochta na hAchtanna Leictreachais agus na riachtanais rialála ábhartha.

Is mar seo a leanas atá próifíl aibíochta na suime glanluacha a bhaineann le hiasachtaíochtaí an Ghrúpa, mar aon le dáta éaga na saoráidí tiomanta iasachta bainc ábhartha nár tarraingíodh anuas:

	Fiachas arna tharraingt - Grúpa		Fiachas arna tharraingt - Máthairchuideachta		Saoráid nach bhfuil Tarraingthe - Grúpa agus Máthairchuideachta	
Ag Teacht in Aibíocht	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
I gceann bliana amháin nó níos lú	606,275	388,073	390,276	170,370	-	83,000
Idir bliain amháin agus dhá bhliain	393,262	552,121	85,215	304,389	-	-
Idir dhá bhliain agus cúig bliana	525,359	791,515	519,862	260,914	1,370,000	1,440,000
I gceann níos mó ná cúig bliana	3,619,071	3,026,069	354,268	594,905	-	-
	5,143,967	4,757,778	1,349,621	1,330,578	1,370,000	1,523,000

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

20. IASACHTAÍOCHTAÍ AGUS FIACHAS EILE (ar lean)

(a) Maoiniú agus bainistiú leachtachta (ar lean)

Leagtar amach sa tábla seo a leanas aibíochtaí conarthacha iasachtaíochtaí an Ghrúpa, lena n-áirítear na híocaíochtaí úis gaolmhara. Tá iasachtaíochtaí le luach tugtha anonn de €3,794.4 milliún (2017: €3,427.2 milliún) cuimsithe sna hiarmhéideanna Grúpa thíos.

	Suim ghlanluacha € '000	Eis-sreafaí airgid thirim conarthacha - glan € '000	Laistigh de 1 bhliain € '000	1 - 2 bhliain € '000	2 - 5 bliain € '000	Os cionn 5 bliana € '000
31 Nollaig 2018						
iasachtaíochtaí iontaofa	4,248,382	5,091,010	735,392	501,221	763,995	3,090,402
iasachtaíochtaí neamhiontaofa	895,585	1,198,023	41,214	40,435	120,274	996,100
Iomlán na n-iasachtaíochtaí	5,143,967	6,289,033	776,606	541,656	884,269	4,086,502

31 Nollaig 2017

iasachtaíochtaí iontaofa	3,664,651	4,521,673	301,975	633,290	798,694	2,787,714
iasachtaíochtaí neamhiontaofa	1,093,127	1,457,536	279,576	87,741	362,354	727,865
Iomlán na n-iasachtaíochtaí	4,757,778	5,979,209	581,551	721,031	1,161,048	3,515,579

(b) Bainistíocht riosca ráta úis

Rinneadh beartas ráta úis an Ghrúpa a nuashonrú in 2017 agus is é an sprioc atá leis sin ná tromlach mór a fhiachais a bheith ag ráta úis seasta (nó boilsciú-nasctha) go dtí go dtéann sé in aibíocht, agus go mbeadh íosmhéid 50% seasta (nó boilsciú-nasctha) ann i gcónaí. Baintear é sin amach trí iasachtaí a fháil go díreach ag rátaí úis seasta nó trí bhabhtálacha ráta úis. Amhail ar an 31 Nollaig 2018, bhí 94.8% d'fhiachas an Ghrúpa seasta go dtí go dtiocfadh sé in aibíocht, é sin nó bhí sé boilsciú-nasctha (2017: 99.3%). Nochtar an luach cóir i dtaca le bhabhtálacha ráta úis i nóta 21.

Maidir le dliteanais airgeadais a bhfuil ús orthu, tugann an tábla seo a leanas le fios a rátaí úis éifeachtacha amhail dáta an chlár chomhardaithe, agus éifeacht bhabhtálacha ráta úis is bhabhtálacha tras-airgeadra á gcur san áireamh:

	Ráta úis éifeachtach %	Iomlán € '000	Laistigh de 1 bhliain € '000	1 - 2 bliain € '000	2 - 5 bliain € '000	Níos mó ná 5 bliana € '000
iasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh (ráta úis seasta)	6.12	543,253	237,351	-	305,902	-
iasachtaíochtaí neamhiontaofa (ráta úis seasta)	4.33	895,585	1,823	1,823	4,871	887,068
iasachtaíochtaí fadtéarmacha eile (ráta úis seasta agus athraitheach)	2.96	3,705,129	367,135	390,879	215,145	2,731,970

Áirítear le hiasachtaíochtaí fadtéarmacha eile san anailís seo dliteanais ráta chomhlúthaigh €267 milliún (2017: €35.2 milliún).

Socraíodh ráta úis éifeachtach ar na hiasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh trí bhithin bhabhtálacha tras-airgeadra agus bhabhtálacha ráta úis a úsáid. Anuas air sin, socraíodh an ráta éifeachtach ar iasachtaíochtaí neamhiontaofa steirling de £11.7 milliún trí bhithin bhabhtálacha ráta úis. In éagmais na mbabhtálacha ráta úis sin, is é 1.6% an ráta comhlúthach a bheadh ar na buniasachtaíochtaí steirling agus euro amhail ar an 31 Nollaig 2018, agus tá sin ag teacht leis na rátaí úis atá i réim ar iasachtaíochtaí den fhad céanna sna limistéir airgeadaíocha ábhartha.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

20. IASACHTAÍOCHTAÍ AGUS FIACHAS EILE (ar lean)

(b) Bainistíocht riosca ráta úis (ar lean)

Agus an riosca maidir le rátaí úis á bhainistiú aige, tá sé mar aidhm ag an nGrúpa tionchar luaineachtaí gearrthéarmacha ar thuillimh an Ghrúpa a laghdú. Beidh tionchar ag athruithe buana i rátaí úis ar thuillimh chomhdhlúite thar téarma níos faide. Meastar go mbeadh brabús roimh chánachas méadaithe agus cothromas laghdaithe faoi na méideanna atá ar taispeáint thíos dá mbeadh méadú ginearálta de 50 bonnphointe i rátaí úis (agus rátaí úis comhfhreagracha fírinneacha) i gceist amhail ar an 31 Nollaig. Déanann an anailís seo talamh slán de go bhfanfaidh gach athróg eile seasmhach, go háirithe rátaí airgeadra eachtraigh, lena n-áirítear an bonn tuisceana nach n-athródh rátaí boilsicthe.

	31 Nollaig 2018		31 Nollaig 2017	
	méadú 50 bp gnóthachan / (caillteanas) € '000	laghdú 50 bp gnóthachan / (caillteanas) € '000	méadú 50 bp gnóthachan / (caillteanas) € '000	laghdú 50 bp gnóthachan / (caillteanas) € '000
Brabús roimh chánachas				
Ús iníoctha	(778)	213	(1,031)	845
Gluaiseachtaí luacha chóir ar ionstraimí airgeadais	57,394	(61,386)	64,415	(69,087)
Ioncam cuimsitheach eile				
Gnóthachain / (caillteanas) luacha chóir	1,353	(1,353)	10,498	(10,498)

Rinneadh na boinn tuisceana seo a leanas i leith na hanailíse íogaireachta thuas:

- ní bhaineann íogaireacht an chláir chomhardaithe i leith rátaí úis ach le hionstraimí airgeadais díorthacha, mar iompraítear fiachas agus taiscí eile ag costas amúchta agus mar sin, ní athraíonn a luach tugtha anonn de réir mar a athraíonn rátaí úis;

- déantar íogaireacht úis fhabhráithe i leith gluaiseachtaí i rátaí úis a ríomh bunaithe ar neamhchosaint glanráta chomhlúthaigh maidir le fiachas, taiscí agus ionstraimí díorthacha;

- déantar talamh slán de maidir le díorthaigh atá sainithe mar fháluithe sreabhaidh airgid i gcoinne athruithe i rátaí úis, go bhfuil siad éifeachtach go hiomlán, agus go bhfuil siad taifeadta go hiomlán laistigh de chothromas agus gan aon tionchar acu ar an ráiteas ioncaim;

- ní bhíonn tionchar ag athruithe ar luach tugtha anonn na n-ionstraimí airgeadais díorthacha sin nach bhfuil i gcaidrimh fálaíthe ach ar an ráiteas ioncaim amháin; agus

- caitear leis an ngné chomhlúthach d'aon bhabhtála nó aon fhiachais ráta chomhlúthaigh amhail is nach bhfuil aon ráta úis socraithe cheana féin; mar sin, má bhíonn aon athrú ar rátaí úis, bíonn tionchar aige sin ar an gcuid de na ríomhanna íogaireachta a bhaineann leis an ús fabhraithe ar feadh thréimhse iomlán 12 mí.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

20. IASACHTAÍOCHTAÍ AGUS FIACHAS EILE (ar lean)

(c) Réiteach iasachtaíochtaí seachtracha

GRÚPA

2018	larmhéid amhail ar an 1 Eanáir € '000	Sreafaí airgid € '000	Éadail fochuideachta € '000	larmhairtí na malairte eachtraí € '000	Eile € '000	larmhéid amhail ar an 31 Nollaig € '000
Saoráidí Fiachais						
Eorabhannaí ESB	2,334,037	499,993	-	(2,529)	67,276	2,898,777
Fiachas maoinithe tionscadail fadtéarmach neamhiontaofa	444,676	(445,171)	44,907	(132)	16,275	60,555
Eorabhannaí neamhiontaofa NIE Networks	648,451	194,025	-	(3,661)	(3,785)	835,030
lasachtaíochtaí bainc fadtéarmacha	714,959	86,421	-	(1,371)	6,343	806,352
lasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh	615,655	(93,575)	-	19,200	1,973	543,253
Iomlán	4,757,778	241,693	44,907	11,507	88,082	5,143,967

2017	larmhéid amhail ar an 1 Eanáir € '000	Sreafaí airgid € '000	Diúscairt/Éadail fochuideachta € '000	Éifeachtaí malairte eachtraí € '000	Eile € '000	larmhéid amhail ar an 31 Nollaig € '000
Saoráidí Fiachais						
Eorabhannaí ESB	2,144,722	191,253	-	(11,233)	9,295	2,334,037
Fiachas maoinithe tionscadail fadtéarmach neamhiontaofa	488,566	(28,013)	-	(18,895)	3,018	444,676
Eorabhannaí neamhiontaofa NIE Networks	677,718	-	-	(23,488)	(5,779)	648,451
lasachtaíochtaí bainc fadtéarmacha	815,007	(93,682)	-	(7,658)	1,292	714,959
lasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh	727,717	(39,803)	-	(72,389)	130	615,655
Fiachas maoinithe tionscadail ghearrthearmaigh neamhiontaofa (Airvolution)	33,713	18,260	(54,270)	(1,979)	4,276	-
Iomlán	4,887,443	48,015	(54,270)	(135,642)	12,232	4,757,778

MÁTHAIRCHUIDEACHTA

2018	larmhéid amhail ar an 1 Eanáir € '000	Sreafaí airgid € '000	Éifeachtaí malairte eachtraí € '000	Eile € '000	larmhéid amhail ar an 31 Nollaig € '000
Saoráidí Fiachais					
lasachtaíochtaí bainc fadtéarmacha	714,923	86,420	(1,371)	6,396	806,368
lasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh	615,655	(93,575)	19,200	1,973	543,253
Iomlán	1,330,578	(7,155)	17,829	8,369	1,349,621

2017	larmhéid amhail ar an 1 Eanáir € '000	Sreafaí airgid € '000	Éifeachtaí malairte eachtraí € '000	Eile € '000	larmhéid amhail ar an 31 Nollaig € '000
Saoráidí Fiachais					
lasachtaíochtaí bainc fadtéarmacha	814,508	(93,682)	(7,658)	1,755	714,923
lasachtaíochtaí láithrithe phríobháidigh	727,717	(39,803)	(72,389)	130	615,655
Iomlán	1,542,225	(133,485)	(80,047)	1,885	1,330,578

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

21. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHACHA

(a) Luach cóir de réir aicme na hionstraime airgeadais díorthaí

Tugtar ionstraimí airgeadais díorthacha anonn ag luach cóir. Is é atá i gceist le luach cóir ionstraime airgeadais ná an praghas a gheofaí chun sócmhainn a dhíol nó a d'íocfaí chun dliteanas a aistriú in idirbheart ordúil idir rannpháirtithe margaidh amháil ar dháta an tomhais. Is é an modh a úsáidtear chun luach cóir ionstraimí airgeadais an Ghrúpa a ríomh ná anailís sreabhaidh airgid lascainithe, a úsáideann ráta lascainithe cúpóin nialasaigh agus a léiríonn an riosca contrapháirtí creidmheasa. Cuireann an modh sin ar chumas an Ghrúpa na sreafaí airgid a lascainiú ag ráta atá cothrom leis an ráta úis atá i réim sa mhargadh; sa chás sin, cuirtear aibíocht agus corrlach creidmheasa san áireamh.

Is iad seo a leanas luachanna córa ionstraimí airgeadais, arna ngrúpáil de réir aicme ionstraime:

GRÚPA	2018				Iomlán € '000
	Sócmhainní neamh-reatha € '000	Sócmhainní reatha € '000	Dlíteanais neamh-reatha € '000	Dlíteanais reatha € '000	
Babhtálacha ráta úis	5,079	-	(3,691)	(94)	1,294
Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	-	-	(544,340)	(13,935)	(558,275)
Babhtálacha airgeadra	4,098	35,461	(21,276)	-	18,283
Conarthaí malairte eachtraí	914	2,300	(285)	(2,119)	810
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	10,541	82,852	(55,433)	(91,345)	(53,385)
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	47,950	35,921	(157)	(809)	82,905
	68,582	156,534	(625,182)	(108,302)	(508,368)

	2017				Iomlán € '000
	Sócmhainní neamh-reatha € '000	Sócmhainní reatha € '000	Dlíteanais neamh-reatha € '000	Dlíteanais reatha € '000	
Babhtálacha ráta úis	10,296	-	(31,699)	(8,021)	(29,424)
Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	-	-	(563,571)	(89,605)	(653,176)
Babhtálacha airgeadra	24,066	10	(37,508)	(5,749)	(19,181)
Conarthaí malairte eachtraí	8,472	5,799	(180)	(2,030)	12,061
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	2,860	57,608	(4,867)	(31,123)	24,478
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	39,383	53,950	-	-	93,333
	85,077	117,367	(637,825)	(136,528)	(571,909)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	2018				Iomlán € '000
	Sócmhainní neamh-reatha € '000	Sócmhainní reatha € '000	Dlíteanais neamh-reatha € '000	Dlíteanais reatha € '000	
Babhtálacha ráta úis	894	-	(115)	(94)	685
Babhtálacha airgeadra	4,098	35,461	(21,276)	-	18,283
Conarthaí malairte eachtraí	914	2,300	(812)	(1,875)	527
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	10,398	69,958	(7,790)	(81,698)	(9,132)
	16,304	107,719	(29,993)	(83,667)	10,363

	2017				Iomlán € '000
	Sócmhainní neamh-reatha € '000	Sócmhainní reatha € '000	Dlíteanais neamh-reatha € '000	Dlíteanais reatha € '000	
Babhtálacha ráta úis	1,857	-	-	-	1,857
Babhtálacha airgeadra	24,066	10	(37,508)	(5,749)	(19,181)
Conarthaí malairte eachtraí	1,018	4,401	(180)	(2,018)	3,221
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	2,663	54,183	(3,069)	(31,123)	22,654
	29,604	58,594	(40,757)	(38,890)	8,551

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

21. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHACHA (ar lean)

(a) Luach cóir de réir aicme na hionstraime airgeadais díorthaí (ar lean)

Ach amháin i gcás babhtálacha ráta úis áirithe agus babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha, tá formhór na n-riarmhéideanna díorthacha atá ar taispeáint sna táblaí thuas ainmnithe mar fháluithe sreabhaidh airgid ar riosca ráta úis, airgeadra nó tráchtearra atá ag eascairt as sreafaí airgid thirim tuartha maidir le hús, ioncam ná costais oibriúcháin eile ar ardleibhéal dóchúlachta.

Ba chóir a thabhairt faoi deara, agus luachanna córa dearfacha agus diúltacha ionstraimí airgeadais díorthacha á léirmhíniú, go ndéantar iad a mheaitseáil le hidirbhearta bunúsacha lena mbaineann rioscaí fritháirithe.

(i) Babhtálacha rátaí úis

Tá an Grúpa tar éis babhtálacha ráta úis de Stg£470.7 milliún a chur i bhfeidhm (2017: Stg£780.7 milliún) maidir le cuid áirithe dá iasachtaíochtaí, lena n-áirítear fiachas airgeadais tionscadail a d'urraigh West Durham Wind Farm Limited, maidir le hiasachtaíochtaí ar ráta seasta atá i seilbh na Máthairchuideachta agus DAC ESB Finance, agus maidir le fiachas atá sealbhaithe i sócmhainní feirme gaoithe eile de chuid an Ghrúpa. Tá siad sin ar fad rangaithe mar fháluithe sreabhaidh airgid.

I gcás babhtálacha ráta úis, cuireann an luach cóir san áireamh na rátaí seasta, comhlúthachta agus margaidh atá i réim ar dháta an chláir chomhardaithe. De bhrí go bhfuil babhtálacha ráta úis marcáilte go margadh amháin ar an 31 Nollaig 2018, tá a luach tugtha anonn cothrom lena luach cóir.

Aithníodh gluaiseachtaí iomlána (lena n-áirítear fálaí, íocaíochtaí agus gluaiseachtaí luacha chóir) de chaillteanas €30.7 milliún (2017: gnóthachan €4.3 milliún) maidir le babhtálacha ráta úis, agus aithníodh caillteanas €30.7 milliún de sin go díreach i gcostais mhaoinithe sa ráiteas ioncaim; Énialas aitheanta in ioncam cuimsitheach eile (2017: aithníodh gnóthachan €3.0 milliún i gcostais agus caillteanas mhaoinithe de €7.3 milliún in ioncam cuimsitheach eile). Le linn na bliana, tar éis aisíoc fhiachas maoinithe tionscadail Carrington Power Limited, réitíodh babhtálacha ráta úis a bhain leis an tionscadal sin le hairgead tirim, agus aithníodh a thionchar siúd sa ráiteas airgeadais. Ba é tionchar iomlán an athmhaoinithe fiachais ar an ráiteas ioncaim ná costas €25.5 milliún a aithníodh i gcostais mhaoinithe.

(ii) Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha

Éadáladh babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha a raibh dliteanas luacha chóir de €272.5 milliún ag baint leo nuair a fuarthas iad, i Nollaig 2010 mar chuid de cheannach ghnóthas NIE Networks. Ní raibh na babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha i dteideal cuntasaíocht fálaí faoi IAS 39 nuair a éadáladh gnóthas NIE Networks, agus nuair a aistríodh go IFRS 9, ní dhearnadh aon choigeartú go dtí an cur chuige sin. Bíonn tionchar ar luach cóir babhtálacha boilsciú-nasctha ag gluaiseachtaí coibhneasta i rátaí úis agus in ionchais mhargaidh maidir le gluaiseachtaí san innéacs praghsanna miondíola (RPI) amach anseo sa Ríocht Aontaithe.

Mar thoradh ar ghluaiseachtaí i rátaí réamhcheaptha úis, praghsanna réamhcheaptha RPI na Ríochta Aontaithe, agus rátaí agus íocaíochtaí malairte eachtraí le linn na bliana, laghdáíodh an luach cóir faoi €94.9 milliún i dtaca leis na babhtálacha le linn na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2018 (2017: laghdú €45.3 milliún ar luach cóir). Léiríonn an ghluaiseacht sin gluaiseachtaí diúltacha marcála ón margadh de €6.5 milliún sna babhtálacha bunaidh (2017: Gluaiseacht dhearfach de €3.7 milliún), arna léiriú i gcostais mhaoinithe sa ráiteas ioncaim (nóta 8) agus íocaíochtaí €95.6 milliún (a áiríonn íocaíocht charntha de €80.0 milliún) (2017: €16.8 milliún) a tháinig aníos faoi na babhtálacha i rith na bliana. Ina theannta sin, tá gluaiseachtaí dearfacha aistrithe de €5.8 milliún (2017: €41.6 milliún) le linn na bliana ar aistriú na mbabhtálacha ó steirling go euro léirithe in ioncam cuimsitheach eile.

(iii) Babhtálacha airgeadra

Bíonn tionchar ag gluaiseachtaí ar rátaí malairte eachtraí agus úis ar luach cóir babhtálacha airgeadra. Rangaítear babhtálacha airgeadra ESB go príomha mar fháluithe sreabhaidh airgid agus baineann siad, den chuid is mó, le babhtálacha trasairgeadra a dhéantar i ndáil leis an bhfiachas láithrithe phríobháidigh, a ndéantar cur síos air i nóta 20. Chuathas i mbun na mbabhtálacha trasairgeadra sin chun an t-ús ar dhollar Mheiriceá agus ar steirling, agus ar aisíocaíochtaí príomhshuime ar an mbunfhiachas, a bhabhtáil go euro, rud a fhágann go bhfálófar an riosca ar na híocaíochtaí sin thar na tréimhsí ó 2010 go 2023 go dtiocfaidh siad in aibíocht.

Bhí neamhéifeachtacht i gceist, de réir na brí atá leis sin in IAS 9, maidir leis na babhtálacha airgeadra le linn na bliana, agus mar thoradh air sin, aithníodh muirear €0.1 milliún (2017: muirear €0.1 milliún) i gcostais mhaoinithe sa ráiteas ioncaim. Cuimsítear ina aonair sa ráiteas ioncaim don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2018 gnóthachan €23.3 milliún (2017: caillteanas €68.9 milliún) a tharla de bharr babhtálacha trasairgeadra, agus tá sin fritháirithe ina iomláine ag gluaiseachtaí in aistriú na mbuniasachtaíochtaí fálaíthe airgeadra eachtraigh ag na rátaí malairte eachtraí a bhí i réim (féach nóta 8).

Chomh maith le conarthaí malairte eachtraí a rinneadh i ndáil le hiasachtaíochtaí an Ghrúpa, tá an Grúpa tar éis conarthaí malairte eachtraí a dhéanamh maidir le costais fhuinnimh, riachtanais cheannacháin bhreosla (atá i ndollair na Stát Aontaithe agus steirling) agus i ndáil le tionscadail stáisiúin cumhachta (lena n-áirítear Carrington Power Limited). Tá aibíochtaí ag na conarthaí sin, a mhaireann go dtí 2024. Aithníodh gluaiseachtaí luacha chóir dearfacha de €11.2 milliún san iomlán (2017: gluaiseachtaí dearfacha de €11.2 milliún) le linn na bliana maidir le conarthaí malairte eachtraí den chineál sin, agus aithníodh gluaiseacht luacha chóir dhearfach de €0.3 milliún ina leith (2017: gluaiseachtaí dearfacha de €3.1 milliún) trí ioncam cuimsitheach eile agus gluaiseacht dhearfach luacha chóir de €10.9 milliún (2017: gluaiseacht dhearfach de €8.1 milliún) sa ráiteas ioncaim. Le linn na bliana, tar éis aisíoc fhiachas maoinithe tionscadail Carrington Power Limited, réitíodh conarthaí airgeadra eachtraigh a bhain leis an tionscadal sin le hairgead tirim, agus aithníodh a thionchar siúd sa ráiteas ioncaim. Ba é tionchar iomlán an athmhaoinithe fiachais ar an ráiteas ioncaim ná gnóthachan €7.7 milliún a aithníodh i gcostais oibriúcháin.

Ordlathas luacha chóir

Tá tuilleadh eolais ar fáil faoi na modhanna lenar féidir ionstraimí airgeadais a luacháil i nóta 27.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

21. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHACHA (ar lean)

(b) Maoiniú agus bainistiú leachtachta - aibíocht na n-ionstraimí airgeadais díorthacha

Leagtar amach sa tábla seo a leanas aibíochtaí conarthacha ionstraimí airgeadais díorthacha, lena n-áirítear na glansreafaí airgid gaolmhara neamhlascainithe atá inchurtha ina leith. Táthar ag súil go n-imreoidh na hionstraimí airgeadais díorthacha sin tionchar ar bhrabús nó caillteanas thar tréimhse ama a bheidh cosúil leis na heis-sreafaí airgid. Áirítear glandlíteanais ionstraimí airgeadais díorthacha de €518.7 milliún (2017: Tá €580.5 milliún) san áireamh in iarmhéideanna an Ghrúpa thíos, ach ní chuimsíonn siad cuid de shócmhainní agus dlíteanais na Máthairchuideachta mar nach bhfuil siad díreach i seilbh na Máthairchuideachta. Féach nóta 27 (b) chun tuilleadh analíse a fháil ar shócmhainní agus dlíteanais airgeadais an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta.

	Suim ghlanluacha € '000	Eis-sreafaí / (insreafaí) airgid thirim conarthacha - glan € '000	Laistigh de 1 bhliain € '000	1 - 2 bliain € '000	2 - 5 bliain € '000	Os cionn 5 bliana € '000
31 Nollaig 2018						
Babhtálacha ráta úis	5,079	6,125	1,669	4,218	155	83
Babhtálacha airgeadra	39,559	41,834	31,696	(3,675)	(1,572)	15,385
Conarthaí malairte eachtraí	3,214	8,815	7,691	492	212	420
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	93,393	93,815	83,228	6,766	3,821	-
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	83,871	83,682	35,880	24,084	23,718	-
Sócmhainní iomlána	225,116	234,271	160,164	31,885	26,334	15,888
Babhtálacha ráta úis	(3,785)	(3,817)	(1,262)	(1,013)	(762)	(780)
Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	(558,275)	(627,824)	(14,013)	(13,704)	(180,058)	(420,049)
Babhtálacha airgeadra	(21,276)	(23,853)	312	(119)	(546)	(23,500)
Conarthaí malairte eachtraí	(2,404)	(2,610)	(2,325)	(283)	(2)	-
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(146,778)	(147,082)	(92,320)	(30,580)	(24,182)	-
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	(966)	(964)	(808)	(156)	-	-
Dlíteanais iomlána	(733,484)	(806,150)	(110,416)	(45,855)	(205,550)	(444,329)
Glansócmhainní / (dlíteanais) díorthacha	(508,368)	(571,879)	49,748	(13,970)	(179,216)	(428,441)
31 Nollaig 2017						
Babhtálacha ráta úis	10,296	10,437	3,254	2,289	4,894	-
Babhtálacha airgeadra	24,076	25,188	2,378	22,810	-	-
Conarthaí malairte eachtraí	14,271	17,389	7,846	1,945	7,598	-
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	60,468	60,960	58,054	2,639	267	-
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	93,333	93,086	53,783	38,638	665	-
Sócmhainní iomlána	202,444	207,060	125,315	68,321	13,424	-
Babhtálacha ráta úis	(39,720)	(42,858)	(9,122)	(7,427)	(15,119)	(11,190)
Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	(653,176)	(718,130)	(90,071)	(15,157)	(44,322)	(568,580)
Babhtálacha airgeadra	(43,257)	(47,037)	(5,976)	(659)	(4,156)	(36,246)
Conarthaí malairte eachtraí	(2,210)	(4,529)	(4,325)	(204)	-	-
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(35,990)	(36,524)	(31,607)	(4,663)	(254)	-
Dlíteanais iomlána	(774,353)	(849,078)	(141,101)	(28,110)	(63,851)	(616,016)
Glansócmhainní / (dlíteanais) díorthacha	(571,909)	(642,018)	(15,786)	40,211	(50,427)	(616,016)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

21. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHACHA (ar lean)

(c) Cúlchistí Fálaithe

Baineann cúlchistí fálaithe an Ghrúpa leis na hionstraimí fálaithe seo a leanas:

	Cúlchiste fálaithe ar an sreabhadh airgid ¹				
	Babhtálacha ráta úis € '000	Conarthaí malairte eachtraí € '000	Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla € '000	Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais € '000	Iomlán € '000
Gluaiseachtaí glanluacha chóir	36,033	3,693	(31,277)	32,334	40,783
Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim ar fháluithe leantacha amhail ar an 31 Nollaig 2018	(20,046)	1,312	(44,578)	(42,532)	(105,844)
Aistrithe chuig an ráiteas ioncaim ar fháluithe scortha	28,874	(7,820)	-	-	21,054
Gluaiseachtaí cánach iarchurtha	(10,977)	765	9,482	1,308	578
	33,884	(2,050)	(66,373)	(8,890)	(43,429)

¹Ní áiríonn an tábla thuas coigeartuithe aistrithe malairte eachtraí de €5.5 milliún. Cuimsítear leis an gcúlchiste fálaithe ar an sreabhadh airgid, méid de €0.5 milliún a bhaineann le costas an fhálaithe.

Neamhéifeachtacht fálaithe

Cinntear neamhéifeachtacht fálaithe ag tús an chaidrimh fálaithe agus trí mheasúnuithe ionchais tréimhsiúla maidir le héifeachtacht, lena chinntiú go bhfuil caidreamh eacnamaíoch idir an mhír a bhfuil fálú ann ina leith agus an ionstraim fhálaithe.

Conarthaí malairte eachtraí

I gcás fáluithe ceannachán malairte eachtraí, déanann an Grúpa caidrimh fálaithe áit arb ionann go díreach téarmaí criticiúla na hionstraime fálaithe agus téarmaí na míre a bhfuil fálú déanta ina leith. Mar sin, cuireann an Grúpa athbhreithniú cáilíochtúil na héifeachtachta i bhfeidhm. Má tharlaíonn athrú ar chúinsí a bhfuil tionchar aige ar théarmaí na míre a bhfuil fálú déanta ina leith, sa chaoi nach ionann go díreach na téarmaí criticiúla le téarmaí criticiúla na hionstraime fálaithe, úsáideann an Grúpa an modh díorthach hipitéiseach chun neamhéifeachtacht a dheimhniú.

I gcás fáluithe ceannachán malairte eachtraí, d'fhéadfadh neamhéifeachtacht tarlú má dhéantar an t-idirbheart tuartha ag am atá éagsúil ón am a ndearnadh meastachán faoi i dtús báire, nó má tá athruithe ar an riosca creidmheasa.

Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla agus leictreachais

I gcás fáluithe conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla agus leictreachais, déanann an Grúpa caidrimh fálaithe áit arb ionann go díreach téarmaí criticiúla na hionstraime fálaithe agus téarmaí na míre a bhfuil fálú déanta ina leith. D'fhéadfadh neamhéifeachtacht tarlú má dhéantar an t-idirbheart tuartha ag am atá éagsúil ón am a ndearnadh meastachán faoi i dtús báire, nó má tá athruithe ar an riosca creidmheasa. Déantar neamhéifeachtacht fálaithe le haghaidh conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla agus leictreachais a thomhas tríd an modh díorthach hipitéiseach.

Babhtálacha ráta úis

Glacann an Grúpa babhtálacha ráta úis, a bhfuil téarmaí criticiúla acu atá cosúil le téarmaí criticiúla na míre a bhfuil fálú déanta ina leith, mar shampla, ráta tagartha, dátaí íocaíochta, aibíochtaí agus méid barúlach. Déantar an mhír a bhfuil fálú déanta ina leith a shainaithint mar sciar den mhéid gan íoc suas chomh fada le méid barúlach na mbabhtálacha. Déantar neamhéifeachtacht fálaithe le haghaidh babhtálacha ráta úis a thomhas ar bhonn na bprionsabal céanna atá i bhfeidhm i gcás fáluithe conarthaí malairte eachtraí. D'fhéadfadh sé teacht aníos mar thoradh go príomha ar dhifríochtaí sna téarmaí criticiúla idir na babhtálacha ráta úis agus na hiasachtaí.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

21. IONSTRAIMÍ AIRGEADAIS DÍORTHACHA (ar lean)

(d) Éifeachtaí na cuntasáíochta fálaíthe ar an staid agus ar an bhfeidhmíocht airgeadais

Is iad seo a leanas éifeachtaí na n-ionstraimí fálaíthe ar staid agus ar fheidhmíocht airgeadais an Ghrúpa:

	Bábhtálacha trasairgeadra ráta úis € '000	Babhtálacha ráta úis € '000	Conarthaí malairte eachtraí - dollair na Stát Aontaithe € '000	Conarthaí malairte eachtraí EUR ¹ € '000	Conarthaí réamh- cheaptha praghsanna breosla - Gual € '000	Conarthaí réamh- cheaptha praghsanna breosla - Gás (Leibhéal 2) € '000	Conarthaí réamh- cheaptha praghsanna breosla (Leibhéal 3) ³ € '000	Conarthaí réamh- cheaptha praghsanna leictreachais (Leibhéal 3) ³ € '000
Suim ghlanluacha - sócmhainn / (dliteanas) amhail ar an 31 Nollaig 2018	(18,060)	2,960	3,708	581	(1,842)	153	(44,220)	82,905
Méid barúlach	399,500	51,007	112,362	86,400	1,305	990	4,152	4,152
Aonad barúlach	USD	EUR	USD	EUR	Tn	Teirmeacha	Mwh	Mwh
Dáta aibíochta - is luaithe	Meitheamh-19	Iúil-31	Eanáir-19	Márta-19	Márta-19	Márta-19	Eanáir-19	Eanáir-19
Dáta aibíochta - is déanaí	Nollaig-23	Iúil-31	Feabhra-20	Eanáir-24	Nollaig-21	Márta-19	Meán Fómhair-22	Meán Fómhair-22
Cóimheas fálaíthe ²	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1	1:1
Athrú ar luach cóir ionstraimí fálaíthe gan íoc ón 1 Eanáir	7,516	(72)	6,487	581	(29,411)	(687)	(46,133)	(10,263)
Athrú ar luach míre fálaíthe a mbaintear leas aisti chun éifeachtacht an fhálaíthe a dheimhniú	(7,516)	72	(6,487)	(453)	29,411	687	46,133)	9,927
Meánráta / praghas ualaithe a bhfuil fálú déanta ina leith	6.34 / 1.31	1.53	1.22	0.94	87.27	0.45	-	-
Aonad ráta/praghais	Ráta úis %/ráta malairte eachtraí	%	\$/€	€/£	€/Tn	€/Teirm	-	-

¹ Neamhchosaint EUR i gcomhair oibriúcháin na Ríochta Aontaithe

² Is é atá sa chóimheas fálaíthe ná méid na hionstraime fálaíthe in aghaidh mhéid na míre a bhfuil fálú déanta ina leith. Déantar an cóimheas fálaíthe cuí a chinneadh ar bhunús fachtóirí ar leith amhail na méideanna tráchtearraí a theastaíonn agus neamhchosaint ar chonarthaí malairte eachtraí agus rátaí úis.

³ Ní bhaineann an meánráta/meánpraghas ualaithe a bhfuil fálú ann ina leith, leis na conarthaí Leibhéal 3 thuas. Déanann ionstraimí Leibhéal 3 an leictreachas a nascadh níos dlúithe le hionchuir bhreosla.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

22. DLITEANAIS PHINSIN

Tá roinnt scéimeanna pinsin á bhfeidhmiú ag an nGrúpa don fhoireann i bPoblacht na hÉireann, i dTuaisceart Éireann agus sa Ríocht Aontaithe. Tá na socruithe pinsin i leith na foirne i bPoblacht na hÉireann, lena n-áirítear fostaithe ESB ar iasacht thar lear, leagtha amach in alt (a) thíos. Tá na socruithe pinsin i leith na foirne sa Ríocht Aontaithe agus i dTuaisceart Éireann leagtha amach in ailt (b) agus (c).

(a) Máthairchuideachta agus Grúpa - Poblacht na hÉireann

(i) Scéim Pinsin le Sochar Sainithe ESB (an Scéim)

Maoinítear pinsin do thiomlach na bhfostaithe i ngnó an leictreachais trí scéim pinsin ranníocach a dtugtar Scéim Sochair Shainithe d'Fhostaithe Ginearálta ESB uirthi. Dlísteáir an ciste in lontaobhaithe a ainmíonn an ESB agus a chomhaltáir chun sochar na bhfostaithe agus a gcleithiúnaithe amháin. Is scéim le sochair shainithe an Scéim agus tá sé cláraithe amhlaidh leis an Údarás Pinsean.

Tá na sochair atá le cur ar fáil agus na ranníocaíochtaí atá le híoc ag ESB agus na baill ranníocacha araon ordaithe sna rialacháin lena rialaítear an Scéim. Bíodh is gur tairbhí sochair shainithe na tairbhí sin, níl aon dualgas dlíthiúil ar ESB ranníocaíochtaí a mhéadú chun na tairbhí sin a choinneáil má tharlaíonn sé go mbeidh easnamh ann. Ní féidir ráta ranníocaíochta ESB a athrú gan chomhaontú ESB a fháil, mar aon le faomhadh ón Aire Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil. Má tharlaíonn sé go mbeidh easnamh ann sa todhchaí, tá dualgas ar an gCuideachta faoi na rialacháin dul i gcomhairle leis an gCoiste Aoisliúntais, na hlontaobhaithe agus Achtúire na Scéime chun breithniú a dhéanamh ar Scéim leasaithe a chur faoi bhráid an Aire le haghaidh a fhaofa. Is cur chuige éagsúil é sin ón gcur chuige sochair shainithe 'iarmhéid costais' a úsáidtear go hiondúil, ina n-iarrtar ar an bhfostóir iarmhéid na ranníocaíochtaí a íoc chun sochair a mhaoiniú.

Stair

Is é an cleachtas atá ann le fada ná go bhfuil ranníocaíochtaí ESB agus na mball araon socraithe ag rialacháin na Scéime ar feadh tréimhsí fada. Is iomaí uair ó thús na 1980í i leith a thuairiscigh Achtúire na Scéime go raibh easnamh sa Scéim. Chuaigh ESB i mbun comhairliúcháin gach uair leis an gCoiste, na hlontaobhaithe agus an Achtúire, de réir a oibleagáidí faoi rialacha na Scéime. Tar éis idirphlé leis na ceardchumainn, réitíodh na heasnamh trí ranníocaíochtaí na cuideachta agus bhaill na Scéime araon a mhéadú.

Bhí easnamh achtúireachta de €1,957.0 milliún ann amhail ar an 31 Nollaig 2008 agus thángthas ar Chomhaontú Pinsin 2010 ina dhiaidh sin. Glacadh leis nach bhféadfaí aghaidh a thabhairt ar a leithéid d'easnamh trí ranníocaíochtaí a mhéadú. Cuireadh clabhsúr le hidirbheartaíocht idir an Chuideachta agus Grúpa Ceardchumann ESB (ionadaithe na bhfostaithe) leis an gComhaontú Pinsin 2010 (ar fhaomh na fostaithe i mí Iúil 2010 é agus ar dhaingnigh Bord ESB go foirmiúil é ar an 20 Deireadh Fómhair 2010). Ar phríomhghnéithe an Chomhaontaithe sin, áiríodh tabhairt isteach scéime pinsin 'Bunaithe ar Mheántuilleamh Gairmréime Athluacháilte (CARE)' i gcomhair na sochar a thuillfí tar éis 1 Eanáir 2012, cosc ar mhéadaithe pinsin agus pá, deireadh a chur leis an nasc fadhbunaithe idir méaduithe tuarastail agus pinsin, agus go gcuirfeadh tástáil sócmhainneachta i bhfeidhm i ndáil le haon mhéadú pinsin sa todhchaí. Ní dheanadh aon athrú ar na rátaí ranníocaíochta socraithe don fhóistóir agus do bhaill na Scéime. Ghlac ESB faoi théarmaí an Chomhaontaithe le hinstealladh airgid aonuaire a dhéanamh sa Scéim, a bheidh infíochta thar líon blianta agus a raibh luacháil comhaontaithe €591.0 milliún aici chun críocha achtúireacha amhail ar 1 Eanáir 2010. Dúnadh ballraíocht na Scéime faoin gComhaontú agus ní féidir le duine úr ar bith dul isteach sa Scéim. D'fhaomh an tAire na hathruithe a raibh an Comhaontú Pinsin 2010 ina údar leo ina dhiaidh sin.

Bhí sócmhainní na Scéime cothrom ar an iomlán lena dliteanais amhail ag deireadh 2017. Bheadh easnamh aici dá ndéanfaí í a foirceannadh (ag an gCaighdeán Íosmhaoinithe) ach tá plean maoinithe faofa ag an Údarás Pinsin chun an t-easnamh sin a réiteach faoin mbliain 2018. De réir an athbhreithnithe deiridh ar an gCaighdeán Íosmhaoinithe a rinneadh ag deireadh 2017, bhíodhas ag cloí leis an bplean sin agus níl sé beartaithe an Scéim a fhoirceannadh. Níl sé ar intinn ag an gCuideachta go ndéanfaí aon ranníocaíochtaí eile, ach amháin na gnáth-ranníocaíochtaí leanúnacha (suas go dtí 16.4% den tuarastal inphinsin, chomh maith le ranníocaíochtaí fostaí suas le 8.5%), mar aon le hiarmhéid ranníocaíochta breise na Cuideachta arb ionann í agus €591.0 milliún (ar cuid de Chomhaontú 2010 é). Má tharlaíonn sé sa todhchaí go mbeidh easnamh ann, níl aon athrú ar oibleagáid na Cuideachta, mar atá leagtha amach i rialacháin na Scéime, dul i gcomhairle leis na páirtithe don Scéim.

Sainmhíntithe

Tá trí mhodh éagsúla ann chun stádas airgeadais na Scéime a mheas:

- Luacháil Achtúireach Leanúnach.
- Caighdeán Íosmhaoinithe, de réir Acht na bPinsean.
- Cuntasaíocht, mar atá leagtha amach i gCaighdeán Cuntasaíochta Idirnáisiúnta (IAS) 19, Sochair Fostaí.

Déanann gach ceann de na modhanna sin measúnú ar an Scéim ó pheirspictíochtaí faoi leith agus baineann siad úsáid as boinn tuisceana agus réamh-mheastachán a d'fhéadfadh a bheith éagsúil óna chéile.

Luacháil Achtúireach Leanúnach

Déanann an modh luachála sin talamh slán de go leanfaidh an Scéim agus an Chuideachta araon i mbun ghnó go ceann i bhfad - ní luacháil ar uair foirceanta atá ann. Dheimhnigh Achtúire na Scéime in 2018 go bhfuil an Scéim i gcothromaíocht ar bhonn achtúireach leanúnach, is é sin, go meastar go mbeidh an Scéim in ann a hoibleagáidí a chomhlíonadh de réir mar a dhlitear iad, ar bhunús na mbonn tuisceana atá déanta.

Foirceannadh / Luacháil an Chaighdeáin Íosmhaoinithe

Éilíonn Acht na bPinsean ar lontaobhaithe na Scéime measúnú a dhéanamh freisin cibé an bhféadfadh nó nach bhféadfadh sí caighdeán forordaithe faoi leith a chomhlíonadh, a dtugtar an Caighdeán Íosmhaoinithe (MFS) air. Úsáidtear an caighdeán sin chun a mheas cibé an mbeadh nó nach mbeadh an Scéim in ann na sochair a urrú ar dháta luachála teoiriciúil faoi leith dá ndéanfaí an Scéim a fhoirceannadh ar an dáta sin. Ba cheart a thabhairt faoi deara nach bhfuil sé beartaithe ag ESB an Scéim a fhoirceannadh.

Thuairiscigh Achtúire na Scéime ag deireadh 2011 nár shásaigh an Scéim bunriachtanais an Chaighdeáin Íosmhaoinithe. Chuir lontaobhaithe na Scéime, le comhaontú ESB, plean maoinithe isteach chuig an Údarás Pinsean chun aghaidh a thabhairt ar an bhfadhb, agus faomhadh an plean sin i mí Dheireadh Fómhair 2012. Ós rud é go bhfuil plean maoinithe 2012 tar éis dul in éag anois, tá sé pleanáilte go ndéanfaidh na páirtithe sa Scéim athbhreithniú iomlán ar an gCaighdeán Íosmhaoinithe, lena n-áirítear riachtanais maidir le riosca cúlchiste, ionas gur féidir plean maoinithe nua a sheoladh, más gá, chuig an Údarás Pinsin.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

22. DLITEANAIS PHINSIN (ar lean)

(a) Máthairchuideachta agus Grúpa - Poblacht na hÉireann (ar lean)

(i) Scéim Pinsin le Sochar Sainithe an ESB (an Scéim) (ar lean)

Cuntasaíocht

Is é IAS 19 (athbhreithnithe) 'Sochair Fostaí' an caighdeán cuntasaíochta ábhartha chun an cinneadh a dhéanamh faoin gcaoi ar cheart sochair iarfhóstaíochta a léiriú i ráitis airgeadais ESB.

Léiríonn na ráitis airgeadais na hoibleagáidí seo a leanas don Scéim:

- Ranníocaíochtaí leanúnacha - aithnítear iad seo sa ráiteas ioncain de réir mar a thabhaítear iad. Aithnítear aon mhéid nach bhfuil fótha ag deireadh na bliana mar dhliteanas ar an gclár comhardaithe.
- Áirítear oibleagáidí €395.2 milliún don Scéim ar an gclár comhardaithe freisin, agus cuimsíonn siad iad seo a leanas;
 - Instealladh don Chomhaontú Pinsin 2010 – gheall an chuideachta instealladh airgid eisceachtúil de €591.0 milliún (PV in airgead 2010 bunaithe ar ráta 6.25%) a dhéanamh sa Scéim thar thréimhse chomhaontaithe ama. Tá na méideanna atá le híoc fós don Scéim faoin gcuid seo den Chomhaontú Pinsin faoi réir go héifeachtach ag muirear airgeadais bliantúil, agus déantar iad a chur sa ráiteas ioncain mar speansais. Íocadh €583.7 milliún isteach sa Scéim chun dáta.
 - Ranníocaíochtaí seirbhíse roimhe seo – áirítear le ráta ranníocaíochta leanúnach ESB ranníocaíocht do sheirbhís roimhe seo a fabhraíodh in 2010. Aithnítear luach reatha ranníocaíochtaí sa todhchaí maidir leis an tseirbhís roimhe seo ar an gclár comhardaithe.
 - Cláir Scarúna Dheonacha (VS) Roimhe Seo – in 2010 d'aithin an Chuideachta gealltanais seasta sa todhchaí maidir le baill foirne a d'fhág an Chuideachta faoi chlár VS roimhe seo. Déanfaidh ESB ranníocaíochtaí pinsin i ndáil leis na baill foirne sin agus aithnítear luach cóir na ranníocaíochtaí todhchaí sin ar an gclár comhardaithe freisin.

(ii) Scéim Pinsin le Ranníocaíochtaí Sainithe ESB

Feidhmíonn ESB scéim fhaofa le ranníocaíochtaí sainithe freisin, ar a dtugtar Scéim Phinsin le Ranníocaíochtaí Sainithe ESB (Scéim Phinsin Fhochuideachtaí ESB roimhe seo), i gcomhair fostaithe fochuideachtaí ESB (seachas NIE Networks) agus, ón 1 Samhain 2010, foireann oibre nua na Máthairchuideachta. Is iad na baill agus an fostóir a íocann na ranníocaíochtaí, ar rátaí socraithe. Léiríonn na sochair a fhaightear ag am scoir, ciste carnta gach fostaí agus an costas a bhaineann le sochair a cheannach ag an am sin. Déantar sochair bháis a árachú ar bhonn Grúpa agus d'fheadfaí iad a íoc i bhfoirm cnapshuime agus/nó pinsin marthanóra. Coinnítear sócmhainní na Scéime i gciste ar leith á riar ag lontaobhaithe. Is é atá i muirear pinsin na bliana ná ranníocaíocht shainithe an fhostóra, agus b'ionann é sin agus €12.5 milliún (2017: €10.7 milliún).

(b) FM Scéim Geallsealbhóirí an Ríochta Aontaithe

Ina theannta sin, feidhmíonn ESB scéim phinsin do gheallsealbhóirí sa Ríocht Aontaithe dá chuid fostaithe go léir sa Ríocht Aontaithe. Is iad na baill agus an fostóir a íocann na ranníocaíochtaí, ar rátaí socraithe. Léiríonn na sochair a fhaightear ag am scoir, ciste carnta gach fostaí agus an costas a bhaineann le sochair a cheannach ag an am sin. Déantar sochair bháis a árachú ar bhonn Grúpa agus d'fheadfaí iad a íoc i bhfoirm cnapshuime agus/nó pinsin marthanóra. Coimeádtar sócmhainní na Scéime i gcuntais aonair geallsealbhóra arna mbainistiú ag Legal & General. Is é atá i muirear pinsin na bliana ná ranníocaíocht shainithe an fhostóra, agus b'ionann é sin agus €0.8 milliún (2017: €0.7 milliún).

(c) Scéim Pinsin Northern Ireland Electricity Networks (NIE Networks)

Is baill iad formhór na bhfostaithe de Scéim Pinsin NIE Networks (Scéim NIE Networks). Tá dhá chuid sa scéim sin: Options (Roghanna), ar socrú maidir le ceannach airgid é, ina soláthraíonn an fostóir cómhaoiniú arb ionann é agus ranníocaíochtaí na mball, go dtí uasmhéid 7% den tuarastal, agus Focus (Fócas), a chuireann sochair ar fáil bunaithe ar an tuarastal inphinsin tráth a dtéann an fostaí ar scor nó má fhágann an fostaí a s(h)eirbhís níos luaithe. Níl Focus ag glacadh le baill nua ó bhí 1998 ann, agus mar sin, faoin modh creidmheasa aonaid atá beartaithe, beidh méadú ar an gcostas seirbhíse mar chéatadán den tuarastal i gcás ball na coda seo de réir mar a dhruideann siad i dtreo na haoise scoir. Coinnítear sócmhainní Scéim NIE Networks faoi iontaobhas agus infheistíonn na hiontaobhaithe iad ar chomhairle bainisteoirí infheistíochta gairmiúla.

Éilítear i reachtaíocht na Ríochta Aontaithe go ndéanfaí scéimeanna pinsin a mhaoiniú go críonna. Rinne achtúire cáilithe an luacháil mhaoinithe dheireanach ar an gcuid Focus den Scéim amháil ar an 31 Márta 2017, agus léiríodh easnamh de €154.7 milliún. Tá an Chuideachta ag íoc ranníocaíochtaí easnamh de €19.4 milliún in aghaidh na bliana (ag dul i méid de réir boilscithe) ón 1 Aibreán 2015 i leith. Freisin íocann an Chuideachta ranníocaíochtaí de 40.3% de thuarastail inphinsin i dtaobh fabhráithe reatha, agus íocann baill ghníomhacha 6% breise de thuarastail inphinsin.

Próifil na Scéime

Áirítear leis na sochair an glandliteanas d'fhostaithe reatha, d'iarfhóstaí agus do phinsinéirí reatha. Go ginearálta, tá 20% de na dliteanas inchurtha i leith fostaithe reatha, 5% i leith iarfhóstaí agus 75% i leith pinsinéirí reatha. Is léiriú é fad na Scéime ar an meánam ualaithe go dtí go ndéanfar íocaíochtaí sochair. Le haghaidh Scéim NIE Networks, tá fad thart ar 14 bliana i gceist (2017: 13 bliana) bunaithe ar an luacháil mhaoinithe dheireanach.

Boinn tuisceana airgeadais

An luacháil a rinne achtúirí neamhspleacha ar chuid Focus de Scéim NIE Networks chun críche nochtuithe IAS 19, tá sí bunaithe ar na boinn tuisceana seo a leanas:

	% amhail ar 31 Nollaig 2018	% amhail ar 31 Nollaig 2017
Ráta úis a cuireadh i bhfeidhm ar dhliteanas lascaine ¹	2.80	2.50
Boilsciú praghsanna (CPI sa Ríocht Aontaithe)	2.10	2.10
Ráta méadaithe i dtuarastail inphinsin	3.20	3.20
Ráta méadaithe i bpinsin atá á n-íoc	2.10	2.10

¹Is é 2.8% an ráta lascaine a úsáideadh chun an dliteanas pinsean a ríomh amháil ar an 31 Nollaig 2018 (2017: 2.5%). Socraíodh é sin trí thagairt a dhéanamh do thorthaí ar mhargaidh ar bhannaí corparáideacha ardchaighdeán amháil ar an dáta sin. Bhí airgeadra agus téarma na mbannaí corparáideacha ar aon dul le hairgeadra agus le téarma measta na n-oibleagáidí sochair iar-fhóstaíochta.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

22. DLITEANAIS PHINSIN (ar lean)

(c) Scéim Pinsin Northern Ireland Electricity Networks (NIE Networks) (ar lean)

Boinn tuisceana maidir le mortlaíocht

Tá na boinn tuisceana a bhaineann leis an ionchas saoil a bheidh ag baill ag am scoir leagtha amach thíos. Tá na boinn tuisceana sin bunaithe ar tháblaí mortlaíochta achtúireacha caighdeánacha, agus áirítear lamháltas d'fheabhsúcháin ar ionchas saoil sa todhchaí leo.

	Amhail ar an 31 Nollaig 2018		Amhail ar an 31 Nollaig 2017	
	Fir Blianta	Mná Blianta	Fir Blianta	Mná Blianta
Pinsinéirí reatha ag aois 60	26.2	28.6	27.4	29.9
Pinsinéirí sa todhchaí atá 40 bliain d'aois faoi láthair (ionchas saoil aois 60)	27.8	30.2	29.3	31.9

Sócmhainní agus dliteanaís phinsin

Is iad seo a leanas na sócmhainní agus dliteanaís i gcuid Focus de Scéim NIE Networks:

	Ar an 31 Nollaig 2018 € '000	Ar an 31 Nollaig 2017 € '000
Gnáthscaireanna – luaite	256,671	312,546
Bannaí – luaite	259,801	255,064
Infheistíocht chreidmheasa in ilsócmhainní	422,568	245,032
Fás éagsúlaithe – luaite	233,419	463,127
Airgead tirim	7,057	10,596
Luach cóir sócmhainní an phlean	1,179,516	1,286,365
Luach reatha oibleagáidí maoinithe	(1,290,323)	(1,429,421)
Glaneasnamh	(110,807)	(143,056)

	Amhail ar an 31 Nollaig 2018 € '000	Ar an 31 Nollaig 2017 € '000
Athrú in oibleagáidí sochair		
Oibleagáidí sochair ag tús na bliana	1,429,421	1,463,969
Gluaiseacht sa bhliain:		
Costas reatha seirbhíse	7,793	9,203
Costas úis	34,658	37,577
Ranníocaíochtaí bhaill an phlean	362	435
(Gnóthachan) / caillteanas achtúireach - tionchar na n-athruithe ar bhoinn tuisceana airgeadais	(50,123)	37,552
Caillteanas achtúireach - tionchar na n-athruithe ar bhoinn tuisceana dhéimeagrafacha	(51,689)	-
Caillteanas achtúireach - caillteanas taithí	17,864	6,350
Sochair a íocadh	(94,343)	(76,231)
Costas ciorrúcháin	4,678	2,009
Comhionannú GMP	1,954	-
Difríocht aistrithe ar oibleagáidí sochair sa bhliain	(10,252)	(51,443)
Oibleagáidí sochair ag deireadh na bliana	1,290,323	1,429,421
Athrú i sócmhainní an phlean		
Luach cóir sócmhainní phlean ag tús na bliana	1,286,365	1,293,426
Gluaiseacht sa bhliain:		
Ús ar shócmhainní an phlean	31,304	33,464
Toradh iarbhair ar shócmhainní lúide ús	(64,758)	53,249
Ranníocaíochtaí fostóra	30,018	27,641
Ranníocaíochtaí bhaill an phlean	362	435
Sochair a íocadh	(94,343)	(76,231)
Difríocht aistrithe ar shócmhainní sa bhliain	(9,432)	(45,619)
Luach cóir sócmhainní an phlean ag deireadh na bliana	1,179,516	1,286,365
Toradh iarbhair ar shócmhainní an phlean don bhliain	(33,454)	86,713

Léiríonn an caillteanas ciorrúcháin a tháinig chun cinn in 2018 agus 2017 na costais iarsheirbhíse a bhaineann le fostaithe a d'imigh ón gcuideachta faoin gclár athstruchtúraithe um imeacht dheonach.

An Comhionannú Pinsin Íosta Ráthaithe (GMP) a tháinig chun cinn in 2018 (2017: €nil), léiríonn sé athruithe ar shochair na mball a tháinig aníos mar gheall ar shoiléiriú an dlí i ndáil leis an gComhionannú Pinsin Íosta Ráthaithe do mhná agus d'fhir.

Measann an Grúpa go n-íocfaidh sé ranníocaíochtaí €28.4 milliún le Focus in 2019.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

22. DLITEANAIS PHINSIN (ar lean)

(c) Scéim Pinsin Northern Ireland Electricity Networks (NIE Networks) (ar lean)

Is é seo a leanas anailís ar na méideanna arna n-aithint i gcostais fostaí mar chuid den mhuirear sochar fostaí:	2018 € '000	2017 € '000
Costas reatha seirbhíse	(7,793)	(9,203)
Costas ciorrúcháin	(4,678)	(2,009)
Comhionannú GMP	(1,954)	-
Muirear sochair shainithe iomlán sa bhliain	(14,425)	(11,212)

Anailís ar na méideanna arna n-aithint sna costais airgeadais, mar ghlan-ús scéime pinsin:	2018 € '000	2017 € '000
Ús ar shócmhainní scéime pinsin	31,304	33,464
Ús ar dhliteanais scéime pinsin	(34,658)	(37,577)
Glanmhuirear scéime pinsin	(3,354)	(4,113)

Anailís ar na méideanna arna n-aithint sa ráiteas ar ioncam cuimsitheach (gan aistriú san áireamh)	2018 € '000	2017 € '000
Toradh iarbhair ar shócmhainní lúide ús	(64,758)	53,249
Gnóthachan / (caillteanas) achtúireach / ar dhliteanais	83,948	(43,902)
Glan-gnóthachan achtúireach	19,190	9,347

Anailís íogaireachta

Is iad na méideanna atá ar taispeáint thíos an tionchar a bheadh ag athruithe réasúnta féideartha ar cheann amháin de na boinn tuisceana achtúireachta ábhartha amhail ar dáta tuairiscithe ar an oibleagáid sochair shainithe, dá gcoinneofaí gach bonn tuisceana seasmhach.

Dlíteanas pinsin	Tionchar ar dhliteanais scéime (méadú) / laghdú	
	2018 € m	2017 € m
Ráta lascaire (méadú 0.1%)	15.7	19.0
Ráta boilscithe (méadú 0.1%)	(14.6)	(14.3)
Mortlaíocht sa todhchaí (méadú 1 bhliana)	(44.9)	(49.0)

D'ainneoin nach gcuireann an anailís san áireamh dáileadh iomlán na sreafaí airgid a bhfuiltear ag súil leo faoin bplean, cuireann sé meastachán ar fáil d'íogaireacht na mbonn tuisceana a thaispeántar.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

23. DLITEANAS - SCÉIM PINSIN ESB AGUS DLITEANAIS A BHAINNEAN LE FOSTAITHE

GRÚPA	Dliteanas - scéim pinsin ESB € '000	Dliteanais a bhaineann le fostaithe		
		Athstruchtúrú dliteanas € '000	Eile € '000	Iomlán € '000
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	524,812	95,647	47,054	142,701
Gluaiseachtaí i rith na bliana:				
(Scaoileadh) / muirear ar an ráiteas ioncaim	-	(19,107)	46,054	26,947
Arna úsáid i rith na bliana	(153,007)	(15,828)	(42,312)	(58,140)
Muirear airgeadaíochta	22,515	511	-	511
Difríochtaí aistrithe	-	(10)	(21)	(31)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2017	394,320	61,213	50,775	111,988
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2018	394,320	61,213	50,775	111,988
Gluaiseachtaí i rith na bliana:				
Curtha de mhuirear ar an ráiteas ioncaim	-	13,677	53,209	66,886
Arna úsáid i rith na bliana	(13,163)	(21,048)	(49,369)	(70,417)
Muirear airgeadaíochta	14,080	(5)	-	(5)
Difríochtaí aistrithe	-	3	(10)	(7)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2018	395,237	53,840	54,605	108,445
Arna anailísiú mar seo a leanas:				
Dliteanais neamhreatha	99,426	40,195	-	40,195
Dliteanais reatha	295,811	13,645	54,605	68,250
Iomlán	395,237	53,840	54,605	108,445

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Dliteanas - scéim pinsin ESB € '000	Dliteanais a bhaineann le fostaithe		
		Athstruchtúrú dliteanas € '000	Eile € '000	Iomlán € '000
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	524,812	95,448	38,844	134,292
Gluaiseachtaí i rith na bliana:				
(Scaoileadh) / muirear ar an ráiteas ioncaim	-	(21,115)	37,407	16,292
Arna úsáid i rith na bliana	(153,007)	(14,795)	(35,605)	(50,400)
Muirear airgeadaíochta	22,515	511	-	511
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2017	394,320	60,049	40,646	100,695
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2018	394,320	60,049	40,646	100,695
Gluaiseachtaí i rith na bliana:				
Curtha de mhuirear ar an ráiteas ioncaim	-	5,272	44,492	49,764
Arna úsáid i rith na bliana	(13,163)	(12,303)	(40,603)	(52,906)
Muirear airgeadaíochta	14,080	(5)	-	(5)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2018	395,237	53,013	44,535	97,548
Arna anailísiú mar seo a leanas:				
Dliteanais neamhreatha	99,426	39,383	-	39,383
Dliteanais reatha	295,811	13,630	44,535	58,165
Iomlán	395,237	53,013	44,535	97,548

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

23. DLITEANAS - SCÉIM PINSIN ESB AGUS DLITEANAIS A BHAINNEANN LE FOSTAITHE (ar lean)

Dlíteanas - scéim pinsin ESB

Féach nóta 22 (a) cuid (i).

Athstruchtúrú dlíteanas

Is ionann an soláthar seo agus an costas a mheastar a bhainfeadh le híocaíochtaí iarfhostaíochta d'iarfhostaithe, seachas na méideanna sin a chuimsítear faoin scéim phinsin. Tá dlíteanas san áireamh ann a bhaineann le híocaíochtaí leanúnacha a dhéanamh le fostaithe a d'fhág faoi thionscnaimh luathscoir dheonaigh cheana, atáthar ag súil a bheith scaoilte go hábhartha faoi 2027. Tá sreabhadh airgid todhchaí ionchais lascainithe go dtí an luach reatha ag úsáid rátaí úis fadtéarmacha atá bunaithe ar chuar lascainithe an chúpóin nialasaigh ar an dáta tuairiscithe móide raon difríochta creidmheasa cuí.

Eile

De réir cheanglais IAS 19 Sochair Fostaí, tá soláthar déanta maidir le dlíteanas luach saothair na bhfostaithe, lena n-áirítear laethanta saoire fabhráithe agus íocaíochtaí bainteach le feidhmíocht.

24. SUIMEANNA INÍOCHTA TRÁDÁLA AGUS SUIMEANNA INÍOCHTA EILE

	GRÚPA	MÁTHAIRCHUIDEACHTA		
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
Méideanna iníochta reatha:				
Méideanna iníochta trádála	309,179	316,260	200,048	185,966
Creidiúnaithe caipitil	66,424	68,235	48,441	43,675
Íocaíochtaí dul chun cinn ar obair atá idir lámha	89,620	78,722	71,018	41,695
Méideanna iníochta eile	56,917	49,988	37,787	30,662
Cánacha párolla	13,651	14,059	12,805	13,049
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	5,303	5,222	4,458	4,329
Cáin bhreisluacha	42,730	42,747	13,393	17,147
Fabhrúithe	126,436	142,909	28,687	53,773
Méideanna dlite do ghnóthais fochuideachta	-	-	4,044,769	3,369,107
Ús fabhráithe ar iasachtaíochtaí	78,842	79,680	40,652	39,912
Iomlán	789,102	797,822	4,502,058	3,799,315

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

25. IONCAM IARCHURTHA

GRÚPA	Ranníocaíochtaí soláthair agus eile € '000
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	536,552
Infhála	44,912
Scaoilte chuig an ráiteas ioncaim	(70,462)
Difríochtaí aistrithe	(885)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2017	510,117
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2018	510,117
Aistriú IFRS 15 ó mhaoín, gléasra agus trealamh	733,298
Iarmhéid Athshonraithe ar an 1 Eanáir 2018	1,243,415
Infhála	148,838
Scaoilte chuig an ráiteas ioncaim	(111,226)
Difríochtaí aistrithe	(4,958)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2018	1,276,069
Arna anailísiú mar seo a leanas:	
Dlíteanais neamhreatha	1,192,713
Dlíteanais reatha	83,356
Iomlán	1,276,069

	Ranníocaíochtaí soláthair agus eile € '000
MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	501,664
Infhála	2,949
Scaoilte chuig an ráiteas ioncaim	(35,002)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2017	469,611
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2018	469,611
Aistriú IFRS 15 ó mhaoín, gléasra agus trealamh	382,836
Iarmhéid Athshonraithe ar an 1 Eanáir 2018	852,447
Infhála	54,931
Scaoilte chuig an ráiteas ioncaim	(49,347)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2018	858,031
Arna anailísiú mar seo a leanas:	
Dlíteanais neamhreatha	804,932
Dlíteanais reatha	53,099
Iomlán	858,031

Taifeadh ranníocaíochtaí soláthair neamh-inaisíochta agus deontais caipitil a fuarthas roimh mhí Iúil 2009 mar ioncam iarchurtha agus scaoiltear go dtí an ráiteas ioncaim iad ar bhunús atá ag teacht le beartas dímhéasa na sócmhainní ábhartha.

Mar atá leagtha síos i nóta 1, déantar na ranníocaíochtaí soláthair uile (lena n-áirítear ranníocaíochtaí ó Iúil 2009 go dtí 31 Nollaig 2017) a thaifeadh anois mar ioncam iarchurtha agus a scaoiltear chuig an ráiteas ioncaim ar bhonn atá ag teacht le beartas dímhéasa na sócmhainní gaolmhara. Áirítear sna hiarmhéideanna Grúpa thuas ranníocaíochtaí soláthair a bhfuil glanluach de réir na leabhar de €733.3 milliún acu, a aistríodh ó réadmhaoín, gléasra agus trealamh ar an 1 Eanáir 2018, mar gheall ar an athrú seo ar an gcur chuige cuntasaoíochta.

San áireamh in iarmhéid deiridh an Ghrúpa thuas tá ranníocaíochtaí soláthair de €1,229.9 milliún (2017: €466.8 milliún) agus ioncam iarchurtha de €46.2 milliún (2017: €43.3 milliún).

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

26. SOLÁTHAIRTÍ

GRÚPA	Cur as feidhm sócmaisíní astaíochtaí € '000	Soláthar astaíochtaí € '000	Eile € '000	Iomlán € '000
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	180,301	65,403	76,271	321,975
Arna muirearú don ráiteas ioncaim / do shochar an ráitis ioncaim				
- Lamhálaais astaíochtaí	-	68,896	-	68,896
- Dílíthiúil agus eile	-	-	18,247	18,247
- Cur as feidhm sócmhainní	(9,055)	-	-	(9,055)
Soláthar le haghaidh cur as feidhm sócmhainní arna chaipitliú i rith na bliana	90,721	-	-	90,721
Soláthar ESOP a gearrtar do gnáthscaireanna (nóta 31)	-	-	2,384	2,384
Arna úsáid sa bhliain	(2,604)	(65,232)	(12,735)	(80,571)
Muirear airgeadaíochta	1,611	-	456	2,067
Difríochtaí aistrithe	(242)	(138)	(324)	(704)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2017	260,732	68,929	84,299	413,960
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2018	260,732	68,929	84,299	413,960
Arna muirearú don ráiteas ioncaim / do shochar an ráitis ioncaim				
- Lamhálaais astaíochtaí	-	69,727	-	69,727
- Dílíthiúil agus eile	-	-	14,955	14,955
- Cur as feidhm sócmhainní	2,202	-	-	2,202
Dílíthiúil agus eile a ndearnadh caipitliú orthu i rith na bliana	-	-	11,809	11,809
Soláthar le haghaidh cur as feidhm sócmhainní arna chaipitliú i rith na bliana	19,870	-	-	19,870
Soláthar ESOP a gearrtar do gnáthscaireanna (nóta 31)	-	-	853	853
Arna úsáid sa bhliain	(1,850)	(59,548)	(19,038)	(80,436)
Muirear airgeadaíochta	2,469	-	(514)	1,955
Difríochtaí aistrithe	(225)	208	(112)	(129)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2018	283,198	79,316	92,252	454,766
Arna anailísiú mar seo a leanas:				
Dlíteanais neamhreatha	269,757	-	66,538	336,295
Dlíteanais reatha	13,441	79,316	25,714	118,471
Iomlán	283,198	79,316	92,252	454,766

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Cur as feidhm sócmaisíní astaíochtaí € '000	Soláthar astaíochtaí € '000	Eile € '000	Iomlán € '000
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	171,414	47,468	69,892	288,774
Arna muirearú don ráiteas ioncaim / do shochar an ráitis ioncaim				
- Lamhálaais astaíochtaí	-	40,314	-	40,314
- Dílíthiúil agus eile	-	-	17,733	17,733
- Cur as feidhm sócmhainní	(9,055)	-	-	(9,055)
Soláthar le haghaidh cur as feidhm sócmhainní arna chaipitliú i rith na bliana	66,615	-	-	66,615
Soláthar ESOP a gearrtar do gnáthscaireanna (nóta 31)	-	-	2,384	2,384
Arna úsáid sa bhliain	(2,604)	(46,699)	(12,145)	(61,448)
Muirear airgeadaíochta	1,408	-	456	1,864
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2017	227,778	41,083	78,320	347,181
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2018	227,778	41,083	78,320	347,181
Arna muirearú don ráiteas ioncaim / do shochar an ráitis ioncaim				
- Lamhálaais astaíochtaí	-	48,374	-	48,374
- Dílíthiúil agus eile	-	-	3,139	3,139
- Cur as feidhm sócmhainní	2,003	-	-	2,003
Dílíthiúil agus eile a ndearnadh caipitliú orthu i rith na bliana	-	-	11,809	11,809
Soláthar le haghaidh cur as feidhm sócmhainní arna chaipitliú i rith na bliana	(4,043)	-	-	(4,043)
Soláthar ESOP a gearrtar do gnáthscaireanna (nóta 31)	-	-	853	853
Arna úsáid sa bhliain	(1,850)	(36,551)	(18,066)	(56,467)
Muirear airgeadaíochta	2,211	-	(514)	1,697
Iarmhéid ar an 31 Nollaig 2018	226,099	52,906	75,541	354,546
Arna anailísiú mar seo a leanas:				
Dlíteanais neamhreatha	212,658	-	58,377	271,035
Dlíteanais reatha	13,441	52,906	17,164	83,511
Iomlán	226,099	52,906	75,541	354,546

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

26. SOLÁTHAIRTÍ (ar lean)

Baint as feidhm sócmhainní

Ar an 31 Nollaig 2018, bhí soláthar de €283.2 milliún (2017: €260.7 milliún) ag an nGrúpa le haghaidh baint as feidhm sócmhainní, agus is ionann sin agus luach reatha an mheastacháin reatha ar na costais a eascraíonn ó oibleagáidí áirithe maidir le baint as feidhm agus díchoimisiúnú, go príomha, stáisiúin ghiniúna, feirmeacha gaoithe agus cuailí adhmaid atá cóireáilte le créasóid ag deireadh a saolré úsáidí.

Táthar ag súil go ndúnfaí formhór na stáisiún giniúna roimh an mbliain 2040. Mar gur ar bhonn lascaine a luaitear na costais, áirítear muirear maoinithe sa ráiteas ioncaim agus cuirtear leis an soláthar gach bliain é. Déantar an soláthar i gcomhair baint as feidhm sócmhainní a athbhreithniú ar bhonn bliantúil agus athrómhatar an dliteanas de réir an mheastacháin ionchais is déanaí.

Mar thoradh ar athruithe ar mheastacháin le linn na bliana dar chríoch an 31 Nollaig 2018, méadaíodh an soláthar le haghaidh baint as feidhm sócmhainní faoi €22.1 milliún (2017: méadú €90.7 milliún). Áirítear le luach measta chostais baint as feidhm na todhchaí amhail ar dháta an chláir chomhardaithe díchoimeáil fhisiciúil, feabhsúchán suímh agus costais ghaolmhara.

Tá roinnt éiginnteachtaí ann a imríonn tionchar ar ríomh an tsoláthair do scor sócmhainní, lena n-áirítear tionchar rialála, cruinneas na suirbhéanna suímh, éilliú nach rabhthas ag súil leis, tionchar teicneolaíochtaí malartacha agus athruithe sa ráta lascaine. Agus an soláthar á ríomh aige, tá an meastachán is fearr déanta ag an nGrúpa maidir leis an tionchar airgeadais a d'fhéadfadh a bheith ag na héiginnteachtaí sin, ach d'fhéadfadh athruithe ábhartha amach anseo ar aon cheann de na boinn tuisceana tionchar ábhartha a imirt ar ríomh an tsoláthair. Tá sreabhadh airgid todhchaí ionchais lascainithe go dtí an luach reatha ag úsáid rátaí úis fadtéarmacha atá bunaithe ar chuar lascainithe an chúpóin nialasaigh ar an dáta tuairiscithe móide raon difríochta creidmheasa cuí.

Soláthar le haghaidh astaíochtaí

De réir fhorálacha scéim trádála astaíochtaí CO₂ na hEorpa, aithnítear soláthar chun an dliteanas maidir le hastaíochtaí iarbhir i rith na bliana a chlúdach. Cuirtear lamháltais a cheannaítear i rith na bliana ar ais chuig an Údarás ábhartha atá i mbun na scéime laistigh de cheithre mhí ó dheireadh na bliana féilire sin, agus tá seo ag teacht leis na hastaíochtaí CO₂ iarbhir i rith na bliana. Is ionann an soláthar agus an oibleagáid lamháltais astaíochtaí atá cothrom leis na hastaíochtaí iarbhir a chur ar ais. Tomhaistear an oibleagáid ag suim ghlanluacha na lamháltas astaíochta CO₂ caipitlithe, chomh maith leis an luach margaidh atá ag aon lamháltas breise a theastaíonn chun dliteanas dheireadh na bliana a shocrú.

Soláthairtí eile

Meastacháin atá i gceist le soláthairtí eile maidir le dliteanas do thríú páirtithe, i ndáil le héilimh a chuirtear in iúl nó a ndéantar soláthar ina leith ag deireadh na bliana. Tá meastachán maidir le dliteanas a tabhaíodh ach nár cuireadh in iúl go fóill san áireamh i soláthar dheireadh na bliana.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR

(a) Forléargas ar bhainistiú riosca airgeadais

Timpeallacht riosca

Baineann na príomhrioscaí airgeadais don Ghrúpa le malairt eachtrach (go háirithe gluaiseachtaí ar luach an euro i gcoibhneas le steirling agus le dollar SAM) agus gluaiseachtaí i bpraghsanna tráchtearraí (leictreachas agus breosla). Rioscaí lárnacha fadtéarmacha airgeadais freisin iad an riosca leachtachta, chomh maith le neamhchosaint ar luaineacht ráta úis, ach táthar tar éis déileáil leo den chuid is mó sa ghearrthearma. Athbhreithníonn, leasaíonn agus ceadaíonn an Bord beartais go rialta a thugann cosaint don Ghrúpa ó na rioscaí seo agus ó rioscaí eile, amhail riosca creidmheasa mar is cuí. Le linn 2017, d'athbhreithnigh agus d'fhaomh an Bord beartas an Ghrúpa i leith rátaí úis agus maoinithe. Ba le linn 2017 an uair dheireanach a d'athbhreithnigh agus a d'fhaomh an Bord beartas an Ghrúpa i leith rátaí úis agus malairt eachtrach. Beidh nuashonrú eile ag tarlú in 2019. Tá Cistíocht an Ghrúpa freagrach as gnáthbhearta cistíochta an Ghrúpa. Coinnítear an Coiste Airgeadais agus Infheistíochta ar an eolas ar bhonn leanúnach maidir le ceisteanna móra cistíochta agus bearta maolaithe a bhaineann leo.

Is iad feidhmeanna na hoifige tosaigh agus oifige láir na haonad ghnó ábhartha a dhéanann riosca praghsanna tráchtearraí a bhainistiú: Trádáil ESB (atá ina cuid de Ghiniúint agus Trádáil (Margaí Giniúna agus Mórdhíola roimhe seo) agus Electric Ireland. Déantar é sin i gcomhthéacs chreat bainistíochta riosca an Ghrúpa ar an iomlán. Déantar athbhreithniú rialta ar na gníomhaíochtaí sin ag Iniúchóireacht Inmheánach an Ghrúpa agus is iad na Coistí Bainistíochta um Riosca Trádála (a ndéanann an Coiste Trádála Grúpa (CTG) maoirseacht)) orthu atá freagrach as cinntiú go ndéileáiltear go sásúil le fionnachtana agus moltaí na hiniúchóireachta inmheánaí. Cinntíonn feidhm Bhainistíocht Riosca Trádála an Ghrúpa go mbainisteofar rioscaí margaidh, creidmheasa agus rioscaí oibríocháin an Ghrúpa (rioscaí nua agus rioscaí a thagann chun cinn ó I-SEM san áireamh) ar shlí a thabharfaidh cosaint don Ghrúpa ó chaillteanas agus go léireofar meas ag an am céanna ar na hoibleagáidí imfhálaithe atá i bhfeidhm idir na haonaid ghnó.

Is féidir conarthaí a dhéantar chun fálú a dhéanamh ar neamhchosaint a eascraíonn as táirgeadh agus díol leictreachais a dheighilt ina gconarthaí réamhcheaptha praghais breosla, conarthaí réamhcheaptha praghais leictreachais agus conarthaí malairte eachtraí. Déantar ionstraimí airgeadais a dhí-aithint ar uair a socraithe nó ar uair a ndíolta.

Struchtúr um thuairisciú riosca

Rinne an Bord, tríd an bPríomhfeidhmeannach, an fhreagracht níos leithne a tharmligeann do CTG as bainistíocht a dhéanamh ar riosca trádála ESB ar bhealach a réitíonn le lamháiltais riosca agus straitéisí gnó an Ghrúpa. Bhunaigh an GTC teorainneacha riosca chun neamhchosaint riosca trádála a bhainistiú agus a teorannú ag leibhéal an Ghrúpa agus an aonaid ghnó. Déantar na teorainneacha sin a dhoiciméadú le haghaidh gach ceann de ghnóthaí ESB atá i mbun gníomhaíochtaí trádála mórdhíola. Anuas air sin, tá Beartas Bainistíochta Riosca Trádála an Ghrúpa infheidhmithe do gach ceann de na gnóthaí sin.

I nGiniúint agus Trádáil (Margaí Giniúna agus Mórdhíola roimhe seo) agus Electric Ireland araon, bíonn cruinnithe gach mí (nó níos minice de réir mar is gá) ag Coistí Bainistíochta Riosca Trádála ar leithligh), agus feidhmíonn siad mar phríomh-mhaoirseoir an riosca trádála ar leibhéal an eintitis aonair imfhálaithe. Ar na coistí sin tá ceann na feidhme Oifige Tosaigh, an Bainisteoir Riosca Trádála (Oifig Láir), ionadaí ó Bhainistíocht Riosca Trádála an Ghrúpa, agus Rialtóir Airgeadais an aonaid ghnó. Tá na Coistí Bainistíochta Riosca Trádála freagrach as an straitéis riosca trádála a cheapadh de réir Bheartas Bainistíochta Riosca Trádála an Ghrúpa agus as comhlíonadh a chinntiú leis an mbeartas céanna, teorann riosca trádála a bhainistiú agus as cinntiú go bhfuil creat éifeachtach rialaithe i bhfeidhm. Tugann na Coistí Bainistíochta Riosca Trádála tuairisc don GTC.

Coimeádann an fheidhm oifige láir i ngach aonad gnó líne tuairiscithe ar leithligh go dtí feidhm Bainistíochta Riosca Trádála an Ghrúpa, atá freagrach as a chinntiú go ndéantar glan-neamhchosaint an Ghrúpa d'athruithe praghsanna tráchtearraí nó praghsanna eile a bhainistiú go cuí de réir Bheartas Bainistíochta Riosca an Ghrúpa.

Cuntasaíocht fáilaithe

Úsáideann ESB iasachtaíochtaí agus ionstraimí éarlais chun cistí breise a infheistiú. Agus úsáideann ESB ionstraimí ráta úis agus airgeadra eachtraigh chun rioscaí ráta úis agus airgeadra a thagann chun cinn de ghnáth in oibríochtaí ó iasachtaíochtaí ainmnithe i ndollair na Stát Aontaithe agus steirling, ó fhochuideachtaí airgeadra iasachta, agus ó úsáid soláthraithe airgeadra iasachta. Baintear úsáid as cuntasaíocht fáilaithe de bhun IFRS 9 i gcomhair fáilaithe ar dhliteanais airgeadra eachtraigh agus rioscaí rátaí úis ó dhliteanais reatha agus neamhreatha araon.

Ina theannta sin, téann an Grúpa i mbun idirbhearta tráchtearraí fáilaithe áirithe chun costais bhreosla a shocrú agus chun nasc níos dlúithe a dhéanamh, nuair is féidir, idir ioncam leictreachais agus ionchuir bhreosla. Tá na socruithe sin go léir ainmnithe i gcoibhneis fáilaithe, agus i bhformhór na gcásanna comhlíonann siad critéir shonracha IFRS 9 maidir le cuntasaíocht fhálaithe. Sa chás go gcomhlíontar critéir fáilaithe IFRS 9 i dtaobh babhtálacha trasairgeadra, babhtálacha ráta úis, conarthaí malairte eachtraigh, conarthaí réamhcheaptha praghais breosla agus conarthaí réamhcheaptha praghais leictreachais, tá na hionstraimí sainithe mar fháluithe sreafaí airgid ar ús, ioncam nó costais oibríochtúil eile tuartha a bhfuil an-dóchúlacht ag baint leo. Breathnaítear mar sin féin ar aon díorthach arna gcoimeád nach bhfuil sainithe go sonrach i gcoibhneis fáilaithe ó pheirspictíocht cuntasaíochta mar fhálú eacnamaíoch bailí. Laistigh dá ghnáthchúrsa gnó, téann an Grúpa isteach go rialta i gconarthaí díorthacha díola agus ceannaigh le haghaidh tráchtearraí, lena n-áirítear gás agus leictreachas. Sa chás go ndeachthas isteach sa chonaradh agus go leantar lena shealbhú chun na tráchtearraí a fháil nó a sheachadadh de réir riachtanais díola, cheannaigh nó úsáide ionchais an Ghrúpa, ainmnítear na conarthaí mar chonarthaí féinúsáide agus tugtar cuntas orthu mar chonarthaí le comhlíonadh. Dá bhrí sin níl na conarthaí sin faoi scóip IFRS 9 - Ionstraimí Airgeadais.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(b) Forbhreathnú ar shócmhainní agus dliteanais airgeadais

Is féidir anailís a dhéanamh mar seo a leanas ar shócmhainní agus dliteanais airgeadais, gan dliteanais atá bainteach le fostaithe a áireamh, ar an 31 Nollaig 2018 agus an 31 Nollaig 2017:

GRÚPA	Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó cailteanas		Sócmhainní (dliteanais) atá á gcoinneáil ag costas amúchta		Ionstraimí airgeadais díorthaigh le caidrimh fálaíthe		Ionstraimí airgeadais díorthacha gan gaolmhaireachtaí fálaíthe		Iomlán	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
SÓCMHAINNÍ										
Sócmhainní neamhreacha										
Infháltais trádála agus infháltais eile	-	-	47,183	74,936	-	-	-	-	47,183	74,936
Infheistíochtaí sócmhainní airgeadais	10,452	22,165	-	-	-	-	-	-	10,452	22,165
Ionstraimí airgeadais díorthacha	-	-	-	-	48,814	71,820	19,768	13,257	68,582	85,077
Sócmhainní airgeadais neamhreacha iomlána	10,452	22,165	47,183	74,936	48,814	71,820	19,768	13,257	126,217	182,178
Sócmhainní reatha										
Infháltais trádála agus infháltais eile*	-	-	852,646	744,613	-	-	-	-	852,646	744,613
Airgead tirim agus coibhéisí	-	-	229,073	380,405	-	-	-	-	229,073	380,405
Ionstraimí airgeadais díorthacha	-	-	-	-	90,934	86,481	65,600	30,886	156,534	117,367
Sócmhainní airgeadais reatha iomlána	-	-	1,081,719	1,125,018	90,934	86,481	65,600	30,886	1,238,253	1,242,385
Sócmhainní airgeadais iomlána	10,452	22,165	1,128,902	1,199,954	139,748	158,301	85,368	44,143	1,364,470	1,424,563
DLITEANAIS										
Dlíteanais neamhreacha										
Iasachtaíochtaí agus fiachas eile	-	-	4,537,692	4,369,705	-	-	-	-	4,537,692	4,369,705
Ionstraimí airgeadais díorthacha	-	-	-	-	70,594	61,501	554,588	576,324	625,182	637,825
Dlíteanais airgeadais neamhreacha iomlána	-	-	4,537,692	4,369,705	70,594	61,501	554,588	576,324	5,162,874	5,007,530
Dlíteanais reatha										
Iasachtaíochtaí agus fiachas eile	-	-	606,275	388,073	-	-	-	-	606,275	388,073
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile**	-	-	727,418	735,794	-	-	-	-	727,418	735,794
Ionstraimí airgeadais díorthacha	-	-	-	-	13,604	14,596	94,698	121,932	108,302	136,528
Dlíteanais airgeadais reatha iomlána	-	-	1,333,693	1,123,867	13,604	14,596	94,698	121,932	1,441,995	1,260,395
Dlíteanais airgeadais iomlána	-	-	5,871,385	5,493,572	84,198	76,097	649,286	698,256	6,604,869	6,267,925

* Tá réamhíocaíochtaí fágtha as an áireamh mar nach rangáítear iad mar shócmhainn airgeadais.

** Fágadh CBL agus cánacha fostaíochta ar lár mar gur dliteanais reachtúla iad.

Ní dhéantar anailís ar sholáthairtí agus ar dliteanais fostaithe an Ghrúpa sa tábla thuas, ná san anailís bhreise ar an gcéad leathanach eile. Áirítear leis sin an dliteanas don oibleagáid phinsin de €395.2 milliún ar an 31 Nollaig 2018 (2017: €394.3 milliún).

Féach nótaí 22 agus 23 maidir leis seo agus le dliteanais a bhaineann le fostaithe.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(b) Forbhreathnú ar shócmhainní agus ar dhliteanais airgeadais (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó caillteanas		Sócmhainní (dliteanais) atá á gcoinneáil ag costas amúchta		Ionstraimí airgeadais díorthaigh le caidrimh fáilaithe		Ionstraimí airgeadais díorthacha gan gaolmhaireachtaí fáilaithe		Iomlán	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
SÓCMHAINNÍ										
Sócmhainní neamhreacha										
Ionstraimí airgeadais díorthacha	-	-	-	-	721	24,787	15,583	4,817	16,304	29,604
Sócmhainní airgeadais neamhreacha iomlána	-	-	-	-	721	24,787	15,583	4,817	16,304	29,604
Sócmhainní reatha										
Infháltais trádála agus infháltais eile*	-	-	3,361,118	2,638,848	-	-	-	-	3,361,118	2,638,848
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	-	-	122,276	208,499	-	-	-	-	122,276	208,499
Ionstraimí airgeadais díorthacha	-	-	-	-	42,119	27,724	65,600	30,870	107,719	58,594
Sócmhainní airgeadais reatha iomlána	-	-	3,483,394	2,847,347	42,119	27,724	65,600	30,870	3,591,113	2,905,941
Sócmhainní airgeadais iomlána	-	-	3,483,394	2,847,347	42,840	52,511	81,183	35,687	3,607,417	2,935,545
DLITEANAIS										
Dlíteanais neamhreacha										
Iasachtaíochtaí agus fiachas eile	-	-	959,345	1,160,208	-	-	-	-	959,345	1,160,208
Ionstraimí airgeadais díorthacha	-	-	-	-	23,322	37,758	6,671	2,999	29,993	40,757
Dlíteanais airgeadais neamhreacha iomlána	-	-	959,345	1,160,208	23,322	37,758	6,671	2,999	989,338	1,200,965
Dlíteanais reatha										
Iasachtaíochtaí agus fiachas eile	-	-	390,276	170,370	-	-	-	-	390,276	170,370
Suímeanna iníoctha trádála agus suímeanna iníoctha eile**	-	-	4,471,402	3,764,790	-	-	-	-	4,471,402	3,764,790
Ionstraimí airgeadais díorthacha	-	-	-	-	2,904	8,439	80,763	30,451	83,667	38,890
Dlíteanais airgeadais reatha iomlána	-	-	4,861,678	3,935,160	2,904	8,439	80,763	30,451	4,945,345	3,974,050
Dlíteanais airgeadais iomlána	-	-	5,821,023	5,095,368	26,226	46,197	87,434	33,450	5,934,683	5,175,015

* Tá réamhíocaíochtaí fágtha as an áireamh mar nach rangaítear iad mar shócmhainn airgeadais.

** Fágadh CBL agus cánacha fostaíochta ar lár mar gur dlíteanais reachtúla iad.

Ní dhéantar anailís ar sholáthairtí agus ar dhliteanais fostaithe an tuismitheora sa tábla thuas, ná san anailís bhreise ar an gcéad leathanach eile.

Áirítear leis sin an dliteanas don oibleagáid phinsin de €395.2 milliún ar an 31 Nollaig 2018 (2017: €394.3 milliún). Féach nótaí 22 agus 23 maidir leis seo agus le dliteanais a bhaineann le fostaithe.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(c) Maoiniú agus bainistíocht leachtachta

Sa tábla seo a leanas leagtar amach aibíochtaí conarthacha na ndlíteanas airgeadais (agus sócmhainní comhchosúla), lena n-áirítear na híosachtaí úis a bhaineann le hiasachtaíochtaí, agus na glansreafaí airgid neamhhlascainithe atá inchurtha le hionstraimí airgeadais díorthacha. Tá iasachtaíochtaí le luach tugtha anonn de €3,794.3 milliún (2017: €3,427.2 milliún), agus glandlíteanais maidir le hionstraimí airgeadais díorthacha de €518.7 milliún (2017: Tá €580.5 milliún) san áireamh in iarmhéideanna an Ghrúpa thíos, ach ní chuimsíonn siad cuid de shócmhainní agus dlíteanais na Máthairchuideachta mar nach bhfuil siad díreach i seilbh na Máthairchuideachta. Féach nótaí 20, 21 agus 24 chun tuilleadh anailíse a fháil ar shócmhainní agus dlíteanais airgeadais an Ghrúpa agus na Máthairchuideachta.

GRÚPA	Suim ghlanluacha € '000	Eis-sreafaí / insreafaí airgid thirim conarthacha - glan € '000	Laistigh de 1 bhliain € '000	1-2 bliain € '000	2-5 bliain € '000	Níos mó ná 5 bliana € '000
31 Nollaig 2018						
Iasachtaíochtaí	5,143,967	6,289,033	776,606	541,656	884,269	4,086,502
Trádáil agus suimeanna infíochta eile (gan iarmhéideanna cánacha agus ús fabhráithe ar iasachtaíochtaí san áireamh)	648,576	648,576	648,576	-	-	-
Ionstraimí airgeadais díorthacha	733,484	806,150	110,416	45,855	205,550	444,329
Dlíteanais iomlána	6,526,027	7,743,759	1,535,598	587,511	1,089,819	4,530,831
Ionstraimí airgeadais díorthacha	225,116	234,271	160,164	31,885	26,334	15,888
Sócmhainní iomlána	225,116	234,271	160,164	31,885	26,334	15,888
Glandlíteanais	6,300,911	7,509,488	1,375,434	555,626	1,063,485	4,514,943
31 Nollaig 2017						
Iasachtaíochtaí	4,757,778	5,987,029	584,064	723,597	1,162,412	3,516,956
Trádáil agus suimeanna infíochta eile (gan iarmhéideanna cánacha agus ús fabhráithe ar iasachtaíochtaí san áireamh)	656,114	656,114	656,114	-	-	-
Ionstraimí airgeadais díorthacha	774,353	849,078	141,101	28,110	63,851	616,016
Dlíteanais iomlána	6,188,245	7,492,221	1,381,279	751,707	1,226,263	4,132,972
Ionstraimí airgeadais díorthacha	202,444	207,060	125,315	68,321	13,424	-
Sócmhainní iomlána	202,444	207,060	125,315	68,321	13,424	-
Glandlíteanais	5,985,801	7,285,161	1,255,964	683,386	1,212,839	4,132,972
MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Suim ghlanluacha € '000	Eis-sreafaí / (insreafaí) airgid thirim conarthacha - glan € '000	Laistigh de 1 bhliain € '000	1-2 bliain € '000	2-5 bliain € '000	Níos mó ná 5 bliana € '000
31 Nollaig 2018						
Iasachtaíochtaí	1,349,621	1,558,539	439,045	122,056	608,797	388,641
Trádáil agus suimeanna infíochta eile (gan iarmhéideanna cánacha agus ús fabhráithe ar iasachtaíochtaí san áireamh)	4,430,750	4,430,750	4,430,750	-	-	-
Ionstraimí airgeadais díorthacha	113,660	116,418	84,701	7,073	1,145	23,500
Dlíteanais iomlána	5,894,031	6,105,707	4,954,496	129,129	609,942	412,141
Ionstraimí airgeadais díorthacha	124,024	132,104	109,970	3,630	2,616	15,888
Sócmhainní iomlána	124,024	132,104	109,970	3,630	2,616	15,888
Glandlíteanais	5,770,007	5,973,603	4,844,526	125,499	607,326	396,253
31 Nollaig 2017						
Iasachtaíochtaí	1,330,578	1,581,981	233,651	349,804	346,128	652,398
Trádáil agus suimeanna infíochta eile (gan iarmhéideanna cánacha agus ús fabhráithe ar iasachtaíochtaí san áireamh)	3,724,878	3,724,878	3,724,878	-	-	-
Ionstraimí airgeadais díorthacha	79,647	86,286	41,905	3,725	4,410	36,246
Dlíteanais iomlána	5,135,103	5,393,145	4,000,434	353,529	350,538	688,644
Ionstraimí airgeadais díorthacha	88,198	92,895	64,144	27,609	1,142	-
Sócmhainní iomlána	88,198	92,895	64,144	27,609	1,142	-
Glandlíteanais	5,046,905	5,300,250	3,936,290	325,920	349,396	688,644

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(d) Máistir-chomhaontuithe glanluachála nó comhaontuithe comhchosúla

Déanann an Grúpa idirbhearta díorthacha faoi mháistir-chomhaontuithe glanluachála an Chomhlachais Idirnáisiúnta um Babhtálacha agus Díorthaigh (ISDA). Ní chomhlíonann na comhaontuithe ISDA na critéir um fhritháireamh sa chlár comhardaithe comhdhlúite. Is é an fáth leis sin ná nach bhfuil aon cheart ag an nGrúpa atá forfheidhmithe ag an dlí faoi láthair chun méideanna aitheanta a fhritháireamh, mar nach féidir an ceart chun fritháirimh i bhfeidhm ach amháin i gcás imeachtaí sa todhchaí mar mhainneachtain ar iasachtaí bainc nó imeachtaí creidmheasa eile.

Sa tábla seo a leanas leagtar amach suimeanna glanluacha na n-ionstraimí airgeadais aitheanta atá faoi réir na gcomhaontuithe thuas.

GRÚPA	Ollmhéid na n-ionstraimí airgeadais sa ráiteas ar staid airgeadais € '000	Méideanna nach bhfuil fritháirithe ar an gclár comhardaithe € '000	Glanmhéid € '000
31 Nollaig 2018			
Sócmhainní airgeadais			
Babhtálacha ráta úis	5,079	(2,665)	2,414
Babhtálacha airgeadra	39,559	(10,901)	28,658
Conarthaí malairte eachtraí	3,214	(2,270)	944
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	93,393	(18,070)	75,323
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	83,871	(57,119)	26,752
	225,116	(91,025)	134,091
Dliteanais airgeadais			
Babhtálacha ráta úis	(3,785)	1,436	(2,349)
Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	(558,275)	-	(558,275)
Babhtálacha airgeadra	(21,276)	13,356	(7,920)
Conarthaí malairte eachtraí	(2,404)	2,283	(121)
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(146,778)	72,984	(73,794)
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	(966)	966	-
	(733,484)	91,025	(642,459)
31 Nollaig 2017			
Sócmhainní airgeadais			
Babhtálacha ráta úis	10,296	(5,662)	4,634
Babhtálacha airgeadra	24,076	(7,555)	16,521
Conarthaí malairte eachtraí	14,271	(13,815)	456
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	60,468	(24,016)	36,452
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	93,333	(572)	92,761
	202,444	(51,620)	150,824
Dliteanais airgeadais			
Babhtálacha ráta úis	(39,720)	9,428	(30,292)
Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	(653,176)	-	(653,176)
Babhtálacha airgeadra	(43,257)	19,415	(23,842)
Conarthaí malairte eachtraí	(2,210)	2,074	(136)
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(35,990)	20,703	(15,287)
	(774,353)	51,620	(722,733)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(d) Máistir-chomhaontuithe glanluachála nó comhaontuithe comhchosúla (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Ollmhéid na n-ionstraimí airgeadais sa ráiteas ar staid airgeadais € '000	Méideanna nach bhfuil fritháirithe ar an gclár comhardaithe € '000	Glanmhéid € '000
31 Nollaig 2018			
Sócmhainní airgeadais			
Babhtálacha ráta úis	894	-	894
Babhtálacha airgeadra	39,559	(7,233)	32,326
Conarthaí malairte eachtraí	3,214	(1,125)	2,089
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	80,357	(77,601)	2,756
	124,024	(85,959)	38,065
Dlíteanais airgeadais			
Babhtálacha ráta úis	(209)	-	(209)
Babhtálacha airgeadra	(21,276)	7,766	(13,510)
Conarthaí malairte eachtraí	(2,687)	1,621	(1,066)
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(89,488)	76,572	(12,916)
	(113,660)	85,959	(27,701)
31 Nollaig 2017			
Sócmhainní airgeadais			
Babhtálacha ráta úis	1,857	(1,033)	824
Babhtálacha airgeadra	24,076	(7,555)	16,521
Conarthaí malairte eachtraí	5,419	(4,977)	442
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	56,846	(24,947)	31,899
	88,198	(38,512)	49,686
Dlíteanais airgeadais			
Babhtálacha airgeadra	(43,257)	15,225	(28,032)
Conarthaí malairte eachtraí	(2,198)	1,528	(670)
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(34,192)	21,759	(12,433)
	(79,647)	38,512	(41,135)

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(e) Riosca creidmheasa

Tagann an riosca creidmheasa aníos mar thoradh ar airgead tirim nó coibhéisí airgid thirim, ionstraimí airgeadais díorthacha agus taiscí i mbainc agus institiúidí airgeadais, mar aon le neamhchosaint creidmheasa ar chustaiméirí mórdhíola agus miondhíola, lena n-áirítear méideanna atá dlite ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasáíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, infháltais gan íoc, agus idirbhearta geallta. I gcás na Máthairchuideachta, bíonn riosca creidmheasa ann i ndáil le méideanna atá dlite ó ghnóthais fochuideachta.

	2018		2017	
	GRÚPA € '000	MÁTHAIRCHUIDEACHTA € '000	GRÚPA € '000	MÁTHAIRCHUIDEACHTA € '000
Sócmhainní airgeadais				
Infháltais trádála agus infháltais eile*	899,829	3,398,573	819,549	2,638,848
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	229,073	122,276	380,405	208,499
Ionstraimí airgeadais díorthacha	225,116	124,024	202,444	88,198
	1,354,018	3,644,873	1,402,398	2,935,545

* Tá réamhíocaíochtaí fágtha as an áireamh mar nach rangáítear iad mar shócmhainn airgeadais.

Infháltais trádála agus infháltais eile

Nochtadh an riosca mórdhíola agus creidmheasa a eascraíonn as infháltais trádála agus infháltais eile i nóta 16. Áirítear le hinfháltais trádála agus infháltais eile sa Máthairchuideachta méideanna dlite ó ghnóthais fochuideachta.

Riosca creidmheasa a bhaineann leis an gCisteán (maidir le hairgead tirim agus ionstraimí díorthacha)

Tá an Grúpa neamhchosanta ar an riosca creidmheasa ó chontrapháirtithe a bhfuil cuntais bainc acu i bpáirt leo agus lena ndéanann siad gnó laistigh de na margaí airgeadais. Is é beartas an Ghrúpa a neamhchosaint ar gach institiúid airgeadais a theorannú bunaithe ar rátálacha creidmheasa glactha nach lú ná BBB nó a choibhéis.

Déantar trádáil i ndíorthaigh chun rioscaí airgeadais a mhaolú agus forghníomhaítear é sin i gcomhlíonadh Shonraíocht agus Cheanglais an Aire Airgeadais a eisíodh faoi choimirce an Achte um Idirbhearta Airgeadais ag Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile 1992, agus an eisiúint ba dheireanaí i mí na Nollag 2017. Léiríonn an tSonraíocht agus na Ceanglais na cineálacha díorthach a fhéadfaidh ESB a dhéanamh agus na riachtanais ghaolmhara nach mór do ESB a shásamh maidir le gach contrapháirtí díorthach. Déantar gníomhaíochtaí déileála a rialú trí shainorduithe déileála láidre a chur i bhfeidhm le contrapháirtithe. Ní shealbhaíonn nó ní thrádálann an Grúpa ionstraimí díorthacha chun críocha amhantracha. Tá neamhchosaint, teorainneacha gaolmhara agus comhlíonadh Shonraíocht agus Cheanglais an Aire faoi réir athbhreithnithe agus monatóireachta leanúnaí. Ní raibh caillteanais ar bith ag an nGrúpa mar thoradh ar mhainneachtain contrapháirtithe dá leithéidí a gcuid oibleagáidí a chomhlíonadh.

Riosca creidmheasa tráchtearraí (a bhaineann le díorthaigh)

Tá riosca creidmheasa ag an nGrúpa a bhaineann le staideanna tráchtearraí chomh maith. Eascraíonn siad sin ó ionstraimí airgeadais díorthacha a dhéantar chun rioscaí praghsanna fuinnimh agus breosla a fhálú agus déantar iad a bhainistiú de réir Shonraíocht agus Cheanglais an Aire (an tAcht um Idirbhearta Airgeadais Cuideachtaí Áirithe agus Comhlachtaí Eile 1992). Bunaíonn an Grúpa teorainneacha riosca creidmheasa contrapháirtí chun neamhchosaint neamh-chomhthaobhaithe a shrianadh. Déantar monatóireacht leanúnach ar ghlan-neamhchosaint, riachtanais chomhthaobhacha agus ar chomhlíonadh. Teastaíonn comhthaobhacht ó aonaid ghnó ESB, i bhfoirm bannaí agus ráthaíochtaí, ó pháirtithe éagsúla, i bhfoirm Litreacha Creidmheasa go sonrach ó chontrapháirtithe cumhachta Conradh Difríochna áirithe. An chomhthaobhacht iomlán arna sealbhú ar an 31 Nollaig 2018 ná €35.2 milliún (2017: €47.7 milliún). Tá fios maith ag an nGrúpa faoi athruithe ar bith ar acmhainneacht creidmheasa na gcontrapháirtithe, agus déantar gach beart oiriúnach chun seasamh an Ghrúpa a dhaingniú a thuilleadh, trí chosaintí leordhóthanacha a chaibidil roimh ré sna máistir-chomhaontuithe conarthacha bunúsacha agus trí aon neamhchosaint a bhainistiú go gníomhach, go háirithe áit a bhfuil an chosúlacht air go bhfuil seasamh airgeadais na gcontrapháirtithe ag dul ó mhaith.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(f) Bainistíocht riosca airgeadraí eachtracha

Eascaíonn neamhchosaint airgeadraí eachtracha go príomha as ceannach breosla agus cumhachta, costais ollchóirithe stáisiúin, ceannacháin eile a ainmnítear in airgeadraí eachtracha, iasachtaíochtaí in airgeadraí eachtracha (lena n-áirítear an láithriú próbháideach ar a gcuirtear síos i nóta 20) agus infheistíochtaí lasmuigh de limistéar an euro.

Úsáidtear conarthaí réamhcheaptha ceannaigh airgeadra eachtraigh agus babhtálacha trasairgeadra chun an luaineacht a eascraíonn ó neamhchosaint ar airgeadraí eachtracha a laghdú. Baineann na conarthaí réamhcheaptha ceannaigh maidir le hairgeadra eachtrach atá i bhfeidhm ar 31 Nollaig 2018 le sreafaí airgid tuartha a bhfuiltear ag súil leo tarlú suas go dtí 2028.

Ag deireadh na bliana, b'ionann punann fiachais iomlán ESB agus €5.1 billiún (2017: €4.8 billiún), a raibh €1.3 billiún de i seilbh na Máthairchuideachta (2017: €1.3 billiún). Ainmníodh an fiachas bunúsach sna hairgeadraí seo a leanas, roimh bhabhtálacha agus ina ndiaidh:

GRÚPA	Roimh bhabhtálacha		I ndiaidh bhabhtálacha	
	2018 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2017 (%)
Airgeadra				
Euro	65	55	65	64
Dollar SAM	8	10	-	-
Steirling	27	35	35	36
Iomlán	100	100	100	100
MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Roimh bhabhtálacha		I ndiaidh bhabhtálacha	
	2018 (%)	2017 (%)	2018 (%)	2017 (%)
Airgeadra				
Euro	51	42	51	76
Dollar SAM	32	37	-	-
Steirling	17	21	49	24
Iomlán	100	100	100	100

Mar a taispeánadh thuas, déantar formhór an phunann fiachais a bhabhtáil go euro don phríomhshuim agus don ús araon; dá bhrí sin, laghdaítear an neamhchosaint ar riosca airgeadra eachtraigh sa Ghrúpa. Agus a chuid oibríochtaí eachtracha á mbainistiú aige, tuigeann an Grúpa faoi iasachtaí a fháil in airgeadraí a mheaitseálann airgeadra feidhmeach na hoibríochta eachtraí. Dá bhrí sin, tá cion suntasach d'fhiachas ainmnithe i steirling, mar thoradh ar éadail NIE Networks agus oibríocháin Carrington Power Limited go príomha.

Dhéanfadh méadú ginearálta 10% ar rátaí malairte in airgeadra eachtrach ar an 31 Nollaig 2018 an cothromas a mhéadú agus an brabús roimh chánachas a laghdú faoin méid atá leagtha amach thíos. San anailís seo, déantar talamh slán de go bhfanfaidh gach athróg eile mar an gcéanna, agus áirítear léi tionchar luach na mbabhtálacha tráchtarraí atá i bhfeidhm.

GRÚPA	31 Nollaig 2018		31 Nollaig 2017	
	Ioncam cuimsitheach eile gnóthachan / (caillteanas) € '000	Brabús roimh chánachas gnóthachan / (caillteanas) € '000	Ioncam cuimsitheach eile gnóthachan / (caillteanas) € '000	Brabús roimh chánachas gnóthachan / (caillteanas) € '000
Nearú 10%				
Dollar SAM	(8,076)	1,628	(7,020)	1,550
Steirling	151,794	(2,341)	61,009	(3,643)
Franc na hEilvéise	(162)	-	(124)	-
Yen na Seapáine	(23)	-	(95)	-
Lagú 10%				
Dollar SAM	9,841	(1,988)	8,580	(1,895)
Steirling	(185,526)	2,958	(72,690)	2,575
Franc na hEilvéise	198	-	152	-
Yen na Seapáine	29	-	117	-

Rinneadh na boinn tuisceana seo a leanas i dtaobh na hanailíse íogaireachta thuas:

- ní bhíonn tionchar ag athruithe ar luach tugtha anonn na n-ionstraimí airgeadais díorthacha sin nach bhfuil i gcaidrimh fálaíthe ach ar an ráiteas ioncaim amháin;

- ní bhíonn tionchar ag athruithe ar luach tugtha anonn na n-ionstraimí airgeadais díorthacha ar fáluíthe sreabhaidh airgid iad ach ar ioncam cuimsitheach eile amháin

- déantar athruithe ar luach tugtha anonn na n-ionstraimí airgeadais díorthacha atá ainmnithe mar fháluithe glaninfheistíochta ag eascirt ó athruithe sa ráta malairte euro go steirling a thaifeadadh go díreach sa chothromas, agus ní dhéantar neamhéifeachtúlacht ar bith a thiomhniú.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(g) Bainistíocht riosca ó phraghsanna tráchtearraí

Ba shuntasach le blianta beaga anuas an luaineacht i bpraghsanna an bhreosla is gá do ghníomhaíochtaí giniúna leictreachais an Ghrúpa, agus déanann an Grúpa bainistíocht ar an neamhchosaint ar ghluaiseachtaí praghsanna breosla atá ann dá bharr ar bhonn roghnaíoch fáilithe. Rinne an Grúpa conarthaí réamhcheaptha praghsanna tráchtearraí i ndáil le ceannach an gháis agus an ghuaill a theastaíonn le haghaidh gníomhaíochtaí giniúna leictreachais, féach nóta 21 le tuilleadh sonraí a fháil. Déantar conarthaí réamhcheaptha a luacháil bunaithe ar na méideanna fisiciúla atá sa chonradh agus gan íoc, agus ar na praghsanna réamhcheaptha ar tháirgí comhchosúla, ar dháta an chláir chomhardaithe agus déantar iad a lascainiú nuair is gá ar bhunús cuair oiriúnach ráta réamhcheaptha úis. Laistigh dá ghnáthchúrsa gnó, téann an Grúpa isteach go rialta i gconarthaí díorthacha díola agus ceannaigh le haghaidh tráchtearraí, lena n-áirítear gás agus leictreachas. Sa chás go ndeachthas isteach sa chonradh agus go leantar lena shealbhú chun na tráchtearraí a fháil nó a sheachadadh de réir riachtanais díola, cheannaigh nó úsáide ionchais an Ghrúpa, ainmnítear na conarthaí mar chonarthaí féinúsáide agus tugtar cuntas orthu mar chonarthaí le comhlíonadh.

D'imreodh méadú ginearálta 10% ar an bpraghas gáis agus guail ar an 31 Nollaig 2018 tionchar ar chothromas agus ar bhrabús roimh chánachas faoi na méideanna atá leagtha amach thíos. Déantar talamh slán de san anailís go bhfanfaidh gach athróg eile, rátaí malairte eachtraí go háirithe, mar an gcéanna, agus áirítear léi an tionchar ar luach na mbabhtálacha tráchtearraí atá i bhfeidhm. Bheadh éifeacht chomhionann agus chontrártha ag laghdú 10%, ar an mbonn go bhfanadh gach athróg eile mar an gcéanna.

GRÚPA	31 Nollaig 2018 Gnóthachan ioncaim chuimsitheach eile € '000	Gnóthachan brabús roimh cháin € '000	31 Nollaig 2017 Gnóthachan ioncaim chuimsitheach eile € '000	Gnóthachan brabús roimh cháin € '000
Gnóthachan i ngeall ar mhéadú 10% ar phraghsanna gáis agus guail	25,886	1,439	24,722	1,025
MÁTHAIRCHUIDEACHTA	31 Nollaig 2018 Gnóthachan ioncaim chuimsitheach eile € '000	Gnóthachan brabús roimh cháin € '000	31 Nollaig 2017 Gnóthachan ioncaim chuimsitheach eile € '000	Brabús roimh gnóthachan cánachais € '000
Gnóthachan i ngeall ar mhéadú 10% ar phraghsanna gáis agus guail	9,679	1,439	10,557	1,025

D'imreodh méadú ginearálta 10% ar an bpraghas Leictreachais Mórdhiola ar an 31 Nollaig 2018 tionchar ar chothromas agus ar bhrabús roimh chánachas faoi na méideanna atá leagtha amach thíos. Déantar talamh slán de san anailís go bhfanfaidh gach athróg eile, rátaí malairte eachtraí go háirithe, mar an gcéanna, agus áirítear léi an tionchar ar luach na mbabhtálacha tráchtearraí atá i bhfeidhm. Bheadh éifeacht chomhionann agus chontrártha ag laghdú 10%, ar an mbonn go bhfanadh gach athróg eile mar an gcéanna.

GRÚPA	31 Nollaig 2018 Ioncam cuimsitheach eile (caillteanas) € '000	Brabús roimh ghnóthachan / (caillteanas) cánachais € '000	31 Nollaig 2017 Ioncam cuimsitheach eile (caillteanas) € '000	Brabús roimh ghnóthachan / (caillteanas) cánachais € '000
Caillteanas i ngeall ar an méadú 10% ar an bPraghas Imeallach Córais	(19,080)	-	(12,625)	-
MÁTHAIRCHUIDEACHTA	31 Nollaig 2018 Gnóthachan / (caillteanas) ioncaim chuimsitheach eile € '000	Brabús roimh ghnóthachan / (caillteanas) cánachais € '000	31 Nollaig 2017 Gnóthachan / (caillteanas) ioncaim chuimsitheach eile € '000	Brabús roimh ghnóthachan / (caillteanas) cánachais € '000
Gnóthachan / (caillteanas) i ngeall ar an méadú 10% ar an bPraghas Imeallach Córais	-	-	-	-

Rinneadh an anailís íogaireachta thuas don Ghrúpa agus don Mháthairchuideachta a ríomh ar an 31 Nollaig 2018 ar bhonn na mbunphraghsanna tráchtearraí agus na rátaí airgeadra eachtraigh seo a leanas:

	2018	2017
Gás (Stg. p/therm)	58.06	48.03
Praghsanna Leictreachais Mórdhiola (€/MWh)	64.51	48.77
Gual (\$SAM/tona)	85.90	90.50
Idirbhearta i ráta airgeadra eachtraigh (\$SAM = €1)	1.15	1.20
Idirbhearta i ráta airgeadra eachtraigh (Stg£ = €1)	0.8945	0.8872

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(h) Luach cóir

Is iad seo a leanas luachanna córa na sócmhainní agus na ndlitas airgeadais a iompraíodh ag costas amúchta, mar aon leis na suimeanna glanluacha atá léirithe sa chlár comhardaithe:

	GRÚPA		MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
	Luach tugtha anonn 2018 € '000	Luach Cóir 2018 € '000	Luach tugtha anonn 2018 € '000	Luach Cóir 2018 € '000
31 Nollaig 2018				
Fiachas fadtéarmach	4,537,692	5,364,685	959,345	988,386
Íasachtaíochtáí gearrthéarmacha	606,275	626,337	390,276	398,564
Iomlán na n-íasachtaíochtáí	5,143,967	5,991,022	1,349,621	1,386,950
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile reatha	727,418	727,418	4,471,402	4,471,402
Infháltais trádála agus infháltais eile neamhreatha	(47,183)	(47,183)	-	-
Infháltais trádála agus infháltais eile reatha	(852,646)	(852,646)	(3,361,118)	(3,361,118)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	(229,073)	(229,073)	(122,276)	(122,276)
Glandlitanais	4,742,483	5,589,538	2,337,629	2,374,958
	GRÚPA		MÁTHAIRCHUIDEACHTA	
	Luach tugtha anonn 2017 € '000	Luach Cóir 2017 € '000	Luach tugtha anonn 2017 € '000	Luach Cóir 2017 € '000
31 Nollaig 2017				
Fiachas fadtéarmach	4,369,705	5,615,889	1,160,208	1,217,120
Íasachtaíochtáí gearrthéarmacha	388,073	400,078	170,370	179,402
Iomlán na n-íasachtaíochtáí	4,757,778	6,015,967	1,330,578	1,396,522
Suimeanna iníoctha trádála agus suimeanna iníoctha eile reatha	735,794	735,794	3,764,790	3,764,790
Infháltais trádála agus infháltais eile neamhreatha	(74,936)	(79,374)	-	-
Infháltais trádála agus infháltais eile reatha	(744,613)	(744,613)	(2,638,848)	(2,638,848)
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim	(380,405)	(380,405)	(208,499)	(208,499)
Glandlitanais	4,293,618	5,547,369	2,248,021	2,313,965

De bhrí go bhfuil infháltais trádála agus infháltais eile agus méideanna iníoctha trádála agus méideanna iníoctha eile dlite taobh istigh de bhliain amháin, agus go bhfuil soláthar déanta dóibh i gcás go bhfuil siad bearnaithe, meastar go bhfuil a luach tugtha anonn ar aon dul go hábhartha lena luach cóir.

Ríomhtar luach cóir infháltais trádála neamhreatha agus infháltais eile ar bhunús luach reatha sreabhach airgid thirim sa todhchaí, arna lascaíniú ag ráta úis an mhargaidh nó i gcás gur cuireadh ráta úis ar leith i bhfeidhm, áit ar infheidhme.

Meastar mar luachanna córa Leibhéal 1 Eurabhannaí ESB agus NIE Networks. Baintear luach cóir Eurabhannaí ó bhreathnú ar na luachanna trádáilte is deireanaí do na bannaí sin i margaí leachtacha amhail dháta an chlár chomhardaithe. Is luachanna córa Leibhéal 2 iad íasachtaíochtáí agus fiachas eile. Is é an teicnócht luachála a úsáidtear d'íasachtaíochtáí agus d'fiachas eile atá rangaithe mar luachanna córa Leibhéal 2 ná na sreafaí airgid thirim don todhchaí a bhaineann leo a lascaíniú agus úsáid á baint as cuair lascaínte cúpóin nialasaigh an airgeadra ábhartha.

Luach cóir - rátaí lascaíne

Tá na rátaí úis a úsáidtear chun sreafaí airgid thirim sa todhchaí a lascaíniú, nuair is infheidhme, bunaithe ar an gcuair toraidh EURIBOR nó LIBOR is infheidhme ag an dáta tuairiscithe móide an raon difríochta creidmheasa seasta cuí, agus is seo a leanas iad:

	2018 %	2017 %
Íasachtaí agus íasachtaíochtáí eile	1.6	1.7
Ionstraimí airgeadais díorthacha	1.1	0.5

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(i) Ordlathas luacha chóir

Déantar anailís sa tábla thíos ar na sócmhainní agus na dliteanais airgeadais arna n-iompar ag an luach cóir, de réir an mhodha luachála. Déantar na leibhéil éagsúla atá ábhartha do na sócmhainní agus na dliteanais airgeadais arna sealbhú ag an nGrúpa a shainiú mar a leanas:

- Leibhéal 2: ionchuir, seachas praghsanna luaite neamhchoigeartaithe i margaí gníomhacha maidir le sócmhainní agus dliteanais chomhionanna, atá infheicthe don tsócmhainn nó don dliteanas, go díreach (i. mar phraghsanna) nó go hindíreach (i. faighte ó phraghsanna);
- Leibhéal 3: ionchuir don tsócmhainn nó don dliteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí margaidh inbhraite (ionchuir neamh-inbhraite).

GRÚPA	Leibhéal 2 € '000	Leibhéal 3 € '000	Iomlán € '000
31 Nollaig 2018			
SÓCMHAINNÍ			
Ionstraimí airgeadais díorthacha			
- Babhtálacha Ráta Úis	5,079	-	5,079
- Babhtálacha airgeadra	39,559	-	39,559
- Conarthaí malairte eachtraí	3,214	-	3,214
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	80,357	13,036	93,393
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	-	83,871	83,871
Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas	-	10,452	10,452
	128,209	107,359	235,568
DLITEANAIS			
Ionstraimí airgeadais díorthacha			
- Babhtálacha Ráta Úis	(3,785)	-	(3,785)
- Babhtálacha airgeadra	(21,276)	-	(21,276)
- Conarthaí malairte eachtraí	(2,404)	-	(2,404)
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(89,488)	(57,290)	(146,778)
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	-	(966)	(966)
- Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	(558,275)	-	(558,275)
	(675,228)	(58,256)	(733,484)
Glansócmhainn / (glandliteanas)	(547,019)	49,103	(497,916)

	Leibhéal 2 € '000	Leibhéal 3 € '000	Iomlán € '000
31 Nollaig 2017			
SÓCMHAINNÍ			
Ionstraimí airgeadais díorthacha			
- Babhtálacha Ráta Úis	10,296	-	10,296
- Babhtálacha airgeadra	24,076	-	24,076
- Conarthaí malairte eachtraí	14,271	-	14,271
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	56,847	3,621	60,468
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais	15	93,318	93,333
Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas	-	22,165	22,165
	105,505	119,104	224,609
DLITEANAIS			
Ionstraimí airgeadais díorthacha			
- Babhtálacha Ráta Úis	(39,720)	-	(39,720)
- Babhtálacha airgeadra	(43,257)	-	(43,257)
- Conarthaí malairte eachtraí	(2,210)	-	(2,210)
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(34,192)	(1,798)	(35,990)
- Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	(653,176)	-	(653,176)
	(772,555)	(1,798)	(774,353)
Glansócmhainn / (glandliteanas)	(667,050)	117,306	(549,744)

Ba cheart a thabhairt faoi deara, agus luachanna córa dearfacha agus diúltacha ionstraimí airgeadais díorthacha á léirmhíniú, go ndéantar iad a mheaitseáil le bunidirbhearta lena mbaineann rioscaí fritháirithe. Chun luach cóir ionstraimí airgeadais díorthacha a shocrú, déantar an difríocht idir an praghas réamhcheaptha conarthach agus an praghas réamhcheaptha reatha a lascainiú le haghaidh aibíocht iarmharach an chonartha trí úsáid a bhaint as ráta úis saor ó riosca.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(i) Ordlathas ag an luach cóir (ar lean)

MÁTHAIRCHUIDEACHTA	Leibhéal 2 € '000	Leibhéal 3 € '000	Iomlán € '000
31 Nollaig 2018			
SÓCMHAINNÍ			
Ionstraimí airgeadais díorthacha			
- Babhtálacha Ráta Úis	894	-	894
- Babhtálacha airgeadra	39,559	-	39,559
- Conarthaí malairte eachtraí	3,214	-	3,214
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	80,357	-	80,357
	124,024	-	124,024
DLITEANAIS			
Ionstraimí airgeadais díorthacha			
- Babhtálacha Ráta Úis	(209)	-	(209)
- Babhtálacha airgeadra	(21,276)	-	(21,276)
- Conarthaí malairte eachtraí	(2,687)	-	(2,687)
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(89,488)	-	(89,488)
	(113,660)	-	(113,660)
Glansócmhainn	10,364	-	10,364
	Leibhéal 2 € '000	Leibhéal 3 € '000	Iomlán € '000
31 Nollaig 2017			
SÓCMHAINNÍ			
Ionstraimí airgeadais díorthacha			
- Babhtálacha Ráta Úis	1,857	-	1,857
- Babhtálacha airgeadra	24,076	-	24,076
- Conarthaí malairte eachtraí	5,419	-	5,419
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	56,846	-	56,846
	88,198	-	88,198
DLITEANAIS			
Ionstraimí airgeadais díorthacha			
- Babhtálacha airgeadra	(43,257)	-	(43,257)
- Conarthaí malairte eachtraí	(2,198)	-	(2,198)
- Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla	(34,192)	-	(34,192)
	(79,647)	-	(79,647)
Glansócmhainn	8,551	-	8,551

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(i) Ordlathas ag an luach cóir (ar lean)

Tomhas luachanna córa - teicnící luachála agus ionchuir shuntasacha neamh-inbhraite

Sa tábla seo a leanas taispeántar an teicníc luachála atá á húsáid chun luachanna córa Leibhéal 2 agus Leibhéal 3 a thomhas, chomh maith leis na hionchuir shuntasacha neamh-inbhraite atá á n-úsáid.

Cineál	Teicnící luachála	Ionchuir shuntasacha neamh-inbhraite	Idirghaolmhaireacht idir ionchuir shuntasacha neamh-inbhraite agus tomhas ag an luach cóir
Babhtálacha airgeadra, conarthaí malairte eachtraí agus babhtálacha ráta úis	Leibhéal 2 - Luacháil reatha sreafaí airgid malairte eachtraigh a bheidh faoi chonradh sa todhchaí trí úsáid a bhaint as cuar lascainithe cúpóin nialasaigh a tógadh. Tá an cuar cúpóin nialasaigh bunaithe ar úsáid a bhaint as cuar toraidh úis an airgeadra ábhartha.		
Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla agus leictreachais	Leibhéal 2 - Cinntítear luach cóir na gconarthaí réamhcheaptha breosla agus leictreachais trí thagairt do phraghsanna gáis, guail agus carbóin, agus déantar an luach a fhaightear as sin a lascainiú go dtí luachanna reatha. Leibhéal 3 - Cinntítear luach cóir roinnt conarthaí réamhcheaptha breosla agus leictreachais sonracha trí thagairt do phraghsanna réamhcheaptha leictreachais nach bhfuil inbhraite.	Praghsanna réamhcheaptha leictreachais	Mhéadódh / (laghdódh) an luach cóir measta dá mbeadh an Praghas Leictreachais Mhórdhíola níos airde / (íse). Go ginearálta, nuair a bhíonn athrú ar phraghsanna gáis, bíonn athrú sa treo chéanna ar an bPraghas Leictreachais Mhórdhíola.
Babhtálacha ráta úis boilsciú-nasctha	Leibhéal 2 - Úsáidtear luacháil reatha na sreabha airgid reatha ionchais, ar bhunús cuar lascaine cúpóin nialasaigh chomhdhéanta, chun luachálacha neamhspleácha a úsáid agus a dheimhniú. Tá an cuar cúpóin nialasaigh bunaithe ar úsáid a bhaint as cuar toraidh ráta úis an airgeadra ábhartha. Déantar sreafaí airgid sa todhchaí a mheas trí úsáid a bhaint as leibhéil tagarmhairc RPI a bhfuiltear ag súil leo chomh maith le rátaí arna socrú ag LIBOR a bhfuiltear ag súil leo.		
Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó cailiteanas	Iompraítear sócmhainní airgeadais ag an gcóirluach trí bhrabús nó trí chailiteanas ag an gcóirluach. Nuair is infheidhmithe, tá luachálacha bunaithe ar an eolas neamhspleách is déanaí atá ar fáil ag deireadh na bliana, agus tógtar aon chúinse cuí nó cúinse a bhfuil eolas faoi san áireamh. Déantar infheistíochtaí neamhluaite a luacháil trí luach fiontair a dhíorthú trí cheann de na modheolaíochtaí seo a leanas a úsáid: ▪ an praghas ar infheistíocht le déanaí; ▪ iolra ioncaim; ▪ costas, lúide aon soláthar a mbeadh gá leis; ▪ luach réadaithe. De bhrí go dteastaíonn teicníochtaí luachála bunaithe ar mhúnla chuige seo, a bhfuil roinnt ionchur neamh-inbhraite i gceist leis, tá gach sócmhainn airgeadais ag an gcóirluach trí bhrabús nó trí chailiteanas rangaithe mar infheistíochtaí Leibhéal 3 sa bhliain reatha.	Ráta fáis tuartha maidir le hioncam bliantúil; Ollchorrlach réamhaisnéise	De ghnáth déanann Novusmodus measúnú ar luach infheistíochtaí ar bhunús a ionchais maidir leis na fáiltais a d'fhéadfaí a réadú i ndíúscairt. Spreagfaidh roinnt ionchur na luach seo de ghnáth lena n-áirítear cumas na hinstiitíúide infheistiúcháin a hioncam agus a corrlaigh ghaolmhara a fhás as a dtiocfaidh EBITDA níos airde agus luachanna níos airde dá réir sin.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

27. BAINISTIÚ RIOSCA AIRGEADAIS AGUS LUACH CÓIR (ar lean)

(i) Ordilathas ag an luach cóir (ar lean)

Sa tábla seo a leanas taispeántar réiteach ó iarmhéideanna tosaigh ar an 1 Eanáir 2017 go dtí deireadh na bliana dar chríoch 31 Nollaig 2018 le haghaidh tomhas luacha chóir i Leibhéal 3 den ordlathas luacha chóir:

GRÚPA	Sócmhainní airgeadais ar luach cóir trí bhrabús nó caillteanas € '000	Conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais € '000	Conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla € '000	Iomlán € '000
Iarmhéid ar an 1 Eanáir 2017	55,932	140,253	24,394	220,579
Breisithe	2,565	-	-	2,565
Diúscairtí	(2,268)	-	-	(2,268)
Iomlán na ngnóthachan / (gacillteanas):				
- i mbrabús nó i gacillteanas	(33,884)	-	-	(33,884)
- in OCI	-	47,496	(29,429)	18,067
Socraíochtaí	-	(94,431)	6,858	(87,573)
Gluaiseachtaí aistrithe	(180)	-	-	(180)
Iarmhéid 31 Nollaig 2017 - glan	22,165	93,318	1,823	117,306
Iarmhéid 1 Eanáir 2018	22,165	93,318	1,823	117,306
Breisithe	1,275	58,085	(57,288)	2,072
Iomlán na ngnóthachan / (gacillteanas):				
- i mbrabús nó i gacillteanas	(11,995)	-	-	(11,995)
- in OCI	-	(28,147)	36,612	8,465
Socraíochtaí	(987)	(40,350)	(25,367)	(66,704)
Gluaiseachtaí aistrithe	167	-	-	167
Iarmhéid 31 Nollaig 2018 - glan	10,625	82,906	(44,220)	49,311

Iompraítear sócmhainní airgeadais ag an gcóirluach trí bhrabús nó trí chaillteanas ag an gcóirluach. Nuair is infheidhmithe, tá luachálacha bunaithe ar an eolas neamhspleách is déanaí atá ar fáil ag deireadh na bliana, agus tóghtar aon chúinse cuí nó cúinse a bhfuil eolas faoi san áireamh.

Déantar infheistíochtaí neamhluaithe a luacháil trí luach fiontair a dhíorthú trí cheann de na modheolaíochtaí seo a leanas a úsáid:

- an praghas ar infheistíocht le déanaí;
- iolra ioncaim;
- costas, lúide aon soláthar a mbeadh gá leis;
- luach réadaithe.

De bhrí go dteastaíonn teicnícíochtaí luachála bunaithe ar mhúnla chuige seo, a bhfuil roinnt ionchur neamh-inbhraite i gceist leis, tá gach sócmhainn airgeadais ag an gcóirluach trí bhrabús nó trí chaillteanas rangaithe mar infheistíochtaí Leibhéal 3 sa bhliain reatha.

Baineann conarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla agus conarthaí réamhcheaptha praghsanna leictreachais atá san áireamh ag Leibhéal 3 san ordlathas luacha chóir le conarthaí fadtéarmacha a bhfuil a gcuid luachálacha bunaithe ar cuid mhaith bonn tuisceana réamhcheaptha maidir le praghas, a bhfuil roinnt ionchur neamh-inbhraite i gceist leo, lena n-áirítear ionchur réamhcheaptha thiomhdithe leictreachais, carbóin agus gáis thar tréimhsí fadtéarmacha.

Anailís íogaireachta - Luachanna córa Leibhéal 3

I gcás na gconarthaí réamhcheaptha praghsanna breosla agus leictreachais is iad na héifeachtaí seo a leanas a d'fhéadfadh a bheith ag athruithe féideartha réasúnta ar cheann amháin de na hionchuir shuntasacha neamh-inbhraite, dá gcoinneofaí na hionchuir eile seasmhach.

GRÚPA	31 Nollaig 2018		31 Nollaig 2017	
	Gnóthachan / (caillteanas) ioncaim chuimsithigh eile € '000	Brabús roimh ghnóthachan / (caillteanas) cánachais € '000	Gnóthachan / (caillteanas) ioncaim chuimsithigh eile € '000	Brabús roimh ghnóthachan / (caillteanas) cánachais € '000
Gnóthachan i ngeall ar mhéadú 10% ar phraghsanna gáis	16,207	-	14,165	-
Caillteanas / (gnóthachan) i ngeall ar an méadú 10% ar Phraghsanna Leictreachais Mhórdhiola	(19,080)	-	(12,625)	-

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

28. CEANGALTAIS AGUS TEAGMHAIS

(a) Oibleagáidí léasanna oibriúcháin

Is iad seo a leanas na ceangaltais iomlána faoi léasanna oibriúcháin dochealaithe atá dlite:

	2018 € '000	2017 € '000
Laistigh de bhliain amháin	15,626	17,172
Idir dhá bhliain agus cúig bliana	41,719	55,075
Tar éis cúig bliana	111,100	149,475
Iomlán le hóc	168,445	221,722

Baineann léasanna oibriúcháin atá le hóc ag an nGrúpa le talamh agus le foirgnimh a fháil ar cíos go ginearálta. Tá na costais léasa seo bunaithe ar luach an mhargaidh oscailte ar an dáta tionscanta agus de ghnáth bíonn siad faoi réir athbhreithnithe cíosa gach cúig bliana ar an meán. Níl srianta suntasacha nó srianta neamhghnácha ar bith curtha ar an nGrúpa le téarmaí na léasanna oibriúcháin.

(b) Ceangaltais chaipitil

	2018 € '000	2017 € '000
Conraithe do	358,086	342,432
Sciar ghealltanais na n-institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaióchta an chothromais i bhfeidhm orthu	2018 € '000	2017 € '000
Conraithe do	85,693	61,130

(c) Ceangaltais conarthaí breosla

Tá roinnt socruithe fadtéarmacha i bhfeidhm maidir le soláthar gáis do thréimhsí éagsúla suas go dtí an bhliain 2019. Déantar soláthar sna socruithe sin i leith athruithe praghsála ar aon dul le hathruithe ar tháscarí ionsuite sa mhargadh fuinnimh. Nuair ba chúí, rinneadh díorthaigh leabaithe a dheighilt agus luacháladh iad de réir IFRS 9.

(d) Nochtuithe eile

De dheasca na tuile i gCorcaigh i mí na Samhna 2009, thug Aviva, atá ina árachóir ar Cholaiste na hOllscoile, Chorcaí (UCC), caingean dlí ar ESB san Ard-Chúirt ag iarraidh €19 milliún a aisghabháil as damáiste a rinneadh de mhaoín. Rinne an Ard-Chúirt breithiúnas go raibh ESB faoi dhliteanas as an damáiste a rinne an tuile, ach chuir sí lascaine 40% i bhfeidhm freisin ar an méid a bronnadh do UCC chun faillí rannpháirteach na hollscoile a aithint.

Rinne ESB achomharc in aghaidh an chinnidh sa Chúirt Achomhairc. Ar an 20 Márta 2018, thug an Chúirt Achomhairc breithiúnas uaithe, ag rá nach raibh ESB faoi dhliteanas maidir le haon damáiste a rinneadh do réadmhaoín UCC mar thoradh ar an tuile.

I mí Dheireadh Fómhair 2018, thug an Chúirt Uachtarach cead do UCC achomharc a dhéanamh in aghaidh bhreithiúnas na Cúirte Achomhairc. Meastar go n-éistfeadh le hAchomharc na Cúirte Uachtaraí le linn H1 2019. Bacfar saincheist chostais dlíthiúla chásanna na hArd-Chúirte agus na Cúirte Achomhairc ar fheithreamh toradh achomhairc na Cúirte Uachtaraí.

Sa bhreis ar an éileamh a rinne UCC, ó thug an Ard-Chúirt an breithiúnas sa chás UCC, tá 387 sraith d'imeachtaí dlí seirbheáilte ar ESB a bhaineann leis an tuile i gCorcaigh i Samhain 2009. Níl sonraí faighte fós faoi na méideanna atá á n-éileamh i ndáil leis na himeachtaí seo, agus dá bhrí sin ní féidir meastúchán iontaofa a dhéanamh maidir lena gcostas (mura seasfadh an Chúirt Uachtarach le cinneadh na Cúirte Achomhairc) faoi láthair. Ach níl ESB den tuairim go sáródh méid iomlán na ndamáistí a bhronnfaí, más ann dóibh, agus na costais ghaolmhara do gach caingean, an cás Aviva / UCC san áireamh, an cumhdach árachais infheidhme atá aige.

Creideann ESB, ar bhonn na comhairle inmheánaí agus seachtraí atá faighte, gur mó an dóchúlacht go seasfaí le breithiúnas na Cúirte Achomhairc agus dá réir sin, ní dhearnadh soláthar ar bith dá leithéid d'éilimh sna ráitis airgeadais.

Seachas iad siúd atá nochta thuas, tá roinnt cúiseanna dlí, éileamh agus díospóidí eile le tríú páirtithe tagtha chun cinn i ngnáthchúrsa an ghnó. Cé go bhfuil éiginnteacht ag baint le haon dlíthíocht nó díospóid, creideann baill an Bhoird nach raibh aon dliteanais teagmhasacha a bhféadfadh go mbeadh drochéifeacht ábhartha acu ar staid airgeadais an Ghrúpa.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

29. IDIRBHEARTA LE PÁIRTITHE GAOLMHARA

Comhlachtaí leathstáit

Cosúil le go leor aonán eile, déileálann ESB sa ghnáthchúrsa gnó le comhlachtaí státurraithe eile cosúil le Ervia, Bord na Móna agus Coillte Teoranta. Déantar comhaontuithe fadtéarmacha idir ESB agus Bord na Móna i ndáil le ceannach móna do na Stáisiún Lár na Tíre.

Bainc faoi úinéireacht stát na hÉireann

Bíonn idirbhearta ag ESB sa ghnáthchúrsa gnó le bainc áirithe in Éirinn arna rialú go hiomlán nó go páirteach ag Rialtas na hÉireann. Tá gach idirbheart de chuid ESB le bainc dá leithéid ar ghnáth-thearmaí tráchtála. Ní raibh comhchruinniú iasachtaíochtáí ábhartha ar bith ag ESB le haon bhanc dá leithéid le linn na bliana nó ar an 31 Nollaig 2018. Mar a léirítear i nóta 17, bhí sciar den airgead tirim agus de na coibhéisí airgid thirim i dtaisce le bainc dá leithéid.

Leasanna na gcomhaltaí Boird

Seachas na leithdháilte a aontaíodh faoi ESOP, ní raibh leas tairbhíúil ar bith ag na Comhaltaí Boird in ESB nó i bhfochuideachtaí dá chuid ag am ar bith i rith na bliana.

ESOP

Le linn na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2018, d'íoc ESB táillí €0.1 milliún (2017: €0.1 milliún) thar ceann ESOP. Féach ar nóta 31 chun sonraí a fháil faoi aisceannach ESOP.

Gnóthais fochuideachta

Le linn na bliana dar críoch 31 Nollaig 2018, cheannaigh Máthairchuideachta ESB seirbhísí innealtóireachta, sainchomhairleoireachta agus eile, lena áiríodh seirbhísí cíos de €99.8 milliún (2017: €302.3 milliún) óna fochuideachtaí.

Le linn na bliana, bhí díolachán €170.6 milliún ag Máthairchuideachta ESB (2017: €195.0 milliún) le fochuideachtaí. Baineann na díolacháin sin le seirbhísí bainistíochta den chuid is mó, chomh maith le muirir leictreachais, lena n-áirítear Muirir Úsáide Córais agus díolacháin leictreachais.

Le linn na bliana, fuair Máthairchuideachta ESB ús de €43.5 milliún (2017: €41.1 milliún) ó fochuideachtaí, agus d'íoc ús de €55.6 milliún (2017: €71.8 milliún) le fochuideachtaí ar iasachtaí idir cuideachtaí.

Ar an 31 Nollaig 2018, bhí suimeanna iníoctha de €4,044.8 milliún ag Máthairchuideachta ESB (2017: €3,369.1 milliún) lena fochuideachtaí. Baineann na méideanna iníoctha sin den chuid is mó le méideanna atá i dtaisce d'fhochuideachtaí agus méideanna eile atá dlite d'fhochuideachtaí, le hiasachtaíochtáí a thiomasaigh DAC ESB Finance agus a thug sé ar iasacht do Mhathairchuideachta ESB, chomh maith le méideanna atá dlite i dtobh seirbhísí innealtóireachta agus sainchomhairleoireachta.

Ar 31 Nollaig 2018, bhí iarmhéideanna infhála de €2,937.4 milliún ag Máthairchuideachta ESB (2017: €2,284.3 milliún) óna fochuideachtaí. Baineann na méideanna infhála sin go príomha le seirbhísí bainistíochta agus iasachtaí le fochuideachtaí, chomh maith le muirir leictreachais, lena n-áirítear Muirir Úsáide Córais. An soláthar iomlán bearnúcháin maidir le méideanna dlite ag gnóthais fochuideachta ar an 31 Nollaig 2018 ná €365.3 milliún (2017: €330.9 milliún).

Institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu

GRÚPA	Díolachán earraí / seirbhísí ¹		Ceannach earraí / seirbhísí ²		Méideanna dlite (do) / ó amhail an 31 Nollaig ³		Gnáthscaireanna réamhíochta i rith na bliana	
	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000	2018 € '000	2017 € '000
DAC an Ráithín Léith	317	343	7,489	9,773	1,968	3,769	-	-
DAC Oweninny	2,052	1,927	-	-	13,947	12,051	-	-
DAC Chaisleán an Phúca ⁴	75	1,681	-	-	-	7,229	-	-
DAC Emerald Bridge Fibres	123	5	-	-	-	1,433	1,350	-
Tilbury Green Power Holdings Ltd	3,287	1,458	18,539	721	33,868	51,094	-	-
DAC Kingspan ESB	27	108	-	474	321	300	-	-
SIRO Ltd ⁵	8,255	9,499	-	3,400	107,326	67,142	6,500	-
Terra Solar Ltd	-	-	-	-	-	-	-	-
Aldenburgh Offset Wind Holdings LTD	-	-	-	-	28,553	-	126,551	-
Iomlán	14,136	15,021	26,028	14,368	185,983	143,018	134,401	-

¹ Sholáthair ESB díolacháin leictreachais, bainistíocht agus seirbhísí gairmiúla eile i rith na bliana d'institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh an chothromais i bhfeidhm orthu mar atá leagtha amach sa tábla thuas.

² Cheannaigh ESB cumhacht agus seirbhísí i dtaca le teileachumarsáid agus cothabháil le linn na bliana ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu mar atá leagtha amach sa tábla thuas.

³ Ar na méideanna atá dlite (do) / ó institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu, tá iasachtaí scairshealbhóra (iad sin ar taispeáint glan ó bhearnúcháin), ús ar na hiasachtaí sin agus iarmhéideanna trádála infhála agus iníoctha de €2.6 milliún (2017: €nialas). Baineann ús infhála ar iasachtaíochtáí le Tilbury Green Power Holdings Ltd €nialas (2017: €13.8 milliún), DAC Emerald Bridge Fibres €nialas (2017: €1.8 milliún), DAC Oweninny €1.1 milliún (2017: €0.7 milliún) agus Aldeburgh Offshore Wind Holdings Ltd €1.6 milliún (2017: €nialas). Féach nóta 14 chun tuilleadh eolas a fháil faoi na muirir bhearnúcháin maidir le Tilbury Green Power Holdings Ltd agus DAC Emerald Bridge Fibres.

⁴ Ar an 20 Nollaig 2018, rinneadh fochuideachta 100% de DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca in ESB Group nuair a d'éadail an Grúpa an sciar cothromais de 50% a bhí fágtha sa chuideachta. Ar an ábhar sin, ar an 31 Nollaig 2018, ní DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca áirithe a thuilleadh mar institiúid infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm uirthi. Roimh éadail iomlán DAC Cumhachta Chaisleán an Phúca, bhí ESB ag soláthar seirbhísí dar luach €0.1 milliún (2017: €nialas) don chuideachta.

⁵ Gheall ESB maoiniú caipitil de €93.0 milliún a chur ar fáil do SIRO, a bhfuil €93.0 milliún de curtha ar aghaidh mar iasacht scairshealbhóra ghearthéarmach mar atá nochtá thuas. Tá ESB tar éis sciar 50% de shaoráid iasachta €200.0 milliún arna shealbhú ag SIRO a ráthú, ar tarraingíodh €28.0 milliún de anuas ar an 31 Nollaig 2018.

Tearmaí agus coinníollacha

Déantar díolachán le agus ceannacháin ó institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta i bhfeidhm orthu i ngnáthchúrsa an ghnó. Tá a hiamhéideanna amuigh ata curtha san áireamh in infháiltais agus méideanna iníoctha amhail dháta an chlár chomhardaithe i dtobh idirbheart le h'institiúidí infheistiúcháin ar cuireadh modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu neamhruaithe agus tagann socrúcháin chun cinn in airgead tirim. Níor iarradh ná níor soláthraíodh aon ráthaíochtaí maidir le hinfháltais agus méideanna iníoctha gaolmhara páirtí.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

29. IDIRBHEARTA PÁIRTITHE GAOLMHARA (ar lean)

Cúiteamh don phríomhfhoireann bainistíochta	2018 € '000	2017 € '000
Tuarastail agus sochair ghearrthéarmacha fostaithe eile	3,209	2,838
Sochair iarrfhostaíochta	378	329
	3,587	3,167

Is ionann luach saothair na bpríomhbhainisteoirí a nochtar thuas agus an luach saothair do na daoine sin a bhfuil údarás agus freagracht acu as gníomhaíochtaí an Ghrúpa a phleanáil, a stiúradh agus a rialú. Áirítear leis seo luach saothair na bhfeidhmeannach sinsearach.

30. MEASTACHÁIN AGUS BREITHIÚNAIS

Teastaíonn líon suntasach bonn tuisceana agus meastachán breithiúnach nuair a bhíonn ráitis airgeadais Máthairchuideachta agus chomhdhlúite á n-ullmhú. Téann siad sin i bhfeidhm ar an ioncam agus ar na speansais a luaitear sa ráiteas ioncaim agus ar luacháil na sócmhainní agus na ndlíteanas sa chlár comhardaithe. Bíonn meastacháin agus breithiúnaís den sórt sin bunaithe ar thaithí roimhe seo agus ar chúinsí eile lena n-áirítear meastacháin maidir leis an todhchaí a mheastar a bheith réasúnach i gcúinsí an cháis agus a bhíonn faoi réir ag athbhreithniú leanúnach.

Ba chóir a thabhairt faoi deara go bhféadfadh athraitheas maidir le boinn tuisceana nó meastacháin áirithe tionchar ábhartha suntasach a imirt ar na torthaí a thuairiscítear. Áirítear iad seo a leanas orthu sin, ach níl siad teoranta dóibh:

(a) Ní mór a bheith stuama i gcás an chuntasaíochta a dhéantar ar dhlíteanas pinsin ESB. Tá an Bord sásta gurb é an cur chuige cuntasaíochta cuí, arna dhearbhu de réir IAS 19 Sochair Fostaí, ná aitheantas a thabhairt dá oibleagáidí tiomanta reatha, mar atá leagtha amach sna nótaí leis na ráitis airgeadais (féach nóta 22).

(b) Tá na fostaithe i NIE Networks i dteideal chun ballraíochta ar Scéim NIE Networks lena bhfuil socruithe sochair shainithe agus ranníocaíochta sainithe araon. Is é atá i gceist le meastachán a dhéanamh ar oibleagáidí sochair scoir agus iad a áireamh sna cuntais ná breithiúnaís a rinneadh i gcomhar le hachtúirí neamhspleácha.

Áirítear leis sin meastacháin maidir le teagmhais neamhchinnte sa todhchaí, lena n-áirítear ionchas saoi bhall na Scéime, méaduithe amach anseo ar thuarastal agus phinsean, agus rátaí boilscithe, chomh maith le rátaí lascainithe. Tugtar tuairisc i nóta 22 ar na boinn tuisceana arna n-úsáid ag an nGrúpa chomh maith le hanailís íogaireachta ar athrú ar na boinn tuisceana sin.

(c) Luach úsáide sócmhainní fadsaolacha agus an cáilmheas bainteach, de réir IAS 36 Bearnúchán Sócmhainní, mar a leagtar síos é i nóta 13 agus mar a gcuirtear síos air thíos:

Maidir le sócmhainní giniúna cumhachta, tá an luach úsáide bunaithe ar na sreafaí airgid measta a bhfuiltear ag súil go nginfidh an tsócmhainn iad, agus tá sé bunaithe ar dhearcadh seachtrach maidir le giniúint cumhachta réamh-mheasta agus maidir le praghsanna réamh-mheasta cumhachta, gáis, carbóin agus acmhainne (más infheidhme), chomh maith le tráthúlacht agus méid na gcostas oibriúcháin agus an chaiteachais chaipitil. Déantar na sreafaí airgid a lascainiú go dtí a luach reatha ar bhonn ráta lascainithe réamhchánach a léiríonn na measúnuithe margaidh reatha a bhaineann le luach ama an airgid agus na rioscaí a bhaineann go sáiníúil leis an tsócmhainn. Teastaíonn breithiúnaís i gcomhair mheastachán na n-ioncam réamh-mheasta agus uainíocht an chaiteachais agus braitheann sé ar na fachtóirí eacnamaíocha a bhaineann leis na sócmhainní sin.

(d) Mar atá tuairiscithe i nóta 27 alt (i), tá luacháil ionstraimí airgeadais áirithe bunaithe ar roinnt fachtóirí agus boinn tuisceana breithiúnacha nach bhfuil, de riachtanas, bunaithe ar ionchuir inbhraite. Rinneadh iad sin a rangú mar ionstraimí airgeadais Leibhéal 3, de réir bhrí IFRS 13 Tomhas Luacha Chóir.

(e) Costais a bheidh ag teastáil sa todhchaí chun soláthairtí agus dlíteanas reatha a bhaineann le fostaithe a réiteach, amhail costais um stáisiúin chumhachta a dhúnadh agus oibleagáidí scarúna deonaí. Léirítear na dlíteanas sin i nótaí 22, 23 agus 26.

(f) Tomhas roinnt mhaith sócmhainní, dlíteanas, ioncaim agus costas ag deireadh na bliana, a dteastaíonn ardleibhéal meastacháin agus breithiúnaís ina leith, lena n-áirítear ioncam leictreachais neamhbhilleáilte agus infháltais trádála agus infháltais eile a ríomh, luacháil stoc breosla, costas an bhreosla a ídíodh, saolréanna úsáideacha na sócmhainní neamhreatha agus freisin, fabhruithe maidir le hearraí a fuarthas nó le hobair a rinneadh agus nach bhfuarthas sonraisc ó sholáthraithe ina leith go fóill. Déantar meastacháin maidir leis na míreanna sin de réir bheartas cuntasaíochta an Ghrúpa agus de réir na gCaighdeán Tuairiscithe Airgeadais Idimáisiúnta reatha.

(g) Soláthraíonn ESB seirbhísí do thart ar 1.4 milliún duine aonair agus gnó, ar théarmaí creidmheasa den chuid is mó. Tá sé ar an eolas nach n-íocfar fiacha áirithe atá dlite le ESB trí mhainneachtain líon beag custaiméirí. Úsáidtear meastacháin atá bunaithe ar thaithí stairiúil, chun leibhéal na bhfiach nach gceaptar a bhaileofar a dhearbhu. Áirítear fachtóirí amhail staid reatha gheilleagar na hÉireann agus saincheisteanna áirithe tionscail ar na meastacháin sin (féach nóta 16).

(h) Le teacht ar nochtuithe eile, féach nóta 28 le tuilleadh eolais a fháil ar mheastacháin agus ar bhreithiúnaís i ndáil le héilimh leanúnacha dhlíthiúla.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

31. ESB ESOP TRUSTEE LIMITED

Bhí ESB ESOP Trustee Limited corpraithe ag ESB le linn 2001, mar thoradh ar infheistíocht €1, mar lontaobhaí le hAontaobhas Úinéireachta Fostaithe ESB (ESOT) agus le Scéim Roinnte Brabúis Fhaofa ESB (APSS). Faoi théarmaí chruthú ESB ESOP Trustee Limited, níl sé de chumas nó de cheart ag ESB smacht a chur i bhfeidhm ar shócmhainní nó ar bhainistíocht na Cuideachta. Lontaobhaí proifisiúnta neamhspleách atá ina chathaoirleach ar an gCuideachta Trustee, agus tá ceathrar stiúrthóirí uirthi thar ceann fhostaithe ESB agus beirt stiúrthóirí thar ceann ESB. Dá réir sin tá diansrianta ann a chuireann bac suntasach ar fheidhmiú chearta ESB i leith shócmhainní agus bhainistíocht na Cuideachta. De réir IAS 10 Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite, ní dhéantar cuntais ESB ESOP Trustee Limited a chomhdhlúthú le torthaí Ghrúpa ESB.

Le linn na bliana dar críoch an 31 Nollaig 2015, rinne ESB comhaontas chun tacú le héadail stoic caipitil i margaid inmheánacha ESOP amach anseo. Mar chuid den chomhaontú sin, thug ESB tiomantas cómhaoiniú a chur ar fáil i ndáil leis na ceannacháin arna ndéanamh ag lontaobhais ESOP, ar luach suas le €25.0 milliún. Aithníodh soláthar athcheannaigh ESOP de €0.9 milliún (2017: €2.4 milliún) i ráitis airgeadais 2018 maidir leis an athcheannach stoic caipitil a rinne ESOP Trustee. Le linn 2018, lean ESB de stoc caipitil ESOP a athcheannach, agus dá bharr sin, tháinig cúlchiste fuascailte caipitil de €4.4 milliún (2017: €4.7 milliún) chun cinn de bharr cheannach agus chealú scairchaipiteal 4.4 milliún ESOP (2017: €4.7 milliún) i gcomhair chomaoin €4.9 milliún (2017: €5.6 milliún), agus is ionann é sin agus méid barúlach an scairchaipitil a cealaíodh. Laghdaigh an t-athcheannach an soláthar um athcheannach ESOP faoi €4.9 milliún agus ar an 31 Nollaig 2018, ba é méid an tsoláthair um athcheannach ESOP (féach nóta 26) a bhí aitheanta i gcúlchistí eile ná €11.8 milliún (2017: €15.9 milliún).

32. TEAGMHAIS IARCHLÁIR CHOMHARDAITHE

Tá sonraí faoi dhíbhiní arna ndearbhú ó dheireadh na bliana leagtha amach i nóta 17.

Níor tharla aon imeachtaí eile tar éis an chlár chomhardaithe ó dheireadh na bliana a gcreideann na stiúrthóirí nach mór coigeartú a dhéanamh dóibh nó iad a nochtadh sna ráitis airgeadais.

33. FAOMHADH NA RÁITEAS AIRGEADAIS

D'fhaomh an Bord na ráitis airgeadais ar an 1 Márta 2019.

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

34. FOCHUIDEACHTAÍ, GNÓTHAIS AR CUIREADH MODH CUNTASAÍOCHTA AN CHOTHROMAIS I BHFEIDHM ORTHU AGUS CUIDEACHTAÍ COMHLACHAITHE

Ainm na cuideachta	Oifig chláraithe	Sciar an Ghrúpa %	Cineál an ghnó
Gnóthais fochuideachta			
Fochuideachta dhíreach			
Electric Ireland Ltd. (UK)	4	100	Díomhaoín
ESB Energy International Ltd.	2	100	Cuideachta shealbhaíochta
ESB Electric Ireland Ltd. (UK)	4	100	Díomhaoín
DAC Airgeadais ESB.	2	100	Airgeadas
ESB Financial Enterprises Ltd.	2	100	Cuideachta shealbhaíochta
ESB International Investments Ltd.	2	100	Cuideachta shealbhaíochta
ESB International Ltd.	2	100	Cuideachta shealbhaíochta
ESB Networks DAC (Cuideachta Gníomhaíochta Ainmnithe).	8	100	Dáileadh cumhachta
ESBNI Ltd.	5	100	Cuideachta shealbhaíochta
Fochuideachta neamhdhíreach			
Airstream Wind Energy Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Airvolution Energy (Car Ban Wind Farm) Ltd.	7	100	Giniúint cumhachta
Airvolution Energy (Shotts 2) Ltd.	7	100	Giniúint cumhachta
Airvolution Energy (Tarvie) Ltd.	7	100	Giniúint cumhachta
Airvolution Energy Ltd. (UK)	7	100	Giniúint cumhachta
Blarghour Wind Farm Ltd.	9	8	Giniúint cumhachta
Cambrian Renewable Energy Ltd.	4	100	Giniúint cumhachta
Capital Pensions Management Ltd.	6	100	Riarachán scéime pinsin
Cappawhite Wind Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Carrington Power Ltd.	4	100	Giniúint cumhachta
DAC Castlepook Power.	2	100	Giniúint cumhachta
Chirmorie Wind Farm Ltd.	9	8	Giniúint cumhachta
Coolkeeragh ESB Ltd.	5	100	Giniúint cumhachta
Corby Power Ltd.	3	100	Giniúint cumhachta
Corvoderry Wind Farm Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Crockagarran Windfarm Ltd.	5	100	Giniúint cumhachta
DAC Crockahenny Wind Farm.	2	75	Giniúint cumhachta
Crockdun Windfarm (NI) Ltd.	5	100	Giniúint cumhachta
Curryfree Wind Farm Ltd.	5	100	Giniúint cumhachta
Dell Wind Farm Ltd.	9	8	Giniúint cumhachta
Devon Wind Power Ltd.	4	100	Giniúint cumhachta
EC02 Cambrian Ltd.	4	100	Cuideachta shealbhaíochta
ESB 1927 Ltd.	2	100	Bainistíocht maoine
ESB Asset Development (UK) Ltd.	4	100	Forbairt gnó
ESB Commercial Properties Ltd.	2	100	Bainistíocht maoine
ESB Energy Ltd.	4	100	Cuideachta soláthair
ESB Electric Ireland Ltd.	2	100	Díomhaoín
ESB Group (UK) Ltd.	4	100	Innealtóireacht agus comhairliúchán
ESB Independent Energy (NI) Ltd.	2	100	Díolacháin leictreachais agus gáis
ESB Independent Energy Ltd.	2	100	Díolacháin leictreachais agus gáis
ESB Independent Generation Trading Ltd.	2	100	Trádáil leictreachais agus gáis
ESB Innovation UK Ltd.	4	100	Soláthar seirbhísí fuinnimh agus leictrea-shoghluaisteachta
ESB Innovation ROI Ltd.	2	100	Soláthar seirbhísí fuinnimh agus leictrea-shoghluaisteachta

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

34. FOCHUIDEACHTAÍ, GNÓTHAIS AR CUIREADH MODH CUNTASAÍOCHTA AN CHOTHROMAIS I BHFEIDHM ORTHU AGUS CUIDEACHTAÍ COMHLACHAITHE (ar lean)

Ainm na cuideachta	Oifig chláraithe	Sciar an Ghrúpa %	Cineál an ghnó
Fochuideachta neamhdhíreach (ar lean)			
ESB International (Malaysia) Sdn. Bhd	18	100	Innealtóireacht agus comhairliúchán
ESB Kelvin 1 Ltd.	4	100	Díomhaoin
ESB Kelvin 2 Ltd.	4	100	Díomhaoin
ESB Novus Modus GP Ltd.	2	100	Infheistíocht teicneolaíochta glaise
ESB Power Generation Holding Company Ltd.	2	100	Cuideachta shealbhaíochta
ESB Services BV (An Ollainn).	12	100	Seirbhís oibríochta agus cothabhála
ESB Solar (IRE) Ltd.	2	100	Gníomhaíochtaí comhairleoireachta um ghnó agus bainistíocht
ESB Solar (NI) Ltd.	5	100	Gníomhaíochtaí comhairleoireachta um ghnó agus bainistíocht
ESB Telecoms Ltd.	2	100	Teileachumarsáid
ESB Trading Ltd.	2	100	Seirbhís bainistíochta agus oibriúcháin
ESB Wind Development Ltd.	2	100	Forbairt gnó
ESBI Carbon Solutions Ltd.	2	100	Laghdú astaíochtaí carbóin
ESBI Computing Ltd.	2	100	Seirbhís ríomhaireachta
ESBI Consultants Ltd.	1	100	Comhairleacht
ESBI Contracting Ltd.	2	100	Forbairt gnó
ESBI Engineering and Facility Management (Botswana) (Proprietary) Ltd.	11	100	Innealtóireacht agus comhairliúchán
ESBI Engineering and Facility Management Ltd.	1	100	Innealtóireacht
ESBI UK Ltd.	4	100	Cuideachta shealbhaíochta
ESBI Luxembourg S.A.	30	100	Infheistíocht i sócmhainní giniúna leictreachais
Facility Management UK Ltd.	4	100	Bainistíocht saoráidí
Garvagh Glebe Power Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Garvary Wind Farm Ltd.	9	8	Giniúint cumhachta
Geothermal International Ltd.	10	91	Giniúint cumhachta
Geothermal International Hrvatska (Croatia) d.o.o.	29	10	Giniúint cumhachta
Geothermal International Italia SRL.	27	20	Giniúint cumhachta
Geothermal International Polska Sp Zoo (Spolka Z Organiczna Odpowiedzialnoscia).	28	89	Giniúint cumhachta
GI Holdings North America Inc.	25	100	Cuideachta shealbhaíochta
Glendye Wind Farm Ltd.	9	8	Giniúint cumhachta
Gort Windfarms Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Greengate Energy Recovery Ltd.	4	100	Giniúint cumhachta
Greystone Knowe Wind Farm Ltd.	9	8	Giniúint cumhachta
Hibernian Wind Power Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Hunter's Hill Wind Farm Ltd.	5	100	Giniúint cumhachta
Kerry Wind Power Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Kirkan Wind Farm Ltd.	9	8	Giniúint cumhachta
Kirk Hill Wind Farm Ltd.	9	8	Giniúint cumhachta
Knottingley Power Ltd.	4	100	Giniúint cumhachta
Mount Eagle Wind Farm Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Mountainlodge Power DAC.	2	85.9	Giniúint cumhachta
NIE Finance PLC.	6	100	Airgeadas
NIE Ltd.	6	100	Díomhaoin
NIE Networks Services Ltd.	6	100	Neamhthrádála
Northern Ireland Electricity Ltd.	6	100	Díomhaoin

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

34. FOCHUIDEACHTAÍ, GNÓTHAIS AR CUIREADH MODH CUNTASAÍOCHTA AN CHOTHROMAIS I BHFEIDHM ORTHU AGUS CUIDEACHTAÍ COMHLACHAITHE (ar lean)

Ainm na cuideachta	Oifig chláraithe	Sciar an Ghrúpa %	Cineál an ghnó
Fochuideachta neamhdhíreach (ar lean)			
Northern Ireland Electricity Networks Ltd.	6	100	Tarchur agus dáileadh cumhachta
Orliven Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Planet 9 Energy Ltd.	4	100	Cuideachta soláthair
REG Greenburn Ltd.	31	10	Giniúint cumhachta
REG Knockodhar Ltd.	31	10	Giniúint cumhachta
Sillahertane Energy Project Two Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Synergen Power Ltd.	14	100	Giniúint cumhachta
Tullynahaw Power Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Utility Operation & Maintenance Services Ltd.	14	100	Seirbhís oibríochta agus cothabhála
Waterfern Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
West Durham Wind Farm (Holdings) 2 Ltd.	4	100	Cuideachta shealbhaíochta
West Durham Wind Farm (Holdings) Ltd.	4	100	Cuideachta shealbhaíochta
West Durham Wind Farm Ltd.	4	100	Giniúint cumhachta
Woodhouse Wind Farm Ltd.	2	100	Giniúint cumhachta
Institiúidí infheistiúcháin a gcuirtear modh cuntasaíochta an chothromais i bhfeidhm orthu			
Aldeburgh Offshore Wind Holdings Limited	32	50	Cuideachta shealbhaíochta
Aldeburgh Offshore Wind Investments Ltd.	32	50	Cuideachta shealbhaíochta
DAC Emerald Bridge Fibres.	2	50	Teileachumarsáid
Galloper Wind Farm Holding Company Ltd.	33	12.5	Giniúint cumhachta
Galloper Wind Farm Ltd.	33	12.5	Giniúint cumhachta
DAC Kingspan ESB.	2	50	Gníomhaíochtaí comhairleoireachta um ghnó agus bainistíocht
DAC Oweninny Power.	2	50	Giniúint cumhachta
Oweninny Power Holdings DAC.	2	50	Cuideachta shealbhaíochta
Oweninny Power 2 DAC.	2	50	Giniúint cumhachta
DAC Raheenleagh Power.	2	50	Giniúint cumhachta
SIRO Ltd.	2	50	Cábla snáthoptaice go foirgneamh
Tilbury Green Power Holdings Ltd.	4	47	Cuideachta shealbhaíochta
Tilbury Green Power Ltd.	4	47	Giniúint cumhachta
Gnóthais chomhlachaithe			
Terra Solar Ltd.	26	25	Giniúint cumhachta
Infheistíochtaí			
Cylon Controls Ltd.	19	36.2	Infheistíocht teicneolaíochta glaise
Endeco Technologies Ltd.	20	23	Infheistíocht teicneolaíochta glaise
Heliex Power Ltd.	21	34.3	Infheistíocht teicneolaíochta glaise
Nualight Ltd.	22	41	Infheistíocht teicneolaíochta glaise
Pesaka Technologies.	17	30	Giniúint cumhachta
Rousch Pakistan Power.	13	7	Giniúint cumhachta
TenKsolar Inc.	24	4	Infheistíocht teicneolaíochta glaise
UNES Operation and Maintenance Inc.	16	50	Seirbhís oibriúcháin agus cothabhála
VantagePoint Cleantech Partners II, L.P.	23	4.5	Infheistíocht teicneolaíochta glaise
Eile			
ESB ESOP Trustee Ltd.	15	100	Scéim um scairsheilbh foirne

NÓTAÍ LEIS NA RÁITIS AIRGEADAIS

34. FOCHUIDEACHTAÍ, GNÓTHAIS AR CUIREADH MODH CUNTASAÍOCHTA AN CHOTHROMAIS I BHFEIDHM ORTHU AGUS CUIDEACHTAÍ COMHLACHAITHE (ar lean)

Is é príomhionad gnó ESB ná Two Gateway, Bóthar an Phoirt Thoir, Baile Átha Cliath 3, D03 A995

Nótaí:

- 1 ESB International, Aerfort Bhaile Átha Cliath Láir, Clochrán, Co. Bhaile Átha Cliath, K67 XF72
- 2 Two Gateway, Bóthar an Phoirt Thoir, Baile Átha Cliath 3, D03 A995
- 3 Mitchell Road, Phoenix Parkway, Corby, Northamptonshire, MN17 1Q7
- 4 Tricor Services Europe LLP, 4th Floor, 50 Mark Lane, Londain, EC3R 7QR
- 5 2 Electra Road, Maydown, Doire, BT47 6 UL
- 6 120 Malone Road, Béal Feirste, BT9 5HT
- 7 Palladium House, 1-4 Argyll Street, Londain, W1F 7TA
- 8 Áras Chlann Liam, Cúirt Chlann Liam, Baile Átha Cliath 2, D02 CV61
- 9 22-24 King Street, Maidenhead, SL6IEF
- 10 Shellingwood House, Westwood Way, Westwood Business Park, Coventry, CV48J2
- 11 Deloitte House, 1ú Urlár, Plot, 64518, Fairgrounds Office Park, Gaborne, an Bhotsuáin
- 12 22ú Urlár, Menara, EON Bank, Lala Raja Laut, 50350, Kuala Lumpur, an Mhalaeisia
- 13 94-W, 3ú hUrlár, AAMIR Plaza, Jinnah Avenue, Blue Area, Islamabad, an Phacastáin
- 14 ESB Dublin Bay, Bóthar Theach Pigeon, An Rinn, Baile Átha Cliath 4, D04 Y5N2
- 15 43 Cearnóg Mhuirfean, Baile Átha Cliath 2, D02 R997
- 16 Nispetiye Cad Akmerkez E3 Blok K, 13Etiler/Beskiktas, An Tuirc
- 17 Leibhéal 1, Menara Yavasan, Tun Razak, Zoo, Jalan Bukit Bintang, 55100 Kuala Lumpur, an Mhalaeisia
- 18 10ú Urlár, Wisma Havela, Thakardos, No 1 Jalan Raja Laut, 50350 Kuala Lumpur, an Mhalaeisia
- 19 Páirc Theicneolaíochta agus Ghnó Chluain Seach, Cluain Seach, Baile Átha Cliath 17, D17 A662
- 20 3015, Céide an Locha, Páirc Ghnó Iarthar na Cathrach, Baile Átha Cliath 24, D24 DKP4
- 21 Kelvin Building Bramah Avenue, East Kilbride, Glaschú, G75 0RD
- 22 Páirc Theicneolaíochta agus Ghnó, Bóthar na Modhfheirme, Corcaigh, T12 PW29
- 23 C/O Codan Trust Company (Cayman) Limited, Cricket Square, Hutchins Drive, P.O Box 2681, Grand Cayman, KY1-1111, Oileáin Cayman
- 24 9231 Penn Avenue South, Minneapolis, Minnesota, 55431
- 25 134 N LaSalle St, Suite 510, Chicago, IL 60602
- 26 57 Ascaill Bhruach an Chuilinn Íochtarach, Raghmallach, Baile Átha Cliath 6, D06 V8N4
- 27 Trezzano Sul Naviglio - Viale C. Colombo, 8
- 28 Geothermal International Polska, Parkova 21 lok 7,00-759 Warszawa, An Pholainn
- 29 Zagrebačka 94, 42000 Varaždin
- 30 6, Rue Eugene Ruppert, L-2453 Lucsamburg
- 31 2ú Urlár Edgeborough House, Edgeborough Road, Guildford, Surrey, GU1 2BJ
- 32 St. Swithin's Lane, 4ú Urlár, Londain, Sasana, EC4N 8AD
- 33 Windmill Hill Business Park, Whitehall Way, Swindon SN5 6PB

Tuarascáil na gComhaltaí Boird maidir le Comhlíonadh an Achta um Íoc Pras Cuntas, 1997 agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála), 2012 (I.R. Uimh. 580 de 2012) arna leasú ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) (Leasú) 2016 (I.R. Uimh. 281 de 2016)

Réamhrá

Bhí na téarmaí íocaíochtaí le linn 2018 faoi réir na rialachán seo a leanas:

- An tAcht um Íoc Pras Cuntas, 1997.
- Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála), 2012 (I.R. Uimh. 580 de 2012) arna leasú ag Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála) (Leasú) 2016 (I.R. Uimh. 281 de 2016) chun dul i gcoinne íocaíochtaí déanacha in idirbhearta tráchtála. Baineann na Rialacháin sin le conarthaí maidir le hearraí agus seirbhísí arna soláthar do ESB.
- An tAcht um Chonarthaí Foirgníochta 2013. Baineann an t-acht seo le conarthaí foirgníochta de níos mó ná €10,000.

Ráiteas faoi chleachtais íocaíochta

Tá ESB tiomanta gach sonrasc soláthraí nach bhfuil díospóid faoi a íoc taobh istigh de na téarmaí íocaíochta a aontaíodh.

Nósanna imeachta agus rialuithe atá i bhfeidhm

Tá rialuithe airgeadais inmheánacha cuí curtha i bhfeidhm lena n-áirítear ról agus dualgais atá sainithe go soiléir. Soláthraíonn na nósanna imeachta seo dearbhú réasúnta, ach ní dearbhú iomlán, i gcoinne neamhchomhlíonadh ábhartha leis an reachtaíocht.

Cód Iompair um Íocaíocht Phras

In 2015 seoladh Cód Iompair um Íocaíocht Phras ag an Rialtas, atá ar fáil ar www.promptpayment.ie. Ós rud é gur shínigh ESB an Cód sin, glacann sé air féin soláthraithe a íoc in am; treoir shoiléir a thabhairt do sholáthraithe maidir le nósanna imeachta íocaíochta; agus soláthraithe a spreagadh, an Cód a ghlacadh laistigh dá slabhraí soláthair féin.

An tAcht um Chonarthaí Foirgníochta 2013

Tugadh feidhm don Acht sin ar an 25 Iúil 2016. Tá ESB tar éis a fhreagrachtaí faoin acht seo a athbhreithniú agus na freagrachtaí sin a chur in iúl do na baill foirne a bheadh buailte leo.

Sonraí maidir le hús íocaíochta déanaí i dtaobh 2018

Nuair a dhéanann ESB iarratas íocaíochta déanaí ó sholáthraí a bhailíochtú, is é beartas ESB an t-ús atá dlite ar íocaíochtaí déanacha a íoc. Ní dhearnadh íocaíocht ar bith dá leithéid maidir le híocaíochtaí déanacha le linn na bliana 2018 (2017: €7,542).

Ellvena Graham OBE,
Cathaoirleach

Pat O'Doherty
Príomhfheidhmeannach

1 Márta 2019

GLUAIS

1. Socruithe na Breataine um Thrádáil agus Tarchur Leictreachais (BETTA)

Is éard atá i Socruithe na Breataine um Thrádáil agus Tarchur Leictreachais (BETTA) ná an margadh leictreachais mhórdhiola atá ag oibriú sa Bhreatain Mhór.

2. Brexit

Mar thoradh ar Brexit, d'fhéadfadh an Ríocht Aontaithe imeacht ón Aontas Eorpach (AE).

3. An Coimisiún um Rialáil Fóntas, Uisce agus Fuinnimh (CRU)

Is é an Coimisiún um Rialáil Fóntas, Uisce agus Fuinnimh (CRF) an rialtóir neamhspleách ar uisce agus fuinneamh i bPoblacht na hÉireann (ROI).

4. Conarthaí Difríochta (CFDanna)

Is éard is conradh difríochta (CFD) ann ná conradh idir dhá pháirtí, ceannaitheoir agus dioltóir, ina leagtar amach go n-íocfaidh an ceannaitheoir leis an dioltóir, an difríocht idir luach reatha sócmhainne agus a luach ag am déanta an chonartha. Más difríocht dhiúltach atá i gceist, is é an dioltóir seachas an ceannaitheoir a íocann.

5. Spreach Dhorcha

Seo é an difríocht idir praghas an aonaid leictreachais agus costas an ghuail a úsáidtear lena ghiniúint.

6. EBITDA

Tuillimh roimh ús, chánachas, dhímheas, bhearnúchán, amúchadh (lena n-áirítear amúchadh ranníocaíochtaí soláthair) agus míreanna eisceachtúla.

7. Athchóiriú ar an Margadh Leictreachais (EMR)

Beartas de chuid Rialtas na Ríochta Aontaithe is ea an t-Athchóiriú ar an Margadh Leictreachais, chun infheistíocht i leictreachas slán, ísealcharbóin a spreagadh, chomh maith le slándáil sholáthar leictreachais na Breataine Móire agus a inacmhainneacht do thomhaltóirí a fheabhsú.

8. Ciste Um Fuinnimh le haghaidh na nGlún

I mí na Samhna 2013, sheol ESB an Ciste Fuinnimh le haghaidh na nGlún, infheistíocht um fhreagracht chorparáideach a dhéanfaidh os cionn €1 milliún in aghaidh na bliana á eisíoc ar fud raon tionscnamh a bhaineann le pobail agus le saincheisteanna.

9. An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC)

Comhlacht poiblí neamhspleách is ea an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil arna bunú faoin Acht fán Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992. Tá sí ar an líne thosaigh maidir le cosaint agus póilíneacht an chomhshaoil.

10. Gigighiotán (Gb)

Is aonad ráta traschurtha sonraí é gigighiotán (Gb/s) (Gb) arb ionann é: 1,000 meigighiotán in aghaidh an tsoicind.

11. Gigeavata (GW)

Is éard is gigeavata ann an méid cumhachta atá cothrom le 1 billiún vata.

12. Uaireanta Gigeavata (GWh)

Is éard is uaireanta gigeavata ann, an méid fuinnimh atá cothrom le 1 billiún vata cumhachta a sheachadadh ar feadh uair an chloig.

13. An Bhreatain Mhór

Sasana, an Bhreatain Bheag agus Albain.

14. Bearnúchán

Dearbhaítear muirear bearnúcháin nuair a sháraíonn luach tugtha anonn (luach de réir na leabhar) na sócmhainne a mhéid inaisghabhála.

15. An Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite (I-SEM)

Forbairt is ea an Spriocshamhail Eorpach seo a d'eascair as an Tríú Pacáiste Fuinnimh agus is scáth-théarma é do liosta mionsonraithe de threoirilinte, nósanna imeachta agus cóid AE atá nua agus comhchoiteann, agus atá le cur i bhfeidhm chun margadh leictreachais mórdhiola aonair a chumasú ar fud an AE. Nuair a chuirfeair i bhfeidhm na treoirilinte, nósanna imeachta agus cóid AE chomhchoiteanna seo ar fud an AE, beifear in ann leictreachas agus gás a thrádáil gan bhac ar fud an Aontais.

16. Comhfhiontar

Cuideachta nó aonán eile a rialaítear i gcomhar le páirtithe eile.

17. Gás Nádúrtha Leachtaithe (GNL)

Gás nádúrtha leachtaithe, leacht trédhearcach, gan dath, neamhthocsaineach a chruthaítear nuair a dhéantar gás nádúrtha a fhuarú go -162°C (-260°F).

18. Gortuithe Ama Caillte

Gortú a bhaineann leis an obair atá ina údar d'asláithreacht ar feadh lá amháin nó níos mó, ag comhaireamh ón lá i ndiaidh an ghortuithe, sula bhfillleann an duine ar an ngnáthobair nó ar obair theoranta.

19. Meigeavata (MW)

Is éard is meigeavata ann an méid cumhachta atá cothrom le 1 mhilliún vata.

20. Uaireanta Meigeavata (MWh)

Is éard is uaireanta meigeavata ann, an méid fuinnimh atá cothrom le 1 mhilliún vata cumhachta a sheachadadh ar feadh uair an chloig.

21. Ciste Novusmodus

Is ciste caipitil fionntair é an Ciste Novusmodus, ina mbíonn caipiteal síl infheistithe i dteicneolaíochtaí éirítheacha.

22. OHSAS 18001

Is éard is OHSAS 18001 Deimhniú Bainistíochta Ceirde, Sláinte agus Sábháilteachta ann caighdeán idirnáisiúnta a sholáthraíonn creat chun na rioscaí a bhaineann leis an tsláinte agus leis an tsábháilteacht i gcuideachtaí a shainathint, a rialú agus a laghdú.

23. Ardán do Thrádáil Thar an gCuntar

Uirlisí airgeadais (conarthaí praghas leictreachais go sonrach) a chuireann ar chumas rannpháirtithe san SEM a riosca a laghdú (agus mar sin luaineacht an phraghas leictreachais dá gcustaiméirí) trí na táirgí sin a thrádáil go díreach ('thar an gCuntar') lena chéile, seachas trí idirghabhálal nó trí mhalartán, ar mhaithe lena neamhchosaint ar athruithe i bpraghas mórdhiola leictreachais a fhálú.

24. Íoc Mar a Úsáidtear

Cuireann táirgí Íoc Mar a Úsáidtear ar chumas úsáideoirí, a n-úsáid leictreachais a rialú agus a rianú ó mhonatóir, chun go mbeidh a fhios acu i gcónaí cé mhéad atá á chaitheamh acu ar leictreachas.

25. Athbhreithniú Praghsanna 4 (PR4)

Maireann tréimhsí rialála ar feadh 5 bliana agus cuimsíonn an tAthbhreithniú ar Rialú Praghsanna (PR4) an tréimhse 2016 go 2020 agus leagann sé amach na hioncain iomlána rialaithe atá ceadaithe i rith na tréimhse sin mar atá dearbhaíte ag an gCoimisiún um Rialáil Fóntas, Uisce agus Fuinnimh (CRU).

GLUAIS

26. Tréimhse Rialála 5 (RP5)

Is éard atá i gceist le Tréimhse Rialála 5 (RP5) ná tréimhse rialála 5 bliana chun críche rialú praghsanna, a chuimsíonn an tréimhse ó 1 Aibreán 2012 go dtí 31 Márta 2017, arna dhearbhu ag Rialtóir Fóntas Thuaisceart Éireann.

27. Tréimhse Rialála 6 (RP6)

Is éard atá i gceist le Tréimhse Rialála 6 (RP6) ná tréimhse rialála chun críche rialú praghsanna, a chuimsíonn an tréimhse ó 1 Aibreán 2017 go dtí 31 Márta 2024, arna dhearbhu ag Rialtóir Fóntas Thuaisceart Éireann.

28. Toradh ar Chaipiteal a Úsáideadh (ROCE)

Léirítear leis an toradh ar chaipiteal a úsáideadh an toradh foriomlán ar chaipiteal arna dtabhairt ag fiachas agus cothromas aron.

29. An Margadh Leictreachais Aonair (SEM)

Is éard atá i gceist leis an Margadh Leictreachais Aonair (SEM) margadh leictreachais mhórdhiola atá bunaithe ar chomhthiomsú cumhachta agus atá i bhfeidhm ó thuaidh agus ó dheas de theorainn na hÉireann.

30. Oibreoir an Mhargaidh Leictreachais Aonair (SEMO)

Tá SEM á oibriú ag SEMO, comhfhiontar idir EirGrid agus SONI, oibreoirí an chórais tarchuir in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann, faoi seach.

31. SIRO

Comfhiontar le Vodafone, a sholáthróidh leathanbhanda 1 gigighiotán in aghaidh an tsoicind (Gb/s) do 500,000 custaiméir i gcaoga baile ar fud na hÉireann, agus úsáid á baint chuige sin as an líonra dáileacháin reatha.

32. Smart Energy Services

Is réiteach iomlán bainistíochta fuinnimh é Smart Energy Services, a chuireann na scileanna agus an taithí uile atá ar a thoil ag nuálaí domhanda fuinnimh ar fáil do ghnóthais.

33. Eangach Chliste

Gréasán nó Eangach tarchuir agus dáilte leictreachais aistrithe ina n-úsáidtear cumarsáid dhá bhealach, ardbráiteoirí agus ríomhairí dáilte chun feabhas a chur ar éifeachtacht, iontaofacht agus sábháilteacht seachadadh agus úsáid cumhachta.

34. An Clár Méadair Chliste

Is é an clár méadair chliste an chéad ghluin eile de mhéadair fuinnimh. Cuirfear iad sin in ionad na seanmhéadair leictreachais agus gáis a chuirfidh deireadh leis an ngá le cuairt a thabhairt ar an teach chun an méadar a léamh agus cuirfidh sé deireadh leis an ngá le meastacháin a úsáid nuair nach féidir méadar a léamh.

35. Straitéis Ceannasaíochta Sábháilteachta

Creat a thaispeánann modh soiléir simplí lena léirítear na freagrachtaí, oibleagáidí agus ionchais sábháilteachta atá ar gach duine in ESB chun timpeallacht shábháilte a chinntiú.

36. Raon Spréiche

Seo é an difríocht idir praghas an aonaid leictreachais agus costas an gháis a úsáidtear lena ghiniúint.

37. Costais dúisithe

Is iad na costais dúisithe na costais don ghineadóir más gá go gcastar air tar éis tréimhse neamhghníomhaíochta.

38. Fan Slán, Fan Amach

Ba é cuspóir lárnach an fheachtais ná daoine a chur ar an eolas faoin ngá le bheith sábháilte agus iad amuigh faoin aer, agus fanacht amach ó shreanga leictreachais.

39. Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (SEAI)

Bunaíodh Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann mar údarás fuinnimh náisiúnta na hÉireann faoin Acht Fhuinneamh Inmharthana 2002.

40. An tOibreoir Córais do Thuaisceart Éireann (SONI)

Cinntíonn an tOibreoir Córais do Thuaisceart Éireann feidhmiú sábháilte, slán agus eacnamaíoch na heangal leictreachais ardvoltais i dTuaisceart Éireann, agus i gcomhoibriú le Eirgrid, tá sé freagrach chomh maith as an margadh leictreachais mórdhiola uile-oileáin a reáchtáil.

41. Praghas Imeallach Córais (SMP)

An praghas mórdhiola leictreachais le haghaidh gach leath uair an chloig.

42. An Ríocht Aontaithe (RA)

Sasana, an Bhreatain Bheag, Albain agus Tuaisceart Éireann.

43. Rialtóir Fóntas (UR)

An roinn Rialtais neamhaireachta neamhspleách a cuireadh a bun le rialú éifeachtach a chinntiú ar na tionscail leictreachais, gáis, uisce agus séarachais i dTuaisceart Éireann.

44. Fóntas atá Comhtháite go hIngearach

Tagraíonn an Fóntas atá Comhtháite go hIngearach (VIU) do láithreach ESB laistigh de, agus a úinéireacht ar, shócmhainní ar fud gach ceann de mhireanna an tslabhra breisluacha leictreachais, lena n-áirítear giniúint, trádáil, tarchur, dáileadh agus soláthar cumhachta do chustaiméirí.